

2024 m. *Luminor*
banko metinė
ataskaita

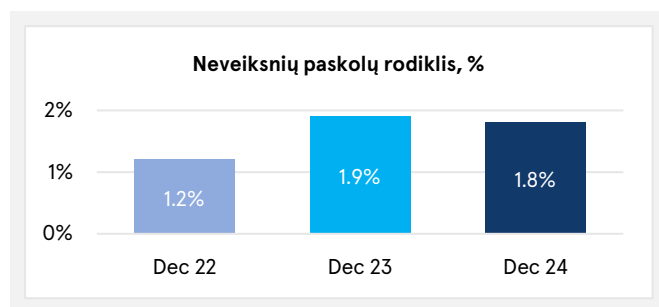
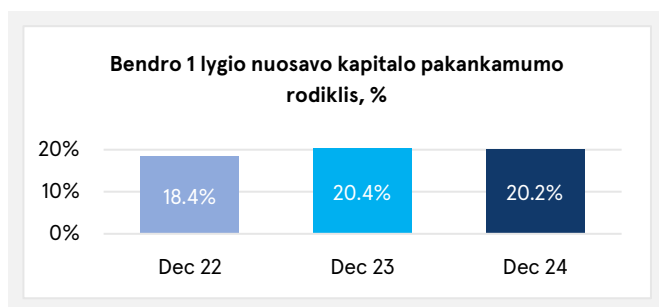
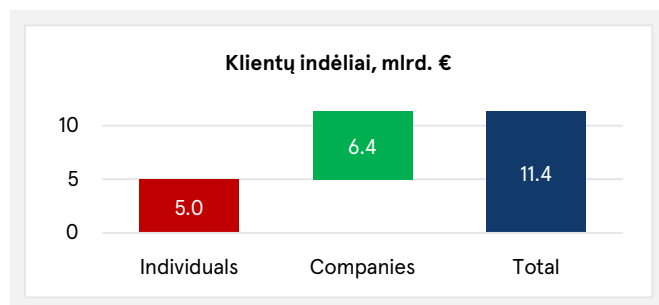
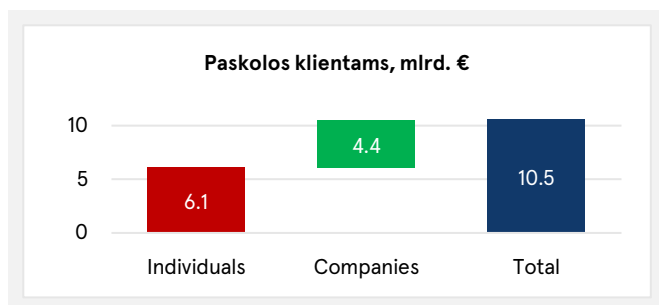
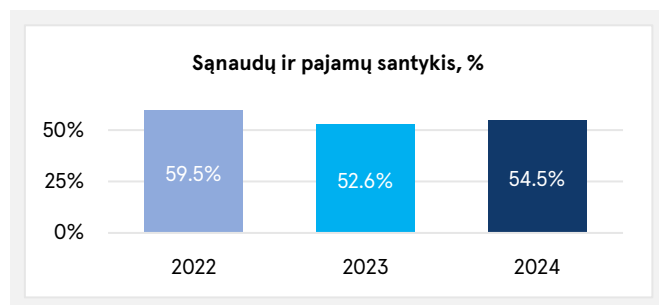
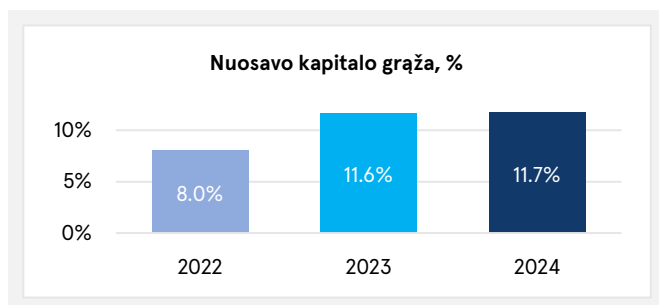
ĮVADAS

Apžvalga

TRUMPAI APIE MŪSŲ METŲ REZULTATUS

- Per šį laikotarpį uždirbome 202,2 mln. eurų pelno (2023 m. – 194,7 mln. eurų)
- Nuosavo kapitalo grąža siekė 11,7 % (2023 m. – 11,6 %)
- Pagerinome paskolų portfelio kokybę, o 3 lygio paskolų dalis sumažėjo iki 1,8 % visų paskolų
- Likvidumo ir kapitalo rodikliai išliko geri: LCR – 205,1 %, MREL – 35,7 %, CET1 – 20,2 %
- *Moody's* padidino mūsų pirmiečių negarantuotų skolų reitingą iki A2, o padengtųjų obligacijų reitingą iki Aaa

APIE REZULTATUS GLAUSTAI

APIE MUS

Luminor yra pirmaujantis nepriklausomas bankas ir trečias pagal dydį finansinių paslaugų teikėjas Baltijos šalyse. Mūsų paslaugos skirtos finansiniams fizinių asmenų, šeimų ir įmonių poreikiams tenkinti. Dirbame tam, kad pagerintume savo klientų ir savo šalių finansinę būklę bei prisidėtume prie jų augimo. Daugiau informacijos apie mus galima rasti interneto svetainėje adresu

Vadovo pranešimas

2024 m. Estijos, Latvijos ir Lietuvos vidaus rinkos augo nežymiai, tai lėmė nedidelis eksporto rinkų ekonominis aktyvumas. Vis dėlto, nuoseklus mūsų darbuotojų įsitraukimas leido per metus padidinti skolinimo apimtį ir auginti klientų indėlių portfelį. Grynasis pelnas už laikotarpį (palyginti su 2023 m.) padidėjo 7,5 mln. eurų, nes sumažėjusias bendrąsias veiklos pajamas su kaupu kompensavo mažesni tikėtini kredito nuostoliai. Efektyviai suvaldėme sąnaudas ir pagerinome paskolų portfelio kokybę.

Daugiausia dėmesio skiriame trimis prioritetinėms sritims: pirma, siekiame gerinti teikiamą vertę klientams; antra – supaprastinti savo IT sprendimus klientams ir taip tapti efektyvesni; trečia, nuosekliai laikomės besikeičiančių reguliavimo reikalavimų. Mažmeninės bankininkystės srityje tobuliname pasiūlymus klientams bei efektyvinome rinkodaros kampanijas, tai leido auginti klientų skolinimo ir indėlių apimtį bei gerino klientų pasitenkinimo rodiklius. Verslo bankininkystėje stebėjome pozityvius vartotojų lūkesčius, o tai, ypatingai antroje metų pusėje, atsispindėjo padidėjusioje naujų kreditų paklausoje. Pirmenybę teikėme paramai Baltijos šalių MVĮ ir pagal susitarimą su Europos investicijų banku pradėjome teikti specialiai pritaikytas paskolas ir išperkamosios nuomos pasiūlymus.

Per metus uždirbome 202,2 mln. eurų pelno, palyginti su 194,7 mln. eurų 2023 m. Bendrosios veiklos pajamos sumažėjo 21,0 mln. eurų. Tai lėmė sumažėjusios grynųjų palūkanų pajamos, kadangi palūkanų sąnaudos didėjo labiau nei palūkanų ir kitos panašios pajamos. Bendros veiklos sąnaudos iš esmės nepakito. Tikėtini kredito nuostoliai sumažėjo 34,6 mln. eurų, bankų mokesčiai ir įmokos į pertvarkymo fondą buvo panašūs kaip pernai, o pelno mokesčio sąnaudos išaugo 5,1 mln. eurų. Grynoji palūkanų marža siekė 3,33 %, sąnaudų, o sąnaudų ir pajamų santykis – 54,5 %, metinė turto grąža – 11,7 % (2023 m. atitinkamai 3,59 %, 52,6 %, 11,6 %). 2025 m. kovą siūlysiame išmokėti 101,1 mln. eurų dividendų už 2024 m.

Paskolos klientams padidėjo 32,6 mln. eurų iki 10,5 mlrd. eurų. Paskolų fiziniams asmenims padidėjimą, siekusį 170,6 mln. eurų, daugiausia lėmė būsto paskolų ir paskolų viešajam sektoriui augimas, tuo metu paskolos įmonėms sumažėjo. Pagerinome paskolų portfelio kokybę. 2 lygio paskolos sumažėjo 599,4 mln. eurų, daugiausia dėl patobulinto kredito nuostolių modelio. 3 lygio paskolų sumažėjo 14,9 mln. eurų iki 1,8 % visų paskolų – tai lėmė paskolų grąžinimas ir perklasifikavimas į veiksnias paskolas. Metų pabaigoje 3 lygio paskolų suma siekė 187,3 mln. eurų, arba 135,1 mln. eurų, atskaičius atidėjinius kredito nuostoliams, kuriems padengti turėjome 161,2 mln. eurų įkeisto turto.

Mūsų likvidumo ir kapitalo pozicijos yra tvirtos. Per metus padidinome padengimo likvidžiuoju turtu rodiklį 4,4 procentinio punkto – iki 205,1 %, o MREL – 2,5 procentinio punkto iki 35,7 %. Metų pabaigoje mūsų bendro 1 lygio nuosavo kapitalo ir 1 lygio kapitalo rodikliai buvo 20,2 %, t. y. sumažėjo 0,2 procentinio punkto, nes didėjant vidutinėms bendrosioms pajamoms ir klientams suteiktoms paskoloms išaugo rizikos pozicijos suma. Bendrojo kapitalo rodiklis padidėjo iki 22,9 % po to, kai išleidome pirmąjį 2 lygio kapitalo vertybinį popierių – 200 mln. eurų vertės 11 metų trukmės subordinuotąją obligaciją. Paskelbus apie emisiją *Moody's* padidino mūsų ilgo laikotarpio privilegijuotosios neužtikrintos skolos reitingą nuo A3 iki A2.

Per metus iš stebėtojų tarybos pasitraukė Andreas Treichl, Qasim Abbas ir Iain Plunkett, juos pakeitė Sandy Kinney Pritchard, Tanvi Davda ir Mark Ashton-Rigby. Po šių pokyčių pakeitėme tarybos komitetų sudėtį. Finansų vadovu paskirtas Johannes Proksch, o technologijų vadovu – Enkelejd Zotaj. Kartu su verslo bankininkystės vadovu Jonu Urbonu visi jie paskirti valdybos nariais. Metų pabaigoje mus paliko mažmeninės bankininkystės skyriaus ir Latvijos filialo vadovė Kerli Vares. Noriu jai padėkoti už indėlį į *Luminor* veiklą ir palinkėti geriausios kloties ateityje. Įkūrėme specialų operacijų skyrių, prižiūrintį visas mūsų kasdienės veiklos funkcijas, jam vadovauja Ossi Leikola, kuris buvo paskirtas ir Latvijos filialo vadovu.

Baltijos regiono perspektyvos yra teigiamos. Nepaisant ekonominės aplinkos, mes užtikrintai žvelgiame į ateitį – tikime savo vietinėmis rinkomis ir mūsų siūloma verte klientams. Esame čia, kad gerintume savo klientų ir šalių, kuriose veikiamo, finansinę būklę bei skatintume jų augimą. Šis įsipareigojimas padės mums išlaikyti stiprią finansinę padėtį, apdairiai valdyti rizikas bei vykdyti platesnius įsipareigojimus. Nekantriai laikiu, kada galėsiu daugiau papasakoti apie mūsų pasiekimus.

Padidinome skolinimo apimtį, indėlių skaičių ir pagerinome paskolų portfelio kokybę.

Toliau stengsimės dirbti efektyviau ir didinti skolinimo apimtį, atsižvelgdami į klientų poreikius.

Wojciech Sass,
generalinis direktorius

Mes esame *Luminor*

Luminor yra pirmaujantis nepriklausomas bankas ir trečias pagal dydį finansinių paslaugų teikėjas Baltijos šalyse. Mūsų paslaugos skirtos finansiniams fizinių asmenų, šeimų ir įmonių poreikiams tenkinti. Dirbame tam, kad pagerintume savo klientų ir savo šalių finansinę būklę bei prisidėtume prie jų augimo.

Nuo nepriklausomybės atkūrimo praėjusio amžiaus dešimtojo dešimtmečio pradžioje Baltijos šalys transformavosi – perėjo iš planinės ekonomikos į rinkos ekonomiką ir tapo tvirtomis demokratinėmis valstybėmis. Visos trys šalys yra NATO, Europos Sąjungos ir Šengeno erdvės narės, įsivedusios eurą. Nuo 2000 m. BVP vienam gyventojui padidėjo daugiau nei dvigubai, tačiau sudaro tik 50 % ES vidurkio. Vyriausybės vykdė konservatyvią fiskalinę politiką, valdžios sektoriaus skolos ir BVP santykis nesiekia 40 %, tai sudaro mažiau nei pusę ES vidurkio. Pagrindinės eksporto rinkos yra kitos ES valstybės narės, Jungtinės Amerikos Valstijos ir Jungtinė Karalystė.

Bendras šių trijų šalių gyventojų skaičius (šiek tiek daugiau nei 6 mln.) yra panašus į kitų Šiaurės šalių – Danijos, Suomijos ar Norvegijos – gyventojų skaičių. Baltijos šalys, kaip ir jų kaimynės, pagal atvirumo ir laisvės rodiklius užima aukštą poziciją. 2023 m. *Transparency International* paskelbtame korupcijos suvokimo indekse visos Baltijos šalys su 65,7 balo vidurkiu pateko į aukščiausią 180 pasaulio šalių kvartilį ir buvo vertintos aukščiau nei Pietų Korėja bei gerokai lenkė VRE šalis.

Baltijos šalių bankų rinka yra konkurencinga ir pelninga. Konkuruojame su dviem Švedijos bankais, veikiančiais visame regione, taip pat su mažesniais vietiniais bankais kiekvienoje iš Baltijos šalių. Pastaraisiais metais skolinimo apimtys regione išaugo, tačiau mažas privačiojo sektoriaus įsiskolinimas, įskaitant mažą būsto paskolų skvarbą, suteikia galimybių tolesniam paskolų augimui.

Buvome įkurti 2017 m., kai *DNB* ir *Nordea* sujungė savo veiklą Baltijos šalyse, siekdami patenkinti šių šalių dinamiškos ekonomikos finansinius poreikius. Iš pagrindinės būstinės Estijoje ir per skyrius Latvijoje bei Lietuvoje savo verslą visame Baltijos regione valdome pagal klientų segmentus – mažmeninę ir verslo bankininkystę. Mūsų antrinės įmonės teikia lizingo paslaugas, valdo pensijų fondus ir vykdo e. prekybos mokėjimus. Mažmeninės bankininkystės padalinys teikia banko paslaugas privatiems asmenims ir labai mažoms įmonėms, yra atsakingas už mūsų pensijų fondų verslą. Verslo bankininkystės padalinys teikia banko paslaugas juridiniams asmenims ir yra atsakingas už mūsų lizingo ir elektroninės prekybos mokėjimų bendroves. Dirbame tik Baltijos šalyse ir savo paslaugas orientuojame į klientus gyvenančius bei veikiančius Baltijos šalyse, taip pat į fizinius asmenis ir įmones turinčius glaudžių ryšių su Baltijos šalimis.

Per *Luminor Holding* mus valdo konsorciumas, kuriam vadovauja privataus kapitalo fondai, valdomi *Blackstone* (80,05 %) ir *DNB* banko (19,95 %). Mūsų veiklą reguliuoja Europos Centrinis Bankas (ECB), turime gerai išplėtotą valdysenos struktūrą ir siekiame laikytis aukščiausio elgesio standartų. Mūsų Stebėtojų taryba (su nevykdomąja funkcija) prižiūri Valdybą (su vykdomąja funkcija). Stebėtojų tarybos nariai skiriami iš *Luminor Holding* akcininkų pasiūlytų kandidatų arba yra nepriklausomi. Vykdomosios valdybos nariai yra vietinių ir tarptautinių įmonių vadovai.

Savo kontrolės sistemą organizuojame trimis kryptimis. Pirmą kryptį – du mūsų verslo padaliniai ir trys palaikantys padaliniai (Finansų, Operacijų ir Technologijų) – yra atsakinga už savo rizikos valdymą pagal mūsų politikas, procedūras ir kontrolės priemones. Antra kryptis – tai kontrolės funkcija, kurią sudaro mūsų Atitikties ir Rizikos padaliniai, kurie yra nepriklausomi nuo pirmos krypties ir stebi jos veiklą. Trečia kryptis yra vidaus auditas, kuris vertina pirmųjų dviejų kryptų veiksmingumą. Netoleruojame finansinių nusikaltimų. Siekdami užkirsti kelią bet kokiems galimiems finansiniams nusikaltimams, juos aptikti ir apie juos pranešti, nustatėme žemą norimos prisiimti rizikos lygį, sukūrėme atitikties kultūrą ir sustiprinome savo rizikos valdymo pajėgumus. Glaudžiai dirbame su valdžios ir priežiūros institucijomis, siekdami išplėsti sistemas ir procesus bei pagerinti veiklos efektyvumą.

Esame pasirengę toliau sėkmingai plėtoti savo verslą ir augti kartu su klientais. Mūsų verslo modelis yra paprastas ir aiškus – esame bankas, teikiantis mažmeninės ir verslo bankininkystės paslaugas, o mūsų veikla subalansuota pagal klientų tipus, finansavimo šaltinius ir panaudojimą bei valstybes. Mus lengva suprasti: paskolos klientams sudaro du trečdalius mūsų turto, esame finansuojami daugiausia iš klientų indėlių ir esame gerai kapitalizuoti. Remiame Baltijos šalių kapitalo rinkų plėtrą ir esame įsipareigoję iki 2050 m. tapti neutralūs anglies junginių aspektu. Daugiau informacijos apie ESG prioritetus ir progresą pateikiama Tvarumo ataskaitoje. Siekdami įgyvendinti savo planus, išsikėlėme aštuonis strateginius prioritetus: kurti *Luminor*, orientuotą į klientus; būti mėgstamiausiu, visas paslaugas teikiančiu mažmeninės bankininkystės banku; būti vertinamu augančių Baltijos šalių įmonių banku; didinti efektyvumą; mūsų IT platformos atsparumą ir našumą; būti komanda, kuri vykdo savo įsipareigojimus kaip savininkė ir prisiima atsakomybę; siekti tvaraus augimo; užtikrinti stiprią rizikos kultūrą ir patikimą rizikos bei atitikties valdymą.

TURINYS

Ivadas.....	2
Vadovybės ataskaita	6
Konsoliduotosios finansinės ataskaitos	184
Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas	188
1. Reikšminga apskaitos politikos informacija.....	188
2. Bendroji rizikos valdymo politika.....	194
3. Grynosios palūkanų ir panašios pajamos.....	203
4. Grynosios paslaugų ir komisinių pajamos.....	204
5. Grynosios pajamos iš finansinių straipsnių.....	205
6. Personalo išlaikymo sąnaudos.....	205
7. Kitos administracinės sąnaudos.....	206
8. Bankų mokesčiai ir įmokos į pertvarkymo fondą	206
9. Grynieji pinigai ir lėšos centriniuose bankuose.....	207
10. Skolos vertybiniai popieriai	207
11. Paskolos klientams	208
12. Investicijos į asocijuotąsias ir patronuojamąsias įmones	218
13. Nematerialusis turtas.....	219
14. Materialusis turtas.....	220
15. Kitas turtas.....	221
16. Klientų indėliai.....	222
17. Išleisti skolos vertybiniai popieriai	223
18. Kiti įsipareigojimai	224
19. Atidėjiniai	224
20. Išvestinės finansinės priemonės.....	225
21. Pelno mokestis.....	227
22. Neapibrėžtieji įsipareigojimai.....	228
23. Didžiausia kredito rizika	229
24. Finansinių priemonių tikroji vertė	230
25. Finansinių priemonių išpirkimo terminai	232
26. Finansinių priemonių užskaita.....	234
27. Klientų segmentai.....	235
28. Susijusios šalys	236
29. Informacija pagal šalis	237
30. Vėlesni įvykiai	237
31. <i>Luminor</i> banko, kaip atskiro subjekto, finansinės ataskaitos.....	238
Nepriklausomo auditoriaus išvada.....	242
Nepriklausomo praktikuojančio asmens riboto užtikrinimo ataskaita dėl „Luminor Bank“ as konsoliduotosios tvarumo ataskaitos	248
Pelno paskirstymo projektas.....	251
Valdybos narių parašai	251
Papildoma informacija	252

Ši metinė ataskaita parengta pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, taikomus Europos Sąjungoje, ir Estijos Respublikos įstatymus. Vadovybės ataskaitoje pateikiama mūsų pirmoji Tvarumo ataskaita, sudaryta vadovaujantis IITD. Šioje ataskaitoje „Luminor“, „Luminor bankas“, „mes“, „mus“ ir „mūsų“ vadinamas *Luminor Bank AS* ir jo patronuojamosios įmonės. Santrumpos „mln. €“ ir „mlrd. €“ reiškia atitinkamai milijonus ir milijardus (tūkstančius milijonų) eurų; „–“ reiškia nulį likutį, „0,0“ – likutį, kuris apvalinamas iki nulio; žodžiai, rašomi didžiąja raide, reiškia finansinių ataskaitų eilutę, o rodikliai, kuriuos naudojame savo veiklos rezultatams ir padėčiai įvertinti, paaiškinami žodynėlyje. Valdysenos ataskaita parengta vadovaujantis Estijos apskaitos įstatymu, Europos bankininkystės institucijos (EBI) Vidaus valdysenos gairėmis ir atsižvelgiant į Pasaulinės atskaitomybės iniciatyvos standartus.

VADOVYBĖS ATASKAITA

Finansų apžvalga

Pelno ir nuostolio ataskaitos santrauka, mln. €	2023 m.	2024 m.
Grynosios palūkanų ir panašios pajamos	531,5	507,7
Grynosios mokesčių ir komisinių pajamos	84,6	89,6
Grynosios kitos veiklos pajamos	37,5	35,3
Veiklos pajamų iš viso	653,6	632,6
Veiklos sąnaudų iš viso	-343,9	-345,0
Pelnas prieš kredito nuostolius, bankų mokesčius ir valstybės rinkliavas	309,7	287,6
Tikėtini kredito nuostoliai	-33,1	1,5
Bankų mokesčiai ir įmokos į pertvarkymo fondą	-33,5	-33,4
Pelnas prieš įtraukiant mokesčių sąnaudas	243,1	255,7
Pelno mokesčio sąnaudos	-48,4	-53,5
Grynasis pelnas už laikotarpį	194,7	202,2
Sąnaudų ir pajamų santykis, %	52,6	54,5

2024 m. uždirbome 202,2 mln. EUR pelno (palyginti su 194,7 mln. praėjusiais metais). Bendrosios veiklos pajamos sumažėjo 21,0 mln. eurų, daugiausia dėl sumažėjusių grynujų palūkanų pajamų ir iš esmės nepakitusių bendrųjų veiklos sąnaudų. Tikėtini kredito nuostoliai sumažėjo 34,6 mln. eurų, bankų mokesčiai ir įmokos į pertvarkymo fondą buvo panašūs, o pelno mokesčio sąnaudos padidėjo 5,1 mln. eurų, todėl laikotarpio pelnas išaugo 7,5 mln. eurų, arba 3,9 %. Mūsų nuosavo kapitalo grąža siekė 11,7 %, palyginti su 11,6 % praėjusiais metais.

Bendrosios veiklos pajamos sudarė 632,6 mln. eurų, t. y. 3,2 % mažiau nei ankstesniais metais. Grynosios palūkanų pajamos sumažėjo 23,8 mln. eurų, arba 4,5 %, iki 507,7 mln. eurų, nes 61,8 mln. eurų padidėjusias palūkanų ir kitas panašias pajamas su kaupu atsivėrė 85,6 mln. eurų padidėjusios palūkanų sąnaudos. Grynoji palūkanų marža siekė 3,33 %, palyginti su 3,59 % 2023 m. Grynosios pajamos iš mokesčių ir komisinių padidėjo 5,0 mln. eurų, arba 5,9 %, iki 89,6 mln. eurų, nes pensijų, kortelių ir kasdienės bankininkystės mokesčių augimas atsivėrė investicijų, indėlių ir kredito produktų sumažėjimą. Grynosios kitos veiklos pajamos sumažėjo 2,2 mln. eurų iki 35,3 mln. eurų.

Bendrosios veiklos sąnaudos, siekusios 345,0 mln. eurų, iš esmės nepakito, palyginti su ankstesniais metais. Personalo sąnaudos padidėjo 16,1 mln. eurų, arba 12,3 %, iki 147,4 mln. eurų, nes investavome į savo darbuotojus, o kitos administracinės sąnaudos sumažėjo 17,6 mln. eurų, arba 9,1 %, iki 175,0 mln. eurų, nes dviem trečdaliais sumažinome konsultacijų ir profesionalų teikiamų paslaugų sąnaudas, tačiau 15,6 % padidinome su IT susijusias sąnaudas, nes patobulinome savo sistemas ir procesus. Nusidėvėjimo, amortizacijos ir vertės sumažėjimo sąnaudos padidėjo 3,7 mln. eurų iki 20,5 mln. eurų, nes nurašėme 11,1 mln. eurų prestižo, susijusio su *Maksekeskus* įsigijimu.

Fiksavome 1,5 mln. eurų tikėtinų kredito nuostolių grąžą, palyginti su 33,1 mln. eurų sąnaudomis praėjusiais metais. 2023 m. tikėtini kredito nuostoliai visų pirma atspindėjo nedidelio skaičiaus 3 lygio balansinių ir nebalansinių pozicijų padidėjimą ir papildomus atidėjinius privatiems asmenims, nes patobulinome tikėtino nemokumo nustatymo procesą, pagrįstą išorės duomenimis. Šiais metais paskolų atidėjiniams įtakos turėjo keli nauji didesni įsipareigojimų nevykdymo atvejai, kuriuos iš esmės kompensavo anksčiau perklasifikuotų 3 lygio pozicijų atkūrimas ir susigrąžinimas. Išsamesnės informacijos rasite toliau pateiktame skyriuje „Turto kokybė“.

Bankų mokesčiai ir įmokos į pertvarkymo fondą – 33,4 mln. eurų – buvo panašūs kaip ir praėjusiais metais: 24,5 mln. eurų sumažėjusį laikinąjį bankų mokestį Lietuvoje kompensavo Latvijoje 2024 m. įvestas laikinasis mokestis, dėl kurio patyrėme 27,7 mln. eurų išlaidų. Padidėjus pelnui už laikotarpį, pelno mokesčio sąnaudos padidėjo 10,5 % ir siekė 53,5 mln. eurų.

Sąnaudos, mln. eurų	2023 m.	2024 m.
Personalas	-131,3	-147,4
Konsultacijos	-54,6	-15,9
Susijusios su IT	-98,9	-114,3
Kita	-59,1	-67,4
Iš viso	-343,9	-345,0

Balanso santrauka Mln. €	2023 12 31	2024 12 31
Grynieji pinigai ir lėšos centriniuose bankuose	3 069,1	3 106,3
Skolos vertybiniai popieriai	1 491,8	1 670,2
Paskolos klientams	10 502,8	10 535,4
Kitas turtas	429,5	411,8
Turto iš viso	15 493,2	15 723,7
Klientų indėliai	11 277,5	11 352,7
Išleisti skolos vertybiniai popieriai	1 898,7	2 238,0
Kiti įsipareigojimai	538,9	446,6
Nuosavas kapitalas	1 778,1	1 686,4
Įsipareigojimų ir nuosavo kapitalo iš viso	15 493,2	15 723,7
Padengimo likvidžiuoju turtu rodiklis, %	200,7	205,1
Grynasis pastovaus finansavimo rodiklis, %	147,1	143,6

2024 m. paskolas klientams padidinome 32,6 mln. eurų, o klientų indėlius – 75,2 mln. eurų. Bendrasis balansas padidėjo 230,5 mln. eurų iki 15,7 mlrd. eurų, nes prie padidėjusio skolinimo prisidėjo 37,2 mln. eurų padidėję grynieji pinigai ir likučiai centriniuose bankuose bei 178,4 mln. eurų išaugę skolos vertybiniai popieriai. Metų pabaigoje paskolos klientams sudarė du trečdalius viso turto ir buvo visiškai finansuojamos indėliais.

Mūsų balansas yra tvirtas, pasižymi stabiliais kapitalo ir likvidumo rodikliais. Esame pasirengę ir pajėgūs padėti savo klientams.

Johannes Proksch,
finansų direktorius

Paskolos klientams išaugo 0,3 % ir viršijo 10,5 mlrd. eurų. Paskolų fiziniams asmenims padidėjimą 170,6 mln. eurų, kurį daugiausia lėmė būsto paskolų augimas, papildė paskolų viešajam sektoriui augimas 19,1 mln. eurų. Paskolos įmonėms sumažėjo 157,9 mln. eurų, daugiausia dėl sumažėjusio skolinimo didmeninės prekybos, nekilnojamojo turto ir transporto sektoriams, kurį iš dalies kompensavo padidėjęs skolinimas komunalinių paslaugų sektoriui. Grynieji pinigai ir lėšos centriniuose bankuose išaugo 1,2 %, o skolos vertybiniai popieriai – 12,0 %, nes suvaldėme perteklinius išteklius. Mūsų likvidumo portfelį daugiausia sudaro aukštos kokybės vyriausybės ir padengtosios obligacijos, kurias galima įkeisti Europos Centriniam Bankui, kad galėtume gauti papildomo likvidumo.

Klientų indėliai išaugo 0,7 % iki 11,4 mlrd. eurų, nes valdėme savo įsipareigojimus ir selektyviai koregavome indėlių palūkanų normas. Verslo likučių sumažėjimą su kaupu kompensavo išaugusios fizinių asmenų ir viešojo sektoriaus lėšos. Terminuotieji indėliai padidėjo 142,9 mln. eurų ir laikotarpio pabaigoje sudarė šiek tiek daugiau nei ketvirtadalį klientų indėlių. Išleistų skolos vertybinių popierių suma padidėjo 339,3 mln. eurų, nes pardavėme pirmąją ne eurais išreikštą obligaciją – 500 mln. Švedijos kronų vertės privilegijuotąją obligaciją ir pirmąjį kapitalo vertybinį popierių – 200 mln. eurų vertės subordinuotąją obligaciją. Be to, kartu su esamų vertybinių popierių atpirkimu už 214,1 mln. eurų pardavėme 300 mln. eurų vertės pirmąją obligaciją. Akcininkų nuosavybė sumažėjo 91,7 mln. eurų, nes 202,2 mln. eurų laikotarpio pelną su kaupu kompensavo 294,5 mln. eurų vertės dividendų išmokėjimas už 2023 m.

2024 m. pabaigoje mūsų nuosavos lėšos ir MREL reikalavimus atitinkančios priemonės sudarė 35,70 % bendros rizikos pozicijos sumos (TREA) ir 16,05 % sverto koeficiento pozicijos (LRE). 2025 m. sausio 1 d. patvirtinti mūsų MREL tikslai: 23,77 % TREA su jungtinio rezervo reikalavimu (anksčiau buvo 23,96 %) ir 5,91 % LRE. Per metus mūsų padengimo likvidžiuoju turtu rodiklis (LCR) padidėjo 4,4 procentinio punkto iki 205,1 %, palyginti su minimaliu teisės aktų nustatyta 100 % reikalavimu. Padidėjimą daugiausia lėmė išaugę klientų indėliai ir išleisti skolos vertybiniai popieriai. Mūsų grynojo stabilaus finansavimo rodiklis 2024 m. pabaigoje buvo 143,6 %, t. y. per metus padidėjo 3,5 procentinio punkto, palyginti su minimaliu teisės aktuose nustatyta 100 % reikalavimu. Turimas stabilus finansavimas susitraukė dėl to, kad iki 500 mln. eurų vertės padengtųjų obligacijų išpirkimo termino 2025 m. kovo mėnesį liko mažiau nei 6 mėnesiai. Reikiamas stabilus finansavimas sumažėjo daugiausia dėl nebalansinių pozicijų.

Kapitalo ištekliai ir panaudojimas Mln. €	2023 12 31	2024 12 31
Akcininkų nuosavybė	1 778,1	1 686,4
Neįtrauktas pelnas	-194,7	-45,2
Numatomi dividendai	-62,4	-101,1
Bendras 1 lygio nuosavas kapitalas, prieš atliekant reguliavimo koregavimus	1 521,0	1 540,1
Reguliavimo koregavimai	-79,4	-62,0
Rizikos ribojimo filtrai	-0,3	-0,3
Bendras 1 lygio nuosavas kapitalas	1 441,3	1 477,8
Subordinuotoji skola	-	199,1
Visas kapitalas	1 441,3	1 676,9
Kredito rizikos pozicijų suma	6 145,1	6 231,9
Operacinės rizikos pozicijų suma	880,2	1 068,5
Kitos rizikos pozicijų suma	31,9	31,9
Rizikos pozicijų suma	7 057,2	7 332,3
Bendro 1 lygio nuosavo kapitalo pakankamumo rodiklis, %	20,4	20,2
Bendrojo kapitalo rodiklis, %	20,4	22,9
Sverto koeficiento pozicijų sumos	15 916,1	16 303,3
Sverto koeficientas, %	9,1	9,1

Esame stipriai kapitalizuoti – metų pabaigoje mūsų nuosavos lėšos sudarė beveik 1,7 mlrd. eurų, jas visas sudaro bendras 1 lygio (CET1) ir 2 lygio nuosavas kapitalas. Mūsų CET1 kapitalo rodiklis per metus sumažėjo 0,2 procentinio punkto iki 20,2 %. CET1 kapitalas padidėjo 36,5 mln. eurų, arba 2,5 %, nes mažesnę acininkų nuosavybę daugiau nei kompensavo mažesni reguliavimo atskaitymai ir koregavimai. Rizikos pozicijos suma, kurią vertiname standartizuotai, padidėjo 275,1 mln. eurų, arba 3,9 %, dėl padidėjusios operacinės rizikos pozicijų sumos, nes išaugo mūsų vidutinės bendrosios pajamos, ir dėl didesnės kredito rizikos pozicijų sumos, sąlygotos išaugusių paskolų klientams. Mūsų bendrojo kapitalo rodiklis padidėjo 2,5 procentinio punkto iki 22,9 % po to, kai išleidome pirmąjį 2 lygio kapitalo vertybinį popierių – 200 mln. eurų vertės 11 metų trukmės subordinuotąją obligaciją, išperkamą po 6 metų. Šis vertybinis popierius, kuriam *Moody's* suteikė Baa3 reitingą, išplečia mūsų įsipareigojimų struktūrą ir padidina mūsų kapitalo išteklių efektyvumą.

Mūsų kapitalo rodikliai išlieka gerokai aukštesni nei reguliavimo institucijų nustatyti minimalūs kapitalo reikalavimai, kuriais vadovaudamiesi turime išlaikyti bendro lygio nuosavo kapitalo pakankamumo (angl. *CET1*) rodiklį didesnį nei 11,64 %, 1 lygio nuosavo kapitalo pakankamumo (angl. *Tier 1*) rodiklį – didesnį nei 13,61 % ir bendro kapitalo pakankamumo rodiklį (angl. *Total Capital*) – didesnį nei 16,24 %. Nuo 2024 m. pradžios šie minimalūs reikalavimai apima 2-ojo ramsčio papildomų nuosavų lėšų reikalavimą, siekiantį 2,5 %. Nuo 2025 m. birželio mėn. mums bus taikomas rizikos pozicijų anticiklinis rezervas, sudarantis 0,5 % mūsų rizikos pozicijų Latvijoje. Apskaičiavome, kad šis naujas rezervas 13 bazinių punktų padidins mūsų minimalius CET1, 1 lygio ir bendro kapitalo reikalavimus atitinkamai iki 11,77 %, 13,74 % ir 16,37 %. Mūsų kapitalo tikslai, vidiniai apribojimai ir bendro kapitalo tikslas nustatomi pagal teisės aktuose nustatytus lūkesčius (įskaitant 1,5 % 2-ojo ramsčio rekomendacijas) ir valdymo rezervą.

Mūsų sverto koeficientas per laikotarpį išliko 9,1 %, nes padidėjusias finansinio sverto sumas dėl padidėjusio bendro balanso dydžio atsvėrė išaugęs CET1 kapitalas. Minimalus sverto koeficiento reikalavimas yra 3,0 %.

2024 m. *Moody's Ratings* du kartus padidino *Luminor Bank* ilgalaikį pirmaeilių negarantuotų skolų reitingą. Pirmąjį pusmetį reitingas buvo padidintas nuo Baa1 iki A3, o reitingo perspektyva pakeista į stabilią. Kredito agentūra paaiškino, kad pagrindiniai veiksniai, lėmę banko reitingo padidinimą, buvo šie: „pagerėję banko turto kokybės rodikliai, išliekanti labai stipri pagrindinė kapitalizacija ir pastaraisiais metais sėkmingai įveiktos refinansavimo kliūtys“. *Moody's* taip pat pagerino mūsų išleistų padengtųjų obligacijų reitingą nuo Aa1 iki Aaa. Paskelbus apie subordinuotąsias obligacijas *Moody's* pakėlė ilgalaikį pirmaeilių negarantuotų skolų reitingą nuo A3 iki A2. Aiškindama reitingo padidinimą, kredito agentūra pažymėjo, kad didesnė nuostolių padengiančių vertybinių popierių apimtis, kurią suteikia subordinuotosios skolos emisija, reikšmingai sumažintų mūsų pirmaeilių negarantuotų skolos vertybinių popierių turėtojų nuostolių dydį pertvarkymo scenarijaus atveju.

Paskolų klientams turto kokybė Mln. €	2023 12 31	2024 12 31
1 lygis	8 896,1	9 526,5
2 lygis	1 526,6	927,2
3 lygis	202,2	187,3
Bendroji balansinė vertė (a)	10 624,9	10 641,0
Atidėjiniai kredito nuostoliams	-122,1	-105,6
Iš viso	10 502,8	10 535,4
Neveiksnių paskolų rodiklis, %	1,9	1,8

a. 2 ir 3 lygiai apima įsigytas ar suteiktas dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės (POCI) paskolas

Metų pabaigoje paskolos klientams sudarė 10,5 mlrd. eurų, t. y. 0,3 % daugiau nei 2023 m. pabaigoje. Bendra paskolų balansinė vertė buvo 10,6 mlrd. eurų, iš jų 89,5 % priskirta 1 lygiui. Mūsų paskolų portfelio kokybė (tiek fizinių asmenų, tiek įmonių) yra gera ir per metus pagerėjo. 2024 m. 2 ir 3 lygio paskolų bendroji balansinė vertė sumažėjo 0,6 mlrd. eurų.

Metų pabaigoje komercinio nekilnojamojo turto sektoriaus įmonėms suteiktos paskolos sudarė 1,5 mlrd. eurų, t. y. maždaug 4 % mažiau nei praėjusių metų pabaigoje. Mūsų CRE portfelis yra gerai diversifikuotas pagal subsektorius: apie 40 % portfelio tenka mažmeninės prekybos sektoriui, apie 30 % – biurams, o likusi dalis – kitiems sektoriams. Rizika susijusi nekilnojamojo turto vystymo projektais yra ribota, nes tik apie 10 % CRE portfelio yra vystymo etape. Vidutinis portfelio paskolos ir turto vertės santykis yra apie 48 %.

Rusijoje, Baltarusijoje ar Ukrainoje įsisteigusios įmonės tiesioginės rizikos nekelia. Mūsų paslaugos šių šalių gyventojams, daugiausia būsto hipotekos paskolos, kurios visos yra užtikrintos nekilnojamojo turto Baltijos šalyse, sudaro mažiau nei 1 mln. eurų.

2 lygio paskolų bendra suma sumažėjo 599,4 mln. eurų, arba 5,7 procentinio punkto, ir metų pabaigoje sudarė 8,7 % visų paskolų. Daugiau nei pusę šio sumažėjimo lėmė du TFAS9 modelių pakeitimai, kuriuos atlikome per šiuos metus. Pirma, patobulinome metodiką, kurią taikome reikšmingam kredito rizikos padidėjimui vertinti. Antra, baigėme kas trejus metus atliekamą mūsų makroekonominio modelio peržiūrą, į kurį įtraukėme daugiau duomenų laukų, geresnės kokybės duomenis ir geriau suderinome savo šalių rinkas. Dar beveik trečdalį sumažėjimo sudarė grąžinimai ir portfelio kokybės gerinimas, o likusią dalį – perklasifikavimas į 3 lygį.

3 lygio paskolų bendra suma sumažėjo 14,9 mln. eurų iki 187,3 mln. eurų ir metų pabaigoje sudarė 1,8 % visų paskolų. Neveiksnių paskolų išeinantys srautai buvo maždaug 1,2 karto didesni nei naujai identifikuotos neveiksnių paskolos. Maždaug tris ketvirtadalius naujai identifikuotų neveiksnių paskolų sudarė paskolos įmonėms, iš jų daugiau nei trečdalis atiteko vienam klientui. 3 lygio paskolų portfelio sumažėjimą daugiausiai sudarė neveiksnių paskolos suteiktos įmonėms, kurių daugiau nei pusė sumažėjo dėl paskolų grąžinimų, o likusią dalį sudarė paskolos, kurių mokėjimų grafikai atsistatė į pradinę padėtį ir dėl to šios paskolos buvo perkvalifikuotos iš neveiksnių paskolų į veiksnias. 3 lygio paskolų bendroji balansinė vertė, atėmus 52,2 mln. eurų atidėjinius kredito nuostoliams, buvo 135,1 mln. eurų, jiems padengti turėjome 161,2 mln. eurų užstatą.

Išsami informacija apie tikėtinų kredito nuostolių, kurie per metus sudarė 1,5 mln. eurų, grąžą pateikiama ankstesniame pelno ir nuostolio ataskaitos analizės skyriuje.

2024 m. mūsų paskolų portfelio kokybė (tiek fizinių asmenų, tiek įmonių) yra gera ir per metus pagerėjo.

Diego Biondo,
vyriausiasis rizikų pareigūnas

3 lygio paskolos, mln. eurų	2024 12 31
Bendroji balansinė vertė	187,3
Atidėjiniai kredito nuostoliams	-52,2
Iš viso	135,1
Užtikrinimo priemonių tikroji vertė	161,2

Klientų segmentai

Mažmeninė bankininkystė, mln. eurų	2023 m.	2024 m.
Grynosios palūkanų ir panašios pajamos	281,8	274,4
Grynosios paslaugų ir komisinių pajamos	54,7	63,2
Grynosios kitos veiklos pajamos	5,7	5,6
Veiklos pajamų iš viso	342,2	343,2
Veiklos sąnaudų iš viso	-205,2	-216,4
Pelnas prieš kredito nuostolius ir mokesčius	137,0	126,8
Tikėtini kredito nuostoliai	-12,5	13,9
Pelnas prieš įtraukiant mokesčių sąnaudas	124,5	140,7
Sąnaudų ir pajamų santykis, %	60,0	63,1
Klientų likučiai	2023 12 31	2024 12 31
Mln. €		
Paskolos klientams	5 700,2	5 900,1
Klientų indėliai	5 915,5	6 119,2

Po lėtos pradžios, kai klientai nerimavo dėl lėtesnio ekonomikos augimo ir didesnių orientacinių palūkanų normų, pirmojo ketvirčio pabaigoje naujų paskolų apimtys pradėjo didėti, o per metus paklausa išaugo. Atnaujinta pasiūla klientams ir rinkodaros kampanijos padėjo padidinti per metus klientams suteiktų paskolų apimtį 3,5 %, o naujų būsto paskolų pardavimo apimtys išaugo 36 % (palyginti su praėjusiais metais).

Būsto paskolų augimą lėmė geresnis klientų aptarnavimas, efektyvesni procesai, atrankos proceso koregavimas ir didesnės sandorių sudarymo normos. Taip pat padidinome naujų būsto paskolų pardavimą, skatindami rinktis naujas būsto paskolas energiška efektyviam būstui; jas pradėjome teikti visame regione.

Visais 2024 m. klientų indėliai padidėjo 3,4 %, o klientų susidomėjimas taupymu išliko didelis, nepaisant to, kad Europos Centrinis Bankas sumažino palūkanų normas ir dėl to sumažėjo EURIBOR. Visus metus mūsų aktyvių klientų skaičius augo, o naujų klientų skaičius buvo 10 % didesnis nei prieš metus.

Dar kartą padidinome būsto paskolų apimtį, pagerinę savo klientams teikiamų paslaugų pasiūlą.

Wojciech Sass,
generalinis direktorius

Toliau geriname savo klientų patirtį ir tobuliname produktų pasiūlą. 2024 m. momentinius mokėjimus, iš pradžių siūlytus privatiems klientams Lietuvoje, pradėjome taikyti Estijoje ir Latvijoje. Visose trijose šalyse klientams įdiegėme momentinio kortelių PIN kodo gavimo funkciją. Taip pat patobulinome savo pasiūlymus šeimoms, supaprastindami prisijungimo procesą „Smart ID“ Latvijoje ir Lietuvoje. Dabar klientai gali nuotoliniu būdu užsakyti mokėjimo kortelę vaikui ir ją gauti per kelias dienas. Pristatydami kampaniją išdavėme korteles daugiau nei 1 300 vaikų.

Patobulinome mokėjimo kortelių siūlomą vertę. Mūsų klientai vis dažniau teikia pirmenybę paprastumui ir lankstumui – tai matyti iš klientų susidomėjimo mūsų pagrindine „Luminor Black Visa“ kortele. Nuo šiol „Luminor Black“ kortelių turėtojai gali naudotis didesne privalumų įvairove, įskaitant automobilių nuomos draudimą ir platesnę kelionių draudimo apsaugą. Naujų kortelių pardavėme 14 % daugiau nei praėjusiais metais.

Mūsų pensijų fondai 13,5 mln. eurų investavo į *Raft Capital Baltic Equity* fondą, skatinantį Baltijos regiono MVĮ ir vidutinės kapitalizacijos įmonių augimą ir plėtrą. Toliau plėtėme savo pasiūlą, kad galėtume geriau patenkinti poreikius klientų, kurie vertina suasmenintus sprendimus ir patrauklią klientų patirtį. Pastebėjome, kad klientų pasitenkinimas gerokai išaugo.

Verslo bankininkystė, mln. €	2023 m.	2024 m.
Grynosios palūkanų ir panašios pajamos	255,2	224,7
Grynosios paslaugų ir komisinių pajamos	30,6	26,1
Grynosios kitos veiklos pajamos	13,0	9,9
Veiklos pajamų iš viso	298,8	260,7
Veiklos sąnaudų iš viso	-125,2	-110,5
Pelnas prieš kredito nuostolius ir mokesčius	173,6	150,2
Tikėtini kredito nuostoliai	-21,2	-13,3
Pelnas prieš įtraukiant mokesčių sąnaudas	152,4	136,9
Sąnaudų ir pajamų santykis, %	41,9	42,4
Klientų likučiai Mln. €	2023 12 31	2024 12 31
Paskolos klientams	4 799,3	4 632,2
Klientų indėliai	5 282,2	5 196,9

Didžiąją metų dalį vyraujanti makroekonominė aplinka lėmė, kad klientai ilgai elgėsi atsargiai. Tačiau metų pabaigoje klientų nuotaikos pagerėjo, o naujų kreditų paklausa išaugo. Mūsų indėlių bazė išliko stipri.

Mūsų paskolų portfelis išlieka gerai diversifikuotas pagal sektorius ir tipus – turime pastovų potencialių skolinimo sandorių srautą. Paskolų kokybė ir toliau išlieka gera, o tai rodo mūsų apdairų požiūrį į rizikos valdymą.

Klientų pasitikėjimą dar labiau sustiprino sumažėjusi bazinė palūkanų norma. Tai ypač teigiamai paveikė MVĮ segmentą ir paskatino atnaujinti diskusijas apie būsimas investicijas. *Luminor* kartu su *Norstat* atlikta Baltijos šalių MVĮ apklausa parodė, kad 30 % respondentų tikisi, jog per ateinančius dvejus metus jų verslas plės. Daugiau nei trečdalis apklaustų įmonių tikisi, kad joms prireiks finansavimo, o pirmenybė teikiama tradicinėms bankų paskoloms.

Visus metus sparčiai augęs atsinaujinančiosios energijos sektorius lėmė didelę investicijų paklausą. Komercinio nekilnojamojo turto sektoriuje taip pat buvo vykdoma didelė finansinė veikla, nors ją daugiausia lėmė refinansavimas, o ne naujos statybos. Transporto sektorius toliau atsigavo ir stabilizavosi.

Pirmenybę teikėme paramai Baltijos šalių mažosioms ir vidutinėms įmonėms, todėl pradėjome teikti joms pritaikytus paskolų ir išperkamosios nuomos pasiūlymus.

Jonas Urbonas,
verslo bankininkystės vadovas

Pirmenybę teikėme paramai Baltijos šalių MVĮ ir pagal susitarimą su Europos investicijų banku pradėjome teikti specialiai pritaikytas paskolas ir išperkamosios nuomos pasiūlymus. Šia iniciatyva siekiama palengvinti skolinimą MVĮ ir remti Baltijos šalių ekonomikos žaliąją pertvarką. Tikslinės reklamos kampanijos padėjo padidinti pagal programą pasirašytų sandorių skaičių.

2024 m. mums, kaip Baltijos šalių skolos kapitalo rinkų tarpininkui, buvo lėtesni, tačiau, remdami Baltijos šalių kapitalo rinkų plėtrą, vadovavome šešiems obligacijų sandoriams, įskaitant skolos vertybinių popierių emisijas, kuriais mūsų klientams finansų, atsinaujinančiosios energijos ir investicijų į nekilnojamąjį turtą srityse pritraukta apie 342 mln. eurų.

Toliau demonstravome lyderystę ESG srityje, skatindami tvarų Baltijos šalių ekonomikos vystymąsi. Įgyvendindami šias pastangas surengėme ESG seminarą, skirtą priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo planavimui, per kurį pateikėme gaires, kaip inicijuoti ir valdyti šį procesą. Taip pat prisidėjome prie forumo *Northern Roots*, kuriame buvo ieškoma regeneracinio žemės ūkio sprendimų ir naujos kartos ūkininkavimo praktikų įgyvendinimo Baltijos ir Šiaurės šalių regionuose.

Nuolat siekdami gerinti klientų patirtį, teikdami pirmenybę greičiui, lankstumui ir nuspėjamumui, padidinome klientų pasitenkinimo rodiklį.

Papildoma informacija

EKONOMINĖ APLINKA

Makroekonominiai duomenys	Valstybės skola / BVP	Ekonomikos augimas (BVP) (a)		Infliacija (CPI) (a)		Nedarbo lygis		Darbo užmokesčio augimas (a)	
	2024 m. 3 ketv.	2023 m.	2024 m. 4 ketv.	2023 m.	2024 m.	2023 m.	2024 m. 4 ketv.	2023 m.	2024 m. 4 ketv.
%									
Estija	24,0	-3,0	1,1	9,1	3,5	6,4	7,4	11,1	8,3
Latvija	47,7	1,7	-0,4	9,1	1,3	6,5	6,9	11,9	8,3
Lietuva	38,4	0,3	3,8	8,7	0,7	6,9	6,5	12,2	10,7

a. Pokytis per metus

2024 m. (ypač antrąjį pusmetį) Europos Sąjungos ekonomika stiprėjo, tačiau padėtis įvairiose šalyse ir sektoriuose išliko nevienoda, o 2025 m. augimo perspektyvos susilpnėjo. Nuo 2023 m. trečiojo ketvirčio Vokietijos ekonomika smuko, o Ispanija, atvirkščiai, tapo ekonomikos augimo varikliu. Šiaurės šalims sekėsi geriau. 2024 m. Švedijos ekonomika augo, o 2024 m. trečiąjį ketvirtį Suomijos metinis BVP augimas tapo teigiamas.

Statybos sektoriai, kuriems sekėsi palyginti prastai, pradėjo stabilizuotis. Tačiau geopolitinė rizika išliko visus metus. Pinigų rinkos palūkanų normos tebebuvo didelės, tačiau pasirodė optimistiškų ženklų, nes paskutiniiais metų mėnesiais palūkanų normos pradėjo mažėti. Mažėjančios palūkanų normos turės tiesioginės įtakos Baltijos šalių ekonomikai, nes beveik visos namų ūkių būsto paskolos ir verslo paskolos yra susijusios su trumpalaikėmis pinigų rinkos palūkanų normomis.

2024 m. ekonomikos augimo rodikliai Baltijos šalyse labai skyrėsi. Per metus, iki 2024 m. ketvirtojo ketvirčio, Lietuvoje užfiksuotas 3,8 %, o Estijoje – 1,1 % augimas. Priešingai, Latvijos ekonomika smuko 0,4 %. Estijos ekonomika pradėjo augti 2024 m. antrąjį ketvirtį. Estija dėl palyginti silpnų Šiaurės šalių nekilnojamojo turto ir statybų rinkų nukentėjo labiau nei kitos dvi Baltijos šalys, o Lietuva dėl glaudžių santykių su Lenkija 2023 m. ir 2024 m. gavo daugiau naudos. Lietuvos ekonomika yra dinamiška ir gerai prisitaikė prie besikeičiančių sąlygų. Latvijos statistiniai duomenys buvo koreguojami, todėl juos palyginti buvo sunkiau.

Palyginti su praėjusiais metais, infliacija stabilizavosi visose Baltijos šalyse. Estijoje infliacija buvo didesnė dėl nuo 20 % iki 22 % padidinto pridėtinės vertės mokesčio ir įvairių kitų administracinių priemonių, dėl kurių padidėjo kainų lygis. Infliacijos lygis Lietuvoje ir Latvijoje (atitinkamai 0,7 % ir 1,3 %) rodo, kad po didesnio nei euro zonos vidurkis infliacijos periodo 2022 m. ir 2023 m. sekė mažesnės nei euro zonos vidurkis infliacijos periodas 2024 m. Nedarbo lygis išliko santykinai žemas, o Estijos nedarbo statistikoje atsispindėjo Ukrainos karo pabėgėlių įsitraukimas į darbo rinką. 2024 m. užimtumo lygis išliko aukštas.

Darbo užmokestis toliau didėjo. Nominalusis darbo užmokestis toliau augo visose Baltijos šalyse: Lietuvoje darbo užmokestis per metus, iki 2024 m. ketvirtojo ketvirčio, tebeaugo dviženkliais skaičiumi, o Estijoje ir Latvijoje – 8,3 %. Visose Baltijos šalyse 2024 m. realusis darbo užmokestis augo, o tai didino namų ūkių perkamąją galią. Latvijos ir Lietuvos perkamoji galia dabar viršija ankstesnį aukščiausią lygį, pasiektą 2021 m., nes darbo užmokesčio augimas jau kurį laiką viršija infliaciją.

Nekilnojamojo turto kainų indeksai taip pat augo, tačiau mažiau nei darbo užmokestis. Dėl to vėl pradėjo didėti nekilnojamojo turto įperkamumas. Kartu su mažėjančiomis pinigų rinkos palūkanų normomis tai padeda sumažinti pastaraisiais metais įsivyravusį spaudimą.

Visų Baltijos šalių vyriausybės teikia paramą ekonomikai. Skolos ir BVP santykis, palyginti su daugeliu kitų šalių, yra gana mažas, todėl yra pakankamai galimybių prireikus paremti ekonomiką. Deficito poveikis skolos ir BVP santykiui buvo labai nedidelis dėl spartaus nominaliojo BVP augimo. Tik pastaruoju metu Estijos ir Latvijos skolos rodikliai pradėjo didėti, nes kainos stabilizavosi, tačiau ekonomikos augimas tebebuvo žemas. Visų Baltijos šalių perspektyvos išlieka optimistinės palūkanų normoms mažėjant mažėja, o Europos ekonomikai įgaunant daugiaupasitikėjimo.

VERSLO POKYČIAI

2024 m. investavome į organizaciją, daugiausia dėmesio skirdami savo IT infrastruktūrai. Taip pat tiprinome savo saugumo ir atitikties teisės aktams procesus bei sistemas, kartu toliau gerindami klientų patirtį. Toliau siekėme atitikties Skaitmeninio operacinio atsparumo įstatymui (DORA). Pagal DORA reikalavimus toliau tobulinome savo valdymo ir IRT rizikos valdymo praktikas, incidentų valdymą ir ataskaitų teikimą, skaitmeninio operacinio atsparumo testavimą ir IRT trečiųjų šalių rizikos valdymą.

Tobulindami produktus ir paslaugas, nuosekliai geriname klientų patirtį, tai įvertino bei pripažino mūsų klientai. Klientų pasitenkinimo rodikliai per metus išaugo daugiau nei dvigubai, o klientų skundų sumažėjo. Nepriklausomos apklausos rodo, kad mūsų paslaugų kokybė trejus metus iš eilės augo sparčiau nei bendras bankų sektoriaus rodiklis, o mūsų paslaugų kokybės vertinimas 2024 m. viršija rinkos vidurkį visose trijose šalyse.

2025 m. Estijoje įmonių pelno mokesčio mokestis padidės nuo 20 iki 22 %, o avansinis pelno mokesčio tarifas kredito įstaigoms pakils nuo 14 iki 18 %. Be to, Estija iki 2025 m. liepos mėn. PVM padidins 2 procentiniais punktais iki 24 %. Įmonių pelnui papildomas 2 % tarifas bus taikomas ir 2025, 2026 ir 2027 m.. Šis mokesčių padidinimas galios iki 2028 m. pabaigos.

Latvijoje įvestas antras laikinasis bankų mokestis. Mokestis bus renkamas trejus metus, pradedant 2025 m., taikant 60 % tarifą grynosioms palūkanų pajamoms, kurios daugiau kaip 50 % viršija 2018–2022 finansinių metų vidutines metines grynąsias palūkanų pajamas. Apmokestinamųjų pajamų suma gali būti sumažinta, jei pasiekiamas tam tikras kredito augimo tempas.

Lietuva iki 2026 m. birželio 15 d. pratęsė 2023 m. įvestą laikinąjį mokestį, taikomą jos jurisdikcijoje uždirbtoms tam tikroms bankų pajamoms. Mokestis taikomas 60 % tarifu grynosioms palūkanų pajamoms, gautoms 2023, 2024 ir 2025 metais iš paskolų klientams, suteiktų iki 2022 m. gruodžio 31 d., kurios daugiau kaip 50 % viršija ankstesnių ketverių finansinių metų grynųjų palūkanų pajamų vidurkį.

Pakeitėme savo Stebėtojų tarybos ir jos komitetų sudėtį. Andreas Treichl ir Iain Plunkett atsistatydino iš tarybos narių, o juos pakeitė nepriklausomi nariai Alexandra (Sandy) Brigid Kinney Pritchard ir Mark Ashton-Rigby. Syed Qasim Abbas pasitraukė iš tarybos, o jį pakeitė Tanvi Davda, viena iš dviejų *Blackstone* atstovių. Sandy dirbo *PricewaterhouseCoopers* ir *KPMG* vyresniąja partnere ir turi daugiau nei 40 metų patirtį mažmeninės bankininkystės ir kapitalo rinkų, audito, rizikos ir reguliavimo bei įmonių valdymo srityse. Mark, sukaupęs daugiau nei 30 metų patirtį finansinių paslaugų technologijų ir operacijų srityje, pastaruoju metu dirbo bendrovėje *Barclays PLC*. Tanvi yra itin gerbiama finansinių paslaugų vadovė, turinti daugiau nei 30 metų tarptautinę patirtį.

Kovo mėnesį generaliniu direktoriumi ir valdybos pirmininku paskirtas Wojciech Sass. Wojciech turi sukaupęs patirties finansinių paslaugų sektoriuje ir gilių praktinių žinių apie mažmeninės ir verslo bankininkystės, IT sistemų ir procesų veiklą. Jis prisijungė prie mūsų iš Belgijoje veikiančio skaitmeninio banko *Aion Bank*, ten buvo vienas iš jo įkūrėjų ir ėjo vykdomojo direktoriaus pareigas. Anksčiau jis buvo *Nationale Nederlanden Poland* generalinis direktorius, *BNP Paribas Bank Polska* valdybos pirmininko pavaduotojas ir *BCG Poland* vadovas.

Liepos mėnesį Finansų vadovu ir valdybos nariu paskirtas Johannes Proksch. Johannes turi 25 metų patirtį finansinių paslaugų sektoriuje. Jis yra banko *Addiko Bank* Stebėtojų tarybos pirmininko pavaduotojas, ten jis anksčiau ėjo grupės transformacijos skyriaus vadovo ir finansų vadovo vyriausiojo finansininko pareigas.. Spalio mėnesį technologijų vadovu ir valdybos nariu paskirtas Enkelejd Zotaj. Enkelejd turi daugiau nei dviejų dešimtmečių patirtį technologijų ir finansinių paslaugų srityje, kurią daugiausia įgijo dirbdamas *Raiffeisen Bank*.

Gruodžio mėnesį atsistatydino Mažmeninės bankininkystės skyriaus vadovė ir Latvijos filialo vadovė Kerli Vares. Wojciech Sass perėmė atsakomybę už mažmeninės bankininkystės skyrių, o Ossi Leikola buvo paskirtas Latvijos filialo vadovu. Metų pabaigoje valdybos nariu buvo paskirtas Verslo bankininkystės padalinio vadovas Jonas Urbonas. Jonas turi trijų dešimtmečių patirtį finansinių paslaugų srityje Baltijos regione ir dirba *Luminor* nuo pat jo įkūrimo 2017 m., o 2010 m. pradėjo dirbti viename iš banko pirmtakų. 2023 m. rugpjūtį jis buvo paskirtas Verslo bankininkystės skyriaus vadovu ir *Luminor* Lietuvos filialo vadovu.

Siekdami gerinti klientams teikiamų paslaugų kokybę bei užtikrinti veiklos efektyvumą, įkūrėme specialų Operacijų padalinį, prižiūrintį visas mūsų kasdienes funkcijas. Jam vadovauja generalinio direktoriaus pavaduotojas Ossi Leikola. Nuo šiol technologijų ir mažmeninės bankininkystės padaliniai galės sutelkti dėmesį į pagrindines savo funkcijas ir užtikrinti IT ir kibernetinį saugumą bei privačių klientų bei mažų įmonių aptarnavimą.

FINANSINIŲ NUSIKALTIMŲ PREVENCIJA

Netoleruojame finansinių nusikaltimų ir esame įsipareigoję išlaikyti tvirtą elgesio, etikos ir rizikos kultūrą. Savo produktus bei paslaugas siūlome tik Baltijos šalių gyventojams arba su jais glaudžių ryšių turintiems fiziniams asmenims ir įmonėms.

Mūsų įsipareigojimas apsaugoti klientus bei išsaugoti finansų sistemos vientisumą ir toliau išlieka mūsų veiklos pagrindas. Glaudžiai bendradarbiaujame su reguliavimo ir priežiūros institucijomis, ir tai leidžia tobulinti sistemas ir procesus. Vadovaujamės visais įstatymais ir taisyklėmis, taip pat gairėmis, rekomendacijomis ir standartais.

Esame įsipareigoję ginti žmogaus teises, kovoti su terorizmo finansavimu ir masinio naikinimo ginklų platinimu. Todėl taikome Jungtinių Tautų, Europos Sąjungos ir Estijos, Latvijos bei Lietuvos vyriausybių nustatytas sankcijas, taip pat Jungtinių Amerikos Valstijų izdo departamento Užsienio turto kontrolės biuro (OFAC), Jungtinės Karalystės izdo departamento ir Norvegijos bei Švedijos vyriausybių nustatytas sankcijas. Apie galimą sankcijų nesilaikymą ir pažeidimus pranešame priežiūros institucijoms.

Sprendami besikeičiančios aplinkos keliamus iššūkius ir apsaugodami savo klientus bei banką, 2024 m. toliau kūrėme ir stiprinome savo atitikties užtikrinimo organizaciją. Didinome procesų efektyvumą, atnaujinome atitikties politiką ir patobulinome procesus, kad juos suderintume su mūsų žemo lygio rizikos apetitu ir konservatyviu požiūriu į verslą. Dėka šių pastangų sumažėjo skundų, susijusių su mūsų atitikties užtikrinimo funkcijomis.

Toliau plečiame savo kovos su pinigų plovimu (AML) pajėgumus, tobuliname sankcijų laikymosi ir kovos su sukčiavimu sistemą – vykdome reguliarius pristatymus, atlikome pagrindinės AML technologijos versijos atnaujinimą. Stiprinome sukčiavimo rizikos valdymo priemones nuolat tobulindami technologijas, mažindami riziką ir mokydami savo darbuotojus geriau kovoti su sukčiavimu. 2025 m. planuojama toliau tobulinti kovos su finansiniais nusikaltimais technologijas, daugiausia dėmesio skiriant veiksmingumui ir efektyvumui.

Ėmėmės aktyvių veiksmų, kad mūsų klientai geriau atpažintų sukčiavimą. Visus metus vykdėme iniciatyvas, kuriomis siekėme suteikti klientams ir visuomenei žinių ir įgūdžių, reikalingų atpažinti nesąžiningą veiklą. Su klientais bei žiniasklaida dalinomės patarimais ir žiniomis, suteikdami praktinių žinių apie dažniausiai pasitaikančias sukčiavimo schemas ir kaip finansus tvarkyti saugiai.

Šiškai klientų pasitikėjimą sparčiai besikeičiančioje finansinės veiklos aplinkoje, veiksmingai apsaugojome savo klientus nuo mokėjimų sukčiavimo. Nepaisant padažnėjusių bandymų sukčiauti prekiaujant ar investuojant, mūsų veiksmai leido apsaugoti klientų lėšas.

Toliau stiprinome savo rizikos kultūrą ir visus metus vykdėme šviečiamąją veiklą – per metus surengėme 79 mokymus apie atitiktį reikalavimams, rengėme vidinės komunikacijos kampanijas, skatinome diskusiją ir bendrą supratimą apie įvairius rizikos kultūros aspektus.

Siekdami apsaugoti savo klientus, apie visuomenėje paplitusias grėsmes informavome savo darbuotojus. Kas mėnesį dalinomės informacija apie naujas ir besivystančias finansinių nusikaltimų tendencijas, leidome naujienlaiškius, skirtus didinti supratimą apie išorės sukčiavimą, dažniausiai pasitaikančius sukčiavimo būdus ir naujausias tendencijas.

Ir toliau užtikrinsime nuolatinį klientų finansinio turto saugumą tobulinsime sukčiavimo rizikos valdymo priemones bei liksime technologijų pažangos priešakyje.

Valdysenos ataskaita

Turime dviejų lygių valdysenos struktūrą, pagal kurią priežiūros (nevykdomąsias) funkcijas atlieka Priežiūros taryba (toliau – Taryba), o valdymo (vykdomąsias) funkcijas – Valdyba (toliau – Valdyba). Taryba prižiūri Valdybos veiklą valdant *Luminor*. Tarybos nariai negali būti kartu ir Valdybos nariai. Taryba ir Valdyba toliau kartu – Valdymo organai.

Mes vadovaujamės Estijos įstatymais ir laikomės galiojančių Europos Sąjungos teisės aktų bei Europos bankininkystės institucijos pateiktų vidaus valdymo gairių. Atsižvelgdami į šiuos teisinius reikalavimus ir gaires, patvirtinome vidaus taisykles, padėsiančias užtikrinti patikimą valdymą. Jose apibrėžiamas trijų linijų modelis, išsamus rizikos valdymo procesas, vidaus vertybės, interesų konfliktų valdymo principai, atitikties sistemos, nuolatiniai vidaus kontrolės mechanizmai ir darbo užmokesčio politika. Mūsų valdymo politika – pagrindinis vidaus valdymo dokumentas – apibrėžia ir reguliuoja šias praktikas. 2024 m. gruodį atnaujinome savo Valdysenos politiką.

Visuotinis akcininkų susirinkimas (toliau – Visuotinis susirinkimas) yra įstatuose numatytas organas, per kurį mūsų akcininkai įgyvendina savo teises. Turime vieną paprastųjų vardinių akcijų klasę. Kiekviena akcija Visuotiniame susirinkime suteikia vieną balsą. Visuotinis susirinkimas priima sprendimus, kurie pagal komercinę teisę priklauso jo kompetencijai, pavyzdžiui, sprendimus dėl įstatų keitimo, akcinio kapitalo didinimo ir mažinimo, Tarybos narių rinkimo ir atšaukimo, metinės ataskaitos tvirtinimo, pelno paskirstymo ir teisės aktų nustatytą auditą atliekančio auditoriaus rinkimo. Be to, Visuotinis akcininkų susirinkimas yra atsakingas už svarbių mūsų strategijos pakeitimų, svarbių mūsų pagrindinių politikos krypčių pakeitimų ir finansinių planų, kuriuose numatomas kapitalo didinimas, tvirtinimą, taip pat dalyvauja kitoje svarbioje veikloje. Tarybos arba Valdybos prašymu Visuotinis susirinkimas turi teisę spręsti bet kokius kitus su mūsų veikla susijusius klausimus. 2024 m. Visuotiniai susirinkimai nebuvo šaukiami, vietoje to buvo priimta 10 sprendimų *per capsulam*.

Akcininkai, turintys ne mažiau kaip 10 % *Luminor* kontroliuojančiosios bendrovės, kuri yra mūsų patronuojančioji įmonė, balso teisę suteikiančių akcijų, gali skirti proporcingą dalį narių į mūsų Tarybą. Į Tarybą išrenkama pakankamai nepriklausomų narių, kurie padeda užtikrinti, kad būtų atsižvelgiama į visų vidaus ir išorės suinteresuotųjų šalių interesus ir kad esant faktiniam ar galimam interesų konfliktui būtų priimami nepriklausomi sprendimai. *DNB*, kaip mažumos akcininkas, turi teisę prašyti, kad būtų atlikta peržiūra, skirta nustatyti, ar laikomės Atitikties politikos arba ASV standartų ir kitų panašių socialinės atsakomybės principų bei standartų. Tokia peržiūra gali atlikti išorės asmuo arba atitinkama tokios peržiūros reikalaujanti šalis.

Elgesys

Siekiamo užtikrinti aukščiausius etikos ir profesinio elgesio standartus. Visi darbuotojai turi žinoti ir laikytis mūsų vertybių, etikos standartų bei atitikties ir rizikos valdymo principų. Kiekvienas darbuotojas privalo laikytis Elgesio kodekso ir identifikuoti kyšininkavimo bei korupcijos atvejus, užkirsti jiems kelią ir apie juos informuoti. Esame išgryninę savo vertybes – smalsumą, bendradarbiavimą ir susitelkimą – bei reikalaujamą elgesį, kurie sustiprina atitikties bei rizikos valdymo principus.

Skatiname etišką kultūrą ir dedame visas pastangas, kad identifikuotume interesų konfliktus, užkirstume jiems kelią ir juos valdytume, siekdami užtikrinti, kad su visomis suinteresuotosiomis šalimis būtų elgiamasi sąžiningai, o akcininkų interesai būtų apsaugoti. Interesų konfliktų valdymo principus nustato Taryba, kuri prižiūri jų įgyvendinimą ir veiksmingumą. Rengiame privalomus mokymus apie interesų konfliktų valdymą, siekdami užtikrinti, kad visi darbuotojai turėtų pakankamai žinių apie mūsų politiką ir kitas susijusias vidaus taisykles bei principus ir kad visa veikla, už kurią jie atsakingi, būtų vykdoma laikantis taisyklių. Skiriant naujus Valdymo organų narius ir pagrindinių funkcijų vykdytojus, atsižvelgiama į visus interesų konfliktus.

Laikydami informavimo apie dovanas ir renginius tvarkos, mūsų darbuotojai nepriima ir nesiūlo dovanų, nepriklausomai nuo jų vertės, ir nedalyvauja renginiuose, jei toks elgesys gali būti laikomas netinkamu, abejotinu etikos požiūriu arba gali turėti įtakos dovanos gavėjui ar dovanotojui atliekant savo pareigas. Mūsų vidaus taisyklėse pateikiami konkretūs pavyzdžiai, padedantys darbuotojams priimti sprendimus dėl dovanų ir renginių tinkamumo, ir tokių situacijų sprendimo būdai.

Informaciją tvarkome vadovaudamiesi „būtinybės žinoti“ principu, t. y. su informacija gali susipažinti tik tie darbuotojai, kuriems tokia informacija pagrįstai reikalinga jų pareigoms atlikti. Siekdami valdyti informacijos srautus, taip pat nustatėme fizinį atskyrimą ir ribotą prieigą prie informacijos arba kitokias specialias priemones tam tikrai verslo veiklai, kai tvarkoma konfidenciali klientų informacija.

Įvairovė ir įtrauktis

Vertiname ir gerbiame kiekvieną darbuotoją už jo išskirtinumus. Esame įsipareigoję kurti ir išlaikyti personalą, kurį sudaro įvairios kilmės asmenys, jauni žmonės, neįgalieji ir įvairių kultūrų darbuotojai. Darbuotojai palaikomi ir skatinami atskleisti visas savo galimybes ir panaudoti savo unikalius talentus.

Pripažįstame įvairialypės Valdymo organų sudėties svarbą. 2024 m. pasiekėme tikslą, kad 40 % Tarybos sudarytų moterys. Valdymo organų pirmininkai savo metiniuose vertinimuose kaip pagrindinius veiklos rodiklius apžvelgia pažangą siekiant lyčių įvairovės. Jei tikslai nepasiekiami, pirmininkai dokumentuose nurodo priežastis, priemones, kurių reikia imtis, ir terminus, iki kada bus imtasi priemonių padėčiai ištaisyti.

Darbovietėje netoleruojame jokių bauginimo, patyčių, „atpirkimo ožių“ ieškojimo ar priekabiavimo formų. Imamės priemonių, kad apsaugotume darbuotojus nuo diskriminacijos, ir taikome drausmines priemones pažeidėjams. Skatiname darbuotojus, kurie mano, kad buvo diskriminuojami, išsakyti susirūpinimą, kad būtų imtasi taisomųjų priemonių.

Dividendų politika

Esame įsipareigoję grąžinti perteklinį kapitalą akcininkams, išlaikydami tvirtą kapitalo poziciją, kad galėtume palaikyti savo verslo veiklą, stabilumą ir pelningą augimą. *Luminor* grupės mastu valdome bendrą kapitalo rodiklį taip, kad jis būtų lygus teisės aktuose nustatytam reikalavimui (išskyrus P2G) ir 150–300 bazinių punktų valdymo rezervui. Kapitalas bus skirstomas dividendais arba kapitalo repatriacijos būdu. Dividendai turi būti mokami orientuojantis į maždaug 50 % metinio pelno. Visas kapitalo perteklius, viršijantis tikslinį kapitalo lygį, laikomas skirstytinu, o tai reiškia, kad faktinis dividendų išmokėjimo santykis gali būti didesnis arba mažesnis nei 50 %. Didesnis nei 50 % išmokų santykis bus svarstomas, jei faktinis kapitalas viršys kapitalo tikslą, o didesnę išmokų santykį pagrįs testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatai. Bus svarstoma galimybė taikyti mažesnę nei 50 % išmokėjimo santykį, pavyzdžiui, jei nustatysime, kad yra didelių augimo galimybių, arba jei įvyks nenumatytų kapitalo apskaičiavimo reguliavimo sistemos pokyčių, arba jei makroaplinka ar portfelio kredito kokybė smarkiai pablogės labiau, nei numatyta valdymo rezerve. Faktinis išmokų santykis taip pat turi būti pagrįstas testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatais. Papildomas perteklinių kapitalo išteklių grąžinimas bus svarstomas neeilinių dividendų ir (arba) kapitalo sumažinimo forma, kai CET1 kapitalas gali būti pakeistas išleidžiant 2 lygio ir AT1 kapitalo priemones.

Pagrindinių funkcijų vykdytojai

Pagrindinių funkcijų vykdytojai yra vyriausiasis finansų pareigūnas, vyriausiasis atitikties pareigūnas, vyriausiasis rizikų pareigūnas ir vidaus audito vadovas; kiekvieno funkcija turi didelę įtaką *Luminor*. Pirmieji trys yra Valdybos nariai, todėl vidaus audito vadovas yra vienintelis pagrindinių funkcijų vykdytojas.

Atrankos į Valdymo organus kriterijai

Mūsų Valdymo organų nariai gali būti tik asmenys, turintys reikiamos profesinės patirties ir tinkamą reputaciją. Nediskriminuojame dėl jokių savybių. Norėdami paskatinti nepriklausomą nuomonės reiškimą ir kritinį mąstymą bei sudaryti sąlygas įvairiems požiūriams ir patirčiai, siekiame įvairovės pagal amžių, lytį, geografinę kilmę ir išsilavinimą bei patirtį. Valdymo organų narių atrankos principai, įskaitant tinkamumo ir įvairovės vertinimą, yra nustatyti mūsų vidaus taisyklėse. Paskyrimus į Valdymo organus tvirtina ECB.

Esame nustatę procesus ir taisykles, kaip elgtis staigaus ar netikėto Valdybos pirmininko ar narių ir pagrindinių funkcijų vykdytojų neatvykimo ar išvykimo atvejais. Taip siekiame užtikrinti žinių perdavimą, organizacijos atminties išsaugojimą ir palaikyti valdymo bei verslo tęstinumą laikinos ar nuolatinės vadovų kaitos metu.

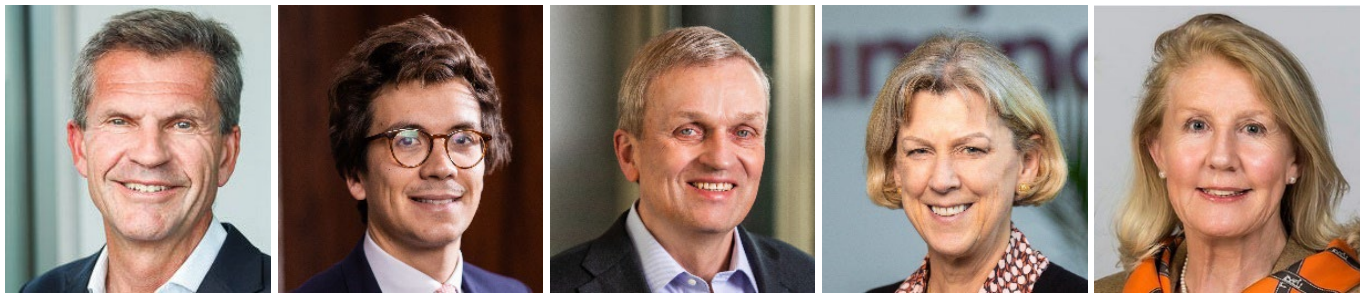
Tarybos nariai skiriami iš *Luminor* kontroliuojančiosios įmonės akcininkų paskelbtų kandidatų, kaip numatyta akcininkų sutartyje, pagal kurią, kiekvienas akcininkas turi teisę atšaukti ir pakeisti savo paskirtą narį. Taryba, Paskyrimo komiteto nariai ir generalinis direktorius gali nustatyti poreikį paskirti naują Valdybos narį, o Nominavimo komitetas pateikia gaires, atrankos kriterijus ir sąlygas atitinkamoms pareigoms eiti bei atlieka tinkamumo vertinimą.

STEBĖTOJŲ TARYBA

	Nils Melngailis	Mark Ashton-Rigby	Maria Elena Cappello	Tanvi Prafulchandra Davda
Pareigos	Pirmininkas	Narys	Narys	Narys
Komitetai	Paskyrimo komitetas (pirmininkas) Atlygio komitetas	Rizikos komitetas	Atlygio komitetas (pirmininkas) Paskyrimo komitetas	Audito komitetas Atlygio komitetas
Paskyrimo data	2019 m. sausis	2024 m. gruodis	2020 m. liepa	2024 m. lapkritis
Tautybė	Amerikos latvis	Britas	Italė	Britė
Išsilavinimas	Politikos mokslų bakalauro laipsnis Bostono koledžas, Niutonas, MA	Matematikos magistro laipsnis Oksfordo universitetas	Inžinerijos bakalauro laipsnis, Pavijos universitetas	Finansų magistro laipsnis, Londono verslo mokykla
Kita pareigos	<i>PrivatBank</i> stebėtojų tarybos pirmininkas <i>PQH SA</i> stebėtojų tarybos pirmininko pavaduotojas <i>Printful Inc.</i> direktorius	<i>Sentiance NV</i> direktorius	Direktorė, <i>BPER Banca</i> Direktorė, <i>Fibonacci Holding</i> Vyresnioji patarėja, <i>Igneo Ltd</i>	<i>Ashrah Advisory Limited</i> direktorė <i>Paragon Banking Group PLC</i> direktorė Čeltnamo mergaičių koledžo tarybos narė
Pagrindinė informacija	<i>Qualco Holdco Ltd</i> direktorius <i>Centerbridge Partners</i> vykdomasis direktorius Vienas iš vadovų <i>FIG, Alvarez & Marsal</i>	<i>Barclays</i> įmonių grupės veiklos direktorius <i>Barclays</i> įmonių grupės informacijos direktorius <i>JPMorgan Chase</i> informacinių technologijų direktorius, įmonių ir investicijų banko skyrius	<i>Bank Monte dei Paschi di Siena</i> direktorė <i>Telecom Italia</i> direktorė <i>Saipem</i> direktorė <i>Prysmian</i> direktorė <i>Nokia Italia</i> generalinė direktorė	Viena iš <i>Saranac Partners</i> įkūrėjų ir generalinė direktorė <i>OfQual</i> valdybos narė Studentų paskolų bendrovės direktorė
Vieta	Ryga, Latvija	Londonas, JK	Milanas, Italija	Londonas, JK
Statusas	Nepriklausomas	Nepriklausomas	Nepriklausomas	<i>Blackstone</i> paskirtas asmuo
Dalyvavimas	7/7	1/1	6/7	2/2

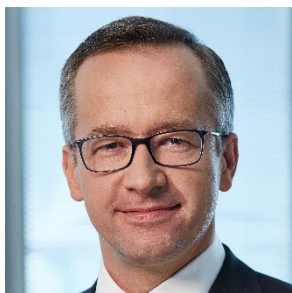
Taryba yra mūsų priežiūros organas, kuris tvirtina strategijas, bendruosius mūsų veiklos principus, nustato ir stebi rizikos toleranciją ir mūsų norimą prisiimti riziką, prižiūri mūsų ir Valdybos veiklą. Bendrosios posėdžių šaukimo ir Tarybos darbo organizavimo taisyklės nustatytos mūsų vidaus taisyklėse, Komerciniame kodekse, Kredito įstaigų įstatyme ir įstatuose. Reguliariai rengiamuose Tarybos posėdžiuose vykdoma Valdybos priežiūra, o prireikus rengiami papildomi posėdžiai. Sprendimai priimami paprasta posėdyje dalyvaujančių narių balsų dauguma. Tarybai pateiktus sprendimus pirmiausia svarsto atitinkamas Tarybos komitetas. Taryba turi posėdžiauti ne rečiau kaip kartą per ketvirtį. 2024 m.

Ottar Ertzeid	Mathias Patrick Laurent Favetto	Bjørn Erik Naess	Elizabeth Jane (Betsy) Nelson	Alexandra (Sandy) Brigid Kinney Pritchard
Narys	Narys	Narys	Narys	Narys
Audito komitetas Atlygio komitetas Rizikos komitetas	Paskyrimo komitetas Rizikos komitetas	Audito komitetas Paskyrimo komitetas	Rizikos komitetas (pirmininkė) Audito komitetas	Audito komitetas (pirmininkė) Rizikos komitetas
2022 m. sausis	2020 m. rugpjūtis	2019 m. sausis	2020 m. gruodis	2024 m. balandis
Norvegias	Prancūzas	Norvegias	Amerikos britė	Airė
Bendrojo verslo magistro laipsnis Norvegijos verslo mokykla, Oslas	Magistro laipsnis vadybos srityje, <i>HEC</i> , Paryžius	Ekonomikos magistro laipsnis, Norvegijos ekonomikos mokykla, Bergen	MBA, <i>Thunderbird</i> pasaulinės vadybos mokykla, Finiksas, Arizona	Komercijos bakalauro laipsnis Dublino universiteto koledžas
Direktorius, <i>DNB Livsforsikring AS</i> Pirmininkas, <i>Entra ASA</i> Pirmininko pavaduotojas, <i>Argentum Fondsinvesteringer AS</i> Direktorius, <i>Telenor ASA</i>	<i>NIBC Holdings</i> stebėtojų tarybos narys ir <i>NIBC</i> banko	pirmininkas, <i>Argentum Fondsinvesteringer AS</i> direktorius, <i>Hafslund AS</i>	Stebėtojų tarybos narė, <i>Oschadbank</i>	Direktorė, <i>AIB Group plc</i> <i>Charles Stanley & Co Ltd</i> pirmininkė <i>Raymond James Wealth Management Ltd</i> pirmininkė
<i>DNB Bank ASA</i> finansų direktorius <i>DNB Markets</i> vadovas <i>Oslo Børs</i> direktorius <i>Bankenes Sikringsfond</i> direktorius	prekybos bankininkystė, <i>Goldman Sachs</i>	Finansų direktorius, <i>DNB AS</i> Finansų direktorius, <i>Aker Kvaerner</i> Finansų direktorius, <i>Carlsberg</i> ; Finansų direktorius, <i>Orkla</i>	Rizikos ir atitikties viceprezidentė ir pajamų direktorė, <i>ERPB</i> Kredito rizikos skyriaus vadovė, <i>FSA</i> Įmonių bankininkystės vadovė, <i>JPMorgan Chase EMEA</i>	<i>L&C Mortgages</i> pirmininkė, <i>TSB Banking Group plc</i> direktorė <i>MBNA Ltd</i> direktorė <i>PwC</i> partnerė <i>KPMG</i> partnerė
Oslas, Norvegija	Londonas, JK	Oslas, Norvegija	Londonas, JK	Londonas, JK
<i>DNB</i> paskirtas asmuo	<i>Blackstone</i> paskirtas asmuo	<i>DNB</i> paskirtas asmuo	Nepriklausomas	Nepriklausomas
5/7	7/7	6/7	7/7	5/5

Taryba surengė 7 posėdžius ir priėmė 44 sprendimus. Nariai išsirenka pirmininką, kuris yra atsakingas už veiksmingą Tarybos veiklą, koordinuoja jos darbą ir prisideda prie efektyvaus keitimosi informacija su Tarybos bei Valdybos nariais. Pirmininkas skatina atviras ir kritiškas diskusijas, užtikrina skirtingų požiūrių išsakymą ir aptarimą, taip pat rūpinasi, kad Tarybos sprendimai būtų priimami turint reikalingą informaciją ir tvirtą pagrindimą. Tarybą sudaro nuo 5 iki 15 Visuotinio susirinkimo renkamų narių, kurių kadencija trunka penkerius metus. 2024 m. gruodžio 31 d. Taryboje buvo 9 nariai.

VALDYBA

	Wojciech Sass	Ossi Leikola	Diego Biondo	Mari Mõis
Pareigos	Pirmininkas	Narys	Narys	Narys
Pareigos	Generalinis direktorius	Generalinio direktoriaus pavaduotojas	Vyriausiasis rizikų pareigūnas	Vyriausioji atitikties pareigūnė
Komitetai	Kredito komitetas Elgesys	Finansų institucijų rizika Duomenų valdymo komitetas	Nefinansinės rizikos komitetas (pirmininkas) Kredito komitetas Modelio rizikos komitetas (pirmininko pavaduotojas) Turto ir įsipareigojimų komitetas Duomenų valdymo komitetas	Nefinansinės rizikos komitetas (pirmininko pavaduotoja) Elgesio komitetas (pirmininkė)
Paskyrimo data	2024 m. kovas	2023 m. gruodis	2023 m. spalio	2022 m. rugsėjis (paskirta pakartotinai)
Tautybė	Lenkas	Suomis	Italas	Estė
Išsilavinimas	Operacijų valdymo magistro laipsnis Krokuvos universitetas	Technologijų magistro laipsnis Aalto universitetas, Espas	Verslo bakalauro laipsnis Administracija Turino universitetas	Teisės bakalauro laipsnis Tartu universitetas
Pagrindinė informacija	Vienas iš įkūrėjų ir generalinis direktorius, <i>Aion Bank</i> Generalinis direktorius <i>Nationale Nederland Poland</i> Pirmininko pavaduotojas, <i>BNP Paribas Bank Polska</i>	Veiklos vadovas, <i>Nordea</i> Vadovas Lenkijoje ir Baltijos šalyse, <i>Nordea</i> Vykdomasis direktorius, <i>Metos BV</i>	Rizikos valdymo skyriaus vadovas, <i>BPER</i> Vyriausiasis rizikų pareigūnas, EVP <i>Gruppo Banca Carige</i> , <i>Unicredit Bank</i> Vyriausiasis rizikų pareigūnas, <i>Bank Pekao</i>	Vyriausioji teisininkė, <i>Luminor Bank AS</i> Vyriausioji finansininkė, <i>DNB Bank AS</i> Pagrindinė patarėja, <i>DNB Bank AS</i>
Vieta	Talinas, Estija	Talinas, Estija	Talinas, Estija	Talinas, Estija
Dalyvavimas	41/44	50/53	51/53	47/53

Valdyba yra mūsų vykdomasis organas, kuris vadovauja, valdo, atstovauja ir užtikrina veiksmingą bei apdairų valdymą. Ji vadovauja kasdinei veiklai pagal Tarybos patvirtintas strategijas ir bendruosius veiklos principus. Valdyba įvertina jai pateiktus pasiūlymus ir paaiškinimus, priima pagrįstus sprendimus ir atitinkamai atsiskaito Tarybai.

Bendrosios Valdybos darbo organizavimo taisyklės, įskaitant posėdžių sušaukimo, balsavimo ir sprendimų priėmimo tvarką, Valdybos narių atsakomybę ir skaičių, yra nustatytos mūsų vidaus taisyklėse, Komerciniame kodekse, Kredito įstaigų įstatyme ir įstatuose. Sprendimai priimami paprasta posėdyje dalyvaujančių narių balsų dauguma. Balsams pasiskirsčius po lygiai, lemiamas balsas priklauso Valdybos pirmininkui arba, jo nesant, pirmininko pavaduotojui.

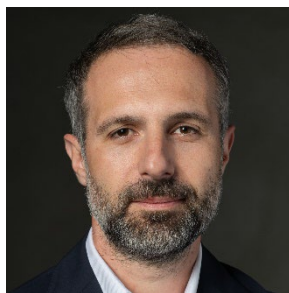
Dalyvavimas

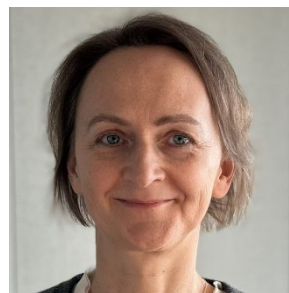
Johannes Proksch

Jonas Urbonas

Enkelejd Zotaj

Skaistė Kanapienė

	Johannes Proksch	Jonas Urbonas	Enkelejd Zotaj	Skaistė Kanapienė
Pareigos	Narys	Narys	Narys	Dalyvė
Pareigos	Vyriausiasis finansų pareigūnas	Vadovas, verslo bankininkystė	Vyriausiasis informacijos pareigūnas	Vadovas, Teisės padalinys
Komitetai	Turto ir įsipareigojimų komitetas (pirmininkas) Duomenų valdymo komitetas (pirmininkas) Kainodaros komitetas (pirmininko pavaduotojas)	Kredito komitetas (pirmininkas) Kainodaros komitetas	Pakeitimų patariamoji taryba Pirmininkas	Nefinansinės rizikos komitetas
Paskyrimo data	2024 m. liepa	2024 m. gruodis	2024 m. spalio	Paskirta teisės padalinio vadove 2022 m. spalio
Tautybė	Austras	Lietuvis	Albanas	Lietuvė
Išsilavinimas	Verslo administravimo magistro laipsnis, Ekonomikos ir verslo administravimo universitetas, Viena	Finansų magistro laipsnis, Vilniaus universitetas	Ekonomikos ir verslo administravimo magistro laipsnis, Tiranos universitetas	Teisės magistro laipsnis, Vilniaus universitetas Verslo administravimo magistro laipsnis, VDU
Pagrindinė informacija	Vyresnysis technologijų pareigūnas ir vyresnysis finansininkas <i>Addiko Bank AG</i> , Grupės finansų direktorius ir generalinio direktoriaus pavaduotojas, <i>HETA Resolution AG</i> Finansų direktorius ir startuolių patarėjas	Verslo bankininkystės vadovas, <i>Luminor Lietuva</i> Verslo bankininkystės vadovas, <i>Nordea</i> Lietuvos skyrius <i>SEB</i> Vilniaus verslo klientų vadovas	Informacijos direktorius ir vyresnysis technologijų pareigūnas <i>Raiffeisen Bank</i> , Ukraina IT vykdomasis direktorius, <i>Raiffeisen Bank</i> , Kroatija IT vykdomasis direktorius, <i>Raiffeisen Bank</i> , Albanija	Teisininkė, Lietuvos vertybinių popierių birža Teisininkė, <i>SEB</i> Vilnius, Teisės skyriaus vadovė, <i>Nordea</i> bankas, Lietuva.
Vieta	Talinas, Estija	Vilnius, Lietuva	Talinas, Estija	Vilnius, Lietuva
Dalyvavimas	25/25	-/-	11/11	48/53

Valdybos narius renka ir atšaukia Taryba. Taryba iš Valdybos narių skiria pirmininką. Valdybos pirmininkas arba bet kurie du Valdybos nariai teisiskai atstovauja bankui. Atsakomybės sritys nariams paskirstomos atsižvelgiant į jų įgūdžius, kompetenciją ir atsakomybę. Prieš paskiriant Valdybos narius, jie įvertinami pagal teisės aktus ir vidaus reglamentus. Informacija ir su siūlomu kandidatu susiję dokumentai, kaip nurodyta Kredito įstaigų įstatyme, pateikiami ECB likus ne mažiau kaip 10 dienų iki sprendimo dėl kandidato paskyrimo priėmimo.

2024 m. Valdyba surengė 53 posėdžius ir priėmė 39 sprendimus apklausos būdu. Valdybą sudaro 3–10 narių, jų kadencija trunka 5 metus. 2024 m. gruodžio 31 d. Valdybą sudarė 7 nariai.

Tarybos komitetai

Taryba įsteigė keturis komitetus, kurie padeda jai vykdyti užduotis. Banko Stebėtojų tarybos komitetų nuostatuose apibrėžiamas pareigų ir užduočių paskirstymas tarp komitetų ir jų viduje. Kiekvieną komitetą sudaro ne mažiau kaip trys nariai, jie turi turėti su komiteto darbu susijusių žinių, įgūdžių ir patirties, taip pat dokumentais patvirtintus įgaliojimus ir posėdžiauti kas ketvirtį.

2024 m. gruodžio 31 d. veikė šie Tarybos komitetai:

Komitetas	Audito komitetas	Paskyrimo komitetas	Atlygio komitetas	Rizikos komitetas
Pirmininkas	Sandy Kinney Pritchard	Nils Melngailis	Maria Elena Cappello	Betsy Nelson
Nariai	Tanvi Davda Ottar Ertzeid Bjørn Erik Naess Betsy Nelson	Maria Elena Cappello Mathias Favetto Bjørn Erik Naess	Tanvi Davda Ottar Ertzeid Nils Melngailis	Mark Ashton-Rigby Ottar Ertzeid Mathias Favetto Sandy Kinney Pritchard
Vaidmuo	Priziūrėti apskaitos politikos laikymąsi, peržiūrėti ir stebėti finansinės atskaitomybės procesą; stebėti teisės aktų nustatytą metinių finansinių ataskaitų auditą ir patvirtinti metines ir konsoliduotas tvarumo ataskaitas; palaikyti veiksmingą vidaus audito procesą; peržiūrėti ir tvirtinti audito įmonės, atliekančios teisės aktų nustatytą auditą, teikiamas ne audito paslaugas.	Prisidėti prie Valdybos narių atrankos ir vertinimo; stebėti Valdybos sprendimų priėmimo proceso įvairovę; rekomenduoti Valdybos narių įgaliojimus; prieš paskiriant Tarybos narius, įvertinti jų tinkamumą; vertinti pagrindinių funkcijų vykdytojų tinkamumą; rekomenduoti kandidatus į patronuojamųjų įmonių Stebėtojų tarybas; stebėti politikų, kuriose aprašomi pareigų perėmimo planavimo principai, veiksmingumą ir peržiūrėti jų struktūrą bei įgyvendinimą.	Dirbti kaip Tarybos parengiamajam komitetui atlygio klausimais; vertinti mechanizmus, skirtus užtikrinti, kad atlygio sistema atitiktų banko riziką, kapitalą, likvidumą ir pajamas; vertinti, kaip pasiekiami veiklos tikslai; tikrinti, kaip atlygio politika reaguoja į įvykius; prižiūrėti, kaip rengiami atlyginimų paketai; konsultuoti, kaip nustatyti reikšmingą riziką prisiimančius asmenis; rekomenduoti išėitinių išmokų, viršijančių nustatytas ribas, dydį; tvirtinti pasiūlymus dėl kintamojo atlygio fondo bendrai visiems darbuotojams ir individualiai Valdybos nariams bei Atitikties, Rizikos ir Vidaus audito funkcijų vadovams.	Užtikrinti, kad būtų nuosekliai taikomas patikimas rizikos valdymas; stebėti rizikos kultūrą; padėti formuoti optimalią kapitalo ir likvidumo struktūrą; prižiūrėti klientų produktų derinimą su verslo modeliais ir rizikos strategija; analizuoti, ar atlygio principai suderinami su vyraujančiu rizikos profiliu; stebėti įstatymų ir kitų teisės aktų nesilaikymo tyrimus; prižiūrėti Atitikties užtikrinimo ir Rizikos padalinius; bendradarbiauti su vidaus kontrolės funkcijų vykdytojais.
2024 m. surengti posėdžiai	7	6	8	12
2024 m. apklausos būdu priimti sprendimai	7	8	6	8

Valdybos komitetai

Valdybą sudaro 10 komitetų. Kredito komitetas yra privalomas pagal įstatymą, o kiti komitetai įsteigti siekiant padėti Valdybai dirbti. 2024 m. buvo įsteigti Elgesio ir Kainodaros komitetai, o 2025 m. sausio 1 d. panaikintas Finansų institucijų rizikos komitetas.

Kiekvienas komitetas turi savo nuostatus, kuriuose aprašoma komiteto sudėtis, jo įgaliojimai ir komiteto narių atsakomybė. Komitetų narius iš darbuotojų, kurie yra konkrečios srities ekspertai, skiria Valdyba. Komitetai posėdžiauja taip dažnai, kaip numatyta jų nuostatuose. 2024 m. gruodžio 31 d. egzistavo šie Valdybos komitetai (išskyrus Finansų institucijų rizikos komitetą):

Komitetas	Turto ir įsipareigojimų komitetas	Pakeitimų patariamoji taryba	Elgesio komitetas	Kredito komitetas	Klientų rizikos komitetas
Pirmininkas	Vyriausiasis finansų pareigūnas –	Vyriausiasis informacijos pareigūnas	Vyriausiasis atitikties pareigūnas	verslo bankininkystės vadovas	Vietos įmonių skyriaus vadovas
Vaidmuo	Padėti finansų direktoriui ir Valdybai vykdyti veiklą, susijusią su turto ir įsipareigojimų valdymu, t. y. balanso kūrimu, likvidumo ir finansavimo valdymu, palūkanų normos rizika, užsienio valiutos rizika, ESG rizika, išdalo valdymu, dividendų paskirstymo tvarka, taip pat veiksmingu kapitalo planavimu, valdymu ir paskirstymu.	Padėti Valdybai valdyti IT pokyčius, siekiant užtikrinti, kad IT pokyčiai būtų vertinami, autorizuojami, testuojami, diegiami, dokumentuojami ir tikrinami. Komitetas priima sprendimus dėl IT pokyčių įgyvendinimo ir diegimo į darbinę aplinką.	Komitetas yra atsakingas už paramą Valdybai sprendžiant elgesio klausimus, susijusius su galimais Elgesio kodekso pažeidimais, pranešimų apie įstatymų arba etikos pažeidimus procedūra, asmeniniais sandoriais, neviešos informacijos atskleidimu, interesų konfliktu, kyšininkavimu ir korupcija ar vidaus sukčiavimo atvejais.	Teikti rekomendacijas, susijusias su kredito politika ir procesais, tvirtinti priimtinos rizikos kriterijus ir finansavimo reikalavimus. Priimti visus būtinus kredito sprendimus dėl atskirų klientų (įskaitant neveiksnių pozicijų atidėjinių paskolų nuostoliams tvirtinimą) ir finansų įstaigų.	Stebėti, kaip laikomasi su klientų rizika susijusios pinigų plovimo, terorizmo finansavimo prevencijos ir sankcijų. Priimti sprendimus dėl atvejų, kai yra sąlyginių apribojimų, remiantis mūsų norima prisiimti rizika, aptarti ir priimti sprendimus dėl prieštaringų klientų atvejų ir atvejų, kurie gali turėti įtakos norimos prisiimti rizikos riboms.

Komitetas	Duomenų valdymo komitetas	Investicinių produktų valdymas	Modelio Rizikos komitetas	Nefinansinės Rizikos komitetas	Kainodaros komitetas
Pirmininkas	Vyriausias finansų pareigūnas –	Investicinių produktų ir augimo skyriaus vadovas	Modelio rizikos valdymo vadovas	Vyriausiasis rizikų pareigūnas –	Vadovas, Mažmeninė bankininkystė
Vaidmuo	Padėti Valdybai apibrėžti ir įgyvendinti duomenų ir informacijos strategiją. Prižiūrėti, aiškintis ir konsultuoti dėl duomenų ir informacijos valdymo sprendimų, teikti gaires dėl kylančios ir besiformuojančios duomenų valdymo rizikos bei teikti atitinkamas rekomendacijas Valdybai.	Padėti Valdybai valdyti mūsų teikiamus ir (arba) platinamus investicinius produktus ir (arba) paslaugas, siekiant užtikrinti atitiktį vidaus taisyklėms ir įstatymams bei teisės aktams, reglamentuojantiems investicinius produktus ir (arba) paslaugas.	Aiškintis ir patvirtinti naujus rizikos modelius, modelių pakeitimus ir išplėtimus, neesminius modelių pakeitimus, išplėtimus ir pakartotinius modelių patvirtinimus. Peržiūrėti su modelio rizika susijusias konkrečias technines temas, jas aiškintis ir tvirtinti, taip pat tvirtinti nustatyto modelio rizikos mažinimo veiksmus.	Ginčyti ir (arba) rekomenduoti tvirtinti nefinansinės rizikos valdymo sprendimus, prižiūrėti nefinansinės rizikos scenarijų planavimą, stebėti, kaip įgyvendinama veiklos rizikos valdymo sistema, peržiūrėti siūlomus incidentų rizikos valdymo veiksmus, remti trečiųjų šalių rizikos valdymą.	Komitetas padeda Valdybai vykdyti veiklą, susijusią su visų mažmeninių, verslo ir (arba) MVĮ skolinimo produktų ir indėlių produktų (įskaitant einamąsias sąskaitas ir pelningumą) kainodara.

VIDAUS KONTROLĖS SISTEMA, SUSIJUSI SU METINĖS ATASKAITOS RENGIMU

Siekiamo užtikrinti, kad mūsų finansinė atskaitomybė atitiktų visuotinai pripažintus apskaitos principus, galiojančius įstatymus ir kitus teisės aktus, o mūsų finansinės ataskaitos teisingai ir sąžiningai atspindėtų finansinę būklę. Valdyba yra atsakinga už procesų ir kontrolės priemonių, skirtų užtikrinti apskaitos, finansinės ir nefinansinės atskaitomybės sistemų vientisumą ir šių finansinių ataskaitų parengimą pagal atitinkamus teisės aktus, nustatymą, patvirtinimą ir stebėseną.

Valdyba pavedė Finansų skyriui prižiūrėti finansinę atskaitomybę ir nustatyti priemones bei vidaus kontrolės sprendimus, kuriais siekiama užtikrinti apskaitos ir finansinės atskaitomybės sistemų vientisumą, įskaitant finansinę ir veiklos kontrolę bei atitiktį teisės aktams ir atitinkamiems standartams. Finansinei atskaitomybei galioja mūsų vidaus kontrolės sistema, kuri apima tinkamas, aiškias, skaidrias ir veiksmingas ataskaitų teikimo, stebėsenos ir tolesnių veiksmų procedūras.

Mūsų vidaus kontrolės sistema siekiama užtikrinti veiksmingą ir efektyvią veiklą, apdairią verslo veiklą, patikimą pokyčių valdymą, tinkamą rizikos nustatymą, vertinimą ir traktavimą, įstatymų, kitų teisės aktų, priežiūros institucijų reikalavimų ir mūsų vidaus politikos ir procedūrų, procesų, taisyklių ir sprendimų laikymąsi, patikimas administracines ir apskaitos procedūras bei viduje ir išorėje pateikiamos finansinės ir nefinansinės informacijos patikimumą.

Taikome „trijų linijų“ vidaus kontrolės sistemą. Pirmoji linija, kurią sudaro mūsų verslo skyriai ir pagalbiniai skyriai bei poskyriai, prisiima riziką ir atsakomybę už nuolatinį rizikos valdymą įgyvendinant mūsų politiką, procedūras ir kontrolės priemones. Siekdami sumažinti procesų ir atskaitomybės riziką, atskyrėme pareigas ir taikėme IT bendrąsias kontrolės priemones, subjekto ir procesų lygmens kontrolės priemones, taip pat prevencines ir stebėjamąsias kontrolės priemones.

Antroji linija yra nepriklausoma kontrolės funkcija, įgaliota ir atsakinga stebėti ir kontroliuoti, kad pirmoji linija laikytųsi mūsų norimos prisiimti rizikos ir rizikos valdymo sistemos bei visų taikomų taisyklių ir reglamentų. Antrasis lygis, kurį sudaro Atitikties ir Rizikos skyriai, yra atsakingas už antrosios linijos finansinės atskaitomybės vidaus kontrolę atitinkamose srityse. Mūsų vidaus kontrolės priemonės užtikrina, kad finansinė atskaitomybė būtų teisinga ir sąžininga, o trečiųjų šalių finansinės ataskaitos būtų parengtos pagal visuotinai pripažintus apskaitos principus, galiojančius įstatymus ir kitus teisės aktus.

Trečiąją liniją sudaro Vidaus audito padalinys, kuris yra nepriklausoma vidaus audito funkcija. Jis atlieka rizikos vertinimu pagrįstus ir bendruosius auditus ir tikrina, ar vidaus valdymo tvarka, procesai ir mechanizmai yra patikimi ir veiksmingi, įgyvendinami ir nuosekliai taikomi. Vidaus audito padalinys nepriklausomai vertina, ar veikla ir susijusios kontrolės priemonės, rizikos valdymo ir valdysenos procesai bei struktūros veikia, ar jie yra tinkami ir veiksmingi, kad padėtų mums siekti savo verslo tikslų. Visa veikla, įskaitant finansinės atskaitomybės procesą, priklauso Vidaus audito padaliniui, kuris nepriklausomai ir objektyviai užtikrina, kad finansinė atskaitomybė būtų tinkama ir atitiktų taikomus vidaus ir išorės reguliavimo reikalavimus. Vidaus audito padalinys Tarybai, Audito komitetui ir Valdybai rengia rašytinę ataskaitą apie savo veiklą bei valdysenos, rizikos valdymo ir vidaus kontrolės procesų vertinimą.

Tarybos Audito komitetas prižiūri mūsų apskaitą ir finansinę atskaitomybę. Jis prižiūri apskaitos politikos, įskaitant mokesčių apskaitą, nustatymą, taip pat biudžeto sudarymo procesą, peržiūri ir stebi finansinės atskaitomybės procesą, taip pat peržiūri mūsų konsoliduotąsias finansines ataskaitas ir sprendžia, ar jos yra išsamios, ar atitinka Audito komiteto nariams žinomą informaciją ir ar atspindi tinkamą apskaitos politiką bei principus, taip pat teikia Tarybai rekomendacijas, kuriomis siekiama užtikrinti konsoliduotųjų finansinių ataskaitų patikimumą ir objektyvumą, finansinės atskaitomybės proceso vientisumą, ir teikia Tarybai rekomendacijas dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų tvirtinimo.

Be to, Komitetas yra atsakingas už finansinių ataskaitų teisės aktų nustatyto audito veiksmingumo stebėseną ir tvarumo ataskaitos patvirtinimą, atliekamą siekiant užtikrinti, kad ataskaitos būtų parengtos pagal galiojančius įstatymus, reglamentus ir standartus, prižiūri ir stebi teisės aktų nustatytą auditorių nešališkumą ir objektyvumą.

Skyrių Baltijos šalyse valdymas

Vykdomė veiklą per skyrius Latvijoje ir Lietuvoje. Skyriai gali sudaryti sutartis ir prisiimti įsipareigojimus mūsų vardu, įgyti kitas teises ir prisiimti kitas prievolės, jei tai neprieštarauja įstatymams ir skyriams suteiktiems įgaliojimams. Skyrių vadovus skiria Taryba. Jie yra atsakingi už savo skyriaus veiklą.

Patronuojamųjų įmonių valdymas

Visos patronuojamosios įmonės yra atskiri juridiniai asmenys. Nepaisant to, patronuojamosios įmonės laikosi mūsų vertybių, Elgesio kodekso ir politikos. Į stebėtojų tarybas skiriami asmenys, turintys atitinkamų žinių, įgūdžių ir patirties, taip pat atsižvelgiant į bendrą tinkamumą, o valdybų nariai yra visą darbo dieną dirbantys Banko arba patronuojamosios įmonės darbuotojai. Patronuojamųjų įmonių vadovai ir valdybos yra atsakingi už Valdymo organų priimtų sprendimų įgyvendinimą. Stebėtojų tarybos (arba valdybos), atsiskaitydamos Valdybai, vadovaujasi teisinėmis ir reguliavimo institucijų nuostatomis.

Kai kurias patronuojamąsias įmones prižiūri atitinkamos Estijos, Latvijos ir Lietuvos finansų priežiūros institucijos. Patronuojamųjų įmonių valdymo organai užtikrina, kad patronuojamoji įmonė nepažeistų taikomų teisinių ar reguliavimo nuostatų arba privalomų rizikos ribojimo taisyklių. Taikant reguliavimo reikalavimus, visada atsižvelgiama į proporcingumo principą, kuris, be kita ko, apima patronuojamosios įmonės dydį, taip pat jos klientų bazės dydį, verslo ir produktų pobūdį bei sudėtingumą ir rizikos rimtumą. Dividendų mokėjimą reglamentuoja vidaus taisyklės.

Auditoriai

Nuo 2018 m. mūsų auditą vykdo *AS PricewaterhouseCoopers (PwC)*. Vyriausiasis audito partneris yra Ago Vilu.

KONSOLIDUOTA TVARUMO ATASKAITA

ĮVADAS

Mūsų prioritetai

Būti įsipareigojusiems siekti tvaraus augimo ir ASV (ESG) tikslų įgyvendinimo.

Būti pripažintiems dėl teigiamo poveikio Baltijos šalių visuomenėms.

Iki 2050 m. pasiekti neutralų mūsų veiklos poveikį klimatui, ir palaipsniui didinti pajėgumus, įgalinančius mūsų verslo transformaciją dėl klimato kaitos.

Mūsų pažanga ir tikslai

Nustatėme vidutinio ir trumpojo laikotarpio klimato rizikos tikslus ir integravome juos į mūsų strategiją, veiklos valdymo sistemas ir klientų aptarnavimo procesus.

Atnaujinome politikas ir nustatėme su klimatu susijusias rizikos ribas.

Parengėme tvarumo pertvarkos planą, kuriuo siekiama sumažinti tiesioginės veiklos ir finansuojamas ŠESD emisijas.

Nr.	Tikslas	Rodiklis	2024 m.
1	Įsipareigojimas atitikti Paryžiaus susitarimą, tCO ₂ e (tiesioginės veiklos ŠESD emisijos) (a)	Nulinės ŠESD emisijos iki 2050 m.	2 571
2	tCO ₂ e tiesioginės veiklos ŠESD emisijų kiekis, tenkantis vienam darbuotojui, palyginti su 2021 m. (a)	-50 % iki 2025 m., palyginti su 2021 m. (1,44)	1,0
3	Naujų paskolų, suteiktų didelės klimato rizikos sektorių klientams, turintiems tvarumo pertvarkos planus, dalis, % (b)	90 % iki 2025 m.	81
4	Būsto paskolų portfelis, kurio energinio naudingumo klasė yra A arba geresnė, % visų būsto paskolų pozicijų	30 % iki 2027 m.	28,9
5	Naujos paskolos įmonių didelio energijos vartojimo efektyvumo nekilnojajam turtui ir su atsinaujinančia energija susijusiems projektams (sukauptos 2021–2027 m.), mln. eurų (c)	228 mln. eurų iki 2027 m., 700 mln. eurų iki 2030 m.	182,0
6	Žaliųjų arba su tvarumu susijusių padengtųjų obligacijų ir įmonių pirmaeilių obligacijų dalis mūsų obligacijų portfelyje, %	50 % iki 2030 m.	3,2 %
7	Atsinaujinančios energijos suvartojimo ir (arba) gamybos dalis tiesioginėje veikloje, %	100 % elektros energijos iki 2025 m. pabaigos	70,8 %
8	Geresnis klientų pasitenkinimas ir aukštesnis klientų rekomendavimo indeksas (mažmenos sandoriai), NPS balas	+40 2024 metais	+55
9	Didesnis darbuotojų pasitenkinimas ir aukštesnis darbuotojų rekomendavimo indeksas, eNPS balas	50–55 2024 metais	+47
10	Tarybos narių moterų dalis, %	40 % iki 2026 m.	44 %
11	Žemo <i>Sustainalytics</i> ASV (ESG) rizikos reitingo išlaikymas	Maža rizika, nuo 2023 m. skaičiuojama kas pusmetį	-

a. Siektini rodikliai buvo nustatyti 2021 m. ir į juos neįtrauktas šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekis, pagrįstas atnaujintomis apskaitos kategorijomis, išskyrus 15 kategoriją. Ateinančiais metais šiuos rodiklius numatome peržiūrėti.

b. Į taikymo sritį patenka tik tos klientų grupės, kurių pozicijos viršija 5 mln. eurų, išskyrus nebalansinius straipsnius. Neturime aiškių tvarumo pertvarkos planų standartų, todėl laikėme, kad klientai įvykdė tvarumo pertvarkos planų pateikimo reikalavimą, jei yra parengę tvarumo ataskaitą, kurioje atskleisti atitinkamai planai, veiklos ir pagrindiniai veiklos rezultatų rodikliai (PVRR). Jei klientai neparengė tvarumo ataskaitos, bet pateikė informaciją apie veiklą, padedančią pereiti prie tvaresnių praktikų, laikėme juos atitinkančiais reikalavimą turėti tvarumo pertvarkos planus. Ateityje planuojame klientams pateikti tvarumo pertvarkos plano šabloną, kuris atitiktų mūsų bendruosius reikalavimus, keliamus tvarumo pertvarkos planavimo dokumentams.

c. Nurodytos paskolos skirtos atsinaujinančios energijos projektams plėtoti ir nekilnojamojo turto statybos, įsigijimo bei renovacijos projektams, kurie atitinka techninės analizės kriterijus dėl pastatų pirminės energijos poreikio pagal Klimato srities deleguotąjį aktą arba kuriems suteiktas vienas iš šių ar aukštesnių tarptautinių sertifikatų: LEED (auksinis), BREEAM (labai geras), EDGE (standartinis), „pasyviųjų namų“ (standartinis), DGNB (sidabrinis) arba kitas lygiavertis konkrečiam sektoriui taikomas ar vietinis sertifikatas.

Turinys – Tvarumo Ataskaita

Ivadas.....	26
Mūsų prioritetai.....	26
Mūsų pažanga ir tikslai.....	26
Bendroji informacija.....	28
Ataskaitos apimtis ir taisymai.....	28
Vertinimo šaltiniai ir rezultatų neapibrėžtumai.....	28
Dvejopo reikšmingumo vertinimas ir tvarumo atskaitomybės procesai.....	29
Proceso pokyčiai, palyginti su ankstesniu ataskaitiniu laikotarpiu.....	29
Reikšmingų klausimų ir IRO nustatymas.....	31
Rizikos valdymas ir tvarumo atskaitomybės vidaus kontrolė.....	33
Valdymo apžvalga.....	34
Aplikosaujinė informacija.....	50
Informacijos atskleidimas pagal ES taksonomijos reglamento 8 straipsnį.....	50
A. Klimato kaita.....	55
B. Biologinė įvairovė ir ekosistemos.....	81
C. Išteklių naudojimas ir žiedinė ekonomika.....	86
Socialinė informacija.....	89
D. Mūsų darbuotojai.....	90
E. Klientai ir galutiniai naudotojai.....	99
Valdymo informacija.....	108
F. Verslo etika.....	109
G. Verslo modelio atsparumas.....	113
H. Kibernetinis saugumas ir duomenų apsauga.....	117
Tvarumo ataskaitos aiškinamasis raštas.....	121
1. ES taksonomijos lentelės.....	121
2. Neigiamo reikšmingumo vertinimo paaiškinimas.....	151
3. Papildomi rodikliai.....	152
4. Mūsų politikos, procedūros ir standartai.....	157
5. JTDD turinio rodyklė.....	166
6. Kitų ES teisės aktų reikalaujamų duomenų atskleidimų rodyklė.....	172
7. Kitų teisės aktų ar tvarumo standartų reikalaujamos informacijos atskleidimų rodyklė.....	178
8. Tolesni įvykiai.....	178
Žodynėlis.....	179

BENDROJI INFORMACIJA

Tvarumas yra pagrindinė mūsų strategijos dalis, o aplinkos, socialinė ir valdymo (angl. ESG, toliau – ASV) strategija priskiriama prie pagrindinių strateginių iniciatyvų. Išsikėlėme aiškius tikslus, kasmet peržiūrime savo pažangą ir sudarome detalius planus su apibrėžtais rezultatų rodikliais ir atskaitomybe, užtikrindami, kad tvarumo priemonės būtų visiškai integruotos į mūsų finansinio planavimo veiklas. Ši tvarumo ataskaita grindžiama ASV temų dvejojo reikšmingumo vertinimu ir iš to išplaukiančiu reikšmingų temų poveikio, rizikų ir galimybių įvardijimu. Tvarumo ataskaitoje atskleidžiame mūsų nuostatas, susijusias su išsamiu patikrinimu, mūsų tvarumo politika bei ASV išsamaus patikrinimo standartu – mūsų pagrindiniais su tvarumu susijusiais dokumentais, taikomais mūsų klientams ir tiekėjams. Mūsų tvarumo ataskaita grindžiama keturiais ramsčiais, atitinkančiais Europos tvarumo atskaitomybės standartus (ETAS), t. y. bendraja, aplinkos, socialine ir valdymo informacija. Be to, įtraukėme skyrių „Tvarumo ataskaitos aiškinamasis raštas“, kuriame pateikiama išsami informacija apie šioje tvarumo ataskaitoje aprašomas politikas ir duomenų metodikas. Mūsų reikšmingi poveikiai, rizikos ir galimybės (angl. *impacts, risks and opportunities*, IRO) bei jų sąveika su mūsų strategija ir verslo modeliu aprašoma šioms temoms skirtuose ataskaitos skyriuose.

Ataskaitos apimtis ir taisymai

Ši tvarumo ataskaita parengta pagal Įmonių informacijos apie tvarumą teikimo direktyvos (IITD) reikalavimus, perkeltus į Estijos įstatymus (Buhalterinės apskaitos įstatymo 31(4) straipsnis), o rengdami tvarumo ataskaitą ir pateikdami informaciją vadovavomės ETAS. Be to, pateikėme ataskaitas pagal ES Taksonomijos reglamento (ES 2020/852) 8 straipsnį. Dabartinėje ataskaitoje nebeataskleidžiame informacijos, kurios reikalaujama tik pagal Visuotinę ataskaitų teikimo iniciatyvą (angl. *Global Reporting Initiative*, GRI), ir neteikiame praėjusių metų rodiklių; išimtis – keletas pasirinktų rodiklių iš GRI arba Nefinansinių duomenų teikimo direktyvos klimato gairių, kurie, mūsų nuomone, padeda mums įgyvendinti strategiją ir yra laikomi konkrečaus subjekto informacijos atskleidimu, nesusijusiu su ETAS. Išsamus reikalavimų sąrašas pateiktas šios ataskaitos skyriuose „IITD turinio rodyklė“, „Kitų ES teisės aktų reikalaujamų duomenų atskleidimų rodyklė“ ir „Kitų teisės aktų ar tvarumo standartų reikalaujamų duomenų atskleidimų rodyklė“.

Ši tvarumo ataskaita parengta konsoliduotai ir apima visas *Luminor Bank AS* patronuojamąsias įmones. Konsolidavimo apimtis yra tokia pati, kaip ir *Luminor Bank AS* finansinių ataskaitų. Tvarumo ataskaita grindžiama dvejojo reikšmingumo vertinimo metu nustatytais poveikiais, rizikomis ir galimybėmis, kurios taip pat taikomos *Luminor* tiekėjams, priklausantiems tiekimo vertės grandinei (angl. *upstream value chain*), ir klientams, priklausantiems produkto vertės grandinei (angl. *downstream value chain*). Mūsų verslo modelis ir vertės grandinė išsamiau aprašyti skyriaus „Valdymo informacija“ skiltyje „Verslo modelio atsparumas“. Mes nepasinaudojome galimybe neatskleisti konkrečios informacijos, susijusios su intelektine nuosavybe, praktine patirtimi ar inovacijų rezultatais, taip pat nepasinaudojome išimtimi neatskleisti būsimų pokyčių ar klausimų, dėl kurių vyksta derybos. Jokios išimtys nebuvo taikomos, išskyrus neskelbtino pobūdžio klausimus, kurie nurodyti Turinio rodyklėje. Tvarumo ataskaitoje pateiktiems rodikliams įvertinti nesinaudojome jokios kitos išorės įstaigos pagalba, išskyrus užtikrinimo paslaugų teikėją.

Sąvokos *Luminor* arba *Luminor bankas* reiškia patį pagrindinį bankinį subjektą, išskyrus jo patronuojamąsias įmones. Sąvokos apima pagrindines banko tiesiogiai atliekamas operacijas ir teikiamas paslaugas. *Luminor grupė* – tai *Luminor* bankas ir visos jo patronuojamosios įmonės, nepriklausomai nuo jų pobūdžio ar vietos. Šiai tvarumo ataskaitai taikomas ribotas užtikrinimas pagal 3000-ąją Tarptautinę patikinimo užduočių standartą (angl. *International Standard on Assurance Engagements*, ISAE) (atnaujintą), kurį atliko *AS PricewaterhouseCoopers*.

Vertinimo šaltiniai ir rezultatų neapibrėžtumas

Daugelis su klimato kaita susijusių kiekybinių duomenų apie mūsų portfelį, kurie pateikiami šioje tvarumo ataskaitoje, yra parengti dedant maksimalias pastangas ir tam tikra apimtimi grindžiami pakaitine metodika taikant įvėčius (angl. *proxy methodology*). Tai apima ataskaitas apie 1, 2 ir 3 lygio ŠESD išmetimus ir energinio naudingumo klasių ataskaitas. Pavyzdžiui, 3 lygio finansuotas ŠESD išmetimų kiekis apskaičiuojamas remiantis vidutiniais ŠESD išmetimų rodikliais atitinkamuose ekonomikos sektoriuose, kuriuos pateikia Anglies dioksido apskaitos bendrija (angl. *Partnership for Carbon Accounting Financials*, PCAF), ir atitinkamais mūsų ŠESD kiekio apskaitos standartais. Šios prielaidos, jų pagrindimas ir rodiklių kokybės kriterijai nurodyti ataskaitos skyriuose, kuriuose šie rodikliai pateikiami, ir skyriaus „Metodikos“ skiltyje „Klimato kaita“. Kur reikalinga, nurodyti PCAF duomenų kokybės lygiai. Skyriaus „Aplinkosauginė informacija“ skiltyje „Tvarumo ataskaitos aiškinamasis raštas“ prie atitinkamų lentelių aprašomi pagrindiniai vertinimų šaltiniai ir atitinkamų rodiklių, pavyzdžiui, finansuotų ŠESD emisijų arba portfelio struktūros pagal energijos

vartojimo efektyvumą, rezultatų neapibrėžtumą, kuris priklauso nuo klientų pateiktų duomenų kokybės ir prieinamumo arba išlaidų kategorijų.

Pagrindiniai rezultatų galimi netikslumai atsiranda dėl to, kad apskaičiuojant atskirų subjektų ŠESD emisijas, neatsižvelgiant į konkrečių įmonių ypatumus, taikomi vidutiniai pramonės šakos ŠESD išmetimų rodikliai. Be to, esame sukūrę pakaitinę metodiką, skirtą pastatų energinio naudingumo sertifikato (EPC) klasėms įvertinti. Ši metodika apima prielaidas, pagrįstas pastato statybos metais, plotu ir tipu, ir taikoma tik tada, kai nėra faktinių duomenų. Planuojame surinkti daugiau faktinių duomenų apie ŠESD emisijas ir pastatų energinį efektyvumą bendradarbiaudami su klientais, todėl šioje ataskaitoje pateikti skaičiai ateityje gali keistis, kai bus gauta daugiau duomenų.

Dvejopo reikšmingumo vertinimas ir tvarumo atskaitomybės procesai

Mūsų metinis dvejojo reikšmingumo vertinimas (DRV) yra esminis mūsų metinės informacijos atskleidimo elementas, kuriuo remdamasi Taryba ir Valdyba priima sprendimus. Šis procesas padeda lengviau nustatyti veiksmus, kurių turime imtis, kad atsižvelgtume į tvarumo ataskaitos naudotojams ir mūsų suinteresuotosioms šalims susirūpinimą keliančius klausimus. Atlikę vertinimą, taip pat galime geriau pasirengti būsimam pasaulinių tendencijų ar teisės aktų reikalavimų pokyčių poveikiui, sumažinti riziką ir nustatyti naujus vertės kūrimo būdus. Be to, vertinama ne tik tiesioginė veikla, bet ir poveikis visai mūsų vertės grandinei, įskaitant mūsų produktus, paslaugas ir verslo santykius.

2024 m. baigėme ketvirtąjį metinį DRV, į kurį buvo įtraukti tiek vidaus, tiek išorės suinteresuotieji subjektai, kad galėtume plačiai įvertinti įvairius reikšmingumo aspektus. Šis procesas išsamiau aprašytas skiltyje „Reikšmingų klausimų ir IRO nustatymas“. Tarybos, Valdybos ir darbuotojų buvo prašoma pateikti savo nuomones apklausose arba tikslinių grupių diskusijose. Išorės suinteresuotųjų subjektų pasiūlymai buvo gauti pokalbių, apklausų, mūsų verslo aplinkos analizės ir su klimato ir aplinkos rizika susijusių reikšmingumo vertinimų metu, atlikus atitinkamų leidinių analizę ir įvertinus duomenis, gautus iš įvairių šaltinių, pavyzdžiui, rinkos dalyvių, teisės aktų, standartų, savanoriškų sistemų ir profesionalių paslaugų teikėjų leidinių. Tvarumo ataskaitoje apibūdiname savo trumpojo, vidutinio ir ilgojo laikotarpio poveikį, rizikas ir galimybes (IRO). Vertinimui taikyti laikotarpiai skiriasi nuo ETAS nustatytų terminų dėl teisės aktų reikalavimų skirtumų (lyginant su ECB klimato rizikos vertinimui taikomais laikotarpiais) ir dėl finansų sektoriui būdingų pinigų srautų ir verslo ciklo planavimo laikotarpių: trumpasis laikotarpis – iki 3 metų, atitinkantis mūsų finansinį planavimą, vidutinis laikotarpis – nuo 4 iki 10 metų, o ilgis laikotarpis – nuo 10 metų iki 2050 m.

Proceso pokyčiai, palyginti su ankstesniu atskaitiniu laikotarpiu

Siekdami užtikrinti atitiktį ETAS reikalavimams, 2024 m. atnaujinome DRV metodiką. 2024 m. vertinimas buvo atliktas dviem etapais. Pirmiausia atlikome 2023 m. DRV trūkumų analizę: peržiūrėjome ankstesnį DRV procesą, savo vidaus rizikos vertinimus ir konkrečių sektorių standartus, taip pat išnagrinėjome rinkos tendencijas, taikomus teisės aktų reikalavimus ir atlikome rinkos dalyvių tarpusavio lyginamąją analizę, siekdami nustatyti tobulintinas sritis ir užtikrinti atitiktį besikeičiantiems teisės aktų reikalavimams, įskaitant Europos tvarumo atskaitomybės standartus (ETAS). Po to atlikome 2024 m. DRV vertinimą, kurio galimus poveikius, rizikas ir galimybes nustatėme remdamiesi įvairiais vidaus ir išorės informacijos šaltiniais, atsižvelgdami į 2023 m. DRV rezultatus ir bendradarbiaudami su pagrindiniais suinteresuotaisiais subjektais, kurie patikrino nustatytus IRO ir jų reikšmingumą finansiniu ir poveikio masto požiūriais, atsižvelgdami į nustatytas reikšmingumo ribas ir metodikas bei laikydami Dvejopo reikšmingumo vertinimo procedūras.

IRO vertinimas buvo suderintas su reikšmingos temos arba IRO savininkais. Skirtingai nei praėjusiais metais, DRV analizę atlikome rankiniu būdu, nenaudodami *Datamaran* išorinių duomenų kaupimo programinės įrangos poveikiui vertinti arba viešai prieinamų dokumentų ir žiniasklaidos straipsnių paieškai internete. Pasamdėme profesionalią įmonę padėti mums atlikti vertinimą ir parengti metodiką. Vietoj duomenimis grindžiamo automatinio naujienų straipsnių vertinimo pasikalbėjome su žurnalistais, kad geriau suprastume visuomenės nuomonę. Siekdami suprasti, kurios temos priežiūros institucijoms yra aktualiausios, surengėme tikslinių grupių diskusijas su savo darbuotojais, atsakingais už teisės aktų reikalavimų analizę ir jų įgyvendinimą iš teisės, atitikties ir rizikos funkcijų perspektyvos, užuot pasitelkę *Datamaran* programinę įrangą, kuri nustato reikšmingumą taikydama raktinių žodžių svarbos algoritmus. Vykdydami pasirinktą tiekėjų apklausą, kad išsiaiškintume jų požiūrį į mums galimai reikšmingus poveikius, rizikas ir galimybes. Šis procesas išsamiau aprašytas skyriuje „Reikšmingų klausimų ir IRO nustatymas“.

Nors vertinant skirtingas tvarumo sritis taikytas vienodas DRV procesas, buvo ir tam tikrų poveikių, rizikų ir galimybių vertinimo metodikų skirtumų. Vertindami tiek aplinkos, tiek socialinių faktinių ir galimų poveikių sunkumą, apimtį ir galimybes pašalinti žalą, naudojome vertinimo matricą, sudarytą remiantis mūsų ASV išsamaus patikrinimo standartu ir aprašytą mūsų DRV procedūroje. Taip galėjome išskirti reikšmingiausius poveikius, neatsižvelgiant į tai, ar jie yra teigiami, ar neigiami. Procesas ir taikytos ribos išsamiau aprašyti skyriuje „Reikšmingų klausimų ir IRO nustatymas“.

Atnaujinant 2024 m. DRV dar kartą patvirtinta klimato kaitos svarba ir paaiškėjo kad biologinė įvairovė, ekosistemos ir žiedinė ekonomika yra mums reikšingos aplinkos temos. Tai taip akcentuota socialinių temų, susijusių su mūsų darbuotojais, klientais ir galutiniais naudotojais, svarba. Be to, valdymas, verslo etika ir atitiktis teisės aktų reikalavimams, taip pat subjektams būdingos kibernetinio saugumo ir verslo modelio atsparumo valdymo temos išliko pagrindinės sritys, kurias mūsų suinteresuotieji subjektai laiko svarbiomis visoje vertės grandinėje. Toliau pateiktoje lentelėje nurodyti reikšmingi tvarumo klausimai ir su jais susijusios atskleistinos informacijos vietos.

Reikšmingų tvarumo klausimų sąrašas (temos ir potėmės) ir nuoroda į ETAS standartą, kuriuo remiantis atskleidžiama informacija, bei susijusių IRO vieta.

Reikšmingos temos ir ETAS standartas, kuriuo remiantis atskleidžiama atitinkama informacija	Potėmės	Kur skaityti daugiau?
A. Klimato kaita (E1)	Prisitaikymas prie klimato kaitos Klimato kaitos švelninimas Energetika	Aplinkosauginė informacija, Klimato kaita ir oro tarša
B. Biologinė įvairovė ir ekosistemos (E4)	Tiesioginiai poveikio biologinės įvairovės nykimui veiksniai Poveikis ekosisteminiams paslaugoms ir priklausomybė nuo jų	Aplinkosauginė informacija, Klimato kaita ir oro tarša
C. Išteklių naudojimas ir žiedinė ekonomika (E5)	Išteklių įvediniai, įskaitant išteklių naudojimą Atliekos	Aplinkosauginė informacija, Klimato kaita ir oro tarša.
D. Mūsų darbuotojai (S1)	Darbo sąlygos Vienodas požiūris ir lygios galimybės visiems	Socialinė informacija, Mūsų darbuotojai
E. Vartotojai ir galutiniai naudotojai (S4)	Su informacija susijęs poveikis vartotojams ir (arba) galutiniams naudotojams Vartotojų ir (arba) galutinių naudotojų asmeninė sauga Vartotojų ir (arba) galutinių naudotojų socialinė įtrauktis	Socialinė informacija, klientai ir galutiniai naudotojai
F. Verslo etika (G1)	Įmonės kultūra Pranešėjų apsauga Korupcija ir kyšininkavimas	Valdymo informacija, Verslo etika
G ir H. Subjektui būdingas valdymas	Verslo modelio atsparumas Kibernetinis saugumas	Valdymo informacija, Verslo modelio atsparumas, Kibernetinis saugumas

Turinio rodyklė, į kurią įtraukti tvarumo ataskaitoje atskleidžiamos informacijos puslapių numeriai, pateikiama skyriuje „ITTD turinio rodyklė“. Be to, skyriuje „Kitų ES teisės aktų reikalaujamų duomenų atskleidimų rodyklė“ pateikiama lentelė, kurioje konkrečiai išvardinti kitų ES teisės aktų reikalaujami duomenys ir jų vieta šioje tvarumo ataskaitoje.

Reikšmingų klausimų ir IRO nustatymas

Kasmet atliekame išsamų dvejojo reikšmingumo vertinimą (DRV), kad nustatytume reikšmingiausius tvarumo poveikius, rizikas ir galimybes (angl. *impacts, risks and opportunities*, IRO) visoje mūsų veikloje ir vertės grandinėje. Šis procesas apima kelis pagrindinius etapus. Pirmiausia analizuojame savo vertės grandinę, įskaitant tiekimo vertės grandinės ir produkto vertės grandinės veiklas, kad suprastume visus pokyčius palyginti su ankstesniu laikotarpiu ir numatytume reikšmingas tvarumo temas bei galimas IRO. Paskui buvo peržiūrėta praėjusių metų dokumentacija, siekiant nustatyti trūkumus ir tobulintinas sritis; atliktas antrinis tyrimas, siekiant nustatyti naujas tendencijas ir ryškėjančias temas, kurios yra svarbios mūsų verslo veiklai, daugiausia dėmesio skiriant tiek mūsų poveikio visuomenei ir aplinkai masto reikšmingumo pokyčiams, tiek mūsų finansinio poveikio mūsų veiklos rezultatams reikšmingumo pokyčiams. Rezultatai buvo palyginti su šiais sektoriaus standartais: Tvarumo apskaitos standartų valdybos (angl. *Sustainability Accounting Standards Board*, SASB) standartais, visuotiniais nekilnojamojo turto tvarumo lyginamojo vertinimo standartais (angl. *Global Real Estate Sustainability Benchmark*, GRESB) ir ETAS, siekiant užtikrinti visapusišką reikšmingų temų aprėptį, kaip reikalauja 1-oji Europos finansinės atskaitomybės patariamoji grupė (angl. *European Financial Reporting Advisory Group*, EFRAG). Nustatyti IRO fiksuoti *Excel* lentelėje, kuri tapo vertinimo pagrindu.

Vėlesniame etape atnaujinome 2024 m. DRV – tam atlikome rinkos dalyvių vertinimą, atsižvelgėme į sektoriui taikomus standartus ir nuodugniai peržiūrėjome savo rizikos vertinimus. Siekiant suprasti mūsų produkto vertės grandinės finansinį poveikį, remtasi su kredito portfeliu susijusio klimato ir aplinkos rizikos vertinimo rezultatais. Nustatytos rizikos apėmė žemės ūkio sektoriaus priklausomybę nuo ekosistemų paslaugų, pavyzdžiui, dirvožemio būklės, su klimato kaita ir biologine įvairove susijusios tvarumo pertvarkos teisės aktų poveikio, taip pat energetikos sektoriaus pažeidžiamumą su klimato kaita susijusios pertvarkos rizikai.

Vėliau įtraukėme daugybę vidaus ir išorės suinteresuotųjų subjektų, įskaitant darbuotojus, klientus, tiekėjus ir investuotojus, vykdydami apklausas ir pokalbius su tikslinėmis grupėmis, siekdami sužinoti jų požiūrį reikšmingais tvarumo klausimais. Tvarumo temos apima aplinkos, socialinius, žmogaus teisių ir valdymo veiksnius, įskaitant Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/2088 2 straipsnio 24 punkte apibrėžtus tvarumo veiksnius. Gamta buvo laikoma „tyliuoju suinteresuotuoju subjektu“ – į jos interesus buvo atsižvelgta įtraukiant atitinkamas publikacijas. Tiekimo vertės grandinė buvo įtraukta į vertinimą per tiekėjų apklausą, tačiau dėl nedidelio atsakymų skaičiaus rezultatai gali būti nevisiškai reprezentatyvūs. Būsimoje DRV įgyvendinsime priemones, kuriomis sieksime gauti daugiau atsakymų. Išsamios reikšmingumo vertinimo metodikos, duomenų šaltiniai ir pagrindimas yra dokumentuoti Dvejojo reikšmingumo procedūros bylose, kad galėtume parodyti, kaip nustatėme atskleistą reikšmingą informaciją. Taip pat žr. skyrių „Proceso pokyčiai, palyginti su ankstesniu ataskaitiniu laikotarpiu“, kuriame išsamiau aprašyti proceso pokyčiai, palyginti su ankstesniais metais.

DRV metu atsižvelgiama į įvairių suinteresuotųjų subjektų perspektyvas ir į mūsų esamą rizikos valdymo sistemą – šio proceso metu vadovaujamasi Rizikos politika, rizikų taksonomija ir nefinansinės rizikos lentelė, skirta rizikai vertinti, taip pat į klimato ir aplinkos poveikio reikšmingumo vertinimų rezultatus, kaip aprašyta toliau. Be to, išsamaus patikrinimo rezultatus netiesiogiai įtraukėme į DRV, pasitelkdami tuos pačius atitinkamų temų vidinius ekspertus dvejojo reikšmingumo vertinimui ir įvairiems išsamaus patikrinimo vertinimams, kurie detaliau aprašyti skyriuje „Išsamaus patikrinimo procesai“.

2024 m. atnaujinome Rizikų taksonomijos peržiūros ir rizikos reikšmingumo vertinimo procedūrą, kuri reguliuoja klimato ir aplinkos rizikos reikšmingumo vertinimą. Taip parengėme naują vidinę tvarką – Klimato ir aplinkos rizikos poveikio verslo aplinkai (K&A RVA) analizės procedūrą, kad galėtume kokybiškai ir kiekybiškai įvertinti rizikas ir galimybes, kylančias iš mūsų finansuojamų klientų poveikio klimatui ir aplinkai. Tuomet atlikome su tuo susijusius vertinimus, o šių vertinimų rezultatai buvo naudojami DRV procese nustatant IRO ir atliekant rizikos vertinimą. Be klimato ir aplinkos IRO, vykdydami 2024 m. DRV taip pat atlikome išsamų socialinių ir su valdymu susijusių IRO vertinimą.

Šis vertinimas apėmė tokias sritis, kaip poveikiai, rizika ir galimybės, susijusios su mūsų darbuotojais (pvz., darbuotojų sveikata ir sauga, įvairovė ir įtrauktis, talentų pritraukimas ir išlaikymas), taip pat su mūsų klientais ir galutiniais naudotojais (pvz., atsakomybė už produktus, duomenų privatumas ir saugumas, finansinė įtrauktis). Be to, jis apima tokias valdymo temas, kaip verslo etika ir atitiktis teisės aktų reikalavimams, įskaitant konkrečių subjektų valdymo temas, tokias kaip kibernetinis saugumas ir verslo modelio atsparumas, kurias mūsų suinteresuotieji subjektai vertės grandinėje nurodė kaip svarbias. Šių socialinių ir su valdymu susijusių IRO vertinimo metodika atitiko su klimatu ir aplinka susijusių IRO vertinimo metodiką. Tam turėjome sudaryti vertės grandinės žemėlapi, įtraukti vidaus ir išorės suinteresuotuosius subjektus ir įvertinti nustatytą IRO reikšmingumą tiek finansiniu, tiek poveikio požiūriu, taikant nustatytas ribas ir vertinimo sistemas.

2024 m. atnaujinus DRV, buvo nustatyti 66 poveikiai, rizikos ir galimybės (IRO), įskaitant 17 finansinių galimybių. Tuomet buvo įvertintas nustatytų IRO reikšmingumas, atsižvelgiant į teigiamo ar neigiamo poveikio žmonėms ir aplinkai stiprumą, apimtį, ir galimybes pašalinti žalą. Taip pat buvo įvertintas finansinis reikšmingumas, atsižvelgiant į galimo poveikio tikimybę ir reikšmingumą mūsų finansinei padėčiai, veiklos rezultatams ir kapitalo prieinamumui. Atitinkamų temų vidiniai ekspertai teikė informaciją ir vertino IRO viso šio proceso metu. Poveikio masto reikšmingumas buvo įvertintas pagal mūsų poveikio vertinimo metodiką, kaip aprašyta ASV išsamaus patikrinimo standarte.

Visų reikšmingų klausimų poveikio tikimybę trumpuoju, vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu buvo įvertinta naudojant Rizikos politikoje pateiktą nefinansinės rizikos lentelę. Nustatoma, kiek tikėtina, kad finansinis poveikis atsiras, ir koks gali būti jo galimas dydis, vertinant skalėje nuo 0 iki 5. Atliekant poveikio masto reikšmingumo vertinimą atsižvelgiama į tai, koks gali būti realus neigiamas poveikis žmonėms ir planetai ir kokia yra jo tikimybė. Poveikio sunkumas nustatomas pagal neigiamo poveikio stiprumą ir apimtį, taip pat pagal galimybes atstatyti žalą, ir pagal teigiamo poveikio stiprumą ir apimtį, kurie taip pat vertinami skalėje nuo 0 iki 5. Vertinimai atliekami siekiant nustatyti bet kokio teigiamo ar neigiamo poveikio, galinčio pasireikšti trumpuoju, vidutiniu ar ilguoju laikotarpiu, tikimybę ir tokio poveikio sunkumą. Visi poveikiai, kurie buvo įvertinti kaip viršijantys vidutinę 3,25 ribą pagal apimtį, stiprumą, tikimybę ir nepašalinamumą, buvo laikomi reikšmingais.

Atlikdami mums kylančios rizikos ir galimybių finansinio reikšmingumo vertinimą, apimantį ir riziką, susijusią su klimato bei aplinkos, socialiniais ir valdymo (ASV) veiksniais, laikydamiesi Rizikos politikos naudojome nefinansinės rizikos lentelę, kad įvertintume visų su tiesiogine veikla ir atitiktimi susijusių rizikų finansinį poveikį. Visos tokios rizikos, kurių tikimybės ir sunkumo vidurkis skalėje nuo 1 iki 5 viršijo 3,5, buvo laikomos reikšmingomis. Vertinant visas kredito, rinkos ar mokumo rizikas, finansinio poveikio skalės buvo pakoreguotos taip, kad atspindėtų mūsų Rizikos politikoje nustatytą tikėtinų nuostolių 10 mln. eurų reikšmingumo ribą, o šių rizikų tikimybę vertinta nebuvo.

Be rizikų nustatymo taip pat įvertinome galimybes, atsirandančias dėl su tvarumu susijusių tendencijų ir naujovių. Tai, be kita ko, apima galimybes, susijusias su naujais produktais ir paslaugomis, galimybes gauti kapitalo ir pagerinti reputaciją. Vertinant galimybes buvo laikomasi panašaus požiūrio, kaip ir atliekant poveikio ir rizikos vertinimą, t. y. buvo atsižvelgiama į galimos naudos dydį ir tikimybę. Tada finansinio ir poveikio masto reikšmingumo vertinimo rezultatai buvo konsoliduoti ir palyginti su ankstesnių metų rezultatais, siekiant nustatyti pokyčius ir sudaryti galutinį reikšmingų klausimų sąrašą.

Dokumentavome kiekvieno IRO vertinimo pagrindimą tikimybės ir poveikio dydžio lygiu bei skirtingais laikotarpiais. Poveikiai, rizika ir galimybės buvo apibrėžtos ir įvertintos atskirai kiekvienai reikšmingai temai ar potemei, o tarpusavyje susiję reikšmingi IRO buvo sujungti galutinio apibendrinimo metu atliekant rankinį derinimo procesą. Apibendrintus rezultatus peržiūrėjo ir patvirtino Valdyba ir Taryba.

DRV procesas prisideda prie mūsų rizikos valdymo sistemos rizikos identifikavimo, o Rizikos politikoje nustatytas reikšmingų rizikų sąrašas ir vidinio rizikos reikšmingumo vertinimo rezultatai naudojami kaip DRV proceso įvesties duomenys.

Vertindami finansinę riziką, poveikį ir galimybes, vadovavomės keturių akių principu ir pasitarkėme atitinkamų temų vidinius ekspertus, kurie taip pat yra atsakingi už kasdienį nagrinėjamų temų valdymą ir už susijusių metinių tvarumo ataskaitų teikimą. Taip siekėme gerai suprasti DRV išskirtas temas, taip pat integruoti DRV rezultatus kasdienėje veikloje, susijusioje su produktų kūrimu, rizikos valdymu, portfelio valdymu, politikos formavimu ir kitomis užduotimis.

Rizikos valdymas ir tvarumo atskaitomybės vidaus kontrolė

2024 m. parengėme Tvarumo atskaitomybės standartą, kuriame nustatėme bendruosius principus, gaires, atsakomybę ir priemones, kurių reikia laikytis rengiant tvarumo ataskaitą ir atskleidžiant informaciją mūsų metinėse ataskaitose. Siekiant užtikrinti, kad atskleidžiama informacija būtų parengta laiku, o duomenys būtų prieinami, metinės atskaitomybės reikalavimai nustatomi trečiąjį ataskaitinių metų ketvirtį. Pagrindinius reikalavimus apibendrina Tvarumo skyrius, kuris taip pat derina ir koordinuoja atskleidžiamos informacijos rengimo terminus pagal galiojančius reikalavimus.

Tvarumo skyrius įtraukia asmenis, atsakingus už atitinkamas verslo sritis, į IRO vertinimą ir metinės tvarumo informacijos rengimą. Verslo sričių savininkai kiekvienai funkcijai ar procesui paskiria susijusių temų vidinius ekspertus, kurie apibrėžia konkrečių įvesties duomenų reikalavimus ir, atsižvelgdami į duomenų prieinamumą ir strateginius aspektus, peržiūri reikalavimų galiojimo, tikrinimo ir atskleidimo tikslus. Kurdami turinį, verslo sričių savininkai peržiūri informaciją apie tvarumą ir patvirtina jos teisingumą. Patikrinus ir patvirtinus kokybinius ir kiekybinius duomenis, Tvarumo skyriaus, taip pat Ryšių su investuotojais ir Tvarybų finansų skyriaus vadovai patvirtina, kad visi reikalingi patvirtinimai yra surinkti ir patys pasirašo ataskaitą prieš atskleidžiamą informaciją patvirtinant vyriausiajam finansų pareigūnui ir vyriausiajam rizikos pareigūnui. Tvarumo skyrius taip pat naudoja atitikmenų sąrašą, kad patikrintų, ar laikomasi visų reikalavimų, ir proceso pabaigoje sudarytų galutinę turinio rodyklę.

Vertindami riziką DRV taikymo srityje, naudojome ribas, kaip aprašyta skyriuje „Reikšmingų klausimų ir IRO nustatymas“. Atskleidžiant kokybinę informaciją, susijusią su tvarumu, kyla rizika, kad duomenys gali būti nepakankamai išsamūs arba klaidingi, o informacija pervertinta arba nepakankamai įvertinta. Visa rizika, viršijanti reikšmingumo ribą, laikoma reikšminga, ir tolesnis reikšmingos rizikos prioritetų nustatymas neatliekamas. Siekdami sumažinti nustatytą riziką, susijusią su kokybinės ir kiekybinės informacijos atskleidimu, taikome keletą kontrolės priemonių, pavyzdžiui, „bent keturių akių“ principą. Mūsų darbuotojų surinktus kokybinius duomenis tvirtina atskleidžiamos informacijos verslo sričių savininkas, siekdamas užtikrinti, kad informacija yra teisinga, aiški, neklaidinanti, išsami ir tiksli bei pateikta pagal galiojančias vidaus taisykles ir išorės teisės aktus. Atskleisdami kiekybinius klimato ir aplinkos duomenis, vadovaujamesi Duomenų kokybės valdymo procedūra ir principais bei ASV duomenų valdymo procedūra.

Pagrindinis duomenų rinkimo šaltinis yra mūsų duomenų saugyklos, o jei vidaus duomenų nėra, siekiame rinkti pirminius duomenis tiesiogiai iš klientų arba iš išorinių duomenų šaltinių, kurie teikia faktinius duomenis. Surinkti duomenys pateikiami apibendrinti. Jei duomenų nėra, naudojamos pakaitinės metodikos, pagrįstos tarptautiniais standartais, tokiais kaip PCAF (angl. Partnership for Carbon Accounting Financials), arba mūsų sukurtos jų alternatyvos. Visus kitus duomenis, kurių nerengia mūsų Verslo duomenų skyrius, rengia atitinkamų temų vidiniai specialistai, remdamiesi įvairiais šaltiniais, pavyzdžiui, kasmetinėmis apklausomis, finansinės veiklos ataskaitomis, dalyvavimo mokymuose lapais, bet kokio kito tipo įrašais. Tuomet verslo sričių savininkas patvirtina duomenis. Visų ataskaitinių duomenų metodikos ir apribojimai aprašomi atitinkamuose šios ataskaitos skyriuose. Kiekybiniai klimato ir aplinkos duomenys renkami ir reguliariai stebimi visą jų gyvavimo ciklą pagal Duomenų kokybės valdymo procedūrą. Daugiau informacijos rasite skyriuje „Mūsų politikos, procedūros ir standartai“.

Apibendrinus reikiamus atskaitomybės duomenis juos patvirtina atitinkamos verslo srities duomenų savininkai arba paslaugų savininkai. Šis patvirtinimas paprastai reiškia, kad parengtų rezultatų kokybė tikrinama pagal iš pradžių parengtus verslo dokumentų reikalavimus, kuriuose apibrėžiama, kokie duomenys, padaliniai ir šaltiniai yra reikalingi duomenims sudaryti. Duomenys tvirtinami laikantis keturių akių principo, nes duomenis tvirtina ne duomenų teikėjas, o kitas asmuo. Patvirtinant duomenis gali būti patikrinta, ar duomenų aprėptis ir skaičius atitinka reikalavimus; statistiniai duomenys palyginami su ankstesnių ciklų statistiniais duomenimis, jei taikoma; patikrinama, ar egzistuoja susijusių metaduomenų ir ar jie atitinka lūkesčius; tiriamos statistinių duomenų neatitiktys; testuojama imtis; patikrinama, ar statistiniai duomenys atitinka lūkesčius ir sutampa su turimomis tam tikro sektoriaus žiniomis. Tokius testus atlieka verslo analitikai arba duomenų valdytojai, atlikdami įprastą patvirtinimo užduotį. Patvirtinantis asmuo turi dokumentuoti gautų rezultatų priėmimą Tvarumo skyriaus nurodytoje vietoje.

Siekdami sumažinti patvirtinimo trūkumo riziką ir užtikrinti audito seką, 2024 m. investavome į ataskaitų valdymo platformą *Workiva*. Per metus Valdybos, Audito komiteto ir Tarybos posėdžiuose aptarėme šios tvarumo ataskaitos rengimo proceso terminus, išteklius ir rizikas, taip pat priemonių pirkimo procesą.

Valdymo apžvalga

STEBĖTOJŲ TARYBA

Bendrosios Stebėtojų tarybos (toliau – Tarybos) pareigos aprašytos Valdysenos ataskaitoje. Taryba nustato strategiją, kuri apima tvarumą, ir prižiūri, kaip vykdoma mūsų veikla.

Sudėtis ir įvairovė

2024 m. gruodžio 31 d. Tarybą sudarė devyni nariai (iš jų keturios moterys), turintys šešias skirtingas pilietybes, jų amžius yra nuo 36 iki 70 metų. Penki iš devynių narių buvo pripažinti nepriklausomais, o kitus paskyrė privataus kapitalo fondų konsorciumas, vadovaujamas dviejų stambiausių mūsų akcininkų – *Blackstone* ir *DNB Bank*. Taryboje neturime darbuotojų atstovų, taip pat neturime jokių kitų darbuotojų atstovavimo organų Taryboje modelių (pavyzdžiui, patariamųjų komitetų, kuriuos sudarytų darbuotojai arba darbuotojai, turintys akcijų nuosavybės teises). Nesekame, ar mūsų Tarybos nariai priklauso nepakankamai atstovaujamoms socialinėms grupėms.

Ilgūdžiai ir patirtis

Prieš paskiriant kiekvieną Tarybos narį, vertinamos jo žinios įvairiose srityse, įskaitant valdymo ir teisinio reguliavimo sistemas, konkretaus sektoriaus žinias, strateginį planavimą, spendimų priėmimą ir rizikos valdymą, vadovavimo ilgūdžius, technologinį išprusimą ir ASV aspektų supratimą.

Visi mūsų Tarybos nariai turi bent bakalauro laipsnį, žinių, ilgūdžių ir patirties, reikalingų jų, kaip vadovų, pareigoms atlikti. Visi jie turi daug patirties finansų sektoriuje, ėjo aukštas pareigas bankuose ar investicinėse įmonėse ir puikiai išmano šią sritį. Jų sukaupta patirtis sustiprina mūsų rizikos valdymą ir suteikia jiems kvalifikaciją prižiūrėti mūsų veiklas.

Visi Tarybos nariai supranta tvarumo standartus ir tai, kaip galime užtikrinti tvarią plėtrą. Remiantis kolektyviniu tinkamumo vertinimu nustatyta, kad Tarybos nariai turi pakankamai žinių apie ASV. Kolektyvinių pajėgumų ir (arba) tinkamumo atitinkamose srityse lygis laikomas pakankamu, jei bent vienas narys savo žinias įvertino gerai – „gali paaiškinti“, o tai reiškia, kad asmuo turi pakankamai žinių ir patirties taikyti sąvokas mažiau sudėtingais atvejais. Pripažįstame, kad labai svarbu, jog nariai nuolat atnaujintų savo žinias, todėl suplanavome tolesnius ASV mokymus 2025 m. Tarybos nariai laikosi Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijos (EVPRI, angl. *European Securities and Markets Authority*, ESMA) ir Europos bankininkystės institucijos (EBI) tinkamumo vertinimo gairių ir nuolat dalyvauja mokymuose, kad išlaikytų atitiktį teisės aktų reikalavimams ir atnaujintų verslo ir jo rizikos žinias. Mokymo iniciatyvos koordinuojamos rengiant kolektyvinius mokymų planus, individualius kvalifikacijos kėlimo planus ir įvadinę programas. Kiekvienais metais Taryba tvirtina savo mokymų planą.

Visi naujai paskirti Tarybos nariai gauna individualius įvadinę planus, kurie padeda jiems veiksmingai integruotis į paskirtas pareigas ir organizaciją. Visi Tarybos nariai privalo baigti individualiuose įvadinuose planuose ir kolektyviniuose Tarybos mokymų planuose numatytus kvalifikacijos kėlimo etapus. Taip pat tikimasi, kad jie aktyviai ieškos papildomų galimybių, kurios nėra įtrauktos į šiuos planus. Tiek Tarybos, tiek Valdybos vadovų kompetencija turi atitikti reikšmingas rizikas, nustatytas atlikus dvejojo reikšmingumo vertinimą. Vėliau šioje ataskaitoje paaiškinama, kaip mūsų valdymo organų kompetencija padeda jiems geriau valdyti ir reaguoti į kylančią tvarumo riziką ir galimybes, kurios gali turėti įtakos mūsų suinteresuotiesiems subjektams arba mūsų veiklai (žr. skyrius apie Tarybos, Tarybos komitetų ir Valdybos atsakomybę).

Galimybė kreiptis į ekspertus

Taryba be jokių apribojimų gali kreiptis į ekspertus dėl konsultacijų ar mokymų tokiose srityse, kaip tvarumas, ir gali prašyti organizacijos padalinių pateikti vidaus informaciją.

Atsakomybė

Taryba tvirtina Valdybos narių įgaliojimus, organizacinę struktūrą, rizikos politiką ir rizikos apetito sistemą ir per tai šioms sritims priskiria atsakomybę už ASV riziką lemiančius veiksnius. Ji prižiūri ASV rizikos valdymo strategijų ir išsamaus patikrinimo procesų įgyvendinimą.

Be to, Taryba prižiūri ASV integraciją, atskaitomybę ir rizikos valdymą, tvirtina Valdybos pasiūlytą Tvarumo strategiją ir politiką bei stebi jų įgyvendinimą. Tvarumo strategija yra neatsiejama mūsų 2024–2026 m. strategijos dalis, kuri įtvirtinama pagrindinėse verslo strategijose ir veiksmų planuose, kurie pagal poreikį yra prižiūrimi Valdybos. Laikydamosi tvarumo strategijos Taryba

nustato su tvarumu susijusius tikslus, kurie vėliau paverčiami metiniais Valdybos ir visos organizacijos tikslais ir perkeliama į mūsų vidaus valdymą ir procesus. Taryba prižiūri dvejojo reikšmingumo vertinimą ir tvirtina jo rezultatus. Jie lemia tvarumo ataskaitos atskleidimų turinį ir atitinkamų atskaitomybės standartų taikymą. Galiausiai Taryba patvirtina metinę ataskaitą, į kurią įtraukiama informacija apie tvarumą.

Taryba stebi aplinkos, socialinę, valdymo ir ekonominę riziką, esamą ir galimą poveikį bei mūsų veiklos galimybes. Ji budriai saugo mus nuo neigiamo poveikio ir naujų scenarijų, kurie gali mus paveikti. Ši stebėsena apima reguliarius ketvirčio ataskaitų teikimo ciklus ir *ad hoc* rizikos bei tvarumo vertinimus ir taip užtikrina visapusišką mūsų darbo priežiūrą. Žr. skyrių „Administracinių, valdymo ir priežiūros organų atsiskaitymo už tvarumo, valdymo ir priežiūros funkcijas santrauka“, kuriame aprašoma, kaip specialios kontrolės priemonės ir procedūros yra susiejamos su kitomis vidaus funkcijomis, susijusiomis su IRO.

Taryba prižiūri, kad jos komitetai užtikrintų, jog ASV ataskaitos būtų išsamios, tikslios ir nuoseklios ir kad būtų atsižvelgta į reikšmingas rizikas. Valdyba bendrauja su Taryba per savo komitetus, todėl jie yra veiksmingi valdymo struktūros atskaitomybės mechanizmai. Taryba yra atsakinga už banko strategijos, kurioje atsižvelgiama į reikšmingą poveikį, riziką ir galimybes (IRO) bei rizikos apetitą, įgyvendinimo valdymą. Taryba per savo komitetus reguliariai gauna ataskaitas, kurios išsamiai aprašytos skyriuose „Pareigos“ ir „Komitetų funkcijos, susijusios su ASV“. Komitetai teikia ataskaitas apie savo funkcijas, kad Taryba galėtų susidaryti išsamų vaizdą apie banko riziką ir jo strategijos įgyvendinimo pažangą. Finansinė atskaitomybė taip pat apima tvarumo rizikas ir pateikia informaciją apie rizikas, kuri griežtai atitinka ES teisės aktus. IRO toliau integruojami strategiškai bendradarbiaujant su verslo padaliniais, todėl rizikos valdymas derinamas su verslo veikla ir sprendimų priėmimo procesais. Banko Žmonių ir kultūros, Rizikos padaliniai ir Tvarumo skyrius rengia mokymus darbuotojams, kad ugdytų rizikos suvokimo kultūrą, o nuolatiniai visų pareigybų grįžtamojo ryšio mechanizmai padeda užtikrinti, kad rizikos kontrolė būtų veiksminga ir suderinta su kintančiais teisės aktų reikalavimais ir verslo poreikiais (žr. skyrių „IRO priežiūros santrauka“).

Tarybos komitetai

Taryba turi keturis privalomus komitetus: Audito, Paskyrimo, Atlygio ir Rizikos. Šie komitetai konsultuoja Tarybą ir padeda jai kurti ir taikyti patikimą vidaus valdymo sistemą. Komitetai konsultuoja laipsniško sprendimų priėmimo metu, pateikdami Tarybai siūlymus, kuriuos pirmiausia nuodugniai išnagrinėja atsakingas (-i) komitetas (-ai), kuris (-ie) teikia rekomendacijas Tarybai. Tarybos komitetai tiesiogiai atsiskaito Tarybai. Kiekvieno komiteto pareigos apibrėžtos ir išdėstytos Banko tarybos komitetų nuostatuose, kuriais vadovaujama dalyvaujant Tarybos valdymo procesuose.

Komitetus sudaro ne mažiau kaip trys Tarybos nariai, kurie visi turi turėti komiteto darbui reikalingos kompetencijos.

Reikalingos kompetencijos

Pagal bendras EVPRI ir EBI gaires dėl valdymo organo narių tinkamumo vertinimo (EBA/GL/2021/06) ir EBI vidaus valdymo gaires EBA/GL/2021/05, Rizikos komiteto, Audito komiteto, Paskyrimo komiteto ir Atlygio komiteto narių reikalaujama turėti šias kompetencijas:

Audito komitetas (taip pat žr. skyrių „Komitetų funkcijos, susijusios su ASV“):

- Apskaitos principų ir jų taikymo, finansinės atskaitomybės standartų ir audito praktikų išmanymas
- Vidaus kontrolės sistemų ir rizikos valdymo procesų išmanymas
- Susipažinimas su teisės aktų reikalavimais, reglamentuojančiais finansinę atskaitomybę, tvarumo atskaitomybę ir auditą
- Finansinių ataskaitų vertinimo ir audito išvadų vertinimo patirtis
- Gebėjimas prižiūrėti vidaus ir išorės auditorių darbą
- Įmonių valdymo principų ir etikos standartų supratimas
- Analitiniai įgūdžiai, leidžiantys nustatyti finansinę riziką ir ištaisyti trūkumus
- Geri bendravimo ir apklausos įgūdžiai.

Paskyrimo komitetas:

- Įmonių valdymo principų ir geriausios praktikos išmanymas
- Supratimas apie valdybos sudėtį, įvairovę ir pareigų perėmimo planavimą
- Susipažinimas su teisės aktų reikalavimais, taikomais skiriant į Valdybą
- Gebėjimas įvertinti kandidatų į Valdybą įgūdžius, patirtį ir nepriklausomumą
- Mūsų strateginių tikslų ir verslo poreikių išmanymas
- Informuotumas apie pramonės tendencijas ir kylančias problemas
- Geri tarpasmeniniai ir sutarimo siekimo įgūdžiai
- Sąžiningumas ir nepriklausomumas priimant sprendimus

Atlygio komitetas:

- Užmokesčio principų, praktikos ir teisės aktų reikalavimų išmanymas
- Žinios apie paskatų struktūras, veiklos rodiklius ir rizikos suderinimą
- Susipažinimas su vadovų atlyginimų tendencijomis ir lyginamaisiais standartais
- Gebėjimas kurti ir vertinti kompensavimo politiką ir programas
- Informuotumas apie valdymo klausimus, susijusius su vadovų darbo užmokesčiu ir informacijos atskleidimo reikalavimais
- Mūsų verslo strategijos ir veiklos tikslų supratimas
- Geri analitiniai įgūdžiai, leidžiantys įvertinti, ar užmokesčio priemonės yra veiksmingos ir teisingos
- Bendravimo įgūdžiai, reikalingi bendraujant su suinteresuotaisiais subjektais ir aiškinant sprendimus dėl atlygio

Rizikos komitetas:

- Rizikos valdymo principų, metodikų ir praktikų išmanymas
- Susipažinimas su rizikos valdymo teisės aktų reikalavimais ir gairėmis
- Finansinės analizės ir rizikos vertinimo patirtis
- Žinios apie mūsų verslo modelį, produktus ir paslaugas
- Rinkos, kredito, likvidumo, operacinės ir kitų rūšių rizikos supratimas
- Gebėjimas interpretuoti ir vertinti rizikos rodiklius ir indikatorius
- Informuotumas apie kylančią riziką ir pramonės tendencijas
- Geri bendravimo ir tarpasmeniniai įgūdžiai

Šių kompetencijų turėjimas reiškia, kad komiteto nariai turi reikiamą išsilavinimą ir kvalifikaciją, kad galėtų veiksmingai atlikti savo funkcijas ir prisidėti prie bendro banko valdymo ir priežiūros, įskaitant veiksmingą IRO ir tvarumo valdymą.

Komitetų funkcijos, susijusios su ASV

Tarybos komitetų pareigos aprašytos Banko Tarybos komitetų nuostatuose, o konkrečios pareigos, susijusios su ASV, išdėstytos toliau.

Audito komitetas stebi metinių ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų auditą, nustatytą teisės aktuose, bei metinių ir konsoliduotųjų tvarumo ataskaitų užtikrinimą. Ji taip pat stebi, kiek veiksmingas yra teisės aktų nustatytas auditas, ir taip užtikrina, kad mūsų auditoriai būtų nepriklausomi ir objektyvūs, taip pat prižiūri metinių ir konsoliduotųjų tvarumo ataskaitų rengimą. Jis stebi tvarumo atskaitomybės procesą ir tai, kaip bankas nustato, ar informacija teikiama pagal tvarumo atskaitomybės standartus, ir teikia rekomendacijas, kaip apsaugoti proceso vientisumą. Komitetas informuoja Tarybą apie teisės aktų nustatyto audito ir tvarumo ataskaitų užtikrinimo rezultatus ir paaiškina, kaip teisės aktų nustatytas auditas ir tvarumo ataskaitų užtikrinimas prisidėjo prie finansinės atskaitomybės ir tvarumo ataskaitų vientisumo ir koks buvo Komiteto vaidmuo šiame procese.

Paskyrimo komitetas atrinka tinkamus kandidatus į Valdybos narius ir apie juos informuoja Tarybą. Jis įvertina kandidatų kvalifikaciją ir savybes, bendrą Valdybos struktūrą, taip pat atskirų narių ir visos Valdybos veiklos rezultatus, žinias, įgūdžius ir patirtį. Jis taip pat vertina valdysenos sistemą, skatina įvairovę valdymo organuose ir rekomenduoja lygybės, nediskriminavimo ir įvairovės taisykles. Paskyrimo komitetas taip pat vertina ir peržiūri Tarybos narių individualų ir kolektyvinį tinkamumą, įvertina Tarybos struktūrą, dydį, sudėtį ir veiklos rezultatus.

Atlygio komitetas yra atsakingas už tai, kad mūsų darbo užmokesčio sistema būtų suderinta su rizikos valdymo praktika. Jis taip pat prižiūri, kad ASV rizikos veiksniai būtų įtraukti į atlygio politiką, kad tvarumo principai būtų įtraukti į banko darbo užmokesčio sistemą.

Rizikos komitetas užtikrina tinkamą ASV principų taikymą peržiūrėdamas mūsų tvarumo strategiją ir rekomenduodamas ją Tarybai, stebi, ar ASV riziką lemiantys veiksniai yra veiksmingai įtraukti į rizikos valdymo sistemą, rekomenduoja, kokio lygio riziką galime prisiimti, ir užtikrina, kad į ASV veiksnius būtų tinkamai atsižvelgiama rizikos valdymo procesuose, pavyzdžiui, atliekant testavimą nepalankiausiomis sąlygomis (angl. stress testing). Komitetas reguliariai teikia ataskaitas apie esamą ASV riziką ir prižiūri pažangą, padarytą siekiant ASV rizikos tikslų.

VALDYBA

Bendrasis Valdybos (toliau – Valdyba) vaidmuo aprašytas Valdysenos ataskaitoje.

Sudėtis ir įvairovė

2024 m. gruodžio 31 d. valdybą sudarė septyni nariai (iš jų viena moteris), turintys septynias skirtingas pilietybes, jų amžius nuo 42 iki 57 metų. Visi valdybos nariai turi bent bakalauro laipsnį, suteiktą pripažintame universitete, ir yra įgiję skirtingą išsilavinimą ir profesinę patirtį (pvz., teisės, finansų, verslo administravimo, informatikos mokslų), o tai reiškia, kad Valdyba turi įvairių įgūdžių (įskaitant esminius socialinius emocinius įgūdžius) ir profesinės patirties įvairiose srityse.

Įgūdžiai ir patirtis

Valdybos nariai turi turėti kvalifikaciją ir patirtį, reikalingą jų funkcijoms atlikti, taip pat žinių ir įgūdžių, reikalingų pagrįstems sprendimams priimti. Visiems valdybos nariams būtini šie įgūdžiai ir žinios: gebėjimas kurti ir perteikti aiškia strateginę organizacijos viziją, suderinti ją su banko tikslais ir vertybėmis; įgūdžiai nustatyti, įvertinti ir valdyti riziką įvairiose verslo srityse ir užtikrinti, kad būtų laikomasi teisės aktų ir vidinių tvarų reikalavimų; išsamus finansinių sąvokų, įskaitant biudžeto sudarymą, finansinę atskaitomybę ir kapitalo valdymą, supratimas, galintis paskatinti tvarų augimą ir pelningumą; žinios apie mums taikomus įstatymus, reglamentus ir pramonės standartus, daugiausia dėmesio skiriant atitikties reikalavimams užtikrinti ir teisės aktų reikalavimų rizikai mažinti; įmonių valdymo principų ir gerosios praktikos, įskaitant priežiūros mechanizmus ir sprendimų priėmimo procesus, išmanymas; stiprūs vadovavimo įgūdžiai, kurie gali įkvėpti ir motyvuoti komandas, skatinti atskaitomybės ir bendradarbiavimo kultūrą bei organizacinius pokyčius; veiksmingi bendravimo įgūdžiai, leidžiantys aiškiai ir glaustai perteikti sudėtingas idėjas tiek įmonės viduje, tiek išorėje, taip pat skatinti skaidrumą ir pasitikėjimą; įsipareigojimas elgtis etiškai ir sąžiningai, teisingai ir pagarbiai visuose tarpusavio santykiuose ir sprendimų priėmimo procesuose; gebėjimas užmegzti ir palaikyti santykius su įvairiais suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant akcininkus, priežiūros institucijas, darbuotojus ir klientus, siekiant bendrų tikslų; gebėjimas diegti naujoves ir prisitaikyti prie besikeičiančių rinkos sąlygų ir technologinės pažangos, skatinant nuolatinį tobulėjimą ir suteikiant mums konkurencinį pranašumą.

Taip pat labai svarbu, kad Valdybos nariai turėtų įgūdžių ir žinių rizikos valdymo, ASV ir technologijų srityse. Jie turi suprasti bankininkystės sektoriui aktualius tvarumo klausimus, būti susipažinę su ASV atskaitomybės standartais ir taisyklėmis, gebėti įvertinti ir valdyti ASV riziką. Valdybos nariai, turintys tokių įvairių įgūdžių, gali padėti užtikrinti veiksmingą valdymą ir sprendimų priėmimą. Valdyba užtikrina, kad jos nariai būtų susipažinę su ASV rizikos veiksnių įtaka verslo modeliui, ypač jų perdavimo kanalais ir riziką ribojančiu bei strateginiu poveikiu Grupei. Valdybos nariai yra perėję mokymus, kaip atlikti tinkamumo vertinimą pagal EVPRI ir EBI rekomendacijas, užtikrinti atitiktį teisės aktų reikalavimams, taikomiems verslui ir jo rizikai. Šiuose mokymuose aptariamos įvairios temos – nuo ASV aspektų iki valdysenos ir rizikos valdymo. Mokymo iniciatyvos koordinuojamos rengiant kolektyvinius mokymų planus, individualius kvalifikacijos kėlimo planus ir įvadinę programas. Valdybos mokymų planą kiekvienais metais tvirtina Taryba.

Visi naujai paskirti Valdybos nariai gauna individualius įvadinis planus, skirtus padėti veiksmingai integruotis į pareigas ir organizaciją. Tikimasi, kad Valdybos nariai susipažins su mūsų strategija, kultūra ir rizikos valdymu. 2024 m. ketvirtąjį ketvirtį vyresniajai vadovybei buvo surengti mokymai apie su klimatu ir aplinka susijusią riziką.

Nuolat stebimas kiekvieno Valdybos nario individualus ir kolektyvinis tinkamumas, siekiant įsitikinti, kad jie yra kompetentingi ir tinkami savo užduotims atlikti. Kiekvienas Valdybos narys turi savo kompetencijos sritį ir yra atsakingas už konkrečias sritis. Valdybos nariai, išskyrus generalinį direktorių, veikia kaip skyrių vadovai ir prisiima atsakomybę už rizikos politikoje apibrėžtas rizikas, susijusias su jų valdomomis sritimis. Generalinis direktorius paprastai tiesiogiai nevadovauja jokiame padaliniui, tačiau 2025 m. laikinai, kol bus paskirtas naujas Mažmeninės bankininkystės padalinio vadovas, jis bus atsakingas už Mažmeninės bankininkystės padalinį. Toks požiūris į atsakomybę už riziką leidžia sukurti visapusišką priežiūros struktūrą, kurioje kiekvienas Valdybos narys, valdydamas savo kompetencijos ribose esančią riziką, pasitelkia savo specialiąsias žinias.

Galimybė kreiptis į ekspertus

Valdyba gali kreiptis į ekspertus dėl konsultacijų, įskaitant konsultacijas dėl ASV.

Atsakomybė

Valdyba laikosi tvarumo politikos, įtraukdama atsakomybę už ASV riziką lemiančius veiksnius į mūsų organizacinę struktūrą, įskaitant valdymo struktūras, taisykles ir procesus.

Valdyba nustato, vertina ir stebi ASV veiksmų poveikį, riziką ir galimybes, susijusias su mūsų veikla, ir rūpinasi, kad būtų atliktas dvejojo reikšmingumo vertinimas, siekiant nustatyti visus tvarumo klausimus, kurie gali turėti reikšmingos įtakos mūsų verslui, ir sritis, kurioms reikšmingos įtakos gali turėti mūsų tiekėjai ar klientai. Valdyba teikia dvejojo reikšmingumo vertinimo rezultatus tvirtinti Tarybai ir prižiūri ASV išsamaus patikrinimo vertinimą dėl trumpojo, vidutinio ir ilgojo laikotarpio poveikio. Valdyba taip pat teikia tvarumo strategiją ir politiką Tarybai, kuri turi ją patvirtinti, tuomet strategiją įgyvendina. Valdyba prižiūri ataskaitų tvarumo klausimais teikimą, įgyvendina ASV reikalavimus ir kiekvieną ketvirtį per Tarybos komitetus teikia Tarybai rezultatų ataskaitas.

Valdybos komitetų funkcijos, susijusios su ASV

Valdyba yra įsteigusi kelis Valdybos komitetus – darbuotojų grupes, paskirtas atlikti konkrečią funkciją: Pokyčių patariamąsios valdybos komitetas, Nefinansinės rizikos komitetas, Klientų rizikos komitetas, Kredito komitetas, Kainodaros komitetas, Etikos komitetas, Modelių rizikos komitetas, Investicinių produktų valdymo komitetas, Turto ir įsipareigojimų komitetas ir Duomenų valdymo komitetas. Šie Valdybos komitetai padeda valdybai konkrečiose srityse, stiprina valdymą ir gerina sprendimų priėmimą. Valdybos komitetai atsiskaito Valdybai, o kiekvieno komiteto pirmininkas reguliariai teikia Valdybai informaciją apie komiteto veiklą. Atsakomybės perdavimas komitetams neatleidžia Valdybos nuo kolektyvinių pareigų ir atsakomybės.

Visų Valdybos komitetų sąrašas ir jų pagrindinės funkcijos pateikiamos Valdysenos ataskaitoje. Keletas Valdybos komitetų atlieka pagrindines ASV pareigas:

Turto ir įsipareigojimų komitetas (angl. *Asset and Liability Committee*, ALCO) vertina tvarumo riziką turto ir įsipareigojimų valdymo, išdo operacijų, dividendų paskirstymo, kapitalo planavimo ir paskirstymo srityse. Jis apibrėžia darbo šiose srityse principus ir metodus bei užtikrina, kad būtų laikomasi taisyklių. ALCO užtikrina, kad nustatyti principai ir metodai būtų veiksmingai taikomi valdant turtą ir įsipareigojimus bei planuojant ir paskirstant kapitalą. Jis paverčia bendrąsias nuostatas konkrečiomis taisyklėmis ir vidinėmis tvarkomis.

Kredito komitetas, priimdamas sprendimus dėl klientų kreditavimo, atsižvelgia į ASV rizikos veiksmus, laikydamasis nustatytų rizikos valdymometodų. Kredito komitetas užtikrina mums patikimą ir vienodą kreditavimo kultūrą, todėl atlieka svarbų vaidmenį skatinant atsakingą skolinimo praktiką ir tvarią verslo etiką Grupėje.

Investicinių produktų valdymo komitetas peržiūri ir tvirtina pagrindinius principus (įskaitant aplinkos, socialinių ir valdymo (ASV) aspektų integravimą, susijusias ataskaitas ir atskleidžiamą informaciją), turto paskirstymą portfelių modeliams ir portfelių modelius, skirtus portfelio valdymo paslaugai teikti, bei susijusius klausimus (konkrečios finansinės priemonės ir (arba) jos leidėjo ar platintojo ASV išsamų patikrinimą, rizikos stebėseną, investicinius sprendimus ir t. t.).

Nefinansinės rizikos komitetas padeda Valdybai valdyti nefinansinę riziką, kad būtų užtikrintas banko stabilumas ir reputacija. Jis vykdo priežiūrą ir teikia patarimus, kvestionuoja sprendimus dėl rizikos valdymo ir teikia rekomendacijas dėl kylančios rizikos. Etikos komitetas yra atsakingas už paramą Valdybai sprendžiant galimus darbuotojų nusižengimus, susijusius su galimais Elgesio kodekso pažeidimais, asmeniniais sandoriais, neviešos informacijos atskleidimu, interesų konfliktu, kyšininkavimu ir korupcija ar vidaus sukčiavimo atvejais.

Administracinių, valdymo ir priežiūros organų narių pasiskirstymas pagal lytį ir jų skaičius.

	Moterys	Vyrai	Iš viso
Vykdomųjų narių skaičius, #	1	6	7
Nevykdomųjų narių skaičius, #	4	5	9
Tarybos ir Valdybos lyčių įvairovės santykis, % (moterų ir vyrų narių santykis)	–	–	46
Nepriklausomi priežiūros organų nariai, %	33	22	55

Vyriausiasis finansų pareigūnas ir vyriausiasis rizikų pareigūnas

Individualios pareigos, susijusios su IRO

Vyriausiasis finansų pareigūnas vadovauja Finansų padaliniui ir yra Valdybos narys. Vyriausiasis finansų pareigūnas yra atsakingas už mūsų ASV sistemos nustatymą, palaikymą ir reguliarių atnaujinimų. Tai apima ASV riziką lemiančių veiksmų (t. y. aplinkos, socialinių ar valdymo klausimų, kurie per sandorių šalis, investuotą turtą, vertės grandinę ir kitus kanalus gali neigiamai paveikti įmonės finansinius rezultatus, mokumą ar likvidumą) integravimą į mūsų valdymo struktūras ir užtikrinimą, kad laikytumės ES ir nacionalinių teisės aktų dėl ASV informacijos atskleidimo. Be to, vyriausiasis finansų pareigūnas yra atsakingas už kiekybinės ar kokybinės informacijos apie tvarumą atskleidimą ir metinių įmonės tvarumo ataskaitų rengimą, kaip reikalaujama ES ir nacionaliniuose teisės aktuose.

Grupės tvarumo skyrius (GTS), kuris priklauso Finansų padaliniui, rengia ir teikia ASV tikslus įvairiems padaliniams. Jis padeda įgyvendinti tvarumo sistemą, įtraukdamas strateginius ASV tikslus į vidaus politikas, rengdamas mokymus, skirtus supažindinti su strategija, ir teikdamas rekomendacijas tvarumo klausimais reguliavimo subjektams.

GTS kasmet peržiūri tvarumo strategiją ir siūlo atnaujinimus, kurie geriau atspindėtų ASV principus. Jis teikia rekomendacijas Valdybai ir atlieka konsultacinį vaidmenį priimant sprendimus dėl kreditų svarbiems finansavimo sandoriams, bendradarbiauja su verslo bankininkystės ir kreditavimo pareigas einančiais specialistais, kad užtikrintų, jog finansavimo veikla atitinka tvarumo tikslus ir ASV rizikos principus.

GTS yra atsakingas už tvarumo stebėseną ir atskaitomybę, įskaitant įmonės tvarumo metinės ataskaitos rengimą. Jis taip pat peržiūri ar teikia pasiūlymus dėl mūsų Tvarumo politikos, teikia ją Tarybai patvirtinti ir užtikrina nuolatinį banko ASV principų taikymą ir veiklos rezultatų gerinimą.

Vyriausiasis rizikų pareigūnas yra atsakingas už mūsų rizikos valdymo sistemos įgyvendinimą, kuris apima rizikos politikos, Pareiškimo dėl rizikos apetito (angl. *Risk Appetite Statement*) ir kitų vidaus taisyklių, susijusių su rizika, priežiūrą. Pagal šią rizikos valdymo sistemą nustatomi, vertinami ir valdomi ASV rizikos bei kiti veiksniai.

Įtraukdami ASV rizikos veiksmus į savo Pareiškimą dėl rizikos apetito, galime veiksmingiau į juos atsižvelgti. Vyriausiasis rizikų pareigūnas nuolat stebi riziką ir apie ją praneša Valdybai ir Tarybai per Tarybos Rizikos komitetą. Tai reiškia, kad sprendimus priimančys asmenys yra gerai informuoti apie tai, kaip mūsų rizikos profilis dera su mūsų rizikos apetitu, strategija, verslo planais ir darbo užmokesčio schemomis.

Vyriausiasis rizikų pareigūnas taip pat turi įgaliojimus prireikus kelti rūpimus klausimus tiesiogiai Tarybai, ypač dėl įvykių, kurie turi arba gali turėti didelės įtakos mūsų rizikos pobūdžiui. Vyriausiasis finansų pareigūnas bendradarbiauja su vyriausioju rizikų pareigūnu, siekdamas nustatyti tinkamą rizikos apetitą, kuris atitiktų mūsų strategiją ir gebėjimą prisiimti riziką. Be to, vyriausiasis finansų pareigūnas prižiūri, kad mūsų strategija ir finansiniai planai būtų kruopščiai tikrinami atsižvelgiant į rizikos apetito lygį, ir į finansinio planavimo procesą įtraukia Rizikos skyriaus valdomą informaciją.

Vyriausiasis finansų pareigūnas ir vyriausiasis rizikų pareigūnas teikia ataskaitas Valdybai su rizika susijusiais klausimais, įskaitant pagrindinius rizikos rodiklius (PRR), ir per komitetus teikia naujausią informaciją Tarybai. Taryba aktyviai stebi ASV riziką vertindama ketvirčio rizikos ataskaitas ir ASV ataskaitas bei gauna naujausią informaciją konkrečiais klausimais. Siekiant įgalinti dažnesnę stebėseną ir atsako veiksmus, Valdybos nustatyti tam tikri limitai stebimi kiekvieną mėnesį laikantis Kredito rizikos ataskaitų rengimo instrukcijoje pateiktų gairių.

Kontrolės priemonės ir procedūros, taikomos poveikio, rizikų ir galimybių valdymui

Siekdami veiksmingai valdyti poveikį, rizikas ir galimybes (IRO), taikome šias kontrolės priemones ir procedūras: nustatymas ir vertinimas: esame nustatę procedūrą, reglamentuojančią metinį dvejojo reikšmingumo vertinimo eigą ir tam reikalingas funkcijas, taip pat su klimatu ir aplinka susijusios rizikos nustatymo, jos poveikio įvertinimo ir šalinimo procedūrą; priežiūra: Taryba prižiūri, kaip nustatomi, vertinami ir valdomi IRO, ir tvirtina dvejojo reikšmingumo vertinimo rezultatus. Valdyba yra atsakinga už klimato ir aplinkos rizikos poveikio verslo aplinkai analizės (K&A RVA) rezultatų patvirtinimą; ir integravimas į strategiją ir vidaus procesus: Valdyba aptaria dvejojo reikšmingumo vertinimo rezultatus ir K&A RVA rezultatus. Valdybos diskusijose aptariamas K&A RVA analizės rezultatų poveikis verslo modeliui ir mūsų strategijai. Atsižvelgiant į tai, kad ASV rizikos yra traktuojamos kaip rizikos veiksniai, galintys daryti poveikį visoms kitoms reikšmingoms rizikos rūšims ir porūšiams, jos yra įtrauktos į bendrųjų rizikos kategorijų (pvz., kredito rizikos) rizikos valdymo procesus ir valdomos pagal juos.

Atskaitomybės už tvarumo, valdymo ir priežiūros funkcijas ryšių santrauka

Esame apibrėžę ASV rizikos valdymo modelį, vaidmenis ir atskaitomybę bei integruojame juos į savo galiojančią politiką. Mūsų valdymo struktūra padeda mums priimti strateginius sprendimus, kad galėtume valdyti rizikas, su kuriomis susiduriame, įskaitant su klimatu ir aplinka susijusią riziką, nustatyti tikslus bei stebėti pažangą siekiant šių tikslų.

Kaip integruojame ASV aspektus į savo valdymo struktūrą

Stebėtojų taryba Tvirtina ir stebi Tvarumo strategiją ir politiką.	Audito komitetas	Veikia kaip nepriklausomas organas, prižiūrintis ir užtikrinantis išsamią, tikslią ir nuoseklią atskaitomybę bei reikšmingų rizikų įvertinimą.
	Paskyrimo komitetas	Vertina Valdybos struktūrą, veiklą, žinias, įgūdžius ir patirtį bendrai ir individualiai.
	Atlygio komitetas	Prižiūri ASV rizikos integravimą į darbo užmokesčio politiką.
	Rizikos komitetas	Prižiūri, tikrina ir stebi ASV rizikos apetitą ir konsultuoja Tarybą; stebi ASV riziką ketvirčio rizikos ataskaitose.
Valdyba Siūlo ir įgyvendina Tvarumo strategiją ir politiką. Priima strateginius sprendimus dėl aplinkos ir socialinių veiksnių. Siūlo norimos prisiimti rizikos lygį klimato rizikai jautriuose portfeliuose.	Investicinių produktų valdymo komitetas	Padedą Valdybai prižiūrėti investicinių produktų ir (arba) paslaugų kūrimą bei platinimą.
	Elgesio rizikos komitetas	Padedą Valdybai vykdyti veiklą, susijusią su turto ir įsipareigojimų valdymu.
	Kredito ir klientų rizikos komitetai	Atsižvelgia į ASV rizikos veiksnius vertindami klientus ir priimdami kredito sprendimus.
	Nefinansinės rizikos komitetas	Padedą Valdybai valdyti nefinansinę riziką.
Skyriai ir padaliniai Tvarumo strategija, įskaitant klimato riziką, yra įtraukta į kiekvieno skyriaus veiksmų planus ir už jos įgyvendinimą atsakingų pareigybų aprašymuose.	Mažmeninė bankininkystė	Kuria specialų tvaraus finansavimo sprendimų ir produktų pasiūlymą mūsų verslo klientams.
	Verslo bankininkystė	Skyriai ir padaliniai taiko rizikos sistemą savo veiklai ir pirmiausia atsako už savo rizikos lygio vertinimą, valdymą ir stebėseną visose rizikos kategorijose, įskaitant ASV rizikas.
	Finansai, operacijos, technologijos ir skyriai	Tai pirmoji vidaus kontrolės linija, kuri siūlo rizikos apetito ribas.
	Grupės tvarumas	Rengia tvarumo strategiją ir sistemą, kurią turi taikyti visi padaliniai. Siūlo sistemos atnaujinimus ir skatina ASV aspektų taikymą veikloje..
Atitikties skyrius	Stebi atitikties rizikos būklę, prižiūri, kaip įgyvendinami teisės aktų reikalavimai, konsultuoja vidaus valdymo klausimais ir, taikydamas riziką pagrįstus metodus, planuoja ir vykdo užtikrinimo veiklą.	
Rizikos skyrius	Bendradarbiaudamas su kitais skyriais ir padaliniais, apibrėžia rizikos apetitą ir sukuria rizikos valdymo ir stebėsenos sistemas. Padedą kurti vidaus kontrolės sistemas.	
Vidaus audito skyrius	Vadovaudamasis rizika pagrįstu požiūriu vertina, ar operacijos, atitinkamos kontrolės priemonės, rizikos valdymo ir valdysenos procesai veikia, ar jie yra tinkami ir veiksmingi.	

Mūsų Valdyba ir Taryba reguliariai informuojamos apie reikšmingą poveikį, rizikas ir galimybes (IRO), teikiant ataskaitas bent kartą per ketvirtį, o prireikus – papildomai, jei įvyksta reikšmingų pokyčių. GTS teikia ataskaitas apie su tvarumu susijusių strateginių iniciatyvų įgyvendinimo planą ir PVRR (angl. KPI), apimančius su klimato kaita susijusį poveikį, rizikas ir galimybes. Rizikos skyrius teikia rizikos ataskaitas ir atsparumo analizę, o Žmonių ir kultūros skyrius metinėje darbo užmokesčio ataskaitoje teikia duomenis apie lyčių nelygybę. Visos ataskaitos pateikiamos Valdybai, atitinkamiems Tarybos komitetams ir Tarybai.

Pirmoji, antroji ir trečioji linija stebi ir tikrina, ar mūsų veiksmai atitinka mūsų politikas ir procedūras. Kadangi išsamus patikrinimas yra įvairių procesų dalis, jis gali būti atliekamas, kai yra įtrauktas į atitinkamos vidaus kontrolės funkcijos veiklą, o apie rezultatus bus pranešama valdymo organams. Antroji linija reguliariai teikia veiklos rezultatus Valdybai. Trečioji linija informuoja Valdybą ir teikia ataskaitas Audito komitetui bei Tarybai apie savo darbą ir rekomendacijų būklę.

Valdyba ir Taryba, prižiūrėdamos strategiją, sprendimus dėl svarbių sandorių ir rizikos valdymo procesą, įvertina šiose ataskaitose nurodytą IRO kartu su medžiaga, pateikta konkrečia Grupei svarbia tema. Šios ataskaitos ir medžiaga leidžia Tarybai matyti strategijos įgyvendinimo poveikį, į kurį atsižvelgusi Taryba teikia aiškius nurodymus Valdybai ir užtikrina mūsų strateginių tikslų laikymąsi.

Visi reikšmingi IRO, susiję su svarbiais klausimais, kaip nurodyta skyriuje „Proceso pokyčiai, palyginti su ankstesniu ataskaitiniu laikotarpiu“, kasmet peržiūrimi ir aptariami Rizikos komitete ir tvirtinami Stebėtojų taryboje per dvejopo reikšmingumo vertinimo rezultatų patvirtinimo procesą.

Atsižvelgdami į Europos centrinio banko (ECB) 2022 m. teminę apžvalgą dėl su klimatu ir aplinka susijusios rizikos valdymo geriausių praktikų, ASV riziką įtraukėme į savo darbo užmokesčio politiką. Šios ASV rizikos yra įtrauktos į kintamąją atlygio dalį, kartu su PVRR, kuriais stebima, ar pasiekiami veiklos rezultatai. Vertinimo laikotarpio pradžioje Taryba patvirtina Valdybos narių, filialų vadovų, pagrindinių funkcijų vykdytojų ir vidaus kontrolės funkcijų vadovų veiklos kriterijus ir bendrus banko veiklos kriterijus, įskaitant tikslus ir PVRR. Valdyba ir vyriausieji vadovai perduoda šiuos veiklos kriterijus savo pavaldiniams, o į kiekvieno lygio veiklos kriterijus įtraukiama tvarumo rizika ir mūsų savanoriški tvarumo įsipareigojimai. Šie įsipareigojimai apima visas ASV sritis, įskaitant klimato ir aplinkos klausimus. Veiklos vertinimo rezultatai turi tiesioginės įtakos kintamajai atlygio daliai. Valdyba kas savaitę stebi finansinius rezultatus, o kas ketvirtį peržiūri pasiektus PVRR. Veiklos rezultatų ataskaita vėliau pateikiama Tarybai kaip generalinio direktoriaus kas ketvirtį teikiamų atnaujintų duomenų dalis.

Valdyba ir Taryba įvertina ir patvirtina mūsų reikšmingus IRO, pagal kuriuos kasmet atskleidžiama reikšmingiausia tvarumo informacija. GTS atlieka dvejopo reikšmingumo vertinimą ir peržiūri finansinio ir poveikio masto reikšmingumo ribas.

Kas trejus metus atliekame dvejopo reikšmingumo vertinimą, remdamiesi suinteresuotųjų subjektų apklausos duomenimis. Tarpiniais metais naudojame ankstesnio vertinimo rezultatus, jei galime pagrįstai manyti, kad jie vis dar galioja. Galutiniam reikšmingų klausimų sąrašui pritaria Valdyba ir Taryba, o jis yra patvirtinamas paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną.

Palikti galioti ankstesnį vertinimą yra pagrįsta, jei Valdyba ir Taryba sutinka su GTS pasiūlymu, kad neįvyko jokių esminių mūsų organizacinės ir veiklos struktūros arba išorės veiksnių pokyčių, kurie galėtų turėti įtakos naujiems ar esamiems IRO. Svarbūs pokyčiai, pavyzdžiui, dideli susijungimai ar įsigijimai, atėjimas į naujus sektorius, veiklos pertvarkos, pagrindinių tiekėjų ar tiekimo grandinės praktikų pokyčiai, pasauliniai įvykiai, pavyzdžiui, pandemijos, ar užmegzti reikšmingi verslo santykiai, yra išsamiai tikrinami dėl galimo poveikio žmogaus teisėms ar viešajai reputacijai. Periodiškai atliekama peržiūra leidžia mums koreguoti atskleidžiamą tvarumo informaciją atsižvelgiant į besikeičiančias aplinkybes.

Turime specialią Dvejopo reikšmingumo vertinimo procedūrą ir Tvarumo atskaitomybės standartą, kuriais siekiame, kad ASV temos būtų nagrinėjamos skaidriai. Šios vidinės tvarkos nustato keturis pagrindinius procesus, kurie yra labai svarbūs metinės informacijos atskleidimui ir mūsų strategijai. Pirma, dvejopo reikšmingumo vertinimas apima įvairius mūsų veiklos ASV aspektus. Klimato kaita mums kelia didelį susirūpinimą, todėl būtina skirti daugiau dėmesio klimato ir aplinkos rizikos vertinimui, kad galėtume suvokti visą galimo poveikio mastą. Antra, Klimato ir aplinkos rizikos poveikio verslo aplinkai (K&A RVA) analizė leidžia nustatyti kritines rizikos sritis, apibrėžti konkrečius galimus poveikius ir suformuluoti atsako strategijas, pritaikytas mūsų veiklai. Ji taip pat yra kritiškai svarbi nustatant prioritetus klimato rizikos testavimui nepalankiausiomis sąlygomis (angl. *stress testing*) kredito portfelyje, daugiausia dėmesio skiriant paveiktai ekonominei veiklai arba rizikos veiksniams.

Trečia, ASV rizikos veiksnių poveikio vertinimas atliekamas peržiūrint rizikos politiką platesnio rizikos reikšmingumo vertinimo metu, siekiant kiekybiškai įvertinti ASV rizikos veiksnių poveikį įvairioms rizikos rūšims ir porūšiams, priklausantiems mūsų rizikų taksonomijai. Tai leidžia mums visapusiškai suprasti, kaip ASV aspektai yra susiję su esamomis rizikos kategorijomis. Galiausiai, atliekant klimato rizikos testavimą nepalankiausiomis sąlygomis vertinama klimato veiksnių įtaka bendrajai rizikos pozicijai (angl. risk exposure). Testuodami savo veiklą nepalankiausiomis sąlygomis, galime įvertinti pažeidžiamumą, išskirti svarbiausius rizikos veiksnius ir veiksmingai teikti duomenis, reikalingus strateginių sprendimų priėmimo ir rizikos limitų nustatymo procesams.

Šių procesų integravimas į mūsų veiklą reiškia, kad galime spręsti ASV rizikos klausimus, tobulinti informacijos atskleidimo praktikas ir stiprinti savo atsparumą besikeičiantiems aplinkos ir socialiniams iššūkiams. Tai padeda užtikrinti reguliarius ataskaitų teikimas, nes ketvirčio rizikos ataskaitose Valdybai ir Tarybai pateikiama informacija apie tvarumo rizikas ir galimybes. Valdyba taip pat kas ketvirtį gauna atnaujintą informaciją apie ASV, kurioje aptariami bendri ASV klausimai ir vidaus bei strateginių iniciatyvų įgyvendinimo eiga. Papildomos ataskaitos Tarybai ir Valdybai yra rengiamos atsižvelgiant į konkrečius klausimus, įskaitant politikos, strategijų ir tikslų patvirtinimą, reikšmingus klausimus ir metinės atskaitomybės metodus. Šie skaidrūs ir struktūrizuoti ataskaitų teikimo mechanizmai rodo mūsų įsipareigojimą integruoti tvarumą į valdymo procesus.

Su tvarumu susijusių veiklos rezultatų integravimas į paskatų sistemą

2024 m. atnaujinome savo Darbo užmokesčio politiką, į kurią įtraukėme pareiškimą, kad darbuotojų kintamojo atlygio dalis taip pat priklausys nuo ASV tikslų. ASV rizika, įskaitant klimato ir aplinkos riziką, buvo įtraukta į kintamosios atlygio dalies komponentus su PVRR (angl. KPI) bei tikslais ir pagrindiniais rezultatais (TPR, angl. OKR), leidžiančiais nustatyti, ar tikslai buvo pasiekti. Ši politika įgyvendinama taikant Darbuotojų kintamosios atlygio dalies procedūrą. Kintamoji atlygio dalis nėra garantuota ir priklauso nuo to, ar įvykdyti veiklos kriterijai arba PVRR, taip pat nuo to įvertinant kintamojo atlygio išmokėjimo poveikį kapitalui ir likvidumui arba bendrai ekonominei padėčiai. Vertinimo laikotarpio pradžioje Taryba patvirtina Valdybos narių, filialų vadovų, pagrindinių funkcijų vykdytojų ir vidaus kontrolės funkcijų vadovų veiklos kriterijus ir nustato bendrus veiklos kriterijus, pvz., tikslus ir PVRR. Šie veiklos kriterijai vėliau perduodami 2 lygio vadovams ir toliau – jų pavaldiniams. Į veiklos kriterijus turi būti įtraukti tvarumo rizikos aspektai ir mūsų savanoriški tvarumo įsipareigojimai. Tvarumo įsipareigojimai apima visas ASV sritis, įskaitant su klimatu ir aplinka susijusias temas. Veiklos rezultatai vertinami pagal skalę nuo 1 – tikslai nepasiekti iki 5 – išskirtiniai rezultatai. Tikruosius veiklos rezultatus įvertina kiekvieno darbuotojo vadovas, o paskui juos patvirtina to vadovo vadovas. Veiklos kriterijus ir jų grupes rengia Rizikos ir Atitikties padaliniai, galintys taikyti riziką pagrįstus principus ir planuoti bei vykdyti *ad hoc* konsultacinę ar užtikrinimo veiklą.

Metiniai tikslai yra įtraukti į mūsų veiklos valdymo įrankį, kuris leidžia šiuos tikslus sistemingai paskirstyti mūsų struktūriniams padaliniams, skyriams ir poskyriams, o paskui apie atskirus PVRR informuoti darbuotojus. Šį procesą reglamentuoja Individualių veiklos rezultatų valdymo procedūra.

Kintamosios atlygio dalies nesiejame su tvarumo ar klimato kaitos aspektais.

IŠSAMAS PATIKRINIMO PROCESAI

Atliekame išsamų klientų, tiekėjų bei savo investicinės veiklos patikrinimą, kad galėtume nustatyti ir pašalinti bet kokią neigiamą ar potencialiai neigiamą poveikį, kurį ASV rizikos gali turėti mums arba visuomenei ir aplinkai. Šiuos procesus reglamentuoja principai, nustatyti Tvarumo politikoje, kuri atitinka Jungtinių Tautų (JT) verslo ir žmogaus teisių pagrindinius principus (angl. *UN Guiding Principles on Business and Human Rights*) bei Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) gaires daugiašalėms įmonėms (angl. *OECD Guidelines for Multinational Enterprises*), ir konkretnės žemesnio lygmens vidinės tvarkos, kaip nurodyta toliau. Atliekame rizikos vertinimą pagrįstą išsamų patikrinimą, atsižvelgdami į ASV rizikos poveikio sunkumą, pobūdį ir tikimybę, ir sutelkiame pastangas ten, kur neigiamo poveikio pasekmės ir tikimybė yra didžiausios.

Siekiame nustatyti neigiamą ar galimą neigiamą poveikį, kurį mūsų veikla gali daryti žmogaus teisėms arba aplinkos, socialiniams ir valdymo veiksniams, bei tikėtiną tokio poveikio įtaką mums. Tikimės, kad mūsų sandorių šalys kuo labiau perims mūsų praktiką, integruodamos ASV rizikos valdymą į vertės grandinę, ir prisiims atsakomybę už savo verslo veiklos poveikį. Pagrindinės mūsų ASV išsamaus patikrinimo sritys apima mūsų klientus ir galutinius naudotojus, tiekėjus bei investicinę veiklą, kaip nurodyta toliau pateiktuose skyriuose.

Pagrindiniai ASV išsamaus patikrinimo elementai ir susijusios tvarumo ataskaitos pastraipos.

Šios ataskaitos vieta, kurioje aptariami pagrindiniai išsamaus patikrinimo elementai	Tvarumo ataskaitos skyriai, kuriuose aptariama ASV išsamaus patikrinimo tema
Išsamaus patikrinimo integravimas į valdymą, strategiją ir verslo modelį	„Bendroji informacija“: „Proceso pokyčiai, palyginti su ankstesniu ataskaitiniu laikotarpiu“; „Valdymo struktūra“ „Taryba“ – „Atsakomybė“, „Valdyba“ – „Atsakomybė“, „Valdyba“ – „Valdybos komitetų funkcijos, susijusios su ASV“; „Išsamaus patikrinimo procesai“; „Aplinkosauginė informacija“: „Klimato kaita“: „Apžvalga“; „Biologinė įvairovė ir ekosistemos“, „IRO“, „Politikos“; „Socialinė informacija“: „Mūsų darbuotojai“, „Politikos“, „Veiksmai“ – „Žmogaus teisės“; „Klientai ir galutiniai naudotojai“, „Politikos“; „Valdymo informacija“: „Apžvalga“; „Verslo etika“; „Tikslai ir įsipareigojimai“.
Bendradarbiavimas su suinteresuotaisiais subjektais visuose pagrindiniuose išsamaus patikrinimo etapuose.	„Bendroji informacija“: „Neigiamo S2 ETAS „Darbuotojai vertės grandinėje“ reikšmingumo vertinimo paaiškinimas“; „Išsamaus patikrinimo procesai“; „Aplinkosauginė informacija“: „Biologinė įvairovė ir ekosistemos“, „Veiksmai“; „Socialinė informacija“: „Mūsų darbuotojai“, „Veiksmai“, „Žmogaus teisės“, „Klientai ir galutiniai naudotojai“, „Politikos“; „Valdymo informacija“: „Neigiamo S2 ETAS „Darbuotojai vertės grandinėje“ reikšmingumo vertinimo paaiškinimas“;
Neigiamo poveikio nustatymas ir vertinimas	„Bendroji informacija“: „Reikšmingų klausimų ir IRO nustatymas“; „Išsamaus patikrinimo procesai“; „Aplinkosauginė informacija“: „Informacijos atskleidimas pagal ES taksonomijos reglamento 8 straipsnį“; „Klimato kaita“ „Mūsų investicinės veiklos poveikio klimatui mažinimas“;
Veiksmai šiam neigiamam poveikiui pašalinti	„Bendroji informacija“: „Išsamaus patikrinimo procesai“ „Aplinkosauginė informacija“: „Klimato kaitos“ skiltis „Mūsų investicinės veiklos poveikio klimatui mažinimas“; „Valdymo informacija“: „Apžvalga“;
Šių pastangų veiksmingumo stebėjimas ir informacijos teikimas	„Bendroji informacija“: „Administracinių, valdymo ir priežiūros organų atskaitomybės už tvarumo, valdymo ir priežiūros funkcijas ryšių santrauka“

Skyriuje „Administracinių, valdymo ir priežiūros organų atskaitomybės už tvarumo, valdymo ir priežiūros funkcijas ryšių santrauka“ pateikiama daugiau informacijos apie mūsų politikų veiksmingumo stebėseną.

Klientų ir galutinių naudotojų išsamus patikrinimas

Klientų ir galutinių naudotojų išsamus patikrinimas atliekamas pagal ASV išsamaus patikrinimo standartą santykių su klientais pradžioje, sudarant sandorius ir reguliariai santykio eigoje, daugiausia per mūsų rizikos valdymo sistemos procesus, taikant ASV rizikai proporcingus metodus. Kredito klientų, kurie yra juridiniai asmenys, išsamus patikrinimas atliekamas vadovaujantis ASV rizikos vertinimo procedūra, kuri yra mūsų kreditų suteikimo ar stebėsenos procesų dalis. Mūsų užduodamų klausimų sudėtingumas priklauso nuo kliento rizikos lygio ir jo paskolos dydžio. Atlikdami išsamų patikrinimą, daugiausia dėmesio skiriame didesniems verslo klientams, veikiantiems pramonės šakose, kuriose ASV rizika yra didesnė, kaip aprašyta skyriuje „Kliento ASV rizikos vertinimas“.

Mūsų klientų ASV rizikos vertinimas apima poveikio aplinkai rizikos vertinimą, socialinės rizikos vertinimą, susijusį su žmonių ir bendruomenių teisėmis, gerove ir interesais, ir valdymo rizikos vertinimą, susijusį su skaidrumu, pavyzdžiui, elgesio kodeksais ir principais, valdymo principais ir informacijos atskleidimu. Atitiktis Tvarumo politikoje nurodytam Išimčių sąrašui tikrinama mūsų kredito patvirtinimo proceso metu.

Vadovaudamiesi Išsamaus klientų patikrinimo procedūra ir kitomis vidaus taisyklėmis, kai tik potencialus klientas kreipiasi į mus, atliekame visų savo klientų „Pažink savo klientą“ (angl. *know your customer*, KYC) patikrinimą. Šią informaciją atnaujiname visą santykių su klientais laikotarpį, atsižvelgdami į klientų tipus ir teikiamas paslaugas. Tai reiškia, kad informaciją renkame iš klientų, valstybės registru arba netiesioginių šaltinių, pavyzdžiui, viešos informacijos, kuri pateikiama internete arba įvairiose prieinamose duomenų bazėse, ir pasitelkdami tiesioginius metodus, pavyzdžiui, apklausas.

Mūsų Sustiprinto išsamaus patikrinimo procedūroje numatyti specialūs klientų registracijos ir stebėsenos procesai, įskaitant reguliarių žiniasklaidos priemonių patikrinimą, siekiant užkirsti kelią tam, kad mumis nebūtų naudojamosi darant su ASV susijusius nusikaltimus, ypač susijusius su pinigų plovimu, terorizmo finansavimu ar ginklų platinimu ir sankcijų vengimu, taip pat su korupcija, tarša ir kitais tvarumo klausimais. Detalesnis mūsų klientų išsamaus patikrinimo dėl kovos su pinigų plovimu ir kitų valdymo rizikų aprašymas pateiktas skyriuje „Kova su finansiniais nusikaltimais, sukčiavimu ir sankcijų vengimu“. Jei išsamaus patikrinimo metu nustatome reikšmingą ASV rizikos veiksnį, pavyzdžiui, pinigų plovimo, žmogaus teisių ar klimato ir aplinkos rizikos, poveikį, atliekame išsamesnį vertinimą, po kurio galime nuspręsti pakeisti arba nutraukti bendradarbiavimą su konkrečiu klientu ir taip sumažinti reikšmingą ASV riziką.

Tiekėjų išsamus patikrinimas

Nuo 2022 m. ASV veiksniai yra neatsiejama mūsų bendrojo išsamaus tiekėjų patikrinimo dalis, laikantis mūsų ASV išsamaus patikrinimo standarto reikalavimų. Iki 2024 m. liepos mėn. ASV išsamų reikšmingų tiekėjų, įskaitant užsakomųjų paslaugų (angl. *outsourcing*) partnerius, patikrinimui taikėme mūsų Pirkimų procedūrą. 2024 m. atlikome 40 išsamaus patikrinimo vertinimų naudodamiesi Pirkimų procedūros ASV išsamaus patikrinimo klausimynu. 17 sandorių šalių ASV rizika buvo pripažinta didele, todėl buvo nustatyti papildomi reikalavimai.

2024 m. liepos mėn. Pirkimų procedūra ir su ja susijęs išsamaus patikrinimo procesas buvo integruoti į Užsakymų ir trečiųjų šalių valdymo procedūrą pagal Trečiųjų šalių rizikos valdymo standartą. Parengti kelių tipų išsamaus patikrinimo klausimynai (įskaitant skirtingo lygio ASV klausimų vertinimą), kurie naudojami pagal tiekėjo kritiškumo ir svarbos mums lygius, vadinamus pakopomis. Dviejų aukščiausių pakopų (1-osios ir 2-osios) tiekėjams skirtuose klausimynuose pateikiami konkretūs klausimai apie su ASV susijusias verslo praktikas, pvz., aplinkosaugos programos turėjimą, ŠESD išmetimų kiekio mažinimo tikslus ir atskaitomybę, procesus, kuriais užtikrinama, kad nebūtų daroma žala biologinei įvairovei, ir kt. Visiems naujiems tiekėjams išsamus patikrinimas atliekamas prieš pradėdant bendradarbiauti. Bendradarbiavimo metu patikrinimai periodiškai kartojami. Peržiūrų dažnumas priklauso nuo tiekėjo pakopos. 2024 m. antrąjį pusmetį pagal naująją tvarką atlikome 56 išsamaus patikrinimo procesus, susijusius su 1 arba 2 lygio sandorių šalimis. Įgyvendinome savo 2024 m. siekį pritaikyti atnaujintą ASV išsamų patikrinimą 100 % mūsų sutarčių su kritinėmis ir svarbiomis trečiosiomis šalimis. Remdamiesi surinktais rezultatais, ateinančiais metais dirbsime su savo 1 ir 2 pakopos tiekėjais, kad susitartume dėl jų korekcinų veiksmų, skirtų nustatytoms išsamaus patikrinimo spragoms pašalinti per sutartą laikotarpį.

Taip pat reikalaujame, kad visi tiekėjai iš ne ES ir EEE šalių patvirtintų, kad jie laikosi mūsų Trečiųjų šalių atsakingo verslo elgesio kodekso (įtraukto į mūsų Elgesio kodeksą) arba pateiktų bet kokią panašų savo vidaus kodeksą, kurio taisyklės visais esminiais aspektais būtų panašios į mūsų Elgesio kodekso taisykles. Mūsų Elgesio kodeksas yra parengtas pagal ES ir EEE teisę. Jame išdėstyti mūsų principai dėl etiško ir profesionalaus verslo elgesio bei sąžiningų socialinių sąlygų.

Išsamus mūsų investicijų valdymo veiklos patikrinimas

Mūsų turto valdymo patronuojamosios įmonės, valdančios pensijų fondus, ir banko siūloma portfelio valdymo paslauga yra įsipareigojusios įtraukti ASV rizikos veiksnius į investicinių sprendimų priėmimo procesus. Taip sumažinsime ilgalaikės rizikos poveikį savo portfeliams ir padėsime pasiekti pagrindinius tikslus – apsaugoti ir didinti klientų santaupas ilguoju laikotarpiu bei kartu mažinti galimą žalą aplinkai ir visuomenei. Todėl vadovaujamės Tvaraus investavimo gairėmis, ASV išsamaus patikrinimo teikiant portfelio valdymo paslaugas procedūra ir Turto valdymo ir pensijų bendrovių tvaraus investavimo išsamaus patikrinimo procedūra.

Kiekvienai finansinei priemonei, prieš įtraukiant ją į mūsų investavimo sistemą, atliekamas specialus ASV išsamaus patikrinimo vertinimas dėl ASV rizikos. Kasmet finansinių priemonių ASV savybės vertinamos iš naujo. Didžiąją mūsų portfelių dalį sudaro netiesioginės investicijos, todėl neturime tiesioginio poveikio subjektams, į kuriuos investuojame. Dėl to atlikdami ASV išsamų patikrinimą trečiųjų šalių priemonėms vertiname jų pateikiamą informaciją ASV klausimais, įskaitant jų skatinamus aplinkos ar socialinius aspektus ir tvarumo tikslus. Vertiname, kiek tokios investicijos atitinka mūsų pensijų fondų ir kitų portfelio valdymo paslaugų investavimo strategijas bei konkretaus portfelio įgaliojimus. Taip pat reikalaujame, kad trečiųjų šalių fondų valdytojai būtų pasirašę JT Atsakingo investavimo principus (angl. *United Nations Principles of Responsible Investment*, UN PRI). Jei įmanoma ir yra aktualu, vertindami riziką atsižvelgiame į išorinius finansinių priemonių ASV rizikos reitingus.

Vykdydamos savo įsipareigojimą iki 2050 m. pasiekti nulinį ŠESD emisijų kiekį ir kitus su ASV susijusius tikslus, 2024 m. mūsų turto valdymo patronuojamosios įmonės ir mūsų portfelio valdymo paslaugos teikėjai į savo investicinių sprendimų priėmimo procesus ir susijusias vidaus taisykles įtraukė finansinių priemonių vertinimą pagal su klimatu susijusius rodiklius (pavyzdžiui, ŠESD intensyvumo) ir žmogaus teisių aspektus.

Siekdami išvengti tiesioginių investicijų į vertybinius popierius, galinčių daryti neigiamą arba galimai neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenei, laikomės Tvarumo politikoje apibrėžto Išimčių sąrašo taisyklių. Mūsų subjektų ataskaitos dėl konkretaus neigiamo arba galimai neigiamo poveikio tvarumui yra viešai prieinamos ir kasmet atnaujinamos kiekvienai mūsų turto valdymo patronuojamajai įmonei ir mūsų banko portfelio valdymo paslaugai pagal Reglamentą (ES) 2022/1288.

Nuo 2023 m., priimdami naujus individualius portfelio valdymo paslaugos klientus ir vykdydami jų tinkamumo vertinimo procesą, naudojame specialų klausimyną, skirtą įvertinti klientų nuostatas dėl tvarumo. Siekiame teikti portfelio valdymo paslaugas taip, kad jos atitiktų klientų nuostatas dėl tvarumo, ir skaidriai bei aiškiai informuoti klientus, jei negalime pasiūlyti jiems tinkamų produktų.

Daugiau informacijos apie specialius mūsų į tvarumą orientuotus pensijų fondus, , ir mūsų konkrečias išsamaus patikrinimo pastangas, kuriomis siekiame sumažinti savo investicijų poveikį klimatui, rasite tam skirtame skyriuje „Mūsų investicinės veiklos poveikio klimatui mažinimas“.

IRO STRATEGIJOS PROCESE

Mūsų valdymo organai yra atsakingi už mūsų strategiją. Strategija grindžiama patikimu mūsų veiklos aplinkos supratimu, atsižvelgiant į mūsų išorės aplinką, konkurencinę dinamiką, teisės aktų reikalavimų pokyčius, mūsų poziciją rinkoje ir makroekonominių lūkesčių poveikį, taip pat į esamų ir galimų rizikos veiksnių, įskaitant svarbias savo darbuotojų, kibernetinio saugumo, klientų ir galutinių naudotojų bei klimato kaitos temas, poveikio vertinimus, atliktus vykdant DRV procesą, kaip aprašyta skyriuje „IRO nustatymas ir tvarumo atskaitomybės procesas“. Strategija buvo atnaujinta ir patvirtinta Tarybos 2023 m. Joje aptariamos mūsų veiklai reikšmingiausios temos. Paskutinė mūsų strategijos peržiūra buvo atlikta 2024 m. trečiąjį ketvirtį, o vėliau buvo atnaujintas finansinis planas, kurį Taryba patvirtino 2024 m. gruodį.

DRV proceso metu nustatomi reikšmingų temų ir su jomis susijusių poveikių, rizikų ir galimybių (IRO) savininkai, kurie yra atsakingi už rizikų ir galimybių, susijusių su atitinkama verslo sritimi, valdymą, neišspręstų plėtros klausimų prioritetų nustatymą, rizikos valdymo strategijų ir veiksmų planų (įskaitant politiką, tikslus, rizikos rodiklius ir veiksmus) sudarymą. Mūsų Strategijos rengimo procedūrą reglamentuoja Verslo modelio rizikos politika ir Strategijos planavimo procedūra, kurioje nustatyta, kad padaliniai yra atsakingi už tai, kad būtų pateikta informacija, reikalinga strategijos rengimo peržiūrai ir (arba) atnaujinimui, ir prisidėtų prie jos rengimo bei strateginių prioritetų įgyvendinimo atitinkamose srityse. 2025 m. sieksime patobulinti procedūrą taip, kad DRV vertinimo rezultatai būtų tiesiogiai įtraukti į strategijos rengimo procesą ir kad mūsų strategijoje būtų labiau atsižvelgta į visus aplinkos, valdymo ir socialinius veiksnus.

Mūsų Valdyba stebi, kaip mūsų finansinio plano vykdymas atitinka šią strategiją ir kaip strategija yra įgyvendinama, kasmet informuodama apie tai Tarybą. Finansinis planas sudaromas taip, kad atspindėtų banko strategiją, o pagrindiniai veiklos rezultatai rodikliai (PVRR) nustatomi taip, kad atspindėtų ir finansinius, ir strateginius siekius.

Mūsų strategijos procesas yra susietas su kitais pagrindiniais banko procesais, pavyzdžiui, vidaus kapitalo pakankamumo vertinimo procesu (angl. *internal capital adequacy assessment process*, ICAAP) ir vidaus likvidumo pakankamumo vertinimo procesu (angl. *internal liquidity adequacy assessment process*, ILAAP), į kuriuos kaip rizikos nustatymo proceso dalis įtraukiami dvejopo reikšmingumo vertinimo ir klimato bei aplinkos rizikos reikšmingumo vertinimo rezultatai. Į nustatytus rizikos veiksnus, įskaitant klimato ir aplinkos riziką, atsižvelgiama viso proceso metu, įskaitant pradines diskusijas dėl strategijos, verslo sričių finansinį planavimą, Pareiškimą dėl rizikos apetito (PRA) ir limitų peržiūrą, taip pat testavimą nepalankiausiomis sąlygomis (angl. *stress testing*). 2025 m. sieksime patobulinti procesą taip, kad DRV vertinimo rezultatai būtų tiesiogiai įtraukti į strategijos rengimo procesą ir kad mūsų strategijoje būtų labiau atsižvelgta į visus aplinkos, valdymo ir socialinius veiksnus.

Reikšmingi poveikiai ir jų sąveika su strategija

2024 m. atlikus dvejopo reikšmingumo vertinimą nustatyti reikšmingi poveikiai, aprašyti atitinkamuose reikšmingoms temoms skirtuose ataskaitos skyriuose. Juose paaiškinama, kaip reikšmingi neigiami ir teigiami poveikiai veikia arba gali paveikti žmones ar aplinką, taip pat nurodoma, ar ir kaip reikšmingi poveikiai kyla iš mūsų strategijos ir verslo modelio, ar yra su jais susiję, nes daro mums faktinį arba galimą finansiškai neigiamą arba teigiamą poveikį. Šiuose skyriuose taip pat numatomi reikšmingų poveikių pasireiškimo laikotarpiai ir aprašomas veiklų ar verslo santykių pobūdis bei paveikti suinteresuotieji subjektai, per kuriuos patirsime reikšmingus poveikius.

2024 m. neatlikome vertinimo dėl reikšmingų rizikų ir galimybių finansinio poveikio mūsų finansinei būklei, finansiniams veiklos rezultatams ar pinigų srautams. Taip pat nevertinome reikšmingų rizikų ir galimybių, dėl kurių kyla didelė rizika koreguoti mūsų balansinę turto vertę per kitą metinį ataskaitinį laikotarpį. Informacija apie mūsų strategijos ir verslo modelio atsparumą reikšmingiems poveikiams ir rizikoms bei gebėjimą pasinaudoti reikšmingomis galimybėmis pateikiama šios ataskaitos skyriuje „Verslo modelio atsparumas“.

Biologinė įvairovė ir žiedinė ekonomika bei su jomis susiję poveikiai, rizikos ir galimybės 2024 m. buvo įvardytos kaip naujos reikšingos aplinkos temos. Skirtingai nei ankstesniais metais, oro taršos ir darbuotojų vertės grandinėje poveikiai, rizikos ir galimybės buvo laikomi nereikšmingais. Informacijos apie klimato kaitos, biologinės įvairovės ir ekosistemų, žiedinės ekonomikos, mūsų darbuotojų, klientų ir galutinių naudotojų bei verslo etikos poveikius, rizikas ir galimybes atskleidimas buvo patikslintas pagal ETAS dvejopo reikšmingumo vertinimo ir tvarumo atskaitomybės procesų nuostatas. Atskleidžiant subjektui būdingas valdysenos temas „Verslo modelio atsparumas“ ir „Kibernetinis saugumas“, remtasi 2 ETAS nustatytais minimaliais informacijos atskleidimo reikalavimais, taikomais atskleidžiant subjektui būdingą informaciją apie valdyseną ir atitinkamus poveikius, rizikas ir galimybes.

Suinteresuotųjų subjektų įtraukimas

Dvejopo reikšmingumo vertinimo procesas padeda nustatyti mums ir mūsų vertės grandinei svarbius IRO bei atskleistinos informacijos sritis ir rasti spragas, dėl kurių reikalingos papildomos politikos, tikslai ir veiksmai. Suinteresuotųjų subjektų įtraukimas leidžia sužinoti klientų pageidavimus, susijusius su konkrečia sektoriaus ar veiklos finansiniais srautais, ir nustatyti galimą poreikį koreguoti mūsų finansavimo strategiją ir (arba) išimčių sąrašą. Subjektų įtraukimas taip pat leidžia pastebėti esamas ir potencialias ateities galimybes, dėl kurių turėtume parengti planus ir peržiūrėti prioritetus bei vertinti jas vykdant kasmetinius DRV procesus. Tikimės, kad toks bendradarbiavimas ir strategijos pritaikymas gali padidinti mūsų klientų lojalumą. 2024 m. pradėjome rengti Dvejopo reikšmingumo vertinimo procedūrą, kuri pakeis dabartinį ASV rizikos reikšmingumo vertinimo ir ASV informacijos atskleidimo standartą. Siekiame aiškiau nustatyti reikalingiems procesams taikomas detalias instrukcijas ir užtikrinti, kad būtų laikomasi teisės aktų reikalavimų, ypač JITTD.

Siekdami suprasti klientų nuostatas ir kaip jos veikia mūsų portfeli, taip pat analizuojame klimato ir aplinkos rizikos poveikį mūsų verslo aplinkai ir atliekame klimato ir aplinkos rizikos reikšmingumo vertinimą pagrindinių mūsų rizikos rūšių atžvilgiu, kaip aprašyta šios ataskaitos skyriuje „Aplinkosauginė informacija“. Taip pat turime Klientų skundų, atsiliepimų ir prašymų tvarkymo procedūrą ir Klientų pasitenkinimo apklausą apie klientų aptarnavimą, banko procesus ir produktus.

Atliekant 2024 m. dvejopo reikšmingumo vertinimą buvo taikomi įvairūs suinteresuotųjų subjektų įtraukimo būdai, pavyzdžiui, darbuotojų, investuotojų, klientų ir kreditorių, atrinktų tiekėjų apklausos, teminių grupių (angl. *focus group*) diskusijos su mūsų savininkais ir teisės aktų reikalavimų, teisės bei rizikos ekspertais, mūsų tvarumo ekspertais, patvirtinimo diskusijos su Valdyba ir Taryba, taip pat rinkos dalyvių ataskaitų analizė, savanoriškai taikomų reikalavimų ir ekspertų ataskaitų analizė. 2025 m. planuojame peržiūrėti suinteresuotųjų subjektų įtraukimo būdus, kad padidintume įsitraukimą (ypač tiekėjų). Tikėtina, kad, įtraukus daugiau tiekėjų, šių suinteresuotųjų subjektų nuomonės bus geriau atspindėtos.

Be to, su vidaus suinteresuotaisiais subjektais ASV temomis bendradarbiauome įtraukdami klausimus apie ASV į darbuotojų apklausą „Pulse“, kuri buvo vykdoma 2024 m. lapkričio mėn.

Apklausoje „Pulse“ buvo vertinama mūsų darbuotojų savijauta, kad galėtume iš anksto reaguoti į bet kokią kylančią riziką. Pildant apklausą buvo galima pateikti papildomų komentarų apie darbuotojams svarbiausius geros savijautos aspektus, siekiant geriau suprasti ir atsižvelgti į darbuotojų interesus. 2024 m. buvo įtraukti papildomi ASV klausimai, kuriais siekiama išsiaiškinti, kaip darbuotojai vertina mūsų daromą teigiamą poveikį visuomenei, kad galėtume sužinoti, kaip darbuotojai supranta tvarumo iniciatyvas ir tikslus, bei nustatyti spragas, kurias turėtume pašalinti atnaujinami ASV mokymus ir komunikaciją. Ši tema plačiau nagrinėjama skyriuje „Mūsų darbuotojai“.

Dvejopo reikšmingumo vertinimas yra rizikos nustatymo etapas mūsų bendrojoje rizikos valdymo sistemoje. Jo metu kaip įvesties duomenys naudojami turimi reikšmingumo vertinimo rezultatai, pavyzdžiui, klimato ir aplinkos rizikos poveikio mūsų verslo aplinkai (K&A RVA) analizės ir Rizikų taksonomijos peržiūros ir rizikos reikšmingumo vertinimo rezultatai, įskaitant klimato ir aplinkos rizikos vertinimą. Šio proceso metu taip pat nustatomos sritys, kurioms reikia atlikti tolesnį vertinimą. Pavyzdžiui, klimato kaitą laikome reikšminga tema. K&A RVA analizė ir rizikų taksonomijos peržiūros ir rizikos reikšmingumo vertinimas leidžia mums žengti kitą žingsnį – nustatyti, kurie klimato kaitos rizikos veiksniai (pavyzdžiui, potvynių rizika ar karščio bangos) mums gali būti reikšmingi ir kokiems portfeliams jie yra svarbūs. Nustačius, kad rizika yra reikšminga, ji testuojama nepalankiausiomis sąlygomis atliekant ICAAP ir ILAAP procesus, siekiant įvertinti, ar reikia atnaujinti taksonomiją, taip pat nustatomi rizikos mažinimo metodai ir priemonės, pavyzdžiui, naujų produktų kūrimas arba rizikos ribų nustatymas.

Mūsų suinteresuotieji subjektai, jų lūkesčiai ir įtraukimas tiesiogiai arba per atitinkamų temų vidinius ekspertus

Suinteresuotieji subjektai	Lūkesčiai ir interesai	Įtraukimas
Savininkai ir investuotojai	Ekonominio pobūdžio pagalba; tvarus augimas; rizikos valdymas; įmonių valdymas; skaidrumas; Poveikio aplinkai mažinimas; atsakinga tiekimo grandinė; atsakomybė darbuotojams	Tiesioginiai kontaktai ir susitikimai; investuotojų mugės, renginiai, seminarai; metinis visuotinis susirinkimas; finansinės ataskaitos ir konferenciniai skambučiai, transliacijos internetu; išorės komunikacijos kanalai, interneto svetainė; dvejopo reikšmingumo vertinimo apklausa ir tikslinės grupės diskusija; su investicijomis susiję leidiniai.
Darbuotojai ir vadovai	Atsakomybė darbuotojams; paslaugų kokybė ir sauga; atsakingų finansų propagavimas; poveikio aplinkai mažinimas	Vidinė komunikacija; mokymai; diskusijos dėl tobulėjimo; Grupės praktikos ir procedūros; ASV darbuotojų apklausa; dvejopo reikšmingumo vertinimo apklausa; tikslinių grupių diskusijos Grupės Tvarumo skyriuje, Tvariųjų finansų darbo grupė, SC ir MB.
Klientai	Bendradarbiavimas ir atsakomybė klientams; produktų kokybė ir sauga; duomenų privatumas ir saugumas; Parama vietos plėtrai; atsakinga rinkodara ir tiekimas	Tiesioginiai kontaktai ir susitikimai; skaitmeniniai kanalai; klientų mokymai; užklauskos dėl pasiūlymų ir sutarčių; klientų seminarai; renginiai; ataskaitos; dvejopo reikšmingumo vertinimo tyrimas
Tiekėjai ir partneriai	Atsakingos praktikos propagavimas; atsakinga rinkodara; klientų ir rinkos supratimas; Bendradarbiavimas ir partnerystė	Susitikimai ir tiesioginiai kontaktai; prašymai pateikti pasiūlymus ir sutartis; mugės ir kiti renginiai; dvejopo reikšmingumo vertinimo apklausa
Gamtinė aplinka / Gamta	Biologinės įvairovės atkūrimas; poveikio vengimas arba mažinimas	Sektorijų ASV poveikio tyrimų apžvalga; standartai: Su gamta susijusių finansinių atskleidimų darbo grupė (angl. <i>Taskforce on Nature-related Financial Disclosures</i> , TNFD), Partnerystė dėl biologinės įvairovės finansų apskaitos (angl. <i>The Partnership for Biodiversity Accounting Financials</i> , PBAF)
Kreditoriai	Įstatymų ir kitų teisės aktų laikymasis; geras valdymas; skaidrumas; poveikio aplinkai mažinimas; atsparumo klimato kaitai didinimas.	Ataskaitų teikimas; tiesioginiai kontaktai; renginiai ir konferencijos; išorės komunikacija; dvejopo reikšmingumo vertinimo apklausa
Žiniasklaida	Paslaugų kokybė ir sauga; atsakingo vartojimo skatinimas; poveikio aplinkai mažinimas; Skaidrumas; geras įmonių valdymas	Išorės komunikacija; tiesioginiai kontaktai; renginiai; pranešimai spaudai; socialiniai tinklai; įmonės interneto svetainė; pokalbiai su didelėmis Baltijos šalių žiniasklaidos priemonėmis dvejopo reikšmingumo vertinimo metu
Visuomenė ir NVO	Atsakingos praktikos ir finansų propagavimas; paslaugų kokybė ir sauga; poveikio aplinkai mažinimas; atsakinga vertės grandinė	Išorės komunikacija; atskaitomybė; renginiai; tiesioginiai kontaktai; pokalbiai su didelėmis Baltijos šalių žiniasklaidos priemonėmis dvejopo reikšmingumo vertinimo metu
Priežiūros institucijos	Įstatymų ir kitų teisės aktų laikymasis; poveikio aplinkai mažinimas; atsparumo klimato kaitai didinimas; atsakinga tiekimo grandinė; Jokių žmogaus teisių pažeidimų; atsakomybė darbuotojams	Ataskaitų teikimas; tiesioginiai kontaktai; auditas; išorės komunikacija; tikslinių grupių diskusijos su mūsų teisės, rizikos ir atitikties ekspertais dvejopo reikšmingumo vertinimo metu; leidiniai apie teisės aktus
Rinkos dalyviai	Rinkos standartų nustatymas; bendrai kuriamos iniciatyvos (pvz., dėl ASV duomenų), taikomos vienos pramonės šakos ar visos pramonės mastu	Atskaitomybė; tiesioginiai kontaktai per vietines bankų asociacijas; išorės ryšiai; viešos ataskaitos; profesionalių paslaugų įmonių ataskaitos

Be reguliariai atliekamo dvejopo reikšmingumo vertinimo, ryšių su investuotojais palaikymo ir metinio visuotinio susirinkimo, su suinteresuotaisiais subjektais bendraujame dar trimis būdais. Organizuojame renginius ir programas tvarumo temomis, dalyvaujame forumuose, renginiuose ir darbo grupėse, renkame suinteresuotųjų subjektų nuomones vykdydami darbuotojų apklausas ir organizuodami diskusijas bei rinkdami atsiliepimus mūsų pranešimų apie įstatymų ar etikos pažeidimus kanale. Bendraujame su savo klientais reguliariai vykdydami apklausas, taip pat atsakome į analitikų ir investuotojų užklauskas finansiniais ir ASV klausimais.

Mes stengiamės neatsilikti nuo naujausių teisės aktų reikalavimų ir geriausių praktikų taikymo. Dalyvaujame konsultacijose su valdžios institucijomis, asociacijomis ir kitomis organizacijomis, darančiomis įtaką tvaraus vystymosi politikos formavimui Baltijos regione ir visoje Europoje. Šiomis konsultacijos turi įtakos mūsų tvarumo valdymui, aplinkos ir socialinės rizikos valdymui bei metinių ataskaitų turiniui.

APLINKOSAUGINĖ INFORMACIJA

Informacijos atskleidimas pagal ES taksonomijos reglamento 8 straipsnį

ES taksonomijos reglamentas yra ES žaliojo kurso ir platesnės tvarumo darbotvarkės pamatas. Jame pateikta klasifikavimo sistema, pagal kurią nustatoma, kokia ekonominė veikla gali būti laikoma tvaria aplinkos atžvilgiu (t. y. atitinkanti taksonomiją), siekiant nukreipti investicijas į projektus ir veiklą, kurie reikšmingai prisidėtų prie tvarumo aplinkos atžvilgiu. ES taksonomijos reglamentu, kuriuo nustatoma bendra kalba ir aiškūs tvarumo aplinkos atžvilgiu vertinimo kriterijai, siekiama pereiti prie mažo anglies dioksido pėdsako, atsparios ir efektyviai išteklius naudojančios ekonomikos, atitinkančios ES klimato kaitos tikslus, įskaitant tikslą iki 2050 m. pasiekti anglies dioksido poveikio neutralumą.

Atlikome išsamią veiklos ir investicijų analizę, kad įvertintume jų atitiktį taksonomijos kriterijams pagal taksonomijos atskaitomybės reikalavimus. Ši analizė padeda įvertinti mūsų finansavimo ir investicinės veiklos, kuria prisidedama prie ES aplinkosaugos uždavinių švelninti klimato kaitą ir prie jos prisitaikyti, saugoti vandens jūrų išteklius bei biologinę įvairovę, puoselėti žiedinę ekonomiką, įgyvendinti taršos prevenciją ir kontrolę, taip pat suprasti rinkos sąlygas ir tendencijas.

Įtraukdami ES taksonomiją į savo verslo veiklą, visų pirma siekiame laikytis joje nustatytų atskaitomybės reikalavimų. Nors suderinimas su Paryžiaus susitarimu yra vienas svarbiausių mūsų prioritetų, šiame etape nenustatėme konkrečių pagrindinių veiklos rezultatų rodiklių (PVRR), susijusių su ES taksonomijos žaliojo turto rodikliu (ŽTR). Šis sprendimas atspindi tai, kad su ES taksonomija susijusi reglamentavimo aplinka vis dar kinta, todėl nustatyti patikimus, ilgalaikius PVRR, susietus su ŽTR ar panašiais rodikliais, yra sudėtinga, kol nėra daugiau aiškumo dėl galutinės ES taksonomijos taikymo srities, sistemos ir išsamių jos reikalavimų aiškinimų bei duomenų prieinamumo. Nors siekis vykdyti kuo daugiau visiškai reglamentą atitinkančių veiklų dar nėra įtrauktas į oficialią mūsų strategiją, nuolat stengiamės geriau suprasti ES taksonomiją.

ES taksonomiją laikome pagrindine sistema, kuria vadovaujamės siekdami suderinti savo pastangas su platesniais ES klimato ir tvarumo tikslais. Todėl savo tvarių produktų sistemą grįsime ES taksonomijoje išdėstytais principais, užtikrinančiais teigiamą mūsų produktų ir paslaugų poveikį aplinkai ir pagalbą pereinant prie mažo anglies dioksido pėdsako ir tvarios ekonomikos.

ES taksonomijos reglamentas įgyvendinamas palaipsniui. Pradėję teikti ataskaitas tik apie taksonomines pozicijas, susijusias su dviem aplinkos tikslais (tai klimato kaitos švelninimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos), šioje taksonomijos ataskaitoje teikiame informaciją apie taksonominį ir kriterijus atitinkantį taksonominį turtą, susijusį su visais šešiais aplinkos tikslais. Taksonomijos ataskaitų šablonai, nustatyti Deleguotajame akte aktą dėl informacijos atskleidimo ir taikomi kredito įstaigoms, pateikiami Tvarumo ataskaitos 1 pastaboje. 2023 m. taksonomijos duomenims užtikrinimo veiksmai neatlikti.

Svarbu pažymėti, kad Taksonomijos atskaitomybės sistema vis dar tobulinama, nuolat koreguojant jos taikymo sritį, kriterijus ir technines gaires. Taksonomijos įgyvendinimą nuolat tobulina ir atnaujinama tiek ES valdžios institucijos, tiek pramonės įstaigos, todėl laikui bėgant atskaitomybės reikalavimai gali keistis. Taigi mūsų Taksonomijos atskaitomybės procesas išliks dinamiškas ir besikeičiantis, į kurį, atsiradus naujų reikalavimų ir gairių, bus įtraukiami atnaujinimai ir patobulinimai.

ES taksonomijos atskaitomybei taip pat didelę įtaką daro duomenų prieinamumas. Todėl mūsų ataskaitinės pozicijos gali nuolat keistis dėl geresnės iš klientų surinktų duomenų kokybės ir pasikeitusios rinkos praktikos, susijusios su JTTD atskleidimu.

Šioje ataskaitoje aprašome veiksmus, kurių ėmėmės siekdami įvertinti mūsų taksonomijos suderinamumą, remdamiesi dabartine sistema ir aiškinimais, kartu pripažindami, kad ateityje atnaujinus sistemą kriterijai gali būti kisti arba gali atsirasti naujų aspektų, į kuriuos reikėtų atsižvelgti. Esame įsipareigoję užtikrinti skaidrumą ir nuolat tobulėti integruodami tvarumą į savo veiklą bei aiškiai ir tiksliai atskleisti informaciją pagal taksonomijos kriterijus.

TAKSONOMIJOS ATASKAITŲ TEIKIMO PRINCIPAI

Mūsų ES taksonomijos ataskaita parengta remiantis rizikos ribojimu pagrįstu konsolidavimu, nustatytu pagal 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą Nr. 575/2013 dėl prudencinių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012. Be to, mūsų taksonomijos ataskaita parengta pagal kredito įstaigoms taikomus reikalavimus ir šablonus, nustatytus Deleguotajame akte dėl informacijos atskleidimo.

Pagal kredito įstaigoms taikomus šablonus pateikiame konsoliduotą informaciją apie Banką ir jo patronuojamąsias įmones: lizingo patronuojamųjų įmonių veikla konsoliduojama ir pateikiama kaip skolinimo veikla finansų įmonėms, ne finansų įmonėms ir mažmeniniams klientams; turto valdymo patronuojamųjų įmonių veikla konsoliduojama ir pateikiama kaip valdomo turto veikla; *Maksekeskus AS*, kuri veikia elektroninės prekybos mokėjimų srityje, veikla Banko taksonomijos ataskaitoje nuo 2026 m. bus pateikiama pagal PVRR, susijusius su mokesčiais ir komisiniais už paslaugas, išskyrus skolinimą.

Atsižvelgiant į tai, kad Banko patronuojamųjų įmonių veikla įtraukta į kredito įstaigoms taikomą Taksonomijos ataskaitą ir į panašų patronuojamųjų įmonių bei Banko rizikos ir poveikio pobūdį, šioje Konsoliduotojoje tvarumo ataskaitoje nepateikiamos atskiros patronuojamųjų įmonių Taksonomijos ataskaitos. Toliau nurodytoje lentelėje pateikiamas *Luminor* banko grupės kriterijus atitinkančios taksonominės veiklos svertinis vidurkis:

Pagrindiniai rodikliai pagal verslo segmentus

2024 m.

	Pajamos mln. €	Visos Grupės dalis (A)	Apyvartos PVRR (B)	PVRR Kapitalo išlaidų (C)	Svertinis apyvartos PVRR (A*B)	Svertinis kapitalo išlaidų PVRR (A*C)
Bankas (įskaitant lizingą)	901,7	97,8	3,6	3,6	3,5	3,5
Valdomas turtas:	16,8	1,8	0,6	0,7	0,0	0,0
iš jų portfelio valdymo paslauga (<i>Luminor Bank</i> veikla)	1,3	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
iš jų turto valdymo patronuojamosios įmonės	15,5	1,7	0,6	0,6	0,0	0,0
<i>Maksekeskus</i>	3,9	0,4	Netaikoma	Netaikoma	Netaikoma	Netaikoma
Iš viso	922,4	100,0				
Vidutinis PVRR					3,5	3,5

Mūsų Taksonomijos ataskaitoje balansiniai straipsniai pateikiami bendrąja balansine verte. Bendroji balansinė vertė yra finansinio turto amortizuota savikaina prieš korekcijas, susijusias su atidėjiniais kredito nuostoliams. Dėl šios priežasties visas turtas taksonomijos šablonuose yra 107 mln. eurų didesnis nei visas turtas, nurodytas *Luminor Bank* metinėje ataskaitoje pateiktame balanse. 107 mln. eurų sudaro atidėjiniai kredito nuostoliams keliose turto kategorijose.

PERSKAIČIAVIMAI

Pagal ES Komisijos gaires, perskaičiavimų gali prireikti, kai reikšmingai pasikeičia arba atnaujinama pradiniu ataskaitiniu laikotarpiu naudota metodika ar duomenys. Dėl atnaujintos Taksonomijos ataskaitų rengimo metodikos, labiau prieinamų duomenų ir jų tikslumo bei besikeičiančių ES Komisijos gairių šioje Taksonomijos ataskaitoje perskaičiavome 2023 m. pabaigos duomenis. Kadangi savo pareigos atskleisti valdomo turto duomenis 2023 m. neįvykdėme, nes neturėjome informacijos, šioje ataskaitoje perskaičiavimai šioje srityje taip pat nepateikiami. 2023 m. taksonomijos ataskaita (T-1) pateikiama Tvarumo ataskaitos 1 pastaboje. Atidžiai įvertinome visas neatitiktis ar pokyčius, susijusius su anksčiau atskleistais duomenimis, kad užtikrintume, jog mūsų ataskaitos atitinka naujausius reikalavimus, ir toliau siekiame skaidrumo pranešdami apie šiuos perskaičiavimus.

Pagrindiniai proceso pokyčiai, lėmę 2023 m. pateiktų duomenų peržiūrą, yra įmonių, kurioms taikomi Taksonomijos reglamento atskaitomybės reikalavimai (IITD įmonės), sąrašo išplėtimas, IITD įmonių, kurios buvo įtrauktos į praėjusių metų ataskaitas, perskaičiuoti PVRR, techninės analizės kriterijų, taikomų būsto paskolų portfeliui, vertinimo metodikos pakeitimai, srauto (angl. *flow*) nustatymo metodikos pokyčiai.

Dėl to 2023 m. *Luminor* tvarumo ataskaitoje nurodytas bendras aplinkos atžvilgiu tvarus turtas sumažėjo nuo 304,9 mln. eurų iki 274,6 mln. eurų (pagal sandorių šalių apyvartos PVRR) ir nuo 307,0 mln. eurų iki 279,7 eurų (pagal sandorių šalių kapitalo išlaidų PVRR), o žaliojo turto rodiklis (ŽTR) susitraukė nuo 2,7 % (pagal sandorių šalių apyvartos ir kapitalo išlaidų PVRR) iki 2,4 % (pagal sandorių šalių apyvartos PVRR) ir 2,5 % (pagal sandorių šalių kapitalo išlaidų PVRR). Sumažėjimą daugiausia lėmė kriterijus atitinkančio taksonominio būsto paskolų portfelio pokyčiai (nuo 304,9 mln. eurų iki 274,4 mln. eurų). Be to, dėl padidėjusios IITD įmonių apimtys ir atitinkamų sandorių šalių taisyčių kriterijus atitinkančios taksonominės IITD įmonių pozicijos padidėjo nuo 0,0 iki 0,2 mln. eurų (remiantis sandorių šalių apyvartos PVRR) ir nuo 2,1 iki 5,3 mln. eurų (remiantis sandorių šalių kapitalo išlaidų PVRR).

TAKSONOMINIŲ IR KRI TERIJUS ATITINKANČIŲ TAKSONOMINIŲ POZICIJŲ NUSTATYMAS

Vadovaudamiesi Dele guotojo akto dėl informacijos atskleidimo reikalavimais, atskleidžiame informaciją, kurios finansinių ir nefinansinių IITD įmonių (t. y. tokių, kurioms taikomi Taksonomijos reglamento atskaitomybės reikalavimai), vietos valdžios institucijų, namų ūkių (hipotekinio skolinimo, paskolų renovacijai ir transporto priemonių išperkamosios nuomos) ir paskolų užtikrinimo priemonių, gautų perimant turtą nuosavybėn, pozicijos (paskolos, avansai, skolos vertybiniai popieriai) yra laikomos taksonominėmis (angl. *taxonomy eligible*) ir taksonomijos kriterijus atitinkančiomis (angl. *taxonomy aligned*). Toliau aprašoma metodika, kuria vadovaujantis buvo nustatoma, ar pirmiau nurodytos kategorijos laikomos taksonominėmis ar taksonomijos kriterijus atitinkančios bei duomenų apribojimai.

IITD įmonių pozicija

Pirmiausia sudarėme IITD įmonių, kurių pozicijas turime, sąrašą. Remdamiesi viešai prieinama ir vidaus informacija, nustatėme dideles viešojo intereso įmones ir viešojo intereso įmones, kurios yra didelės grupės patronuojančiosios įmonės, paskelbusios savo Taksonomijos ataskaitas. Be to, ūkio subjektų, kuriems taikomas Taksonomijos reglamentas, patronuojamosios įmonės taip pat įtraukiamos į mūsų pagal Taksonomijos reglamentą atskleidžiamą informaciją, jei patronuojančioji įmonė parengė savo konsoliduotą Taksonomijos ataskaitą. Taip užtikrinama, kad atsižvelgiama į visos įmonių grupės, įskaitant patronuojamąsias įmones, tvarumo veiklą ir informacija atskleidžiama nuosekliai.

Apskaičiuodami IITD taksonominių pozicijų ir kriterijus atitinkančių taksonominių pozicijų sumą, įvertinome pozicijų pajamų (lėšų) panaudojimą ir atsižvelgėme į atitinkamų apskaitos portfelių bendrosios paskirties paskolų, skolos vertybinių popierių ir nuosavybės vertybinių popierių bendrą balansinę vertę, įvertintą pagal atitinkamų sandorių šalių PVRR. Pažymėtina, kad savo portfelyje nenustatėme nė vienos kriterijus atitinkančios taksonominės pozicijos su žinomu pajamų (lėšų) panaudojimu.

Pagrindiniai duomenų, susijusių su IITD įmonėmis, trūkumai ir apribojimai yra šie: nėra centrinės išorinės duomenų bazės IITD įmonių sąrašui sudaryti, dėl to mūsų ataskaitose gali būti naudojami neišsamūs duomenys. Be to, vadovaudamasi Taksonomijos atskaitomybės reikalavimais, kredito įstaigos turėtų apskaičiuoti savo PVRR pagal naujausius turimus duomenis ir pagrindinius sandorių šalių veiklos rezultatų rodiklius. Tačiau jeigu kitų sandorių šalių 2024 m. ES taksonomijos ataskaitos nebuvo paskelbtos iki 2025 m. kovo 1 d., atskleidžiant informaciją, ar atitinkamos pozicijos yra taksonominės ir taksonominių kriterijų atitikimą, buvo remiamasi 2023 m. taksonomijos ataskaitomis.

Mažmeninės bankininkystės pozicijos

Dele guotajame akte dėl informacijos atskleidimo nustatomi skirtingi atskaitomybės reikalavimai mažmeninės bankininkystės pozicijų, susijusių su gyvenamosios paskirties nekilnojamuoju turtu, paskolų renovacijai ir transporto priemonių lizingu atžvilgiu. Gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto mažmeninės bankininkystės pozicijos laikomos finansuojančiomis taksonominę ekonominę veiklą, jei namų ūkio paskola yra užtikrinta gyvenamosios paskirties nekilnojamuoju turtu.

2024 m. kaip kriterijus atitinkančias taksonomines pozicijas nurodėme tas būsto paskolas, kurios, remiantis mūsų atliktu vertinimu ir turimais vidaus duomenimis, atitinka svaraus prisidėjimo prie klimato kaitos švelninimo tikslo kriterijus, taikomus pastatų įsigijimo ir nuosavybės ekonominei veiklai, ir reikšmingos žalos nedarymo kriterijus (RŽNK), taikomus prisitaikymo prie klimato kaitos tikslo atžvilgiu, kaip nustatyta Klimato srities dele guotajame akte. Būtiniausios apsaugos priemonės nebuvo vertinamos gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto pozicijoms, remiantis Dele guotojo akto dėl informacijos atskleidimo reikalavimais ir 2022 m. spalio mėn. Tvaraus finansavimo platformos galutinėje ataskaitoje dėl būtiniausių apsaugos priemonių pateiktais išaiškinimais. Be to, nevertinome, ar įkeistas nekilnojamas turtas patenka į pastatų, kurių bendrasis plotas yra 5 000 kv. m arba didesnis, kategoriją, ir dėl duomenų trūkumo nevertinome su šia konkrečia klasifikacija susijusių reikalavimų.

Kaip numatyta Klimato srities deleguotajame akte, iki 2020 m. gruodžio 31 d. pastatytiems pastatams taikomas svaraus prisidėjimo siekiant klimato kaitos švelninimo tikslo kriterijus yra – arba pastatai turi turėti A arba aukštesnę energinio naudingumo sertifikato klasę, arba priklausyti 15 % nacionalinio ar regioninio pastatų fondo, kurio funkcinės pirminės energijos poreikio rodiklis yra geriausias. Dėl skirtingų pastatų energijos vartojimo efektyvumo teisės aktų reikalavimų, energinio naudingumo sertifikato ženklinimo ir duomenų prieinamumo skirtingose mūsų veiklos vykdymo šalyse skiriasi namų ūkių būsto paskolų taksonomijos kriterijų atitikimo vertinimo metodai. Lietuvoje ir Latvijoje kriterijus atitinkančiomis taksonominėmis pozicijomis laikome tas pozicijas, kurios yra užtikrintos A ar aukštesnės klasės energinio naudingumo sertifikatą turinčių pastatų, taip pat pastatų, kurie priklauso 15 % nacionalinio ar regioninio pastatų fondo, kurio funkcinės pirminės energijos poreikio rodiklis yra geriausias (geriausių 15 % pirminės energijos poreikio rodiklio ribos nustatymo tyrimai viešai skelbiami Latvijos ir Lietuvos bankų asociacijų interneto svetainėse), hipoteka. Estijos atveju negalėjome įrodyti, kad laikomasi geriausiųjų 15 % pirminės energijos poreikio rodiklio, skirto taksonominių kriterijų atitikimui nustatyti, kadangi savo sistemose neturime duomenų apie konkrečių pastatų pirminės energijos poreikius, todėl tik pozicijos, užtikrintos A energinio naudingumo klasę turinčiais pastatais, buvo pripažintos kriterijus atitinkančiomis taksonominėmis pozicijomis.

Po 2020 m. gruodžio 31 d. pastatytų pastatų svaraus prisidėjimo siekiant klimato kaitos švelninimo tikslo kriterijus buvo vertinamas atsižvelgiant į tai, ar pastatų pirminis energijos poreikis yra bent 10 % mažesnis už nacionalinę energijos beveik nevartojančiam pastatui taikomą reikalavimų ribą. Lietuvos ir Latvijos būsto paskolų portfeliuose buvo nustatytos šios kriterijų atitinkančios taksonominės pozicijos. Estijos būsto paskolų kriterijų atitikimas negalėjo būti patvirtintas, nes mūsų sistemose trūksta duomenų apie atskirų pastatų pirminės energijos poreikį.

Siekdami patikrinti, kaip laikomasi klimato kaitos tikslo RŽNK, pasinaudojome mažmeninių būsto paskolų portfelio klimato ir aplinkos rizikos poveikio verslo aplinkai analizės (K&A RVA) rezultatais (daugiau informacijos apie K&A RVA procesą rasite skyriaus „Klimato kaita“ skiltyje „Klimato ir aplinkos rizikos poveikio verslo aplinkai analizė“). Klimato ir aplinkos rizikos poveikio verslo aplinkai proceso metu buvo nustatyti fiziniai ūminiai (angl. *acute*) klimato ir aplinkos rizikos veiksniai, tokie kaip potvyniai, karščio bangos, sausros, gausūs krituliai, taip pat ilgalaikiai pavojai (angl. *chronic hazards*), tokie kaip pakrančių erozija, kurie yra svarbūs gyvenamosios paskirties nekilnojajam turtui Baltijos šalyse, bei nustatyti galimi rizikos švelninimo sprendimai. Kiekvieno įkeisto nekilnojamojo turto atitiktis vertinimas atliktas atsižvelgiant į jo vietą (naudojant LVGMC (Latvijos aplinkos, geologijos ir meteorologijos centro), Lietuvos aplinkos apsaugos agentūros, „ThinkHazard!“ ir kt. pateiktus klimato ir aplinkos rizikos žemėlapius) ir (arba) turimas rizikos valdymo priemones (pvz., draudimą).

Namų ūkių paskolas renovacijai vertinome konservatyviai ir tik paskolas, kurių paskirtis, įregistruota mūsų skolinimo produktų palaikymo sistemose, yra renovacija buvo laikomos taksonominėmis. Esant bet kokiam neaiškumui dėl skolinimo paskirties (kas yra duomenų, reikalingų Taksonomijos ataskaitoms rengti, ribotumas), paskolos nebuvo priskiriamos prie taksonominių. Mažmeninių klientų paskolų renovacijai atitikimas taksonominės veiklos kriterijams negalėjo būti patvirtintas dėl duomenų, reikalingų svaraus prisidėjimo ir RŽNK kriterijams patikrinti, stokos.

Transporto priemonių lizingo atveju, taksonominių veiklų atskleidimo tikslais įtrauktos tik tos pozicijos, kurios atsirado po 2022 m. sausio 1 d. (informacijos atskleidimo reikalavimų taikymo pradžios data). Dėl to, kad RŽNK kriterijams patikrinti nebuvo prieinamų duomenų, mažmeninių klientų paskolų motorinėms transporto priemonėms atitiktis taksonominiams kriterijams nebuvo nustatyta.

Vietos valdžios institucijų pozicijos

Mūsų vietos valdžios subjektų klasifikacija paremta Europos sąskaitų sistema (ESS) apibrėžtimi ir taikomais finansinės atskaitomybės standartais.

Vietos valdžios institucijoms suteiktų paskolų priskyrimas taksonominėms ir atitiktis taksonominiams kriterijams vertinama tokia apimtimi ir tiek, kiek finansuojamas projektas finansuoja taksonominę arba kriterijus atitinkančią taksonominę ekonominę veiklą, susijusią su atitinkamais aplinkos tikslais. Vertinimas grindžiamas sandorių šalies pateikta informacija apie projektą arba veiklą, kuriai naudojamos paskolos lėšos, paskolos sutartyje apibrėžta paskolos paskirtimi ir iš išorės šaltinių surinkta informacija.

Valdomas turtas

Prie valdomo turto pozicijų konsoliduojame pozicijas, susijusias su Banko teikiamomis portfelio valdymo paslaugomis, taip pat su pensijų fondų valdymo veikla, kurią vykdo Turto valdymo patrunuojamosios įmonės. Priskyrimo taksonominėms ir atitiktis

taksonominiams kriterijams vertinimas buvo atliktas tik tokių įmonių, į kurias investuojama, atžvilgiu, kurios yra IITD įmonės ir yra paskelbusios taksonomijos ataskaitas, atsižvelgiant į atitinkamų pozicijų pajamų (lėšų) panaudojimą.

PVRR APŽVALGA

Pagrindinis kredito įstaigos PVRR yra žaliojo turto rodiklis (ŽTR), atspindintis kredito įstaigos turto, kuriuo finansuojama ir investuojama į kriterijus atitinkančią taksonominę ekonominę veiklą, dalį, palyginti su visu padengtuoju turtu. Žr. 1 pastabą, kurioje pateikiami taksonominių ataskaitų šablonai.

2024 m. pabaigoje *Luminor* ŽTR išaugo iki 3,6 % (pagal sandorių šalių apyvartos ir kapitalo išlaidų PVRR), palyginti su 2023 m. pabaigos PVRR – 2,4 % (pagal sandorių šalių apyvartos PVRR) ir 2,5 % (pagal sandorių šalių kapitalo išlaidų PVRR).

Luminor ŽTR augimą daugiausia lėmė 121,9 mln. eurų padidėjęs kriterijus atitinkančių taksonominių būsto paskolų portfelis, kurį sąlygojo daugiau prieinamų duomenų apie įkeisto turto energinio naudingumo sertifikatus ir pirminį energijos poreikį.

Be to, palyginti su 2023 m., kriterijus atitinkančių taksonominių IITD įmonių pozicijų dalis padidėjo 6,3 mln. eurų (pagal apyvartos PVRR) ir 4,5 mln. eurų (pagal kapitalo išlaidų PVRR). Šiuo ataskaitiniu laikotarpiu, priešingai nei 2023 m., buvo prieinami ir į mūsų ataskaitas įtraukti kitų finansinių įmonių PVRR, kurie sudarė didžiąją kriterijus atitinkančio taksonominio turto dalį. Taip pat pastebėjome, kad šiek tiek sumažėjo bendra kriterijus atitinkančių taksonominių ne finansų įmonių pozicijų dalis pagal kapitalo išlaidų PVRR (1,6 mln. EUR) dėl sumažėjusios paskolų IITD įmonėms sumos.

Papildomų PVRR atžvilgiu, per finansinius metus naujo kriterijus atitinkančio taksonominio turto srautas padidėjo nuo 53,4 mln. eurų (2023 m. pagal sandorių šalių apyvartos ir kapitalo išlaidų PVRR) iki 65,4 mln. eurų 2024 m. (pagal sandorių šalių apyvartos PVRR) ir iki 65,5 mln. eurų (pagal sandorių šalių kapitalo išlaidų PVRR). Dėl to 2024 m. ŽTR (srautas) buvo didesnis – 2,6 % (palyginti su 2,5 % 2023 m.).

Kaip ir 2023 m., 2024 m. pabaigoje nenustatėme jokių finansinių garantijų, kuriomis būtų paremtos įmonių, kurioms taikomi IITD informacijos atskleidimo įpareigojimai, skolos priemonės.

Pirmą kartą pateikėme PVRR, susijusį su valdomu turtu. 2024 m. pabaigoje savo valdomo turto portfelyje iš viso nustatėme 13,4 mln. eurų vertės kriterijus atitinkantį taksonominį turtą, todėl pagal sandorių šalių apyvartos PVRR, lyginant su visu valdomu turtu, nustatėme 0,62 % valdomo turto PVRR. Pagal sandorių šalių kapitalo išlaidų PVRR, kriterijus atitinkantis taksonominis turtas sudaro 13,9 mln. eurų ir valdomo turto PVRR yra 0,64 %.

A. Klimato kaita

Klimato kaita yra labai svarbi aplinkos problema, kuri mūsų 2024 m. DRV buvo įvertinta kaip mums reikšminga tema. Čia aptarsime klimato kaitą ir jos poveikį, rizikas ir galimybes, kurios yra nustatytos atlikus mūsų DRV. Šiame skyriuje taip pat aptarsime, kaip valdome nustatytą poveikį, rizikas ir galimybes, įgyvendindami politikas, įsipareigojimus, tikslus ir veiksmus, įskaitant tai, kaip vertiname šių veiksmų efektyvumą. Pripažįstame, kad šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimas yra pagrindinis klimato kaitą sąlygojantis veiksnys, todėl esame įsipareigoję kovoti su juo ir iki 2050 m. pasiekti anglies dioksido poveikio neutralumą. Todėl pirmenybę teikėme 13-ajam DVT.

Su klimato kaita susiję darnaus vystymosi tikslai (DVT).

DVT 13. Mūsų prioritetai

13.1	Stiprinti atsparumą ir mūsų gebėjimą prisitaikyti prie klimato ir stichinių nelaimių keliamų pavojų visose šalyse
13.2	Įtraukti atsaką į klimato kaitą priemones į nacionalines politikas, strategijas ir planavimą
13.3	Gerinti švietimą, didinti informuotumą ir žmogiškuosius bei institucinius gebėjimus švelninti klimato kaitą, prisitaikyti prie jos, mažinti jos poveikį ir iš anksto įspėti apie pavojus

Aplinkosaugos aspektus įtraukėme į savo strategiją, kuri apima ir mūsų įsipareigojimą iki 2050 m. pasiekti nulines ŠESD emisijas. Nustatėme trumpojo, vidutinio ir ilgojo laikotarpio tikslus bei rizikos apėmimo ribas, kad galėtume įgyvendinti savo įsipareigojimus, taip pat į savo rizikos valdymo sistemą įtraukėme klimato ir aplinkos riziką lemiančius veiksnius ir sukūrėme keletą priemonių ir procedūrų. Tai – ASV išsamaus patikrinimo standartas, Tvarumo atskaitomybės standartas ir priemonės, skirtos apskaičiuoti mokslškai pagrįstas tikslų siekimo trajektorijas. Bendradarbiaujame su savo klientais ir tiekėjais, siekdami spręsti neigiamo poveikio aplinkai problemas, ir skatiname atsakingą verslo elgesį visoje savo vertės grandinėje. Mūsų dekarbonizacijos tikslai yra nustatyti siekiant sumažinti taršos anglies dioksidu intensyvumą finansuojant, sušvelninti klimato kaitos poveikį ir rasti būdų prie jos prisitaikyti. Kuriamo pajėgumus ir priemones, reikalingas padėti klientams pereiti prie mažo anglies dioksido pėdsako ekonomikos.

2024 m. atnaujinome savo Produktų valdymo procedūrą, įvesdami vidines tvarių ir su tvarumu susijusių produktų apibrėžtis, taip sukurdami pagrindą tolesniam produktų kūrimui ir išsamiam kategorizavimui. Siekiame suderinti savo kuriamas tvaraus finansavimo tvarkas ir kriterijus su ES taksonomijos standartais arba kitomis tvaraus finansavimo sistemomis, kai tai yra tikslinga, ir vadovautis rinkos praktika bei naujausiais teisiniais pokyčiais ir išaiškinimais. Priimdami investicinius sprendimus, vadovaujamės principais, pagal kuriuos atsižvelgiama į tvarumo rizikas ir poveikį, kaip aprašyta mūsų Tvaraus investavimo gairėse.

KLIMATO KAITOS ŠVELINIMAS IR PRISITAIKYMAS PRIE JOS. TVARUMO PERTVARKOS PLANAS

2024 m. sudarėme savo tvarumo pertvarkos planą, kuriame numatome užduotį pasiekti nulines ŠESD emisijas ir Paryžiaus susitarimo tikslus, o 2025 m. vasarį šį planą patvirtino mūsų Valdyba. Tvarumo pertvarkos plane numatomos veiksmų gairės ir pagrindiniai svertai, padėsiantys pasiekti tarpinius tikslus, susijusius su tiesiogine veikla bei mūsų būsto paskolų ir skolinimo verslui portfeliais. 2025 m. ir toliau vadovausimės SBT iniciatyva, kad įtvirtintume savo tikslus. Mes planuojame atnaujinti tvarumo pertvarkos planą ir peržiūrėti tvarumo pertvarkos veiksmų gaires kasmetinio finansinio planavimo metu, kad suderintume jas su Finansų planu. Pagrindinė informacija apie tvarumo pertvarkos planą yra paskelbta mūsų interneto svetainėje.

Mes apskaičiavome savo finansuotas ŠESD emisijas didžiajai daliai balansinių turto klasių, atsižvelgdami į turimus duomenis. Visa su klimatu susijusi kiekybinė atskleistina informacija šioje ataskaitoje buvo gauta dedant visas pastangas ir bent iš dalies yra grindžiama pakaitiniais duomenimis, kaip nurodyta šios ataskaitos skyriaus „Klimato kaita“ skiltyje „Tikslai“. Planuojame gauti daugiau faktinių ataskaitinių duomenų ateinančiais metais, todėl šioje ataskaitoje pateikti duomenys gali pasikeisti.

Taip pat tikimės, kad mūsų tiekėjai ir verslo klientai turi įdiegę procesus ir sistemas, kurios nedaro žalos gamtos sistemoms, bei yra sukūrę planus sumažinti savo anglies pėdsaką. Mūsų pastangos, siekiant nustatyti ir sumažinti mūsų tiekimo vertės grandinės poveikį, yra aprašytas skiltyje „Išsamaus patikrinimo procesai“.

POVEIKIAI, RIZIKOS IR GALIMYBĖS

Klimato kaita (E1)

Reikšminga tema / IRO aprašymas	Numatomas laikotarpis	Paveikti suinteresuotieji subjektai	IRO šaltinis arba koncentracija
Klimato kaitos švelninimas (ŠESD)			
Reikšmingi poveikiai aplinkai arba žmonėms			
(–) Jei paskolų sąlygos bus griežtesnės, klientams gali būti sunku gauti finansavimą, o tai gali sukelti finansinių sunkumų, bankrotus ir darbo vietų praradimą.	2028–2034	Klientai	Kredito portfelis, produkto vertės grandinė, Baltijos šalys
(–) Bankai, finansuojantys didelės taršos projektus, gali paspartinti klimato kaitą.	2025–2027	Gamta, darbuotojai, klientai, priežiūros institucijos, vietos bendruomenės	Tiesioginė veikla, kreditų ir investicijų portfelis – produkto vertės grandinė, Baltijos šalys
(+) Galimybė padidinti pajamas ir sumažinti banko klimato rizikos profilį, taigi ir kapitalo kaštus, finansuojant klientų perėjimą prie efektyvesnio energijos vartojimo, naudojant atsinaujinančius energijos išteklius ir energijos vartojimo efektyvumo priemones.	2028–2034	Gamta, visuomenė	Tiesioginė veikla, produkto vertės grandinė – kreditų ir investicijų portfelis, Baltijos šalys
(+) Prisitaikymo prie klimato kaitos ir jos švelninimo projektų finansavimas gali padėti greičiau pereiti prie mažo anglies dioksido pėdsako ekonomikos, sumažinti išmetamų kiekį ir skatinti tvarias praktikas. Šis pokytis atveria galimybes kurti tvarius finansinius produktus, leidžiančius įmonėms pasinaudoti didėjančia tvarių investicijų paklausa.	2035–2050	Akcininkai, investuotojai, Kreditoriai	Tiesioginė veikla, produkto vertės grandinė – kreditų ir investicijų portfelis, Baltijos šalys
Reikšmingos finansinės rizikos ir galimybės			
(–) Finansuojant iškastinį kurą ar daug energijos vartojančius sektorius gali būti pakenkta reputacijai, sukurta visuomenės reakcija ir prarastas klientų pasitikėjimas.	2035–2050	Akcininkai, investuotojai, Kreditoriai	Tiesioginė veikla, produkto vertės grandinė – kreditų ir investicijų portfelis, Baltijos šalys
(+) Emisijų mažinimo tikslų, pavyzdžiui, poveikio klimatui neutralumo, nustatymas gali pagerinti reputaciją, pritraukti aplinka besirūpinančių klientų ir suteikti konkurencinių pranašumų.	2035–2050	Gamta, visuomenė	Tiesioginė veikla, produkto vertės grandinė – kreditų ir investicijų portfelis, Baltijos šalys
(+) Didėja žaliųjų obligacijų ir su ASV susijusių paskolų paklausa, o investuotojai ieško tvarių galimybių, todėl bankams atsiranda galimybė siūlyti tokius produktus.	2025–2027	Akcininkai	Tiesioginė veikla, tiekimo vertės grandinė – investuotojai į mūsų obligacijas, produkto vertės grandinė – kreditų ir investicijų portfelis, Baltijos šalys
Prisitaikymas prie klimato kaitos			
Reikšmingos finansinės rizikos ir galimybės			
(–) Klientų turtui ir veiklai kyla rizika dėl klimato poveikio, pavyzdžiui, potvynių, dėl kurių sumažėja užstato vertė ir padidėja įsipareigojimų nevykdymo rizika	2025–2027	Akcininkai, investuotojai, Kreditoriai	Kredito portfelis, produkto vertės grandinė, Baltijos šalys
(–) Klientų, kuriems taikomas anglies dioksido mokestis bei teisės aktai, ir klientų, priklausančių klimato kaitos pažeidžiamiems sektoriams, kredito rizika.	2025–2027	Akcininkai	Tiesioginė veikla, produkto vertės grandinė – įmonių kreditų portfelis, Baltijos šalys
(+) Prisitaikymo prie klimato kaitos projektų finansavimas atveria naujas rinkas ir naujas žaliųjų finansinių produktų galimybes.	2025–2027	Akcininkai, investuotojai, kreditoriai	Kredito portfelis, produkto vertės grandinė, Baltijos šalys
(+) Galima pasiūlyti daugiau apsidraudimo produktų, kad būtų sušvelnintas klimato kaitos poveikis, sąlygojantis didesnius palūkanų ir valiutų kursų svyravimus.	2035–2050	Akcininkai, investuotojai, Kreditoriai	Visa vertės grandinė, Baltijos šalys

POLITIKOS

Mūsų Tvarumo politika ir ją pagrindžiančios vidinės tvarkos sudaro pagrindą spręsti klimato kaitos ir poveikio aplinkai problemas. Tvarumo politikoje įvardytas mūsų pagrindinis tikslas – iki 2050 m. pasiekti Paryžiaus susitarime numatytą tikslą – nulines ŠESD emisijas. Šis tikslas yra įtrauktas į politikos tikslą plėtoti pajėgumus, procesus ir iniciatyvas, skirtas mažinti mūsų pačių veiklos anglies dioksido emisijas ir padėti klientams pereiti prie mažo anglies dioksido pėdsako ekonomikos. Svarbiausias politikos elementas – išimčių sąrašas, pagal kurį, draudžiama finansuoti energijos gamybą naudojant iškastinį kurą, jei klientas nėra parengęs tvarumo pertvarkos plano. Taip apribojamos mūsų pozicijos didelį ŠESD kiekį išmetančiuose sektoriuose, o mūsų klientai skatinami kurti ir taikyti dekarbonizacijos strategijas.

Tvarumo politikoje išdėstyti mūsų atsakomybės už aplinką principai, kuriais įsipareigojame mažinti neigiamą poveikį gamtos sistemoms, skatinti biologinės įvairovės apsaugą ir užtikrinti atsakingą atliekų ir išteklių tvarkymą. Šie principai įgyvendinami, pavyzdžiui, taikant ASV išsamaus patikrinimo standartą, pagal kurį reikalaujama, kad būtų vertinama ir valdoma visų organizacijos verslo santykių ir veiklos aplinkos ir socialinė rizika. Mūsų Produktų valdymo procedūroje pateikiami produktų klasifikavimo kriterijai, pagrįsti jų tvarumo savybėmis.

Į savo Rizikų taksonomiją įtraukėme klimato ir aplinkos rizikos veiksnius ir įvertinome jų poveikio esamoms rizikų rūšims mastą. Reikšmingumo vertinimo rezultatai naudojami scenarijų analizei ir, jei reikia, siekiant nustatyti su klimatu ir aplinka susijusios fizinės ir tvarumo pertvarkos rizikos apribojimus, kurie yra įtraukti į Pareikšimą dėl rizikos apetito.

Skyriuje „Mūsų politikos, procedūros ir standartai“ pateikiama išsamesnė informacija apie minėtas ir kitas vidaus taisykles, kurias taikome nustatydami, vertindami ir mažindami poveikį klimatui ir aplinkai, įskaitant taikymą patrunuojamosioms įmonėms, operacijoms ir sprendimų priėmėjams. Tam taikoma ir ASV rizikos vertinimo procedūra, skirta kredito rizikos valdymui, Trečiųjų šalių rizikos valdymo standartas, Tiekimo ir trečiųjų šalių valdymo procedūra, Tvaraus investavimo išsamaus patikrinimo procedūra, skirta mūsų turto valdymo ir pensijų bendrovėms, Portfelio valdymo ASV išsamaus patikrinimo procedūra, Rizikų taksonomijos peržiūros ir rizikos reikšmingumo vertinimo procedūra, Klimato ir aplinkos rizikos poveikio verslo aplinkai analizės procedūra, ASV pakaitinių duomenų specifikacija, ASV duomenų valdymo procedūra, Dvejopo reikšmingumo vertinimo procedūra ir Tvarumo atskaitomybės standartas. Be to, mūsų Strategijos planavimo procedūroje numatyta įtraukti Klimato ir aplinkos rizikos poveikio verslo aplinkai analizės rezultatus į mūsų strategijos procesą, taip užtikrinant, kad būtų atsižvelgta į visą poveikį, rizikas ir galimybes.

Kartu šios taisyklės skatina įtraukti klimato ir aplinkos rizikos veiksnius į mūsų pagrindinius verslo procesus, pradedant produktų kūrimu ir baigiant investiciniais sprendimais, ir rodo mūsų įsipareigojimą skatinti dekarbonizaciją ir kuo labiau sumažinti mūsų poveikį aplinkai tiek mūsų pačių, tiek visos mūsų vertės grandinės veikloje.

Tvarumo politika ir ją pagrindžiančios taisyklės buvo parengtos atsižvelgiant į pagrindinių suinteresuotųjų subjektų, įskaitant investuotojus, priežiūros institucijas, darbuotojus, klientus ir plačiąją visuomenę, interesus. Politiką rengia politikos savininkas, kuris, atsižvelgdamas į vidaus ir išorės teisinės sistemas bei norminius reikalavimus, rengia siūlomus pakeitimus ar atnaujinimus. Tuomet šie pasiūlymai derinami su vidaus suinteresuotaisiais subjektais, kad būtų užtikrintas suderinamumas su verslo sritimis, atsižvelgta į klientų perspektyvas, pardavimo galimybes ir užtikrinta atitiktis teisės aktams.

TIKSLAI

Nustatėme tikslus prisitaikyti prie klimato kaitos ir ją sušvelninti mažinant ŠESD emisijas. Mūsų įmonės strategija įpareigoja mus iki 2050 m. pasiekti anglies dioksido poveikio neutralumą, vis labiau dekarbonizuoti mūsų portfelį ir 2025 m. sumažinti 1, 2 ir 3 lygio tiesioginės veiklos išmetamą ŠESD kiekį, tenkantį vienam darbuotojui, iki pusės 2021 m. lygio.

2024 m. tęsėme Moksliskai pagrįstų tikslų (angl. *science based target, SBT*) iniciatyvą, kad peržiūrėtume iš pradžių užsibrėžtus tikslus, susijusius su mūsų pačių emisijų mažinimu ir mūsų įmonių skolinimo portfelio emisijų intensyvumo mažinimu. Siekiame šį procesą užbaigti 2025 m. Mūsų veiklos emisijų mažinimo tikslai nustatyti atsižvelgiant į emisijų mažinimo kiekio trajektorijas, kurios leistų apriboti pasaulinį atšilimą iki 1,5 °C. Tikslas sumažinti emisijas iki nulinio grynojo kiekio, taikomas visiems trimis ŠESD lygiams be likutinių emisijų ir yra pagrįstas įtikinamais moksliniais aplinkosaugos duomenimis. Pasiekus šį tikslą, mūsų poveikis klimato kaitai atitiks, pavyzdžiui, Europos klimato teisės akto tikslus, ypač tikslą ne vėliau kaip 2050 m. užtikrinti poveikio klimatui neutralumą, ir klimato scenarijų, pagal kurį visuotinis atšilimas būtų ne didesnis arba nedaug didesnis kaip 1,5 °C, kaip nustatė Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (angl. *Intergovernmental Panel on Climate Change, IPCC*).

T1. Išmetamo emisijų kiekio mažinimo svertai

Daugiausia savo veiklos ŠESD emisijas mažinsime iki 2025 m. palaipsniui pereidami prie atsinaujinančios elektros energijos vartojimo visose savo patalpose. 2025 m. siekiame parengti įgyvendinamą veiksmų planą, kaip sumažinti savo 3 lygio išmetamą ŠESD kiekį, apimantį reikšmingiausių kategorijų emisijų mažinimą. Tikslai bus peržiūrėti 2025 m., atsižvelgiant į 3 lygio ŠESD emisijų apskaitos pakeitimus. Be to, siekiame neutralizuoti likusį ŠESD kiekį, išmetamą vykdant tiesioginę veiklą, savanoriškai prisidedami prie anglies dioksido šalinimo. Todėl nusprendėme prisidėti prie Baltijos šalių pelkių atkūrimo ir bendradarbiaudami su Lietuvos durpynų atkūrimo ir išsaugojimo fondu finansavome profesionalų atliekamus atkūrimo darbus Lietuvoje bei organizavome darbuotojų praktinę pelkių atkūrimo veiklą Latvijoje. Tai reiškia, kad savanoriškai prisidėjome prie likutinio savo išmetamo ŠESD kiekio neutralizavimo.

Įgyvendindami savo įmonės strategiją, nustatėme trumpalaikius dekarbonizacijos tikslus, o mūsų tikslai, susiję su pagrindiniais ŠESD emisijų mažinimo svertais, apima 228 mln. eurų naujų paskolų verslo klientams, skirtų atsinaujinančios energijos ir nekilnojamojo turto projektams plėtoti (žr. apibrėžtį 6 pastaboje po toliau pateikta lentelė) 2021–2027 m. laikotarpiu; įsipareigojimą iki 2027 m. 30 % padidinti paskolų būstui, turinčiam A ar geresnę energinio naudingumo klasę, dalį mūsų portfelyje; įsipareigojimą iki 2027 m. padidinti paskolų būstui, turinčiam A ar geresnę energinio naudingumo klasę, dalį mūsų portfelyje iki 1 447 mln. eurų. Mūsų tiesioginės veiklos ir paskolų portfelio tvarumo pertvarkos planas apima trumpalaikius tikslus ir pagrindinius svertus šiems tikslams pasiekti, be to, jį suderinome su savo finansiniu planu, įtraukdami į jį naujų paskolų itin efektyviai energiją vartojančiam nekilnojamajam turtui mažmeninių būsto paskolų srityje ir paskolų atsinaujinančiai energijai bei esamų rizikos limitų verslo paskolų srityje augimo prognozes. Finansinis planas – tai mūsų veiklos valdymo sistemos dokumentas, kuriame apibendrinamos mūsų finansinės prognozės ateinančioms trejiems metams (įskaitant kitų metų biudžetą). Tvarumo pertvarkos planą mūsų Valdyba patvirtino 2025 m. vasario mėn. Kai turėsime daugiau empirinių duomenų, galėsime nustatyti papildomus svertus, kurie paskatintų mūsų kredito portfelio dekarbonizaciją.

T2. Užrakintasis ŠESD kiekis

Siekdami suprasti galimą užrakintąjį (angl. *locked-in*) ŠESD kiekį, siejamą su pagrindiniu turtu ir produktais, parengėme su anglies dioksidu susijusio turto perspektyvinę analizę, kurią kas ketvirtį teikiame Valdybai. Su anglies dioksidu susijęs turtas nustatomas remiantis su klimatu susijusios finansinės informacijos atskleidimo darbo grupės (angl. *Task force on climate-related financial disclosures, TCFD*) apibrėžtimi, pagal kurią, su anglies dioksidu susijęs turtas – tai turtas, susijęs su energetikos, transporto, medžiagų ir pastatų bei žemės ūkio, maisto ir miško produktų sektoriais. Sektorių išmetamo ŠESD kiekio mažinimas tiesiogiai priklauso nuo įmonių tvarumo pertvarkos planų ir pajėgumų, o tai turi įtakos mūsų pačių dekarbonizacijos tikslų įgyvendinimui ir kelia tvarumo pertvarkos riziką mums. Atlikdami analizę nagrinėjame atsinaujinančios energijos ir nacionalinių vyriausybių, prisijungusių prie klimato kaitai neutralių nacionalinių vyriausybių iniciatyvos (angl. *Net-Zero Government Initiative, NZGI*), projektų finansavimo tendencijas, nes tai mažina tvarumo pertvarkos rizikos poveikį mums. 2025 m. planuojame atlikti klientų, turinčių tvarumo pertvarkos planą, su anglies dioksidu susijusio turto perspektyvinę analizę, nes manome, kad įmonių, turinčių tvarumo pertvarkos planus, finansavimas ir toliau augs dėl besikeičiančių teisės aktų reikalavimų sistemų ir ambicingų dekarbonizacijos tikslų visose Baltijos šalyse. Šiam augimui taip pat įtakos turi didesnis informuotumas apie klimato rizikas, rinkos poreikių pokyčius ir savivaldybių bei valstybinių įmonių įvairiuose sektoriuose įgyvendinami įsipareigojimai pasiekti nulines grynąsias ŠESD emisijas. Siekdami sumažinti riziką, savo įmonių kredito portfeliui nustatėme rizikos apetito ribas, ribojančias

didelės fizinės ir tvarumo pertvarkos rizikos sandorių šalių pozicijas ir užkertančias kelią pernelyg dideliu skolinimui didelės rizikos sektoriams, įskaitant su anglies dioksidu susijusį turtą.

Pagal Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2020/1818 12 straipsnio 1 dalies d–g punktuose ir 12 straipsnio 2 dalyje nurodytus kriterijus, mes nesame išbraukti iš ES su Paryžiaus susitarimu suderintų lyginamųjų indeksų.

T3. Klimato tikslų ir strategijos įgyvendinimo iššūkiai

Pagrindiniai mūsų strategijos iššūkiai yra tai, kad trūksta faktinių ir empirinių duomenų apie tai, kokį poveikį skirtingiems klientams daro emisijų mažinimo galimybių įgyvendinimas, ir neaiškumas, kaip greitai rinkos priims naujas technologijas ir praktikas. Dar vienas iššūkis – kaip greitai gali būti diegiamos naujos efektyviai energiją vartojančios ir energijos gamybos technologijos ir kiek teisės aktų reikalavimai paskatins nekilnojamojo turto renovaciją, kad jis taptų energiškai efektyvesnis, ir elektros energijos tinklo dekarbonizaciją. Siekiame palaikyti savo klientus tiek siūlydami produktus, tiek teikdami konsultacijas.

Siekdami įveikti šiuos iššūkius, 2025 m. inicijuosime konkrečiam sektoriui skirtą tvarumo pertvarkos plano gairių rengimą ir tvarumo pertvarkos planų šablonų sukūrimą, remdamiesi įžvalgomis, gautomis atlikus sektorių analizę klimato ir aplinkos rizikos poveikio verslo aplinkai analizę, ir konkrečiam sektoriui skirtomis gairėmis, pateiktomis Pramonės ASV rizikos valdymo procedūroje. 2025 m. sieksime, kad mūsų darbuotojai ir klientai būtų geriau informuoti apie konkrečiam sektoriui būdingą tvarumo pertvarkos planavimą, ir sutelksime dėmesį į su tvarumo pertvarka susijusių produktų kūrimo ir struktūrizavimo galimybes įmonių skolinimo verslo srityje.

Šios priemonės gali padėti mūsų klientams įgyvendinti sprendimus, kurie prisidės užtikrinant atitiktį teisės aktų reikalavimams, o kartu ir klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie klimato kaitos sprendimus, įskaitant atitiktį pastatų energiškai efektyvios renovacijos reikalavimams, nacionaliniams energijos gamybos dekarbonizacijos reikalavimams, pramonės teisės aktų reikalavimams, ir padės įdiegti tvarias bei regeneracines praktikas žemės ūkyje. Dėl to mūsų 3 lygio finansuotos emisijos gali sumažėti, tačiau šių pokyčių greitis rinkoje nėra aiškus. 2024 m. toliau analizavome savo įmonių ir mažmeninių būsto paskolų portfelį ir geriname duomenų bei vidaus ataskaitų prieinamumą, kokybę ir išsamumą. Peržiūrėjome Pramonės ASV rizikos valdymo procedūrą, kurioje pateikiami sektorių tvarumo pertvarkos gairių elementai, ir pradėjome rengti sektorių informacijos suvestines, skirtas mūsų ryšių su klientais vadybininkams.

Siekiamo suderinti savo veiklą su ES taksonomija didindami savo duomenų tvarkymo ir apdorojimo pajėgumus, kad galėtume klasifikuoti daugiau turto pagal ES taksonomijos deleguotuosiuose aktuose nustatytus kriterijus, taip pat gerinti savo atskaitomybės ir automatizavimo pajėgumus. Šiam tikslui esame skyrę personalo išteklių ir suplanavę išlaidas sistemoms kurti.

Atlikdami verslo aplinkos tyrimą, atsižvelgėme į aplinkos, visuomenės, technologijų, rinkos ir politikos pokyčius pagal įvairius klimato scenarijus, kad suprastume galimą poveikį mūsų portfeliams, nustatytume poveikio laikotarpius ir galimus rizikos mažinimo būdus, įskaitant dekarbonizaciją, kad sumažintume tvarumo pertvarkos riziką. Rengiant tvarumo pertvarkos planą buvo analizuojami susiję dekarbonizacijos svertai. Iki šiol mūsų apibrėžti dekarbonizacijos svertai, skirti tiesioginės veiklos ir finansuotoms ŠESD emisijoms mažinti, yra laikomi pirmaisiais žingsniais siekiant apriboti visuotinį oro temperatūros kilimą 1,5 °C. Tobulindami dekarbonizacijos planą, stebėsime nacionalinės ir ES politikos pokyčius, technologijų pažangą ir rinkos pokyčius, kad galėtume atnaujinti nustatytus dekarbonizacijos svertus ir išlaikyti jų aktualumą.

Tikslai, rodikliai ir metodika

Klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie klimato kaitos tikslai ir rodikliai, taip pat rodikliai, pagal kuriuos vertinama pažanga siekiant mūsų politikos tikslų – iki 2050 m. pasiekti nulines ŠESD emisijas ir palaipsniui dekarbonizuoti mūsų tiesioginę veiklą.

	Pastabos	Baziniai metai	Tiksliniai metai	Tikslas	2024 m.
Tiesioginė veikla					
Tiesioginės veiklos ŠESD emisijos (1, 2 ir 3 lygis), tCO ₂ e	a, b	2022	2030	–	2 571
Tiesioginės veiklos ŠESD emisijos (1, 2 ir 3 lygis), tCO ₂ e vienam darbuotojui	a, b	2021	2025	–50 % nuo 1,4 2021 m.	1,0
Būsto paskolų portfelis					
3 lygio finansuotos ŠESD emisijos – hipotekinis skolinimas, tCO ₂ e	b, c	2022	2035	NETAIKOMA	234 003
Būsto paskolų portfelis, kurio energinio naudingumo klasė yra A arba geresnė, % visų būsto paskolų pozicijų	b, d	NETAIKOMA	2027	30 %	28,9 %
Verslo portfelis ir su anglies dioksidu susijęs turtas					
3 lygio finansuotos ŠESD emisijos– skolinimas verslo klientams, tCO ₂ e	b, c, e	2022	2035	NETAIKOMA	2 422 370
3 lygio finansuotos ŠESD emisijos – motorinių transporto priemonių lizingas, tCO ₂ e	b, c, e	2022	2035	NETAIKOMA	74 469
Naujos paskolos įmonių didelio energijos vartojimo efektyvumo nekilnojajam turtui ir su atsinaujinančia energija susijusiems projektams (sukauptos 2021–2027 m.), mln. eurų	f	NETAIKOMA	2027	228	182,0
Verslo klientų paskolų portfelio anglies dioksido intensyvumas, tCO ₂ e/€m	b, c, g	2022	2035	–	705,5
Naujų paskolų, suteiktų klientams, veikiantiems didelės klimato rizikos sektoriuose ir turintiems tvarumo pertvarkos planus, dalis, %	h	NETAIKOMA	2025	90 %	81,0
Didelės aplinkos rizikos turtas verslų paskolų portfelyje, % viso portfelio	i	NETAIKOMA	NETAIKOMA	< 23 %	17,9
Tikslams pasiekti skirti finansiniai ištekliai					
Veiksmų planui skirti finansiniai ištekliai (veiklos išlaidos), mln. eurų	j	2024 m.	2025	1,55	0,61

- a. Įgyvendinant šį tikslą atsižvelgiama į tiesioginės veiklos ir tiekimo vertės grandinės emisijas, susijusias su pagrindinėmis išlaidų kategorijomis, įskaitant darbuotojų keliones į darbą ir atgal ir išskyrus 15 kategorijos emisijas. Emisijų mažinimo tikslas bus atskleistas po to, kai jis bus patvirtintas pagal Moksliskai pagrįstų tikslų iniciatyvą. Dabartinius ŠESD emisijų mažinimo tikslus riboja organizacijos ŠESD emisijų apskaita, kaip aprašyta skyriuje „Tiesioginės veiklos poveikio klimatui mažinimas“. 2024 m. išplėtėme savo ŠESD emisijų apskaitą, įtraukdami į elektronikos ir elektros prietaisų emisijų kategoriją. Tuo pasinaudosime perskaiciuodami savo 2025 m. tarpinius tikslus ir iš naujo suderindami bazinius metus bei ŠESD emisijų mažinimo siekius. ŠESD emisijų mažinimo tikslai pateikiami atskirai 1, 2 lygio ir 3 lygio emisijoms ir 3 lygio finansuotoms emisijoms, nustatytoms iš paskolų portfelio. Visi rodikliai taip pat pateikiami atskirai skyriuje „Tvarumo ataskaitos aiškinamasis raštas“. Dabartiniai 1, 2 ir 3 lygio tiesioginės veiklos ŠESD emisijų mažinimo tikslai neapima papildomų 3 lygio tiesioginės veiklos ŠESD emisijų kategorijų, kurios buvo įtrauktos į mūsų ŠESD emisijų apskaitą 2024 m. 2025 m. peržiūrėjus šį tikslą, ši neatitiktis bus pašalinta. Nustatėme, kad pradiniai metai yra 2021 m., kai pirmą kartą buvo apskaičiuotos 1, 2 ir 3 lygio emisijos. Savo tikslų siekėme 2024 m., o 2030 m. nustatysime tarpinį tikslą sumažinti tiesioginės veiklos 1, 2 ir 3 lygio emisijas. Pasibaigus tarpiniams tiksliniams metams, tikslai bus peržiūrėti, suderinant juos su naujausiais emisijų duomenimis ir aplinkos sąlygų pokyčiais. Išsamus įgyvendintų ir planuojamų pagrindinių klimato kaitos švelninimo veiksmų sąrašas, suskirstytas pagal dekarbonizacijos svertus, pateikiamas ataskaitos skyriuje „Klimato kaitos švelninimas ir prisitaikymas prie jos. Tvarumo pertvarkos planas“.
- b. Pirmą kartą apie emisijas pranešėme 2021 m., o pagrindinius tikslus nustatėme 2021 arba 2022 metams. Tuo metu duomenų rinkimas, jų prieinamumas, išsamumas ir tikslumas buvo menkai išvystytas. Pripažįstame, kad pradiniai mūsų apskaitos duomenys nevisiškai atspindi išorinius veiksnius arba tiesioginės veiklos skirtumus. Baziniai metai ir bazinė tikslinių rodiklių vertė nebuvo keičiami nuo tada, kai jie buvo nustatyti. Baziniai metai ir bazinė vertė išliks nepakitę, nebent bus nustatyti nauji tikslai arba įvyks reikšmingų ŠESD emisijų inventorizacijos, duomenų kokybės ar apskaitos metodikos pokyčių. Siekdami užtikrinti palyginamumą, nustatydami naujus ŠESD emisijų mažinimo tikslus ir prieš pirmą kartą įtraukdami naują tikslą į ataskaitą, pasirinksiame naujausius bazinius metus ir bazinę vertę, kuri būtų gauta ne seniau nei prieš trejus metus.
- c. ŠESD išmetimų kiekis apskaičiuojamas pagal PCAF A plano standartą. PCAF duomenų bazės atnaujinimai ir tikrųjų duomenų patobulinimai turėjo įtakos skaičiams. Išsamesnė informacija pateikiama skyriuose „Metodikos“ ir „Žodynėlis“.

- d. Dėl pagerėjusios tikrųjų duomenų dalies skaičiai buvo kitokie nei ankstesniais metais. 2024 m. buvo galima gauti tikrųjų duomenų apie 37,0 % portfelio. Likusios portfelio dalies energinis naudingumas vertinamas pagal įmonės sukurta pakaitinę metodiką. Tikimasi, kad ateinančiais metais tikrųjų duomenų dalis didės, nes vietiniai Baltijos šalių registrai palaipsniui gerina duomenų prieinamumą ir atitinka teisės aktų reikalavimus.
- e. Motorinių transporto priemonių lizingas apima skolinimą ir privatiems asmenims, ir įmonėms. Išsamesnė informacija pateikiama skiltyje „Metodikos“, skyriuje „3 lygio finansuotų ŠESD emisijų duomenų metodikos ir apribojimai“.
- f. Nurodytos paskolos skirtos atsinaujinančios energijos projektams plėtoti ir nekilnojamojo turto statybos, įsigijimo bei renovacijos projektams, kurie atitinka techninės analizės kriterijus dėl pastatų pirminės energijos poreikio pagal Klimato srities deleguotąjį aktą arba kuriems suteiktas vienas iš šių ar aukštesnių tarptautinių sertifikatų: LEED (auksinis), BREEAM (labai geras), EDGE (standartinis), „pasyviųjų namų“ (standartinis), DGNB (sidabrinis) arba kitas lygiavertis konkrečiam sektoriui taikomas ar vietinis sertifikatas.
- g. 2024 m. verslo paskolų portfeliui nustatyti vidiniai anglies dioksido intensyvumo mažinimo tikslai šalies lygmeniu ir bendrieji emisijų intensyvumo mažinimo tikslai. Jie buvo suderinti su vidutinio laikotarpio paskolų efektyviai energiją vartojančiam nekilnojamajam turtui ir atsinaujinančios energijos projektams tikslais ir rizikos apetito rodikliais. Šie tikslai įtraukti į Finansinį planą. Dabartinis ŠESD emisijų kiekis buvo apskaičiuotas taikant PCAF metodiką, pagal kurią daroma prielaida, kad sektorių intensyvumas yra vidutinis, nepriklausomai nuo naudojamų energijos rūšių. Ateinančiais metais duomenys taps tikslesni, nes palaipsniui bus pereita nuo netiesioginių duomenų prie faktinių portfelio duomenų. Taip pat tikimasi patobulinti emisijų apskaitos metodikas, kad būtų atsižvelgta į energijos rūšis ir taip padidintas anglies dioksido intensyvumo ataskaitų tikslumas ir skaidrumas. Tikslas nebus atskleidžiamas, kol jis nebus patvirtintas Moksliškai pagrįstų tikslų iniciatyvos.
- h. Į taikymo sritį patenka tik tos klientų grupės, kurių pozicijos viršija 5 mln. eurų, išskyrus nebalansinius straipsnius. Neturime aiškaus tvarumo pertvarkos plano standartų, todėl laikėme, kad klientai įvykdė tvarumo pertvarkos plano pateikimo reikalavimą, jei parengė tvarumo ataskaitą, kurioje nurodė turintys planą, įvardijo atitinkamą veiklą ir pagrindinius veiklos rezultatų rodiklius. Jei klientai neparengė tvarumo ataskaitos, bet pateikė informaciją apie veiklą, padedančią pereiti prie tvaresnių praktikų, laikėme juos atitinkančiais reikalavimą turėti tvarumo pertvarkos planą. Ateityje planuojame klientams pateikti tvarumo pertvarkos plano šabloną, kuris atitiktų mūsų bendruosius reikalavimus, keliamus tvarumo pertvarkos planavimo dokumentams.
- i. „Su anglies dioksidu susijęs turtas“ nustatomas remiantis Su klimatu susijusios finansinės informacijos atskleidimo darbo grupės (angl. *Task force on climate-related financial disclosures*, TCDF) apibrėžtimi, kurioje nurodyta, kad su anglies dioksidu susijęs turtas yra turtas, susijęs su energetikos, transporto, medžiagų ir pastatų bei žemės ūkio, maisto ir miškininkystės sektoriais.
- j. Ataskaitose nurodyti ištekliai yra įtraukti į Finansinį planą po 2025 m. strateginių iniciatyvų atnaujinimo, kurį patvirtino Stebėtojų taryba. Ištekliai apima esamas tvarumo skyriaus darbuotojų ir veiklos sąnaudas. Į 2025 m. biudžetą taip pat įtraukti asignavimai iš centrinio biudžeto ir į technologijų biudžetą įtrauktos ASV strategijos iniciatyvos išlaidos. Į veiklos išlaidas įtrauktos visos IRO ir veiksmų, siejami su tvarumo pertvarkos, susijusios su klimato kaita, galimybių ir duomenų kūrimu. Rizikos ir su jomis susiję rizikos vertinimai bei su apribojimais susiję veiksmų paprastai įtraukiami į atitinkamo įprastai tokią veiklą vykdančio skyriaus kaštus ir atitinkamai nurodyti skirsnyje „Veiksmai“. Visos kitos personalo sąnaudos, susijusios su tvarumo nuostatų įgyvendinimu likusioje organizacijos dalyje, į ataskaitas neįtraukiamos.

VEIKSMAI

2024 m. toliau įgyvendinome savo politiką, kad pasiektume užsibrėžtus tikslus. Mūsų veiksmų sritys buvo:

- A1. Klimato ir aplinkos poveikio ir reikšmingumo vertinimai;
- A2. Rizikos apribojimų sistemos tobulinimas;
- A3. Klimato rizikos įtraukimas į kreditingumo vertinimą;
- A4. Tiesioginės veiklos poveikio klimatui mažinimas;
- A5. Mūsų paskolų portfelio poveikio klimatui mažinimas;
- A6. Mūsų investicinės veiklos poveikio klimatui mažinimas;
- A7. Klimato ir aplinkos rizikų valdymas ir kompetencijų ugdymas.

Šio dokumento skyriaus „Klimato kaita“ skiltyje „Tikslai“ nurodyti klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo tikslai ir rodikliai, pagal kuriuos vertinama pažanga siekiant mūsų politikos tikslų: iki 2050 m. pasiekti nulines ŠESD emisijas ir palaipsniui didinti mūsų gebėjimą dekarbonizuoti mūsų tiesioginę veiklą; skyriaus „Klimato kaita“ skiltyje „Tikslai“ nurodoma kapitalo ir veiklos išlaidas, reikalingas siekiant imtis veiksmų dabartiniu ataskaitiniu laikotarpiu arba ateityje.

Veiklos ir kapitalo išlaidos apima ASV strategijos įgyvendinimo išlaidas 2025 m., Tvarumo skyriaus ir ASV duomenų rengimo grupės personalo išlaidas ir suinteresuotųjų subjektų įtraukimo darbų išlaidas. Veiklos metu emisijų neutralizavimo savanoriškais įnašais sąnaudų įtrauktos į Tvarumo skyriaus veiklos išlaidų biudžetą. Papildomų kapitalo arba veiklos išlaidų nereikia, nes tai yra standartinių veiklos procesų ir biudžeto dalis.

2024 m. buvo skirta lėšų personalo išlaidoms, duomenų gavimui, ataskaitų teikimui, teisės aktų reikalavimų įgyvendinimui, paslaugų pirkimui ir klimato rizikos duomenų bei klimato ir aplinkos rizikos poveikio verslo aplinkai vertinimams.

Finansavimą įmonių didelio energijos vartojimo efektyvumo nekilnojamajam turtui ir su atsinaujinančia energija susijusiems projektams, kaip nurodyta lentelėje „Tikslai, rodikliai, metodika“, kuriuo siekiame valdyti klimato kaitos riziką bei prisitaikyti prie klimato kaitos bei pagal kurį vertinama pažanga siekiant mūsų politikos tikslų: iki 2050 m. pasiekti nulinį grynąjį emisijų kiekį ir palaipsniui dekarbonizuoti mūsų tiesioginę veiklą, teikiame bendradarbiaudami su EIB ir ERPB.

Be to, skatiname pereiti prie mažataršių transporto priemonių, teikdami lizingo paslaugas palankiomis kainomis. Nenustatėme tikslo dėl žaliojo turto rodiklio, kuriuo nustatoma taksonomijoje nurodyto ekonominei veiklai finansuoti naudojamo ar į ją investuojamo turto dalis visame padengtajame turte, todėl šiam tikslui neskirta jokių konkrečių veiklos arba kapitalo išlaidų. 2024 m. pabaigoje Valdyba patvirtino atnaujintą ASV strategijos tarpinių siektinų tikslų planą 2025 metams, užtikrindama jo atitiktį tikslams ir finansinio planavimo procesams. Išteklių kasmet peržiūrimi atliekant finansinio planavimo procesą, siekiant užtikrinti, kad jie būtų tinkamai paskirstyti.

A1. Poveikio klimatui ir aplinkai nustatymas ir reikšmingumo vertinimas

Svertas: 3 lygio finansuotų emisijų kiekis produkto vertės grandinėje; apimtis: mažmeninė bankininkystė ir verslo paskolos, likvidumo portfelio investavimas, visos rizikos sritys, įskaitant operacinę riziką, kredito riziką, likvidumo riziką ir rinkos riziką; metinis.

Mes reguliariai atliekame klimato ir aplinkos rizikos vertinimus, kad galėtume nustatyti ir valdyti fizinę ir tvarumo pertvarkos riziką visų mūsų operacijų ir portfelių atžvilgiu. Šių vertinimų metu atliekamas klimato rizikos testavimas nepalankiausiomis sąlygomis, siekiant gauti duomenų, reikalingų sprendimams priimti. 2024 m. didžiausią dėmesį skyrėme didesnio kiekybinių duomenų apie klimato rizikos veiksnius kiekio gavimui ir klimato bei aplinkos rizikos nustatymui ir vertinimui, įskaitant ūmią fizinę riziką, lėtinius pokyčius ir tvarumo pertvarkos riziką. Šie rizikos veiksniai, vertinti keliuose verslo sektoriuose, padėjo mums sukurti efektyvias poveikio mažinimo ir prisitaikymo strategijas, kuriomis apsaugotume savo turtą, reputaciją ir verslo tęstinumą. Daugiau duomenų pateikiama skyriuje „Poveikio klimatui ir aplinkai nustatymas ir reikšmingumo vertinimas“. Klimato ir aplinkos rizikos poveikio verslo aplinkai proceso valdymui ir atlikimui reikalingi ištekliai įtraukti į veiklos išlaidas kaip nurodyta skiltyje apie klimato kaitos tikslus ir yra padengiami Tvarumo skyriaus sąnaudomis. Klimato ir aplinkos rizikos reikšmingumo vertinimui, valdymui ir atlikimui nėra skiriama specialių išteklių, nes juos užtikrina Rizikos padalinio įprastos verslo veiklos skyriai. Ištekliai, reikalingi testavimui nepalankiausiomis sąlygomis yra įtraukti į atitinkamo skyriaus temą „Verslo modelio atsparumas“. Duomenų gavimo išlaidos yra įtrauktos į veiklos išlaidas taip, kaip aprašyta skyriaus „Klimato kaita“ skiltyje „Tikslai“.

2024 m. toliau dirbome siekdami geriau suprasti ir įvertinti klimato rizikas, su kuriomis susiduriame kartu su savo klientais, kad galėtume imtis aktyvių priemonių savo ir klientų turtui, reputacijai ir bendram verslo tęstinumui apsaugoti. Nagrinėjome įvairius klimato ir aplinkos rizikos veiksnius ir jų poveikį verslo aplinkai, technologines ir teisės aktų reikalavimų tendencijas, susijusias su mūsų verslu ir portfeliais. Procesai, kuriuos taikome su klimatu susijusiam poveikiui ir rizikai nustatyti ir įvertinti, aprašyti toliau atitinkamuose skyriuose: „Klimato ir aplinkos rizikos poveikio mūsų verslo aplinkai analizė“ ir „Klimato veiksnių poveikio reikšmingumo vertinimas“.

Svarbi mūsų poveikio klimato kaitai vertinimo dalis – kiekybiškai įvertinti mūsų 1, 2 ir 3 lygio šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) emisijas, kaip aprašyta skyriuose „Tikslai“, „Paskolų portfelio poveikio klimatui mažinimas“, „Mūsų veiklos poveikio klimatui mažinimas“ ir „Tvarumo ataskaitos aiškinamasis raštas“. Peržiūrėjome savo veiklas, kad nustatytume faktinius ŠESD emisijų šaltinius savo veikloje, mūsų pagrindinių išlaidų kategorijų tiekimo vertės grandinėje ir mūsų paskolų portfelio produkto vertės grandinėje. Įvertinome, kad paskolų portfelio, sudarančios mūsų produkto vertės grandinę, ŠESD emisijos daro reikšmingą poveikį klimato kaitai. ŠESD emisijų duomenys padeda mums suprasti, kaip prisidedame prie klimato kaitos ir su tuo susijusias mums gresiančias tvarumo pertvarkos rizikas.

Su klimato kaita susiję pavojai buvo nustatyti trumpuoju, vidutiniu ir ilguoju laikotarpiais (iki 3 metų, 4–10 metų ir 11–26 metai), o mūsų verslo veikla buvo peržiūrėta siekiant nustatyti, kur mūsų turtas gali būti veikiamas šių pavojų. Visuose procesuose naudojami tie patys laikotarpiai, kaip nurodyta Klimato ir aplinkos rizikos poveikio verslo aplinkai analizės procedūroje. Mūsų vertintos klimato ir aplinkos rizikos apima staigią fizinę riziką, ilgalaikius pokyčius arba ilgalaikę fizinę riziką ir tvarumo pertvarkos riziką.

Ūmi fizinė rizika, pavyzdžiui, ekstremalūs meteorologiniai reiškiniai ir jų padariniai, gali pakenkti mūsų klientų turtui arba sukelti veiklos sutrikimų ir gamybos nuostolių, dėl kurių jie patirtų finansinių nuostolių. Ilgalaikiai klimato ir aplinkos sąlygų pokyčiai, pavyzdžiui, jūros lygio kilimas, gali padaryti žalos turtui ir sukelti tiek teigiamų, tiek neigiamų mūsų klientų veiklos rezultatų svyravimų. Trumpuoju ir vidutiniu laikotarpiu tvarumo pertvarkos rizika gali kilti dėl naujų emisijų ir išteklių arba energijos vartojimo efektyvumo teisės aktų reikalavimų, vidutiniu laikotarpiu – dėl pasikeitusių vartotojų prioritetų, o vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu – dėl technologinių pokyčių, reikalingų prisitaikyti prie mažo anglies dioksido pėdsako ekonomikos su atspariomis ekosistemomis, kurie gali paveikti esamus verslo modelius ir mūsų klientų finansinę padėtį. Galiausiai, jei šios rizikos nebus įvertintos ir laiku sumažintos, galime patirti nuostolių arba prarasti galimybes finansuoti tvarumo pertvarką. Jei įmonės nori išlikti atsparios, jos turės koreguoti savo veiklos strategijas. Toliau aprašytame klimato ir aplinkos rizikos poveikio verslo aplinkai vertinime tikrinama, ar mūsų turtas ir verslo veikla gali būti veikiami tokių fizinių ar tvarumo pertvarkos įvykių. Atliekant klimato ir aplinkos rizikos poveikio verslo aplinkai analizę ir atitinkamai klimato ir aplinkos rizikos reikšmingumo vertinimą nustatoma, įvertinama ir kiekybiškai analizuojama, koku mastu turtas ir verslo veikla gali būti veikiami ir yra jautrūs nustatytiems fizinės rizikos veiksniams ar tvarumo pertvarkos įvykiams. Procesai ir rezultatai aprašomi toliau.

2024 m. atliekant klimato ir aplinkos rizikos poveikio verslo aplinkai analizę bei klimato ir aplinkos rizikos reikšmingumo vertinimą neatsižvelgta į su klimatu susijusių scenarijų analizę ir nenaudoti skirtingų klimato scenarijų duomenys. Galutinis klimato ir aplinkos rizikos poveikio verslo aplinkai vertinimas buvo atliktas pasitelkus teisės aktų, kitų rinkos dalyvių metinių ataskaitų, literatūros apie klimatą analizę, išorinius mokslinius klimato ir aplinkos rizikos veiksnių vertinimo duomenis ir vidaus ekspertų įžvalgomis. Fizinį rizikos veiksnių poveikio stiprumo ir pokyčių dažnio kokybinis vertinimas buvo atliktas įvairiais laikotarpiais, remiantis Tarpvvyriausybės klimato kaitos komisijos (angl. *Intergovernmental Panel on Climate Change*, IPCC) regioninėmis klimato prognozėmis ir IPCC šeštojoje vertinimo IPCC pateiktomis gairėmis bei TKKK penktosios vertinimo ataskaitos gairėmis. Tvarumo pertvarkos riziką vertinome remdamiesi viešai prieinamais duomenimis, kurie buvo laikomi patikimais. Klimato ir aplinkos rizikos poveikio verslo aplinkai vertinimo duomenyse nebuvo jokių nuorodų į klimato scenarijų. 2025 m. klimato ir aplinkos rizikos poveikio verslo aplinkai vertinimui ketiname naudoti klimato duomenis, suderintus su SSP1-2.6, SSP2-4.5 arba SSP3-7.0 klimato scenarijais. Klimato ir aplinkos rizikos vertinime, kuris yra klimato ir aplinkos rizikos poveikio verslo aplinkai vertinimo dalis, nustatomos kritinės sritys, konkretus poveikis ir individualūs strateginiai sprendimai, pritaikyti mūsų veiklai. Pagal klimatų ir aplinkos rizikų vertinimą nustatomi kredito portfelio klimato rizikos testavimo nepalankiausiomis sąlygomis prioritetai ir daugiausia dėmesio skiriama pagrindinėms ekonominės veiklos rūšims arba rizikos veiksniams. Klimato ir aplinkos rizikos reikšmingumo vertinimas ir rizikos kiekybinio vertinimo procesai grindžiami klimato ir aplinkos rizikos poveikio verslo aplinkai vertinimo rezultatais, o klimato ir aplinkos rizikos reikšmingumo vertinimo ir testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatais vadovaujamasi nustatant rizikos apetito rodiklius, nurodytus Pareiškinge dėl rizikos apetito.

Atlikę su anglies dioksidu susijusio turto analizę nustatėme verslo klientų paskolas ir verslo veiklas, kurioms suderinti su perėjimu prie klimatui neutralios ekonomikos gali prireikti didelių pastangų. Tai aprašoma skyriuje „Tikslai“. 2024 m. Baltijos šalis analizavome kaip vientisą regioną, kuris susiduria su vienodomis pagrindinėmis fizinėmis rizikomis, pavyzdžiui, potvynių, sausrų, audrų ir gausių kritulių rizika. Taip pat atlikome analizę, kad suprastume, ar ūminę fizinę riziką reikia analizuoti šalies lygmeniu. Atlikę šį vertinimą priėjome prie išvados, kad 2025 m. reikės analizuoti fizinę klimato ir aplinkos riziką šalies lygmeniu. Tvarumo pertvarkos rizika iš esmės yra vienoda visose Baltijos šalyse, išskyrus teisės aktų reikalavimų tendencijas, nes Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje vietos aplinkosaugos teisės aktų sistemos gali šiek tiek skirtis. Mūsų su klimatu ir aplinka susijusios rizikos valdymo procesai išsamiau aprašyti 3 ramsčio (angl. *Pillar 3*) ataskaitoje.

Klimato ir aplinkos rizikos poveikio mūsų verslo aplinkai analizė

2024 m. sukūrėme Klimato ir aplinkos rizikos poveikio verslo aplinkai analizės procedūrą. Ši analizė susideda iš trijų dalių: klimato ir aplinkos rizikos nustatymo, verslo aplinkos tyrimo ir klimato ir aplinkos rizikos vertinimo.

Su klimato kaita susiję pavojai buvo nustatyti trumpuoju, vidutiniu ir ilguoju laikotarpiais (iki 3 metų, 4–10 metų ir 11–26 metai), o mūsų verslo veikla buvo peržiūrėta siekiant nustatyti, kur mūsų turtas gali būti veikiamas šių pavojų. Mūsų vertintos klimato ir aplinkos rizikos apima ūminę fizinę riziką, ilgalaikius pokyčius arba ilgalaikę fizinę riziką ir tvarumo pertvarkos riziką.

Pirmoje dalyje nustatomos fizinės ir tvarumo pertvarkos rizikos, kurios bus analizuojamos antroje ir trečioje vertinimo dalyse. Verslo aplinkos tyrimas padeda suprasti tvarumo pertvarkos ir kitas rizikas, kylančias dėl įvairių mūsų verslo aplinkos aspektų. klimato ir aplinkos rizikos vertinimas skirtas vertinti klimato ir aplinkos rizikos veiksnių ar pokyčių poveikio Baltijos regiono gamtinei ir ekonominei aplinkai mastą trumpuoju, vidutiniu ir ilguoju laikotarpiais bei teikti rekomendacijas dėl galimų rizikos mažinimo priemonių pagal verslo sritis ir pramonės sektorius. Įvertinome 34 atskirus klimato ir aplinkos fizinės bei tvarumo pertvarkos rizikos veiksnius, kurie yra svarbūs ir potencialiai reikšmingi mūsų verslo sritys, portfeliams ir sektoriams.

Atliekant klimato ir aplinkos rizikos poveikio verslo aplinkai vertinimą daugiausia dėmesio skirta skolinimo sričiai. Privačių asmenų sąskaitos, indėliai ir planai, taip pat platinimo produktai nėra jautrūs klimato ir aplinkos rizikos veiksniams. Klimato ir aplinkos rizikos poveikio verslo aplinkai vertinimas taip pat laikomas svarbiu pensijų, portfelio valdymo, išdo ir rinkų sektoriams dėl jų veiklos pobūdžio ir apimties bei susijusią veiklą reglamentuojančių teisės aktų. Įvertinome atskirų klimato ir aplinkos rizikos veiksnių poveikį mūsų verslo klientams visuose ekonomikos sektoriuose, atskiriant stambius verslo klientus ir smulkius bei vidutinius klientus, taip pat išnagrinėjome mažmeninių būsto paskolų portfelį, įskaitant privačią išperkamąją nuomą trimis laikotarpiais. Portfelio vertinimą suskirstėme į paskolas didelėms įmonėms, paskolas mažoms ir vidutinėms įmonėms, išperkamąją nuomą ir būsto paskolas privatiems asmenims; jo metu atlikome išsamų verslo aplinkos tyrimą. 2024 m. pirmąjį ketvirtį Valdyba patvirtino atnaujintą Klimato ir aplinkos rizikos poveikio verslo aplinkai analizės procedūrą. 2024 m. vertinimas atliktas pagal šią procedūrą.

Vertinome vidutinio laikotarpio fizinę klimato ir aplinkos riziką 3 regioniniu lygmeniu pagal Teritorinių statistinių vienetų klasifikatoriaus (NUTS3) šalies regioninę klasifikaciją. Rezultatai atskleidė, kad Baltijos jūros NUTS3 lygmens regionuose tam tikros klimato ir aplinkos rizikos, pavyzdžiui, pakrančių potvynių, upių potvynių ar vandens trūkumo, lygis yra skirtingas. Nustatyta, kad kitos klimato ir aplinkos rizikos, pavyzdžiui, karščio bangos, miškų gaisrai ir pakrančių erozija, tuo pačiu metu buvo vienoda visuose Baltijos jūros NUTS3 lygmens regionuose. Išsamesnė klimato ir aplinkos rizikos analizė bus atlikta kartu su klimato ir aplinkos rizikos poveikio verslo aplinkai vertinimu 2025 m., kai rizika bus analizuojama kiekvienos Baltijos šalies lygmeniu.

Atlikus verslo sričių fizinės ir tvarumo pertvarkos rizikos vertinimą, paaiškėjo, kad skirtinguose ekonomikos sektoriuose rizikos veiksniai ir poveikis skiriasi. Trumpojo laikotarpio rizika klientams keliuose sektoriuose yra susijusi su ūmine ir ilgalaikė fizine rizika, daugiausia su temperatūros pokyčiais ir potvyniais, kurie gali turėti įtakos finansiniams srautams ir įkeistam turtui. Trumpalaikėje perspektyvoje visų sektorių klientai susidurs su politine rizika, bylinėjimosi ir reputacijos rizika. Šiame vertinime pabrėžiama, kad sektorius reikia vertinti atskirai ir parengti visų ekonomikos sektorių tvarumo pertvarkos planus, kurie atitiktų besikeičiančius aplinkosaugos teisės aktų reikalavimus.

Fizinė rizika privatiems klientams, kuri, kaip nustatyta, yra svarbi įvairiais laikotarpiais, apima sausrą, potvynius, gausius kritulius, karščio bangas, temperatūros pokyčius ir kitą riziką. Privačių klientų rizikos mažinimo priemonės apima draudimą ir užstato vertinimą, todėl kartu su klientais turime aktyviai valdyti riziką, atlikti strateginius pakeitimus ir laikytis kintančių priežiūros institucijų lūkesčių dėl klimato ir aplinkos rizikos mažinimo. Vertinimo rezultatai pateikti Tvarumo ataskaitos aiškinamajame rašte. Klimato ir aplinkos rizikos poveikio verslo aplinkai vertinimo rezultatus aptarė mūsų Valdyba ir įtraukė juos į mūsų įmonės strategiją.

Klimato ir aplinkos rizikos veiksmų poveikio reikšmingumo mūsų rizikos rūšims vertinimas

Klimato ir aplinkos riziką laikome rizikos veiksniais, kurie gali turėti įtakos įvairioms rizikos rūšims, nustatytoms pagal mūsų rizikų taksonomiją. Laikydami savo Rizikos politikos vadovaujamą rizikų taksonomiją, apimančią su tvarumu susijusias ir kitas rizikas. Rizikų taksonomija skirsto ir apibrėžia rizikos rūšis, o tai leidžia nuosekliai vertinti, kaupti ir valdyti rizikas, vartojant tą pačią rizikas apibūdinančią kalbą. Todėl klimato ir aplinkos rizikos veiksmų valdymas yra įtrauktas į mūsų rizikų valdymo sistemą. Reguliariai, bent kartą per metus, atliekame klimato ir aplinkos rizikos veiksmų reikšmingumo vertinimą.

2024 m. atlikome atitinkamų klimato ir aplinkos rizikos veiksmų reikšmingumo vertinimą, kuris apėmė visas reikšmingas rizikos rūšis ir porūšius išsamiausiu lygmeniu, koks tik įmanomas atsižvelgiant į tuo metu turimus duomenis ir modeliavimo galimybes. Vertinimas apėmė kredito, rinkos, likvidumo, modelio, operacijų, atitikties ir verslo modelio riziką. Atliekant vertinimą analizuoti kanalai, kuriais gali pasireikšti rizikos veiksniai, pavyzdžiui, potvynių ar sausras rizika arba tvarumo pertvarkos rizikos veiksniai (pvz., teisės aktų reikalavimų pokyčių rizika), ir įvertintas jų reikšmingumas trumpuoju, vidutiniu ir ilguoju laikotarpiais. Pagrindiniai parametrai, naudojami reikšmingumui apibrėžti, yra finansinių rizikų reikšmingumo riba ir nefinansinių rizikų lentelė, kurios aprašytos mūsų Rizikos politikoje. Operacijų, atitikties ir modelio rizika daugiausia buvo vertinama atliekant scenarijų analizę ir ekspertinį vertinimą, daugiausia dėmesio skiriant galimoms baudoms, reikšmingiems incidentams ir susijusiems finansiniams nuostoliams. Rezultatų reikšmingumas buvo įvertintas naudojant nefinansinių rizikų lentelę.

Atlikę reikšmingumo vertinimą, per metus patobulinome savo duomenų ir modeliavimo galimybes, kad galėtume atlikti tolesnę kiekybinę analizę ir prieiti prie išvadų, parodysių, kaip mūsų portfelis yra veikiamas klimato ir aplinkos rizikos veiksmų. Šio vertinimo rezultatai aprašomi tolesnėse pastraipose.

Kredito rizika

Mūsų kredito rizikos vertinimo ataskaitos taškas buvo klimato ir aplinkos rizikos vertinimo procesas, tapęs pagrindu vertinti klimato ir aplinkos riziką pagal kredito rizikos sistemą. Analizuoti šie ekonomikos sektoriai: žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė, gamyba, elektros, dujų, garų tiekimas ir oro kondicionavimas, statybos, didmeninė ir mažmeninė prekyba. Taip pat nagrinėjome poveikį įvairiems mūsų portfeliams, kurie apima stambias bendroves, mažas ir vidutines įmones (MVĮ), būsto paskolų turinčius namų ūkius ir komercinį nekilnojamąjį turtą (KNT).

Kai įmanoma, kiekybiniais rezultatams gauti naudojome savo rizikos kiekybinio vertinimo ir testavimo nepalankiausiomis sąlygomis modelius, kuriuos vėliau peržiūrėjo ir kvestionavo rizikos ekspertai. Naudojome savo kredito portfelio duomenis ir konkrečius klimato ir aplinkos rizikos duomenis, surinktus įmonės viduje ir gautus iš trečiųjų šalių. Rezultatai buvo vertinami atsižvelgiant į nustatytą reikšmingumo ribą, o klimato ir aplinkos poveikis buvo laikomas reikšmingu, jei viršijo šią ribą. Dvi

pagrindinės mūsų atlikto vertinimo išvados yra šios: klimato ir aplinkos rizikos veiksniai daro poveikį įkeisto turto koncentracijos ir vertės sumažėjimo rizikai bei skolinių įsipareigojimų nevykdymo ir sektoriaus koncentracijos rizikai.

Visais laikotarpiais nustatėme, kad fizinė rizika (ypač potvynių rizika) yra reikšmingas rizikos veiksnys tiek KNT, tiek namų ūkių būsto paskolų portfeliuose. Tvarumo pertvarkos rizika KNT portfeliui taip pat buvo reikšminga visais laikotarpiais. Taip yra daugiausia dėl būsimų Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl pastatų energinio naudingumo (2021/0426 (COD)) pakeitimų, kuriais siūloma, kad iki 2027 m. mažiausiai energiškai efektyvūs ne gyvenamosios paskirties pastatai turės būti renovuoti taip, kad iki 2027 m. pasiektų bent F energinio naudingumo klasę, o iki 2030 m. – E klasę. Vertinama, kad tvarumo pertvarkos rizika, susijusi su būsto paskolų turinčių namų ūkių portfeliu, vidutiniu laikotarpiu taps reikšminga dėl teisės aktų, pagal kuriuos, iki 2030 m. gyvenamieji pastatai turi būti renovuoti bent iki F, o iki 2033 m. – iki E energinio naudingumo klasės.

Fizinės ir tvarumo pertvarkos rizikos poveikis skolinių įsipareigojimų nevykdymui ir sektorių koncentracijai trumpuoju laikotarpiu yra labai reikšmingas, ypač žemės ūkio MVĮ ir stambioms gamybos bendrovėms. Daroma prielaida, kad ta pati rizika išliks vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu, išliekant reikšmingam poveikiui MVĮ gamybos sektoriuje ir MVĮ bei stambioms bendrovėms energetikos sektoriuje. (Sandorių šalių rizikos vertinimas ir įtraukimas aptariamas skyriuje „Išsamaus patikrinimo procesai“.)

Rinkos ir likvidumo rizika

Klimato ir aplinkos rizikos veiksnių poveikio rinkos ir likvidumo rizikai reikšmingumas vertinamas įtraukiant dėl ASV rizikos (įskaitant klimato ir aplinkos riziką) koreguotus įvairių indėlių segmentų duomenis į HQLA obligacijų portfelį, atliekant išgyvenimo termino (angl. *survival horizon*) analizę. Galimas kredito ir likvidumo rizikos persidavimas buvo įvertintas nagrinėjant, kokį poveikį likvidumui turėtų padidėjusios neveiksnių paskolų sumos atliekant mūsų kredito rizikos klimato ir aplinkos testavimą nepalankiausiomis sąlygomis.

Mūsų išgyvenimo terminas, į kurį įtraukti ir bendrojo scenarijaus nepalankiausių sąlygų veiksniai ir papildomų ASV riziką lemiančių veiksnių, įskaitant klimato ir aplinkos riziką, poveikis, yra ilgesnis nei 12 mėnesių. Net esant padidėjusios įtampos scenarijams, mūsų likvidumo rezervas išlieka tvirtas ir pakankamas, o tai rodo, kad šių rizikos veiksnių poveikis likvidumo rizikai nėra reikšmingas. ASV rizikos, įskaitant klimato ir aplinkos riziką, veiksniai, lemiantys rinkos riziką, daro tiesioginę įtaką kapitalo ir fiksuotų pajamų produktams, nes didina likvidumo suvaržymus, dėl kurių mažėja produktų, neatitinkančių aplinkos ir socialinio valdymo standartų, vertinimas. Labai svarbu, kad į šią riziką būtų atsižvelgta vertinant mūsų kredito riziką prieš kuriant produktus, ypač vykdant emitento limito patvirtinimo procesą.

Šis poveikis yra ribotas, nes mūsų prekybos knygoje nėra nuosavo kapitalo priemonių, o mūsų likvidumo portfelis turi reikšmingų valstybinių pozicijų. Visos finansinių priemonių pozicijos buvo susijusios su prekybos tikslais arba skirstos apsidrausti pozicijas su prekybos tikslais. Prekybos tikslas – tai bet kuri iš šių pozicijų: nuosavos pozicijos ir pozicijos, atsirandančios dėl klientų aptarnavimo ir rinkos formavimo; pozicijos, skirtos perparduoti trumpuoju laikotarpiu; pozicijos, skirtos gauti naudos iš faktinių ar numatomų trumpalaikių pirkimo ir pardavimo kainų skirtumų arba kitų kainų ar palūkanų normų svyravimų. Todėl klimato ir aplinkos rizikos veiksnių poveikis rinkos rizikai nėra reikšmingas.

Operacinė rizika

Įvertiname, kad fiziniai rizikos veiksniai, lemiantys operacinę riziką (visų pirma karščio bangos ir audros), gali turėti didelę įtaką mūsų operacinės rizikos profiliui dėl per pastarąjį dešimtmetį patirtų trikdžių, įskaitant ekstremalias karščio bangas ir vis dažniau pasitaikančias audras Baltijos regione, todėl juos reikia analizuoti detaliau. Atlikdami vertinimą daugiausia dėmesio skyrėme trumpajam laikotarpiui, nes esame įsitikinę, kad esame gerai pasirengę taikyti rizikos mažinimo strategijas, įskaitant veiksmingą verslo veiklos tęstinumo planavimą (VVTP), kad galėtume susidoroti su bet kokiais pastebimais operacinės rizikos įvykiais. Tikimasi, kad šis aktyvus požiūris padės išspręsti bet kokį reikšmingą poveikį vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu. Atlikus reikšmingumo vertinimą nenustatyta jokių reikšmingo poveikio operacinei rizikai. Pagrindinis galimas poveikis – žala ypatingos svarbos IT infrastruktūrai, kuri savo ruožtu gali turėti įtakos kitoms operacinės rizikos pakategorėms. Manome, kad toks poveikis nėra reikšmingas, tačiau toliau didiname savo rizikos valdymo praktikų ir veiklos tęstinumo planų atsparumą.

Atitikties rizika

2024 m. pirmąjį ketvirtį įvertiname, kaip klimato ir aplinkos rizikos veiksniai daro poveikį atitikties rizikai ir jos porūšiams, ir nustatėme, kad politinė ir reputacijos rizika yra pagrindiniai veiksniai, galintys daryti reikšmingą poveikį atitikties teisės aktų reikalavimams ir elgesio rizikos porūšiams trumpuoju, vidutiniu ir ilguoju laikotarpiais. Klimato ir aplinkos rizikos valdymo teisės

aktų reikalavimų aplinka tampa vis sudėtingesnė, todėl toliau peržiūrime savo vidaus pajėgumus ir vidaus valdymo procedūrą deriname su galiojančiais teisės aktų reikalavimais, pavyzdžiui, ECB vadovu dėl klimato ir aplinkos rizikos.

Verslo modelio rizika

Verslo modelio rizikos reikšmingumo vertinimo rezultatus daugiausia lėmė ekspertinis vertinimas, pagrįstas verslo aplinkos analizės rezultatais. Padarėme išvadą, kad klimato ir aplinkos rizikos veiksniai gali daryti reikšmingą poveikį teisinės sistemos rizikai, nes tvarumo pertvarkos rizika kelia didelių iššūkių bankų sektoriui, todėl būtina skubiai prisitaikyti prie teisės aktų reikalavimų pokyčių ir didėjančių administracinių reikalavimų. Taip pat vertiname, kad fizinės rizikos veiksniai gali daryti reikšmingą poveikį ekonominei rizikai, nes ekstremalios oro sąlygos ar stichinės nelaimės gali sutrikdyti svarbiausių finansų rinkos infrastruktūros paslaugų teikėjų veiklą. Net trumpalaikiai sutrikimai gali paveikti mūsų gebėjimą vykdyti svarbiausias funkcijas, pavyzdžiui, mokėjimus, tarpuskaitą ir atsiskaitymus, taip padidindami išplitimo finansų sektoriuje riziką. Šis poveikis laikomas reikšmingu, nes finansinių rinkos infrastruktūros paslaugų teikėjai yra įsikūrę įvairiose šalyse už mūsų namų rinkų ribų, todėl bet koks poveikis gali pasireikšti netikėtai.

Modelio rizika

Mūsų vertinime pabrėžiamas esminis modelio rizikos aspektas – dabartinių rizikos modeliavimo galimybių ribotumas, ypač siekiant tiksliai modeliuoti ir vertinti tvarumo pertvarkos ir fizinę riziką. Rizika yra reikšminga trumpuoju laikotarpiu, o būsimas poveikis priklausys nuo mūsų duomenų ir modeliavimo galimybių pažangos.

A2. Rizikos apribojimų sistemos tobulinimas

Svertas: 3 lygio finansuotų emisijų kiekis produkto vertės grandinėje; apimtis: mažmeninė bankininkystė ir verslo paskolos.

Įvedėme naujus rizikos apetito rodiklius ir ribas ir įtraukėme juos į Pareiškimą dėl rizikos apetito kartu su naujai sukurtais limitais, padaliniais ir skyriais, kuriais atsižvelgiama į rizikos sritis, kurias reikšmingai paveikia fizinė ar tvarumo pertvarkos rizika. Šiems veiksmams nebuvo skirta specialių išteklių, nes jie užtikrinami atliekant kasdienę Rizikos padalinio veiklą, banko pirmosios linijos darbuotojų, kaip rizikos savininkų, pareigas.

A3. Klimato rizikos įtraukimas į kreditingumo vertinimą

Svertas: 3 lygio finansuotų emisijų kiekių produkto vertės grandinėje; apimtis: verslo paskolos, būsto paskolos, veiksmai apima metinius peržiūros procesus, įrankius ir duomenis, skirtus 2024–2026 m.

Mes užtikrinome didesnę fizinės rizikos duomenų išsamumą ir sustiprinome pajėgumus, reikalingus fiziniams rizikos veiksniams įvertinti. Atnaujinome tam skirtas procedūras vadovaudamiesi rinkos rekomendacijomis. Daugiau duomenų pateikiama skyriuje „Kredito rizika ir klientų ASV rizikos vertinimas“. Šiems veiksams nebuvo skirta specialių išteklių, nes jie užtikrinami atliekant kasdienę Kredito rizikos skyriaus veiklą ir pardavimų struktūrą, užtikrinančią atitinkamų procesų atlikimą. Klimato klausimai įtraukiami į mūsų sandorių ir klientų lygmens sprendimų priėmimo procesus kredito klientams, kurie yra juridiniai asmenys, taikant ASV rizikos vertinimo procedūrą ir Pramonės ASV rizikos valdymo procedūrą. Vertiname juridinių asmenų (tiek MVĮ, tiek didelių įmonių) ASV riziką, atlikdami bendrąjį kreditingumo vertinimą. Atliekant įmonių skolininkų ASV rizikos vertinimą, įvertinama ASV rizika ir galimas poveikis dabartinei ir būsimai kliento verslo veiklai.

Mūsų ASV rizikos vertinimo procedūroje apibrėžiami aplinkos, socialinės ir valdymo rizikos vertinimo principai teikiant paskolas ir vykdant jų stebėseną. ASV rizikos lygiai vertinami naudojant tvarumo pertvarkos rizikos intensyvumo žemėlapi, pramonės ASV rizikos klasifikaciją ir istorinius neigiamus ASV įvykius. Pramonės šakas suskirstėme į tris kategorijas pagal jų poveikį aplinkai. Ši pramonės rizikos klasifikacija atitinka Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko rizikos kategorijų sąrašą ir *Standard & Poor's* pasaulinius ESG reitingus, pakoreguotus atsižvelgiant į mūsų klientų vietą.

Tvarumo pertvarkos rizikos intensyvumo žemėlapis rodo pagrindinių pramonės sektorių ir subsektorių tvarumo pertvarkos riziką pagal keturis rizikos veiksnius: tiesiogines emisijų sąnaudas, netiesiogines emisijų sąnaudas, mažiau anglies dioksido į aplinką išskiriančias kapitalo išlaidas ir pajamas. Jei įmonės veikla daro didelį poveikį aplinkai, atliekame išsamesnį aplinkos rizikos vertinimą ir tiriamo, ar klientas padarė pakankamai, kad sušvelnintų poveikį ir ar yra parengęs tvarumo pertvarkos planą.

Be to, savo Tvarumo politikoje esame sudarę išimčių sąrašą. Mes neteikiame paslaugų klientui, jei nustatome, kad jis vykdo tam tikrą aplinkai kenksmingą veiklą, arba jei nustatome riziką, kad jis prisideda prie sistemingų žmogaus teisių ar asmens teisių pažeidimų karo ar kitų konfliktų metu, pagrindinių žmogaus teisių pažeidimų, korupcijos ar kitų ypač rimtų pagrindinių etikos normų pažeidimų arba yra už juos atsakingas. Į išimčių sąrašą neįtraukėme klientų, kurie gamina elektros energiją anglimi kūrenamose elektrinėse, kasa anglį arba išgauna naftą ir skalūnus, jei jie yra įsipareigoję iki 2050 m. pasiekti nulines ŠESD emisijas ir yra parengę tvarumo pertvarkos planą, kaip to pasiekti.

2024 m. pradėjome taikyti ASV rizikos vertinimo modelį, pagal kurį didžiausiems mūsų įmonių paskolų klientams apskaičiuojamas ASV rizikos balas, įvertinant aplinkos riziką jų atžvilgiu, įskaitant tvarumo pertvarkos ir fizinę riziką. Atliekant vertinimą naudojama kliento pateikta informacija apie anglies pėdsaką, kitas aplinkosaugos priemones, pavyzdžiui, susijusias su atliekų tvarkymu, vandens ir energijos suvartojimu, įmonės nekilnojamojo turto fizinės rizikos vertinimą ir poveikio mažinimo priemones, kurių jis ėmėsi. Priimant sprendimus dėl kredito atsižvelgiama į ASV rizikos balą. Toliau ASV rizikos vertinimo metodikos pokyčiai apims socialinius ir valdymo aspektus.

Siekdami nustatyti su atskiromis pramonės šakomis susijusią ASV riziką ir išvengti kliento kreditingumo pablogėjimo, sukūrėme Pramonės ASV rizikos valdymo procedūrą, kuri yra įtraukta į ASV rizikos vertinimo procedūrą ir kurioje pateikiamos konkrečiam sektoriui skirtos gairės dėl pramonės šakų, kurioms būdinga padidėjusi ASV rizika. Vadovaujamės Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko aplinkos ir socialinės rizikos žemėlapių klasifikacija ir Anglies dioksido apskaitos bendrijos (PCAF) metodika finansuotoms ŠESD emisijoms bei nustatome septynis sektorius, kurių ASV rizika gali būti padidėjusi. Tokie sektoriai yra šie: statyba, didmeninė ir mažmeninė prekyba, žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė, gamyba, elektros, dujų, garų tiekimas ir oro kondicionavimas, transportas ir komercinis nekilnojamasis turtas. Atliktas išsamus šių pramonės šakų ASV rizikos vertinimas, apimantis fizinę riziką ir tvarumo pertvarkos riziką, kuri gali paveikti klientus įvairiais laikotarpiais. Tai leidžia mums nustatyti konkrečioms pramonės šakoms būdingą riziką ir pasiūlyti jų klientams rizikos mažinimo priemones, įskaitant rizikos mažinimo veiksmus, kurių jie gali imtis patys.

Pagrindiniai kriterijai, į kuriuos atsižvelgiama vertinant klimato riziką teikiant būsto paskolas privatiems asmenims, yra finansuojamo nekilnojamojo turto energinio naudingumo klasė ir fizinė rizika (daugiausia dėmesio skiriant potvynių rizikai), nes tai yra pagrindinė fizinė rizika Baltijos šalyse. Ši rizika vertinama sandorio arba portfelio lygmeniu.

A4. Mūsų veiklos poveikio klimatui mažinimas

Svertas: savo veiklos emisijos, 1, 2 ir 3 lygiai (išskyrus 15 kategoriją – investicijas); 2024–2027 m.

Ėmėmės veiksmų, kad sumažintume savo veiklos anglies pėdsaką naudodami daugiau atsinaujinančios energijos, pereidami prie hibridinio automobilių parko ir savo patalpose taikydami energijos efektyvumą užtikrinančias priemones. Išteklių yra įtraukti į veiklos išlaidas, kaip nurodyta skyriaus „Klimato kaita“ skiltyje „Tikslai“; juos padengia Tvarumo skyriaus sąnaudos.

Emisijų mažinimas yra svarbiausias mūsų poveikio klimatui mažinimo siekis. 2024 m. padarėme pažangą vykdydami savo įsipareigojimą iki 2050 m. pasiekti anglies dioksido poveikio neutralumą ir siekdami tarpinio uždavinio iki 2025 m. perpus sumažinti savo veiklos 1, 2 ir 3 lygio emisijas (išskyrus 15 kategoriją – investicijas), tenkantį vienam darbuotojui. Mūsų pačių bendrosios ŠESD emisijos pagal finansinės kontrolės ribas 2024 m., taikant rinka grindžiamą metodą 2 lygio ŠESD emisijoms apskaičiuoti, buvo 2 571 tCO₂e, ir 4 078 tCO₂e, taikant vieta grindžiamą metodą 2 lygio ŠESD emisijoms apskaičiuoti. Lyginant su emisijų kiekiu, apskaičiuotu taikant rinka grindžiamą metodą, 2024 m. taršos anglies dioksidu intensyvumą vienam darbuotojui sumažiname iki 1,0 tCO₂e/FTE, tačiau 2024 m. padidėjo 3 lygio emisijos (išskyrus 15 kategoriją – investicijas). 2024 m. atnaujinome ŠESD emisijų apskaitos metodiką, pakeisdami emisijų faktorius, naudojamus 2 lygio emisijų apskaitai, taip pat atskirdami rinka ir vieta grindžiamą emisijų apskaitą. Padidinome bendrojo elektros energijos suvartojimo atsinaujinančios energijos dalį iki 70,8 %.

2023 m. atlikome mūsų 3 lygio 1–14 kategorijų veiklos emisijų reikšmingumo vertinimą, kad galėtume jas įtraukti į savo ataskaitas. Nustatėme, kad IT įranga ir darbuotojų viešnage viešbučiuose komandiruočių metu sąlygoja reikšmingas emisijas, kurias reikia įtraukti į 2024 m. pradinės reikšmės. Įvertinę 15 kategorijų ir 31 pakategorę priėjome prie išvados, kad šešios kategorijos yra reikšmingos mūsų 3 lygio emisijoms. Nereikšmingos kategorijos neįtrauktos dėl to, kad jos nesusijusios su mūsų verslo modeliu (pvz., transportavimas susijęs su tiekimo/produkto vertės grandinėmis, franšizės, produktų šalinimas pasibaigus gyvavimo ciklui) arba dėl riboto produktų naudojimo, nedidelės reikšmės mūsų verslo veiklai ar nedidelės numatomos reikšmės bendroms ŠESD emisijoms. Mūsų 3 lygio emisijų sąrašas apima emisijas, susijusias su popieriaus naudojimu (1 kategorija), IT įranga (2 kategorija), susidariusiomis atliekomis (5 kategorija), verslo kelionėmis (6 kategorija) ir darbuotojų važinėjimu į darbą (7 kategorija). Be to, 15 kategorijos finansuotas emisijas apskaičiuojame pagal PCAF A plano turto klases.

2024 m. ėmėmės tolesnių veiksmų, kad sumažintume savo poveikį klimatui, ir dabar didžiąją dalį mūsų automobilių parko sudaro hibridinės transporto priemonės, o mūsų patalpose įrengti papildomi šviesos jutikliai ir LED šviestuvai. Siekdami sumažinti darbuotojų važinėjimo į darbą emisijas, 2024 m. pradėjome vykdyti pirkimus dėl bendrų kelionių automobiliu sprendimų.

Energijos suvartojimas ir rūšių derinys, MWh	2024 m.
Visas iškastinių išteklių energijos suvartojimas, MWh	4 568
Iškastinių išteklių energijos dalis visame energijos suvartojime, %	57
Branduolinių išteklių kuro suvartojimas, MWh	0
Branduolinių išteklių energijos dalis visame energijos suvartojime, %	0
Atsinaujinančių išteklių kuro, įskaitant biomasę (kuri taip pat apima biologinės kilmės pramonines ir komunalines atliekas, biodujas, vandenilį iš atsinaujinančių išteklių ir t. t.) suvartojimas, MWh	0
Į(s)gytos atsinaujinančių išteklių elektros energijos, šilumos, garo ir vėsumos suvartojimas, MWh	3 484
Pasigamintos ne kurui naudojamos atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimas, MWh	0
Visas atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimas, MWh	3 484
Atsinaujinančių išteklių energijos dalis visame energijos suvartojime, proc.	43
Iš viso, MWh	8 053

Duomenų metodikos ir apribojimai:

ŠESD emisijoms vertinti naudota finansinė kontrolė. Pateikiami energijos suvartojimo duomenys pagrįsti sąskaitomis faktūromis, kurias gauname iš mūsų nuomojamų patalpų savininkų. Kai kuriose iš šių sąskaitų faktūrų naudojami kvadratiniai metrai grindų ploto, siekiant apytiksliai apskaičiuoti mūsų energijos suvartojimą. Duomenys apie mūsų suvartojamą energiją pateikiami per *Schneider Electric Resource Advisor* platformą, tačiau *Schneider Electric* konsultantai šių duomenų nepatvirtino. Energijos suvartojimas yra pagrindinis mūsų 2 lygio emisijų veiksnys, kurį sudaro mūsų įmonėse suvartojama elektros energija ir šilumos energija. Elektros energijos suvartojimas mums pristatomas suvartotos energijos vienetais – kWh arba MWh. Kai kuriose patalpose Rygoje šilumos energijos suvartojimas sąskaitose faktūrose pateikiamas ne suvartotos energijos vienetais, o pinigine suma, mokama už šilumos energiją pagal patalpų plotą. Tokiais atvejais šilumos energijos suvartojimą apskaičiuojame pagal piniginę sumą, kuriai išrašomos sąskaitos, ir mėnesinį šilumos energijos mokestį Rygoje.

Rinka ir vieta grindžiamos emisijos pagal kategorijas

Emisijos pagal kategorijas, apskaičiuojamas taikant rinka ir vieta grindžiamą metodą, tCO ₂ ekv	Retrospektyviniai duomenys		Tarpinės reikšmės ir tiksliniai metai		
	Baziniai metai, 2021 m.	2024 m.	2025 m.	2030 m.	Metinis tikslinis % pagal bazinius metus
1 lygio ŠESD emisijos					
Bendras išmestas 1 lygio ŠESD kiekis (tCO ₂ e)	51	31	-	-	-
Išmesto 1 lygio ŠESD kiekio, kuriam taikomos reguliuojamos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos, procentinė dalis (%)	0	0	-	-	-
2 lygio ŠESD emisijos					
Bendras vietos metodu nustatytas išmestas 2 lygio ŠESD kiekis (tCO ₂ e) (a)	-	2 519	-	-	-
Bendras rinkos metodu nustatytas išmestas 2 lygio ŠESD kiekis (tCO ₂ e)	2 155	1 012	-	-	-
3 lygio ŠESD emisijos					
Visas bendras netiesiogiai išmestas (3 lygio) ŠESD kiekis (tCO ₂ e) (b)	1 054	3 037 451	-	-	-
Perkamos prekės ir paslaugos	-	5	-	-	-
Ilgalaikis materialusis turtas (a)	-	182	-	-	-
Su kuru ir energija susijusi veikla (neįtraukta į 1 ar 2 lygį)	-	NETAIKOMA	-	-	-
Su tiekimo vertės grandine susijęs transportavimas ir platinimas	-	NETAIKOMA	-	-	-
Vykdant veiklą susidariusios atliekos	24	48	-	-	-
Verslo kelionės	87	700	-	-	-
Darbuotojų važinėjimas į darbą	936	592	-	-	-
Su tiekimo vertės grandine susijęs nuomojamas turtas	-	-	-	-	-
Su produkto vertės grandine susijęs transportavimas	-	-	-	-	-
Parduodamų produktų apdorojimas	-	-	-	-	-
Parduodamų produktų naudojimas	-	-	-	-	-
Parduotų produktų šalinimas pasibaigus gyvavimo ciklui	-	-	-	-	-
Su produkto vertės grandine susijęs nuomojamas turtas	-	-	-	-	-
Franšizės	-	-	-	-	-
Investicijos	-	3 035 923	-	-	-
Visos ŠESD emisijos					
Visas išmestas ŠESD kiekis (vietos metodu) (tCO ₂ e) (a)	-	3 040 001	-	-	-
Visas išmestas ŠESD kiekis (rinkos metodu) (tCO ₂ e)	-	3 038 494	-	-	-
Taršos ŠESD intensyvumas, vietos metodu (bendras taršos ŠESD intensyvumas pagal grynąsias pajamas) (b)	-	4 806	-	-	-
Taršos ŠESD intensyvumas, rinkos metodu (bendras taršos ŠESD intensyvumas pagal grynąsias pajamas) (b)	-	4 803	-	-	-

- Šių kategorijų ŠESD emisijos pirmą kartą buvo apskaičiuotos 2024 ataskaitiniais metais.
- Nustatydami tikslus išskyrėme savo tiesioginės veiklos ir finansuotas emisijas. Tiesioginės veiklos emisijos neapima 15 kategorijos finansuotų emisijų. Finansuotos emisijos apima 15 kategoriją „Investicijos“, kaip aprašyta pirmiau. Tiesioginės veiklos emisijos 2024 m. siekė 1 528 tCO₂eq.
- Apskaičiuodami taršos ŠESD intensyvumą pagal įmonės pajamas, naudojome tas pačias grynąsias pajamas, kurios pateiktos finansinėje ataskaitoje. Panaudotai grynujų pajamų sumai netaikomi jokie atskaitymai ar koregavimai. Taršos ŠESD intensyvumui apskaičiuoti naudojamos pajamos, pateiktos toliau esančioje lentelėje.

Pajamos ir ŠESD kiekio apskaičiavimas

2024 m.

Grynosios pajamos	632,6
Grynosios pajamos, naudojamos taršos ŠESD intensyvumui apskaičiuoti	632,6
Grynosios pajamos, išskyrus naudojamas taršos ŠESD intensyvumui apskaičiuoti	0

Duomenų metodikos ir apribojimai, susiję su savo veiklos emisijomis pagal kategorijas, pateikiami skyriaus „Metodikos“ skiltyje „Metodika ir apribojimai vertinant savo veiklos ŠESD emisijų kiekį“. Grynosios pajamos pateikiamos konsoliduotos finansinės ataskaitos skyriuje „Konsoliduota pelno ir nuostolių ataskaita“.

ŠESD absorbavimas

Mūsų ŠESD absorbavimo metodas aprašytas skyriuje „Emisijų mažinimo svertai“. 2024 m. savanoriškas indėlis į pelkių atkūrimą Baltijos šalyse ateinančių 30 metų laikotarpiu sumažina ŠESD emisijas 4 305 t CO₂e.

Duomenų metodikos ir apribojimai, susiję su ŠESD absorbavimu, pateikiami skyriaus „Metodikos“ skiltyje „ŠESD absorbavimo duomenų metodikos ir apribojimai“.

Finansuotos emisijos pagal turto klasę ir duomenų kokybės įverčius

Finansuotos emisijos, tūkst. tCO ₂ e	Balansinis turtas, mln. eurų	Finansuotos emisijos, tCO ₂ e			Anglies dioksido intensyvumas, tCO ₂ e/€m	Aprėptis, viso turto dalis turto klasėje, %	PCAF kokybės įvertis
		Lygis 1 ir 2	Lygis 3	Iš viso			
Būsto paskolos	5 427	234 003	netaikoma	234 003	43,1	100 %	3,1
Verslo paskolos (a)	3 434	552 469	1 869 901	2 422 370	705,5	100 %	4,1
Paskolos motorinėms transporto priemonėms	1 323	74 469	netaikoma	74 469	56,3	100 %	4
Į biržos prekybos sąrašus įtraukti nuosavybės vertybiniai popieriai ir įmonių obligacijos	306	8 210	98 671	106 881	349,3	100 %	2,4, 5
Skolinimas valstybei (b)	1 404	netaikoma	netaikoma	198 200	141,2	100 %	1
Iš viso	11 894	869 151	1 968 572	3 035 923	netaikoma	netaikoma	netaikoma

a. Į verslo paskolas neįtraukiama finansinė veikla (NACE kodas K). Apskaitos likutis 268,2 mln.

b. PCAF nepateikia atskirų 1, 2 ir 3 lygio turto ŠESD emisijų faktorių.

Balansinis turtas lygus pagrindinei sumai, neįskaitant vertės sumažėjimo.

Duomenų metodikos ir apribojimai, susiję su finansuotomis emisijomis pagal turto klases, pateikiami skyriaus „Metodikos“ skiltyje „3 lygio finansuotų ŠESD emisijų duomenų metodikos ir apribojimai“.

A5. Paskolų portfelio poveikio klimatui mažinimas

Svertas: 3 lygio produkto vertės grandinės emisijų kiekis; apimtis: būsto ir verslo paskolos; 2024–2027 m., aptariama skyriuje „Tvarumo pertvarkos planas“.

Mūsų poveikis klimatui yra sumažinamas taikant išimčių sąrašą, sektorių gaires ir atnaujintus pagrindinius veiklos rezultatų rodiklius, taip pat padidinant finansavimą atsinaujinančios energijos projektams ir didelio energinio naudingumo nekilnojamajam turtui bei stiprinant pagrindinius pajėgumus padėti klientams pereiti prie skaidraus ataskaitų teikimo. Daugiau duomenų pateikiama skyriaus „Klimato kaitos švelninimas ir prisitaikymas prie jos. Tvarumo pertvarkos planas“ skiltyje „Klimato poveikio mūsų skolinimo portfeliui mažinimas“. Ištekliai įtraukti į veiklos išlaidas, kaip aprašyta skyriaus „Klimato kaita“ skiltyje „Tikslai“; juos padengia Tvarumo skyriaus sąnaudos.

2023 m. pasirašėme 115 mln. eurų vertės susitarimą su Europos investicijų banku (EIB), kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos papildomam skolinimui Baltijos šalių įmonėms. Ne mažiau kaip 20 % šio finansavimo skiriama pagerinti galimybes gauti finansavimą Baltijos regione projektams, padedantiems įgyvendinti tvarumo tikslus. Juo gali pasinaudoti mažosios ir vidutinės įmonės. Šis finansavimas leidžia mums įgyvendinti tvarumo pertvarkos plano iniciatyvas ir teikti paskolas, kuriomis prisidedama prie tvarumo tikslų, konkurencingomis sąlygomis. EIB remiamas finansavimas visose trijose šalyse teikiamas nuo 2024 m. balandžio mėn.

2024 m. ėmėmės papildomų veiksmų, kad sumažintume savo paskolų portfelio poveikį klimatui. Pradėjome bendradarbiauti su Moksliškai pagrįstų tikslų iniciatyva, kad pagrįstume savo 2035 m. skolinimo verslo klientams produktų tikslus, kuriuos Valdyba patvirtino 2023 m. pabaigoje, ir atskirą energetikos sektoriaus tikslą. Į savo ketvirčio vidines ASV ataskaitas įtraukėme portfelio grįžtus anglies dioksido intensyvumo rodiklius, o Valdybai pateikėme ketvirtines apžvalgas ir aptarėme savo veiklos rezultatus. Peržiūrėjome savo vidinius 2025 m. dekarbonizacijos tikslus ir 2025 m. ASV strategijos planą ir įsitikinome, kad jie atitinka finansinį planą ir mūsų vidutinio ir ilgojo laikotarpio dekarbonizacijos ir skolinimo tvariems projektams tikslus.

Vadovaudamiesi ERPB pramonės šakų klasifikacija, įvertinome aplinkos (tvarumo pertvarkos ir fizinės) ir socialinės rizikos poveikį mūsų kredito portfeliui. Atlikus šį vertinimą nustatyta, kad mūsų portfelyje yra didelės rizikos turto, susijusio su dideliu energijos ir taršos intensyvumu, ir 17,9 % mūsų įmonių paskolų priskirta didelei būdingai aplinkos rizikai. 2024 m. 81 % naujų paskolų ir paskolų pratęsimo klientams, priklausantiems sektoriams, kuriuose klimato rizika yra didelė, klientų, kurių pozicijos (panaudotos sumos, sukauptų palūkanų ir nebalansinių pozicijų suma) viršija 5 mln. eurų, neįskaitant nebalansinių pozicijų, grupėje turėjo parengtus tvarumo pertvarkos planus.

Mūsų finansuotoms ŠESD emisijoms (apskaičiuotoms pagal PCAF standartą), susijusioms su skolinimu verslo klientams, būsto ir automobilių paskolomis, įtakos turėjo išaugęs įmonių skolinimo portfelis, taip pat pagerėjęs duomenų prieinamumas ir kokybė, o ypač atnaujinti ŠESD emisijų faktoriai ir tikrieji klientų bei registru duomenys. Emisijų apskaitą įdiegėme tik verslo paskolų ir į biržos prekybos sąrašus neįtrauktų vertybinių popierių, paskolų motorinėms transporto priemonėms ir būstui turto klasėms. Kitoms turto klasėms, pavyzdžiui, įmonių obligacijoms ar skolinimui valstybei, apskaitos metodikos netaikome.

Finansuotos ŠESD emisijos, tCO ₂ e	2024 m.
Būsto paskolos	234 003
Paskolos motorinėms transporto priemonėms	74 469
Verslo paskolos	2 422 370
Iš viso	2 730 843

Duomenų metodikos ir apribojimai pateikiami skyriaus „Metodikos“ skiltyje „3 lygio finansuotų ŠESD emisijų duomenų metodikos ir apribojimai“.

Siekdami apriboti savo riziką, susijusią su didelės rizikos klientais ir turtu, bei remti energetikos sektoriaus tvarumo pertvarką, atnaujiname savo Tvarumo politikos išimčių sąrašą, į kurį įtraukėme elektros energijos gamybos iš akmens anglių, šilumos gamybai naudojamos anglies gavybos ir naftos bei skalūnų gavybos įmones, kurios nėra įsipareigojusios iki 2050 m. ar anksčiau pasiekti nulines ŠESD emisijas ir nėra parengusios tvarumo pertvarkos plano, įvykdytino per pagrįstą laikotarpį, ne ilgesnį kaip 12 mėnesių nuo finansavimo sutarties pasirašymo. Taip pat nustatėme naujus rizikos apetito rodiklius būsto paskolų portfeliui, skirtam finansuoti nekilnojamąjį turtą, kurio energijos vartojimo efektyvumas yra mažas.

Toliau reikalavome, kad mūsų didžiausi verslo klientai, veikiantys didelės rizikos sektoriuose, įrodytų, jog imasi veiksmų, kad sumažintų savo poveikį aplinkai, prašydami, kad jie turėtų tvarumo pertvarkos planus ir, jei reikia, apskaičiuotų emisijas bei nustatytų tikslus sumažinti taršos anglies dioksidu intensyvumą, kaip apibrėžta mūsų ASV rizikos vertinimo procedūroje. Taip pat atnaujinome Pramonės ASV rizikos valdymo procedūrą, kurioje pateikiamos konkrečioms pramonės šakoms skirtos rekomendacijos dėl pagrindinių ASV rizikos rūšių ir pagrindinių tvarumo pertvarkos planavimo bei rizikos mažinimo elementų šiuose sektoriuose veikiantiems klientams. 2024 m. 81 % mūsų didelės rizikos pramonėje veikiančių klientų, gavusių naujas paskolas, įrodė gebantys mažinti tvarumo pertvarkos riziką (daugiau informacijos pateikta skyriuje „Klimato kaita“, skiltyje „Tikslai, rodikliai ir metodika“).

Stiprinsime savo tvarumo pertvarkos planavimo pajėgumus, kad padėtume klientams prisitaikyti prie mažo anglies dioksido pėdsako ekonomikos, inicijuodami priemonių kūrimą, tikslų nustatymą, klientų ir darbuotojų mokymus bei iniciatyvų prioritetų nustatymą. Įmonės viduje įgijome daugiau patirties, susijusios su ŠESD emisijų mažinimo svertais, ir remiame magistrantūros mokslinių tyrimų projektą, tiriantį tvarumo pertvarkos planavimą žemės ūkyje. Be to, 2024 m. pradžioje pradėjome rengti pirmuosius mokymus apie tvarumo pertvarkos planų sudarymą darbuotojams ir klientams, kuriuose dalyvavo išorės ekspertas, supažindinęs su klimato kaitos priežastimis ir poveikiu.

2024 m. toliau finansavome mažiau anglies dioksido į aplinką išskiriančius energetikos projektus, o mūsų naujos paskolos efektyviai energiją vartojančiam nekilnojamajam turtui ir atsinaujinančios energijos projektų plėtrai 2021–2024 m. laikotarpiu siekė 182 mln. eurų. Ataskaitoje gali būti nurodyti nekilnojamojo turto statybos, įsigijimo bei renovacijos projektai, kurie atitinka techninės analizės kriterijus dėl pastatų pirminės energijos poreikio pagal Klimato srities deleguotąjį aktą arba kuriems suteiktas vienas iš šių ar aukštesnių tarptautinių sertifikatų: LEED (auksinis), BREEAM (labai geras), EDGE (standartinis), „pasyviųjų namų“ (standartinis), DGNB (sidabrinis) arba kitas lygiavertis konkrečiam sektoriui taikomas ar vietinis sertifikatas.

Toliau rinkome duomenis iš didžiausių verslo klientų, naudodami išsamų klausimyną apie klimato ir aplinkos riziką, kuris yra mūsų ASV rizikos vertinimo proceso dalis ir kuriame klausiama apie klimato kaitą, išteklių naudojimą, atliekas ir taršą bei gamybą, taip pat surenkama preliminarinė informacija apie poveikio aplinkai mažinimo priemones ir tikslus. Klausimynas skirtas išsamiesiems ir kiekybiniais duomenimis iš klientų rinkti. Taip pat surinkome daugiau ir geresnės kokybės duomenų iš registru, kuriuose nurodomi klientų adresai ir įkeisto turto energinio efektyvumo sertifikatai.

2024 m. įsigijome į ateitį orientuotus, koordinatėmis grįstus klimato ir aplinkos rizikos veiksnių duomenis, kuriuos įtraukėme į savo nekilnojamojo turto potvynio rizikos vertinimo procesą būsto paskolų teikimo tikslais. 2025 m. atliksime tolesnius rizikos veiksnių vertinimus.

2024 m. padidinome savo portfelio būsto paskolų, skirtų būstui, kurio energinio efektyvumo klasė yra A arba geresnė, pozicijų dalį iki 28,9 %, taigi artėjame prie savo 2027 m. tikslo – 30 %. Būsto paskolų energinio naudingumo klasė buvo nustatyta pagal mūsų vidaus metodiką. 2025 m. toliau imsime papildomų veiksmų, kad pasiektume ŠESD emisijų mažinimo tikslus, susijusius su gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto finansavimu, finansuodami naujus A ar aukštesnės klasės nekilnojamojo turto projektus ir integruodami aplinkos ir tvarumo tikslus į savo skolinimo strategiją bei sprendimų priėmimo procesus.

Pagerinome duomenų apie pateiktas užtikrinimo priemones, pavyzdžiui, jų energinį naudingumą ir pirminį energijos poreikį, rinkimą ir prieinamumą. Iki 2024 m. pabaigos iš klientų ir vietinių energinio naudingumo sertifikatų registru buvo surinkti realūs energinio naudingumo sertifikatų duomenys apie 37 % būsto paskolų pozicijų. Mažmeninio skolinimo srityje nustatėme ir įvertinome fizinę klimato riziką mūsų rinkose pagal ES taksonomijos klasifikaciją, o potvynių, pakrančių erozijos ir karščio bangų rizika buvo laikoma reikšmingiausia nekilnojamajam turtui; taip pat naudojome kiekvienos šalies klimato kaitos rizikos žemėlapius, kad nustatytume nekilnojamojo turto objektus vietovėse, kurioms gresia didelė klimato kaitos žala.

A6. Mūsų investicinės veiklos poveikio klimatui mažinimas

Svertas: produkto vertės grandinės emisijų kiekis; apimtis: portfelio valdymo paslaugos; pensijų fondai.

Mūsų įsipareigojimas iki 2050 m. pasiekti nulines ŠESD emisijas apima ir mūsų investicinės veiklos poveikio klimatui mažinimą. Mūsų Tvaraus investavimo gairėse aprašomas tvarumo rizikos principų (įskaitant susijusius su klimatu ir aplinka) integravimas į investavimo sprendimus, siejamus su portfelio valdymo paslauga ir pensijų fondais, kuriuos valdo mūsų Turto valdymo patronuojamosios įmonės. Daugiau duomenų pateikiama skyriaus „Klimato kaitos valdymas ir prisitaikymas prie jos. Tvarumo pertvarkos planas“ skiltyje „Mūsų investicinės veiklos poveikio klimatui mažinimas“. Šiems veiksams nebuvo skirta jokių išteklių, nes jie užtikrinami per Turto valdymo patronuojamųjų įmonių ir portfelio valdymo padalinių kasdienę veiklą.

2024 m. klimato kaita buvo įvardinta kaip viena iš prioritetinių sričių teikiant portfelio valdymo paslaugas. Todėl mūsų vidaus taisyklėse reikalaujama, kad valdydami portfelius pirmenybę teiktume investicijoms, kurių su klimatu susiję pagrindinio neigiamo poveikio rodikliai yra geresni, pavyzdžiui, mažesnis anglies pėdsakas arba šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo intensyvumas, jei visos kitos sąlygos yra vienodos. Dėl to, teikiant portfelio valdymo paslaugas, darome pažangą su klimato kaita susijusių pagrindinio neigiamo poveikio rodiklių srityje – ji kasmet atskleidžiama ataskaitoje apie pagrindinį neigiamą investicinių sprendimų poveikį tvarumo veiksniams. Be to, prieš pradėdami teikti klientams portfelio valdymo paslaugą, įvertiname jų tvarumo prioritetus, o tai padeda padidinti potencialių investicijų, atsižvelgiančių į pagrindinį neigiamą poveikį aplinkai, dalį mūsų portfeluose.

Tvarumo rizikos, įskaitant klimato riziką, integravimas taip pat svarbus ir mūsų Turto valdymo patronuojamosioms įmonėms, teikiančioms klientams konkurencingus antros ir trečios pakopos pensijų fondų pasiūlymus, siekiant apsaugoti klientų santaupas ilguoju laikotarpiu. 2024 m. aplinkosauginės savybės skatinančių priemonių ir tvarių priemonių dalis bendrame pensijų fondų turte padidėjo iki 33 % 2024 metų pabaigoje. Siekdami sumažinti savo investicinės veiklos poveikį klimatui, 2024 m. pradėjome nustatyti pensijų fondų portfelio priemonių prioritetus pagal jų su klimatu susijusį pagrindinį neigiamą poveikį, daugiausia dėmesio skirdami šiltnamio efektą sukeliančių dujų intensyvumo pagrindiniam neigiamam poveikiui. Mūsų požiūris į su klimato kaita susijusį pagrindinį neigiamą poveikį atspindės kiekvienos Turto valdymo patronuojamosios įmonės 2024 m. atskleidžiamoje tvarumo informacijoje.

Siekdami patenkinti aplinka besirūpinančių klientų pageidavimus, nuo 2021 m. visose Baltijos šalyse siūlome pensijų fondus pagal TFIAR 8 straipsnį, skatinančius ASV ypatumus. Šie pensijų fondai orientuojasi į investicinius fondus, investuojančius į aukštus ASV reitingus turinčias įmones, siekdami susiaurinti investavimo galimybes iki 25 % rinkos kapitalizacijos aprėpties kiekviename sektoriuje, – to imamės siekdami būti geriausi ir gerokai sumažinti investicijas į iškastinio kuro sektorių bei prieštaringai vertinamą veiklą vykdančias įmones.

2024 m. mūsų Rinkų skyrius teikė patarimus Baltijos šalyse veiklą vykdančioms emitentams dėl skolos vertybinių popierių išleidimo, kurių bendra vertė siekė 343 mln. eur., iš jų beveik 19 mln. eurų, arba 5,5 %, sudarė žaliosios obligacijos, kaip apibrėžta Tarptautinės kapitalo rinkos asociacijos (angl. *International Capital Market Association*, ICMA) standarte. Metų pabaigoje mūsų išde 35,4 mln. eurų fiksuotų pajamų portfelio nominalios vertės buvo investuota į ICMA sertifikuotas žaliasias obligacijas, o 9 mln. eurų – į ICMA sertifikuotas tvarias obligacijas. Nustatėme tikslą iki 2030 m. pasiekti 50 % žaliųjų arba su tvarumu susijusių padengtųjų obligacijų ir įmonių pirmųjų obligacijų. 2024 m. jų dalis sudarė 3,2 %.

A7. Klimato ir aplinkos rizikų valdymas ir kompetencijų ugdymas

Svertas: 1, 2 ir 3 lygio savo veiklos ir 3 lygio produkto vertės grandinės emisijos; apimtis: mūsų darbuotojai, kredito klientai vertės grandinėje; 2024–2027 m.

Bendradarbiaujame su klientais ir darbuotojais, kad didintume informuotumą ir stiprintume gebėjimus švelninti klimato kaitą ir prisitaikyti prie jos. Šiuo tikslu organizuojame seminarus ir teikiame pagalbą klientams kuriant tvarumo pertvarkos planus. Daugiau duomenų pateikiama skyriaus „Klimato kaitos švelninimas ir prisitaikymas prie jos. Tvarumo pertvarkos planas“ skiltyje „Klimato ir aplinkos rizikų valdymas“. Išteklių yra įtraukti į veiklos išlaidas, kaip aprašyta skyriaus „Klimato kaita“ skiltyje „Tikslai“ ir yra padengiami Tvarumo skyriaus sąnaudomis.

2024 m. didiname klientų ir darbuotojų informuotumą apie klimato kaitą, aplinkos rizikos nustatymą ir valdymą. Surengėme du seminarus, kuriuose supažindinome savo klientus su tvarumo pertvarkos planavimu – kas yra tvarumo pertvarkos planavimas, kaip dekarbonizuoti verslą ir ko pasimokyti iš kitų ir klimato rizikos. Atnaujinome pagrindinį ASV mokymų modulį savo darbuotojams, kad jie geriau suprastų įvairių klimato kaitą lemiančių veiksnių sąsajas, ir įdiegėme *ClimateFresk* praktinius mokymus, apmokydami savo įmonės moderatorių ir pristatydami šiuos mokymus kitiems darbuotojams. Praktinių mokymų dalyviai drauge kuria vaizdinį žemėlapi, kuris iliustruoja šias sąsajas, padeda geriau suprasti klimato krizę ir skatina ieškoti aktyvių sprendimų. Praktiniuose mokymuose pabrėžiama kolektyvinė atsakomybė ir informuotų veiksmų svarba kovojant su klimato kaita.

Skaitėme pranešimus apie klimato ir aplinkos riziką bei tvarumo pertvarkos planavimą ir dalyvavome tokiuose renginiuose kaip *MoneyLIVE Nordic Banking* konferencija apie perėjimą prie nulinių ŠESD emisijų, *Northern Roots* konferencija apie finansavimo vaidmenį pereinant prie regeneracinių praktikų žemės ūkyje, Europos ekologinio atkūrimo konferencija apie klimato ir biologinės įvairovės finansavimo strategijas ir praktikas, taip pat *Green Tiger Banking* diskusija apie ASV ir bankų sektorių.

Siekdami padėti savo klientams didinti atsparumą klimato ir aplinkos pokyčiams, toliau rengsime seminarus apie tai, kaip įvairūs klimato kaitos aspektai gali paveikti jų verslą. Tai padės pagerinti žmonių supratimą ir leis mums teikti paslaugas, kartu užtikrinant, kad jie suprastų šių paslaugų svarbą jiems.

Išnagrinėsime papildomus būdus, kaip palaikyti ir paremti savo klientus, kad jie per įvairius laikotarpius galėtų sukurti klimato rizikai atsparius verslo modelius ir atskleisti reikiamą informaciją, tobulindami tvarumo pertvarkos planavimo ir konsultavimo dėl klimato rizikos priemones, gebėjimus ir paslaugas. Taip pat toliau bendradarbiausime su vietos valdžios institucijomis ir bankų asociacijomis, kad sukurtume vietos klimato duomenimis ir jų ateities prognozėmis paremtus sprendimus.

Daugiau informacijos apie mūsų klimato rizikos valdymo praktikas ir atsparumo analizę pateikiama šios ataskaitos skyriuje „Verslo modelio atsparumas“ ir mūsų 3 ramsčio ataskaitoje.

KITA

Metodikos

Metodika ir apribojimai vertinant savo veiklos ŠESD emisijų kiekį

1 lygio ŠESD emisijų kiekiui apskaičiuoti naudojame Estijos Respublikos klimato ministerijos parengtą organizacijoms skirtą ŠESD emisijų pėdsako skaičiuoklę. Atlikdami 2 lygio ŠESD emisijų skaičiavimus, tiek vietos, tiek rinkos prielaidų pagrindu, kai nėra sutartinių priemonių, naudojame Išduodančiųjų įstaigų asociacijos (angl. *Association of Issuing Bodies*, AIB) elektros ir šilumos energijos ŠESD emisijų faktorius.

Ivairiems 3 lygio ŠESD emisijų skaičiavimams – popieriaus naudojimui (1 kategorija), susidariusioms atliekoms (5 kategorija), verslo kelionėms (6 kategorija), susijusioms su darbuotojų transportavimu, kai nėra duomenų apie paslaugų teikėjus, darbuotojų važinėjimui į darbą (7 kategorija) –naudojami ŠESD faktoriai, pateikti Estijos Respublikos klimato ministerijos parengtoje organizacijų ŠESD emisijų skaičiuoklėje organizacijoms. 3 lygio finansuotos ŠESD emisijos (15 kategorija) apskaičiuojamos pagal PCAF metodiką, įskaitant PCAF pateiktą ŠESD faktorių duomenų bazę.

Pirminiai duomenys, naudojami 1 lygio ŠESD emisijoms nustatyti, sudarė 100 %, 2 lygio – 100 %, o 3 lygio – 60 %, išskyrus 15 kategoriją. Apskaičiuojant IT įrangos (2 kategorija) ŠESD kiekį, naudotasi gamintojo ŠESD emisijų ataskaitomis, atimant gamintojo ataskaitoje nurodytą naudojimo etapo ŠESD kiekį. Tais atvejais, kai nėra gamintojo ŠESD ataskaitų, taikomi išlaidomis grįsti ŠESD emisijų skaičiavimai..

Atliekų kiekiui apskaičiuoti naudojame Latvijoje vienam darbuotojui tenkantį atliekų svorį, o atliekų kiekį ekstrapoliuojame pagal bendrą Lietuvoje dirbančių darbuotojų skaičių.

Apskaičiuojant darbuotojų kelionių į darbą ŠESD emisijas, buvo daromos prielaidos dėl tų darbuotojų, kurie neužpildė į darbą važiuojančių darbuotojų klausimyno. Šiems darbuotojams taikėme šalies vidutinį ŠESD kiekį, apskaičiuotą remiantis į darbą važinėjančių darbuotojų klausimyno duomenimis. Be to, jei respondentas nurodė, kad 2024 m. jis nedirbo daugiau nei 6 savaites, buvo laikoma, kad jis nedirbo 10 savaičių.

Dėl perkamos elektros energijos esame sudarę sutartis, pagal kurias įsigyjame elektros energiją su atsinaujinančių išteklių energijos kilmės sertifikatais.. Šilumos energijos srityje netaikome jokių sutartinių priemonių. Sutartines priemones taikome 68 % elektros energijos ir 60 % viso su energija susijusių (2 lygio) ŠESD emisijų.

3 lygio ŠESD emisijų kiekis apskaičiuojamas toms 3 lygio ŠESD kategorijoms, kurios 2023 m. pabaigoje atlikto 3 lygio reikšmingumo vertinimo metu buvo pripažintos reikšmingomis. Kai kurie duomenys, pavyzdžiui, apie verslo skrydžių ŠESD emisijas, gaunami tiesiogiai iš paslaugos teikėjų. Dauguma 3 lygio ŠESD emisijų apskaičiuojami naudojant pirminius duomenis, pavyzdžiui, nuvažiuotą atstumą, nupirktą kiekį (vienetus) arba svorį. Jei tokių duomenų nėra, atliekami išlaidomis pagrįsti skaičiavimai. Siekdami įvertinti darbuotojų važiavimo į darbą įpročius, renkame informaciją apie savo darbuotojų važiavimo į darbą įpročius naudodami vidinį klausimyną, o gautus atsakymus ekstrapoliuojame visiems darbuotojams.

Siekdami įvertinti klimato kaitos poveikio, rizikos ir galimybių savo veikloje efektyvumą ir veiksmingumą, naudojame savo anglies pėdsaką, išreikštą tCO₂e. Rodiklis apskaičiuojamas pagal *Luminor* savo veiklos emisijų duomenų rinkimo instrukciją. Rodikliui taikomos anksčiau šiame skyriuje aprašytos prielaidos. Neskaitant ataskaitos užtikrinimo paslaugų teikėjo, joks papildomas išorinis šių duomenų tikrinimas neatliekamas. Atsižvelgdami į ŠESD emisijų skaičiavimams naudotus duomenų šaltinius, šioje ataskaitoje pateiktus ŠESD emisijų duomenis laikome pagrįstais. Planuojame tikslinti ŠESD duomenis, susijusius su įsigyta IT įranga.

ŠESD absorbavimo duomenų metodikos ir apribojimai

Siekiant ataskaitoje atskleisti mūsų tiesioginės veiklos ŠESD emisijų absorbavimo, 2024 m. Lietuvoje buvo atkurtas 35,5 hektaro pelkių drėgnumas buvusių durpynų teritorijose, o Latvijoje buvome įtraukę darbuotojus į analogišką praktinę veiklą. Apskaičiuojant ŠESD kiekio absorbavimą, buvo taikomas *MoorFutures* standartas, skirtas projektams, kuriais drėkinami nusauginami durpynai vidutinio klimato zonoje. Vėl „Pelkių atkūrimo ir apsaugos fondas“ pritaikė *MoorFutures* metodiką Baltijos šalių sąlygoms ir, siekdamas įvertinti ŠESD kiekio absorbavimą dėl pelkių atkūrimo durpynuose projektų, naudoja perspektyvinį pradinį scenarijų. Pagal projekto scenarijų, ŠESD emisijos yra apskaičiuojamos pagal numatomus vandens lygio ir augmenijos pokyčius taikant ŠESD faktorius pagal vietos tipą (angl. *Greenhouse Gas Emission Site Types*, GEST) metodą arba kitus

patvirtintus kiekybinio įvertinimo metodus. Laikomasi konservatyvaus požiūrio, todėl galimi anglies absorbentai nėra įtraukti, o metano pikas po pakartotinio drėkinimo buvo vertinamas. Vertinimą riboja tai, kad sunku tiksliai apskaičiuoti azoto oksido išmetimą ir durpių sausėjimo greitį ilguoju laikotarpiu, tačiau šis trūkumas pašalintas neįtraukiant azoto oksido ir konservatyviai neįtraukiant drėkinamų durpynų teritorijų, jei prognozuojama, kad jos per 100 metų išsausės. Apskritai šis metodas yra skirtas siekiant patikimai, bet konservatyviai įvertinti pelkių atkūrimo durpynuose naudą klimatui. Floros ir geobotanikos laboratorija atliko atkurtų pelkių būklės ir atkūrimo priemonių vertinimą.

Natūralių pelkių ekosistemų atkūrimas ne tik absorbuoja ŠESD, bet ir teikia papildomos naudos, pavyzdžiui, gerina biologinę įvairovę ir vandens reguliavimą bei moko darbuotojus apie pelkes. Darbuotojų įsitraukimas į praktinius atkūrimo projektus gali padėti didinti informuotumą ir ugdyti tvarumo kultūrą banke.

Pelkių atkūrimo ir apsaugos fondas kasmet teikia mums ataskaitas apie ŠESD absorbavimą. Papildomo išorinio tikrinimo nėra.

3 lygio finansuotų ŠESD emisijų duomenų metodikos ir apribojimai

Finansuotoms ŠESD emisijoms apskaičiuoti taikome PCAF metodiką. Nors PCAF metodika sukurta ir naudojama įvairiose pramonės šakose, yra trūkumų, dėl kurių reikia rasti atitinkamus sprendimus, pavyzdžiui, trūksta įvairių turto rūšių ŠESD faktorių. Įtraukėme visų atitinkamų turto klasių ar sektorių, įtrauktų į PCAF A planą, visas absoliučias finansuotas ŠESD emisijas ir pagrindėme visas išimtis.

Motorinių transporto priemonių finansuotas ŠESD kiekis

Motorinių transporto priemonių finansuotas ŠESD kiekis apskaičiuotas vertinant tiek įmonių, tiek privačių klientų motorines transporto priemones, taip pat kitas kelių, oro ir vandens įkeistas turtas, turintis variklį. Neįtraukiamas įkeistas turtas, kuris laikomi mašinomis, bet nelaikomas kilnojamoju turtu. Visų transporto priemonių ŠESD emisijų duomenys grindžiami PCAF emisijų faktoriais ir vidutiniais nuvažiuotų kilometrų duomenimis. Atliekant šiuos skaičiavimus nebuvo naudojami jokie faktiniai duomenys apie ŠESD emisijas. Padarėme šias prielaidas dėl motorinių transporto priemonių finansuoto ŠESD kiekio: (1) PCAF duomenų bazėje pateikiamas transporto priemonių tipų sąrašas; jei transporto priemonė 100 % neatitinka PCAF nurodyto tipo, ji priskiriama artimiausiam įmanomam tipui, atsižvelgiant į transporto priemonės būdą ir apytikslį variklio tūrį; (2) nuvažiuotiems kilometrams apskaičiuoti naudojami vidutiniai nuvažiuotų kilometrų duomenys iš nacionalinės statistikos. Labiau specializuoto transporto (pvz., krautuvų) nacionalinė statistika nėra prieinama, todėl naudojami bendri statistiniai duomenys.

Finansuotam ŠESD kiekiui iš variklinių transporto priemonių buvo naudojami šie pakaitiniai duomenys (angl. *proxies*): ŠESD faktorius gali būti gaunamas iš kelių šaltinių; PCAF: ŠESD faktoriai pateikti daugumai motorinių transporto priemonių pagal jų degalų rūšį ir (arba) modelį ir gamintoją; papildomi ŠESD faktoriai apskaičiuoti geležinkelių transportui, lėktuvams ir laivams, kurių ŠESD faktorių PCAF duomenų bazė nepateikia ir kurių negalima priskirti prie jau esamo užstato tipo. Nebalansinio turto paskolų transporto priemonėms finansuotas ŠESD kiekis nesutampa su finansinėje ataskaitoje nurodytu, nes į finansuotą emisijų kiekį įtrauktos tik vairuojamos transporto priemonės. Be to, balansiniam turtui priskiriami du įrašai, nes transporto priemonių įrašai registre dubliuojasi.

Gautų tvarumo ataskaitų duomenų, susijusių su motorinių transporto priemonių finansuotu ŠESD kiekiu, tikslumą galime įvertinti kaip pagrįstą vertinti, atsižvelgiant į duomenis ir šaltinius, naudotus skaičiavimams (transporto priemonių modelius ir gamintoją, apytikslę ridą, šalį ir transporto priemonės tipą). Ateityje planuojame naudoti faktinius ŠESD emisijų kiekius, gautus iš vietinių transporto priemonių registrų, ir kliautis laipsnišku transporto priemonių tipų duomenų tobulinimu registruose ir nacionalinėje statistikoje.

Būsto paskolų portfelio finansuotas ŠESD kiekis

Būsto paskolų portfelio energinio naudingumo klasė nustatoma pagal nekilnojamojo turto užstato priskyrimą pagal PCAF duomenų bazę, atliekant užstato tipo priskyrimą. Jei užstato negalėjome tinkamai priskirti duomenų basei, jis nebuvo įtrauktas į energinio naudingumo klasės ataskaitas ir buvo vertinamas prie „verslo paskolų“ finansuoto ŠESD kiekio. Tokie atvejai daugiausia taikyti mašinų ir įrangos hipotekoms. Į būsto paskolų portfelio finansuotų ŠESD emisijų reitingą neįtraukti užstatai, kurių negalima priskirti PCAF duomenų basei. 89 % užstatų energinio naudingumo klasė atitinka 3-įjį PCAF kokybės įvertį, todėl ŠESD faktoriui suderinti naudojamas energinio naudingumo sertifikatas (ENS) su tikrąja arba apytiksle klase. Visi kiti užstatai atitinka 4 arba 5 kokybės įvertį. Faktiniai ENS naudojami 37 % užstatų.

Dėl būsto paskolų finansuotų ŠESD emisijų padarėme šias prielaidas: bankų sistemose esantys užstatų tipai 100 % nesutampa su PCAF duomenų bazėje nurodytais tipais, todėl atliekamas įkeisto turto tipo priskyrimas; į priskyrimą neįtraukiamas nekilnojamasis turtas, kuris neturėtų išmesti jokių ŠESD (pvz., žemės sklypai, automobilių stovėjimo aikštelės ir kt.).

Naudojome šiuos būsto paskolų finansuotų ŠESD emisijų pakaitinius duomenis: Visi ŠESD emisijų faktoriai pateikiami iš PCAF duomenų bazės; energinio naudingumo klasės gaunamos iš abiejų išorinių registru, kai duomenys pažymimi kaip „faktinė“ energinio naudingumo klasė arba apskaičiuojami pagal įkeisto turto statybos ar renovacijos metus ir pažymimi kaip „apytikslė“ energinio naudingumo klasė; jei apskaičiuojama, kad PCAF įvertis yra 5 ir kai nėra duomenų apie turto plotą kvadratiniais metrais, naudojame užstato tipą „būstas“ ir darome prielaidą, kad finansuojamas 1 užstatas.

Balansinio turto būsto paskolų finansuotas ŠESD kiekis nesutampa su finansinės ataskaitos informacija iš esmės dėl metodinių skirtumų, susijusių su užstato priskyrimu ir tipologija. Kelias paskolas galima užtikrinti keliais užstatais, o kai kurie iš jų nėra įtraukti į ŠESD kiekio skaičiavimus (pvz., žemės sklypai, nešildomi pastatai (garažai)).

Gautų tvarumo ataskaitų duomenų apie būsto paskolų portfelio finansuotą ŠESD kiekį tikslumą galima įvertinti kaip pakankamą, atsižvelgiant į į ŠESD faktorių šaltinius ir bankų sistemose esančią informaciją apie užstato tipą. Mes geriname duomenų tikslumą, atnaujinami trūkstamus duomenų elementus, kad užtikrintume reikiamą duomenų apie esamą portfelį prieinamumą visų trijų Baltijos šalių bankų sistemose. Be to, pirmenybė teikiama privalomų laukų bankų sistemose kūrimui; tai šiuo metu vyksta siekiant užtikrinti, kad būtų renkami svarbiausi duomenys, reikalingi energinio naudingumo klasei apskaičiuoti teikiant naujas paskolas.

Verslo paskolų finansuotas ŠESD kiekis

Apskaičiuojant verslo paskolų finansuotą ŠESD kiekį įtraukiamos visų verslo klientų verslo paskolos. Variklinės transporto priemonės neįtraukiamos prie verslo paskolų, tačiau įtraukiamos į motorinių transporto priemonių turto klasės skaičiavimus.

Verslo paskolų finansuoto ŠESD kiekio apskaičiavimas priklauso nuo užstato tipo. Verslo paskolų, užtikrintų komercinės paskirties nekilnojamojo turto, ŠESD emisijos apskaičiuojamos remiantis faktiniais arba apytikrais ENS duomenimis, o jei jų nėra, ŠESD emisijos apskaičiuojamos pagal PCAF standarto kokybės įverčius 4 ir 5, skaičiavimus grindžiant nekilnojamojo turto naudinguoju plotu arba statybos metais. Komercinio nekilnojamojo turto užstatai atrenkami pagal iš anksto pasirinktus užstatų tipus, kurie buvo sudaryti pagal PCAF pateiktą užstatų tipų sąrašą; jei komercinis nekilnojamasis turtas neatitinka iš anksto pasirinkto užstatų tipų sąrašo, finansuotas ŠESD kiekis apskaičiuojamas pagal verslo paskolų reikalavimus. Verslo paskolų finansuoto ŠESD kiekio apskaičiavimas priklauso nuo turimos finansinės informacijos, pramonės NACE kodų ir šalies jurisdikcijos. 89 % sandorių yra pagrįsti įmonių finansinių duomenų informacija, o tai prisideda prie aukšto PCAF kokybės įverčio. Verslo paskolų lygmeniu PCAF naudoja *Exiobase* skirstymą, kurį galima tiesiogiai susieti su pramonės NACE kodais. Tačiau nustatėme, kad kai kuriems pramonės NACE kodams trūko Baltijos šalims taikomų PCAF emisijų faktorių. Todėl nereikšmingos verslo paskolų portfelio dalies ŠESD emisijos nebuvo apskaičiuotos.

Balansinio turto verslo paskolų finansuotas ŠESD kiekis nesutampa su finansinėje ataskaitoje nurodytu, nes į ataskaitinį finansuotą ŠESD kiekį neįtraukiamos paskolos finansinėms įstaigoms (NACE K), garantijos ir kredito kortelės (nes PCAF nepateikia tam reikiamos metodikos), obligacijos ir neveiksnių paskolos. Įvertintas ŠESD kiekis apima lizingo tipus, kurie nėra transporto priemonių lizingas (kuris yra įskaitomas į transporto priemonių finansuotas emisijas).

Gautų tvarumo ataskaitų duomenų apie įmonių portfelio finansuotą ŠESD kiekį tikslumą galima vertinti kaip pakankamą, atsižvelgiant į šaltinius, naudotus ŠESD faktoriams nustatyti, bankų sistemose esančią informaciją apie užstatų tipą bei įmonių finansinius duomenis. Planuojame pagerinti duomenų tikslumą bendradarbiaudami su vietos bankų asociacijomis ir siekdami padidinti pirminio energijos poreikio ir pastatų ENS duomenų aprėptį vietos registruose. Be to, nagrinėjame galimybes rinkti daugiau faktinių duomenų bendradarbiaudami su įmone, kuri realiuoju laiku iš nekilnojamojo turto objektų renka su komunalinėmis paslaugomis susijusius duomenis. Taip pat tikimasi, kad duomenų kokybė palaipsniui gerės, nes planuojame surinkti daugiau duomenų iš įmonių paskelbtų IITD ataskaitų ir mūsų ASV duomenų rinkimo klausymynų apie faktinį ŠESD emisijų kiekį.

Į biržos prekybos sąrašus įtraukti nuosavybės vertybiniai popieriai ir įmonių obligacijos

Šią turto klasę sudaro du poklasiai: į biržos prekybos sąrašus neįtrauktos obligacijos ir nuosavybės vertybiniai popieriai, bei į biržos prekybos sąrašus įtrauktos obligacijos.

I biržos prekybos sąrašus neįtrauktų obligacijų ir nuosavybės vertybinių popierių turto klasei priskiriamos visos balansinės investicijos į įmonių, ne pelno organizacijų ir bet kokios kitos struktūros organizacijų nuosavybės vertybinius popierius, kuriais neprekiuojama rinkoje ir kurie skirti bendriems įmonės tikslams. Finansuoto ŠESD kiekio skaičiavimai atlikti pagal PCAF standarto A plano duomenų kokybės 5 įverčio reikalavimus. Turint nedaug duomenų apie 1, 2 ir 3 lygio ŠESD emisijas, jos buvo apskaičiuotos vertinant mūsų pozicijas ir ŠESD faktorius, pateiktus PCAF ŠESD faktorių duomenų bazėje. Kadangi duomenų bazėje trūko duomenų apie ŠESD faktorius pagal sektoriaus turtą, finansuotoms emisijoms apskaičiuoti taikėme PCAF 3c metodą.

I biržos prekybos sąrašus įtrauktų obligacijų turto klasei priskiriamos visos balansinės į biržos prekybos sąrašus įtrauktos įmonių obligacijos, kuriomis prekiaujama rinkoje ir kurios yra skirtos bendriems įmonių tikslams. Finansuotas absoliutus 1 ir 2 lygio ŠESD kiekis ir 3 lygio finansuotas ŠESD kiekis apskaičiuotas pagal PCAF standarto A plano 1 arba 4 duomenų kokybės įverčio reikalavimus, atsižvelgiant į finansuojamos įmonės duomenų prieinamumą. Bet kuriuo atveju buvo atlikti tam tikri skaičiavimai. Atliekant skaičiavimus pagal 1 duomenų kokybės vertinimą, buvo galima gauti duomenis apie ŠESD emisijas, tačiau kai kuriais atvejais reikėjo apskaičiuoti įmonės vertę ir (arba) pajamas. Vertinimai atlikti remiantis turimais rinkos kapitalizacijos, nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų duomenimis, pelno ir nuostolio ataskaitomis arba kitais turimais finansiniais duomenimis, pateiktais konsoliduotoje metinėje finansinėje ataskaitoje. Atliekant vertinimus pagal 4 įvertį, jei duomenų nebuvo, pajamos buvo apskaičiuotos pagal turimas pelno ir nuostolio ataskaitas. Duomenys visiems skaičiavimams gauti iš finansuojamų bendrovių naujausios konsoliduotosios metinės ataskaitos (2024 m. arba, jei jos nėra, 2023 m.). ŠESD faktoriai, naudoti apskaičiuojant 4 įverčio finansuotas emisijas, gauti iš PCAF ŠESD faktorių duomenų bazės.

Tvarumo ataskaitų duomenų tikslumą galima įvertinti kaip pakankamą, atsižvelgiant į ŠESD faktorių šaltinius ir įmonių konsoliduotąsias finansines ataskaitas. Šiuo metu neplanuojame gerinti šių duomenų kokybės.

Skolinimas valstybei

Šiai turto klasei priskiriamos visos valstybės obligacijos ir valstybės paskolos, išleistos nacionaline arba užsienio valiuta. Finansuotas ŠESD kiekis apskaičiuotas pagal PCAF standarto A plano duomenų kokybės 1 arba 2 įverčio reikalavimus. BVP_PGP šaltinis yra <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.PP.CD>, o ŠESD emisijoms nustatyti buvo naudojami JT duomenys iš https://di.unfccc.int/ghg_profile_annex1. PCAF nepateikia ŠESD faktorių atskirai 1, 2 ir 3 lygio turtui, todėl atskleista tik bendra finansuotų ŠESD emisijų suma.

Tvarumo ataskaitų duomenų tikslumą galima įvertinti kaip pakankamą, atsižvelgiant į ŠESD faktorių šaltinius. Šiuo metu neplanuojame gerinti duomenų kokybės ir tikimės, kad JT palaipsniui pagerins ŠESD faktorius.

Rodiklių, kuriems vertinti buvo daromos prielaidos, apibendrinimai ir sprendimai, sąrašas ir jų vieta tvarumo ataskaitoje.

Rodiklis	Neapibrėžtumo šaltinis vertės grandinėje	Daroma prielaida	Pastraipa
1 lygio ŠESD emisijos	Transporto priemonės degalų tipas	Naudojamų degalų vidutiniai ŠESD faktoriai	Aplinkosauginė informacija, Klimato kaita, Klimato kaitos švelninimas ir prisitaikymas prie jos. Tvarumo pertvarkos planas: Mūsų veiklos poveikio klimatui mažinimas ir Tvarumo ataskaitos aiškinamasis raštas: Papildomi rodikliai
2 lygio ŠESD emisijos	Energijos ir šildymo tiekėjai	Šalių vidutiniai duomenys apie ŠESD faktorius, naudojami atliekant vietovę grindžiamus ŠESD kiekio skaičiavimus	Aplinkosauginė informacija, Klimato kaita, Klimato kaitos švelninimas ir prisitaikymas prie jos. Pertvarkos planas: Mūsų veiklos poveikio klimatui mažinimas ir Tvarumo ataskaitos aiškinamasis raštas: Papildomi rodikliai
3 lygio tiesioginės veiklos ŠESD emisijos	Prekių ir paslaugų tiekėjai, darbuotojai	Vidutiniai elektros ir elektroninių prietaisų, popieriaus, atliekų ŠESD faktoriai; vidutinis darbuotojų važiavimo į darbą atstumas, transporto priemonės ir su jomis susijęs ŠESD kiekis; vidutiniai viešnagių viešbučiuose ŠESD faktoriai šalyje; gamintojo pateiktos IT įrangos ŠESD emisijų ataskaitos (atėmus naudojimo etapo emisijas, kad būtų išvengta dvigubo skaičiavimo).	Aplinkosauginė informacija, Klimato kaita, Klimato kaitos švelninimas ir prisitaikymas prie jos. Pertvarkos planas: Mūsų veiklos poveikio klimatui mažinimas ir Tvarumo ataskaitos aiškinamasis raštas: Papildomi rodikliai
3 lygio finansuotos ŠESD emisijos – lizingas	Klientai	ŠESD emisijos apskaičiuojamos taikant PCAF metodiką; ŠESD emisijos apskaičiuojamos remiantis penkiais skirtingais duomenų kokybės metodais	Aplinkosauginė informacija, Klimato kaita: Tikslai, Tikslai, rodikliai ir metodika, Finansuotos emisijos pagal turto klasę ir duomenų kokybės įverčius, Paskolų portfelio poveikio klimatui mažinimas ir Tvarumo ataskaitos aiškinamasis raštas: Papildomi rodikliai
3 lygio finansuotos ŠESD emisijos – skolinimas verslo klientams	Klientai	ŠESD emisijos apskaičiuojamos taikant PCAF metodiką; ŠESD emisijos apskaičiuojamos remiantis penkiais skirtingais duomenų kokybės metodais	Aplinkosauginė informacija, Klimato kaita: Tikslai, Tikslai, rodikliai ir metodika, Finansuotos emisijos pagal turto klasę ir duomenų kokybės įverčius, Paskolų portfelio poveikio klimatui mažinimas ir Tvarumo ataskaitos aiškinamasis raštas: Papildomi rodikliai
3 lygio finansuotos ŠESD emisijos – hipotekinis skolinimas	Klientai	ŠESD emisijos apskaičiuojamos taikant PCAF metodiką; ŠESD emisijos apskaičiuojamos remiantis penkiais skirtingais duomenų kokybės metodais	Aplinkosauginė informacija, Klimato kaita: Tikslai, Tikslai, Rodikliai ir metodika, Finansuotos emisijos pagal turto klasę ir duomenų kokybės įverčius, Paskolų portfelio poveikio klimatui mažinimas ir Tvarumo ataskaitos aiškinamasis raštas: Papildomi rodikliai
ENS	Klientai	ŠESD emisijos apskaičiuojamos taikant PCAF metodiką; ŠESD emisijos apskaičiuojamos remiantis penkiais skirtingais duomenų kokybės metodais	Konsoliduotoji tvarumo ataskaita: Mūsų pažanga ir tikslai Informacijos apie aplinką atskleidimas pagal Reglamento (ES) 2020/852 (ES taksonomijos reglamento) 8 straipsnį: Mažmeninės prekybos pozicijos Aplinkosauginė informacija, Klimato kaita: Tikslai, Tikslai, Rodikliai ir Metodika, Paskolų portfelio poveikio klimatui mažinimas
ŠESD intensyvumas	Klientai	ŠESD emisijos apskaičiuojamos taikant PCAF metodiką; ŠESD emisijos apskaičiuojamos remiantis penkiais skirtingais duomenų kokybės metodais	Aplinkosauginė informacija, Klimato kaita, Klimato kaitos švelninimas ir prisitaikymas prie jos. Pertvarkos planas: Mūsų veiklos poveikio klimatui mažinimas, Rinka ir vieta grindžiamos operacijų emisijos pagal kategorijas, Finansuotos emisijos pagal turto klasę ir duomenų kokybės įverčius ir Tvarumo ataskaitos aiškinamasis raštas: Papildomi rodikliai

B. Biologinė įvairovė ir ekosistemos

Pripažindami, kad biologinė įvairovė atlieka itin svarbų vaidmenį saugant ekosistemas ir skatinant ekonominį atsparumą, atlikdami dvejojo reikšmingumo vertinimą nustatėme, kad tai yra reikšminga tema. Šiame skyriuje nagrinėjamas mūsų įsipareigojimas suprasti ir mažinti savo verslo veiklos poveikį biologinei įvairovei, kartu pripažįstant, kad biologinės įvairovės nykimas gali kelti didelę riziką mūsų verslui ir suinteresuotiesiems subjektams.

Veikiame tik miesto vietovėse ir siekiant patenkinti klientų poreikius, mūsų klientų aptarnavimo vietos yra įsteigtos miestuose. Šios vietos yra išvystytose miesto erdvėse, tad tiesioginis poveikis pažeidžiamoms biologinės įvairovės teritorijoms yra minimalus. Pasinaudojus *ENCORE* ir *Key Biodiversity Areas* žemėlapiais – internetinėmis priemonėmis, skirtomis su gamta susijusiai rizikai ir galimybėms vertinti, kuriose pateikiamos pagrindinės biologinės įvairovės teritorijos, t. y. svarbiausios pasaulio vietos rūšims ir jų buveinėms, – mūsų įmonės reikšmingumo vertinimo rezultatai buvo maži arba labai maži, o tai reiškia, kad mūsų tiesioginė veikla nedaro reikšmingo poveikio biologinei įvairovei arba nedaro poveikio biologinei įvairovei jautrioms teritorijoms. Baltijos šalyse turime 23 biurų pastatus ir bankų filialus, jie išvardyti skyriuje „Tvarumo ataskaitos aiškinamasis raštas“. 2024 m. pabaigoje neturėjome nė vieno filialo, biuro ar patalpų saugomose teritorijose, ekologiškai jautriose zonose ar regionuose, kurie, remiantis pagrindinių biologinės įvairovės teritorijų duomenimis, būtų pagrindinės biologinės įvairovės teritorijose arba šalia jų. Atlikus *ENCORE* priklausomybių ir poveikio analizę nustatyta, kad mūsų įmonių pastatai ar patalpos nedaro reikšmingo neigiamo poveikio per žemės degradaciją, dykumėjimą ar dirvožemio sandarinimą, o mūsų veikla nedaro poveikio gresiančioms išnykti rūšims.

Su biologine įvairove susijusios mūsų rizikos ir priklausomybės kyla dėl mūsų sandorių šalių finansuojamos veiklos ar tiekėjų, kurie potencialiai gali turėti objektų ir vykdyti veiklą pažeidžiamose biologinės įvairovės teritorijose ar šalia jų, galimai darydami žalą natūralioms buveinėms ir saugomoms rūšims, sukeldami buveinių būklės blogėjimą ir rūšių trikdydą saugomose teritorijose. Finansuojama veikla ir mūsų klientų bei tiekėjų veikla gali priklausyti nuo gamtos išteklių ir gamtos procesų, pavyzdžiui, vandens, dirvožemio ar augalų apdulkinimo. Pavyzdžiui, mūsų finansuojama veikla žemės ūkio ir miškininkystės sektoriuose gali daryti poveikį biologinei įvairovei naudojant trąšas, insekticidus ir pesticidus. Mūsų sektorių paskolų pozicijų apžvalga pateikiama skyriuje „Papildomi rodikliai“. Dar neatlikome biologinės įvairovės priklausomybės ir pėdsako vertinimo, taip pat mūsų finansuojamos veiklos atsparumo analizės.

POVEIKIAI, RIZIKOS IR GALIMYBĖS

Norėdami geriau suprasti su biologine įvairove susijusį poveikį, riziką ir galimybes, išanalizavome literatūrą bei geriausią pramonės praktiką. Išnagrinėjome Su gamta susijusių finansinių atskleidimų darbo grupės (angl. *Taskforce on Nature-related Financial Disclosures*, TNFD) dokumentus ir Gamtinio kapitalo finansavimo aljanso (angl. *Natural Capital Finance Alliance*) sukurta priemonę *Encore*. Tada, remdamiesi šia informacija, pasinaudojome *Encore* priemone, kad išanalizuotume savų operacijų biologinės įvairovės priklausomybę ir poveikį. Taip pat 2024 m. pirmąjį ketvirtį, vykdydami Klimato ir aplinkos rizikos poveikio mūsų verslo aplinkai analizę, atlikome klimato ir aplinkos rizikos vertinimą, skirtą mūsų skolinimo portfelių ir pagrindinių finansavimo veiklos pramonės sektorių aplinkos rizikai. Analizė apėmė dirvožemio degradacijos, vandenynų rūgštėjimo, dirvožemio kokybės svyravimų, nusėdimo ir erozijos rizikos analizę trumpuoju, vidutiniu ir ilguoju laikotarpiais, taip pat atlikome preliminarą priklausomybės ir poveikio pagrindiniams įmonių kreditų portfelio sektoriams tyrimą pasitelkę *ENCORE*. Tuomet temų vidiniai ekspertai ir reikšmingų temų savininkai panaudojo gautus duomenis nustatydami ir vertindami IRO, kaip aprašyta skyriuose „Dvejopo reikšmingumo vertinimas“ ir „Tvarumo atskaitomybės procesai“. Su biologine įvairove susijusių reikšmingų IRO nustatymas ir vertinimas, suinteresuotųjų subjektų įtraukimas aprašytas skyriuje „Suinteresuotųjų subjektų įtraukimas“.

Biologinė įvairovė ir ekosistemos (E4)

Reikšminga tema / IRO aprašymas	Numatomas laikotarpis	Paveikti suinteresuotieji subjektai	IRO šaltinis arba koncentracija
Biologinė įvairovė ir ekosistemos (tiesioginiai poveikio biologinės įvairovės nykimui veiksniai)			
Reikšmingi poveikiai aplinkai arba žmonėms			
(-) Biologinės įvairovės nykimas finansuojant tokius sektorius kaip miškininkystė, žemės ūkis ir žuvininkystė.	2028–2034	Gamta, visuomenė (ypač vietos bendruomenės)	Kredito portfelis, produkto vertės grandinė, priklausomai nuo šalies
(-) Gausus popieriaus naudojimas skatina miškų kirtimą, todėl nyksta buveinės ir mažėja biologinė įvairovė.	2035–2050	Gamta, visuomenė	Tiesioginė veikla, Baltijos šalys
(-) Taršių pramonės šakų (pvz., gamybos, statybos, nekilnojamojo turto) finansavimas prisideda prie biologinės įvairovės nykimo.	2028–2034	Gamta, visuomenė (ypač vietos bendruomenės)	Kredito portfelis, produkto vertės grandinė, Baltijos šalys
(-) Dėl žemės ūkio klientų vykdomos žemės taršos, kenkiančios biologinei įvairovei (pvz., išmetamo metano, trąšų nuotėkio), didėja išlaidos ir daroma žala aplinkai.	2028–2034	Gamta, visuomenė (ypač vietos bendruomenės)	Kredito portfelis produkto vertės grandinė, Baltijos šalys
Reikšmingos finansinės rizikos ir galimybės			
(-) Dėl biologinės įvairovės teisės aktų reikalavimų gali būti skiriamos baudos, patiriama reikalavimų laikymosi išlaidų ir padidėti su biologinės įvairovės nykimu susijusių sektorių kredito rizika.	2035–2050	Akcininkai, klientai	Tiesioginė veikla, produkto vertės grandinė – įmonių kreditų portfelis, Baltijos šalys
Biologinė įvairovė ir ekosistemos (rizikos, poveikiai ekosisteminiams paslaugoms ir priklausomybė nuo jų)			
Reikšmingos finansinės rizikos ir galimybės			
(+) Ekologiškų iniciatyvų, pavyzdžiui, didelio energinio efektyvumo pastatų ir biologinės įvairovės išsaugojimo projektų, finansavimas padeda mažinti žalą aplinkai, todėl gerėja oro ir vandens kokybė bei visuomenės sveikata.	2028–2034	Akcininkai, investuotojai, Kreditoriai, gamta, visuomenė	Mažmeninės bankininkystės ir verslo kredito portfelis, produkto vertės grandinė, Baltijos šalys
(-) Biologinės įvairovės nykimas kelia grėsmę bankų portfeliams, nes įmonės, kurių veikla priklauso nuo biologinės įvairovės, gali susidurti su sunkumais grąžindamos paskolas, o tai kelia riziką finansiniam stabilumui.	2028–2034	Akcininkai	Tiesioginė veikla, kredito portfelis, produkto vertės grandinė, Baltijos šalys

Mūsų IRO vertinimo kriterijai aprašyti skyriuje „IRO vertinimo ir tvarumo atskaitomybės procesai“. Kriterijai neapėmė ekosisteminių paslaugų, kurios buvo arba gali būti sutrikdytos. Su biologine įvairove ir ekosistemomis susijusi tvarumo pertvarkos ir fizinė rizika buvo nustatyta atliekant klimato ir aplinkos rizikos poveikio verslo aplinkai analizę ir įvertinta atliekant klimato ir aplinkos rizikos vertinimą. Atlikdami vertinimus kol kas neatsižvelgėme į sisteminę riziką biologinei įvairovei ir ekosistemoms. Dėl bendrų biologinių išteklių ir ekosistemų tvarumo vertinimo nesikonsultavome su paveiktomis bendruomenėmis. Bendruomenės tiesiogiai nedalyvavo atliekant reikšmingumo vertinimą. Bendruomenių požiūriai buvo išklausyti per pokalbius su vietos žurnalistais visose trijose Baltijos šalyse. Nenustatėme, kad turėtume imtis poveikio biologinei įvairovei mažinimo priemonių savo tiesioginės veiklos ir veiklos vietos atžvilgiu.

Siekdami išvengti neigiamo tiesioginės veiklos poveikio ir jį sumažinti iki minimumo, taikome išsamaus patikrinimo procesus, kuriuose atsižvelgiama į poveikį biologinei įvairovei. Bendradarbiaudami su savo sandorių šalimis, šių procesų išvadas taikome nustatydami poveikio mažinimo priemones. Mūsų atliekami procesai aprašyti skyriuje „Išsamaus patikrinimo procesai“.

POLITIKOS

Mūsų politikomis siekiama išvengti arba sumažinti bet kokią neigiamą poveikį, kurį mūsų tiesioginė veikla ir tiekėjai gali daryti biologinei įvairovei, atsižvelgiant į nustatytus IRO.

Mūsų Tvarumo politikoje išdėstyti atsakomybės už aplinką principai apima įsipareigojimus mažinti neigiamą poveikį gamtos sistemoms, skatinti biologinės įvairovės apsaugą ir užtikrinti atsakingą atliekų ir išteklių tvarkymą. Šie principai įgyvendinami taikant ASV išsamaus patikrinimo standartą, pagal kurį reikalaujama, kad būtų vertinama ir valdoma verslo santykių bei tiesioginės veiklos aplinkos ir socialinė rizika. Biologinės įvairovės aspektus įtraukėme į savo ASV išsamaus patikrinimo procesus ir priemones, taikomas mūsų verslo paskolų klientams ir tiekėjams. Šie procesai išsamiau aprašyti skyriuje „Išsamaus patikrinimo procesai“. Mūsų Tvarumo politika ir su biologine įvairove susijusios jos nuostatos taikomos Grupei.

Mūsų išsamaus patikrinimo procedūrose bei Klimato ir aplinkos rizikos poveikio verslo aplinkai analizės procedūroje nustatoma ir vertinama reikšminga fizinė ir tvarumo pertvarkos rizika mūsų vertės grandinėje.

Mūsų ASV rizikos vertinimo procedūros tikslas – sumažinti kredito riziką verslo klientams, kurių pozicijos didelės rizikos pramonės šakose viršija 5 mln. eurų, įvertinant klientų aplinkos rizikos mažinimo pajėgumus ir, jei taikoma, reikalaujant, kad klientai turėtų tvarumo pertvarkos planus, kuriais būtų sprendžiami pagrindiniai tvarumo pertvarkos rizikos klausimai, susiję su jų pramonės šakomis; pavyzdžiui, žemės ūkio sektoriuje šie planai galėtų numatyti perėjimą prie tvarios žemės valdymo praktikos ir tvaraus trąšų naudojimo, kad būtų išlaikytos arba pagerintos sąlygos biologinei įvairovei, ir sumažinti mūsų klientų riziką bloginti ekosistemos procesus. Mūsų miškininkystės sektoriaus klientai paprastai neatitinka didelės rizikos klientų kriterijų. Tačiau mūsų Pramonės ASV rizikos valdymo procedūroje pateikiamos gairės, padėsiančios (jei reikia) sumažinti ASV riziką, kurias mūsų klientai miškininkystės sektoriuje gali įgyvendinti laiku atkurdami miškus (ypač iškirtus medžius), kad būtų išlaikytas nulinis grynas miškų naikinimo rodiklis; imdamiesi priemonių, užtikrinančių miškų sveikatingumą ir mažinančių infekcinių ligų ir kenkėjų plitimą; išsaugodami biologinius procesus, palaikydami miškų biologinę įvairovę ir saugodami buveines; plėsdami miškus, prisitaikydami prie klimato kaitos ir užtikrindami miškų gyvybingumą; taip pat taikydami strategiją, kuria siekiama apriboti miško paskirties žemės pavertimą žemės ūkio paskirties žeme.

Mūsų politikose nenagrinėjamos poveikio biologinei įvairovei ir ekosistemoms socialinės pasekmės. Nepriėmėme jokių politikų, kurios būtų konkrečiai susijusios su vandens ir jūrų ištekliais. Mūsų politikos neapima produktų, komponentų ir žaliavų, kurie daro didelį faktinį ar potencialų poveikį biologinei įvairovei ir ekosistemoms, atsekamumo vertės grandinėje.

Išsamesnis politikų aprašymas pateikiamas skyriaus „Tvarumo ataskaitos aiškinamasis raštas“ skylyje „Mūsų politikos, procedūros ir standartai“.

TIKSLAI

Kiekybinius įgyvendinamus tikslus planuojame nustatyti baigę kiekybinį mūsų portfelio poveikio vertinimą, remdamiesi atitinkamais 2030 m. ES biologinės įvairovės strategijos aspektais, ir kai duomenų metodikos bus panaudotos nustatant 2025 m. pradines reikšmes.

Dabartinis politikos veiksmingumas stebimas pirmajai ir, jei reikia, antrajai gynybos linijai reguliariai peržiūrint pagrindines procedūras. 2025 m. planuojame peržiūrėti savo vidaus valdymą, kad apsvaistytume, ar mūsų vidaus valdymas yra veiksmingas nustatytų reikšmingų IRO ir tikslų atžvilgiu.

Dvejopo reikšmingumo vertinimą baigėme 2024 m. pabaigoje ir peržiūrėsime procesus, pagal kuriuos stebimas politikos ir veiksmų, susijusių su reikšmingais IRO, efektyvumas.

VEIKSMAI

2024 m. sustiprinome savo išsamaus patikrinimo sistemą, taikomą tiekėjams ir trečiosioms šalims, bei atlikome savo svarbių tiekėjų ir klientų išsamų patikrinimą, kaip aprašyta skyriuje „Išsamaus patikrinimo procesai“. Naudojamos išsamaus patikrinimo priemonės apima biologinę įvairovę. 2024 m. pirmąjį ketvirtį atlikome savo skolinimo portfelių verslo aplinkos tyrimą ir klimato ir aplinkos rizikų vertinimą, kuris yra mūsų klimato ir aplinkos rizikų poveikio verslo aplinkai vertinimo dalis, todėl geriau supratome su biologine įvairove susijusią tvarumo pertvarkos riziką ir pamatėme įvairių su gamta susijusių rizikos veiksnių poveikį mūsų skolinimo portfeliams trumpuoju, vidutiniu ir ilguoju laikotarpiais.

Atlikome prieinamų metodikų ir duomenų, reikalingų įvertinti finansų įstaigų ir jų finansuojamų klientų poveikį biologinei įvairovei ir priklausomybę nuo jos, analizę, taikydami, pvz., Partnerystės dėl biologinės įvairovės finansų apskaitos (angl. *The Partnership for Biodiversity Accounting Financials*, PBAF) standartą. 2025 m. planuojame įdiegti PBAF standartą, skirtą įmonių paskolų portfelio priklausomybei nuo biologinės įvairovės ir pėdsakui įvertinti. Taip bus padėtas pagrindas kitais metais atlikti susijusią atsparumo analizę ir išanalizuoti metodiką kitoms turto klasėms.

Siekdami didinti informuotumą apie aplinkosaugos problemas ir inicijuoti prasmingus pokyčius, skatinome savo darbuotojus dalyvauti įvairioje aplinkosaugos veikloje. Savo darbuotojams pradėjome rengti *ClimateFresk* mokymus, kaip aprašyta skyriuje „Klimato ir aplinkos rizikos valdymas“, padedančius suprasti įvairių klimato kaitą lemiančių veiksnių, pavyzdžiui, šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo, žmogaus veiklos ir poveikio ekosistemoms bei sausumos ir jūrų biologinei įvairovei, sąsajas.

Mūsų darbuotojai padėjo atkurti pelkėtą vietovę Kemerių nacionaliniame parke Latvijoje, taip pat finansavome profesionalų atliekamus darbus, skirtus hidrologinėms sąlygoms atkurti ir natūralioms buveinėms išsaugoti Paąžuolynės durpyne Lietuvoje. Įgyvendinę šį projektą neutralizuosime ateinančių 30 metų tiesioginės veiklos emisijas ir supažindinsime savo darbuotojus su pelkių ir durpynų svarba aplinkai ir biologinei įvairovei. Tai išsamiau aprašyta skyriaus „Klimato kaita“ skiltyje „Tikslai“. 2025 m. tęsime darbuotojų mokymus ir planuojame surengti praktinį pelkių atkūrimo projektą Estijoje, kad kompensuotume tiesioginės veiklos emisijas bei padidintume informuotumą. Be to, rėmėme ir dalyvavome tokiuose renginiuose kaip *Northern Roots* apie finansavimo vaidmenį pereinant prie regeneracinių praktikų žemės ūkyje ir Europos ekologinio atkūrimo konferencijoje apie klimato ir biologinės įvairovės finansavimo strategijas ir praktikas.

Dabartiniai ir būsimi finansiniai ir kiti ištekliai, skirti veiksmų planui, susijusiam su PBAF standarto įgyvendinimu bei su klimato ir aplinkos rizikos valdymo veikla (kapitalo išlaidos ir veiklos išlaidos), buvo įtraukti į 2025 m. ASV strategijos įgyvendinimo planą ir Tvarumo skyriaus įprastinės veiklos planus ir yra aprašomi skyriaus „Klimato kaita“, skiltyje „Tikslai“.

Biologinės įvairovės ir ekosistemų tvarumo pertvarkos planas

Mūsų dabartiniame tvarumo pertvarkos plane biologinę įvairovę konkrečiai neaptariama, nes dar neįvertinome savo portfelio veiklos ir su ja susijusios priklausomybės bei pėdsako. Įvertinę savo priklausomybę nuo biologinės įvairovės ir pėdsaką, nustatysime tolesnius veiksmus, pavyzdžiui, atsparumo su biologine įvairove ir ekosistemomis susijusiai fizinei, tvarumo pertvarkos ir sisteminiai rizikai bei galimybėms analizę.

Dabartiniai mūsų pasirinktų aplinkos fizinės ir tvarumo pertvarkos rizikos veiksnių rizikos ir poveikio vertinimo procesai apima pasirinktus biologinės įvairovės rizikos veiksnius ir jų poveikį mūsų verslo portfeliams ir rizikos rūšims. Susiję procesai aprašyti skyriuose „Klimato ir aplinkos rizikos poveikio mūsų verslo aplinkai analizė“, „Su klimatu ir aplinka susijusių rizikos veiksnių reikšmingumo vertinimas pagal rizikos rūšis“ ir „Verslo modelio atsparumas“. Nustatėme tolesnius veiksmus, kuriais siekiama užtikrinti, kad į šią riziką būtų atsižvelgta mūsų strategijoje ir rizikos limitų sistemoje.

C. Išteklų naudojimas ir žiedinė ekonomika

Efektyvus išteklių naudojimas ir laipsniškas perėjimas prie žiedinės ekonomikos yra svarbūs mūsų tvarumo strategijai ir mūsų dekarbonizacijos tikslams. Su išteklių naudojimu ir žiedinės ekonomikos principais susiję IRO buvo nustatyti atlikus dvejojo reikšmingumo vertinimą; jie yra nurodyti lentelėje ir išsamiau aprašyti skyriuje „IRO vertinimo ir tvarumo atskaitomybės procesai“.

Atlikdami dvejojo reikšmingumo vertinimą, atsižvelgėme į 2024 m. pirmąjį ketvirtį atlikto klimato ir aplinkos rizikos poveikio verslo aplinkau analizės ir klimato ir aplinkos rizikos vertinimo rezultatus, daugiausia dėmesio skirdami klimato pertvarkos rizikai ir atliekų tvarkymo teisės aktų reikalavimų pokyčiams bei įvairių pramonės sektorių produktų atsakomybės reikalavimams, kuriuos pateikė išorės ekspertai.

Atliekant klimato ir aplinkos rizikos vertinimą buvo atsižvelgta į mūsų seminarų klientams medžiagą apie žiedinius verslo modelius. Nustatėme, kad išteklių įvediniai (angl. *resource inflows*), siejami su tiesiogine veikla, nėra reikšmingi, todėl į šią ataskaitą jie neįtraukti.

POVEIKIAI, RIZIKOS IR GALIMYBĖS

Išteklų naudojimas ir žiedinė ekonomika (E5)

Reikšminga tema / IRO aprašymas	Numatomas laikotarpis	Paveikti suinteresuotieji subjektai	IRO šaltinis arba koncentracija
Išteklų įvediniai			
Reikšmingi poveikiai aplinkai arba žmonėms			
(-) Neigiamą įtaką efektyviam išteklių naudojimui finansuojant arba investuojant į klientus, pramonės šakas ir projektus, kurie naudoja daug išteklių ir nesilaiko žiedinės ekonomikos principų.	2028–2034	Klientai, gamta, visuomenė	Kredito portfelis, produkto vertės grandinė, Baltijos šalys
Reikšmingos finansinės rizikos ir galimybės			
(-) Rizika, kad klientai nepereis prie naujų technologijų dėl didelių sąnaudų arba trūkstančių ekosistemų ir dėl to bus neįvykdyti emisijų tikslai arba bus skirtos teisės aktų numatytos baudos.	2028–2034	Akcininkai, investuotojai, kreditoriai	Kredito portfelis, produkto vertės grandinė, Baltijos šalys
(-) Didelės pradinės investicijos į žiedinės ekonomikos praktikas (pvz., perdirbimo sistemas) neigiamai įtakos MVĮ pinigų srautus, todėl didėja paskolų negrąžinimo rizika.	2035–2050	Akcininkai, investuotojai, kreditoriai	MVĮ kredito portfelis – produkto vertės grandinė, Baltijos šalys
(+) Galimybė finansuoti klientų perėjimą prie žiedinių verslo modelių ir taip gauti naujų pajamų.	2028–2034	Akcininkai, investuotojai, kreditoriai	Kredito portfelis – produkto vertės grandinė, Baltijos šalys
Atliekos			
Reikšmingos finansinės rizikos ir galimybės			
(-) Klientai, kurie netaiko žiedinių praktikų, patiria didesnių išlaidų, o tai lemia galimus kredito nuostolius ir riziką banko reputacijai.	2028–2034	Akcininkai, investuotojai, kreditoriai	Tiesioginė veikla, įmonių kreditų portfelis – produkto vertės grandinė, Baltijos šalys
(+) Žiedinės ekonomikos iniciatyvų finansavimas gali sumažinti klientų išlaidas, pagerinti banko reputaciją ir finansinį stabilumą.	2035–2050	Akcininkai, investuotojai, kreditoriai	Tiesioginė veikla, įmonių kreditų portfelis, Baltijos šalys

POLITIKOS

Mūsų Tvarumo politikoje nustatyta, kad vykdant savo tiesioginę veiklą siekiame mažinti pirminių gamtinių išteklių naudojimą, apribojame atliekų susidarymą ir mažiname jų kiekį, teikiame pirmenybę pakartotiniam medžiagų naudojimui ir perdirbimui bei produktams, pagamintiems iš perdirbtų ar biologinių medžiagų, turinčių mažesnę poveikį aplinkai. Skatiname tiekėjus ir verslo klientus įgyvendinti atliekų tvarkymo ir anglies pėdsako mažinimo planus, atitinkančius vidaus taisykles ir, kai taikoma, užtikrinti atsparumą klimato ir aplinkos rizikai. Mūsų Pramonės ASV rizikos valdymo procedūroje pateikiamos papildomos gairės dėl didesnės rizikos verslo klientų tvarumo pertvarkos valdymo ir nustatomos galimos rizikos mažinimo priemonės įvairiems sektoriams. Be kita ko, tvarumo pertvarkos rizikos mažinimo galimybių gamybos sektoriuje apima žiedinės ekonomikos principų taikymą, o statybų sektoriuje – atliekų tvarkymo plano parengimą. Mažmeninės ir didmeninės prekybos klientams siūloma turėti tvarumo pertvarkos planą, kuris apimtų žiediškumą, susidarančių atliekų kiekio mažinimą ir perdirbimo lygio didinimą perkant ir prekiaujant prekėmis su biologiškai skaidžiomis arba perdirbamomis pakuotėmis ir turint perdirbimo sistemą.

Dabartiniuose mūsų procesuose nenumatyta atliekų hierarchija: prevencija, paruošimas pakartotiniam naudojimui, perdirbimas ir kitoks panaudojimas, utilizavimas. Mūsų politikose atliekų vengimo ar mažinimo strategijoms neteikiama pirmenybė prieš atliekų tvarkymo strategijas.

Išsamesnis politikų aprašymas pateikiamas skyriaus „Tvarumo ataskaitų aiškinamasis raštas“ skiltyje „Mūsų politikos, procedūros ir standartai“.

TIKSLAI

Naujos paskolos su tvarumo pertvarkos planu	Pastabos	Baziniai metai	Tiksliniai metai	Tikslas	2024 m.
Naujų paskolų, suteiktų didelės klimato rizikos sektorių klientams, turintiems tvarumo pertvarkos planus, dalis	a, b, c		2025 m.	90 %	81
a. Apima tik tas klientų grupes, kurių pozicijos viršija 5 mln. eurų, išskyrus nebalansinius straipsnius. 2024 m. neturėjome aiškaus tvarumo pertvarkos plano standartų, todėl laikėme, kad klientai įvykdė reikalavimą pateikti tvarumo pertvarkos planą, jei parengė tvarumo ataskaitą, kurioje nurodė turintys planą, įvardijo atitinkamą veiklą ir pagrindinius veiklos rezultatų rodiklius. Klientai, kurie neparengė tvarumo ataskaitos, bet pateikė informaciją apie veiksmus, kurių jie imasi siekdami pereiti prie tvaresnių praktikų, laikyti atitinkančiais reikalavimą turėti tvarumo pertvarkos planą. Ateityje planuojame klientams pateikti tvarumo pertvarkos plano šabloną, kuris atitiks mūsų bendruosius reikalavimus, keliamus tvarumo pertvarkos planavimo dokumentams. b. Metinis tikslas. Šį tikslą pasiūlė Grupės Tvarumo skyrius; jį suderino ir patvirtino verslo bankininkystės skyrius. c. Tikslas nėra pagrįstas įtikinamais moksliniais įrodymais.					

ASV rizikos vertinimo procedūra siekiama sumažinti mūsų didelės rizikos pramonės šakų verslo klientų poveikį mūsų kredito rizikai, įvertinant klientų aplinkos rizikos mažinimo pajėgumus ir (jei taikoma) reikalaujant, kad klientai turėtų tvarumo pertvarkos planus, kuriais būtų sprendžiami pagrindiniai tvarumo pertvarkos rizikos klausimai, susiję su jų pramonės šakomis, kurie gali apimti atliekų tvarkymą ir žiediškumą. Tikslas „Naujų paskolų, suteiktų didelės klimato rizikos sektorių klientams, turintiems tvarumo pertvarkos planus, dalis“ atitinka šį politikos siekį. Sistemingas požiūris į tvarumo pertvarkos planavimą padeda geriau apsvarstyti rezultatus ir atlikti gerai argumentuotą kaštų ir naudos analizę, kuri gali paskatinti perėjimą prie žiedinių verslo modelių. Tikimasi, kad tai padės sustabdyti atsinaujinančių išteklių atsargų mažėjimą.

Mūsų tikslas yra toks pat klimato kaitos, išteklių naudojimo ir žiedinės ekonomikos srityje – 90 % naujų paskolų didelės klimato rizikos sektoriuose 2025 m. turėtų būti suteikta įmonėms, kurios yra parengusios tvarumo pertvarkos planą. Tai atitinka mūsų dekarbonizacijos tikslą ir iki 2050 m. pasiekti nulines šESD emisijas. Turėdami tvarumo pertvarkos planą, mūsų klientai tampa atsparesni, sumažina emisijas ir tvarumo pertvarkos riziką, kylančią dėl atitikties teisės aktų reikalavimams ir klientų prioritetų pokyčių. Priklausomai nuo sektoriaus, vienas iš tokio plano dekarbonizacijos svertų turėtų būti žiediškumo principų taikymas, įskaitant atliekų tvarkymą (kai įmanoma). Nustatytas tikslas yra išmatuojamas, per nustatytą laiką įgyvendinamas ir orientuotas į rezultatus. Sėkmingai siekiame užsibrėžto tikslo. Mūsų tikslas „Naujų paskolų, suteiktų didelės klimato rizikos sektorių klientams, turintiems tvarumo pertvarkos planus, dalis“ yra savanoriškas. Atliekų tvarkymo tikslo neišsikėlėme.

VEIKSMAI

Pripažįstame, kad išteklių naudojimas ir perėjimas prie žiedinės ekonomikos principų yra labai svarbūs mūsų klientams, siekiantiems dekarbonizuoti savo verslą ir didinti atsparumą klimato ir aplinkos tvarumo pertvarkos rizikai. Atsižvelgiant į tai, kad esama įvairių svertų, kurių kiekvienas skiriasi sąnaudomis ir įgyvendinimo sudėtingumu, mūsų klientams labai svarbu suprasti pagrindines anglies dioksido mažinimo galimybes ir nustatyti jų prioritetus, atsižvelgiant į veiklos pajėgumus ir poveikį veiklos ir kapitalo išlaidoms. Todėl klientams labai svarbu parengti išsamius tvarumo pertvarkos planus, apimančius prioritetines iniciatyvas, įskaitant perėjimą prie žiedinės ekonomikos principų. Mūsų, kaip finansų įstaigos, vaidmuo – padėti klientams parengti šiuos planus ir pagal savo galimybes teikti priemones ir patarimus, kad būtų galima veiksmingai įvertinti emisijų mažinimo lygius. Esame pasirengę finansuoti tokią tvarumo pertvarką.

Todėl daugiausia dėmesio skyrėme savo žinioms, priemonėms ir komandai suburti, kad 2024 m. galėtume teikti konsultacijas tvarumo pertvarkos klausimais. Šis darbas aprašytas skyriuje „Paskolų portfelio poveikio klimatui mažinimas“. Taip pat toliau taikėme ASV rizikos vertinimo procedūros reikalavimus ir, jei įmanoma, vadovavomės Pramonės ASV rizikos valdymo procedūros gairėmis bei toliau reikalavome, kad mūsų klientai įrodytų planuojantys savo tvarumo pertvarką. Į tai ir toliau orientuosimės 2025 m. 2025 m. taip pat rengiame tvarumo pertvarkos plano šabloną, kuriame pateikiami pagrindiniai reikalavimai, skiriamą klientams.

Siekdami pagilinti darbuotojų žinias, bendradarbiaudami su partneriais 2024 m. trečiąjį ketvirtį savo darbuotojams organizavome Pasaulinės švaros dienos renginius. Daugiausia dėmesio skirta Baltijos jūrai ir jos švarinimui. Gerinome darbuotojų informuotumą skelbdami intraneto straipsnius apie tvarią madą, kurioje taikomas perdirbimas ir kūrybinis perdirbimas, ir apie tvarų plastiką.

Apie mūsų pažangą užtikrinant, kad naujos paskolos didelės klimato rizikos sektoriuose būtų teikiamos verslo klientams, kurie yra parengę tvarumo pertvarkos planą, rašoma skyriuose „Tikslai, rodikliai ir metodika“ bei „Paskolų portfelio poveikio klimatui mažinimas“.

Mūsų darbas yra įtrauktas į 2025 m. ASV strategijai įgyvendinti numatytą biudžetą, skirtą gebėjimams stiprinti, o susijusios 2024 ir 2025 m. kapitalo ir veiklos išlaidos aprašomos skyriaus „Klimato kaita“ skiltyje „Tikslai“.

KITA

Išteklių išvediniai

Atliekos pagal rūšį ir utilizavimo būdą, 2024 m.
kg

Nepavojin
gosios Pavojingos
ios Iš viso

Skirtos šalinti:

Deginant	14 637	31	14 668
Sąvartyne	30 937	103	31 040
Kita	-	-	-
Iš viso	45 574	134	45 708

Nepašalintos atliekos

Parengus pakartotiniam naudojimui	-	-	-
Perdirbus	46 828	1 587	48 415
Kitos naudojimo operacijos	-	-	-
Iš viso	46 828	1 587	48 415
Iš viso	92 402	1 721	94 123
Neperdirbtų atliekų dalis visose atliekose, %			49

SOCIALINĖ INFORMACIJA

Mūsų įsipareigojimas siekti tvarumo galioja mūsų darbuotojams, ir mūsų vertės grandinės darbuotojams. Šioje dalyje aprašomos reikšmingos socialinės temos, atitinkamuose skyriuose „Mūsų darbuotojai“ ir „Klientai ir galutiniai naudotojai“ bei aptariami poveikiai, rizikos ir galimybės, susijusios su mūsų darbuotojų gerove. Šiame skyriuje taip pat pateikiama informacija apie mūsų bendradarbiavimą su Baltijos šalių visuomenėmis.

Savo veikloje laikomės tarptautinių gairių ir principų, kuriais skatinama kurti įtraukias, lygybės ir įvairovės principais grįstas darbo vietas, ir reikalaujame, kad šių principų laikytųsi mūsų tiekėjai ir klientai. Todėl nusprendėme suderinti savo veiklą su JT 8-uju DVT „deramas darbas ir ekonomikos augimas“.

Darnaus vystymosi tikslai (DVT), susiję su deramu darbu ir ekonomikos augimu

8-asis DVT. Mūsų prioritetai

- 8.3 Skatinti į vystymąsi orientuotą politiką, remiančią gamybinę veiklą, deramų darbo vietų kūrimą, verslumą, kūrybingumą ir naujoves ir remti labai mažų įmonių, mažųjų ir vidutinių įmonių formalizavimą ir augimą, įskaitant galimybę gauti finansines paslaugas.
- 8.5 Iki 2030 m. pasiekti visišką ir našų užimtumą ir deramą darbą visoms moterims ir vyrams, įskaitant jaunos žmones ir žmones su negalia, taip pat vienodą atlygį už vienodos vertės darbą.
- 8.7 Nedelsiant imtis skubių ir veiksmingų priemonių, kad būtų panaikintas priverstinis darbas, nutraukta šiuolaikinė vergija ir prekyba žmonėmis, užtikrintas blogiausių vaikų darbo formų, įskaitant vaikų karių verbavimą ir naudojimą, uždraudimas ir panaikinimas, o iki 2025 m. panaikinti visų formų vaikų darbą.
- 8.8 Apsaugoti darbo teises ir skatinti saugią ir užtikrintą darbo aplinką visiems darbuotojams, įskaitant migrantus, visų pirma migrantes, ir nenuolatinį darbą dirbančius asmenis.

D. Mūsų darbuotojai

Pirmenybę teikiame darbuotojų sveikatai, žmogaus teisėms, saugai ir gerovei bei skatiname etišką ir įtraukią praktiką visoje savo vertės grandinėje. Nuolatinis tobulėjimas ir skaidrus bendravimas leidžia mums kurti tvarią ir socialiai atsakingą organizaciją, kuri naudingai prisideda prie bendruomenių, kurias aptarnaujame, veiklos.

Pripažindami tiesioginį poveikį, kurį mūsų darbuotojai daro verslo rezultatams, galime kurti tvarią vertę suinteresuotiesiems subjektams ir kartu laikytis atsakingo ir etiško įmonės elgesio principų. Sveiki, įtraukiai ir etiškai valdomi darbuotojai yra mūsų verslo ilgalaikės sėkmės pagrindas. Be to, mūsų darbuotojų kompetencija yra labai svarbi veiksmingam procesų vykdymui, rinkos atsparumui, teisės aktų reikalavimų ir savanoriškų įsipareigojimų laikymuisi.

POVEIKIAI, RIZIKOS IR GALIMYBĖS

Poveikiai, rizikos ir galimybės, susijusios su mūsų darbuotojais, nustatytos atliekant dvejetainį reikšmingumo vertinimą.

Mūsų darbuotojai (S1)

Reikšminga tema / IRO aprašymas	Numatomas laikotarpis	Paveikti suinteresuotieji subjektai	IRO šaltinis arba koncentracija
Mūsų darbuotojai (darbo sąlygos)			
Reikšmingi poveikiai aplinkai arba žmonėms			
(-) Darbo laikas, darbo ir asmeninio gyvenimo pusiausvyra. Per ilgą darbo laiką gali sukelti nuovargį, stresą ir pabloginti sveikatą.	2028–2034	Darbuotojai	Tiesioginė veikla, Baltijos šalys
(+) Užtikrintas užimtumas. Stabilumas stiprina dvasinę būklę, didina motyvaciją, produktyvumą ir įsitraukimą.	2025–2027	Darbuotojai	Tiesioginė veikla, Baltijos šalys
(+) Darbo laikas. Priimtinos darbo valandos gerina savijautą, didina produktyvumą ir pasitenkinimą darbu bei mažina perdegimą.	2028–2034	Darbuotojai	Tiesioginė veikla, Baltijos šalys
(+) Darbo ir asmeninio gyvenimo pusiausvyra. Skatina gerą savijautą ir leidžia derinti šeimą bei karjerą.	2028–2034	Darbuotojai	Tiesioginė veikla, Baltijos šalys
(+) Sveikata ir sauga. Griežtos sveikatos ir saugos priemonės.	2025–2027	Akcininkai, investuotojai, kreditoriai	Tiesioginė veikla, Baltijos šalys
Reikšmingos finansinės rizikos ir galimybės			
(+) Tinkamas darbo užmokestis. Pakankamai didelis darbo užmokestis didina pasitenkinimą, motyvaciją ir produktyvumą bei mažina darbuotojų kaitą.	2025–2027	Akcininkai, investuotojai, kreditoriai	Tiesioginė veikla, Baltijos šalys
Mūsų darbuotojai (vienodas požiūris ir lygios galimybės visiems)			
Reikšmingi poveikiai aplinkai arba žmonėms			
(+) Skatinant įvairovę didėja darbuotojų pasitenkinimas, produktyvumas ir inovacijos, pritraukiami talentingiausi darbuotojai, todėl organizacijos kultūra tampa atsparesnė ir lengviau prisitaikanti.	2025–2027	Darbuotojai	Tiesioginė veikla, Baltijos šalys
Reikšmingos finansinės rizikos ir galimybės			
(+) Galimybė siūlyti pridėtinės vertės paslaugas, pavyzdžiui, konsultacijas dėl tvarumo pertvarkos, taip didinant klientų lojalumą ir kuriant naujus pajamų srautus, plėtojant papildomus su klimatu susijusius gebėjimus.	2025–2027	Akcininkai, investuotojai, kreditoriai	Tiesioginė veikla, Baltijos šalys

Užtikrinus darbo vietos stabilumą, tinkamas darbo valandas ir sveiką darbo ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą, gali labai sustiprėti darbuotojų motyvacija, padidėti produktyvumas ir bendra gera savijauta. Be to, griežtos sveikatos ir saugos priemonės, teisingas darbo užmokestis ir įvairovė darbo vietoje gali kelti darbuotojų motyvaciją, didinti įsitraukimą ir skatinti novatoriškas idėjas, mažinti darbuotojų streso lygį ir galimą savanorišką darbuotojų kaitą. Nebuvo nustatyta jokių konkrečių darbuotojų grupių,

kurios susidurtų su ypatinga žalos rizika. Mūsų sėkmė priklauso nuo to, ar pavyks įdarbinti ir išlaikyti žmones, kurie aptarnautų mūsų klientus, padėtų įgyvendinti mūsų siekius, ir ugdyti jų gebėjimus. Ugdant papildomus su klimatu susijusius gebėjimus, klientams būtų galima pasiūlyti pridėtinę vertę kuriančių paslaugų, pavyzdžiui, konsultavimo tvarumo pertvarkos klausimais paslaugą, o tai gali padidinti klientų lojalumą ir suteikti naujų pajamų.

Nenustatėme jokios konkrečios darbuotojų ar ne darbuotojų grupės, kuriai mūsų veikla darytų reikšmingą poveikį. Šiai atskleidžiamai informacijai priskirti visi mūsų darbuotojai, kuriems galime daryti reikšmingą poveikį. Su reikšmingu poveikiu susiduriančių mūsų darbuotojų ir ne mūsų darbuotojų tipai aprašyti tolesniame skyriuje „Mūsų darbuotojų charakteristikos“.

POLITIKOS

Mūsų įsipareigojimai darbuotojams ir mūsų pastangos jų labai išdėstyti Tvarumo politikoje, Elgesio kodekse, ASV išsamaus patikrinimo standarte, Lygybės, nediskriminavimo ir įvairovės standarte, Darbo užmokesčio politikoje, Bazinio darbo užmokesčio valdymo standarte ir Darbuotojų psichikos sveikatos ir gerovės standarte. Veikiame pagal Estijos įstatymus. Mūsų politika visiškai atitinka Estijos įstatymus ir ES, EBI ir ECB bankininkystės sektorių reglamentuojamus teisės aktus, taip pat atitinkamus kitų Baltijos šalių teisės aktus. Tvarumo politika ir ASV išsamaus patikrinimo standartas toliau aptariami skyriuje „Aplinkosauginė informacija“. Lygybės, nediskriminavimo ir įvairovės standartas toliau aptariamas skyriuje „Įvairovė“, o Darbo užmokesčio politika, Bazinio darbo užmokesčio valdymo standartas ir Elgesio kodeksas – skyriuje „Valdymas“. Kitos politikos aprašytos tolesniuose skyriuose, o daugiau informacijos apie mūsų politikas taip pat galima rasti Tvarumo ataskaitos aiškinamajame rašte skyriuje „Mūsų politikos, procedūros ir standartai“.

TIKSLAI

Esame įsipareigoję nustatyti ir pasiekti savo verslo ir tvarumo tikslus taikydami skaidrų ir įtraukų veiklos rezultatų valdymą. Siekdami užtikrinti, kad mūsų tikslai būtų prasmingi ir pasiekiami, įtraukiame į jų nustatymą savo darbuotojus, visiems darbuotojams nustatome aiškius ir kryptingus tikslus. Darbuotojus įtraukia jų vadovai, siūlydami ateinančių metų tikslus Tarybai ir kurdami žemesnio lygio tikslus po to, kai Taryba patvirtina Bendrovės tikslus. Šių tikslų įgyvendinimą stebime naudodamiesi patikimomis stebėsenos sistemomis, leidžiančiomis įvertinti pažangą ir skatinti pageidautiną elgesį. Nuolat mokomės ir prisitaikome, kad būtume tikri, jog mūsų tvarumo pastangos yra veiksmingos ir atitinka mūsų ilgalaikius strateginius tikslus.

Esame išsikėlę įvairovės ir įtraukties bei darbuotojų įsitraukimo skatinimo tikslus. Siekiame, kad iki 2026 m. pabaigos moterų sudarytų 40 % Tarybos narių ir 33 % valdymo organų narių, o pakoreguotas moterų ir vyrų darbo užmokesčio skirtumas neviršytų 5 %. Taip pat siekiame laikytis Tarptautinės darbo organizacijos Trišalės deklaracijos dėl daugiašalių įmonių ir socialinės politikos principų (angl. *Tripartite Declaration of Principles concerning Multinational Enterprises and Social Policy*, MNE deklaracija). MNE deklaracijoje išdėstyti tarptautinių įmonių įsipareigojimai skatinti sąžiningas darbo praktikas ir užtikrinti deramas darbo sąlygas. Joje pabrėžiama, kad svarbu gerbti darbuotojų teises, skatinti lygias galimybes ir ekonominę bei socialinę pažangą šalyse, kuriose veikia įmonės.

Du kartus per metus atliekame *Pulse* apklausą, kad nustatytume darbuotojų rekomendavimo indeksą (angl. *Employee Net Promoter Score*, eNPS). Į *Pulse* apklausos klausimą taip pat įtraukti klausimai, skirti darbuotojų gerovei, sveikatai ir saugai įvertinti. eNPS leidžia stebėti dinamiką organizacijoje ir vadovams išsiaiškinti sritis, kurioms reikia skirti daugiau dėmesio.

Toliau pateiktais tikslais siekiama informuoti Valdybą apie darbo santykių, sąžiningo darbo užmokesčio ir įvairovės aspektus mūsų veikloje.

Mūsų darbuotojai	Tiksliniai metai	Tikslas	2024 m.
Darbuotojų rekomendavimo indeksas (eNPS)	2024 m.	50–55	+47
Moterų ir vyrų darbo užmokesčio skirtumas (tos pačios pareigos, tas pats pareigybių lygis), %	netaikoma	< 5 %	2,4
Tarybos narės moterys, %	2026	40 %	44
Tarybos ir Valdybos narės moterys, %	2026	33 %	31

Duomenų metodikos ir apribojimai:

Apskaičiuojant vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą buvo naudojami 2024 m. pabaigoje mokami baziniai mėnesio atlyginimai, taikomi toms pačioms pareigoms ir tam pačiam pareigybių lygiui. Duomenys buvo gauti tiesiogiai iš žmogiškųjų išteklių sistemos, nedarant jokių prielaidų ar vertinimų, apimant visus darbo užmokesčio fondo darbuotojus. Į skaičiavimus neįtraukti vykdomosios vadovybės, talentingų specialistų iš viso pasaulio ir ilgalaikių atostogų išėjusių darbuotojų duomenys. Kiekvienos šalies kiekvieno pareigybių lygio ir pareigų darbo užmokesčio atotrūkis tarp vyrų ir moterų buvo apskaičiuotas procentais, lyginant vidutinį vyrų ir moterų darbo užmokesčių. Apskaičiuotos procentinės dalys buvo susumuotos ir padalytos iš atvejų skaičiaus, kad būtų gautas bendras vidutinis vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo procentinis dydis.

Darbuotojų rekomendavimo indeksas (angl. *Employee Net Promoter Score*, eNPS) – tai rodiklis, naudojamas darbuotojų įsitraukimui, pasitenkinimui ir lojalumui vertinti. Jis išvestas iš klientų rekomendavimo indekso (angl. *Net Promoter Score*, NPS), kuriuo iš esmės vertinamas klientų lojalumas. eNPS yra tinkamas susijusiems veiksniams apibendrinti ir tikslams siekti. Taryba, dalyvaujant vyresniajai vadovybei, nustato tikslus. Darbuotojų nuomonei sužinoti naudojame *Pulse* apklausą, o turimi lyginamieji rodikliai rodo, kad mūsų rezultatai, palyginti su tikslais, siekia įprastą lygį finansų sektoriuje.

VEIKSMAI

Šiame skyriuje pateikiama informacija apie mūsų pagrindinius veiksmus ir pastangas įtraukti darbuotojus. Čia aprašoma veiklos apimtis, jos terminai ir, jei taikoma, kaip jos rezultatai susiję su reikšmingu poveikiu, įvairove ir įtrauktimi, deramu darbo užmokesčiu, socialine apsauga, mokymais ir įgūdžių ugdymu, sveikata ir sauga, darbo ir asmeninio gyvenimo pusiausvyra bei žmogaus teisėmis.

Stebime veiklos rezultatus pagal pagrindinius rodiklius ir bent kartą per ketvirtį teikiame ataskaitas Valdybai, kad rezultatai atitiktų užsibrėžtus tikslus. Šiose ataskaitose įvertinama pažanga, nustatomos tobulintinos sritys ir susitariama, kur reikalingos švelninimo priemonės.

Taikome įvairius procesus, kad nustatytume ir pašalintume esamą ar galimą neigiamą poveikį darbuotojams, įskaitant vidinį pranešimų apie įstatymų ar etikos pažeidimus kanalą, du kartus per metus atliekamą *Pulse* apklausą, supažindinamuosius pokalbius su naujais darbuotojais, paskutinius pokalbius su išėinančiais darbuotojais, ketvirčio apžvalgas ir metines veiklos rezultatų apžvalgas. Šie mechanizmai leidžia mums aktyviai vertinti darbuotojų atsiliepimus ir jų darbo sąlygas. 2025 m. toliau stebėsime savo su politikomis susijusius įsipareigojimus, siekdami užtikrinti, kad mūsų darbo aplinka būtų saugi ir ergonomiška, kad užkirstume kelią diskriminacijai ir skatintume darbuotojų gerovę. Šie ir kiti prioritetai išsamiai aprašyti tolesnėse skiltyse.

Mūsų Žmonių ir kultūros skyrius valdo su darbuotojais susijusius reikšmingus poveikius, rizikas ir galimybes. Tam skirtos bendros veiklos sąnaudos 2024 m. siekė 6,0 mln. eurų. Šie skaičiai gauti iš skyrių planų, kurie vėliau buvo sujungti į padalinių ir Grupės finansinį planą ir yra mūsų bendrųjų personalo sąnaudų dalis, metinėje finansinėje ataskaitoje nurodyta 6 pastaboje. Iš šių lėšų padengiamos visų atitinkamų aprašytų IRO išlaidos ir su darbuotojų išmokomis, sveikata ir sauga susiję veiksmai, pavyzdžiui, sveikatos draudimas, įskaitant pensijų draudimą, draudimas nuo nelaimingų atsitikimų, reguliarūs sveikatos patikrinimai ir kompensacijos už akinius, su sportu susijusios sveikatingumo programos, išmokos darbuotojams ir t. t., mokymai ir tobulėjimo veikla bei geros savijautos skatinimas, įskaitant centralizuotus darbuotojų renginius, dovanas jubiliejų, Kalėdų ir kt. progomis. 2025 m. mūsų finansiniame plane atitinkamoms veikloms numatyta 6,7 mln. eurų.

Siekdami didinti savo darbuotojų atsparumą rizikai, kylančiai dėl perėjimo prie klimatui neutralios ekonomikos, pirmenybę teikiame žinioms ir švietimui. Siekdami savo tikslo iki 2050 m. pasiekti nulį ŠESD emisijų kiekį ir padėti klientams pereiti prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų, inicijavome įvairius klimato rizikos mokymus, kurie išsamiau aprašyti skyriuje „Klimato ir aplinkos rizikos valdymas“.

A1. Įvairovė ir įtrauktis

Turime įvairių darbuotojų ir esame įsipareigoję laikytis įvairovės ir įtraukties principų. Skatindami įtrauktį ir įvairovę geriname savo verslo rezultatus ir pripažįstame, kad įvairi patirtis ir įgūdžiai padeda priimti geresnius sprendimus ir pasiekti geresnių rezultatų. Įvairovės didinimas ir diskriminacijos naikinimas padeda didinti darbuotojų pasitenkinimą ir mažinti jų kaitą, o klientai ir verslo partneriai tai vertina teigiamai.

Aukščiausio lygio vadovų pasiskirstymas pagal lytį, 2024 m. gruodžio 31 d.	Moterys	Vyrai	Kita	Neatskleista	Iš viso
Darbuotojų skaičius, #	27	41	Netaikoma	Netaikoma	68
Procentinė dalis, %	39,7	60,3	Netaikoma	Netaikoma	100,0
Darbuotojų pasiskirstymas pagal amžių, 2024 m. gruodžio 31 d.		> 30 metų	30–50 m.	< 50 metai	Iš viso
Darbuotojų skaičius, #		495	1 796	339	2 630
Procentinė dalis, %		18,8	68,3	12,9	100,0

Duomenų metodikos ir apribojimai:

Šiose lentelėse pateikti skaičiai yra tiesiogiai gauti iš žmogiškųjų išteklių sistemos, be jokių prielaidų ar skaičiavimų. Šiems rodikliams įvertinti nesinaudojome jokių kitų išorės įstaigų, išskyrus užtikrinimo paslaugų teikėją, paslaugomis. Aukščiausioji vadovybė apima vyresnius vadovus (skyrių vadovus, neturinčius Valdybos įgaliojimų) ir vyresniesiems vadovams pavaldžių struktūrinių padalinių vadovus.

Mūsų įvairovės vertybes įtvirtintos mūsų Elgesio kodekse, Lygybės, nediskriminavimo ir įvairovės standarte, Darbuotojų psichikos sveikatos ir gerovės standarte, Darbo užmokesčio politikoje ir Bazinio darbo užmokesčio valdymo standarte, taip pat yra

taikomos mūsų įdarbinimo ir profesinio tobulėjimo procesuose. Reikalaujame, kad trečiosios šalys iš valstybių, nepriklausančių Europos ekonominei erdvei (EEE), su kuriomis dirbame, užtikrintų sąžiningą įdarbinimo praktiką ir laikytųsi mūsų trečiųjų šalių elgesio kodekso principų. Kodekse yra nuostatų dėl sąžiningo elgesio su darbuotojais ir reikalaujama, kad trečiosios šalies darbuotojai turėtų teisę steigti profesines sąjungas ar kitas pasirinktas asociacijas ir į jas įstoti.

Mūsų Lygybės, nediskriminavimo ir įvairovės standarte aprašyta, kaip kurti ir puoselėti sąžiningą ir įtraukią darbo aplinką ir kultūrą. Vertiname kiekvieną darbuotoją ir suteikiame lygias galimybes, nepriklausomai nuo jokių saugotinių savybių. Standartu taip pat siekiama, kad valdymo organų, komandų ir talentų sudėtis būtų įvairi ir kvalifikuota, kad priimant sprendimus būtų skatinama nuomonių įvairovė ir laikomasi visuotinių lygybės, sąžiningumo ir socialinio teisingumo principų. Konkrečiai diskriminacija apibrėžiama kaip tiesioginė ir netiesioginė diskriminacija, priekabiavimas ir seksualinis priekabiavimas, taip pat bet koks nurodymas diskriminuoti asmenį ar grupę dėl jo ar jos saugotinių savybių, narystės politinėje partijoje ar visuomeninėje organizacijoje, religinių įsitikinimų, patirties, mąstymo būdo, nuomonės ar pažiūrų, nuosavybės, gimimo, ketinimo turėti vaiką ar vaikų ar kitų įstatymuose numatytų pagrindų, o bet kokia diskriminacija, nesusijusi su darbuotojo profesinėmis savybėmis, yra draudžiama bet kokiuose darbo santykiuose. Mūsų politikose numatyti įsipareigojimai dėl įtraukties yra platūs ir nėra konkrečiai nukreipti ar neišskiria kokios nors konkrečios asmenų grupės, kuriai gresia didesnis pažeidžiamumo pavojus. Siekiame užtikrinti, kad diskriminacijos būtų išvengta, ji būtų užkardyta, o ją nustačius – imtasi veiksmų; taip pat skatiname įvairovę ir įtrauktį.

2024 m. negavome jokių teismo nutarčių, administracinių institucijų sprendimų ar kitų ginčų sprendimo tarybos nuosprendžių, susijusių su sunkiais žmogaus teisių incidentais *Luminor* darbuotojų atžvilgiu, diskriminacijos, įskaitant priekabiavimą, atvejais, apie kuriuos būtų pranešta ataskaitiniu laikotarpiu, taip pat negavome baudų, nuobaudų ar kompensacijų už žalą, mokėtinų dėl minėtų incidentų ir skundų. 2024 m. mūsų darbuotojai per kanalą *Pranešimai apie įstatymų ar etikos pažeidimus* pranešė apie 27 nerimą keliančius atvejus. Į šį skaičių įeina ir klaidingai teigiami pranešimai.

Stebime vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą, taip pat įvairovę Tarybos, Valdybos, aukščiausiosios vadovybės ir visų darbuotojų lygmenimis. Remiantis Direktyvos metodika, išsamiai aprašyta toliau pateiktame skyriuje „Duomenų metodikos ir apribojimai“, fiksavome 39 % moterų ir vyrų darbo užmokesčio skirtumą ir 17,1 % bendrą metinį darbo užmokesčio santykį. Laikantis mūsų įsipareigojimo siekti lyčių lygybės, 2024 m. vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas už tas pačias pareigas ir tą patį darbą buvo 2,4 %, t. y. nuosekliai neviršijo 5 % tikslo.

Siekdami užtikrinti, kad šis tikslas būtų pasiektas, 2024 m. mūsų vadovai dalyvavo dviejų modulių mokymų programoje „Veiklos rodiklių valdymo ciklas“, į kurią buvo įtrauktos temos apie įvairovę ir lygybę komandų valdyme ir jos vertinimo būdus. 2024 m. tęsėme el. mokymų kursą apie žmogaus teises, kuriame pristatėme pagrindinių žmogaus teisių ir darbuotojų lygių teisių svarbą bei jų reikšmę finansų įstaigoms. Taip pat vykdėme mentorystės programą, kurioje dalyvavo vadovai iš skirtingų sričių, turintys skirtingą vadovavimo patirtį, o pirmenybė buvo teikiama demografinėi įvairovei mentorijų porose.

Darbo užmokesčio rodikliai	2024 m.
Moterų ir vyrų darbo užmokesčio skirtumas, %	39,0
Bendro metinio darbo užmokesčio santykis	17,1

Duomenų metodikos ir apribojimai:

Abiem rodikliams apskaičiuoti buvo naudojami faktiniai duomenys iš žmogiškųjų išteklių sistemų, gauti 2024 m. gruodžio 31 d., išskyrus darbuotojus, išėjusius ilgų atostogų. Moterų ir vyrų darbo užmokesčio skirtumas buvo apskaičiuotas iš vyrų darbuotojų vidutinio valandinio darbo užmokesčio (bruto) atėmus tą patį moterų darbuotojų darbo užmokesčio lygį, o rezultatas buvo padalytas iš vyrų darbuotojų vidutinio valandinio darbo užmokesčio (bruto), padauginto iš šimto. Šių rodiklių nevertino jokia išorės įstaiga, išskyrus užtikrinimo paslaugų teikėją.

A2. Deramas darbo užmokestis

2024 m. spalio mėn. atnaujinome savo Darbo užmokesčio politiką ir taikome ją kartu su Bazinio darbo užmokesčio valdymo standartu, kad suderintume savo strategines iniciatyvas su savo kultūra, pritrauktume, išlaikytume ir įtrauktume darbuotojus, užtikrindami skaidrumą ir lyčiai neutralų darbo užmokesčio valdymą. Siekiame tapti geidžiama darbo vieta, teikdami pirmenybę trimis sąžiningumo kategorijoms: išoriniam sąžiningumui, pagal kurį darbo užmokestis lyginamas su šalies išoriniais lyginamaisiais rodikliais; vidiniam sąžiningumui, pagal kurį darbo užmokestis lyginamas pagal pareigybių lygį ir darbo grupę; ir individualiam sąžiningumui, pagal kurį darbo užmokestis vertinamas atsižvelgiant į individualius įgūdžius, darbo patirtį ir veiklos rezultatus.

Kasmet atliekame vienodo darbo užmokesčio peržiūrą, kad nustatytume ir pašalintume galimus tiek valdymo organų, tiek visų darbuotojų moterų ir vyrų darbo užmokesčio skirtumus. Peržiūros rezultatai naudojami siekiant užtikrinti skaidrumą metinio darbo užmokesčio peržiūrėjimo metu. Stengiamės mažinti moterų ir vyrų darbo užmokesčio skirtumus ir skaidrinti informaciją apie savo darbo užmokestį. Išklėme tikslą, kad moterų ir vyrų darbo užmokesčio skirtumas toje pačioje darbo vietoje ir einant tas pačias pareigas turi būti mažesnis nei 5 %. Vadovai informuojami apie įvairovę ir lygybę kiekvieno veiklos rezultatų valdymo proceso ciklo metu ir atliekant darbo užmokesčio peržiūrą, taip pat jiems rengiami mokymai apie vienodą darbo užmokestį.

Mes naudojame *Hay/Korn Ferry* taikomąją darbo vietų klasifikavimo metodiką, kad galėtume nustatyti pareigybių lygį ir lyginamuosius rodiklius Estijos, Latvijos ir Lietuvos finansų, informacijos ir technologijų sektoriuose. Tai padeda mums nustatyti kiekvieno lygio darbo užmokesčio intervalus kiekvienoje šalyje. 2024 m. 3 % darbuotojų darbo užmokestis nesiekė minimalaus darbo užmokesčio intervalo lygio. 2024 m. visiems darbuotojams buvo mokamas didesnis nei pakankamas darbo užmokestis.

Duomenų metodikos ir apribojimai:

Faktiniai duomenys iš žmogiškųjų išteklių sistemų, gauti 2024 m. gruodžio 31 d., naudojami netaikant jokių prielaidų. Šiems rodikliams įvertinti nesinaudojome jokių kitų išorės įstaigų, išskyrus užtikrinimo paslaugų teikėją, paslaugomis.

A3. Socialinė apsauga

Kiekvienos šalies, kurioje dirbame, nacionalinė socialinio draudimo schema užtikrina visų darbuotojų apsaugą nuo pajamų praradimo dėl ligos, nedarbo, sužalojimo darbe ir neįgalumo, motinystės ir vaiko priežiūros atostogų bei išėjimo į pensiją.

Veiklos rezultatų peržiūros ir vidutinis darbuotojų mokymų valandų skaičius, 2024 m. gruodžio 31 d.

	Veiklos rezultatų peržiūros (%)	Vidutinis vieno darbuotojo mokymų valandų skaičius
Vyrai	91%	17
Moterys	97 %	25,0
Kita	Netaikoma	Netaikoma
Neatskleista	Netaikoma	Netaikoma
Iš viso	95 %	22,0

Duomenų metodikos ir apribojimai:

Duomenys apie vidutinį mokymų valandų skaičių gauti iš „iLearn“ platformos. Patikriname ir ištaisome bet kokias neatitiktis. Stebima, ar mokymosi valandos neviršija 10 valandų, nes tai rodo galimas registravimo problemas, bei tikriname ir taisome neatitiktis.

Apskaičiuojant veiklos rezultatų peržiūros procentinę dalį (%) naudojami duomenys, gauti iš sistemos People Goal, netaikant jokių prielaidų. Norėdami apskaičiuoti vidutinį mokymų valandų skaičių, susumavome visas 2024 m. darbuotojų, kurie metų pabaigoje buvo mūsų darbo užmokesčio fonde, mokymų valandas. Tada šią bendrą sumą padalijome iš darbuotojų skaičiaus, naudojamo pateikiant duomenis pagal S1-6 ETAS. Į skaičiavimus neįtraukėme darbuotojų, kurie buvo išėję ilgalaikių atostogų. Veiklos rezultatų ir našumo rodikliams vertinti nesinaudojome jokių išorės įstaigų paslaugomis.

A4. Sveikata ir sauga

Siekdami užtikrinti darbuotojų gerovę, 2024 m. įgyvendinome naują Darbuotojų saugos ir sveikatos standartą, kuris apibrėžia, kaip įmonėje valdoma darbo saugos sistema.

Be to, visose trijose Baltijos šalyse pagal vietos teisės aktų reikalavimus yra parengta darbo saugos politika vietinėmis kalbomis, o darbuotojai atrenkami ir kasmet sertifikuotų profesinės sveikatos specialistų apmokomi stebėti, pranešti ir spręsti su darbo sauga susijusias problemas.

Kiekvienas darbuotojas privalo reguliariai tikrintis sveikatą, o mūsų įmonėse įrengtos ergonomiškos darbo vietos. Savo darbuotojus mokome apie sveikatą ir saugą, avarinių situacijų valdymą ir gaisro pavojų. Kiekvienos šalies darbo saugos specialistai vadovauja ir rekomenduoja geriausias praktikas, stebi informaciją apie sveikatos patikrinimus ir mokymus. Mūsų taisyklės taikomos visiems darbuotojams ir rangovams, dirbantiems bet kurioje mūsų įmonėje, taip pat darbuotojams, dirbantiems namuose.

Mūsų darbuotojai apie pavojus darbe ir priekabiavimo atvejus gali pranešti Žmonių ir kultūros skyriui.

Sveikatos draudimą siūlome visiems darbuotojams po trijų mėnesių darbo, įskaitant vaiko priežiūros atostogų išėjusius darbuotojus. Visus savo darbuotojus nuo pirmos darbo dienos apdraudžiame nuo nelaimingų atsitikimų (įskaitant kritines ligas). Parama darbuotojams teikiama ir mirus artimam giminei. Visiems darbuotojams bet kuriuo atveju taikomos valstybinės socialinės apsaugos priemonės ir mūsų sveikatos draudimo ir draudimo nuo nelaimingų atsitikimų programa.

Suprantame, kad mūsų sėkmė ir indėlis į namų rinkų klestėjimą labai priklauso nuo mūsų darbuotojų įsitraukimo ir galimybių realizuoti save. Mūsų Psichikos sveikatos ir gerovės darbe standarte, kuris buvo patvirtintas 2023 m., aprašyti psichikos sveikatos ir gerovės darbe apsaugos ir skatinimo, psichosocialinių pavojų, įskaitant smurtą ir priekabiavimą, vertinimo ir valdymo, pranešimų apie skundus teikimo ir nagrinėjimo bei paramos teikimo procesai. Standarte taip pat aprašyta, kaip padedame darbuotojams, jei darbe ištinka krizė.

Per metus toliau didiname informuotumą apie gerovę ir siekime skatinti gerą savo darbuotojų savijautą. Du kartus per metus atliekame *Pulse* apklausą, kad nustatytume darbuotojų įsitraukimą ir pasitenkinimą, taip pat nustatome darbuotojų rekomendavimo indeksą (eNPS) ir paslaugų bei produktų klientų rekomendavimo indeksą (NPS). Mūsų naujausias eNPS rodiklis yra 47.

Sveikatos ir saugos valdymo rodikliai

2024 m.

Darbuotojai, priklausantys sveikatos ir saugos valdymo sistemai, %	100,0
Mūsų darbuotojų mirtimi pasibaigę atvejai dėl su darbu susijusių traumų ir su darbu susijusių sveikatos sutrikimų, #	0
Mirtimi pasibaigę atvejai dėl kitų darbuotojų, dirbančių įmonės teritorijose, sužalojimų darbe ir su darbu susijusių sveikatos sutrikimų, #	0

2024 m. neturėjome jokių fiksuotinių su darbu susijusių nelaimingų atsitikimų.

Duomenų metodikos ir apribojimai:

Manome, kad pagal darbo kodeksą ir mūsų siūlomą draudimą nuo nelaimingų atsitikimų, privalomus sveikatos patikrinimus ir saugos mokymus visi, kurie turi darbo santykių su organizacija, yra įtraukti į mūsų sveikatos ir saugos valdymo sistemą. Sveikatos ir saugos rodikliams vertinti nesinaudojome jokių išorės įstaigų paslaugomis.

A5. Darbo ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą

Mūsų Darbo organizavimo taisyklės buvo atnaujintos 2024 m. ir patvirtintos 2025 m. pradžioje. Jose išdėstyti pagrindiniai darbo santykių šalių principai ir pareigos pagal darbo kodeksą ir aptariamą darbo laiko, darbo vietos (įskaitant nuotolinio darbo galimybes), darbo užsienyje, bendrosios sveikatos ir saugos, atostogų ir laisvo laiko sąlygos.

Pagal vietos teisės aktus, mūsų darbuotojai gali pasinaudoti laisvomis dienomis dėl šeimyninių aplinkybių, be to, jie gali pasiimti iki septynių papildomų atostogų dienų prie nustatyto kasmetinių atostogų dienų skaičiaus. Jie taip pat gali gauti apmokamų laisvų dienų dėl sveikatos ir savanoriškos veiklos. Vykdydami savo įsipareigojimą padėti darbuotojams tobulėti, siūlome Darbostogų programą, pagal kurią jie gali iki trijų mėnesių dirbti užsienyje, jei darbo vieta ir darbo sąlygos atitinka visus vidaus ir išorės reikalavimus.

Su darbo ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą susiję rodikliai, %

2024 m.

Darbuotojai, turintys teisę į atostogas dėl šeimyninių aplinkybių	100,0
Atostogomis dėl šeimyninių aplinkybių pasinaudoję darbuotojai	
Moterys	9,0
Vyrai	2,0
Neatskleista	Netaikoma
Kita	Netaikoma

Duomenų metodikos ir apribojimai:

Atostogos dėl šeimyninių aplinkybių padeda darbuotojams geriau suderinti profesinį ir asmeninį gyvenimą, būti kartu su šeima svarbiais gyvenimo momentais ir taip pagerinti bendrą gerovę. Matome, kad šiomis galimybėmis naudojami ir darbuotojai vyrai, kurie palaiko įvairovės vertybes.

Naudoti tiesioginiai duomenys iš žmogiškųjų išteklių sistemos; prielaidos netaikytos. Skaičiai reiškia darbuotojų skaičių. Ataskaitinis laikotarpis – visi 2024 m. Darome prielaidą, kad visi darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartį, turi teisę į atostogas dėl šeimyninių aplinkybių pagal kiekvienos šalies įstatymus. Darbo ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros rodikliams vertinti nesinaudojome jokių išorės įstaigų paslaugomis.

A6. Žmogaus teisės

Kaip nurodyta mūsų Tvarumo politikoje, gerbiame ir skatiname pagrindines žmogaus teises, nurodytas JT Pasauliniame susitarime, JT Verslo ir žmogaus teisių pagrindiniuose principuose, EBPO gairėse daugiašalėms įmonėms, TDO trišalėje deklaracijoje dėl principų, susijusių su daugiašalėmis įmonėmis ir socialine politika (angl. *ILO Tripartite Declaration of Principles Concerning Multinational Enterprises on Social Policy*), įskaitant Deklaraciją dėl pagrindinių principų ir teisių darbe bei pagrindines konvencijas.

Netoleruojame žmogaus ar darbo teisių pažeidimų, korupcijos, ekosistemų niokojimo, pasaulio paveldo naikinimo ir jokių kitų veiksmų, kurie gali būti laikomi neetiškais. Siekdami kurti palankią ir bendradarbiavimu grįstą darbo aplinką bei skatinti pagrindines žmogaus teises, nuolat bendraujame su darbuotojais, rengiame mokymus ir teikiame jiems grįžtamąjį ryšį.

Mūsų Tvarumo politikoje taip pat sprendžiami klausimai dėl diskriminacijos, prekybos žmonėmis, priverstinio ir vaikų darbo tarp mūsų darbuotojų ir mūsų vertės grandinės darbuotojų. Nepritariame šiuolaikinei vergovei ar kitiems žmogaus teisių pažeidimams nei savo veikloje, nei finansavimo veikloje ir investavimo projektuose.

Mūsų Elgesio kodeksas yra mūsų veiklos pagrindas, o jo laikymasis yra absoliutus reikalavimas. Kodekse reikalaujama, kad elgtumės etiškai ir profesionaliai, laikytumės teisės aktų reikalavimų ir savo vidaus taisyklių. Siekiame reguliariai peržiūrėti ir tobulinti savo žmogaus teisių išsamaus patikrinimo metodus, šiuolaikinės vergovės ir kitus žmogaus teisių ir tvarumo klausimus, taip pat tikimės, kad tą patį darys ir mūsų klientai ir tiekėjai. Esame pasiryžę bendradarbiauti su klientais, nevyriausybinėmis ir ne pelno organizacijomis bei kitais suinteresuotaisiais subjektais, kad didintume informuotumą ir dalytumės žiniomis bei gerąja patirtimi kovojant su šiuolaikine vergove ir kitais žmogaus teisių, socialiniais ir aplinkosaugos klausimais.

Įvertiname bet kokią neigiamą ar galimą poveikį visuomenei ir aplinkai, kurį gali sukelti mūsų veikla. Tai apima ir mūsų investavimo sprendimų poveikį, kaip nustatyta mūsų Tvaraus investavimo gairėse; taip pat tikimės, kad mūsų tiekėjai ir verslo klientai darys tą patį, kaip išsamiai aprašyta skyriuje „Išsamaus patikrinimo procesai“. Tikimės, kad mūsų sandorių šalys vykdys savo verslo veiklą taip, kad būtų užtikrintos sąžiningos socialinės sąlygos, neprieštaraujančios JT verslo ir žmogaus teisių pagrindiniams principams, kurie įtraukti į mūsų Trečiųjų šalių atsakingo verslo elgesio kodeksą. Kai sudarome sutartį su svarbia trečiąja šalimi, konkrečiai teiraujamės apie jos vidaus taisykles, susijusias su socialiniais klausimais, pavyzdžiui, šiuolaikine vergove, įvairove, teisingumu ir įtraukimu, ir, jei reikia, parengiame detalų planą, padėsiantį trečiajai šaliai patobulinti savo veiklas.

KITA

MŪSŲ DARBUOTOJŲ CHARAKTERISTIKOS

2024 m. gruodžio 31 d. 70 % mūsų darbuotojų buvo moterys ir 30 % – vyrai. Beveik visi mūsų darbuotojai dirba visą darbo dieną, o dauguma turi neterminuotas darbo sutartis. Darbuotojai, dirbantys pagal terminuotas sutartis, yra darbuotojai, kurie atlieka tam tikras funkcijas, kol nuolatiniai darbuotojai nedirba, paprastai motinystės ar vaiko priežiūros atostogų metu, arba tie, kurie buvo pasamdyti konkrečiam projektui.

Darbuotojų pagal šalį, #	2024 m.
Estija	630
Latvija	960
Lietuva	1 040
Iš viso	2 630

Darbuotojų skaičius pagal lytį, #	2024 m.
Vyrai	800
Moterys	1 830
Kita	Netaikoma
Nepranešta	Netaikoma
Iš viso	2 630

Darbuotojai 2024 m. gruodžio 31 d. FTE	Moterys	Vyrai	Kita (a)	Neatskleis ta	Iš viso
Darbuotojų skaičius	1 682	794	Netaikoma	Netaikoma	2 476
Nuolatinių darbuotojų skaičius	1 615	780	Netaikoma	Netaikoma	2 395
Laikinių darbuotojų skaičius	67	14	Netaikoma	Netaikoma	81
Darbuotojų, dirbančių ne fiksuotą darbo laiką, skaičius	0	0	Netaikoma	Netaikoma	0

a. Lytis, kurią nurodė patys darbuotojai

Darbuotojų (FTE) kaita per ataskaitinį laikotarpį	2024 m.
Darbuotojai, kurie išėjo iš įmonės, #	352
Darbuotojų kaita, %	14,3

Duomenų metodikos ir apribojimai:

Lyčių kategorijų „Kita“ ir „Nepranešta“ atveju šios klasifikacijos buvo įvardytos kaip netaikytinos, nes jos nepripažįstamos pagal Baltijos regiono vietos įstatymus.

Šiose lentelėse pateikti skaičiai yra tiesiogiai gauti iš žmogiškųjų išteklių sistemos, be jokių prielaidų ar skaičiavimų. Į darbuotojų kaitos skaičiavimus neįtraukti darbuotojai, išėję ilgalaikių atostogų, ir darbuotojai, kurių sutartys baigėsi pagal susitarimą. Kiekviename skaičiuje atitinkamai nurodyta, ar darbuotojų skaičius ataskaitoje pateikiamas pagal darbuotojų skaičių, ar pagal etato ekvivalentą. Darbuotojų skaičius nurodomas ataskaitinių metų pabaigoje, pvz., 2024 m. gruodžio 31 d. Darbuotojų skaičius atitinka Finansinės ataskaitos 30 pastabos „Informacija pagal šalį“ duomenis;

E. Klientai ir galutiniai naudotojai

Mūsų klientai ir galutiniai naudotojai – tai fiziniai ir juridiniai asmenys, kurie naudojami gausia mažmeninės bankininkystės paslaugų pasiūla. Savo klientus suskirstėme į du pagrindinius segmentus – privačius asmenis ir verslo klientus – ir pagal šiuos segmentus kuriame savo vertės srautus. Privatiems klientams teikiame pagrindinius finansinius sprendimus, įskaitant banko sąskaitas, mokėjimo paslaugas, grynųjų pinigų išėmimą ir įmokėjimą, investicijas į viešąsias ir privačias priemones, būsto paskolas, finansavimą mokymuisi ar privačiam transportui, paramą buitinei technikai ar elektroniniams prietaisams įsigyti. Verslo klientams teikiame specialiai pritaikytas banko paslaugas, pavyzdžiui, sąskaitų tvarkymą, mokėjimų apdorojimą, faktoringą, tarptautinių verslo sandorių sąlyginio deponavimo paslaugas, apyvartinio kapitalo paskolas, projektų finansavimą, įrangos ir transporto priemonių išperkamąją nuomą ir obligacijų išleidimą papildomoms investicijoms užtikrinti.

Mūsų strategija ir verslo modelis yra neatsiejami nuo įvairių mūsų klientų poreikių tenkinimo. Suteikdami galimybę siekti asmeninių tikslų ir remdami verslo klientų augimą bei gebėjimą aptarnauti savo suinteresuotuosius subjektus, užtikriname abipusę sėkmę ir ilgalaikį tvarumą. Klientų pasitenkinimas ir pasitikėjimas yra mūsų verslo modelio pagrindas, nes jais grindžiamas mūsų atsparumas ir konkurencingumas. Klientų aptarnavimo standarte išdėstyti principai yra svarbiausi mūsų veikloje bei skatina mūsų iniciatyvą atliepiančių klientų poreikius ir teikiant išskirtines paslaugas. Bet kokie sutrikimai ar sunkumai, su kuriais susiduria klientai ir kurie turi reikšmingą poveikį, sprendžiami greitai ir veiksmingai, laikantis mūsų Skundų nagrinėjimo procedūros.

Pripažįstame unikalius konkrečių klientų segmentų poreikius ir šį supratimą įtraukėme į savo strateginius prioritetus. Jaunesniems klientams skiriame ypatingą dėmesį skatindami finansinį raštingumą ir atsakingą sprendimų priėmimą, kad padėtume išvengti finansinių sunkumų ar sukčiavimo ir duomenų viliavimo atvejų dėl nepatyrimo. Savo naujienlaiškius aktualiomis temomis reguliariai platiname el. paštu, dalyvaujame tinklalaidėse ir užtikriname atitinkamą turinį socialinėje žiniasklaidoje, kur susitinkame su minėta auditorija. Taip pat esame įsipareigoję užtikrinti, kad mūsų vyresnio amžiaus klientai palaikytų ryšius ir domėtųsi mūsų paslaugomis, šalinami kliūtis, pavyzdžiui, ribotą prieigą prie interneto, ir užtikrindami pakankamas konsultacijas bei pagalbą savo klientų aptarnavimo centruose ir pagalbos telefonu linijoje. Siekdami užtikrinti įtrauktį ir savo paslaugų prieinamumą klientams su negalia, nuolat tobuliname savo fizinės patalpas, skaitmenines sąsajas ir išorinę komunikaciją. Šiuo metu siekiame užtikrinti, kad klientų patirtis ir paslaugos būtų teikiamos laikantis ES Europos prieinamumo akto reikalavimų pagal numatytus terminus.

Mūsų mažmeninės bankininkystės strategija yra orientuota į klientus, skirta suteikti daugiau galimybių tiek fiziniams, tiek juridiniams asmenims, skatinti abipusį augimą ir kurti tvirtą pasitikėjimo, naujovių ir ilgalaikės vertės pagrindą.

Mūsų duomenų apsaugos IRO, politikos, tikslai ir veiksmai aprašyti skyriuje „Kibernetinis saugumas“.

Mums svarbiausia, kad klientas būtų patenkintas, todėl pasitikėjimą įgyjame ir išlaikome sąžiningai elgdami, saugodami privatumą ir teikdami aukštos kokybės paslaugas. 2023 m. įsteigėme klientų aptarnavimo pareigybes, kad sustiprintume santykius su klientais, naudodami personalizuotą komunikacijos turinį ir kanalus, o 2024 m. tai lėmė geresnį klientų įsitraukimą. Mūsų įsipareigojimai apima investicijas į IT paslaugų plėtrą, bendravimą su klientais tiriant skundus ir paslaugų lygio susitarimus, laikantis vietos finansų priežiūros įstaigų rekomendacijų.

Įgyvendindami savo įsipareigojimus siekti įtraukaus ir tvaraus augimo, nustatėme poveikio rodiklius, užmezgėme partnerystes ir įtraukėme darbuotojus į bendruomenės iniciatyvas.

POVEIKIAI, RIZIKOS IR GALIMYBĖS

Su klientais ir galutiniais naudotojais susijusios reikšmingos temos ir IRO.

Klientai ir galutiniai naudotojai (\$4)

Reikšminga tema / IRO aprašymas	Numatomas laikotarpis	Paveikti suinteresuotieji subjektai	IRO šaltinis arba koncentracija
Vartotojai ir galutiniai naudotojai (vartotojų ir (arba) galutinių naudotojų socialinė įtrauktis)			
Reikšmingi poveikiai aplinkai arba žmonėms			
(-) Prastos rinkodaros praktikos ir skaidrumo problemos gali pakenkti pasitikėjimui ir sukelti finansinę žalą bei žalą reputacijai.	2028–2034	Klientai	Tiesioginė veikla, Baltijos šalys
(+) Išplėtus prieigą nepakankamai aptarnaujamoms grupėms tokiomis priemonėmis, kaip internetinė bankininkystė, skatinama socialinė nauda.	2025–2027	Akcininkai, investuotojai, kreditoriai	Tiesioginė veikla, Baltijos šalys
Reikšmingos finansinės rizikos ir galimybės			
(-) Besikeičiančios vartotojų tendencijos, pavyzdžiui, palankumas aplinkosaugai, ir galima klientų diskriminacija gali sumažinti pajamas ir apriboti finansinių produktų prieinamumą.	2028–2034	Klientai	Kredito portfelis, produkto vertės grandinė, Baltijos šalys
(-) Diskriminacinės praktikos klientų atžvilgiu gali pakenkti reputacijai.	2025–2027	Akcininkai, investuotojai, kreditoriai	Tiesioginė veikla, Baltijos šalys
(+) Produktų prieinamumo gerinimas, naujų technologijų naudojimas ir vartojimo finansinių produktų pasiūla suteikia prieigą prie nepakankamai aptarnaujamų rinkų, padeda didinti pajamas ir skatina klientų lojalumą.	2025–2027	Investuotojai, kreditoriai, akcininkai, klientai	Tiesioginė veikla, Baltijos šalys
Vartotojai ir galutiniai naudotojai (su informacija susijęs poveikis)			
Reikšmingi poveikiai aplinkai arba žmonėms			
(-) Dėl netinkamos klientų apsaugos kontrolės, pavyzdžiui, netinkamo pardavimo ar prastos produktų kokybės, gali kilti klientų skundų, teisės aktų reikalavimų atitikties problemų, sumažėti pelningumas ir pasitikėjimas.	2025–2027	Akcininkai, darbuotojai, klientai, priežiūros institucijos, vietos bendruomenės	Tiesioginė veikla, Baltijos šalys
(+) Privatumas: klientų duomenų apsauga užtikrina saugumą, pasitikėjimą ir ramybę.	2035–2050	Akcininkai, darbuotojai, klientai, priežiūros institucijos, vietos bendruomenės	Tiesioginė veikla, taikoma visuotinai
Reikšmingos finansinės rizikos ir galimybės			
(-) Privatumas: dėl skaidrumo stokos ir duomenų saugumo pažeidimų gali būti patirta finansinių nuostolių, teisės aktais nustatytų nuobaudų ir pakenkta reputacijai.	2025–2027	Akcininkai, investuotojai, kreditoriai	Tiesioginė veikla, taikoma visuotinai
(-) Negebėjimas patenkinti nepakankamai aptarnaujamų klientų poreikių, skaidrumo trūkumas teikiant hipotekos paskolas arba prasta klientų apsauga gali lemti perdėtą priežiūros institucijų dėmesį, žalą reputacijai ir rizikingus produktų portfelius.	2025–2027	akcininkai, klientai	Tiesioginė veikla, Baltijos šalys
(+) Prieiga prie informacijos: geresnis finansinis raštingumas padeda klientams priimti informacija pagrįstus sprendimus, o tai lemia tvirtesnius ilgalaikius santykius.	2025–2027	akcininkai, klientai	Tiesioginė veikla, Baltijos šalys
(+) Privatumas: klientų duomenų apsauga kelia pasitikėjimą, gerina banko reputaciją ir santykius su klientais.	2025–2027	akcininkai, klientai	Tiesioginė veikla, Baltijos šalys
(+) Nepakankamai aptarnaujamų klientų poreikių tenkinimas taikant atsakingą skolinimo praktiką gali sustiprinti pasitikėjimą ir pagerinti banko reputaciją.	2025–2027	akcininkai, klientai	Tiesioginė veikla, Baltijos šalys

Su bendravimu su klientais siejamas įvairus poveikis, rizikos ir galimybės. Esame atsakinga finansų įstaiga ir suprantame, kaip svarbu puoselėti teigiamus santykius su klientais ir aktyviai spręsti galimas problemas.

Susiduriame su rizika dėl informacijos vientisumo ir elgesio internete, kuri yra susijusi su dezinformacijos, neapykantos kalbos, elektroninių patyčių ir žalingo turinio sklaida. Tokia rizika gali kilti dėl veiksmų banko viduje arba mūsų darbuotojų įsitraukimo, dėl to gali kilti teisminių ginčų ir nukentėti reputacija. Kyla pavojus, kad klientai priims klaidingus sprendimus dėl nepakankamos arba netikslios informacijos apie produktus ir paslaugas, dėl kurios jie gali susidurti su skolų problemomis, todėl svarbu pateikti tikslią informaciją. Tai ypač aktualu jaunesniems klientams. Jie susiduria su didesne kredito ir skolų rizika, nes turi ribotą finansinę patirtį, mažesnes pajamas, keičiasi jų gyvenimai ir finansiniai tikslai; jie turi daugiau galimybių gauti kreditą, o tai rodo, kad šiai demografiniai grupei labai svarbus finansinis švietimas ir konsultavimas. Taip pat susiduriame su rizika, kad mūsų klientai bus diskriminuojami dėl mažumą charakterizuojančių požymių, o tai gali pakenkti reputacijai ir turėti neigiamos įtakos mūsų prekės ženklo įvaizdžiui ir klientų pasitikėjimui. Tai pagrindžia būtinybę laikytis sąžiningo ir įtraukaus požiūrio.

Mūsų verslo modelis suteikia mums daug galimybių įgyti geresnę reputaciją, daugiau patenkintų klientų ir padidinti pajamas. Šios galimybės apima paslaugų teikimą atokiai įsikūrusioms, jaunoms, vyresnėms ir skaitmeniniu požiūriu nepalankioje padėtyje esančioms gyventojų grupėms, o tai puikiai dera su mūsų įsipareigojimu užtikrinti įtrauktį. Norint orientuotis sudėtingoje vartotojų sąveikos aplinkoje, reikia strateginio požiūrio, o valdydami šias reikšmingas rizikas ir naudodamiesi galimybėmis galime sustiprinti savo įsipareigojimą būti atsakingu banku, ginti klientų interesus ir prisidėti prie bendruomenių, kurioms teikiame paslaugas, gerovės. Nuolat tobulėdami ir skaidriai bendraudami galime puoselėti tvarius ir abipusiai naudingus santykius su vertinamais klientais ir galutiniais vartotojais.

Mūsų požiūris į klientų informavimą apie bankininkystės pasiūlymus yra grindžiamas skaidrumu ir etika. Stengiamės pritaikyti banko produktus ir pasiūlymus, kad jie patenkintų skirtingų klientų poreikius ir pageidavimus, kartu skatindami tvarius ir atsakingus bankininkystės sprendimus. Laikydami geriausios veiklos srities praktikos, galime stiprinti pasitikėjimą ir ilgalaikius santykius su klientais, taip padėdami finansų aplinkai tapti tvaresne. Nuolat vertiname klientų atsiliepimus apie mūsų IT sprendimus, siekdami pagerinti bendrą klientų patirtį.

POLITIKOS

Daugiausia dėmesio skiriame skaidrumui, atskaitomybei ir teisių gynimui, kad sukurtume etišką ir į klientus orientuotą požiūrį į bankinių paslaugų teikimą, kuris yra mūsų sėkmės pagrindas. Siekiame patenkinti savo klientų poreikius ir gerbti jų pagrindines žmogaus teises, užtikrindami teisingą ir sąžiningą, nediskriminuojantį elgesį, privatumą ir klientų duomenų apsaugą bei aukštos kokybės paslaugas.

Taikome politikas, kuriomis siekiame valdyti reikšmingą mūsų produktų ir paslaugų poveikį klientams ir galutiniams naudotojams, taip pat užtikrinti, kad teikiant paslaugas būtų gerbiamos jų žmogaus teisės. Mūsų Tvarumo politika skatina laikytis JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinių principų, EBPO gairių daugiašalėms įmonėms ir TDO trišalės deklaracijos dėl principų, susijusių su daugiašalėmis įmonėmis ir socialine politika. Nustatėme, kad mūsų klientams svarbios keturios žmogaus teisių temos, kurios aprašytos toliau.

Esame įsipareigoję skaidriai tvarkyti duomenų apsaugą ir užtikrinti, kad būtų laikomasi klientų teisės į privatumą. Mūsų viešai prieinamoje Privatumo politikoje aprašyti procesai, kurių laikomės saugodami klientų informaciją ir gindami jų teises. Kaip išsamiai aprašyta skyriuje „Kibernetinis saugumas“, taikome griežtą duomenų apsaugos sistemą, suteikiančią klientams galimybę visiškai kontroliuoti savo asmens duomenis.

Siekdami užtikrinti klientų teisę į aiškią ir tikslią informaciją, aktyviai su jais bendradarbiaujame, kad į jų poreikius ir problemas būtų veiksmingai reaguojama. Mūsų bendravimas su klientais yra asmenišką ir vykdomas įvairiais komunikacijos kanalais, atsižvelgiant į klientų pageidavimus. Užtikriname, kad svarbiausia informacija apie teisinius aspektus bei planuojamus mūsų Paslaugų teikimo sąlygų bei Kainoraščio atnaujinimus, kurie yra laikomi mūsų bendradarbiavimo pagrindu, būtų pateikta laiku. Užtikriname, kad į klientų užklausas būtų reaguojama įvairiais komunikacijos kanalais. Investuodami į pažangius grįžtamojo ryšio mechanizmus, kaip aprašyta skyriuje „Klientų pasitenkinimas“, nuolat pritaikome savo klientų pritraukimo strategijas, kad patenkintume besikeičiančius klientų poreikius.

Stengiamės užtikrinti, kad mūsų klientams būtų parduodami jų poreikius atitinkantys finansiniai produktai. Laikydami Klientų aptarnavimo standartą, mūsų darbuotojai teikia klientams pasiūlymus tik atsižvelgę į jų poreikius. Kasdien stebime savo veiklos rezultatus, atlikdami paslaugų kokybės vertinimą, kad pastebėtume ankstyvuosius kompetencijos trūkumų požymius ir imtumės atitinkamų veiksmų. Skolindami fiziniams asmenims, atsižvelgiame į tai, ar paskola yra įperkama ir ar jie gali toleruoti investavimo riziką. Klientams nesiūlysiame didelės rizikos lėšų, jei yra pagrindo manyti, kad tai gali sukelti finansinių nuostolių. Šie principai išdėstyti Skolinimo privatiems asmenims rizikos parametų procedūroje, kurioje aprašyti pagrindiniai parametrai, kurių turi laikytis Mažmeninės bankininkystės skyrius ir Kreditų konsultavimo ir restruktūrizavimo skyrius, skolindami privatiems asmenims. Laikantis šios procedūros galima atsižvelgti į tokius aspektus kaip bendraskolio tipas, pajamų tipas ir dydis, turto, kuriam suteikiama paskola, vieta, tipas, vertė ir kt. Didiname savo klientų finansinį raštingumą reguliariai pristatydami naujienlaiškius tokiomis temomis kaip sukčiavimo schemos, pensijų fondų veiklos rezultatai, finansų rinkų apžvalgos ir kt.

Siekiame, kad mūsų paslaugos būtų prieinamos visiems klientams, nediskriminuojant jų dėl rasės, lyties, amžiaus ar negalios, ir esame įdiegę procesus, kuriais užtikriname, kad su klientais būtų elgiamasi sąžiningai ir teisingai. Mūsų Elgesio kodekse išdėstytos pagrindinės mūsų vertybės, kuriomis vadovaujamės, o Klientų aptarnavimo standarte nustatyti profesiniai reikalavimai mūsų darbuotojams, bendraujantiems su klientais, įskaitant turinčius specialiųjų poreikių. Standarto žinios atnaujinamos per reguliarius mokymus.

2024 m. pasamdėme trečiąją šalį, kad ši atliktų mūsų produktų ir paslaugų prieinamumo žmonėms su negalia analizę, įskaitant trūkumų analizę, siekiant atitikti ES Europos prieinamumo akto reikalavimus. Todėl sudarėme veiksmų planą, kuriame numatytos priemonės, kaip pagerinti mūsų skaitmeninių kanalų prieinamumą per papildomą svetainių ir platformų funkcionalumą, padaryti mūsų fizinę infrastruktūrą prieinamesnę žmonėms su negalia ir peržiūrėti būtinus mūsų produktų ir paslaugų dokumentus, kad jie būtų suprantamesni neprofesionalams. Šiuos metodus jau taikome savo Paslaugų teikimo bendrosiose taisyklėse, mažindami perteklinės teisinės terminologijos vartojimą, ir įsipareigojome 2025 m. įdiegti daugiau panašių priemonių, taip pat planuojame rengti atitinkamus klientų aptarnavimo mokymus.

Bendraujame su klientais, kad suprastume jų problemas ir lūkesčius bei užtikrintume galimybę į jų teisių gynimą. Grįžtamasis ryšys renkamas atliekant apklausas ir tiesiogiai bendraujant. Jei klientas ar trečioji šalis turi nusiskundimų dėl teisės aktų ar

Elgesio kodekso pažeidimo, galima pasinaudoti viešai prieinamu kanalu „Pranešimai apie pažeidimus“ ir paaiškinti rūpimą situaciją, kaip aprašyta toliau pateiktame skyriuje apie šį kanalą.

Laikomės Klientų skundų, atsiliepimų ir prašymų nagrinėjimo procedūros, kad sušvelnintume bet kokias neigiamas pasekmes dėl procesų ir sistemų trūkumų, žmogiškųjų klaidų, bandymų sukčiauti klientų atžvilgiu ar techninių incidentų, siūlydami finansinę kompensaciją ar alternatyvius sprendimus. Šioje politikoje išdėstyti klientų skundų ir atsiliepimų nagrinėjimo, tyrimo ir pranešimo apie juos principai. 2024 m. pabaigoje atnaujinome klientų skundų, atsiliepimų ir prašymų nagrinėjimo vidaus taisykles. Pristatyti pakeitimai yra susiję su skundų ir prašymų apibrėžčių patikslinimu, siekiant pagerinti trūkumų šalinimo laiką ir padidinti klientų pasitenkinimą.

Vadovaudamiesi ASV išsamaus patikrinimo standartu, žmogaus teisių klausimus savo klientų veikloje sprendžiame remdamiesi rizika grindžiamu požiūriu, taikydami išsamaus klientų patikrinimo procesą, kaip aprašyta tam skirtame skyriuje. Teikdami paskolas stambiems verslo klientams, kurie veikia pramonės šakose, kuriose galima didelė socialinė rizika (kaip apibrėžta mūsų vidaus taisyklėse), ir vykdydami tokių paskolų stebėseną, naudojame specialų socialinės ir valdymo rizikos vertinimo klausimyną, apimančį socialinės rizikos aspektus – žmogaus ir darbo teises, kad įsitikintume, jog klientas taiko politikas ir priemones, skirtas spręsti pagrindiniams žmogaus teisių klausimams, tokiems kaip diskriminacija darbo vietoje, vaikų ar priverstinis darbas, sąžiningos darbo sąlygos, asociacijų laisvė ir kt. Taip pat teiraujamės, ar mūsų klientai savo vertės grandinėje laikosi tarptautinių žmogaus teisių standartų. Atliekant vertinimą atsižvelgiama į kliento rizikos mažinimo pajėgumus ir nustatomas likutinės rizikos lygis, kuris dokumentuojamas atitinkamuose kredito dokumentuose ir į kurį atsižvelgiama priimanč kredito sprendimus.

Užmezgus verslo santykius su klientais, kuriems gresia didelė pinigų plovimo prevencijos rizika, reguliariai taikoma Nepalankios informacijos žiniasklaidoje stebėjimo procedūra, kurioje aprašomos priemonės taikomos mūsų klientų žmogaus teisių pažeidimų atvejams nustatyti. 2024 m. mūsų produkto vertės grandinėje incidentų šia tema nustatyta nebuvo. Vis dėlto 2025 m. peržiūrėsime, ar mūsų peržiūros priemonių taikymo sritis yra tinkama pakankamai žmogaus teisių klausimų aprėpčiai užtikrinti.

Mūsų Kovos su pinigų plovimu, terorizmo finansavimu ir sankcijų politikoje išdėstyti pagrindiniai kovos su pinigų plovimu, terorizmo finansavimu, ginklų platinimo finansavimu ir sankcijų laikymosi principai. Šie principai išsamiau išdėstyti Kovos su finansiniais nusikaltimais ir sankcijų standartuose, kuriuose aprašoma vidaus kontrolės sistema ir būdai, taikomi siekiant užkirsti kelią piktnaudžiavimui mūsų organizacija pinigų plovimo, terorizmo finansavimo, sankcijų vengimo ar masinio naikinimo ginklų platinimo tikslais. Tiek politiką, tiek standartus patvirtino mūsų valdymo organai.

Kovos su pinigų plovimu, terorizmo finansavimu ir sankcijų politika bei Kovos su finansiniais nusikaltimais ir sankcijų standartai peržiūrimi reguliariai arba pagal poreikį. 2024 m. atlikta peržiūra ir atnaujinimais buvo užtikrintas visiškas reikalavimų, nurodytų Europos bankininkystės institucijos (EBI) gairėse dėl politikų ir procedūrų, susijusių su atitikties valdymu, ir kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu pareigūno vaidmens ir pareigų pagal Direktyvos (ES) 2015/849 VI skyriaus 8 straipsnį, įgyvendinimas. Atnaujintais dokumentais nustatyti aiškūs vaidmenys ir pareigos, apibrėžta atskaitomybė tiek Grupės, tiek vietos lygmeniu, taip užtikrinant veiksmingą pinigų plovimo, teroristų finansavimo, masinio naikinimo ginklų platinimo ir sankcijų rizikos valdymą ir kontrolę. Skatiname atitikties kultūrą ir tikimės, kad mūsų klientai, partneriai, tiekėjai ir kitos trečiosios šalys laikysis visų galiojančių įstatymų ir taisyklių, susijusių su kova su pinigų plovimu, terorizmo finansavimu, ginklų platinimo finansavimu ir sankcijomis. Šis įsipareigojimas vykdyti griežtą priežiūrą ir laikytis sąžiningumo standartų rodo mūsų ryžtą vykdyti finansinių nusikaltimų prevenciją ir laikytis teisinių reikalavimų.

Nagrinėdami sukčiavimo atvejus daug dėmesio skiriame klientų apsaugai. Pagrindinės mūsų politikos ir jomis grindžiamos procedūros pabrėžia priemonių, skirtų apsaugoti banko klientus nuo piktnaudžiavimo vykdant nesąžiningą veiklą, svarbą. Jose aprašomi prevencijos, nustatymo ir tyrimo mechanizmai, taip pat pagrindiniai principai, kuriais bankas vadovaujasi laikydamasis įstatymų. Pagrindinis tikslas – sumažinti nusikalstamų išpuolių prieš banko klientus skaičių ir juos aptikti, o incidentus spręsti taip, kad augtų klientų pasitikėjimas mūsų patikimumu. Skatindami aktyvų ir budrų požiūrį, galime sustiprinti mūsų banko, kaip patikimos institucijos, kuri yra įsipareigojusi laikytis finansinių paslaugų sąžiningumo, įvaizdį.

Išsamesnė informacija apie politikas, susijusias su klientais ir galutiniais naudotojais, pateikiama skyriuje „Tvarumo ataskaitos aiškinamasis raštas“, skyriaus „Mūsų politikos, procedūros ir standartai“ skiltyje „Klientai“

TIKSLAI

Esame nustatę tikslus, rodiklius ir veiksmus, skirtus nustatytiems reikšmingiems IRO spresti. Pasirinkti rodikliai yra išvestinis visų veiksmų, kurie apima klientų pasitenkinimą, skaidrumą, atskaitomybę ir teisių gynimą, derinys. Visi tikslai yra peržiūrimi atliekant metinį strategijos vertinimą, dalyvaujant visiems atitinkamiems vidaus suinteresuotiesiems subjektams. Nustatyti tikslai apima visus IRO, nes jie sudaro visų veiksmų, lemiančių santykių su klientais kokybę, pasitenkinimą ir lojalumą, visumą.

Tikslai ir rodikliai	Tiksliniai metai	Tikslas	2024 m.
Klientų rekomendavimo indeksas – sandoris (mažmeninė bankininkystė)	2024 m.	+40	+55
Klientų rekomendavimo indeksas – verslo santykiai (Grupė)	2024 m.	+7	+14
Klientų skundai dėl žmogiškųjų klaidų (mažmeninė bankininkystė), sumažėjimas, palyginti su praėjusiais metais, %	2024 m.	-10	-36

Klientų rekomendavimo indeksas (angl. *Net Promoter Score*, NPS) matuoja klientų lojalumą ir pasitenkinimą vertinant jų tikimybę rekomenduoti tam tikrą įmonę. NPS rodikliai matuojami vieno klausimo apklausoje ir pateikiami skaičiumi nuo -100 iki +100; aukštesnis skaičius reiškia geresnį rodiklį. Sandorio NPS rodiklis rodo kliento patirtį atliekant sandorį ar bendraujant su *Luminor*, o verslo santykių NPS rodiklis rodo bendrą klientų nusiteikimą ir lojalumą *Luminor* atžvilgiu.

2024 m. iškėlėme tikslus sumažinti neigiamą poveikį, kurį klientai patyrė dėl žmogiškųjų klaidų klientų aptarnavimo ir veiklos procesuose. Pasiekėme savo tikslą -36 % sumažinti klientų skundų dėl žmogiškųjų klaidų. 2025 m. siekiame toliau gerinti šį rodiklį ir užsibrėžėme tikslą jį sumažinti dar 10 %. Šis tikslas siejamas su mūsų privačiais ir verslo klientais visose Baltijos šalyse. Nustatant šį tikslą dalyvavo mažmeninės bankininkystės vidaus suinteresuotieji subjektai; jis atitinka finansų priežiūros institucijų siekį, kad būtų sumažintas bet koks neigiamas poveikis galutiniams bankų paslaugų naudotojams. Mūsų veiklos rezultatus, susijusius su šiuo tikslu, kas mėnesį stebi ir kas ketvirtį Valdybai praneša Klientų patirties padalinys, siekdamas užtikrinti, kad pažanga atitiktų pradinį planą. Veiklos rezultatų stebėjimo grįžtamoji informacija pateikiama procesų ir produktų kūrimo padalinių suinteresuotiesiems subjektams, kad būtų imtasi tobulinimo veiksmų, kurie ateityje sumažintų pasikartojančių klaidų ir (arba) skundų skaičių.

Analizuojame visas skundų priežastis ir skirstome juos į kategorijas. Apskaičiuojame skundų, kuriuos sukelia darbuotojų klaidos, dalį ir nuolat siekiame ją mažinti.

Per metus savo tikslo nekeičiame. Vykdomė nuolatinę stebėseną ir teikiame ataskaitas pagal Skundų valdymo procedūroje nustatytas taisykles.

VEIKSMAI

Mūsų bendrieji procesai, kuriais analizuojame mūsų bendradarbiavimą su klientais ir kitais suinteresuotaisiais subjektais, apima reguliarią klientų pasitenkinimo apklausą, kaspusmetinius slaptojo pirkėjo tyrimus, nuolatinis kokybės vertinimus, tikslinių grupių diskusijas kuriant produktus, seminarus klientams, metinį ASV verslo reikšmingumo vertinimą ir apklausą, kurią atliekame kas trejus metus. Mūsų Ryšių su klientais skyrius ir Klientų patirties padalinys valdo ir nuolat tobulina pirmiau minėtus procesus.

Priimant sprendimus atsižvelgiama į įžvalgas, gautas vykdant mūsų klientų pritraukimo veiklas. Mūsų politikos ir praktikos grindžiamos klientų atsiliepimais, siekiant, kad jos atitiktų klientų poreikius ir lūkesčius. Šiomis klientų įžvalgomis remiamės nuolat tobulindami savo produktus ir paslaugas, kad jie būtų prieinamesni ir labiau atitiktų visų vartotojų poreikius. Kurdami savo produktus, diegiamie sprendimus, atitinkančius klientų finansinius poreikius.

Tolesniame skyriuje pateikiama išsami informacija apie mūsų pagrindinę veiklą, kaip mes stebime ir kontroliuojame mūsų bendradarbiavimo su klientais kokybę, įskaitant veiklos apimtį, terminus ir, jei taikoma, rezultatus. Veiksmai, susiję su klientų duomenų apsauga, pateikiami skyriuose „Duomenų apsauga“ ir „Kibernetinis saugumas“.

Mūsų finansiniai ištekliai daro tiesioginį poveikį klientams ir galutiniams naudotojams keliais būdais. Turėdami pakankamai finansinių išteklių, galime kurti ir siūlyti platų produktų ir paslaugų asortimentą, pritaikytą įvairiems mūsų klientų poreikiams tenkinti. Stipri finansinė padėtis leidžia mums investuoti į pažangų klientų aptarnavimą ir mokymus, užtikrinant aukštos kokybės klientų patirtį. Ištekliai, skirti IRO ir veiksams, susijusiems su prieinamumo didinimu, klientų skundų valdymu (įskaitant neigiamo poveikio pašalinimą) ir santykių gerinimu, planuojami kaip padalinio įprastinės verslo veiklos sąnaudos ir 2024 m. sudarė 1,5 mln. eurų. 2025 m. tam planuojama skirti 1,6 mln. eurų. Mūsų Finansinių nusikaltimų, sukčiavimo prevencijos ir sankcijų ištekliai, apimantys IRO ir veiksmus, susijusius su klientų apsauga, 2024 m. sudarė 10,5 mln. eurų. Į sąnaudas įeina personalo sąnaudos ir naudojamos informacinės priemonės. 2025 m. tam pačiam tikslui planuojama skirti 11,4 mln. eurų. Susiję veiksmai taip pat aptariami skyriuje „Kibernetinis saugumas“. Skiriamų išteklių skaičiai gauti iš skyrių planų, kurie buvo sujungti į padalinių ir Grupės finansinį planą ir yra mūsų bendrųjų personalo sąnaudų dalis, metinėje finansinėje ataskaitoje nurodyta 6 pastaboje.

A1. Klientų pasitenkinimas

Nuolat matuojame klientų pasitenkinimą, kad galėtume stebėti savo paslaugų kokybę, fiksuoti visus ankstyvuosius trūkumų signalus ir surinkti pasiūlymus dėl tobulinimo veiksmų. Kviečiame savo klientus tiek mažmeninės, tiek verslo bankininkystės srityje du kartus per metus atsakyti į NPS apklausos klausimus ir pateikti atsiliepimus apie bendrąją patirtį su mumis, pagal kuriuos apskaičiuojame verslo santykių NPS rodiklį, o metų eigoje nuolan kviečiame įvertinti naujausią bendravimą su mumis, kad gautume sandorio NPS rodiklį. Mūsų Klientų patirties padalinys susisiečia su visais klientais, kurie savo atsiliepimuose pateikia NPS įvertinius nuo 0 iki 8 balų, kad išsiaiškintų jų patirtį ir išspręstų visus likusius klausimus ar problemas.

2024 m. tęsėme pasitenkinimo vertinimą naudodami ataskaitas, nes jos suteikia išsamesnės informacijos apie tai, ką klientai mano apie mūsų paslaugas. Apie 91 % mūsų mažmeninės prekybos klientų patvirtino, kad bendraudami su mūsų aptarnaujančiu personalu jautėsi išklausti ir suprasti, o 95 % klientų teigė, kad mūsų konsultantai jiems suteikė puikią aptarnavimo patirtį. CSAT klientų pasitenkinimo rodiklis parodė, kad 86 % mūsų klientų buvo patenkinti gautomis paslaugomis. 2024 m. toliau vertinome klientų nuotaikas, susijusias su skaitmeniniais savitarnos kanalais, siekdami užtikrinti, kad klientai galėtų naudotis mūsų nuotolinėmis paslaugomis. Atidžiai stebėsime jų skaitmeninę patirtį ir naudosimės jų atsiliepimais, kad galėtume ją tobulinti.

2024 m. įsteigėme naujas pareigybes, atsakingas už paslaugų kokybės vertinimą, kad padidintume klientų pasitenkinimą, sutelkdami dėmesį į santykių su esamais individualiais klientais palaikymą, kad užtikrintume, jog jų paslaugų poreikiai būtų suprantami. Pradėjome vykdyti programą, pagal kurią turinį ir komunikacijos kanalus pritaikysime prie klientų poreikių ir elgsenos. Programa buvo pradėta įgyvendinti Lietuvoje ir davė gerų rezultatų – pagerėjo mūsų klientų įsitraukimas, kilo susidomėjimas asmeninę vertę suteikiančiais produktais. Šio darbo rezultatus stebime ir vertiname naudodamiesi Klientų skundų, atsiliepimų ir prašymų nagrinėjimo procedūra, Patarėjų ir konsultantų vertinimo procedūra, klientų pasitenkinimo apklausos rezultatais ir skundų ataskaitomis. 2024 m. programą pradėjome taikyti Estijoje ir Latvijoje. Toliau geriname konsultacijų kokybę reguliariai atlikdami kokybės vertinimus ir aktyviai dirbdami su neaktyviais klientais, taip pat palaikydami rizikos požiūriu subalansuotus santykius ir suprasdami, kaip iš bankinių sprendimų sukurti didesnę vertę. Be to, kasmet atnaujiname Klientų aptarnavimo standartą. Atnaujintame Klientų aptarnavimo standarte pabrėžiama finansinės „higienos“ temų svarba dirbant su kiekvienu klientu, t. y. „pažink savo klientą“ patikrinimai, rinkodaros sutikimai ir kliento duomenų atnaujinimas. Jame taip pat pateikiamos pokalbių su klientais struktūrizavimo gairės, kaip išlaikyti klientus, kurie svarsto galimybę palikti įmonę,

ir veiksmingai naudoti teiginius „Kodėl Luminor?“. Be to, čia pabrėžiama susitikimų su klientais (asmeniškai arba per *Teams* programą) privalumai, profesionalumo svarba ir itin svarbus ryšis su klientais valdymo vaidmuo siekiant suprasti klientų poreikius ir profilius.

2024 m. toliau siekėme gerinti santykius su klientais – tam pasitelkėme slaptuosius pirkėjus ir pakoregavome paslaugų teikimo gaires, kad visais kanalais daugiausia dėmesio būtų skiriama asmeninei klientų patirčiai. 2024 m. mūsų pardavimo kanalų aptarnavimo kokybės įvertis buvo 89 %, o pridėtinę vertę kuriančių kontaktų su klientais dalis per slaptųjų pirkėjų apsilankymus buvo 63 %. Dėl to klientų pasitenkinimo mūsų paslaugomis rodiklis pasiekė +55, matuojant pagal sandorio NPS rodiklį.

2024 m. tęsėme klientų aptarnavimo kokybės vertinimus ir patobulinome veiksmus sekančius po konsultacijos. Išplėtėme kokybės vertinimo funkciją į visus klientų aptarnavimo kanalus, todėl dabar klientų pasitenkinimas matuojamas kas savaitę visuose kanaluose ir kas mėnesį teikiamas pagrindiniams suinteresuotiesiems subjektams, kas ketvirtį – Valdybai, o kasmet – Tarybai. Taip pat atliekame metinį ASV verslo reikšmingumo vertinimą, kuris aprašytas skyriuje „Bendrojo pobūdžio informacijos atskleidimas“.

A2. Pranešimų apie įstatymų ar etikos pažeidimus kanalas

Įdiegėme Pranešimų apie įstatymų ar etikos pažeidimus procesą ir kanalą, kuriuo darbuotojai, klientai ir trečiosios šalys gali pranešti apie atvejus, kai, jų nuomone, pažeidžiame įstatymus, išorinius norminius aktus ar vidaus taisykles (įskaitant Elgesio kodeksą). Jei darbuotojas ar klientas mano, kad darbuotojas ar verslo partneris pasielgė neetiškai, jis gali pasinaudoti vidiniais ir viešais prieinamais kanalais. Atvejus, apie kuriuos pranešama šiais kanalais, rimtai nagrinėja ir peržiūri Etikos skyrius (priklausantis Atitikties padalinii), kad būtų užtikrintas nepriklausomas susirūpinimą keliančių klausimų nagrinėjimo procesas. Apie gautus susirūpinimą keliančius atvejus kas ketvirtį pranešama mūsų Valdybai ir Tarybai.

Nuolat teikiame informaciją asmenims, pranešusiems apie susirūpinimą keliančius atvejus, kad jie pasitikėtų susirūpinimą keliančių atvejų nagrinėjimo procesais. Ši procedūra turi intraneto puslapį ir specialią skiltį mūsų interneto svetainėje, kurioje aprašoma, kaip, kam ir kokių klausimų reikėtų pranešti apie susirūpinimą keliančius atvejus. Turime patogią pranešimo formą, kurioje galima konfidencialiai arba anonimiškai pranešti apie problemas. Tai patogus ir saugus būdas pranešti apie problemas. Reguliariai vertiname darbuotojų informuotumą ir pasitikėjimą, atlikdami metines apklausas ir užtikrindami, kad mūsų procesai atitiktų suinteresuotųjų subjektų poreikius ir išlaikytų aukštus skaidrumo ir atskaitomybės standartus. Be išorinio pranešimų apie įstatymų ir etikos pažeidimus kanalo, mūsų klientai ir darbuotojai taip pat gali naudotis kitų šalių, pavyzdžiui, vietos bankų asociacijų ar priežiūros institucijų, teikiamomis pranešimų teikimo priemonėmis ir procedūromis. Asmeniui pranešus apie susirūpinimą keliantį atvejį, jo tapatybė nebus atskleista be jo raštiško sutikimo, taip pat nebus atskleista jokia kita informacija, iš kurios būtų galima nustatyti jo tapatybę. Susirūpinimą keliantys klausimai dėl Valdybos narių perduodami Tarybos audito komiteto pirmininkui, kuris juos įvertina ir informaciją perduoda vidaus audito vadovui arba vyriausiajam atitikties užtikrinimo pareigūnui, kurie atlieka tolesnius veiksmus.

A3. Neigiamo poveikio šalinimo procesai

Gali kilti neigiamų pasekmių dėl klientų patirties ir skundų, klientų aptarnavimo trūkumų arba dėl su darbuotojais susijusių klausimų, pavyzdžiui, darbo santykių, sveikatos ir gerovės, profesinių ginčų ar interesų konfliktų. Atliekant tyrimus nustatyti paslaugų ar procesų trūkumai, kurie turi neigiamų finansinių pasekmių klientams, nukreipiami vidaus procesų ir paslaugų suinteresuotosioms šalims. Tuomet sudaromi tobulinimo planai ir imamasi tolesnių veiksmų. Su klientais sudaromi individualūs susitarimai dėl jų patirtų nuostolių kompensavimo pinigais arba grąžinamais ar atšaukiamais mokesčiais. Taip pat aktyviai dedame pastangas neigiamoms bet kokių mūsų procesų trūkumų pasekmėms sumažinti. Ištaisymo darbai taip pat gali būti pradėti nesulaukus klientų skundų, jei darbuotojas aptinka klaidą, dėl kurios klientai patiria nuostolių.

Siekiant pagerinti neigiamų pasekmių ir nuostolių šalinimą, pagrindiniams vidaus suinteresuotiesiems subjektams reguliariai teikiama analizė, kurioje nurodomos sritys, dėl kurių gaunama daugiausia skundų, ir tolesni veiksmai, kuriais siekiama sumažinti jų pasekmes arba užkirsti joms kelią. Ši veikla gali apimti paslaugų standartų ir procesų tobulinimą arba papildomų mokymo poreikių nustatymą. Šiuo metu nėra suplanuota tolesnių veiksmų, kurie leistų pasinaudoti reikšmingomis galimybėmis, susijusiomis su klientais ir galutiniais naudotojais. Nustatėme aiškias Klientų patirties padalinio funkcijas ir atsakomybę, kad būtų galima nagrinėti reikšmingo poveikio su klientais susijusius atvejus ir jų pasekmes, analizuoti priežastis ir dėsningumus bei imtis veiksmų, kurie padėtų sumažinti tokių pačių situacijų pasikartojimą.

A4. Produktai ir klientų skundai

Investuodami į papildomų funkcijų ir produktų kūrimą ir diegimą, pageriname pasiūlą savo klientams. Siekiame sustiprinti savo saugumo ir atitikties teisės aktams procesus. Mūsų tikslas – padidinti kibernetinio saugumo ir sukčiavimo valdymo sistemų patikimumą, kad geriau apsaugotume savo klientus. Šiai sričiai ir toliau skirsime nuolatinį dėmesį ir stengsimės neatsilikti nuo kintančios rizikos, su kuria susiduriame. 2024 m. atnaujinome Klientų skundų, atsiliepimų ir prašymų nagrinėjimo standartą ir procedūrą, taip pat peržiūrėjome savo operacinės rizikos valdymo ataskaitas, įtraukę duomenis apie klientų skundus, kuriais prašoma finansinės kompensacijos. Tai padeda mums suprasti, kurie produktai ir procesai sukelia didžiausią klientų nepasitenkinimą ir finansinių nuostolių mums ir mūsų klientams, bei užtikrina, kad turime atitinkamus poveikio mažinimo planus.

Toliau tobuliname savo procesus, kad mūsų veiklos atitiktų mūsų rizikos apetitą ir verslo modelius. Investavome į kovos su pinigų plovimu pajėgumus, sankcijų laikymąsi, kovos su sukčiavimu sistemą ir technologijas, skatindami etišką elgesį ir kurdami savo rizikos kultūrą. Esame įsipareigoję ginti žmogaus teises, kovoti su terorizmo finansavimu ir masinio naikinimo ginklų platinimu. Dėl šios priežasties ne tik vykdomė visus įstatyminius įsipareigojimus, susijusius su Jungtinių Tautų, Europos Sąjungos ir šalių, kuriose vykdomė veiklą (Lietuvos, Latvijos, Estijos), kompetentingų institucijų įvestomis sankcijomis, bet ir laikomės Jungtinių Amerikos Valstijų, Jungtinės Karalystės, Švedijos ir Norvegijos išdo departamento Užsienio turto kontrolės biuro (angl. *Department of Treasury's Office of Foreign Asset Control, OFAC*) įvestų sankcijų. Apie galimą sankcijų nesilaikymą ir pažeidimus pranešame priežiūros institucijoms. Toliau stiprinome savo rizikos kultūrą ir stengėmės didinti informuotumą. Mūsų įsipareigojimas apsaugoti klientus bei išsaugoti finansų sistemos sąžiningumą ir toliau išlieka mūsų pastangų pagrindu. Siekdami sustiprinti savo gebėjimą užkirsti kelią sukčiavimui, toliau diegiame naują Baltijos šalyse taikomą kovos su sukčiavimu sprendimą, skirtą mokėjimams be kortelių. Be to, nuolat tobuliname esamus sprendimus ir analitinius gebėjimus bei dedame pastangas, kad visuomenė būtų geriau informuota apie sukčiavimo prevenciją. Siekdami apsaugoti savo klientus ir užtikrinti savo sąžiningumą finansų sistemoje, sukūrėme ir patvirtinome Kyšininkavimo ir korupcijos prevencijos (KKP) standartą.

2025 m. esame pasiryžę investuoti į IT sistemų plėtrą ir veiklos gerinimą. Planuojame pagerinti bendravimą su klientais skundų nagrinėjimo metu, įgyvendindami paslaugų susitarimus ir teikdami tarpinius pranešimus. Be to, šviesime savo klientus apie sukčiavimo prevenciją. Toliau glaudžiai bendradarbiausime su vietos finansų priežiūros įstaigomis ir laikysimės jų rekomendacijų, kad palaikytume ryšius ir veiksmingą bendravimą su klientais.

A5. Įtraukus ir tvarus augimas

Esame įsipareigoję skatinti augimą Baltijos regione, įgyvendindami savo Tvarumo politiką, daugiausia dėmesio skirdami bendruomenės investicijoms, socialiniam verslumui ir švietimo iniciatyvoms. 2024 m. rėmėme vietos socialinius verslininkus ir bendradarbiauome su tokiomis organizacijomis kaip *NULA* inkubatorius ir Estijos švartijų technologijų asociacija. Lankydami mokyklose ir bendradarbiaudami su vietos bankų asociacijomis skatinome finansinį raštingumą, taip pat sprendėme klimato kaitos problemas, įgyvendindami tokias iniciatyvas kaip Pelkių atkūrimo projektas. Šiuo tikslu vykdomė programas, kuriomis suteikiama daugiau technologinių galimybių jaunimui ir moterims, taip pat esame užmezgę ilgalaikę partnerystę ir įtraukę į šias iniciatyvas bendruomenes – tuo siekiama didinti finansinį atsparumą ir remti socialinius projektus visose Baltijos šalyse.

Esame Estijos, Latvijos ir Lietuvos bankų asociacijų nariai ir prisidedame prie jų veiklos. Pagrindinė asociacijų funkcija – skatinti bankininkystės plėtrą, gerinti bankų narių veiklą ir diegti gerąsias verslo praktikas, įskaitant etikos principus. Taip pat keičiamės finansine informacija pagal JAV užsienio klientų mokesčių atitikties įstatymą (angl. *US Foreign Account Tax Compliance Act*) ir EBPO Bendrąjį duomenų teikimo standartą (angl. *OECD Common Reporting Standard*). Esame Amerikos prekybos rūmų Baltijos šalių skyriaus bei Vokietijos ir Baltijos šalių prekybos rūmų nariai. Estijoje priklausome *Green Tiger* tarpsektorinio bendradarbiavimo platformai, skirtai Estijos žaliosios ekonomikos modeliui sukurti, Estijos lizingo asociacijai, Prekybos ir pramonės rūmams bei Darbdavių asociacijai. Taip pat esame Latvijos užsienio investuotojų tarybos ir Latvijos bendrovių socialinės atskaitomybės platformos *CSR Latvia* nariai. Šiai organizacijai priklauso bendrovės iš įvairių pramonės sektorių, siekiančios įgyvendinti socialinės atskaitomybės principus ir darnaus vystymosi tikslus savo organizacijose. Lietuvoje esame Investuotojų forumo, Pinigų plovimo prevencijos kompetencijos centro, Baltijos finansų patarėjų asociacijos, Tarptautinės atitikties asociacijos ir Lietuvos atsakingo verslo asociacijos nariai.

Tęsdami bendradarbiavimą su Europos investicijų banku siekiame, kad finansavimas taptų prieinamesnis mažoms ir vidutinėms įmonėms. Bendradarbiaujame su trimis Baltijos valstybių agentūromis *Invega*, *Altum* ir Estijos verslo ir inovacijų agentūra, teikiančiomis tokioms įmonėms garantijas, kad įmonės, neturinčios savo užstato, galėtų gauti finansavimą.

VALDYMO INFORMACIJA

Šiame ataskaitos skyriuje pateikiama informacija apie valdymo temas „Verslo etika ir atitiktis teisės aktų reikalavimams“ ir konkrečių subjektų valdymo temas „Verslo modelio atsparumas“ ir „Kibernetinis saugumas“. Šis skyrius turėtų būti skaitomas kartu su informacija, susijusia su valdymu, pateikta skyriuje „Bendroji informacija“ ir Valdysenos ataskaitoje, kurioje aprašoma banko Taryba ir Valdyba, šių valdymo organų nariai ir jų atrankos kriterijai. Juose taip pat pateikiama išsami informacija apie Tarybos ir Valdybos komitetus, jų pareigas ir Tarybos komitetų sudėtį.

Vienu iš savo prioritetų esame išsikėlę 16-ojo darnaus vystymosi tikslo siekimą, kad galėtume padėti kurti veiksmingas, atskaitingas ir įtraukias visuomenes bei stiprias institucijas, todėl dėjome pastangas įgyvendinti šio tikslo uždavinius.

Su valdymu susiję darnaus vystymosi tikslai (DVT).

16-asis DVT. Mūsų prioritetai

16.3	Skatinti efektyvų teisinės valstybės veikimą nacionaliniu ir tarptautiniu lygiu bei užtikrinti visiems vienodą teisę reikalauti teisingumo
16.4	Iki 2030 m. gerokai sumažinti neteisėtus finansų ir ginklų srautus, sustiprinti pavogto turto išieškojimą ir grąžinimą bei kovoti su visų formų organizuotu nusikalstamumu
16.5	Reikšmingai sumažinti visų formų korupciją ir kyšininkavimą
16.6	Kurti veiksmingas, atsakingas ir skaidrias institucijas visais lygiais
16.7	Užtikrinti atsakomųjų, įtraukčių, pagrįstų visų dalyvavimu ir atstovaujiamųjų sprendimų priėmimą visais lygiais
16.10	Užtikrinti viešąją prieigą prie informacijos ir saugoti pagrindines laisves vadovaujantis nacionaliniais įstatymais ir tarptautinėmis sutartimis
16.a	Stiprinti atitinkamas nacionalines institucijas, įskaitant ir tarptautinį bendradarbiavimą, kurių paskirtis – plėtoti gebėjimus visais lygiais, ypač besivystančiose šalyse, siekiant užkirsti kelią smurtui ir kovoti su terorizmu bei nusikalstamumu
16.b	Skatinti priimti ir įgyvendinti darniam vystymuisi skirtus nediskriminacinius įstatymus ir politiką

Antrus metus iš eilės mums buvo suteiktas geriausias *Sustainalytics* (<https://www.sustainalytics.com/esg-rating/luminor-bank-as-estonia/2006561407>) ASV reitingas, koks tik įmanomas Baltijos regione. Reitingu vertinama, kokią ASV riziką patiriame, kaip gerai ją valdome ir kaip įsipareigojame ją valdyti. Gautas įvertinimas – tai mūsų darbuotojų sunkaus darbo, įgyvendinant tikslus, politikas ir procesus, skirtus integruoti ASV į mūsų verslą, įrodymas.

Tvarumo politikos įsipareigojimai yra įtraukti į mūsų vidaus taisykles ir politikas. Skyriai ir verslo funkcijos perkelia šiuos įsipareigojimus į savo procesus ir praneša apie juos suinteresuotiesiems subjektams. ASV rizika įtraukta į mūsų Darbo užmokesčio politiką.

Savo įsipareigojimus įgyvendiname rengdami ASV mokymus savo darbuotojams, kuriuos veda speciali Žmonių ir kultūros skyriaus mokymų grupė, padedama teminių ekspertų. Visiems darbuotojams organizuojame privalomus mokymus apie tvarumą, žmogaus teises, finansinių nusikaltimų prevenciją, saugumą, dovanas ir renginius bei operacinę riziką. Darbuotojams, kurie kasdien atsakingi už Tvarumo politikos įsipareigojimų vykdymą, taip pat rengiame mokymus apie išsamų patikrinimą, skirtą klientams pažinti, viešuosius pirkimus ir klimato rizikos pasekmes. Taip pat rengiame kursus, skirtus gerai fizinei ir psichinei savijautai skatinti.

Tolesniuose skyriuose apie verslo etiką, kibernetinį saugumą ir verslo modelio atsparumą aprašomas mūsų požiūris į verslo kultūrą, pranešėjų apsaugą, dalyvavimą politinėje veikloje, klientų ir duomenų apsaugą, lobistinę veiklą ir santykių su tiekėjais valdymą, pabrėžiant susijusią riziką ir galimybes, kurias nustatėme atlikę išsamų dvejojo reikšmingumo vertinimą (DRV).

F. Verslo etika

Tai, kaip vykdomė verslą, turi įtakos mūsų reputacijai, klientų pasitikėjimui ir bendram stabilumui. Labai svarbu vadovautis etiška ir atsakinga verslo praktika, jei norime laikytis teisės aktų reikalavimų, išvengti teisinių problemų ir užtikrinti sąžiningą elgesį su klientais. Siekiame sumažinti arba sušvelninti bet kokią neigiamą poveikį, kurį mūsų veikla gali daryti visuomenei ir aplinkai, žvelgdami iš vidaus į išorę, taip pat atsižvelgdami į tvarumo ir ESG rizikos veiksnius, kurie gali turėti reikšmingos įtakos mūsų veiklai Grupės viduje ir už jos ribų. Nustatydami verslo etikos klausimus DRV procese, atsižvelgėme į savo veiklą ir tiekėjus tiekimo vertės grandinėje, kredito bei investicinių paslaugų klientus produkto vertės grandinėje Baltijos šalyse. Daugiau informacijos rasite skyriaus „Bendroji informacija“ skiltyje „Dvejopo reikšmingumo vertinimas ir tvarumo atskaitomybės procesai“.

Užtikriname tvirtą mūsų tvarumo ir verslo kultūros vystymo pastangų valdymą. Stebėtojų taryba ir vyresnioji vadovybė prižiūri Valdymo ir Elgesio politikas bei tobulinimo iniciatyvas, užtikrindama, kad jos atitiktų mūsų verslo ir tvarumo tikslus.

POVEIKIAI, RIZIKOS IR GALIMYBĖS

Su verslo etika susijusios reikšmingos temos ir IRO.

Verslo etika (G1)

Reikšminga tema / IRO aprašymas	Numatomas laikotarpis	Paveikti suinteresuotieji subjektai	IRO šaltinis arba koncentracija
Verslo etika (įmonės kultūra)			
Reikšmingi poveikiai aplinkai arba žmonėms			
(+) Tvirta įmonės kultūra, kuriai vadovauja vizionieriai ir įkvepiantys lyderiai, skatina ambicijų ir pasiekimų pusiausvyrą, o tai lemia teigiamus organizacijos rezultatus.	2028–2034	Akcininkai, investuotojai, kreditoriai	Tiesioginė veikla, Baltijos šalys
Reikšmingos finansinės rizikos ir galimybės			
(-) Prastas vadovavimas, vertybės ir praktikos gali sukurti toksišką įmonės kultūrą, kuri lemia mažą našumą ir didelę darbuotojų kaitą.	2025–2027	Akcininkai, investuotojai, kreditoriai	Tiesioginė veikla, Baltijos šalys
Verslo etika (korupcija ir kyšininkavimas)			
Reikšmingi poveikiai aplinkai arba žmonėms			
(-) Korupcijos ar kyšininkavimo atvejai trikdo rinkos vientisumą, iškreipia sąžiningą konkurenciją, pakerta visuomenės pasitikėjimą ir destabilizuoja finansų sistemą.	2028–2034	Visuomenė	Tiesioginė veikla, Baltijos šalys
Reikšmingos finansinės rizikos ir galimybės			
(-) Neetiškos praktikos, lemiančios korupciją ar kyšininkavimą, gali pakenkti reputacijai ir užtraukti baudas.	2025–2027	Akcininkai, investuotojai, kreditoriai	Tiesioginė veikla, Baltijos šalys
(-) Negebėjimas užkirsti kelią tokioms problemoms kaip mokesčių vengimas, sukčiavimas ir korupcinės praktikos arba jų nepašalinimas gali smarkiai pakenkti banko reputacijai ir pakirsti klientų pasitikėjimą.	2025–2027	Akcininkai	Tiesioginė veikla, Baltijos šalys
Verslo etika (pranešėjų apsauga)			
Reikšmingi poveikiai aplinkai arba žmonėms			
(+) Pranešėjų apsauga užtikrina, kad veikla būtų etiška, užkerta kelią žalingai praktikai ir skatina atskaitomybę, o tai naudinga visai visuomenei.	2035–2050	Darbuotojai, visuomenė	Tiesioginė veikla, Baltijos šalys

POLITIKOS

Siekiamo, kad mūsų verslo veikla būtų vykdoma vadovaujantis aukščiausiais etikos ir profesiniais standartais, visiškai laikantis galiojančių įstatymų ir vidaus taisyklių. Siekdami šio tikslo, vadovaujamės Elgesio kodeksu, kurį tvirtina Taryba ir įgyvendina Valdyba. Elgesio kodeksas taikomas visiems Grupės darbuotojams ir subjektams, jame nustatyti mūsų etikos principai, elgesio standartai ir aprašytos vertybės. Elgesio kodekse taip pat nustatyti lūkesčiai trečiosioms šalims, su kuriomis bendradarbiaujame, užtikrinant, kad vykdydami visą verslo veiklą veiktume sąžiningai, pagarbiai ir atsakingai.

Mūsų administracinių, valdymo ir priežiūros organų kompetencija verslo etikos klausimais aprašyta skyriuje „Valdymo struktūra“.

Nustatydami politiką įvertiname, kokį poveikį priimti sprendimai turės mūsų akcininkams, klientams, verslo partneriams, bendruomenėms ir darbuotojams, bei užtikriname, kad būtų atsižvelgta į jų interesus.

Valdybos Nefinansinės rizikos komitetas prižiūri ir teikia kylančios rizikos gaires, įskaitant su elgesiu susijusių klausimų analizę (išskyrus temas, kurias nagrinėja Etikos komitetas). Nefinansinės rizikos komitetas teikia rekomendacijas Valdybai. Komitetą apgalvotai sudaro skirtingų kompetencijų turintys specialistai, kad būtų galima aprėpti įvairius verslo etikos aspektus.

Valdybos etikos komitetas yra atsakingas už paramą Valdybai nagrinėjant galimus darbuotojų nusižengimus, susijusius su galimais Elgesio kodekso pažeidimais, asmeniniais sandoriais, neviešos informacijos atskleidimu, interesų konfliktu, kyšininkavimu ir korupcija ar vidaus sukčiavimo atvejais. Be kitų pareigų, Etikos komitetas nagrinėja galimus ar faktinius Elgesio kodekso pažeidimus, susirūpinimą keliančius ar kitus su elgesiu susijusius atvejus ir teikia Valdybai Elgesio kodekso laikymosi apžvalgą.

Tikimasi, kad Valdybos nariai rodys pavyzdį ir nuosekliai demonstruos atvirą, sąžiningą ir etišką elgesį. Darbuotojai yra reguliariai mokomi mūsų etikos principų, elgesio standartų ir vertybių, todėl tikimasi, kad jie laikysis Elgesio kodekso taisyklių atlikdami savo kasdienes pareigas.

Kasdienė verslo etikos priežiūra patikėta Atitikties skyriui, kuris nustato etiško ir profesionalaus verslo elgesio pagrindus, valdo kyšininkavimo ir korupcijos riziką, teikia paramą ir mokymus darbuotojams, konsultuoja struktūrinius padalinius Elgesio kodekso klausimais, atlieka tyrimus ir apie problemas praneša tiesiogiai vyriausiajam atitikties pareigūnui.

Savo veikloje taikome Kyšininkavimo ir korupcijos prevencijos standartą, kuris atitinka JT Konvenciją prieš korupciją.

Vertindami didesnę tikimybę gauti dovaną ar kvietimą į renginį iš kliento ar trečiosios šalies tiekėjo, manome, kad didžiausia korupcijos ir kyšininkavimo rizika kyla Verslo bankininkystės, Mažmeninės bankininkystės, Turto valdymo, Partnerystės ir vietinės paramos skyriams, taip pat mūsų patronuojamosioms įmonėms, susijusioms su lizingu, pensijų ir turto valdymu. Todėl šiems struktūriniams padaliniams rengiami papildomi mokymai apie kyšininkavimo ir korupcijos riziką, kad darbuotojai nuolat atnaujintų reikalingas žinias.

TIKSLAI

Tvarumo politika mus įpareigoja kiek įmanoma labiau vengti arba kitaip sušvelninti bet kokį neigiamą poveikį, kurį mūsų verslo veikla gali daryti visuomenei ir aplinkai, t. y. taikyti „iš vidaus į išorę“ (angl. *inside out*) metodą, ir apsisaugoti nuo tokių tvarumo ir ASV rizikos veiksnių, kurie gali turėti reikšmingos įtakos mūsų verslui, t. y. taikyti „iš išorės į vidų“ (angl. *outside in*) metodą.

Visiems naujiems tiekėjams taikome ASV išsamaus patikrinimo procesus ir reguliariai vertiname svarbiausias trečiąsias šalis, kaip aprašyta mūsų ASV išsamaus patikrinimo standarte, Tiekimo ir trečiųjų šalių valdymo procedūroje ir šios Ataskaitos skyriuje „Išsamaus patikrinimo procesai“.

Mūsų Elgesio kodekse nustatyti aiškūs lūkesčiai visiems mūsų darbuotojams. Kuriame ir užtikriname vidaus kontrolės priemones, kad nustatytume ir išvengtume arba sumažintume riziką, kylančią dėl darbuotojų elgesio ar verslo etikos. Esame atsakingi už savo verslo veiklos poveikį visuomenei ir aplinkai, todėl siekiame, kad mūsų trečiųjų šalių tiekėjai iš ES / EEE nepriklausančių šalių pasirašytų mūsų Trečiųjų šalių atsakingo verslo elgesio kodeksą arba patvirtintų, kad laikosi kito panašaus tokių trečiųjų šalių vidaus kodekso, jei toks kodeksas visais esminiais aspektais numato panašias taisykles į mūsų kodeksą.

VEIKSMAI

2024 m. atnaujinome savo Elgesio kodeksą. Kodekse apibrėžiami bendrieji mūsų verslo principai ir nustatomos visiems mūsų darbuotojams taikomos taisyklės, etiško elgesio standartai ir vertybės. Siekiame laikytis aukščiausių etikos ir profesinio elgesio standartų, teisės aktų ir vidaus taisyklių. Mūsų darbuotojai privalo laikytis Tarybos patvirtinto ir mūsų interneto svetainėje paskelbto kodekso vertybių.

Esame pasiryžę sumažinti finansinių nusikaltimų skaičių ir taikyti tarptautines sankcijas. Laikomės aukštų etikos ir profesinių standartų bei užtikriname teigiamą atitikties kultūrą. Savo paslaugas teikiame tik Baltijos šalių gyventojams arba fiziniams asmenims ir įmonėms, turinčioms įrodomų sąsajų su šiuo regionu; pažįstame savo klientus ir jų tikruosius savininkus, suprantame savo verslo santykių tikslą ir pobūdį.

Taikome nulinės tolerancijos politiką bet kokiai verslo veiklai, kuri susijusi arba gali būti laikoma susijusia su kyšininkavimu ar korupcija. Mūsų darbuotojams neleidžiama siūlyti ar priimti kyšių, naudos ar paskatų, kurios galėtų pažeisti etikos standartus. Tikimės, kad mūsų tiekėjai taikys tuos pačius atsakingo verslo etikos principus, kaip ir mes. Bendraujame, bet nesame tiesiogiai susiję su jokia politine partija ar organizacija. Vietoj to aktyviai dalyvaujame veikloje kaip vietos bankų asociacijų nariai, skatindami bendradarbiavimą su valdžios institucijomis teisėkūros procesuose ir iniciatyvose, galinčiose turėti įtakos mūsų veiklai ir sektoriui. Toks požiūris leidžia mums pozityviai prisidėti prie politinių diskusijų, kartu išlaikant skaidrumą ir sąžiningumą bendraujant su suinteresuotaisiais subjektais. Mes neskiriame paramos politinėms partijoms.

Taryba teikia informaciją ASV reikšmingumo vertinimui ir jį prižiūri, taip pat tvirtina reikšmingas temas, prižiūri ir tvirtina tvarumo ataskaitas. Esame įsipareigoję integruoti ASV tikslus į darbuotojų metinius veiklos rezultatų kriterijus ir laikytis teisės aktų reikalavimų. Už ASV nuostatų įtraukimą į Darbo užmokesčio politiką yra atsakingas mūsų Žmonių ir kultūros skyriaus vadovas. Veiksmų planui skirti dabartiniai ir būsimi ištekliai apima tiek ilgalaikes investicijas, tiek einamąsias veiklos išlaidas, kurios įtrauktos į konsoliduotųjų finansinių ataskaitų 6 pastabos dalį „Personalo sąnaudos“. 2025 m. į finansinį planą įtrauktos panašaus dydžio sąnaudos.

A1. Darbo užmokesčio principai

Tarybos Atlygio komitetas prižiūri fiksuotojo ir kintamojo darbo užmokesčio nustatymo procesą. Fiksuotąją darbo užmokesčio dalį sudaro bazinis darbo užmokestis ir kitos išmokos, kurios nepriklauso nuo asmens veiklos rezultatų ir kurios atspindi organizacinę atsakomybę ir profesinę patirtį, darbą įmonėje ir vietines darbo užmokesčio aplinkybes.

Kintamoji darbo užmokesčio dalis yra skirta ilgalaikiams mūsų interesams skatinti ir priklauso nuo trijų veiksnių: finansinių ir nefinansinių tikslų; to, kaip darbuotojas laikosi mūsų vertybių, vadovavimo principų ir Elgesio kodeksų; ir to, kaip jis prisideda prie mūsų tvarumo rezultatų. Darbuotojui mokama kintamosios darbo užmokesčio dalies suma negali viršyti 100 % jo metinio fiksuotojo darbo užmokesčio per atitinkamus darbo metus. Kintamoji darbo užmokesčio dalis mūsų vidaus kontrolės funkcijas atliekantiems darbuotojams nepriklauso nuo jų kontroliuojamų verslo padalinių veiklos rezultatų. Ne mažiau kaip 40 % kintamojo darbo užmokesčio dydžio, skirto reikšmingą riziką prisiimantiems asmenims ir viršijančio teisės aktuose nustatytą ribą, atidedama ne trumpesniam kaip ketverių ar penkerių metų laikotarpiui, o 50 % išmokama per priemones, kurioms taikomas atitinkamas atidėjimo laikotarpis. Jei kintamosios darbo užmokesčio dalies suma viršija 0,1 mln. eurų, atidedama ne mažiau kaip 60 % kintamosios darbo užmokesčio dalies sumos.

Jei yra priežasčių įtarti sukčiavimą arba rimtus vidaus ar išorės taisyklių pažeidimus, jei reikšmingą riziką prisiimančiam asmeniui pareiškiami įtarimai arba įteikiamas kaltinamasis aktas, arba jei yra kitų aplinkybių, dėl kurių kintamosios darbo užmokesčio dalies mokėjimas gali pasirodyti nepagrįstas arba nepriimtinas, ji gali būti neskiriama, atšaukiama (visa arba jos dalis) arba gavėjo gali būti pareikalauta ją grąžinti.

Taip pat taikome įvairius kokybinius ir kiekybinius rizika grindžiamus veiklos rezultatų kriterijus, kuriais remiantis vertinama, kaip tinkamai ir efektyviai darbuotojai taikė patikimą ir veiksmingą rizikos valdymą per finansinius metus. Dėl prastų šių kriterijų rezultatų sumažėja skyriui arba atitinkamam asmeniui skiriamos kintamosios darbo užmokesčio dalies suma. Išėtinės išmokos mokamos tais atvejais, kai tokios išmokos yra privalomos, bet ne savanoriško atsistatydinimo atvejais. Išmokas, viršijančias minimalų dydį arba darbuotojo metinį fiksuotą darbo užmokestį, turi patvirtinti Taryba. Pensijų išmokų neteikiame, tačiau Baltijos šalių darbdaviai pagal įstatymus privalo mokėti įmokas į savo darbuotojų II pakopos pensijų fondus. Taip pat vienodai prisidedame prie pačių darbuotojų įmokų į III pakopos pensijų fondus, kurios sudaro iki 1 % jų bazinio darbo užmokesčio.

A2. Interesų konfliktų valdymas

Taryba patvirtino Elgesio kodeksą, Darbo užmokesčio politiką, Interesų konfliktų valdymo standartą, Pirkimų standartą, Skatinimo priemonių teikiant investicines ir papildomas paslaugas standartą. Interesų konfliktų valdymas yra viena iš temų, įtrauktų į Verslo etikos principų mokymus, privalomus visiems vadovams, o Atitikties skyrius rengia papildomus mokymus vadovams.

Interesų konfliktus valdome priimdami atitinkamus sprendimus ir vykdydami kitus vidaus procesus. Vadovai (įskaitant struktūrinių padalinių, pareigybių ir patronuojamųjų įstaigų vadovus) nustato jų atsakomybės srityje esančius interesų konfliktus ir užtikrina, kad jų padalinys būtų informuotas apie interesų konfliktų valdymą, vidaus taisykles ir kad visas padalinio darbas atitiktų šiuos reikalavimus.

Kiekvienais metais darbuotojai privalo užpildyti išorės įsipareigojimų deklaraciją, kurioje išsamiai nurodo, ar jie arba su jais susiję asmenys dalyvauja kokioje nors veikloje, kuri galėtų pakenkti jų profesiniam nepriklausomumui, apsisprendimui, objektyvumui ar gebėjimams. Visi Valdybos ir Tarybos nariai bei patronuojamųjų įmonių valdybos nariai taip pat privalo užpildyti savo ir su jais susijusių asmenų ekonominių interesų deklaraciją už praėjusius kalendorinius metus. Šią informaciją naudojame norėdami vykdyti teisės aktų reikalavimus ir įrodyti, kad taikome pagrįstas kontrolės priemones, užtikrinančias teisinių įsipareigojimų vykdymą.

A3. Patarimų ir susirūpinimą keliančių atvejų teikimo mechanizmai

Įsipareigojimų laikymasis reiškia, kad turime užkirsti kelią bet kokiems įstatymų, išorės teisės aktų reikalavimų ar vidaus politikų pažeidimams ir kuo anksčiau juos nustatyti. Apie visus nustatytus pažeidimus nedelsiant informuojami atitinkami skyriai, kad pažeidimai būtų ištirti ir išspręsti. Į visus pranešamus pažeidimus žiūrima rimtai, o susijusi rizika veiksmingai valdoma. Kad tai padarytume, turime pranešimų apie įstatymų ar etikos pažeidimus kanalus, kuriais vidaus ir išorės suinteresuotieji subjektai gali konfidencialiai arba anonimiškai pranešti apie susirūpinimą keliančius atvejus. Šie kanalai skatina asmenis kreiptis į mus nebijant keršto, kad galėtume operatyviai spręsti problemas ir laikytis etikos standartų.

Mūsų darbo taryboje Lietuvoje dirba speciali komanda, kuri peržiūri visus sprendimus ir nustato, ar jie neturi didelio poveikio darbuotojams. Darbuotojai gali stoti į profesines sąjungas ir naudotis jų paslaugomis. Pranešimų apie įstatymų ar etikos pažeidimus kanalus valdo Etikos skyrius. Jie išsamiau aprašyti šios ataskaitos skyriuje „Klientai ir galutiniai naudotojai“.

A4. Korupcijos ir kyšininkavimo prevencija ir nustatymas

Netoleruojame kyšininkavimo ar korupcijos. Mums labai svarbu laikytis Elgesio kodekso ir vidaus taisyklių, taip pat visų įstatymų, kitų teisės aktų ir geriausių tarptautinių praktikų kovoje su kyšininkavimu ir korupcija. Visų formų kyšininkavimas ir korupcija yra griežtai draudžiami.

Kiekvienais metais rengiame mokymus apie mūsų verslo etikos principus, kuriuose aptariama kova su kyšininkavimu ir korupcija. Šie mokymai privalomi visiems mūsų darbuotojams, įskaitant Valdybą. Be to, padidintos rizikos funkcijas atliekantiems darbuotojams rengiame tikslinius mokymus apie kyšininkavimo ir korupcijos riziką. Šiai rizikai mažinti taip pat taikome įvairias vidines politikas ir sankcijas, žr. skyrių „Finansinių nusikaltimų, sukčiavimo prevencijos ir sankcijų politikos“.

Atitikties padalinys, atsakingas už nepriklausomą kontrolę, peržiūri ir reaguoja į susirūpinimą keliančius atvejus, apie kuriuos pranešta įstatymų ar etikos pažeidimams skirtu kanalu (įskaitant įtarimus ar incidentus, susijusius su korupcija ir kyšininkavimu). Susirūpinimą keliančius atvejus nagrinėja nepriklausomi atitikties užtikrinimo pareigūnai, kad būtų užtikrintas jų nešališkumas. Kiekvieną ketvirtį Atitikties padalinys teikia ataskaitas apie kyšininkavimo ir korupcijos rizikos vertinimą ir visus faktinius atvejus banko ir jo patronuojamųjų įmonių valdymo organams. Apie vidines politikas ir jų atnaujinimus suinteresuotiesiems subjektams pranešama vidaus straipsniuose ir per bendrus bei tikslinius privalomuosius mokymus.

2024 m. nenustatėme jokių incidentų, susijusių su korupcija, ir jokių kovos su korupcija ir kyšininkavimu procedūrų ar standartų pažeidimų. Todėl nebuvo pritaikytos jokios baudos ir nesimta jokių veiksmų šiems pažeidimams pašalinti.

Pagrindiniai korupcijos prevencijos rodikliai	2024 m.
Darbuotojai, einantys padidintos rizikos pareigas, gavę kvietimą dalyvauti korupcijos prevencijos mokymuose, %	100,0
Administraciniai, valdymo ir priežiūros organai, gavę kvietimus į korupcijos prevencijos mokymus, %.	94,0

G. Verslo modelio atsparumas

Tenkiname privačių asmenų, šeimų, įmonių ir vyriausybių finansinius poreikius Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje. Iš pagrindinės būstinės Estijoje ir per skyrius Latvijoje bei Lietuvoje savo verslą valdome pagal klientų segmentus – Mažmeninę bankininkystę ir Verslo bankininkystę. Savo klientus pasiekiamo įvairiais kanalais, pvz., fiziniuose banko padaliniuose ir skaitmeninėse platformose. Mūsų patronuojamosios įmonės teikia lizingo paslaugas, valdo pensijų fondus ir vykdo e. prekybos mokėjimus. Dirbame tik Baltijos šalyse ir savo paslaugas orientuojame į Baltijos šalių gyventojus arba su Baltijos šalimis glaudžių ryšių turinčius fizinius asmenis ir įmones. Mūsų tiekimo vertės grandinei priklauso pagrindiniai partneriai – investuotojai, paslaugų teikėjai (pavyzdžiui, IT įmonės), atitiktį užtikrinančios priežiūros institucijos ir kitos finansų įstaigos. Paskolos klientams sudaro du trečdalius mūsų turto, esame finansuojami daugiausia iš klientų indėlių ir gerai kapitalizuoti.

Portfelio tvarumo tikslai aprašyti skyriaus „Klimato kaita“ skiltyje „Tikslai“. Skolinimo portfelių ir tvarumo tikslų vertinimai pateikiami skyriaus „Klimato kaita“ skiltyje „Veiksmai“.

Mūsų verslo modelio atsparumą užtikrina mūsų strategijos planavimo procesai ir vidaus valdymo sistema. Savo vidaus kontrolės sistemą organizuojame trimis linijomis. Pirmą liniją – mūsų verslo vykdymo ir verslo palaikymo skyriai, kurie yra atsakingi už savo rizikos valdymą laikantis mūsų politikų, procedūrų ir kontrolės priemonių. Antrą liniją – tai kontrolės funkcija, kurią sudaro mūsų Atitikties ir Rizikos padaliniai, kurie yra nepriklausomi nuo pirmos linijos ir stebi jos veiklą. Trečią liniją yra vidaus auditas, kuris vertina pirmųjų dviejų linijų veiksmingumą.

Esame pasiryžę suprasti galimą poveikį, rizikas ir galimybes mūsų klientų segmentuose ir suderinti jas su mūsų verslo modeliu ir vertės grandine. Šioje tvarumo ataskaitoje taip pat atskleidžiama kontekstinė informacija.

POVEIKIAI, RIZIKOS IR GALIMYBĖS

Verslo modelio atsparumas (subjektui būdinga tema)

Reikšminga tema / IRO aprašymas	Numatomas laikotarpis	Paveikti suinteresuotieji subjektai	IRO šaltinis arba koncentracija
Verslo etika (įmonės kultūra)			
Reikšmingos finansinės rizikos ir galimybės			
(-) Dėl netinkamo rizikos valdymo ir netinkamos vidaus kontrolės, pavyzdžiui, kapitalo pakankamumo ar likvidumo, bankas gali patirti finansinių nuostolių, padidinti sisteminę riziką ir sutrikdyti rinką.	2025–2027	Akcininkai	Tiesioginė veikla, Baltijos šalys
(-) Negebėjimas pritaikyti verslo modelio prie technologijų ar klientų paklausos pokyčių gali lemti nuostolius ir neigiamus verslo rezultatus.	2025–2027	Akcininkai, investuotojai, kreditoriai	Tiesioginė veikla, pradinės grandies investuotojai ir kreditoriai, taikoma visuotinai
(+) Geresnis rizikos valdymo informacijos atskleidimas padeda bankams atlaikyti finansinius sukrėtimus, laikytis teisės aktų reikalavimų, didinti investuotojų pasitikėjimą ir prisidėti prie rinkos stabilumo.	2025–2027	Akcininkai	Tiesioginė veikla, pradinės grandies investuotojai ir kreditoriai, taikoma visuotinai

POLITIKOS

Esame įdiegę vidaus kontrolės sistemą, kuria grindžiame apdairią valdyseną, rizikos valdymą ir kontrolę. Išsami rizikos valdymo sistema nustato politikas, tvarkas, rizikos limitus ir kontrolės priemones, kuriomis valdoma reikšminga rizika, ir yra sukurta taip, kad būtų pasiektas mūsų tikslas subalansuoti naudą, gaunamą priisiimant riziką siekiant gauti pajamų, ir galimus nuostolius. Pagrindiniai rizikos valdymo principai, vaidmenys ir atsakomybės nustatyti mūsų Rizikos politikoje, Atitikties rizikos politikoje ir Rizikos apetito sistemoje (politikoje), o pagrindinės valdymo priemonės apibrėžtos Valdysenos politikoje. Šias politikas tvirtina Taryba. Mūsų valdymo sistemą įtvirtina platesnis vidaus politikų rinkinys, pavyzdžiui, Tvarumo politika, Elgesio kodeksas ir Darbo užmokesčio politika, kurias tvirtina Taryba, taip pat Tarybos patvirtintas Tvarumo atskaitomybės standartas ir Pranešimų apie įstatymų ar etikos pažeidimus procedūra. Mūsų verslo modelio rizikos politikoje ir Strategijos planavimo procedūroje aprašyta, kaip į ilgalaikį strateginio planavimo procesą įtraukiame tvarumo klausimus, įskaitant klimato ir aplinkos riziką, taip pat nustatoma struktūrizuota sistema, pagal kurią savo veiklos valdymo praktikas deriname su visuotine įmonės strategija ir rizikos valdymo tikslais. Strategijos planavimo procedūroje apibrėžti pagrindinių veiklos rodiklių nustatymo, stebėsenos ir vertinimo principai, taip pat ji leidžia stebėti mūsų strateginių iniciatyvų veiksmingumą ir aktyviai nustatyti bei mažinti verslo modeliui kylančią riziką.

Mūsų vidinėms tvarkoms taikomas išsamus vidaus peržiūros procesas, kuriame dalyvauja keli vidaus suinteresuotieji subjektai, priklausantys skirtingiems peržiūros etapams, priklausomai nuo tvarkos lygio, nes taip įtraukiami pagrindiniai paveikti vidaus suinteresuotieji subjektai. Su visomis vidinėmis tvarkomis, įskaitant šias procedūras, vidaus suinteresuotieji subjektai taip pat gali susipažinti centrinėje vidinių tvarkų saugykloje. Elgesio kodeksas taip pat yra prieinamas viešai.

Mūsų rizikos valdymo valdysenos procesai bei klimato ir aplinkos rizikos integravimas į verslo modelį, strategiją ir procesus aprašyti mūsų 3 ramsčio ataskaitoje.

TIKSLAI

Mūsų metinėje ataskaitoje nurodomi tikslai ir rodikliai, kuriais siekiama užtikrinti pakankamą kapitalo lygį, kad būtų palaikomas planuojamas verslo augimas. Klimato ir aplinkosaugos uždaviniai pateikiami skyriuje „Aplinkosauginė informacija“.

Siekdami užtikrinti mūsų verslo modelio tvarumą, turime trejų metų finansinį planą, kurį kasmet peržiūri ir tvirtina Taryba. Finansinis planas rengiamas atsižvelgiant į mūsų rizikos apetitą, taip pat į klimato ir aplinkosaugos uždavinius. Finansinis planavimas pradedamas nuo verslo portfelio apimties ir maržos su kapitalo ir veiklos išlaidų prognozėmis pinigine verte, konsoliduotomis banko lygmeniu visiems verslo portfeliams ir veiklos sritims.

Finansinis planas rengiamas įtraukiant asmenis, atsakingus už verslo ir veiklos sritis, Rizikos skyrių ir Veiklos valdymo ir strategijos skyrių, kad rezultatai būtų apibendrinti ir konsoliduoti. Rizikos limitus, taip pat ir taip pat ASV pagrindinius veiklos rodiklius, nustato pirmoji linija, o antroji linija juos peržiūri ir kvestionuoja.

Veiklos valdymo ir strategijos skyrius kas mėnesį Valdybai teikia ataskaitas apie finansinio plano įgyvendinimo eigą.

Nuolat stebime savo rizikos profilį ir ne rečiau kaip kartą per ketvirtį teikiame ataskaitas Valdybai, Tarybos rizikos komitetui ir Tarybai.

VEIKSMAI

A1. Strateginis ir finansinis planavimas

Verslo modelio riziką valdome vykdydami strateginį ir finansinį planavimą: vertiname ekonomines sąlygas, padėtį rinkoje, geopolitinius veiksnius, vyraujančias tendencijas ir pajamų bei sąnaudų įverčius. Strategijos planavimo cikle apibendrinami su klientais dirbančių skyrių, pagalbinių skyrių ir antrosios gynybos linijos duomenys bei vidaus veiklos rezultatų ir išorės aplinkos analizės rezultatai. Antroji linija atlieka nepriklausomą siūlomų strateginių iniciatyvų ir finansinių ir (arba) nefinansinių ambicijų rizikos vertinimą, siekdama įvertinti atitiktį banko rizikos apetito sistemai. Šis rizikos vertinimo procesas integruojamas į visą strategijos planavimo ciklą. Galutinė strategija arba jos atnaujinimas parengiamas ir pateikiamas Valdybai ir Stebėtojų tarybai derinti ir tvirtinti. Tvarumo aspektai į mūsų ilgalaikio strateginio planavimo procesą įtraukiami integruojant klimato ir aplinkos rizikos poveikio vertinimo rezultatus, kaip aprašyta skyriuje „Poveikio klimatui ir aplinkai nustatymas ir reikšmingumo vertinimas“. Verslo modelio rizika valdoma nuolat stebint mūsų pagrindinius veiklos rezultatų rodiklius (PVRR), kurių suvestinė pateikiama konsoliduotos tvarumo ataskaitos įžanginėje dalyje „Mūsų pažanga ir tikslai“. Planavimo laikotarpio tikslai yra iš Valdybos perduodami padaliniais ir kas ketvirtį yra atliekama jų vykdymo peržiūra pažangai įvertinti. Tada Valdyba peržiūri veiklos rezultatus ir susitaria dėl reikiamų taisyklių priemonių, jei nepasiekiami PVRR.

Veiklos ištekliai, reikalingi IRO valdyti ir veiksmams, susijusiems su strategijos ir planavimo procesų valdymu, 2024 m. sudarė 3,5 mln. eurų, o 2025 m. planuojama, kad jie sudarys 3,8 mln. eurų. Šias veiklos išlaidas sudaro Veiklos rezultatų valdymo ir strategijos, Įmonės rizikos valdymo bei Rinkos ir likvidumo rizikos skyrių sąnaudos. Strategijai įgyvendinti reikalingi personalo ir IT ištekliai aprašyti 2025–2027 m. banko finansiniame plane.

A2. Atsparumo analizė

Nuolat atliekame ICAAP ir ILAAP vertinimus ir įtraukiame visas naujai nustatytas ir kylančias rizikas, pavyzdžiui, klimato ir aplinkos riziką, nuolat peržiūrime testavimo nepalankiausiomis sąlygomis sistemos tinkamumą bei bent kartą per metų ketvirtį peržiūrime mūsų testavimo nepalankiausiomis sąlygomis scenarijų tinkamumą. 2024 m. paskutinį ketvirtį atlikome visos įmonės klimato ir aplinkos rizikos testavimą nepalankiausiomis sąlygomis. Rizikos buvo suskirstytos į dvi pagrindines rūšis. Pirma, su klimato kaita susijusi fizinė rizika apima įprastines rizikas, pavyzdžiui, vandens stygių, ir ūmias rizikas, pavyzdžiui, potvynius ir karščio bangas. Į vertinimą įtrauktos fizinės rizikos vertės (įskaitant potvynių riziką), gautos iš išorės tiekėjo, ir tiesiogiai priskirti užstatams, kad būtų galima įvertinti galimą poveikį. Antra, su klimato kaita susijusi tvarumo pertvarkos rizika apima tokius veiksnius, kaip teisės aktų reikalavimų pokyčiai, rinkos paklausos pokyčiai ir padidėjusios atitikties išlaidos. Atliekant analizę daugiausia dėmesio buvo skiriama konkrečių sektorių pozicijoms ir poveikiui naudojant mūsų testavimo nepalankiausiomis sąlygomis modelius.

Atliekant analizę taikytas trumpasis (iki 3 metų) laikotarpis, atitinkantis finansinio planavimo ciklą. Į testavimą nepalankiausiomis sąlygomis pirmiausia įtrauktas vertės produkto vertės grandinės poveikis, kai mūsų atsparumas priklauso nuo finansinės rizikos, kuri gali pasireikšti per mūsų kredito portfelio klientus. Tiekimo vertės grandinėje galimi svarbiausių tiekėjų paslaugų sutrikimai (įskaitant dėl priežasčių, susijusių su klimatu) valdomi taikant patikimą verslo veiklos tęstinumo planavimo (VVTP) valdymo sistemą. Šiais planais užtikrinamas operacinis atsparumas nepriklausomai nuo sutrikimo scenarijaus ir priežasties. Testavimo nepalankiausiomis sąlygomis analizė neapėmė tiesioginės veiklos.

Atliekant atsparumo analizę atsižvelgta į IPCC tipinius koncentracijų scenarijus (angl. *representative concentration pathways*, RCP), atitinkančius pasaulines klimato kaitos švelninimo pastangas. Taikyti scenarijai apėmė tiek didelio, tiek mažo atšilimo scenarijus, pavyzdžiui, RCP 2.6 ir RCP 8.5, daugiausia dėmesio skiriant jų poveikiui mūsų kapitalo pakankumui.

Pagrindinės prielaidos: vandens stygius buvo įvardytas kaip pagrindinis fizinės rizikos veiksnys, kurio poveikis konkreitiems sektoriams pirmiausia juntamas žemės ūkio, pramonės, turizmo ir privačių asmenų sektoriuose; perėjimas prie mažesnio anglies dioksido pėdsako ekonomikos lems makroekonominių tendencijų, energijos vartojimo modelių ir technologijų diegimo pokyčius, taip pat gali sumažinti atitikties rizikos profilį, o tai gali lemti nuostolius dėl teisinių, reputacijos ir ištaisymo išlaidų.

Į nuostolių prognozes ir ICAAP pelno (nuostolio) modeliavimą buvo įtrauktas apytikslis reikšmingos fizinės ir tvarumo pertvarkos rizikos finansinis poveikis. Atlikus analizę padaryta išvada, kad fiziniai rizikos veiksniai, vertinant atskirai, nėra reikšmingi banko kapitalo pakankumui. Įtrauktas testavimas nepalankiausiomis sąlygomis, apimantis fizinės ir pertvarkos kredito rizikas bei atitikties riziką, parodė didesnį poveikį, tačiau bankas yra tinkamai kapitalizuotas, kad galėtų absorbuoti šiuos nuostolius. Tolesnė analizė bus atlikta 2025 m. I ketvirtį pagal atnaujintus finansinius duomenis kaip ICAAP vertinimo dalis.

Atsparumo analizės netikslumų gali atsirasti dėl to, kad klimato rizikos duomenys ir modeliai dar tik kuriami, todėl, nuolat tobulėjant duomenų kokybei ir metodikoms, gali būti daromas poveikis būsimiems rezultatams. Atlikus analizę patvirtinta, kad šiuo metu nereikia imtis jokių papildomų klimato kaitos švelninimo veiksmų, susijusių su ŠESD emisijų mažinimo tikslais, ir bankas toliau laikosi savo nustatyto pertvarkos plano bei ŠESD emisijų mažinimo tikslų.

Klimato ir aplinkos rizikos testavimas nepalankiausiomis sąlygomis padeda įvertinti rizikos reikšmingumą ir taip parengti mūsų Pareiškimą dėl rizikos apetito. Vykdydami strateginio planavimo procesą, klimato ir aplinkos rizikos poveikio mūsų verslo aplinkai analizės išvadas sistemingai įtraukiame į savo metinės strategijos atnaujinimus. Šis procesas paremtas kartotinėmis medžiagos peržiūromis, siekiant patikrinti, ar siūlomos strateginės iniciatyvos ir finansinės bei nefinansinės ambicijos atitinka Banko Pareiškimą dėl rizikos apetito. Šis procesas užtikrina, kad mūsų požiūris į rizikos mažinimo ir prisitaikymo priemones atitiktų besikeičiančią klimato kaitos situaciją, pvz., poreikį nustatyti papildomus rizikos limitus ar išimtis, pritaikyti savo produktų ir paslaugų portfelį ir perkvalifikuoti savo darbuotojus, kad jie galėtų reaguoti į kylančius klimato kaitos iššūkius ir išnaudoti atsiveriančias galimybes.

H. Kibernetinis saugumas ir duomenų apsauga

Mums taikomas Skaitmeninės veiklos atsparumo aktas (angl. *Digital Operational Resilience Act*, DORA). Todėl labai daug dėmesio skiriame savo svarbiausių sistemų ir veiklų saugumui, tęstinumui ir atsparumui užtikrinti. Mūsų įsipareigojimas užtikrinti kibernetinį saugumą ir duomenų apsaugą yra neatsiejamas nuo mūsų Tvarumo strategijos, nes tai ne tik apsaugo neskelbtiną informaciją, bet ir skatina suinteresuotųjų subjektų pasitikėjimą, užtikrina atitiktį teisės aktų reikalavimams ir remia tvarų augimą. Savo veikloje diegdami patikimas informacijos saugumo praktikas, mažiname skaitmeninę riziką ir riziką reputacijai, taip prisidėdami prie saugios ir tvarios skaitmeninės ekonomikos kūrimo.

POVEIKIAI, RIZIKOS IR GALIMYBĖS

Kibernetinis saugumas (subjektui būdinga tema)

Reikšminga tema / IRO aprašymas	Numatomas laikotarpis	Paveikti suinteresuotieji subjektai	IRO šaltinis arba koncentracija
Reikšmingi poveikiai aplinkai arba žmonėms			
(-) Kibernetinė rizika kelia didelę grėsmę tvarumui, pavojų visuomenei dėl duomenų saugumo pažeidimų ir finansinių tinklų sutrikimų.	2028–2034	Akcininkai, visuomenė	Tiesioginė veikla, Baltijos šalys
(-) Dėl duomenų vagystės ar nutekėjimo iš mūsų sistemų klientai gali susidurti su sukčiavimu, nukentėti reputacija; galimos baudos dėl BDAR ir teisės aktų reikalavimų ataskaitinių įpareigojimų pažeidimo. Neįgyvendinus duomenų apsaugos reikalavimų, gali nukentėti banko reputacija ir būti taikomos finansinės baudos.	2028–2034	Klientai	Tiesioginė veikla, Baltijos šalys
Reikšmingos finansinės rizikos ir galimybės			
(-) Didėjanti priklausomybė nuo technologijų kelia kibernetinio saugumo grėsmę, todėl reikia nuolat atnaujinti technologijas ir mokyti darbuotojus.	2025–2027	Akcininkai, darbuotojai	Tiesioginė veikla, Baltijos šalys

POLITIKOS

P1. Kibernetinio saugumo politika

Mūsų kibernetinio saugumo politika skirta informacijos konfidencialumui, vientisumui ir prieinamumui apsaugoti visuose verslo padaliniuose, kartu užtikrinant veiklos atsparumą. Ši politika apima tokias sritis kaip prieigos kontrolė, tapatybės tikrinimas, šifravimo protokolai, saugios programinės įrangos kūrimas ir incidentų nagrinėjimas ir yra suderinta su visame pasaulyje pripažintais standartais, įskaitant NIST kibernetinio saugumo sistemą, Mokėjimo kortelių duomenų apsaugos standartą (angl. *Payment Card Industry Data Security Standard*, PCI DSS) ir SWIFT klientų saugumo kontrolės sistemą. Mūsų politikos taip pat atitinka regioninius ir tarptautinius teisės aktus, tokius kaip BDAR, Kalifornijos vartotojų privatumo įstatymas (angl. *California Consumer Privacy Act*, CCPA) ir EBI IRT ir saugumo rizikos valdymo gairės. Taip pat laikomės visų nacionalinių įstatymų, įskaitant Estijos ir Lietuvos kibernetinio saugumo įstatymus, ir teisės aktų, pavyzdžiui, Mokėjimo paslaugų direktyvos (angl. *Payment Services Directive 2*, PSD2) sąlygų. Šie standartai ir teisės aktai užtikrina, kad mūsų taikoma metodika būtų nuosekli, veiksminga ir pritaikoma prie kintančios kibernetinių grėsmių aplinkos.

Valdysena atlieka labai svarbų vaidmenį mūsų informacijos saugumo strategijoje. Mūsų DORA atsparumo ir saugumo darbo grupė, pavaldi Nefinansinės rizikos komitetui, stebi, kaip laikomasi reikalavimų ir kaip jie įgyvendinami, teikia rekomendacijas ir atskaitas mūsų Valdybai dėl su DORA susijusios veiklos. Vyriausiasis informacijos saugumo pareigūnas yra atsakingas už kibernetinio saugumo politikų įgyvendinimą. Reguliarios saugumo rodiklių, atitikties teisės aktams ir pasirengimo reaguoti į incidentus ataskaitos padeda vyriausiajam informacijos saugumo pareigūnui veiksmingai įgyvendinti šią politiką.

P2. Duomenų apsaugos politika

Vykdydami savo, kaip duomenų valdytojo, įsipareigojimus, laikomės Bendrojo duomenų apsaugos reglamento (BDAR) ir nacionalinių įstatymų. Esame parengę tam skirtas gaires, politikas ir procedūras, patobulinome informacijos valdymo sistemą ir apmokėme savo darbuotojus. Mūsų klientai turi visišką savo asmens duomenų kontrolę, įskaitant teisę ištrinti, ištaisyti, papildyti ar pakeisti mūsų saugomus asmens duomenis ir kreiptis į duomenų apsaugos pareigūną (DAP) bet kokiais su duomenų privatumu susijusiais klausimais.

Nuolat tobuliname savo Duomenų apsaugos standartą, kuriuo įsipareigojame laikytis svarbiausių duomenų apsaugos reikalavimų, pagal kuriuos, bet kokie trečiųjų šalių duomenų tvarkytojai, su kuriais dalijamės klientų duomenimis, laikytųsi mūsų politikos. Atitikties padalinys apibrėžia ir taiko klientų duomenų privatumo ir apsaugos procesus. Taip pat turime valdymo struktūras ir vidaus taisykles, skirtas privatumo ir kibernetinio saugumo klausimams valdyti, pavyzdžiui, duomenų anonimizavimo, duomenų subjektų teisių tvarkymo ir asmens duomenų tvarkymo tiesioginės rinkodaros ir tiesioginės rinkodaros komunikacijos tikslais procedūras.

Mūsų Duomenų apsaugos standarte pateikiama pagrindinė informacija apie Bendrajame duomenų apsaugos reglamente išdėstytus duomenų apsaugos reikalavimus. Šį standartą patvirtino Valdyba ir jis taikomas visiems darbuotojams ir Grupės įmonėms. Standartas nėra viešai prieinamas.

Įvykus duomenų saugumo pažeidimui, pirmiausia siekiame sušvelninti jo poveikį. Tada paskirtas darbuotojas ištiria pažeidimą ir įvertina jo priežastis bei pasekmes. Duomenų apsaugos pareigūnas nusprendžia, ar kyla pavojus klientams arba kitiems asmenims ir ar apie pažeidimą reikėtų pranešti duomenų apsaugos institucijai arba duomenų subjektui. Incidento savininko nustatyta rizika dokumentuojama Operacinės rizikos incidentų duomenų bazėje. Visi darbuotojai privalo pranešti DAP apie bet kokius BDAR nesilaikymo atvejus, kuriuos jie nustatė atlikdami riziką grindžiamas užtikrinimo peržiūras, ir bet kokius kitus su asmens duomenų tvarkymu susijusius klausimus.

Projektų, kurie kelia didelį pavojų klientų teisėms ir laisvėms, poveikio duomenų apsaugai vertinimą atlieka asmens duomenų tvarkymą inicijuojantis padalinys prieš projekto pradžią. Esame pasiryžę bendradarbiauti su bendruomenės organizacijomis įgyvendinant atskirus projektus ir rengiant politikas bei iniciatyvas. Dėl savo paslaugų pobūdžio turime dalytis klientų asmens duomenimis, kad galėtume vykdyti kasdienę veiklą – tvarkyti sandorius, prižiūrėti klientų sąskaitas, teikti ataskaitas valdžios institucijoms arba į jas reaguoti, ir visa tai reglamentuoja mūsų išorės ir vidaus taisyklės bei susitarimai su klientais.

TIKSLAI

T1. Kibernetinio saugumo tikslai

Nuolat stipriname savo kibernetinio saugumo pajėgumus ir esame nustatę aiškius tikslus, kaip planuojama tai pasiekti per 3 metus. Vienas iš šių tikslų – netoleruoti kibernetinio saugumo incidentų, kurių rimtumo lygis yra kritinis arba aukštas, taip pat naudoti nulinio pasitikėjimo tinklo struktūrą ir debesijos technologijas, kad sustiprintume savo apsaugą nuo kenkėjiškų atakų.

Taip pat esame įsipareigoję plėsti kibernetinio saugumo talentų rezervą, kad mūsų organizacija išliktų atspari kylančioms grėsmėms. Siekiame išplėsti atsparumo testavimo apimtį ir dažnumą pagal DORA nustatytas priimtino poveikio ribas. Šiomis pastangomis siekiama užtikrinti, kad mūsų svarbiausios sistemos galėtų atlaikyti trikdžius ir atsigauti po jų, taip dar labiau sustiprinant mūsų veiklos atsparumą.

T2. Klientų duomenų apsaugos ir privatumo tikslai

Mūsų įsipareigojimas užtikrinti klientų duomenų privatumą ir apsaugą yra nepajudinamas. Stebime Valdybos nustatytas atitikties rizikos ribas. Pagrindiniai rodikliai: bendras duomenų apsaugos institucijoms praneštų duomenų apsaugos pažeidimų skaičius; praneštinių duomenų apsaugos pažeidimų, kai nesilaikyta 72 valandų pranešimo termino, skaičius ir atsakymo į duomenų subjekto prieigos prašymus terminų nesilaikymų skaičius. Siekiame vadovautis patikimu požiūriu, kuris sumažintų duomenų saugumo pažeidimų riziką. Daugiausia dėmesio skiriame geriausios praktikos taikymui, siekdami neatsilikti nuo kylančių grėsmių ir būti apie jas išsamiai informuoti, taip pat aktyviam kibernetinio saugumo priemonių tobulinimui, kad išsaugotume klientų pasitikėjimą. Toliau dirbsime su nepriklausomu duomenų apsaugos pareigūnu kiekvienoje Baltijos šalyje, kad galėtume valdyti ir tobulinti savo privatumo sistemą. 2024 m. šie DAP atliko keletą mūsų pagrindinių procesų užtikrinimo vertinimų ir toliau juos atliks vadovaudamiesi 2025 m. darbo planu.

VEIKSMAI

A1. Kibernetinio saugumo veiksmai

Ėmėmės svarbių veiksmų kibernetinio saugumo sistemai tobulinti. Pagal incidentų valdymo strategiją visą parą veikia Saugumo operacijų centras (SOC), kuris užtikrina nuolatinę stebėseną ir grėsmių aptikimą. Iš anksto parengtos reagavimo į incidentus instrukcijos leidžia reaguoti greitai ir nuosekliai, o po incidento atliekami vertinimai padeda nustatyti pagrindines incidentų priežastis, kad galėtume imtis taisomųjų priemonių.

Šias instrukcijas taikome ir trečiųjų šalių bei tiekimo grandinės saugumui, nes pripažįstame, kad svarbu valdyti su išorės tiekėjais ir partneriais susijusią riziką. Prieš užmegzdami dalykinius santykius su naujais tiekėjais atliekame griežtus rizikos vertinimus, o vėliau periodiškai atliekame auditus ir saugumo peržiūras. Sutartimis užtikriname, kad tiekėjai laikytųsi mūsų griežtų saugumo praktikų ir atskaitomybės įsipareigojimų.

Investicijos į pažangias saugumo technologijas dar labiau sustiprino mūsų apsaugą. Pastaruoju metu diegiami privilegijuotos prieigos valdymo sprendimai, galinių įrenginių ir serverių apsaugos (angl. *endpoint detection and response*, EDR) įrankiai ir atnaujinamos saugumo informacijos ir incidentų valdymo (angl. *security information and event management*, SIEM) sistemos. Siekiant užtikrinti paslaugų tęstinumą ir papildomą atsparumą, naudojami dubliavimo ir atsarginių kopijų sprendimai. Savo kibernetinio saugumo programos pobūdį ir finansinius išteklius, kuriuos skiriame įvairioms kibernetinio saugumo programoms, laikome konfidencialia informacija, pripažindami, kad tokią informaciją, jei ji būtų atskleista išorės subjektams, piktavaliai galėtų panaudoti prieš mūsų klientų informacijos saugumą.

A2. Klientų privatumas ir duomenų apsauga

Įsipareigodami siekti tvarumo sugriežtinome ir nuolat tobulinsime savo Duomenų apsaugos standartą ir procedūras, numatydami specialius procesus, susijusius su duomenų subjektų teisėmis ir kruopščiu asmens duomenų tvarkymu. Surengėme išsamius mokymus, kad padidintume informuotumą, sustiprintume duomenų saugumo pažeidimų valdymą, pagerintume duomenų tvarkymo registro duomenų kokybę ir atliktume išsamius duomenų apsaugos poveikio vertinimus, užtikrindami savo tvirtą įsipareigojimą apsaugoti neskelbtiną informaciją ir išlaikyti aukščiausius duomenų vientisumo standartus.

2025 m. ir toliau tobulinsime savo praktikas, o prireikus imsime užtikrinimo darbų. Šis į ateitį orientuotas įsipareigojimas pabrėžia mūsų tvirtą pažadą suinteresuotiesiems subjektams laikytis aukščiausių duomenų vientisumo ir privatumo apsaugos standartų.

Šiais metais toliau rengsime mokymus ir didinsime informuotumą apie privatumo ir duomenų tvarkymo praktikas, taip pat suteiksime dėmesį į mūsų procesų taikymą vietos lygmeniu. Toliau stebėsime BDAR teisinį aiškinimą ir vietos duomenų apsaugos reikalavimus bei imsime reikiamų veiksmų, kad prisitaikytume prie bet kokių pokyčių. Paskyrėme darbuotojus visose mūsų verslo srityse, kurie dirbs kartu, kad imtųsi tolesnių veiksmų ir užtikrintų visišką atitiktį BDAR reikalavimams. Toliau spręsimė problemas, nustatytas pagal BDAR atitikties stebėsenos strategiją ir duomenų apsaugos valdymo sistemą, ir darysime viską, kas būtina, kad laikytumės duomenų apsaugos įstatymų ir rinkos praktikos.

A3. Veiklos rezultatų rodikliai

Kibernetinio saugumo iniciatyvų veiksmingumą vertiname stebėdami pagrindinius veiklos rodiklius, kurie suteikia vertingos informacijos apie mūsų saugumo būklę. Tarp jų – metinis darbuotojų privalomų kibernetinio saugumo mokymų baigimo lygis, vidutinis incidentų aptikimo ir reagavimo į juos laikas ir imituojamų duomenų viliojimo testų rezultatai. Taip pat kasmet stebime trečiųjų šalių atliktų saugumo vertinimų skaičių, kad galėtume būti tikri, jog tiekėjai atitinka mūsų griežtus saugumo reikalavimus.

Mūsų į rodiklius orientuotas požiūris padeda nustatyti tobulintinas sritis ir įvertinti pažangą siekiant užsibrėžtų tikslų. Taip mūsų kibernetinio saugumo pastangos derinamos su platesniais tvarumo tikslais ir teisės aktų reikalavimų įsipareigojimais. Visos kontrolės priemonės ir rodikliai nustatyti remiantis tarptautinėmis metodikomis, tokiomis kaip NIST kibernetinio saugumo sistema, ir teisės aktų reikalavimais, tokiais kaip DORA priimtino poveikio ribos.

Pagal mūsų kibernetinio saugumo programą reguliariai atliekami išorės ir vidaus partnerių auditai. Metinis banko auditas metų pabaigoje taip pat apima kibernetinio saugumo programą, jam vadovauja išorės audito įmonė ir jis pateikiamas priežiūros institucijoms. Laikydamosi naujųjų DORA taisyklių, vietos valdžios institucijos atlieka kibernetinio saugumo testavimą nepalankiausiomis sąlygomis ir grėsmėmis grindžiamus skverbimosi testus. Apie šios užtikrinimo veiklos rezultatus pranešama Tarybos rizikos ir audito komitetams bei Tarybai.

TVARUMO ATASKAITOS AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. ES taksonomijos lentelės

Šablonas O. Pagrindinių veiklos rodiklių, kuriuos kredito įstaigos turi atskleisti pagal Taksonomijos reglamento 8 straipsnį, suvestinė

		Visas aplinkos atžvilgiu tvarus turtas, mln. eurų (a, f)	PVRR (b)	PVRR (c)	Įtraukta (viso turto) procentinė dalis % (d, g)	Turto procentinė dalis, kurią sudaro į ŽTR skaitiklį neįtrauktas turtas (7 straipsnio 2 bei 3 dalys ir V priedo 1.1.2 skirsnis (e, h))	Turto procentinė dalis, kurią sudaro į ŽTR vardiklį neįtrauktas turtas (7 straipsnio 1 dalis ir V priedo 1.2.4 skirsnis) (e, h)
2024 m.							
Pagrindinis PVRR	Sankaupos žaliojo turto rodiklis (ŽTR)	402,8	3,6	3,6	71,5	28,8	28,5
Papildomi PVRR	Srauto ŽTR	65,4	2,6	2,6	44,9	22,9	55,1
	Prekybos knyga (ii)	NETAIKOMA	NETAIKOMA	NETAIKOMA			
	Finansinės garantijos	0,0	—	—			
	Valdomas turtas	13,4	0,6	0,6			
	Mokesčių ir komisinių pajamos (k)	NETAIKOMA	NETAIKOMA	NETAIKOMA			
2023 m.							
Pagrindiniai PVRR	Sankaupos žaliojo turto rodiklio (ŽTR)	274,6	2,4	2,5	72,2	30,5	27,8
Papildomi PVRR	Srauto ŽTR	53,4	2,5	2,5	42,5	26,0	57,5
	Prekybos knyga (ii)	NETAIKOMA	NETAIKOMA	NETAIKOMA			
	Finansinės garantijos	—	—	—			
	Valdomas turtas	NETAIKOMA	NETAIKOMA	NETAIKOMA			
	Mokesčių ir komisinių pajamos (k)	NETAIKOMA	NETAIKOMA	NETAIKOMA			

- a. Pagrindiniai PVRR – pagal sandorių šalių apyvartos PVRR. Bendra aplinkos atžvilgiu tvaraus turto suma pagal sandorių šalių kapitalo išlaidų PVRR yra 406,1 mln. eurų 2024 m. ir 279,7 mln. eurų 2023 m.
- b. Pagal sandorių šalių apyvartos PVRR.
- c. Pagal kitų sandorių šalių PVRR, išskyrus skolinimo veiklą, kai naudojamas bendrasis skolinimo apyvartos PVRR.
- d. Pagrindinių PVRR atžvilgiu, turto, įtraukto į PVRR skaičiavimą pagal sandorių šalių apyvartos PVRR, procentinė dalis lyginant su visu banko turtu. Dalis, susidaranti naudojant sandorių šalių kapitalo išlaidų PVRR, yra tokia pati.
- e. Pagrindinių PVRR atžvilgiu, procentinė dalis apskaičiuojama atsižvelgiant į visą turtą.
- f. Papildomų PVRR atžvilgiu, pagal sandorių šalių apyvartos PVRR. 2024 m. bendra aplinkos atžvilgiu tvaraus naujo turto, įtraukto į srauto ŽTR skaičiavimą, suma pagal sandorių šalių kapitalo išlaidų PVRR yra 65,5 mln. eurų. Valdomo turto atžvilgiu – suma, gauta pagal sandorių šalių kapitalo išlaidų PVRR, yra 13,9 mln. eurų. 2023 m. suma yra tokia pati, jei apskaičiuojama pagal sandorių šalių apyvartos PVRR ir sandorių šalių kapitalo išlaidų PVRR.
- g. Papildomų PVRR atžvilgiu, turto, įtraukto į PVRR skaičiavimą pagal sandorių šalių apyvartos PVRR, procentinė dalis lyginant su visu banko naujo turto srautu. Dalis, susidaranti naudojant sandorių šalių kapitalo išlaidų PVRR, yra tokia pati.
- h. Papildomų PVRR atžvilgiu, procentinė dalis apskaičiuojama atsižvelgiant į viso naujo turto srautą.
- i. Kredito įstaigoms, kurios neatitinka KRR 94 straipsnio 1 dalies sąlygų arba KRR 325a straipsnio 1 dalyje nustatytų sąlygų. Ataskaitos teikiamos nuo 2026 m. už 2025 m. ataskaitinį laikotarpį.
- j. 2023 m. valdomo turto taksonomiškumo ir taksonominių kriterijų atitikimo vertinimas nebuvo atliktas dėl trūkstančių duomenų.
- k. Mokesčių ir komisinių pajamos už paslaugas, išskyrus skolinimą ir valdomą turtą. Ataskaitos teikiamos nuo 2026 m. už 2025 m. ataskaitinį laikotarpį.

1 šablonas. Apskaičiuojant ŽTR aktualus turtas pagal apyvartos PVRR

	Min. €	Visa bendra balansinė vertė	Klimato kaitos švelninimas (KKŠ)					Prisitaikymas prie klimato kaitos (PKK)			
			Iš jos: susijusi su taksonominiais sektoriais (taksonominė)					Iš jos: susijusi su taksonominiais sektoriais (taksonominė)			
				Iš jos: aplinkos atžvilgiu tvari veikla (atitinkanti kriterijus)					Iš jos: aplinkos atžvilgiu tvari veikla (atitinkanti kriterijus)		
				Iš jos: pajamų panaudojimas	Iš jos: perėjimo veikla	Iš jos: sąlygas sudaranti veikla			Iš jos: pajamų panaudojimas	Iš jos: sąlygas sudaranti veikla	
ŽTR. Į skaitiklį ir vardiklį įtraukiamas turtas											
1	Apskaičiuojant ŽTR įtraukiamos prekybos prekybai nelaikomos paskolos ir kiti išankstiniai mokėjimai, skolos vertybiniai popieriai ir nuosavybės priemonės.	6 759,8	5 861,2	402,8	396,4	0,2	0,4	1,6	0,0	-	0,0
2	Finansų įmonės (tik NFRD)	210,2	80,6	5,8	-	0,2	0,2	1,5	0,0	-	0,0
3	Kredito įstaigos	184,5	80,6	5,8	-	0,2	0,2	1,5	0,0	-	0,0
4	Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	2,3	0,5	0,1	-	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
5	Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	182,2	80,1	5,7	-	0,2	0,2	1,5	0,0	-	0,0
6	Nuosavybės priemonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	Kitos finansų įmonės	25,8	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-
8	Iš jų investicinės įmonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Nuosavybės priemonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	Iš jų valdymo įmonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	Paskolos ir avansai	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Nuosavybės priemonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	Iš jų draudimo bendrovės	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-
17	Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-
18	Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Nuosavybės priemonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	Ne finansų įmonės (tik NFRD)	231,1	18,1	0,6	-	0,0	0,2	0,0	0,0	-	-
21	Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	165,4	16,3	0,3	-	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
22	Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	59,8	0,6	0,2	-	-	0,1	-	-	-	-
23	Nuosavybės priemonės	5,8	1,2	0,1	-	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
24	Namų ūkiai	6 148,0	5 692,9	396,4	396,4	-	-	-	-	-	-
25	Iš jų paskolos, užtikrintos gyvenamosios paskirties nekilnojamoju turtu	5 463,5	5 463,5	396,4	396,4	-	-	-	-	-	-
26	Iš jų paskolos pastatų renovacijai	26,7	26,7	-	-	-	-	-	-	-	-
27	Iš jų paskolos motorinėms transporto priemonėms	342,4	202,8	-	-	-	-	-	-	-	-
28	Vietos valdžios institucijų finansavimas	170,5	69,6	-	-	-	-	-	-	-	-
29	Būsto finansavimas	26,8	26,8	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Kitas vietos valdžios finansavimas	143,8	42,9	-	-	-	-	-	-	-	-
31	Užstatas, gautas perimant nuosavybę: gyvenamosios ir komercinės paskirties nekilnojamas turtas	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
32	Turtas, neįtrauktas į skaitiklį apskaičiuojant ŽRT (įtrauktas į vardiklį)	4 557,2									
33	Finansų ir ne finansų įmonės	4 150,9									
34	MVĮ ir ne finansų įmonės (išskyrus MVĮ), kurioms netaikomos NFRD informacijos atskleidimo prievolės (visos, kurioms netaikoma NFRD) (a)	4 147,8									
35	Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	4 098,2									
36	Iš jų paskolos, užtikrintos komercinės paskirties nekilnojamoju turtu	2 416,5									
37	Iš jų paskolos pastatų renovacijai	-									
38	Skolos vertybiniai popieriai	45,5									
39	Nuosavybės priemonės	4,2									
40	Ne ES valstybių narių sandorių šalys, kurioms netaikomos NFRD informacijos atskleidimo prievolės	3,0									
41	Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	0,2									
42	Skolos vertybiniai popieriai	2,8									
43	Nuosavybės priemonės	-									
44	Išvestinės finansinės priemonės	77,9									
45	Tarpbankinės paskolos pagal pareikalavimą	63,6									
46	P pinigai ir su pinigais susijęs turtas	120,5									
47	Kitos turto kategorijos (pvz., prestižas, prekės ir kt.)	144,4									
48	Visas ŽTR turtas	11 317,1	5 861,2	402,8	396,4	0,2	0,4	1,6	0,0	-	0,0
49	Turtas, neįtrauktas apskaičiuojant ŽTR	4 513,7									
50	Centrinės valdžios institucijos ir viršvalstybiniai emitentai	1 393,0									
51	Centrinių bankų pozicijos	3 100,1									
52	Prekybos knyga	20,6									
53	Visas turtas	15 830,7	5 861,2	402,8	396,4	0,2	0,4	1,6	0,0	-	0,0
Nebalansinės pozicijos – įmonės, kurioms taikoma NFRD informacijos atskleidimo prievolė											
54	Finansinės garantijos	3,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
55	Valdomas turtas	2 075,1	60,8	13,4	-	12,0	0,2	0,0	0,0	-	0,0
56	Iš jų skolos vertybiniai popieriai	619,4	60,5	13,1	-	12,0	0,2	0,0	0,0	-	0,0
57	Iš jų nuosavybės priemonės	1 455,7	0,3	0,3	-	-	-	-	-	-	-

a. Įtraukiamos finansų įmonių, kurioms netaikomas IITD informacijos atskleidimas, pozicijos.

1 šablonas. Apskaičiuojant ŽTR aktualus turtas pagal apyvartos PVRR (tęsinys)

[illegible]

1 šablonas. Apskaičiuojant ŽTR aktualus turtas pagal apyvartos PVRR (T-1)

Min. €	Visa bendra balansinė vertė	Klimato kaitos švelninimas (KKŠ)					Prisitaikymas prie klimato kaitos (PKK)		
		Iš jos: susijusi su taksonominiais sektoriais (taksonominė)					Iš jos: susijusi su taksonominiais sektoriais (taksonominė)		
		Iš jos: aplinkos atžvilgiu tvari veikla (atitinkanti kriterijus)					Iš jos: aplinkos atžvilgiu tvari veikla (atitinkanti kriterijus)		
				Iš jos: pajamų panaudojimas	Iš jos: perėjimo veikla	Iš jos: sąlygas sudaranti veikla		Iš jos: pajamų panaudojimas	Iš jos: sąlygas sudaranti veikla
ŽTR. Į skaitiklį ir vardiklį įtraukiamas turtas									
1 Apskaičiuojant ŽTR įtraukiamos prekybos netaikomos paskolos ir kiti išankstiniai mokėjimai, skolos vertybiniai popieriai ir nuosavybės priemonės.	6 522,8	5 599,9	274,6	274,4	-	-	2,1	-	-
2 Finansų įmonės (tik NFRD)	165,0	66,1	0,2	-	-	-	-	-	-
3 Kredito įstaigos	134,6	65,3	0,2	-	-	-	-	-	-
4 Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	2,3	0,2	-	-	-	-	-	-	-
5 Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	132,3	65,1	0,2	-	-	-	-	-	-
6 Nuosavybės priemonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7 Kitos finansų įmonės	30,3	0,7	-	-	-	-	-	-	-
8 iš jų investicinės įmonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9 Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10 Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11 Nuosavybės priemonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12 iš jų valdymo įmonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13 Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14 Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15 Nuosavybės priemonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16 iš jų draudimo bendrovės	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	-
17 Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	-
18 Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19 Nuosavybės priemonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20 Ne finansų įmonės (tik NFRD)	186,9	7,3	-	-	-	-	2,1	-	-
21 Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	122,3	7,2	-	-	-	-	2,1	-	-
22 Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	59,2	0,1	-	-	-	-	0,0	-	-
23 Nuosavybės priemonės	5,4	-	-	-	-	-	0,0	-	-
24 Namų ūkiai	5 993,5	5 475,6	274,4	274,4	-	-	-	-	-
25 iš jų paskolos, užtikrintos gyvenamosios paskirties nekilnojamoju turtu	5 302,0	5 302,0	274,4	274,4	-	-	-	-	-
26 iš jų paskolos pastatų renovacijai	-	25,4	-	-	-	-	-	-	-
27 iš jų paskolos motorinėms transporto priemonėms	264,8	148,1	-	-	-	-	-	-	-
28 Vietos valdžios institucijų finansavimas	177,4	51,0	-	-	-	-	-	-	-
29 Būsto finansavimas	-	18,6	-	-	-	-	-	-	-
30 Kitas vietos valdžios finansavimas	158,8	32,4	-	-	-	-	-	-	-
31 Užstatas, gautas perimant nuosavybę: gyvenamosios ir komercinės paskirties nekilnojamas turtas	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-
32 Turtas, neįtrauktas į skaitiklį apskaičiuojant ŽRT (įtrauktas į vardiklį)	4 757,5								
33 Finansų ir ne finansų įmonės	4 356,5								
34 MVĮ ir ne finansų įmonės (išskyrus MVĮ), kurioms netaikomos NFRD informacijos atskleidimo prievolės (visos, kurioms netaikoma NFRD) (a)	4 351,8								
35 Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	4 302,8								
36 iš jų paskolos, užtikrintos komercinės paskirties nekilnojamoju turtu	2 492,7								
37 iš jų paskolos pastatų renovacijai	-								
38 Skolos vertybiniai popieriai	45,5								
39 Nuosavybės priemonės	3,5								
40 Ne ES valstybių narių sandorių šalys, kurioms netaikomos NFRD informacijos atskleidimo prievolės	4,6								
41 Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	0,2								
42 Skolos vertybiniai popieriai	4,5								
43 Nuosavybės priemonės	-								
44 Išvestinės finansinės priemonės	92,2								
45 Tarptautinės paskolos pagal pareikalavimą	47,4								
46 Pinigai ir su pinigais susijęs turtas	105,5								
47 Kitos turto kategorijos (pvz., prestižas, prekės ir kt.)	155,9								
48 Visas ŽTR turtas	11 280,3	5 599,9	274,6	274,4	-	-	2,1	-	-
49 Turtas, neįtrauktas apskaičiuojant ŽTR	4 335,3								
50 Centrinės valdžios institucijos ir viršvalstybiniai emitentai	1 241,9								
51 Centrinių bankų pozicijos	3 079,5								
52 Prekybos knyga	14,0								
53 Visas turtas	15 615,6	5 599,9	274,6	274,4	-	-	2,1	-	-
Nebalansinės pozicijos – įmonės, kurioms taikoma NFRD informacijos atskleidimo prievolė									
54 Finansinės garantijos	4,2	-	-	-	-	-	-	-	-
55 Valdomas turtas	-	-	-	-	-	-	-	-	-
56 Iš jų skolos vertybiniai popieriai	-	-	-	-	-	-	-	-	-
57 Iš jų nuosavybės priemonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-

a. Įtraukiamos finansų įmonių, kurioms netaikomas JITD informacijos atskleidimas, pozicijos.

1 šablonas. Apskaičiuojant ŽTR aktualus turtas pagal kapitalo išlaidų PVRR

	Min. €	Visa bendra balansinė vertė	Klimato kaitos švelninimas (KKŠ)				Prisitaikymas prie klimato kaitos (PKK)					
			Iš jos: susijusi su taksonominiais sektoriais (taksonominė)				Iš jos: susijusi su taksonominiais sektoriais (taksonominė)					
			Iš jos: aplinkos atžvilgiu tvari veikla (atitinkanti kriterijus)				Iš jos: aplinkos atžvilgiu tvari veikla (atitinkanti kriterijus)					
			Iš jos: pajamų panaudojimas	Iš jos: perėjimo veikla	Iš jos: sąlygas sudaranti veikla		Iš jos: pajamų panaudojimas	Iš jos: sąlygas sudaranti veikla				
<u>ŽTR. Į skaitiklį ir vardiklį įtraukiamas turtas</u>												
1	Apskaičiuojant ŽTR įtraukiamos prekybos netaikomos paskolos ir kiti išankstiniai mokėjimai, skolos vertybiniai popieriai ir nuosavybės priemonės.	6 759,8	5 892,3	406,1	396,4	0,3	1,0	1,6	0,0	-	0,0	
2	Finansų įmonės (tik NFRD)	210,2	77,7	6,0	-	0,3	0,2	1,6	0,0	-	0,0	
3	Kredito įstaigos	184,5	77,7	6,0	-	0,3	0,2	1,6	0,0	-	0,0	
4	Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	2,3	0,1	0,0	-	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	
5	Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	182,2	77,6	6,0	-	0,3	0,2	1,6	0,0	-	0,0	
6	Nuosavybės priemonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
7	Kitos finansų įmonės	25,8	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	
8	Iš jų investicinės įmonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
9	Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
10	Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
11	Nuosavybės priemonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
12	Iš jų valdymo įmonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
13	Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
14	Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
15	Nuosavybės priemonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
16	Iš jų draudimo bendrovės	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	
17	Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	
18	Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
19	Nuosavybės priemonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
20	Ne finansų įmonės (tik NFRD)	231,1	52,1	3,7	-	0,0	0,8	0,0	0,0	-	-	
21	Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	165,4	40,2	2,8	-	0,0	0,1	0,0	0,0	-	-	
22	Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	59,8	10,7	0,9	-	-	0,7	-	-	-	-	
23	Nuosavybės priemonės	5,8	1,2	0,1	-	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	
24	Namų ūkiai	6 148,0	5 692,9	396,4	396,4	-	-	-	-	-	-	
25	Iš jų paskolos, užtikrintos gyvenamosios paskirties nekilnojamoju turtu	5 463,5	5 463,5	396,4	396,4	-	-	-	-	-	-	
26	Iš jų paskolos pastatų renovacijai	26,7	26,7	-	-	-	-	-	-	-	-	
27	Iš jų paskolos motorinėms transporto priemonėms	342,4	202,8	-	-	-	-	-	-	-	-	
28	Vietos valdžios institucijų finansavimas	170,5	69,6	-	-	-	-	-	-	-	-	
29	Būsto finansavimas	26,8	26,8	-	-	-	-	-	-	-	-	
30	Kitas vietos valdžios finansavimas	143,8	42,9	-	-	-	-	-	-	-	-	
31	Užstatas, gautas perimant nuosavybę: gyvenamosios ir komercinės paskirties nekilnojamas turtas	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
32	<u>Turtas, neįtrauktas į skaitiklį apskaičiuojant ŽRT (įtrauktas į vardiklį)</u>	4 557,2										
33	Finansų ir ne finansų įmonės	4 150,9										
34	MVĮ ir ne finansų įmonės (išskyrus MVĮ), kurioms netaikomos NFRD informacijos atskleidimo prievolės (visos, kurioms netaikoma NFRD) (a)	4 147,8										
35	Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	4 098,2										
36	Iš jų paskolos, užtikrintos komercinės paskirties nekilnojamoju turtu	2 416,5										
37	Iš jų paskolos pastatų renovacijai	-										
38	Skolos vertybiniai popieriai	45,5										
39	Nuosavybės priemonės	4,2										
40	Ne ES valstybių narių sandorių šalys, kurioms netaikomos NFRD informacijos atskleidimo prievolės	3,0										
41	Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	0,2										
42	Skolos vertybiniai popieriai	2,8										
43	Nuosavybės priemonės	-										
44	Išvestinės finansinės priemonės	77,9										
45	Tarpbankinės paskolos pagal pareikalavimą	63,6										
46	Pinigai ir su pinigais susijęs turtas	120,5										
47	Kitos turto kategorijos (pvz., prestižas, prekės ir kt.)	144,4										
48	Visas ŽTR turtas	11 317,1	5 892,3	406,1	396,4	0,3	1,0	1,6	0,0	-	0,0	
49	<u>Turtas, neįtrauktas apskaičiuojant ŽTR</u>	4 513,7										
50	Centrinės valdžios institucijos ir viršvalstybiniai emitentai	1 393,0										
51	Centrinių bankų pozicijos	3 100,1										
52	Prekybos knyga	20,6										
53	Visas turtas	15 830,7	5 892,3	406,1	396,4	0,3	1,0	1,6	0,0	-	0,0	
Nebalansinės pozicijos – įmonės, kurioms taikoma NFRD informacijos atskleidimo prievolė												
54	Finansinės garantijos	3,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
55	Valdomas turtas	2 075,1	58,6	13,8	-	12,5	0,5	-	-	-	-	
56	Iš jų skolos vertybiniai popieriai	619,4	58,3	13,5	-	12,5	0,5	-	-	-	-	
57	Iš jų nuosavybės priemonės	1 455,7	0,3	0,3	-	-	-	-	-	-	-	

a. Įtraukiamos finansų įmonių, kurioms netaikomas IITD informacijos atskleidimas, pozicijos.

[illegible]

1 šablonas. Apskaičiuojant ŽTR aktualus turtas pagal kapitalo išlaidų PVRR (T-1)

Min. €	Iš viso bendroji balansinė vertė	Klimato kaitos švelninimas (KKŠ)					Prisitaikymas prie klimato kaitos (PKK)				
		Iš jos: susijusi su taksonominiais sektoriais (taksonominė)					Iš jos: susijusi su taksonominiais sektoriais (taksonominė)				
		Iš jos: aplinkos atžvilgiu tvari veikla (atitinkanti kriterijus)					Iš jos: aplinkos atžvilgiu tvari veikla (atitinkanti kriterijus)				
			Iš jos: pajamų panaudojimas	Iš jos: perėjimo veikla	Iš jos: sąlygas sudaranti veikla			Iš jos: pajamų panaudojimas	Iš jos: sąlygas sudaranti veikla		
ŽTR. Įskaitiklį ir vardiklį įtraukiamas turtas											
1	Apskaičiuojant ŽTR įtraukiamos prekybos nelaikomos paskolos ir kiti išankstiniai mokėjimai, skolos vertybiniai popieriai ir nuosavybės priemonės.	6 522,8	5 608,2	279,7	274,4	-	0,4	4,2	-	-	
2	Finansų įmonės (tik NFRD)	165,0	60,1	-	-	-	-	-	-	-	
3	Kredito įstaigos	134,6	59,4	-	-	-	-	-	-	-	
4	Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	2,3	0,1	-	-	-	-	-	-	-	
5	Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	132,3	59,2	-	-	-	-	-	-	-	
6	Nuosavybės priemonės	-	-		-	-	-	-		-	
7	Kitos finansų įmonės	30,3	-	-	-	-	-	-	-	-	
8	iš jų investicinės įmonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
9	Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
10	Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
11	Nuosavybės priemonės	-	-		-	-	-	-		-	
12	iš jų valdymo įmonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
13	Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
14	Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
15	Nuosavybės priemonės	-	-		-	-	-	-		-	
16	iš jų draudimo bendrovės	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	-	
17	Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	-	
18	Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
19	Nuosavybės priemonės	-	-		-	-	-	-		-	
20	Ne finansų įmonės (tik NFRD)	186,9	21,6	5,3	-	-	0,4	4,2	-	-	
21	Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	122,3	17,8	4,9	-	-	-	4,2	-	-	
22	Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	59,2	3,8	0,4	-	-	0,4	-	-	-	
23	Nuosavybės priemonės	5,4	-		-	-	-	-		-	
24	Namų ūkiai	5 993,5	5 475,6	274,4	274,4	-	-	-	-	-	
25	iš jų paskolos, užtikrintos gyvenamosios paskirties nekilnojamoju turtu	5 302,0	5 302,0	274,4	274,4	-	-	-	-	-	
26	iš jų paskolos pastatų renovacijai	25,4	25,4	-	-	-	-	-	-	-	
27	iš jų paskolos motorinėms transporto priemonėms	264,8	148,1	-	-	-	-	-	-	-	
28	Vietos valdžios įstaigų finansavimas	177,4	51,0	-	-	-	-	-	-	-	
29	Būsto finansavimas	18,6	18,6	-	-	-	-	-	-	-	
30	Kitas vietos valdžios finansavimas	158,8	32,4	-	-	-	-	-	-	-	
31	Užstatas, gautas perimant nuosavybę: gyvenamosios ir komercinės paskirties nekilnojamas turtas	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	
32	Turtas, neįtrauktas į skaitiklį apskaičiuojant ŽRT (įtrauktas į vardiklį)	4 757,5									
33	Finansų ir ne finansų įmonės	4 356,5									
34	MVĮ ir ne finansų įmonės (išskyrus MVĮ), kurioms netaikomos NFRD informacijos atskleidimo prievolės (visos, kurioms netaikoma NFRD) (a)	4 351,8									
35	Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	4 302,8									
36	iš jų paskolos, užtikrintos komercinės paskirties nekilnojamoju turtu	2 492,7									
37	iš jų paskolos pastatų renovacijai	-									
38	Skolos vertybiniai popieriai	45,5									
39	Nuosavybės priemonės	3,5									
40	Ne ES valstybių narių sandorių šalys, kurioms netaikomos NFRD informacijos atskleidimo prievolės	4,6									
41	Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	0,2									
42	Skolos vertybiniai popieriai	4,5									
43	Nuosavybės priemonės	-									
44	Išvestinės finansinės priemonės	92,2									
45	Tarpbankinės paskolos pagal pareikalavimą	47,4									
46	Pinigai ir su pinigais susijęs turtas	105,5									
47	Kitos turto kategorijos (pvz., prestižas, prekės ir kt.)	155,9									
48	Visas ŽTR turtas	11 280,3	5 608,2	279,7	274,4	-	0,4	4,2	-	-	
49	Turtas, neįtrauktas apskaičiuojant ŽTR	4 335,3									
50	Centrinės valdžios institucijos ir viršvalstybiniai emitentai	1 241,9									
51	Centrinių bankų pozicijos	3 079,5									
52	Prekybos knyga	14,0									
53	Visas turtas	15 615,6	5 608,2	279,7	274,4	-	0,4	4,2	-	-	
Nebalansinės pozicijos – įmonės, kurioms taikoma NFRD informacijos atskleidimo prievolė											
54	Finansinės garantijos	4,2	-	-	-	-	-	-	-	-	
55	Valdomas turtas	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
56	Iš jų skolos vertybiniai popieriai	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
57	Iš jų nuosavybės priemonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

a. Įtraukiamos finansų įmonių, kurioms netaikomas IITD informacijos atskleidimas, pozicijos.

1 šablonas. Apskaičiuojant ŽTR aktualus turtas pagal kapitalo išlaidų PVRR (T-1) (tėsinys)

Vandens ir jūrų ištekliai (VND)				Žiedinė ekonomika (ŽE)				Tarša (TPK)				Biologinė įvairovė ir ekosistemos (BIO)				Iš viso (KKŠ+PKK+VND+ŽE+TPK+BIO)					
Iš jos: susijusi su taksonominiais sektoriais (taksonominė)				Iš jos: susijusi su taksonominiais sektoriais (taksonominė)				Iš jos: susijusi su taksonominiais sektoriais (taksonominė)				Iš jos: susijusi su taksonominiais sektoriais (taksonominė)				Iš jos: susijusi su taksonominiais sektoriais (taksonominė)					
Iš jos: aplinkos atžvilgiu tvari veikla (atitinkanti kriterijus)				Iš jos: aplinkos atžvilgiu tvari veikla (atitinkanti kriterijus)				Iš jos: aplinkos atžvilgiu tvari veikla (atitinkanti kriterijus)				Iš jos: aplinkos atžvilgiu tvari veikla (atitinkanti kriterijus)				Iš jos: aplinkos atžvilgiu tvari veikla (atitinkanti kriterijus)					

2 šablonas. ŽTR. Sektorių informacija pagal apyvartos PVRR

Pasiskirstymas pagal sektorius –
NACE 4 skaitmenų lygiu (kodas ir žyma)

		Migracija dėl klimato kaitos (KKŠ)				Prisitaikymas prie klimato kaitos (PKK)				Vandens ir jūrų išteklių (VND)			
		Ne finansų įmonės (kurioms taikomas NFRD)		MVJ ir kitos ne finansų įmonės, kurioms netaikomas NFRD		Ne finansų įmonės (kurioms taikomas NFRD)		MVJ ir kitos ne finansų įmonės, kurioms netaikomas NFRD		Ne finansų įmonės (kurioms taikomas NFRD)		MVJ ir kitos ne finansų įmonės, kurioms netaikomas NFRD	
		Bendra balansinė vertė		Bendra balansinė vertė		Bendra balansinė vertė		Bendra balansinė vertė		Bendra balansinė vertė		Bendra balansinė vertė	
		Mln. €	iš jos aplinkos atžvilgiu tvari veikla (KKŠ)	Mln. €	iš jos aplinkos atžvilgiu tvari veikla (KKŠ)	Mln. €	iš jos aplinkos atžvilgiu tvari veikla (PKK)	Mln. €	iš jos aplinkos atžvilgiu tvari veikla (PKK)	Mln. €	iš jos aplinkos atžvilgiu tvari veikla (VND)	Mln. €	iš jos aplinkos atžvilgiu tvari veikla (VND)
C.22.22	Plastikinių pakuočių gamyba	-	-			-	-			-	-		
D.35.11	Elektros gamyba	2,8	-			-	-			-	-		
F.41.10	Statybų plėtra	3,0	-			-	-			-	-		
F.41.20	Gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų statyba	0,1	-			-	-			-	-		
F.42.11	Kelių ir automagistralių tiesimas	0,4	-			-	-			-	-		
L.68.20	Nuosavo arba nuomojamo nekilnojamojo turto nuoma ir eksploatavimas	0,7	-			-	-			-	-		
N.77.11	Automobilių ir lengvųjų variklinių transporto priemonių nuoma ir išperkamoji nuoma	29,2	0,4			-	-			-	-		
Iš viso (a)		36,2	0,4			-	-			-	-		

a. Bendra JTITD sandorių šalių, veikiančių sektoriuose, nesusijusiuose su taksonomijos veikla, pozicija yra 192,6 mln. eurų.

Lentelėje pateikiamos tik sandorių šalių, veikiančių sektoriuose, kuriems taikoma ES taksonomija (t. y. jei sektoriaus NACE kodas galima susietas su taksonomijos veikla), pozicijos.

2 šablonas. ŽTR. Sektorių informacija pagal kapitalo išlaidų PVRR

Pasiskirstymas pagal sektorius –
NACE 4 skaitmenų lygiu (kodas ir žyma)

		Migracija dėl klimato kaitos (KKŠ)				Prisitaikymas prie klimato kaitos (PKK)				Vandens ir jūrų išteklių (VND)			
		Ne finansų įmonės (kurioms taikomas NFRD)		MVJ ir kitos ne finansų įmonės, kurioms netaikomas NFRD		Ne finansų įmonės (kurioms taikomas NFRD)		MVJ ir kitos ne finansų įmonės, kurioms netaikomas NFRD		Ne finansų įmonės (kurioms taikomas NFRD)		MVJ ir kitos ne finansų įmonės, kurioms netaikomas NFRD	
		Bendra balansinė vertė		Bendra balansinė vertė		Bendra balansinė vertė		Bendra balansinė vertė		Bendra balansinė vertė		Bendra balansinė vertė	
		Mln. €	iš jos aplinkos atžvilgiu tvari veikla (KKŠ)	Mln. €	iš jos aplinkos atžvilgiu tvari veikla (KKŠ)	Mln. €	iš jos aplinkos atžvilgiu tvari veikla (PKK)	Mln. €	iš jos aplinkos atžvilgiu tvari veikla (PKK)	Mln. €	iš jos aplinkos atžvilgiu tvari veikla (VND)	Mln. €	iš jos aplinkos atžvilgiu tvari veikla (VND)
C.22.22	Plastikinių pakuočių gamyba	-	-			-	-			-	-		
D.35.11	Elektros gamyba	2,8	-			-	-			-	-		
F.41.10	Statybų plėtra	3,0	-			-	-			-	-		
F.41.20	Gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų statyba	0,1	-			-	-			-	-		
F.42.11	Kelių ir automagistralių tiesimas	0,4	-			-	-			-	-		
L.68.20	Nuosavo arba nuomojamo nekilnojamojo turto nuoma ir eksploatavimas	0,7	-			-	-			-	-		
N.77.11	Automobilių ir lengvųjų variklinių transporto priemonių nuoma ir išperkamoji nuoma	29,2	0,5			-	-			-	-		
Iš viso (a)		36,2	0,5			-	-			-	-		

a. Bendra JTITD sandorių šalių, veikiančių sektoriuose, nesusijusiuose su taksonomijos veikla, pozicija yra 192,6 mln. eurų.

Lentelėje pateikiamos tik sandorių šalių, veikiančių sektoriuose, kuriems taikoma ES taksonomija (t. y. jei sektoriaus NACE kodas galima susietas su taksonomijos veikla), pozicijos.

2 šablonas. ŽTR. Sektorių informacija pagal apyvartos PVRR (tęsinys)

Žiedinė ekonomika (ŽE)				Tarša (TPK)				Biologinė įvairovė (BIO)				Iš viso (KKŠ+PKK+VND+ŽE+TPK+BIO)			
Ne finansų įmonės (kurioms taikomas NFRD)		MV) ir kitos ne finansų įmonės, kurioms netaikomas NFRD		Ne finansų įmonės (kurioms taikomas NFRD)		MV) ir kitos ne finansų įmonės, kurioms netaikomas NFRD		Ne finansų įmonės (kurioms taikomas NFRD)		MV) ir kitos ne finansų įmonės, kurioms netaikomas NFRD		Ne finansų įmonės (kurioms taikomas NFRD)		MV) ir kitos ne finansų įmonės, kurioms netaikomas NFRD	
Bendra balansinė vertė		Bendra balansinė vertė		Bendra balansinė vertė		Bendra balansinė vertė		Bendra balansinė vertė		Bendra balansinė vertė		Bendra balansinė vertė		Bendra balansinė vertė	
Mln. €	iš jos aplinkos atžvilgiu tvari veikla (ŽE)	Mln. €	iš jos aplinkos atžvilgiu tvari veikla (ŽE)	Mln. €	iš jos aplinkos atžvilgiu tvari veikla (TPK)	Mln. €	iš jos aplinkos atžvilgiu tvari veikla (TPK)	Mln. €	iš jos aplinkos atžvilgiu tvari veikla (BIO)	Mln. €	iš jos aplinkos atžvilgiu tvari veikla (BIO)	Mln. €	iš jos aplinkos atžvilgiu tvari veikla (iš viso)	Mln. €	iš jos aplinkos atžvilgiu tvari veikla (iš viso)
0,9	-			-	-			-	-			0,9	-		
-	-			-	-			-	-			2,8	-		
-	-			-	-			-	-			3,0	-		
-	-			-	-			-	-			0,1	-		
-	-			-	-			-	-			0,4	-		
-	-			-	-			-	-			0,7	-		
-	-			-	-			-	-			29,2	0,4		
0,9	-			-	-			-	-			37,0	0,4		

2 šablonas. ŽTR. Sektorių informacija pagal kapitalo išlaidų PVRR (tęsinys)

Žiedinė ekonomika (ŽE)				Tarša (TPK)				Biologinė įvairovė (BIO)				Iš viso (KKŠ+PKK+VND+ŽE+TPK+BIO)			
Ne finansų įmonės (kurioms taikomas NFRD)		MV) ir kitos ne finansų įmonės, kurioms netaikomas NFRD		Ne finansų įmonės (kurioms taikomas NFRD)		MV) ir kitos ne finansų įmonės, kurioms netaikomas NFRD		Ne finansų įmonės (kurioms taikomas NFRD)		MV) ir kitos ne finansų įmonės, kurioms netaikomas NFRD		Ne finansų įmonės (kurioms taikomas NFRD)		MV) ir kitos ne finansų įmonės, kurioms netaikomas NFRD	
Bendra balansinė vertė		Bendra balansinė vertė		Bendra balansinė vertė		Bendra balansinė vertė		Bendra balansinė vertė		Bendra balansinė vertė		Bendra balansinė vertė		Bendra balansinė vertė	
Mln. €	iš jos aplinkos atžvilgiu tvari veikla (ŽE)	Mln. €	iš jos aplinkos atžvilgiu tvari veikla (ŽE)	Mln. €	iš jos aplinkos atžvilgiu tvari veikla (TPK)	Mln. €	iš jos aplinkos atžvilgiu tvari veikla (TPK)	Mln. €	iš jos aplinkos atžvilgiu tvari veikla (BIO)	Mln. €	iš jos aplinkos atžvilgiu tvari veikla (BIO)	Mln. €	iš jos aplinkos atžvilgiu tvari veikla (iš viso)	Mln. €	iš jos aplinkos atžvilgiu tvari veikla (iš viso)
0,9	-			-	-			-	-			0,9	-		
-	-			-	-			-	-			2,8	-		
-	-			-	-			-	-			3,0	-		
-	-			-	-			-	-			0,1	-		
-	-			-	-			-	-			0,4	-		
-	-			-	-			-	-			0,7	-		
-	-			-	-			-	-			29,2	0,5		
0,9	-			-	-			-	-			36,2	0,5		

3 šablonas. Sankaupos ŽTR PVRR pagal apyvartos PVRR

	Migracija dėl klimato kaitos (KKŠ)					Prisitaikymas prie klimato kaitos (PKK)				Vandens ir jūrų ištekliai (VND)			
	Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami su taksonomija susiję sektoriai, procentinė dalis					Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami su taksonomija susiję sektoriai, procentinė dalis				Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami su taksonomija susiję sektoriai, procentinė dalis			
	Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami kriterijus atitinkantys taksonominiai sektoriai, procentinė dalis					Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami kriterijus atitinkantys taksonominiai sektoriai, procentinė dalis				Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami kriterijus atitinkantys taksonominiai sektoriai, procentinė dalis			
		Iš jos: pajamų panaudojimas	Iš jos: perėjimo veikla	Iš jos: sąlygas sudaranti veikla			Iš jos: pajamų panaudojimas	Iš jos: sąlygas sudaranti veikla			Iš jos: pajamų panaudojimas	Iš jos: sąlygas sudaranti veikla	
ŽTR. I skaitiklį ir vardiklį įtraukiamas turtas													
1 Apskačiuojant ŽTR įtraukiamos prekybos nelaikomos paskolos ir kiti išankstiniai mokėjimai, skolos vertybiniai popieriai ir nuosavybės priemonės.	86,7	6,0	5,9	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0	-	-	0,0
2 Finansų įmonės	38,3	2,8	-	0,1	0,1	0,7	0,0	-	0,0	0,0	-	-	0,0
3 Kredito įstaigos	43,7	3,2	-	0,1	0,1	0,8	0,0	-	0,0	0,0	-	-	0,0
4 Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	22,0	4,2	-	0,0	0,1	0,0	0,0	-	-	0,0	-	-	-
5 Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	43,9	3,1	-	0,1	0,1	0,8	0,0	-	0,0	0,0	-	-	0,0
6 Nuosavybės priemonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7 Kitos finansų įmonės	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8 iš jų investicinės įmonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9 Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10 Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11 Nuosavybės priemonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12 iš jų valdymo įmonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13 Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14 Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15 Nuosavybės priemonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16 iš jų draudimo bendrovės	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17 Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18 Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19 Nuosavybės priemonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20 Ne finansų įmonės	7,8	0,3	-	0,0	0,1	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-
21 Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	9,9	0,2	-	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-
22 Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	1,0	0,3	-	-	0,2	-	-	-	-	-	-	-	-
23 Nuosavybės priemonės	20,2	1,4	-	0,0	0,2	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-
24 Namų ūkiai	92,6	6,4	6,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25 iš jų paskolos, užtikrintos gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto	100,0	7,3	7,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26 iš jų paskolos pastatų renovacijai	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
27 iš jų paskolos motorinėms transporto priemonėms	59,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
28 Vietos valdžios institucijų finansavimas	40,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29 Būsto finansavimas	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30 Kitas vietos valdžios institucijų finansavimas	29,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31 Užstatas, gautas perimant nuosavybę: gyvenamosios ir komercinės paskirties nekilnojamasis turtas	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
32 Visas ŽTR turtas	51,8	3,6	3,6	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0	-	-	0,0

Iš viso
(KKŠ+PKK+VND+ŽE+TPK+BIO)

Luminor banko metinė ataskaita 2024 133

3 šablonas. Sankaupos ŽTR PVRR pagal apyvartos PVRR (T-1)

	%	(palyginti su visu turtu, įtrauktu į vardiklį)	Migracija dėl klimato kaitos (KKŠ)					Prisitaikymas prie klimato kaitos (PKK)					Vandens ir jūrų išteklių (VND)				
			Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami su taksonomija susiję sektoriai, procentinė dalis					Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami su taksonomija susiję sektoriai, procentinė dalis					Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami su taksonomija susiję sektoriai, procentinė dalis				
			Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami kriterijus atitinkantys taksonominiai sektoriai, procentinė dalis					Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami kriterijus atitinkantys taksonominiai sektoriai, procentinė dalis					Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami kriterijus atitinkantys taksonominiai sektoriai, procentinė dalis				
			Iš jos: pajamų panaudojimas		Iš jos: perėjimo veikla		Iš jos: sąlygas sudaranti veikla	Iš jos: pajamų panaudojimas		Iš jos: perėjimo veikla		Iš jos: sąlygas sudaranti veikla	Iš jos: pajamų panaudojimas		Iš jos: perėjimo veikla		Iš jos: sąlygas sudaranti veikla
ŽTR. I skaitiklį ir vardiklį įtraukiamas turtas																	
1		Apskaičiuojant ŽTR įtraukiamos prekybos netaikomos paskolos ir kiti išankstiniai mokėjimai, skolos vertybiniai popieriai ir nuosavybės priemonės.	85,9	4,2	4,2	-	-	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2		Finansų įmonės	40,0	0,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3		Kredito įstaigos	48,5	0,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4		Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	8,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5		Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	49,2	0,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6		Nuosavybės priemonės	-			-	-	-			-	-			-	-	-
7		Kitos finansų įmonės	2,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8		iš jų investicinės įmonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9		Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10		Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11		Nuosavybės priemonės	-	-		-	-	-			-	-			-	-	-
12		iš jų valdymo įmonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13		Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14		Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15		Nuosavybės priemonės	-			-	-	-			-	-			-	-	-
16		iš jų draudimo bendrovės	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17		Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18		Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19		Nuosavybės priemonės	-			-	-	-			-	-			-	-	-
20		Ne finansų įmonės	3,9	-	-	-	-	1,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21		Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	5,9	-	-	-	-	1,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22		Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	0,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23		Nuosavybės priemonės	-			-	-	-			-	-			-	-	-
24		Namų ūkiai	91,4	4,6	4,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25		iš jų paskolos, užtikrintos gyvenamosios paskirties nekilnojamojuoju turtu	100,0	5,2	5,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26		iš jų paskolos pastatų renovacijai	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
27		iš jų paskolos motorinėms transporto priemonėms	55,9	-	-	-	-										
28		Vietos valdžios institucijų finansavimas	28,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29		Būsto finansavimas	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30		Kitas vietos valdžios finansavimas	20,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31		Užstatas, gautas perimant nuosavybę: gyvenamosios ir komercinės paskirties nekilnojamasis turtas	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
32		Visas ŽTR turtas	49,6	2,4	2,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

3 šablonas. Sankaupos ŽTR PVRR pagal apyvartos PVRR (T-1) (tęsinys)

[illegible]

3 šablonas. Sankaupos ŽTR PVRR pagal kapitalo išlaidų PVRR

	%	(palyginti su visu turtu, įtrauktu į vardiklį)	Migracija dėl klimato kaitos (KKŠ)					Prisitaikymas prie klimato kaitos (PKK)				Vandens ir jūrų išteklių (VND)			
			Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami su taksonomija susiję sektoriai, procentinė dalis					Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami su taksonomija susiję sektoriai, procentinė dalis				Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami su taksonomija susiję sektoriai, procentinė dalis			
			Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami kriterijus atitinkantys taksonominiai sektoriai, procentinė dalis					Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami kriterijus atitinkantys taksonominiai sektoriai, procentinė dalis				Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami kriterijus atitinkantys taksonominiai sektoriai, procentinė dalis			
			Iš jos: pajamų panaudojimas		Iš jos: perėjimo veikla		Iš jos: sąlygas sudaranti veikla	Iš jos: pajamų panaudojimas		Iš jos: sąlygas sudaranti veikla		Iš jos: pajamų panaudojimas		Iš jos: sąlygas sudaranti veikla	
ŽTR. I skaitiklį ir vardiklį įtraukiamas turtas															
1		Apskaičiuojant ŽTR įtraukiamos prekybos nelaikomos paskolos ir kiti išankstiniai mokėjimai, skolos vertybiniai popieriai ir nuosavybės priemonės.	87,2	6,0	5,9	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0	0,0	-	-
2		Finansų įmonės	37,0	2,9	-	0,1	0,1	0,8	0,0	-	0,0	0,0	0,0	-	-
3		Kredito įstaigos	42,1	3,3	-	0,1	0,1	0,9	0,0	-	0,0	0,0	0,0	-	-
4		Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	3,9	0,6	-	0,0	0,1	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-
5		Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	42,6	3,3	-	0,1	0,1	0,9	0,0	-	0,0	0,0	0,0	-	-
6		Nuosavybės priemonės	-			-	-	-			-	-			-
7		Kitos finansų įmonės	0,0	-		-	-	-	-		-	-	-		-
8		iš jų investicinės įmonės	-	-		-	-	-	-		-	-	-		-
9		Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	-	-		-	-	-	-		-	-	-		-
10		Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	-	-		-	-	-	-		-	-	-		-
11		Nuosavybės priemonės	-	-		-	-	-			-	-			-
12		iš jų valdymo įmonės	-	-		-	-	-	-		-	-	-		-
13		Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	-	-		-	-	-	-		-	-	-		-
14		Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	-	-		-	-	-	-		-	-	-		-
15		Nuosavybės priemonės	-	-		-	-	-			-	-			-
16		iš jų draudimo bendrovės	100,0	-		-	-	-	-		-	-	-		-
17		Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	100,0	-		-	-	-	-		-	-	-		-
18		Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	-	-		-	-	-	-		-	-	-		-
19		Nuosavybės priemonės	-	-		-	-	-			-	-			-
20		Ne finansų įmonės	22,5	1,6	-	0,0	0,3	0,0	0,0	-	-	0,0	-	-	-
21		Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	24,3	1,7	-	0,0	0,1	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-
22		Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	17,9	1,5	-	-	1,1	-	-	-	-	0,0	-	-	-
23		Nuosavybės priemonės	20,4	1,6		0,1	0,4	0,0	0,0		-	-			-
24		Namų ūkiai	92,6	6,4	6,4	-	-	-	-		-	-	-		-
25		iš jų paskolos, užtikrintos gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto	100,0	7,3	7,3	-	-	-	-		-	-	-		-
26		iš jų paskolos pastatų renovacijai	100,0	-	-	-	-	-	-		-	-	-		-
27		iš jų paskolos motorinėms transporto priemonėms	59,2	-	-	-	-								
28		Vietos valdžios institucijų finansavimas	40,8	-	-	-	-	-	-		-	-	-		-
29		Būsto finansavimas	100,0	-	-	-	-	-	-		-	-	-		-
30		Kitas vietos valdžios finansavimas	29,8	-	-	-	-	-	-		-	-	-		-
31		Užstatas, gautas perimant nuosavybę: gyvenamosios ir komercinės paskirties nekilnojamas turtas	-	-	-	-	-	-	-		-	-	-		-
32		Visas ŽTR turtas	52,1	3,6	3,5	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0	0,0	-	-

3 šablonas. Sankaupos ŽTR PVRR pagal kapitalo išlaidų PVRR (tęsinys)

[illegible]

3 šablonas. Sankaupos ŽTR PVRR pagal kapitalo išlaidų PVRR (T-1)

	% (palyginti su visu turtu, įtrauktu į vardiklį)	Migracija dėl klimato kaitos (KKŠ)				Prisitaikymas prie klimato kaitos (PKK)				Vandens ir jūrų išteklių (VND)			
		Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami su taksonomija susiję sektoriai, procentinė dalis				Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami su taksonomija susiję sektoriai, procentinė dalis				Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami su taksonomija susiję sektoriai, procentinė dalis			
		Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami kriterijus atitinkantys taksonominiai sektoriai, procentinė dalis				Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami kriterijus atitinkantys taksonominiai sektoriai, procentinė dalis				Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami kriterijus atitinkantys taksonominiai sektoriai, procentinė dalis			
		Iš jos: pajamų panaudojimas	Iš jos: perėjimo veikla	Iš jos: sąlygas sudaranti veikla		Iš jos: pajamų panaudojimas	Iš jos: sąlygas sudaranti veikla		Iš jos: pajamų panaudojimas	Iš jos: sąlygas sudaranti veikla			
ŽTR. I skaitiklį ir vardiklį įtraukiamas turtas													
1	Apskaičiuojant ŽTR įtraukiamos prekybos nelaikomos paskolos ir kiti išankstiniai mokėjimai, skolos vertybiniai popieriai ir nuosavybės priemonės.	86,0	4,3	4,2	-	0,0	-	-	-	-	-	-	-
2	Finansų įmonės	36,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Kredito įstaigos	44,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	5,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	44,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Nuosavybės priemonės	-	-		-	-	-		-	-		-	-
7	Kitos finansų įmonės	2,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	iš jų investicinės įmonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Nuosavybės priemonės	-	-		-	-	-		-	-		-	-
12	iš jų valdymo įmonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Nuosavybės priemonės	-	-		-	-	-		-	-		-	-
16	iš jų draudimo bendrovės	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Nuosavybės priemonės	-	-		-	-	-		-	-		-	-
20	Ne finansų įmonės	11,5	2,8	-	-	0,2	2,3	-	-	-	-	-	-
21	Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	14,5	4,0	-	-	-	3,5	-	-	-	-	-	-
22	Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	6,4	0,7	-	-	0,7	-	-	-	-	-	-	-
23	Nuosavybės priemonės	-	-		-	-	-		-	-		-	-
24	Namų ūkiai	91,4	4,6	4,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25	iš jų paskolos, užtikrintos gyvenamosios paskirties nekilnojamojuoju turtu	100,0	5,2	5,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26	iš jų paskolos pastatų renovacijai	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
27	iš jų paskolos motorinėms transporto priemonėms	55,9	-	-	-	-							
28	Vietos valdžios institucijų finansavimas	28,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29	Būsto finansavimas	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Kitas vietos valdžios finansavimas	20,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31	Užstatas, gautas perimant nuosavybę: gyvenamosios ir komercinės paskirties nekilnojamas turtas	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
32	Visas ŽTR turtas	49,7	2,5	2,4	-	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-

3 šablonas. Sankaupos ŽTR PVRR pagal kapitalo išlaidų PVRR (T-1) (tęsinys)

Žiedinė ekonomika (ŽE)		Tarša (TPK)		Biologinė įvairovė ir ekosistemos (BIO)		Iš viso (KKŠ+PKK+VND+ŽE+TPK+BIO)					
Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami su taksonomija susiję sektoriai, procentinė dalis		Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami su taksonomija susiję sektoriai, procentinė dalis		Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami su taksonomija susiję sektoriai, procentinė dalis		Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami su taksonomija susiję sektoriai, procentinė dalis		Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami su taksonomija susiję sektoriai, procentinė dalis		Viso įtraukto naujo turto procentinė dalis	
Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami kriterijus atitinkantys taksonominiai sektoriai, procentinė dalis		Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami kriterijus atitinkantys taksonominiai sektoriai, procentinė dalis		Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami kriterijus atitinkantys taksonominiai sektoriai, procentinė dalis		Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami kriterijus atitinkantys taksonominiai sektoriai, procentinė dalis		Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami kriterijus atitinkantys taksonominiai sektoriai, procentinė dalis			
	Iš jos: pajamų panaudojimas	Iš jos: sąlygas sudaranti veikla		Iš jos: pajamų panaudojimas	Iš jos: sąlygas sudaranti veikla		Iš jos: pajamų panaudojimas	Iš jos: sąlygas sudaranti veikla		Iš jos: pajamų panaudojimas	Iš jos: sąlygas sudaranti veikla
-	-	-	-	-	-	-	-	-	86,1	4,3	4,2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	36,4	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	44,1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	5,8	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	44,8	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,5	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0,3	-	-	-	-	-	-	-	-	14,1	2,8	-
0,5	-	-	-	-	-	-	-	-	18,5	4,0	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	6,4	0,7	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	91,4	4,6	4,6
-	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0	5,2	5,2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	28,8	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	20,4	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	49,8	2,5	2,4
											0,0
											35,9

4 šablonas. Srauto ŽTR PVRR pagal apyvartos PVRR

% (palyginti su viso taksonominio turto srautu)		Klimato kaitos migracija (KKŠ)					Prisitaikymas prie klimato kaitos (PKK)				Vandens ir jūrų ištekliai (VND)					
		Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami su taksonomija susiję sektoriai, procentinė dalis					Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami su taksonomija susiję sektoriai, procentinė dalis				Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami su taksonomija susiję sektoriai, procentinė dalis					
		Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami kriterijus atitinkantys taksonominiai sektoriai, procentinė dalis					Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami kriterijus atitinkantys taksonominiai sektoriai, procentinė dalis				Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami kriterijus atitinkantys taksonominiai sektoriai, procentinė dalis					
					Iš jos: pajamų panaudojimas				Iš jos: pajamų panaudojimas				Iš jos: pajamų panaudojimas			
					Iš jos: perėjimo veikla				Iš jos: perėjimo veikla				Iš jos: perėjimo veikla			
					Iš jos: sąlygas sudaranti veikla				Iš jos: sąlygas sudaranti veikla				Iš jos: sąlygas sudaranti veikla			
ŽTR. I skaitiklį ir vardiklį įtraukiamas turtas																
1	Apskaičiuojant ŽTR įtraukiamos prekybos netaikomos paskolos ir kiti išankstiniai mokėjimai, skolos vertybiniai popieriai ir nuosavybės priemonės.	77,3	5,4	5,2	0,0	0,0	0,1	0,0	-	-	-	-	-	-		
2	Finansų įmonės	24,1	2,7	-	0,1	0,0	0,9	0,0	-	-	-	-	-	-		
3	Kredito įstaigos	24,1	2,7	-	0,1	0,0	0,9	0,0	-	-	-	-	-	-		
4	Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	1,3	0,3	-	0,0	0,0	-	0,0	-	-	-	-	-	-		
5	Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	39,4	4,3	-	0,2	0,1	1,6	0,0	-	-	-	-	-	-		
6	Nuosavybės priemonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
7	Kitos finansų įmonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
8	iš jų investicinės įmonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
9	Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
10	Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
11	Nuosavybės priemonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
12	iš jų valdymo įmonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
13	Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
14	Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
15	Nuosavybės priemonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
16	iš jų draudimo bendrovės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
17	Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
18	Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
19	Nuosavybės priemonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
20	Ne finansų įmonės	11,5	0,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
21	Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	11,5	0,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
22	Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
23	Nuosavybės priemonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
24	Namų ūkiai	86,8	6,2	6,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
25	iš jų paskolos, užtikrintos gyvenamosios paskirties nekilnojamuoju turtu	100,0	8,2	8,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
26	iš jų paskolos pastatų renovacijai	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
27	iš jų paskolos motorinėms transporto priemonėms	61,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
28	Vietos valdžios institucijų finansavimas	83,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
29	Būsto finansavimas	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
30	Kitas vietos valdžios finansavimas	67,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
31	Užstatas, gautas perimant nuosavybę: gyvenamosios ir komercinės paskirties nekilnojamasis turtas	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
32	Visas ŽTR turtas	37,9	2,6	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-		

Įtraukiamos tik pozicijos, 2024 m. gruodžio 31 d. turinčios likutinę bendrą balansinę vertę. 2024 m. ataskaitiniu laikotarpiu tam tikrų rūšių turtas (pvz., prestižas ir prekės) nebuvo įtrauktas į srauto ŽTR PVRR ataskaitas dėl to, kad ataskaitinio laikotarpio pradžioje nebuvo duomenų.

4 šablonas. Srauto ŽTR PVRR pagal apyvartos PVRR (tesinys)

[illegible]

4 šablonas. Srauto ŽTR PVRR pagal kapitalo išlaidų PVRR

% (palginti su viso taksonominio turto srautu)		Klimato kaitos švelninimas (KKŠ)				Prisitaikymas prie klimato kaitos (PKK)				Vandens ir jūrų ištekliai (VND)			
		Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami su taksonomija susiję sektoriai, procentinė dalis				Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami su taksonomija susiję sektoriai, procentinė dalis				Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami su taksonomija susiję sektoriai, procentinė dalis			
		Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami kriterijus atitinkantys taksonominiai sektoriai, procentinė dalis				Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami kriterijus atitinkantys taksonominiai sektoriai, procentinė dalis				Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami kriterijus atitinkantys taksonominiai sektoriai, procentinė dalis			
		Iš jos: pajamų panaudojimas		Iš jos: perėjimo veikla		Iš jos: pajamų panaudojimas		Iš jos: perėjimo veikla		Iš jos: pajamų panaudojimas		Iš jos: perėjimo veikla	
ŽTR. I skaitiklį ir vardiklį įtraukiamas turtas													
1	Apskaičiuojant ŽTR įtraukiamos prekybos nelaikomos paskolos ir kiti išankstiniai mokėjimai, skolos vertybiniai popieriai ir nuosavybės priemonės.	79,1	5,5	5,3	0,0	0,0	0,1	0,0	-	-	-	-	-
2	Finansų įmonės	33,4	4,3	-	0,3	0,1	1,5	0,0	-	-	-	-	-
3	Kredito įstaigos	33,4	4,3	-	0,3	0,1	1,5	0,0	-	-	-	-	-
4	Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	0,1	0,1	-	-	-	0,0	0,0	-	-	-	-	-
5	Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	34,7	4,5	-	0,3	0,1	1,6	0,0	-	-	-	-	-
6	Nuosavybės priemonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	Kitos finansų įmonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	iš jų investicinės įmonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Nuosavybės priemonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	iš jų valdymo įmonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Nuosavybės priemonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	iš jų draudimo bendrovės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Nuosavybės priemonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	Ne finansų įmonės	11,1	0,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	Paskolos ir išankstiniai mokėjimai	11,1	0,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22	Skolos vertybiniai popieriai, įskaitant pajamų panaudojimą	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23	Nuosavybės priemonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24	Namų ūkiai	86,8	6,2	6,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25	iš jų paskolos, užtikrintos gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto	100,0	8,2	8,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26	iš jų paskolos pastatų renovacijai	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
27	iš jų paskolos motorinėms transporto priemonėms	61,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
28	Vietos valdžios finansavimas	83,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29	Būsto finansavimas	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Kitas vietos valdžios finansavimas	67,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31	Užstatas, gautas perimant nuosavybę: gyvenamosios ir komercinės paskirties nekilnojamasis turtas	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
32	Viso ŽTR turtas	37,8	2,6	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-	-

Įtraukiamos tik pozicijos, 2024 m. gruodžio 31 d. turinčios likutinę bendrą balansinę vertę. 2024 m. tam tikrų rūšių turtas (pvz., prestižas ir ir prekės) nebuvo įtrauktos į srauto ŽTR PVRR ataskaitą dėl to, kad ataskaitinio laikotarpio pradžioje nebuvo duomenų.

4 šablonas. Srauto ŽTR PVRR pagal kapitalo išlaidų PVRR (tesinys)

[illegible]

5 šablonas. Nebalansinių pozicijų PVRR pagal apyvartos PVRR

%
(palyginti su visu taksonominiu nebalansiniu turtu)

		Klimato kaitos švelninimas (KKŠ)						Prisitaikymas prie klimato kaitos (PKK)			
		Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami su taksonomija susiję sektoriai, procentinė dalis						Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami su taksonomija susiję sektoriai, procentinė dalis			
		Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami kriterijus atitinkantys taksonominiai sektoriai, procentinė dalis						Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami kriterijus atitinkantys taksonominiai sektoriai, procentinė dalis			
		Iš jos: pajamų panaudojimas		Iš jos: perėjimo veikla		Iš jos: sąlygas sudaranti veikla		Iš jos: pajamų panaudojimas		Iš jos: sąlygas sudaranti veikla	
1	Finansinės garantijos (FinGar PVRR)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Valdomas turtas (AuM PVRR)	2,9	0,6	-	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0

Šioje lentelėje pateikiama informacija apie turto valdymo patrunuojamųjų įmonių, valdančių pensijų fondus, vykdomą turto valdymo veiklą ir mūsų portfelio valdymo paslaugą.

5 šablonas. Nebalansinių pozicijų PVRR pagal kapitalo išlaidų PVRR

		Klimato kaitos švelninimas (KKŠ)						Prisitaikymas prie klimato kaitos (PKK)			
		Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami su taksonomija susiję sektoriai, procentinė dalis						Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami su taksonomija susiję sektoriai, procentinė dalis			
		Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami kriterijus atitinkantys taksonominiai sektoriai, procentinė dalis						Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami kriterijus atitinkantys taksonominiai sektoriai, procentinė dalis			
		Iš jos: pajamų panaudojimas		Iš jos: perėjimo veikla		Iš jos: sąlygas sudaranti veikla		Iš jos: pajamų panaudojimas		Iš jos: sąlygas sudaranti veikla	
1	Finansinės garantijos (FinGar PVRR)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Valdomas turtas (AuM PVRR)	2,8	0,7	-	0,6	0,0	-	-	-	-	-

Šioje lentelėje pateikiama informacija apie turto valdymo patrunuojamųjų įmonių, valdančių pensijų fondus, vykdomą turto valdymo veiklą ir mūsų portfelio valdymo paslaugą.

5 šablonas. Nebalansinių pozicijų PVRR pagal apyvartos PVRR (tęsinys)

Vandens ir jūrų išteklių (VND)				Žiedinė ekonomika (ŽE)				Tarša (TPK)				Biologinė įvairovė ir ekosistemos (BIO)				Iš viso (KKŠ+PKK+VND+ŽE+TPK+BIO)			
Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami su taksonomija susiję sektoriai, procentinė dalis				Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami su taksonomija susiję sektoriai, procentinė dalis				Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami su taksonomija susiję sektoriai, procentinė dalis				Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami su taksonomija susiję sektoriai, procentinė dalis				Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami su taksonomija susiję sektoriai, procentinė dalis			
Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami kriterijus atitinkantys taksonominiai sektoriai, procentinė dalis				Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami kriterijus atitinkantys taksonominiai sektoriai, procentinė dalis				Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami kriterijus atitinkantys taksonominiai sektoriai, procentinė dalis				Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami kriterijus atitinkantys taksonominiai sektoriai, procentinė dalis				Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami kriterijus atitinkantys taksonominiai sektoriai, procentinė dalis			
		Iš jos: pajamų panaudojimas	Iš jos: sąlygas sudaranti veikla			Iš jos: pajamų panaudojimas	Iš jos: sąlygas sudaranti veikla			Iš jos: pajamų panaudojimas	Iš jos: sąlygas sudaranti veikla			Iš jos: pajamų panaudojimas	Iš jos: sąlygas sudaranti veikla			Iš jos: pajamų panaudojimas	Iš jos: sąlygas sudaranti veikla
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0,0	0,0	-	-	0,0	0,0	-	-	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	2,9	0,6	-	-

5 šablonas. Nebalansinių pozicijų PVRR pagal kapitalo išlaidų PVRR (tęsinys)

Vandens ir jūrų išteklių (VND)				Žiedinė ekonomika (ŽE)				Tarša (TPK)				Biologinė įvairovė ir ekosistemos (BIO)				Iš viso (KKŠ+PKK+VND+ŽE+TPK+BIO)			
Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami su taksonomija susiję sektoriai, procentinė dalis				Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami su taksonomija susiję sektoriai, procentinė dalis				Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami su taksonomija susiję sektoriai, procentinė dalis				Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami su taksonomija susiję sektoriai, procentinė dalis				Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami su taksonomija susiję sektoriai, procentinė dalis			
Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami kriterijus atitinkantys taksonominiai sektoriai, procentinė dalis				Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami kriterijus atitinkantys taksonominiai sektoriai, procentinė dalis				Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami kriterijus atitinkantys taksonominiai sektoriai, procentinė dalis				Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami kriterijus atitinkantys taksonominiai sektoriai, procentinė dalis				Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami kriterijus atitinkantys taksonominiai sektoriai, procentinė dalis			
		Iš jos: pajamų panaudojimas	Iš jos: sąlygas sudaranti veikla			Iš jos: pajamų panaudojimas	Iš jos: sąlygas sudaranti veikla			Iš jos: pajamų panaudojimas	Iš jos: sąlygas sudaranti veikla			Iš jos: pajamų panaudojimas	Iš jos: sąlygas sudaranti veikla			Iš jos: pajamų panaudojimas	Iš jos: sąlygas sudaranti veikla
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0,0	0,0	-	-	0,0	0,0	-	-	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	2,8	0,7	-	0,0

XII priedas. 1 šablonas.**Su branduoline energija susijusi veikla**

Įmonė vykdo inovatyvių elektros energijos gamybos įrenginių, kuriuose energija gaminama taikant branduolinius procesus, kuriems vykstant per branduolinio kuro ciklą susidaro kuo mažesnis atliekų kiekis, mokslinius tyrimus, plėtrą, demonstravimą ir įrengimą, finansuoja tokią veiklą arba turi su ja susijusių pozicijų.	Taip
Įmonė stato ir saugiai eksploatuoja naujus branduolinius įrenginius, kuriuose elektros energija arba technologinė šiluma gaminama, be kita ko, centralizuoto šilumos tiekimo ar pramoninių procesų, pvz., vandenilio gamybos, reikmėms, taip pat didina jų saugą, tam naudodama geriausias turimas technologijas, finansuoja tokią veiklą arba turi su ja susijusių pozicijų.	Taip
Įmonė saugiai eksploatuoja esamus branduolinius įrenginius, kuriuose elektros energija arba technologinė šiluma gaminama, be kita ko, centralizuoto šilumos tiekimo ar pramoninių procesų, pvz., vandenilio gamybos iš branduolinės energijos, reikmėms, taip pat didina jų saugą, finansuoja tokią veiklą arba turi su ja susijusių pozicijų.	Taip

Su iškastinėmis dujomis susijusi veikla

Įmonė stato arba eksploatuoja elektros energijos gamybos įrenginius, kuriuose elektros energija gaminama iš iškastinio dujinio kuro, finansuoja tokią veiklą arba turi su ja susijusių pozicijų.	Taip
Įmonė stato, atnaujiną ir eksploatuoja bendros šilumos ir (arba) vėsumos ir elektros energijos gamybos įrenginius, kuriuose naudojamas iškastinis dujinis kuras, finansuoja tokią veiklą arba turi su ja susijusių pozicijų.	Taip
Įmonė stato, atnaujiną ir eksploatuoja šilumos gamybos įrenginius, kuriuose šilumai ir (arba) vėsumai gaminti naudojamas iškastinis dujinis kuras, finansuoja tokią veiklą arba turi su ja susijusių pozicijų.	Taip

Šiame ir paskesniuose XII priedo ataskaitų šablonuose pateikiama informacija apie su branduoline energija ir iškastinėmis dujomis susijusios veiklos finansavimą remiantis sandorių šalių taksonomijos ataskaitomis.

XII priedas. 2 šablonas. Kriterijus atitinkanti taksonominė ekonominė veikla (vardiklyje) pagal apyvartos PVRR

Ekonominė veikla	Žaliojo turto rodiklis						Valdomo turto žaliasis rodiklis					
	KKŠ + PKK		Klimato kaitos švelninimas (KKŠ)		Prisitaikymas prie klimato kaitos (PKK)		KKŠ + PKK		Klimato kaitos švelninimas (KKŠ)		Prisitaikymas prie klimato kaitos (PKK)	
	Suma	%	Suma	%	Suma	%	Suma	%	Suma	%	Suma	%
Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.26 skirsnyje nurodytos kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-
Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.27 skirsnyje nurodytos kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.28 skirsnyje nurodytos kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	1,7	0,0	1,7	0,0	-	-	0,3	0,0	0,3	0,0	-	-
Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.29 skirsnyje nurodytos kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-
Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.30 skirsnyje nurodytos kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.31 skirsnyje nurodytos kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-
Kitos kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos, nenurodytos pirmiau pateiktose 1–6 eilutėse, suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	401,1	3,5	401,1	3,6	0,0	0,0	13,1	0,6	13,1	0,6	0,0	0,0
Iš viso taikomo PVRR	402,8	3,6	402,8	3,6	0,0	0,0	13,4	0,6	13,4	0,6	0,0	0,0

XII priedas. 2 šablonas. Kriterijus atitinkanti taksonominė ekonominė veikla (vardiklyje) pagal kapitalo išlaidų PVRR

Ekonominė veikla	Žaliojo turto rodiklis						Valdomo turto žaliasis rodiklis					
	KKŠ + PKK		Klimato kaitos švelninimas (KKŠ)		Prisitaikymas prie klimato kaitos (PKK)		KKŠ + PKK		Klimato kaitos švelninimas (KKŠ)		Prisitaikymas prie klimato kaitos (PKK)	
	Suma	%	Suma	%	Suma	%	Suma	%	Suma	%	Suma	%
Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.26 skirsnyje nurodytos kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.27 skirsnyje nurodytos kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	0,3	0,0	0,3	0,0	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.28 skirsnyje nurodytos kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	2,4	0,0	2,4	0,0	-	-	0,3	0,0	0,3	0,0	-	-
Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.29 skirsnyje nurodytos kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.30 skirsnyje nurodytos kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.31 skirsnyje nurodytos kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
Kitos kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos, nenurodytos pirmiau pateiktose 1–6 eilutėse, suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	403,4	3,6	403,4	3,6	0,0	0,0	13,5	0,7	13,5	0,7	-	-
Iš viso taikomo PVRR	406,1	3,6	406,1	3,6	0,0	0,0	13,8	0,7	13,8	0,7	-	-

XII priedas. 3 šablonas. Kriterijus atitinkanti taksonominė ekonominė veikla (skaitiklyje) pagal apyvartos PVRR

Ekonominė veikla	Žaliojo turto rodiklis						Valdomo turto žaliasis rodiklis					
	KKŠ + PKK		Klimato kaitos švelninimas (KKŠ)		Prisitaikymas prie klimato kaitos (PKK)		KKŠ + PKK		Klimato kaitos švelninimas (KKŠ)		Prisitaikymas prie klimato kaitos (PKK)	
	Suma	%	Suma	%	Suma	%	Suma	%	Suma	%	Suma	%
Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.26 skirsnyje nurodytos kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR skaitiklyje	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-
Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.27 skirsnyje nurodytos kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR skaitiklyje	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	0,0	0,1	0,0	0,1	-	-
Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.28 skirsnyje nurodytos kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR skaitiklyje	1,7	0,4	1,7	0,4	-	-	0,3	2,6	0,3	2,6	-	-
Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.29 skirsnyje nurodytos kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR skaitiklyje	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-
Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.30 skirsnyje nurodytos kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR skaitiklyje	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.31 skirsnyje nurodytos kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR skaitiklyje	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-
Kitos kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos, nenurodytos pirmiau pateiktose 1–6 eilutėse, suma ir dalis taikomo PVRR skaitiklyje	401,1	99,6	401,1	99,6	0,0	0,0	13,1	97,3	13,1	97,2	0,0	0,1
Bendra kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR skaitiklyje	402,8	100,0	402,8	100,0	0,0	0,0	13,4	100,0	13,4	99,9	0,0	0,1

XII priedas. 3 šablonas. Kriterijus atitinkanti taksonominė ekonominė veikla (skaitiklyje) pagal kapitalo išlaidų PVRR

Ekonominė veikla	Žaliojo turto rodiklis						Valdomo turto žaliasis rodiklis					
	KKŠ + PKK		Klimato kaitos švelninimas (KKŠ)		Prisitaikymas prie klimato kaitos (PKK)		KKŠ + PKK		Klimato kaitos švelninimas (KKŠ)		Prisitaikymas prie klimato kaitos (PKK)	
	Suma	%	Suma	%	Suma	%	Suma	%	Suma	%	Suma	%
Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.26 skirsnyje nurodytos kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR skaitiklyje	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.27 skirsnyje nurodytos kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR skaitiklyje	0,3	0,0	0,3	0,0	-	-	0,0	0,1	0,0	0,1	-	-
Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.28 skirsnyje nurodytos kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR skaitiklyje	2,4	0,6	2,4	0,6	-	-	0,3	1,9	0,3	1,9	-	-
Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.29 skirsnyje nurodytos kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR skaitiklyje	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.30 skirsnyje nurodytos kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR skaitiklyje	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.31 skirsnyje nurodytos kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR skaitiklyje	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
Kitos kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos, nenurodytos pirmiau pateiktose 1–6 eilutėse, suma ir dalis taikomo PVRR skaitiklyje	403,4	99,0	403,4	99,0	0,0	0,0	13,5	98,0	13,5	98,0	-	-
Bendra kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR skaitiklyje	406,1	99,6	406,1	99,6	0,0	0,0	13,8	100,0	13,8	100,0	-	-

XII priedas. 4 šablonas. Taksonominė, bet kriterijų neatitinkanti ekonominė veikla pagal apyvartos PVRR

Ekonominė veikla	Žaliojo turto rodiklis						Valdomo turto žaliasis rodiklis					
	KKŠ + PKK		Klimato kaitos švelninimas (KKŠ)		Prisitaikymas prieš klimato kaitos (PKK)		KKŠ + PKK		Klimato kaitos švelninimas (KKŠ)		Prisitaikymas prieš klimato kaitos (PKK)	
	Suma	%	Suma	%	Suma	%	Suma	%	Suma	%	Suma	%
Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.26 skirsnyje nurodytos taksonominės, bet ne kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-
Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.27 skirsnyje nurodytos taksonominės, bet ne kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-
Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.28 skirsnyje nurodytos taksonominės, bet ne kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.29 skirsnyje nurodytos taksonominės, bet ne kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	1,1	0,0	1,1	0,0	-	-	2,0	3,3	2,0	3,3	-	-
Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.30 skirsnyje nurodytos taksonominės, bet ne kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	0,6	0,0	0,6	0,0	-	-	2,1	3,5	2,1	3,5	-	-
Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.31 skirsnyje nurodytos taksonominės, bet ne kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	0,6	1,0	0,6	1,0	-	-
Kitos taksonominės, bet ne kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos, nenurodytos pirmiau pateiktose 1–6 eilutėse, suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	5 458,2	93,1	5 456,7	93,1	1,5	0,0	42,7	70,2	42,7	70,2	0,0	0,0
Bendra taksonominės, bet kriterijų neatitinkančios ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	5 459,9	93,1	5 458,4	93,1	1,5	0,0	47,4	78,0	47,4	78,0	0,0	0,0

XII priedas. 4 šablonas. Taksonominė, bet kriterijų neatitinkanti ekonominė veikla pagal kapitalo išlaidų PVRR

Ekonominė veikla	Žaliojo turto rodiklis						Valdomo turto žaliasis rodiklis					
	KKŠ + PKK		Klimato kaitos švelninimas (KKŠ)		Prisitaikymas prieš klimato kaitos (PKK)		KKŠ + PKK		Klimato kaitos švelninimas (KKŠ)		Prisitaikymas prieš klimato kaitos (PKK)	
	Suma	%	Suma	%	Suma	%	Suma	%	Suma	%	Suma	%
Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.26 skirsnyje nurodytos taksonominės, bet ne kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.27 skirsnyje nurodytos taksonominės, bet ne kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-
Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.28 skirsnyje nurodytos taksonominės, bet ne kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.29 skirsnyje nurodytos taksonominės, bet ne kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	0,5	0,0	0,5	0,0	-	-	0,1	0,1	0,1	0,1	-	-
Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.30 skirsnyje nurodytos taksonominės, bet ne kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	0,5	0,0	0,5	0,0	-	-	1,1	1,8	1,1	1,8	-	-
Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.31 skirsnyje nurodytos taksonominės, bet ne kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	0,1	0,0	0,1	0,0	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
Kitos taksonominės, bet ne kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos, nenurodytos pirmiau pateiktose 1–6 eilutėse, suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	5 486,7	93,1	5 485,1	93,1	1,6	0,0	43,6	74,45	43,6	74,45	-	-
Bendra taksonominės, bet kriterijų neatitinkančios ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	5 487,8	93,1	5 486,2	93,1	1,6	0,0	44,8	76,4	44,8	76,4	-	-

XII priedas. 5 šablonas. Netaksonominė ekonominė veikla pagal apyvartos PVRR

Ekonominė veikla	Žaliojo turto rodiklis		Valdomo turto žaliasis rodiklis	
	Suma	%	Suma	%
1 šablono 1 eilutėje nurodytos ekonominės veiklos, kuri pagal Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.26 skirsnį yra netaksonominė, suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	-	-	-	-
1 šablono 2 eilutėje nurodytos ekonominės veiklos, kuri pagal Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.27 skirsnį yra netaksonominė, suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	-	-	-	-
1 šablono 3 eilutėje nurodytos ekonominės veiklos, kuri pagal Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.28 skirsnį yra netaksonominė, suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	-	-	-	-
1 šablono 4 eilutėje nurodytos ekonominės veiklos, kuri pagal Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.29 skirsnį yra netaksonominė, suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	-	-	-	-
1 šablono 5 eilutėje nurodytos ekonominės veiklos, kuri pagal Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.30 skirsnį yra netaksonominė, suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	-	-	-	-
1 šablono 6 eilutėje nurodytos ekonominės veiklos, kuri pagal Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.31 skirsnį yra netaksonominė, suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	-	-	-	-
Kitos netaksonominės ekonominės veiklos, nenurodytos pirmiau pateiktose 1–6 eilutėse, suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	5 454,1	48,2	2 014,2	97,1
Bendra netaksonominės ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	5 454,1	48,2	2 014,2	97,1

XII priedas. 5 šablonas. Netaksonominė ekonominė veikla pagal kapitalo išlaidų PVRR

Ekonominė veikla	Žaliojo turto rodiklis		Valdomo turto žaliasis rodiklis	
	Suma	%	Suma	%
1 šablono 1 eilutėje nurodytos ekonominės veiklos, kuri pagal Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.26 skirsnį yra netaksonominė, suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	-	-	-	-
1 šablono 2 eilutėje nurodytos ekonominės veiklos, kuri pagal Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.27 skirsnį yra netaksonominė, suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	-	-	-	-
1 šablono 3 eilutėje nurodytos ekonominės veiklos, kuri pagal Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.28 skirsnį yra netaksonominė, suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	-	-	-	-
1 šablono 4 eilutėje nurodytos ekonominės veiklos, kuri pagal Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.29 skirsnį yra netaksonominė, suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	-	-	-	-
1 šablono 5 eilutėje nurodytos ekonominės veiklos, kuri pagal Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.30 skirsnį yra netaksonominė, suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	-	-	-	-
1 šablono 6 eilutėje nurodytos ekonominės veiklos, kuri pagal Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.31 skirsnį yra netaksonominė, suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	-	-	-	-
Kitos netaksonominės ekonominės veiklos, nenurodytos pirmiau pateiktose 1–6 eilutėse, suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	5 421,9	47,9	2 016,3	97,2
Bendra netaksonominės ekonominės veiklos suma ir dalis taikomo PVRR vardiklyje	5 421,9	47,9	2 016,3	97,2

2. Neigiamo reikšmingumo vertinimo paaiškinimas

Neigiamo E2 ETAS „Tarša“ reikšmingumo vertinimo paaiškinimas

Oro taršą įvertinome kaip nereikšmingą. Išmetamas anglies dioksido (CO₂) kiekis jau yra įtrauktas į Klimato kaitos reikšmingą temą. Kitų į orą išmetamų teršalų (pvz., metano, azoto oksido ir fluorintų dujų) atveju, atlikus vertinimą padaryta išvada, kad išmetamas teršalų kiekis nėra reikšmingas, nes mūsų klientai, veikiantys pagal griežtus ES teisės aktų reikalavimus, taiko tinkamas poveikio mažinimo priemones. Mūsų ASV rizikos vertinimo procese taip pat reikalaujama, kad didelės rizikos klientai parengtų tvarumo pertvarkos planus. Faktinio ir galimo su tarša susijusio poveikio, rizikų ir galimybių nustatymo procesas atliktas pagal ankstesniame skyriuje aprašytą metodą, taikomą visoms kitoms tvarumo temoms. Atskiros konsultacijos dėl taršos nebuvo surengtos.

Neigiamo E3 ETAS „Vandens ir jūrų išteklių“ reikšmingumo vertinimo paaiškinimas

Nustatėme keletą su vandens ir jūrų išteklių susijusių IRO ir padarėme išvadą, kad ši tema mums nėra reikšminga. Vandens trūkumas žemės ūkiui, gamybos ir statybų sektoriuose gali gerokai padidinti šių pramonės šakų veiklos sąnaudas ir sumažinti pelningumą, nes gamybos procesai yra stipriai priklausomi nuo vandens. Kadangi vandens mažėja arba jis brangsta, įmonės gali patirti daugiau išlaidų, o tai gali turėti neigiamos įtakos jų finansiniam stabilumui. Išlaugęs finansinis spaudimas padidintų šių sektorių įmonių paskolų negrąžinimo riziką, o tai keltų problemų jas finansuojantiems bankams. Geografinė klimato ir aplinkos rizikos veiksnių analizė rodo, kad trumpuoju ir vidutiniu laikotarpiu vandens trūkumo tikimybė Baltijos šalyse yra labai maža, nors ilguoju laikotarpiu ji gali šiek tiek padidėti.

Mūsų vertinimu, toks poveikis būtų susijęs su konkrečiomis vietovėmis ir sektoriais, todėl jo mastas būtų ribotas. Vietos vandens prieinamumo problema gali sumažinti tiek gyvenamosios, tiek žemės ūkio paskirties žemės vertę, o dėl to gali sumažėti nekilnojamojo turto vertė, nes reikės investuoti į vandentvarkos sistemas. Sumažėjusi nekilnojamojo turto vertė gali padidinti paskolos grąžinimo riziką ir galimus kredito nuostolius. Kai kurios iš šių vietų yra prestižinėse vietovėse ir turtingose savivaldybėse, todėl yra didelė tikimybė, kad jose bus sukurti reikalingi vietiniai vandentvarkos sprendimai. Taip pat tikėtina, kad ilgainiui bus sukurtos vandens surinkimo ir drėkinimo sistemos, kurios dar labiau sumažins vandens krizės tikimybę, o bet kokio įvykio poveikis bus reikšmingas tik tam tikriems nedideliems regionams. Buvo nuspręsta, kad neigiamo indėlio į jūrų išteklių išsaugojimą klausimas dėl klientų, pramonės šakų ir projektų, kurie kenkia jūrų ekosistemai, finansavimo ar investicijų į juos yra nereikšmingas, nes šiems sektoriams neskiriame jokio finansavimo. Ateityje galime finansuoti šiuos sektorius, tačiau labai ribota apimtimi, ir tokiais atvejais, pagal galiojančias vidines tvarkas, yra tikėtina, kad bus pritaikytos poveikio mažinimo priemonės. Atskiros konsultacijos dėl vandens ir jūrų išteklių nebuvo rengiamos.

Neigiamo S2 ETAS „Vertės grandinės darbuotojai“ reikšmingumo vertinimo paaiškinimas

Nustatėme ir įvertinome keletą su vertės grandinės darbuotojais susijusių IRO ir padarėme išvadą, kad ši tema mums nėra reikšminga. Šie IRO yra susiję su prastų darbo sąlygų vertės grandinėje pablogėjimu dėl finansavimo ar investicijų; darbuotojų patekimu į nesaugią aplinką arba tinkamų apsaugos priemonių ar saugos protokolų nebuvimu, kuris padidina nelaimingų atsitikimų, sužeidimų ar net mirčių riziką; rizika reputacijai, verslo partnerių praradimu ar teisinėmis pasekmėmis, jei mūsų klientai ar tiekėjai pažeidžia žmogaus teises ar darbo kodekso nuostatas; ir galimu tiekėjų ar klientų priverstinio ar vaikų darbo naudojimo poveikiu.

Artimiausiu metu tikimybė, kad mūsų vertės grandinėje kils tokių problemų, yra nedidelė, nes Baltijos šalyse veikiančioms bendrovėms taikomi vietos teisės aktai, be to, turime galiojančią išsamesnį patikrinimo politiką ir procesus, kuriais remdamesi galime nustatyti šią riziką, kiek tai praktiškai įmanoma. Taip pat reikalaujame, kad mūsų klientai ir tiekėjai atliktų išsamų savo pačių teikėjų ir klientų patikrinimą. Tendencija lokalizuoti vertės grandines, siekiant sumažinti iškastinio kuro naudojimą, ir griežtėjantys didesnių įmonių išsamesnį patikrinimo reikalavimai, kurie yra perduodami per tiekimo grandines, reiškia, kad tikimybė bus vis mažesnė.

Neigiamo S3 ETAS „Paveikiamos bendruomenės“ reikšmingumo vertinimo paaiškinimas

Nustatėme du su paveikiamomis bendruomenėmis susijusių IRO. Pirma, tai neigiamas poveikis nukentėjusių bendruomenių gyvenimo sąlygoms finansuojant, pavyzdžiui, didelio masto infrastruktūros ar išteklių gavybos projektus. Jais dažnai siekiama skatinti ekonomikos augimą, tačiau dėl jų gali būti iškeldintos bendruomenės arba prarasti pragyvenimo šaltiniai. Manoma, kad šis poveikis nėra reikšmingas, nes tokie dideli projektai yra vietinio pobūdžio, todėl jie daro poveikį ribotam gyventojų skaičiui, o tikimybė, kad toks projektas bus pradėtas įgyvendinti Baltijos šalyse, yra nedidelė. Antra, vertinta galima reputacijos rizika, verslo partnerių praradimas arba teisinės pasekmės dėl mūsų tiekėjų ar klientų daromų žmogaus teisių pažeidimų prieš nukentėjusias bendruomenes. Baltijos šalyse yra tautinių mažumų bendruomenių, kurios iš esmės yra integruotos į vietos bendruomenes. Mūsų paslaugos teikiamos kalbomis, kuriomis daugiausia kalbama regione, ir tvirtai laikomės principo – netoleruoti jokios diskriminacijos.

3. Papildomi rodikliai

Mūsų padaliniai 2024 m. gruodžio 31 d.

Miestas	Adresas	Pavadinimas	Tipas
Estija			
Talinas	Liivalaia g. 45, Talinas	Būstinė Taline, KAC	Pagrindinė būstinė, klientų aptarnavimo centras
Talinas	Endla g. 45, Talinas	Kristiine klientų aptarnavimo centras	Klientų aptarnavimo centras
Tartu	Kaluri g. 2, Tartu	Tartu klientų aptarnavimo centras	Klientų aptarnavimo centras
Pernu	Lai 11, Pernu	Pernu klientų aptarnavimo centras	Klientų aptarnavimo centras
Rakverė	Võidu 30, Rakverė	Rakverės BO	Netiesioginio aptarnavimo padalinys
Latvija			
Ryga	Skanstes iela 12, Ryga	Būstinė Rygoje	Pagrindinė būstinė
Ryga	Malduguņu iela 2, Marupė	Marupės klientų aptarnavimo centras	Klientų aptarnavimo centras
Daugpilis	Cietokšņa iela 48, Daugpilis	Daugpilio klientų aptarnavimo centras	Klientų aptarnavimo centras
Liepoja	Radio iela 16, Liepoja	Liepojos klientų aptarnavimo centras	Klientų aptarnavimo centras
Valmiera	Rīgas iela 13, Valmiera	Valmieros klientų aptarnavimo centras	Klientų aptarnavimo centras
Ryga	Tērbatas iela 4, Rīga	Terbato klientų aptarnavimo centras	Klientų aptarnavimo centras
Ryga	Marijas iela 2A, Rīga	Stacijas KAC	Klientų aptarnavimo centras
Ryga	Tērbatas 4, Rīga	Terbato KAC	Klientų aptarnavimo centras
Lietuva			
Vilnius	Konstitucijos pr. 21A, Vilnius	Būstinė Vilniuje, klientų aptarnavimo centras	Pagrindinė būstinė, klientų aptarnavimo centras
Alytus	Naujoji g. 3, Alytus	Alytaus klientų aptarnavimo centras	Klientų aptarnavimo centras
Kaunas	Karaliaus Mindaugo pr. 38, Kaunas	Kauno klientų aptarnavimo centras	Klientų aptarnavimo centras
Kaunas	Savanorių pr. 349, Kaunas	Kauno Savanorių klientų aptarnavimo centras	Klientų aptarnavimo centras
Klaipėda	Liepų g. 10, Klaipėda	Klaipėdos klientų aptarnavimo centras	Klientų aptarnavimo centras
Panevėžys	J. Urbšio g. 1, Panevėžys	Panevėžio klientų aptarnavimo centras	Klientų aptarnavimo centras
Vilnius	Aukštaičių 7, Vilnius	Paupio klientų aptarnavimo centras	Klientų aptarnavimo centras
Pašilaičiai	Eitminų g. 3, Vilnius	Pašilaičių klientų aptarnavimo centras	Klientų aptarnavimo centras
Šiauliai	Aido g. 8, Šiauliai	Šiaulių klientų aptarnavimo centras	Klientų aptarnavimo centras
Telšai	Gedimino g. 8, Telšiai	Telšių klientų aptarnavimo centras	Klientų aptarnavimo centras
Šiauliai	Dvaro g. 96, Šiauliai	Šiauliai, nuotolinis	Netiesioginio aptarnavimo padalinys

Tiesioginės veiklos emisijos kiekis pagal šalis
1, 2 ir 3 lygio tiesioginės veiklos emisijos pagal šalis ir šaltinius, 2024 m.

	1 lygio emisijos	2 lygio emisijos	3 lygio emisijos	Iš viso
Estija	5,0	675,0	516,3	1 196,3
Latvija	10,2	131,8	485,9	628,0
Lietuva	16,1	204,9	525,5	746,5
Iš viso	31,3	1 011,7	1 527,7	2 570,8

Paskolų portfelio finansuotos emisijos pagal šalis
Finansuotos emisijos pagal pasirinktą skolinimo portfelį

	Įskaitomos pozicijos Mln. €	Anglies dioksido intensyvumas, tCO ₂ e/€m	Finansuotos emisijos	
			‘000 tCO ₂ e	% iš viso
Estija	1 086,1	61,2	66,5	2,4
Latvija	1 378,8	28,0	38,6	1,4
Lietuva	2 962,4	43,5	128,9	4,7
Būsto paskolos	5 427,3	43,1	234,0	8,6
Estija	335,7	59,5	20,0	0,7
Latvija	354,4	57,8	20,5	0,7
Lietuva	632,7	53,8	34,0	1,2
Paskolos motorinėms transporto priemonėms	1 322,8	56,3	74,5	2,7
Estija	792,5	454,6	360,3	13,2
Latvija	964,6	378,9	365,5	13,4
Lietuva	1 676,4	1 012,0	1 696,6	62,1
Verslo paskolos	3 433,6	705,5	2 422,4	88,7

**Verslo paskolų portfelio 3 lygio finansuotos emisijos ir anglies dioksido intensyvumas pagal sektorius
2024 m.**

	Įskaitomos pozicijos Mln. €	Anglies dioksido intensyvumas, tCO ₂ e/€m	Finansuotos emisijos		PCAF kokybės įvertis
			‘000 tCO ₂ e	% iš viso	
Nekilnojamojo turto operacijos	1 171,6	47	55,0	2	4,1
Didmeninė ir mažmeninė prekyba	442,2	1 122	496,3	20	4,0
Gamyba	504,1	2 503	1 261,9	52	3,9
Transportavimas ir saugojimas	116,4	246	28,7	1	4,2
Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė	263,0	625	164,4	7	3,4
Statyba	166,0	401	66,5	3	4,0
Elektra, dujos, garai ir oro kondicionavimas	233,4	1 056	246,5	10	4,0
Vandens tiekimas	71,3	157	11,2	–	3,4
Kasyba ir karjerų eksploatavimas	10,5	305	3,2	–	4,0
Kita	455,1	195	88,7	4	4,1
Iš viso (priskiriama atitinkamam lygiui)	3 433,6	706	2 422 370	100	4,1
Neįtraukta finansinė veikla (NACE kodas K)	268,2				

Klimato ir aplinkos rizika verslo aplinkai. Trumpojo laikotarpio pagrindinė rizika pagal portfeli

Pagal verslo riziką	Lėtinės fizinės rizikos														Ūmios fizinės rizikos										Tvarumo pertvarkos rizika												
	Kintanti temperatūra	Šiluminis stresas	Temperatūros nepastovumas	Daugiametio įsalo sluoksnio tirpimas	Vyraujančio vėjo pokyčiai	Kritulių pokyčiai	Vandenynų rūgštėjimas	Sūraus vandens intruzija	Jūros lygio kilimas	Kritulių arba hidrologinis kintamumas	Vandens stygius	Pakrantių erozija	Dirvožemio degradacija	Dirvožemio erozija	Soliflukcija	Karščio bangos	Šalčio bangos / šalnos	Gamtos gaisrai	Ciklonai, uraganai	Audros	Tornadai	Sausros	Gausūs krituliai	Potvyniai	Priedėtinio ežero prasiveržimai	Lavinos	Nuošliaužos	Smeiguobės	Politikos rizikos	Teisminių ginčų rizikos	Technologinės rizikos	Rinkos rizikos	Reputacijos rizikos				
Turtu grįstas vertinimas																																					
Skolinimas privatiems asmenims (būsto ir vartojimo paskolos)	✓			✓							✓					✓						✓	✓	✓					✓								
Lizingas (privatiems asmenims ir verslui)																							✓	✓					✓								
Įmonės (Didelės įmonės ir MVĮ) (a)																																					
Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė (b)	✓	✓														✓							✓	✓					✓	✓			✓				
Kasyba ir karjerų eksploatavimas											✓											✓	✓	✓					✓				✓				
Gamyba																							✓	✓					✓	✓	✓		✓				
Elektra, dujos, garai ir oro kondicionavimas	✓	✓														✓							✓	✓					✓	✓	✓		✓				
Vandens tiekimas	✓	✓														✓							✓	✓					✓	✓	✓	✓	✓				
Statyba																							✓	✓					✓	✓			✓				
Didmeninė ir mažmeninė prekyba	✓	✓																					✓						✓	✓		✓	✓				
Transportavimas ir saugojimas																				✓			✓	✓					✓	✓	✓	✓	✓				
Apgyvandinimo ir maitinimo paslaugos	✓	✓														✓							✓	✓					✓								
Informacija ir komunikacija	✓	✓														✓							✓	✓					✓	✓	✓		✓				
Finansinė ir draudimo veikla	✓	✓														✓							✓	✓					✓	✓	✓		✓				
Nekilnojamojo turto operacijos																✓							✓	✓					✓		✓	✓					
Kita veikla																																					

Klimato ir aplinkos rizika verslo aplinkai. Vidutinio laikotarpio pagrindinė rizika pagal portfelį

Pagal verslo riziką	Ūmios fizinės rizikos														Ūmios fizinės rizikos														Tvarumo pertvarkos rizika						
	Kintanti temperatūra	Šiluminis stresas	Temperatūros nepastovumas	Daugiametio įsalo sluoksnio tirpimas	Vyraujančio vėjo pokyčiai	Kritulių pokyčiai	Vandenynų rūgštėjimas	Sūraus vandens intruzija	Jūros lygio kilimas	Kritulių arba hidrologinis kintamumas	Vandens stygius	Pakrantių erozija	Dirvožemio degradacija	Dirvožemio erozija	Soliflukcija	Karščio bangos	Šalčio bangos / šalnos	Gamtos gaisrai	Ciklonai, uraganai	Audros	Tornadai	Sausros	Gausūs krituliai	Potvyniai	Priedėtinio ežero prasiveržimai	Lavinos	Nuošliaužos	Smėgduobės	Politikos rizikos	Tiesminių ginčų rizikos	Technologinės rizikos	Rinkos rizikos	Reputacijos rizikos		
Turtu grįstas vertinimas																																			
Skolinimas privatiems asmenims (būsto ir vartojimo paskolos)	✓			✓							✓					✓							✓	✓	✓					✓			✓		
Lizingas (privatiems asmenims ir verslui)																								✓	✓					✓			✓		
Įmonės (Didelės įmonės ir MVI) (a)																																			
Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė (b)	✓	✓									✓					✓								✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Kasyba ir karjerų eksploatavimas											✓												✓	✓	✓					✓			✓		
Gamyba		✓														✓								✓	✓					✓	✓	✓	✓	✓	
Elektra, dujos, garai ir oro kondicionavimas	✓	✓									✓	✓				✓								✓	✓					✓	✓	✓	✓	✓	
Vandens tiekimas	✓	✓														✓								✓	✓					✓	✓	✓	✓	✓	
Statyba	✓																			✓				✓	✓					✓	✓	✓	✓	✓	
Didmeninė ir mažmeninė prekyba	✓	✓																							✓					✓	✓		✓	✓	
Transportavimas ir saugojimas																				✓				✓	✓					✓	✓	✓	✓	✓	
Apgyvandinimo ir maitinimo paslaugos	✓	✓										✓				✓								✓	✓					✓			✓		
Informacija ir komunikacija	✓	✓														✓								✓	✓					✓	✓	✓	✓	✓	
Finansinė ir draudimo veikla	✓	✓									✓	✓				✓								✓	✓					✓	✓	✓	✓	✓	
Nekilnojamojo turto operacijos	✓	✓										✓				✓				✓				✓	✓					✓	✓	✓	✓	✓	
Kita veikla																																			

Klimato ir aplinkos rizika verslo aplinkai. Ilgojo laikotarpio pagrindinė rizika pagal portfeli

Pagal verslo riziką	Lėtinės fizinės rizikos															Ūmos fizinės rizikos										Tvarumo pertvarkos rizika											
	Kintanti temperatūra	Šiluminis stresas	Temperatūros nepastovumas	Daugiametio įsalo sluoksnio tirpimas	Vyruojančio vėjo pokyčiai	Kritulių pokyčiai	Vandenynų rūgštėjimas	Sūraus vandens intruzija	Jūros lygio kilimas	Kritulių arba hidrologinis kintamumas	Vandens stygius	Pakrančių erozija	Dirvožemio degradacija	Dirvožemio erozija	Soliflukcija	Karščio bangos	Šalčio bangos / šalnos	Gamtos gaisrai	Ciklonai, uraganai	Audros	Tornadai	Sausros	Gausūs krituliai	Potvyniai	Priedėtinio ežero prasiveržimai	Lavinos	Nuošliaužos	Smėgdubės	Politikos rizikos	Teisminių ginčų rizikos	Technologinės rizikos	Rinkos rizikos	Reputacijos rizikos				
Turtu grįstas vertinimas																																					
Skolinimas privatiems asmenims (būsto ir vartojimo paskolos)	✓	✓			✓	✓					✓	✓	✓			✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓				✓	✓				✓				
Lizingas (privatiems asmenims ir verslui)																				✓	✓		✓	✓				✓	✓				✓				
Įmonės (Didelės įmonės ir MVĮ) (a)																																					
Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė (b)	✓	✓				✓				✓	✓		✓			✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓					✓	✓		✓	✓				
Kasyba ir karjerų eksploatavimas						✓					✓									✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				
Gamyba	✓	✓									✓		✓			✓				✓	✓	✓	✓	✓					✓	✓	✓	✓	✓				
Elektra, dujos, garai ir oro kondicionavimas	✓	✓								✓	✓	✓				✓				✓	✓	✓	✓	✓					✓	✓	✓	✓	✓				
Vandens tiekimas	✓	✓				✓										✓				✓			✓	✓					✓	✓		✓	✓				
Statyba	✓																			✓	✓		✓	✓					✓	✓	✓	✓	✓				
Didmeninė ir mažmeninė prekyba	✓	✓														✓				✓	✓	✓	✓						✓	✓		✓	✓				
Transportavimas ir saugojimas																				✓	✓		✓	✓					✓	✓	✓	✓	✓				
Apgyvandinimo ir maitinimo paslaugos	✓	✓										✓				✓	✓			✓	✓		✓	✓					✓			✓					
Informacija ir komunikacija	✓	✓				✓										✓	✓			✓	✓		✓	✓					✓	✓	✓	✓	✓				
Finansinė ir draudimo veikla	✓	✓				✓				✓	✓	✓	✓			✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓				✓	✓	✓		✓	✓	✓				
Nekilnojamojo turto operacijos	✓	✓										✓				✓	✓			✓	✓		✓	✓					✓	✓	✓	✓	✓				
Kita veikla																																					

4. Mūsų politikos, procedūros ir standartai

ASV ir valdymas

Dokumentas	Aprašymas
Tvarumo politika	
Taikoma <i>Luminor</i> grupei; įgyvendina Grupės Tvarumo skyrius; galima rasti mūsų intranete	Šioje politikoje nustatomi bendrieji principai, pareigos ir atsakomybės už tvarumą, taip pat priemonės, kurios turi būti taikomos visose mūsų verslo veiklose ir procesuose, kad atitiktume tvarumo reikalavimus. Joje išdėstyti pagrindiniai ASV principai ir vertybės, kurias siekiame integruoti į savo verslo modelį, kad galėtume išvengti arba iki minimumo sumažinti bet kokią neigiamą poveikį visuomenei ir aplinkai, kurį gali sukelti mūsų verslo veikla, klientai ir tiekėjai. Į politiką įtrauktos nuostatos dėl išsamaus klientų, tiekėjų patikrinimo, deramo ASV rizikos veiksnių įvertinimo ir integravimo į mūsų valdymo sistemas, be to, joje apibrėžtas mūsų investicinės veiklos išimčių sąrašas. Savo politikoje vadovaujamės tarptautiniais standartais, įskaitant JT Pasaulinį susitarimą, JT Atsakingo investavimo principus (angl. <i>Principles of Responsible Investments</i> , UN PRI), Verslo ir žmogaus teisių pagrindinius principus, JT darnaus vystymosi tikslus, EBPO gaires daugiašalėms įmonėms, Kyšininkavimo ir korupcijos prevencijos gaires – rekomendacijas atliekant atsakingos verslo etikos išsamų patikrinimą, Tarptautinės darbo organizacijos trišalę deklaraciją dėl daugiašalių įmonių ir socialinės politikos principų; Jungtinių Amerikos Valstijų užsienio korupcinės praktikos įstatymą ir Jungtinės Karalystės 2010 m. Kyšininkavimo prevencijos įstatymą ir Baltijos šalių bankų asociacijų etikos kodeksus.
ASV išsamaus patikrinimo standartas	
Taikoma <i>Luminor Bank AS</i> , lizingo patrunuojamosioms įmonėms ir <i>Maksekeskus AS</i> ; įgyvendina <i>Luminor</i> Finansų padalinys; galima rasti mūsų intranete.	Šiame dokumente nustatomi mūsų principai, pareigos ir atsakomybės bei aprašomi veiksmai, kurių reikia laikytis taikant ASV išsamaus patikrinimo procesą mūsų verslo veikloje, priimant sprendimus ir palaikant dalykinius santykius su darbuotojais, klientais ir tiekėjais. Tikslas – išvengti arba kuo labiau sumažinti bet kokią žalą visuomenei ir aplinkai, kurią gali sukelti mūsų arba mūsų klientų, ir tiekėjų verslo veikla. Šis standartas parengtas pagal EBPO rekomendacijas atliekant atsakingos verslo etikos išsamų patikrinimą ir vadovaujasi JT verslo ir žmogaus teisių pagrindiniais principais, JT darnaus vystymosi tikslais, ERPB aplinkos ir socialinės rizikos kategorijų sąrašu, ES taksonomija ir kitais atitinkamais ES teisės aktais. Standartas suderintas su <i>Luminor</i> Rizikos politika ir strategija dėl nefinansinės rizikos vertinimo lentelės bei su Tvarumo politika dėl mūsų tiesioginių investicijų ir finansavimo išimčių sąrašo.
Atitikties politika	
Taikoma <i>Luminor</i> grupei; įgyvendina Atitikties skyrius; galima rasti mūsų intranete.	Šioje vidinėje tvarkoje išdėstyta mūsų atitikties rizikos valdymo strategija ir tikslai, taip pat apibrėžti pagrindiniai principai ir pareigos, kurios yra svarbios siekiant šių tikslų. Ši politika suderinta su mūsų Rizikos politikoje nustatytais principais.
Dvejopo reikšmingumo vertinimo procedūra	
Taikoma <i>Luminor</i> grupei, išskyrus <i>Maksekeskus AS</i> ; įgyvendina Grupės Tvarumo skyrius; galima rasti mūsų intranete.	Procedūroje apibrėžti dvejopo reikšmingumo vertinimo (DRV) procesai, skirti su tvarumu susijusiam poveikiui, rizikoms ir galimybėms (IRO) nustatyti, įvertinti, valdyti ir atskleisti. Reikšmingi tvarumo klausimai nustatomi ir vertinami tiek poveikio, tiek finansinio reikšmingumo požiūriu, remiantis suinteresuotųjų subjektų dalyvavimu. DRV rezultatus peržiūri ir tvirtina Valdyba bei Stebėtojų taryba, jie įtraukiami į <i>Luminor</i> verslo strategiją ir rizikos valdymo procesus, taip pat į tvarumo atskaitą pagal Tvarumo atskaitomybės standartą. Tvarka atitinka Europos tvarumo atskaitomybės standartus (ETAS) ir Tvarumo atskaitomybės standartų valdybos (TASV) standartus.
ASV rizikos reikšmingumo vertinimo ir ASV informacijos atskleidimo standartas	
Taikoma <i>Luminor Bank AS</i> ir lizingo patrunuojamosioms įmonėms; įgyvendina Finansų padalinys; galima rasti mūsų intranete.	Standarte nustatyti mūsų bendrieji principai, pareigos ir atsakomybės bei verslo ASV reikšmingumo vertinimo, Klimato ir aplinkos rizikos vertinimo ir ASV rizikos veiksnių poveikio vertinimo pagal rizikos (po)rūšius procesai. Tikslas – integruoti šiuos vertinimus į <i>Luminor</i> verslo strategiją ir rizikos valdymo procesus, o reikšmingą informaciją tinkamai atskleisti metinėje Tvarumo atskaitoje, kuri yra metinės finansinės atskaitos dalis. Standartas atitinka teisės aktų reikalavimus, pavyzdžiui, ES įmonių informacijos apie tvarumą teikimo direktyvą (ITTD) ir neprivalomas sistemas, pavyzdžiui, Visuotinę atskaitų teikimo iniciatyvą (angl. <i>Global Reporting Initiative</i> , GRI). Dokumente taip pat nurodomi duomenų rinkimo, kokybės stebėsenos ir patvirtinimo principai, kuriais siekiama užtikrinti tikslų, subalansuotą ir laiku atliekamą informacijos atskleidimą.

Dokumentas	Aprašymas
Kredito rizikos ataskaitos rengimo instrukcija	
Taikoma <i>Luminor Bank</i> ir lizingo patronuojamosioms įmonėms; įgyvendina Kredito rizikos skyrius; galima rasti mūsų intranete.	Šiose vidaus taisyklėse pateikiamos instrukcijos, kaip rengti ketvirčio rizikos ataskaitos Kredito rizikos skyrių ir išsamią kredito rizikos ataskaitą. Jame aprašomi procesai, kontrolės priemonės ir valdymas bei susijusios pareigos ir atsakomybės.
Klimato ir aplinkos rizikos poveikio verslo aplinkai analizės procedūra (K&A RVA)	
Taikoma <i>Luminor</i> grupei, išskyrus <i>Maksekeskus AS</i> ; įgyvendina Tvarumo skyrius; galima rasti mūsų intranete.	Šiose vidaus taisyklėse aprašomas klimato ir aplinkos poveikio ir rizikos nustatymo ir vertinimo procesas, taip pat prisitaikymo priemonės ir galimybės mūsų verslo srityse. Vykdamas K&A RVA procesą tikrinama verslo aplinka, kurioje užsiimame verslo veikla, ir išsamiai analizuojami klimato ir aplinkos rizikos veiksniai, apimantys tiek fizinę, tiek tvarumo pertvarkos riziką mūsų produkto vertės grandinėje.
Rizikų taksonomijos peržiūros ir rizikos reikšmingumo vertinimo procedūra	
Taikoma <i>Luminor Bank</i> ir turto valdymo patronuojamosioms įmonėms; įgyvendina Rizikos skyrius; galima rasti mūsų intranete.	Šioje tvarkoje nustatyti reikalavimai, procesas, pareigos ir atsakomybės už rizikų taksonomijos peržiūrą ir rizikos reikšmingumo vertinimą. Jame aprašomi rizikos nustatymo metodai taikant „iš viršaus į apačią“ ir „iš apačios į viršų“ principą, rizikos reikšmingumo vertinimas normatyviniu ir ekonominiu požiūriais, būdingos ir likutinio lygio rizikos vertinimo procesas ir pateikiamas rizikos reikšmingumui vertinti naudojamų priemonių aprašas.
Rizikos apetito sistemos (RAS) politika	
Taikoma <i>Luminor</i> grupei; įgyvendina Rizikos skyrius; galima rasti mūsų intranete.	Šis vidaus taisyklių dokumentas yra vienas iš pagrindinių rizikos valdymo sistemos elementų, kuriame apibrėžiama rizikos ribų sistema ir pateikiamas bendras taisyklių, tvarkų ir procesų rinkinys, skirtas rizikos apetitui nustatyti, stebėsenai ir informacijai apie rizikos apetitą teikti. Jame taip pat nurodomos asmenų, prižiūrinčių nustatytų procesų įgyvendinimą ir stebėseną, pareigos ir atsakomybės.
Pareikšimas dėl rizikos apetito (PRA)	
Taikoma <i>Luminor</i> grupei; įgyvendina Rizikos skyrius; galima rasti mūsų intranete.	Ataskaita yra strateginis dokumentas, kurį reglamentuoja Rizikos politika ir kuris parengtas pagal Rizikos apetito sistemos politiką. RAA apibrėžiamas bendras rizikos apetitas, rizikos strategija, rizikos apetito pareiškimai ir visų reikšmingų 1 lygio rizikos rūšių, su kuriomis susiduriame, bei rizikos veiksmų, kurie gali daryti reikšmingą įtaką daugeliui rizikos rūšių ir porūšių, rodikliai.
Rizikos politika	
Taikoma <i>Luminor</i> grupei; įgyvendina Rizikos skyrius; galima rasti mūsų intranete.	Rizikos politikoje apibrėžiama rizikos valdymo sistema, pagrindiniai rizikos valdymo principai ir <i>Luminor</i> rizikos valdymo pareigos bei atsakomybės.
Strategijos planavimo procedūra	
Taikoma <i>Luminor Bank AS</i> ; įgyvendina <i>Luminor</i> Finansų padalinys; galima rasti mūsų intranete.	Šioje procedūroje aprašomas strateginio planavimo procesas, apimantis Grupės ilgalaikės strategijos formulavimą ir planavimą. Ši tvarka apima strategijos rengimą, peržiūrą ir tvirtinimą bei jos įgyvendinimo planavimą, išsamiai aprašant pareigas ir atsakomybes, jos taikymo sritį ir struktūrą, metinį ciklą ir tvirtinimo procesą.
Tvarumo atskaitomybės standartas	
Taikoma <i>Luminor</i> grupei; įgyvendina Tvarumo skyrius; galima rasti mūsų intranete.	Standarte aprašytas <i>Luminor</i> metinės ir ketvirčio tvarumo informacijos atskleidimo procesas, pareigos ir principai. Tikslas – užtikrinti tikslų, teisingą, išsamų, visapusišką, subalansuotą ir laiku atliekamą su tvarumu susijusios informacijos atskleidimą. Šis procesas apima informacijos rinkimą, atskleidžiamos informacijos patikrinimą ir patvirtinimą bei Valdybos ir Stebėtojų tarybos patvirtinimą. Atskleidžiama informacija yra integruota į Vadovybės ataskaitą ir suderinta su Europos tvarumo atskaitomybės standartais, Įmonių informacijos apie tvarumą teikimo direktyva ir kitais susijusiais teisės aktais.
Verslo modelio rizikos politika	
Taikoma <i>Luminor Bank AS</i> ; įgyvendina Įmonių rizikos valdymo skyrius; galima rasti mūsų intranete.	Šioje politikoje išdėstyti pagrindiniai verslo modelio rizikos valdymo komponentai, įskaitant Grupės strategiją, finansinį planą, produktų ir kainodaros sistemą, veiklos kriterijus ir veiklos valdymą, taip pat susiję principai ir apribojimai. Dokumente nurodyta, kaip į galimus pagrindinius mūsų verslo modelio pažeidžiamumus, atsirandančius dėl nustatytų ASV rizikos veiksmų, turėtų būti atsižvelgiama planuojant Grupės strategiją ir kuriant produktų ir kainodaros sistemą.

Darbuotojai

Dokumentas

Aprašymas

Patarėjų ir konsultantų vertinimo procedūra

Taikoma *Luminor Bank*, įgyvendina Mažmeninės bankininkystės skyrius; galima rasti mūsų intranete.

Šioje procedūroje apibrėžiama, kaip turėtų būti atliekamas klientų konsultantais ir patarėjais dirbančių darbuotojų vertinimas. Šis procesas leidžia mums įvertinti klientų aptarnavimo darbuotojų kompetencijos lygį ir padėti jiems geriau bendrauti su klientais, nustatyti klientų poreikius, vykdyti kryžminius pardavimus, siūlyti tinkamiausius sprendimus ir kt. Vertinimo rezultatai gali būti naudojami priimant sprendimus dėl papildomų mokymų ar instruktavimo. Į vertinimo rezultatus taip pat atsižvelgiama priimant sprendimą dėl kintamojo darbo užmokesčio arba atliekant atitinkamų darbuotojų pusmečio darbo užmokesčio peržiūrą.

Bazinio darbo užmokesčio valdymo standartas

Taikoma *Luminor* grupei, išskyrus *Maksekeskus AS*; įgyvendina Žmonių ir kultūros skyrius; galima rasti mūsų intranete.

Standarte pateikiama sistema, kurioje išdėstyti *Luminor* grupės bazinių atlyginimų valdymo principai ir gairės. Ji skirta užtikrinti teisingą ir konkurencingą atlygį, išlaikant tinkamą pareigybių klasifikaciją, nustatant darbo užmokesčio intervalus ir derinant su išorės rinkos standartais. Standarte pabrėžiamas vidinis, išorinis ir individualus darbo užmokesčio sąžiningumas, užtikrinant, kad panašias pareigas einantys darbuotojai gautų panašų darbo užmokestį, kartu atlyginant už įgūdžius ir darbo rezultatus. Jis skirtas talentams pritraukti, įtraukti, ugdyti ir išlaikyti, taip padedant siekti bendrų *Luminor* grupės tikslų.

Lygybės, nediskriminavimo ir įvairovės standartas

Taikoma *Luminor* grupei, išskyrus *Maksekeskus AS*; įgyvendina Žmonių ir kultūros skyrius; galima rasti mūsų intranete.

Standarte pateikiama išsami sistema, kuria draudžiama bet kokia tiesioginė ar netiesioginė diskriminacija, priekabiavimas ar nurodymas diskriminuoti dėl įvairių požymių, pavyzdžiui, rasės, amžiaus, lyties, lytinės tapatybės, etninės priklausomybės, tautybės, kalbos, seksualinės orientacijos, negalios ir kt. Jame pabrėžiama, kad reikia kurti įtraukią darbo kultūrą, kurioje kiekvienas darbuotojas yra vertinamas ir jam suteikiamos vienodos galimybės klestėti, nepaisant jo skirtumų. Standartas skirtas užtikrinti, kad su visais darbuotojais būtų elgiamasi sąžiningai ir teisingai, skatinant įvairią ir pagarbią darbo aplinką.

Darbuotojų saugos ir sveikatos standartas

Taikoma *Luminor* grupei, išskyrus *Maksekeskus AS*; įgyvendina Žmonių ir kultūros skyrius; galima rasti mūsų intranete.

Šis standartas nustato fizinės sveikatos ir saugos darbe, įskaitant darbo apsaugos ir priešgaisrinės saugos aspektus, apsaugos ir užtikrinimo procesą. Juo siekiama sukurti *Luminor* darbo apsaugos sistemą, kuri atitiktų Baltijos šalyse ir Europos Sąjungoje taikomą darbo apsaugos reglamentavimą.

Individualių veiklos rezultatų valdymo procedūra

Taikoma *Luminor* grupei, išskyrus *Maksekeskus AS*; įgyvendina Žmonių ir kultūros skyrius; galima rasti mūsų intranete.

Šioje procedūroje aprašomas individualių veiklos rezultatų valdymo procesas *Luminor* grupėje, nustatomos vadovų ir darbuotojų pareigos ir atsakomybės. Joje aprašoma, kaip nustatyti individualius tikslus, reguliariai teikti grįžtamąjį ryšį per individualius susitikimus ir metų ketvirčio apžvalgas bei atlikti metų pabaigos apžvalgas. Šia tvarka siekiama suteikti aiškumo, gerinti suderinamumą ir ugdyti gebėjimus, reikalingus strategijai įgyvendinti. Joje taip pat aptariama, kaip valdyti prastus veiklos rezultatus pasitelkiant neoficialų konsultavimą ir oficialius darbo rezultatų gerinimo planus bei užtikrinti, kad darbuotojams būtų suteikta galimybė kelti kvalifikaciją ir reikiamas palaikymas.

Valdymo organų įvadinio ir tolesnių mokymų procedūra

Taikoma *Luminor* grupei, išskyrus *Maksekeskus AS*; įgyvendina Žmonių ir kultūros skyrius; galima rasti mūsų intranete.

Procedūroje aprašomas naujai paskirtų Valdybos narių ir kitų pagrindinių funkcijų vykdytojų integravimosi į paskirtas pareigas ir organizaciją procesas. Šis procesas apima įvadinio plano sudarymą, kuris yra laikomas įdarbinimo proceso dalimi ir apima įvairią kvalifikacijos kėlimo veiklą, pavyzdžiui, mokymus ir mentorystę. Taip siekiama padėti naujiems talentams veiksmingai integruotis ir užtikrinti, kad jie būtų gerai pasirengę atlikti savo pareigas.

Darbuotojų psichikos sveikatos ir gerovės standartas

Taikoma *Luminor* grupei, išskyrus *Maksekeskus AS*; įgyvendina Žmonių ir kultūros skyrius; galima rasti mūsų intranete.

Šiame standarte aprašoma mūsų organizacijos iniciatyva, kuria siekiama sukurti sveiką, psichologiškai saugią ir pagarbią darbo aplinką. Jame aprašoma, kaip apibrėžiame, nustatome ir valdome su darbu susijusią ar psichosocialinę riziką ir kaip sprendžiame problemas, susijusias su nemandagumu darbo vietoje. Standartas reikalauja laikytis Estijos, Latvijos ir Lietuvos darbo įstatymų ir yra skirtas kurti veiksmingas ir bendradarbiaujančias komandas, užtikrinti tvarų išitrukimą ir geresnius veiklos rezultatus. Jame pabrėžiama, kaip svarbu spręsti nemandagumo problemą darbo vietoje ir užtikrinti, kad darbuotojai jaustųsi vertinami ir galėtų saugiai pasisakyti, kai kyla problemų.

Veiklos rezultatų valdymo procedūra

Taikoma *Luminor* grupei, išskyrus *Maksekeskus AS*; įgyvendina Veiklos rezultatų valdymo ir strategijos skyrius; galima rasti mūsų intranete.

Tvarka numato struktūrizuotą ir sistemingą požiūrį į *Luminor* grupės veiklos rezultatų valdymą ir gerinimą, suderintą su organizacijos strategija ir finansiniu planu. Jame išdėstytos pagrindinės veiklos rezultatų valdymo taisyklės ir principai, taip pat nustatytos pareigos ir atsakomybės, susijusios su veiklos rezultatų valdymo procesu, kuris apima pagrindinių veiklos rezultatų rodiklių nustatymą ir stebėseną, taip pat periodišką faktinių rezultatų ir finansinio plano palyginimą.

Pirkimų standartas

Taikoma *Luminor* grupei, išskyrus *Maksekeskus AS*; įgyvendina Pirkimų skyrius; galima rasti mūsų intranete.

Standarte išdėstyti bendrieji pirkimų proceso valdymo principai ir bendra atsakomybė. Juo siekiama užtikrinti, kad mūsų pirkimų procesai būtų vykdomi skaidriai, laiku, veiksmingai ir efektyviai, laikantis visų įstatymų ir kitų norminių aktų bei geriausios praktikos, taip pat tenkinant produktus ar paslaugas naudojančių ar gaunančių verslo padalinių poreikius.

Darbo užmokesčio politika

Taikoma *Luminor* grupei, išskyrus *Maksekeskus AS*; įgyvendina Žmonių ir kultūros skyrius; galima rasti mūsų intranete.

Šia politika siekiama sukurti skaidrias ir subalansuotas atlyginimų programas, atsižvelgiant į individualius veiklos rezultatus ir ilgalaikius organizacijos tikslus. Siekiama pritraukti, ugdyti ir išlaikyti motyvuotus ir kvalifikuotus darbuotojus, neskatinant prisiimti pernelyg didelės rizikos. Politikoje pabrėžiamos lygios galimybės ir nediskriminavimas skiriant tiek fiksuotąją, tiek kintamąją darbo užmokesčio dalį, be to, joje numatytos priemonės, skirtos užkirsti kelią netinkamam mažmeninės bankininkystės produktų pardavimui ir užtikrinti sąžiningumą teikiant investicines paslaugas. Darbo užmokesčio struktūrą sudaro fiksuotoji ir kintamoji dalys. Stebėtojų taryba savo nuožiūra skiria mokėjimus už veiklos rezultatus, pirmenybę teikdama finansiniam stabilumui ir teisės aktų laikymuisi.

Darbuotojų kintamosios darbo užmokesčio dalies procedūra

Taikoma *Luminor* grupei, išskyrus *Maksekeskus AS*; įgyvendina Žmonių ir kultūros skyrius; galima rasti mūsų intranete.

Šioje procedūroje apibrėžiamos pareigos ir atsakomybės valdant darbo užmokesčio nustatymo procesą ir pateikiamos kintamosios darbo užmokesčio dalies nuostatos, taikomos visiems darbuotojams ir vyresniajai vadovybei. Joje išsamiai aprašomos pareigos, tinkamumo kriterijai, veiklos rezultatų vertinimas ir kintamosios darbo užmokesčio dalies skyrimo bei stebėsenos procesas. Šiame dokumente pabrėžiama, kaip svarbu, kad darbo užmokestis būtų apskaičiuojamas pagal veiklos rezultatus, rizikos valdymą ir reikalavimų laikymosi drausmę, taip pat užtikrinti tinkamą kintamosios darbo užmokesčio dalies dokumentavimo, informacijos atskleidimo ir patvirtinimo procesus. Jame taip pat pateikiamos konkrečios atidėtujų mokėjimų ir veiklos rezultatų vertinimo gairės.

Darbo organizavimo taisyklės

Taikoma *Luminor* grupei, išskyrus *Maksekeskus AS*; įgyvendina Žmonių ir kultūros skyrius; galima rasti mūsų intranete.

Taisyklėse išdėstyti pagrindiniai darbo santykių šalių principai ir įsipareigojimai pagal galiojančius darbo teisės aktus ir vidines tvarkas. Dokumente aptariami pagrindiniai darbo laiko, kasmetinių atostogų ir laisvo laiko, nuotolinio darbo, darbo užsienyje, sutarčių keitimo ir nutraukimo aspektai.

Klientai

Dokumentas

Aprašymas

Nepalankios informacijos žiniasklaidoje stebėjimo instrukcija

Taikoma *Luminor Bank AS*; įgyvendina Operacijų skyrius; galima rasti mūsų intranete.

Šiame dokumente apibrėžiamas nepalankios informacijos viešuosiuose šaltiniuose stebėjimo procesas ir aprašomos pareigos bei atsakomybės tiriant per šį procesą nustatytą riziką. Nepalankios informacijos žiniasklaidos priemonėse stebėjimo tikslas – neleisti naudotis *Luminor* banku siekiant daryti finansinius nusikaltimus ir bendrauti su juridiniais ar fiziniais asmenimis, kurie yra susiję su finansiniais nusikaltimais, ASV nusikaltimais arba yra pripažinti kaltais dėl jų. Kasdien atliekame su didelės rizikos klientais susijusios nepalankios informacijos žiniasklaidos priemonėse peržiūrą, kad galėtume nustatyti esamus ar būsimus klientus, kurie gali tapti finansinių nusikaltimų aukomis, vykdytojais ar bendrininkais.

Kovos su pinigų plovimu, terorizmo ir ginklų platinimo finansavimu ir sankcijų politika

Taikoma *Luminor* grupei; įgyvendina Atitikties skyrius; galima rasti mūsų intranete.

Politikoje nustatyti pagrindiniai rizikos valdymo principai ir apibrėžti minimalūs pinigų plovimo, terorizmo ir ginklų platinimo finansavimo prevencijos bei sankcijų atitikties reikalavimai. Šia politika užtikrinama, kad principai ir atitikties reikalavimai būtų taikomi nuosekliai, atsižvelgiant į mūsų teisinius, etinius ir socialinius įsipareigojimus. Ši politika kartu su žemesnio lygmens dokumentais, kuriais nustatomos ir įtvirtinamos jos nuostatos, sudaro *Luminor* pinigų plovimo, terorizmo ir ginklų platinimo finansavimo prevencijos bei sankcijų vidaus kontrolės sistemą.

Kovos su finansiniais nusikaltimais ir sankcijų standartai

Taikoma *Luminor* grupei, išskyrus *Maksekeskus AS*; įgyvendina Atitikties skyrius; galima rasti mūsų intranete.

Standartai skirti išsamiau apibūdinti pagrindinius rizikos valdymo principus ir reikalavimus, nustatytus pinigų plovimo, terorizmo finansavimo, terorizmo ir ginklų finansavimo prevencijos bei sankcijų politikoje. Jais siekiama užtikrinti, kad būtų laikomasi teisinių reikalavimų ir Politikos, taip pat apsaugoti *Luminor*, mūsų klientus, partnerius ir verslo veiklą nuo panaudojimo pinigų plovimui, terorizmui, finansiniams nusikaltimams ir sankcijų apėjimui. Standartuose apibrėžti pagrindiniai veiksmingos pinigų plovimo, terorizmo ir ginklų platinimo finansavimo prevencijos bei sankcijų vidaus kontrolės sistemos ramsčiai, įskaitant išsamias pareigas ir atsakomybes pagal trijų linijų modelį, pinigų plovimo, terorizmo ir ginklų platinimo finansavimo prevencijos bei sankcijų rizikos strategiją, privalomų ir neprivalomų sankcijų režimų įgyvendinimą, „pažink savo klientą“ procesus, sandorių stebėseną ir sankcijų patikrą, vidaus kontrolę, atskaitomybę ir mokymus.

Kyšininkavimo ir korupcijos prevencijos (KKP) standartas

Taikoma *Luminor* grupei; įgyvendina Etikos skyrius; galima rasti mūsų intranete.

Standarte aprašoma mūsų kyšininkavimo ir korupcijos rizikos valdymo strategija ir tikslai, taip pat apibrėžiami pagrindiniai principai ir pareigos, svarbios siekiant šių tikslų. Jame aprašoma, kaip mes kuriame, taikome ir palaikome veiksmingą bendrą kyšininkavimo ir korupcijos rizikos valdymą.

Klientų skundų, atsiliepimų ir prašymų nagrinėjimo procedūra ir standartas

Taikoma *Luminor* grupei, išskyrus *Maksekeskus AS*; įgyvendina Klientų patirties skyrius; galima rasti mūsų intranete.

Šiose vidinėse tvarkose kartu nustatoma klientų skundų, atsiliepimų ir prašymų, taip pat mūsų darbuotojų nustatytų klaidų nagrinėjimo sistema ir bendrieji principai. Juose nurodomos struktūrinių padalinių pareigos ir atsakomybės nagrinėjant skundus, teikiant ataskaitas, analizuojant duomenis ir imantis tolesnių patobulinimų. Mažindami neigiamą poveikį laikomės galiojančių ES ir nacionalinių teisės aktų reikalavimų. Šios nuostatos taip pat taikomos ir mūsų išoriniams pardavėjams, kurie parduoda mūsų produktus pagal sutartį, ir visiems klientų segmentams, kuriuos aptarnaujame, įskaitant trečiųjų šalių paslaugų teikėjus, kurie naudojami mūsų atviraisiais bankininkystės sprendimais.

Interesų konfliktų valdymo standartas

Taikoma *Luminor* grupei; įgyvendina Etikos skyrius; galima rasti mūsų intranete, o santrauką mūsų interneto svetainėje.

Standarte numatyti reikalavimai, kaip *Luminor* bendrovėje nustatyti, užkirsti kelią ir valdyti interesų konfliktus, susijusius su darbuotojais, valdymo organais, struktūriniais padaliniais ir visa mūsų verslo veikla, įskaitant investicinių ir pagalbinių paslaugų teikimą, naujų produktų ar paslaugų pristatymą, naujos tikslinės rinkos patvirtinimą, esamo produkto ar paslaugos arba apibrėžtos tikslinės rinkos pakeitimą, arba bet kurios iš šių veiklų *ad hoc* peržiūrą.

Kredito rizikos politika

Taikoma *Luminor Bank AS* ir lizingo patronuojamosioms įmonėms; įgyvendina Kredito rizikos skyrius; galima rasti mūsų intranete.

Ši vidinė tvarka numato sistemą, užtikrinančią nuoseklų požiūrį ir bendrus tikslus visai mūsų veiklai, susijusiai su skolinimu, atsižvelgiant į rizikos politikoje ir rizikos apetito ataskaitoje apibrėžtas ribas. Šios politikos laikymasis reiškia, kad galime išlaikyti patikimą kredito portfelį, kuriame suderinta rizika ir verslo tikslai. Politika taip pat nustato mūsų verslo strategijų pagrindus. Ja remiantis grindžiamos fizinių ir juridinių asmenų segmentų kreditavimo strategijos.

Dokumentas	Aprašymas
Klientų aptarnavimo standartas	
Taikoma <i>Luminor Bank AS</i> ; įgyvendina Mažmeninės bankininkystės skyrius; galima rasti mūsų intranete.	Standarte pateikiamos pagrindinės gairės ir geriausios praktikos, užtikrinančios išskirtinį klientų aptarnavimą. Juo siekiama didinti klientų pasitenkinimą ir lojalumą, užtikrinant nuoseklumą, efektyvumą ir aukštos kokybės bendravimą visuose sąlyčio su klientais taškuose. Jame pateikiami išsamūs veiksmai, kaip tvarkyti klientų užklausas, spręsti problemas ir užtikrinti teigiamą klientų patirtį.
Duomenų anonimizavimo procedūra	
Taikoma <i>Luminor Bank, AS</i> ; įgyvendina Technologijų skyrius; galima rasti mūsų intranete.	Šioje vidinėje tvarkoje apibrėžiami pagrindiniai teiginiai ir minimalūs duomenų anonimizavimo ne gamybos aplinkoje reikalavimai. Esame teisiškai įpareigoti saugoti asmens duomenis ir bet kokią kitą konfidencialią įmonės informaciją bei neleisti jai nutekėti į ne gamybinę aplinką, kai ja būtų dalijamasi su ne gamybiniais naudotojais. Šia tvarka nustatomos ir palaikomos asmens duomenų ir bet kokių kitų konfidencialių įmonės duomenų apsaugos vidinės ribos.
Duomenų apsaugos standartas	
Taikoma <i>Luminor</i> grupei, išskyrus <i>Maksekeskus AS</i> ; įgyvendina Atitikties skyrius; galima rasti mūsų intranete.	Šioje vidinėje tvarkoje apibrėžiami asmens duomenų apsaugos ir tvarkymo reikalavimai. Jame apibrėžiamos pareigos ir atsakomybė už konkrečių ES bendrojo duomenų apsaugos reglamento (BDAR) reikalavimų laikymąsi, taip pat atitikties šiam standartui ir BDAR reikalavimams kontrolės procesas.
Duomenų kokybės valdymo procedūra	
Taikoma <i>Luminor</i> grupei, išskyrus <i>Maksekeskus AS</i> ; įgyvendina Duomenų valdymo skyrius; galima rasti mūsų intranete.	Procedūroje apibrėžiami pagrindiniai duomenų kokybės valdymo principai ir atsakomybės nustatant duomenų rinkimo, saugojimo, struktūrizavimo ir apibendrinimo gaires, taip pat duomenų kokybės stebėseną, atliekama siekiant užtikrinti duomenų išsamumą, pagrįstumą, savalaikiškumą, tikslumą, nuoseklumą ir unikalumą, bei taisomieji veiksmai, kuriuos reikia atlikti, jei kyla duomenų kokybės problemų. Juo siekiama nustatyti standartizuotą ir sistemingą požiūrį į duomenų kokybės vertinimą ir gerinimą visoje organizacijoje. Šis metodas parengtas pagal Bazelio bankų priežiūros komiteto standarte Nr. 239 išdėstytus principus.
Sustiprinto išsamaus patikrinimo procedūra	
Taikoma <i>Luminor</i> grupei, išskyrus <i>Maksekeskus AS</i> ; įgyvendina Atitikties skyrius; galima rasti mūsų intranete.	Šia vidine tvarka siekiama neleisti naudoti <i>Luminor</i> pinigų plovimui ir terorizmo ar ginklų platinimo finansavimui arba sankcijų vengimui. Joje aprašomi atvejai, kada turėtų būti atliekamas sustiprintas išsamus patikrinimas, jo apimtis, terminai ir atsakingi asmenys. Kai atlikus pinigų plovimo, terorizmo ir ginklų platinimo prevencijos bei sankcijų rizikos vertinimą nustatomas, kad klientas kelia didesnę riziką, be standartinių išsamaus kliento patikrinimo priemonių taikymo, atliekamas sustiprintas išsamus kliento patikrinimas.
ASV rizikos vertinimo procedūra	
Taikoma <i>Luminor Bank AS</i> ir lizingo patrunuojamosioms įmonėms; įgyvendina Kredito rizikos skyrius; galima rasti mūsų intranete.	Šioje vidinėje tvarkoje apibrėžiami pagrindiniai juridinių asmenų ASV rizikos vertinimo proceso, kuris yra bendro kreditingumo vertinimo proceso dalis, principai ir paskirstoma atsakomybė. Tvarka nustato riziką pagrįstą metodą, kuris taikomas atliekant ASV rizikos vertinimą, sutelkiant dėmesį į klientus, kuriems būdinga aplinkos, socialinė ir valdymo rizika yra didžiausia dėl jų padėties ERPB pramonės šakų kategorijų sąrašė, mūsų vidinio jų tvarumo pertvarkos rizikos vertinimo ir atsižvelgiant į jų kredito pozicijos dydį. Atliekamas išsamesnis klientų, kuriems nustatyta padidėjusi ASV rizika, vertinimas ir daromos išvados dėl jų rizikos mažinimo galimybių bei likutinės rizikos lygio. Šios išvados dokumentuojamos ir į jas atsižvelgiama priimant sprendimus dėl kredito.
Skatinimo priemonių teikiant investicines ir papildomas paslaugas standartas	
Taikoma <i>Luminor Bank AS</i> ; įgyvendina Turto valdymo skyrius; galima rasti mūsų intranete.	Šioje vidinėje tvarkoje nustatyti principai, kuriais užtikrinama, kad teikdami klientams investicines ar papildomas paslaugas elgiamės sąžiningai, teisingai ir profesionaliai. Tai padeda mums veikti atsižvelgiant į klientų interesus, vengti interesų konfliktų ir imtis visų reikiamų priemonių interesų konfliktams, kurių gali kilti dėl piniginių ar nepiniginės naudos, gautos iš trečiųjų šalių arba teikiant investicines paslaugas klientams, nustatyti.

Dokumentas	Aprašymas
Klientų išsamaus patikrinimo procedūra (procesas „Pažink savo klientą“)	
Taikoma <i>Luminor</i> grupei, išskyrus <i>Maksekeskus AS</i> ; įgyvendina Atitikties skyrius; galima rasti mūsų intranete.	Šioje vidinėje tvarkoje apibrėžiamas „Pažink savo klientą“ (angl. <i>Know Your Customer</i> , KYC) procesas, kurio tikslas – užkirsti kelią tam, kad mumis būtų naudojamosi siekiant išvengti pinigų plovimo, terorizmo ir ginklų platinimo, sankcijų vengimo ar kitų finansinių nusikaltimų. Tvarkoje aprašomos taikytinos išsamaus klientų patikrinimo (IKP) priemonės, atvejai, kai IKP atliekamas prieš užmezgant verslo santykius, prieš sudarant vienkartinį sandorį ir verslo santykių metu. Tvarkoje taip pat aprašomi santykių su klientu nutraukimo principai, jei IKP priemonės negalėjo būti pritaikytos arba kitomis aplinkybėmis.
Skolinimo privatiems asmenims rizikos parametrų procedūra	
Taikoma <i>Luminor Bank AS</i> ir lizingo patronuojamosioms įmonėms; įgyvendina Mažmeninės bankininkystės skyrius; galima rasti mūsų intranete.	Šioje vidinėje tvarkoje aprašomi pagrindiniai skolinimo rizikos parametrai, taikomi skolinant privatiems asmenims, įskaitant skolinimą išperamosios nuomos būdu. Reikia atsižvelgti į tokius dalykus, kaip bendraskolio tipas, pajamų rūšis, nekilnojamojo turto dydis, vieta, rūšis ir vertė.
Privatumo politika	
Taikoma <i>Luminor</i> grupei; įgyvendina Duomenų valdymo skyrius; galima rasti mūsų intranete.	Šioje viešojoje politikoje aprašoma, kaip renkame, dalijamės, saugome ir laikome asmens duomenis. Daugiau informacijos apie asmens duomenų tvarkymą pateikiama mūsų produktų ir paslaugų sutartyse bei kitose su mūsų produktais ir paslaugomis susijusiose formose ir dokumentuose.
Asmens duomenų tvarkymo procedūra	
Taikoma <i>Luminor</i> grupei, išskyrus <i>Maksekeskus AS</i> ; įgyvendina Atitikties tarnybos skyrius; galima rasti mūsų intranete.	Šioje vidinėje tvarkoje aprašomas duomenų subjektų teisių taikymas. Jame apibrėžiamos pareigos, atsakomybės, principai ir veikla, susijusi su užklausų dėl asmens duomenų tvarkymo registravimu, priėmimu ir atsakymu į jas. Tokias užklausas gali pateikti esami, būsimi ar buvę klientai ir darbuotojai arba kiti asmenys, kurių asmens duomenis galime tvarkyti.
Asmeninių sandorių finansinėmis priemonėmis procedūra	
Taikoma <i>Luminor</i> grupei, išskyrus <i>Maksekeskus AS</i> ; įgyvendina Etikos skyrius; galima rasti mūsų intranete.	Procedūroje apibrėžti bendrieji asmeninių sandorių finansinėmis priemonėmis reikalavimai, taikomi visiems <i>Luminor</i> grupės darbuotojams, taip pat konkretūs reikalavimai ir apribojimai, taikomi investicinėje veikloje dalyvaujantiems darbuotojams ir su jais susijusiems asmenims. Ji suderinta su ES piktnaudžiavimo rinka reglamento ir su juo susijusių teisės aktų reikalavimais.
Trečiųjų šalių atsakingo verslo etikos kodeksas	
Taikoma trečiųjų šalių susitarimams; įgyvendina Etikos skyrius; galima rasti intranete ir interneto svetainėje.	Tai mūsų Elgesio kodekso priedas, kuriame išdėstytos mūsų vertybės ir atsakingo verslo elgesio principai, kurių tikimės iš trečiųjų šalių, įskaitant rūpinimąsi verslo veiklos poveikiu visuomenei ir aplinkai. Šiuo priedu papildome sutartis su visais tiekėjais iš ES / EEE nepriklausančių šalių, nebent jie patvirtina, kad jų taikomos vidaus taisyklės atitinka mūsų elgesio principus.
Trečiųjų šalių rizikos valdymo standartas	
Taikoma <i>Luminor</i> grupei, išskyrus <i>Maksekeskus AS</i> ; įgyvendina Operacinės rizikos skyrius; galima rasti mūsų intranete.	Šiame standarte nustatyti veiksmingo trečiųjų šalių ir užsakomųjų paslaugų teikėjų rizikos valdymo principai visame trečiųjų šalių rizikos valdymo cikle. Jame aprašyti procesai, skirti svarbiausiems ir užsakomųjų paslaugų susitarimams su trečiosiomis šalimis bei Grupės vidaus paslaugų teikėjais nustatyti, trečiųjų šalių susitarimams ir jų rizikos valdymui prižiūrėti ir užtikrinti. Jame taip pat apibrėžiamos pareigos, atsakomybė ir susijusių rizikų perdavimo aukštesnes pareigas einantiems darbuotojams būdai, taip pat įsipareigojimai teikti ataskaitas <i>Luminor</i> ir priežiūros institucijoms. Standartas suderintas su atitinkamomis EBI ir EVPRI gairėmis ir ES skaitmeninės veiklos atsparumo aktu.
Tiekimo ir trečiųjų šalių valdymo procedūra	
Taikoma <i>Luminor</i> grupei, išskyrus <i>Maksekeskus AS</i> ; įgyvendina Operacinės rizikos skyrius; galima rasti mūsų intranete.	Šia procedūra nustatomas nuoseklus požiūris į visų prekių ir paslaugų paiešką ir pirkimą, taip pat į rizikos valdymą ir su veiklos rezultatais susijusią veiklą visą trečiųjų šalių valdymo gyvavimo ciklą: nuo tada, kai įmonė nustato, kad jai reikia pasitelkti trečiąją šalį arba Grupės vidaus paslaugų teikėją, ir kol sutartis pratęsiama, nutraukiama arba pasibaigia jos galiojimas. Joje pateikiamas tiekėjų išsamaus patikrinimo klausimynų šablonų rinkinys (priklausantis nuo tiekėjų klasifikacijos) į kurį įtrauktas ASV klausimynas, ir aprašomas šablonų taikymo procesas. Tvarka yra suderinta su atitinkamomis EBI ir EVPRI gairėmis ir ES skaitmeninės veiklos atsparumo aktu.

Verslo etika

Dokumentas	Aprašymas
Elgesio kodeksas (toliau – Kodeksas)	
Taikoma <i>Luminor</i> grupei; įgyvendina Etikos skyrius; galima rasti mūsų intranete ir interneto svetainėje	Mūsų Kodekse išdėstyti bendrieji mūsų veiklos principai. Siekiame laikytis aukščiausių etikos ir profesinio elgesio standartų, o bendraudami su akcininkais, klientais, verslo partneriais, bendruomenėmis ir vieni su kitais, laikytis įstatymų ir vidaus politikų. Mūsų kodekse vadovaujamasi EBPO vidaus kontrolės, etikos ir atitikties gerosios praktikos gairėmis, taip pat atitinkamais ES ir nacionaliniais teisės aktais.
Viešai neatskleistos informacijos tvarkymo procedūra	
Taikoma <i>Luminor</i> grupei, išskyrus <i>Maksekeskus</i> ; įgyvendina Etikos skyrius; galima rasti mūsų intranete.	Procedūroje išdėstyti mūsų principai ir priemonės, kurias taikome siekdami užtikrinti, kad viešai neatskleista informacija būtų tinkamai tvarkoma ir atskleidžiama, kad būtų užkirstas kelias piktnaudžiavimui rinka. Ši tvarka suderinta su Piktnaudžiavimo rinka reglamento ir kitų susijusių teisės aktų reikalavimais.
Asmeninių sandorių finansinėmis priemonėmis procedūra	
Taikoma <i>Luminor</i> grupei, išskyrus <i>Maksekeskus</i> ; įgyvendina Etikos skyrius; galima rasti mūsų intranete.	Procedūroje apibrėžti bendrieji asmeninių sandorių finansinėmis priemonėmis reikalavimai, taikomi visiems <i>Luminor</i> grupės darbuotojams, taip pat konkretūs reikalavimai ir apribojimai, taikomi investicinėje veikloje dalyvaujantiems darbuotojams ir su jais susijusiems asmenims. Ji suderinta su ES piktnaudžiavimo rinka reglamento ir kitų susijusių teisės aktų reikalavimais.
Pranešimo apie įstatymų ar etikos pažeidimus procedūra	
Taikoma <i>Luminor</i> grupei; įgyvendina Etikos skyrius; galima rasti mūsų intranete.	Procedūroje aprašomas procesas, kuriuo siekiama užkirsti kelią bet kokiems įstatymų, kitų išorinių norminių aktų ar vidaus reikalavimų pažeidimams, aktyviai juos nustatyti ir apie juos informuoti atitinkamas pareigas einančius <i>Luminor</i> darbuotojus. Tvarkoje aptariami pranešimų apie pažeidimus teikimo principai, aprašoma vidinė įspėjimo sistema ir informacijos, gautos apie kilusias, įtariamąsias arba galinčias kilti bet kokio pobūdžio ar srities problemas, tvarkymo principai.

Su klimatu ir aplinka susijusios politikos

Dokumentas

Aprašymas

ASV pakaitinių duomenų specifikacija

Taikoma *Luminor Bank AS*; įgyvendina Tvarumo skyrius; galima rasti mūsų intranete.

Šioje vidinėje tvarkoje aprašomi visi duomenų reikalavimai, reikalingi ASV rizikos duomenų modeliui kurti, įskaitant duomenų šaltinius ir tai, iš kur gauti reikiamus duomenis. Šioje vidinėje tvarkoje taip pat pateikiamos duomenų atributų įvertinimo metodikos, jei duomenų dar nėra mūsų sistemose arba jei iš išorės duomenų teikėjų neįmanoma gauti reikiamo formato duomenų.

ASV duomenų valdymo procedūra

Taikoma *Luminor Bank AS*; įgyvendina Tvarumo skyrius; galima rasti mūsų intranete.

Šioje procedūroje nustatomi principai, pareigos ir atsakomybė už ASV duomenų tvarkymą bendrovėje *Luminor* pagal mūsų duomenų valdymo sistemą. Ja siekiama užtikrinti tikslų ir patikimą ASV duomenų valdymą, kad būtų galima priimti informuotus sprendimus ir laikytis vidaus ir išorės atskaitomybės reikalavimų. Tvarkoje išsamiai aprašomas verslo padalinių ir pagalbinių funkcijų bendradarbiavimo procesas, apimantis etapus nuo inicijavimo ir analizės iki įgyvendinimo ir užbaigimo. Duomenų kokybei ir vientisumui palaikyti vykdoma reguliari stebėseną ir rengiami dokumentai.

Pramonės ASV rizikos valdymo procedūra

Taikoma *Luminor Bank AS* ir lizingo patrunuojamosioms įmonėms; įgyvendina Kredito rizikos skyrius; galima rasti mūsų intranete.

Tai ASV rizikos vertinimo procedūros antrinis dokumentas, kuriame pateikiamos papildomos gairės sektoriams, kuriuose klimato rizika yra vidutinė arba didelė. Šioje tvarkoje išsamiai aprašoma konkrečiam sektoriui būdinga klimato rizika ir ją lemiantys veiksniai, taip pat nurodomi galimi rizikos mažinimo būdai, pavyzdžiui, klimatui palankių politikų ir tvarkų kūrimas, tikslų ir rodiklių nustatymas, tvarumo pertvarkos planų rengimas. Joje taip pat apibrėžiami bendrieji skolinimo principai ir lūkesčiai šių sektorių klientams, įskaitant lūkesčius dėl klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos, energijos vartojimo efektyvumo didinimo, didesnio atsinaujinančios energijos naudojimo ir kt.

Produktų valdymo procedūra

Taikoma *Luminor* grupei, išskyrus *Maksekus*; įgyvendina Teisės skyrius; galima rasti mūsų intranete.

Ši procedūra reglamentuoja *Luminor* produktų valdymo procesus, įskaitant naujų produktų kūrimą, esamų produktų keitimą ir pardavimo nutraukimą. Joje nustatomos produktų apibrėžtys ir pateikiamos produktų dokumentavimo ir vertinimo procesų gairės. Siekiame užtikrinti, kad būtų atsižvelgta į mūsų klientų interesus, tikslus, ypatybes ir tvarumo nuostatas, sumažinta galima žala vartotojams ir kuo labiau sumažinti interesų konfliktai. Ši tvarka suderina produktų valdymą su mūsų verslo strategija ir vidaus taisyklėmis, reglamentuojančiomis rizikos valdymą ir apskaitą.

Tvaraus investavimo gairės

Taikoma *Luminor Bank AS* ir turto valdymo patrunuojamosioms įmonėms; įgyvendina Grupės Tvarumo skyrius; galima rasti mūsų interneto svetainėje

Gairėse išdėstyti tvaraus investavimo principai, įskaitant ASV rizikos integravimą į investicinių sprendimų priėmimo procesą *Luminor* banke ir jo turto valdymą patrunuojamosiose įmonėse. Gairės taikomos tiesioginėms ir netiesioginėms investicijoms teikiant portfelio valdymo paslaugas, valdant pensijų fondus, pensijų planus ir pensijų pakopas, investuojant savo sąskaita per *Luminor* likvidumui palaikyti skirtų obligacijų portfelio valdymą ir prekiaujant obligacijomis. Tvaraus investavimo gairės parengtos vadovaujantis Su tvarumu susijusios finansinės informacijos atskleidimo reglamentu (TFIAR), JT Atsakingo investavimo principais (angl. *United Nations Principles for Responsible Investment*, UN PRI), ES tvaraus augimo finansavimo veiksmų planu ir kitais taikomais teisės aktais.

ASV išsamaus patikrinimo teikiant portfelio valdymo paslaugas procedūra

Taikoma *Luminor Bank AS*; įgyvendina Turto valdymo skyrius; galima rasti mūsų intranete.

Procedūroje nustatyta, kaip ASV rizika ir pagrindinis neigiamas poveikis įtraukiami į investicinių sprendimų priėmimo procesus, laikantis mūsų Tvarumo politikoje ir Tvaraus investavimo gairėse nustatytų principų, kai klientų investicinis portfelis valdomas savo nuožiūra. Joje aprašoma, kaip atliekamas ASV išsamaus patikrinimo vertinimas prieš priimant investicinius sprendimus ir jų priėmimo metu, įskaitant atitinkamą metodiką ir atsakomybės pasiskirstymą, kai taikoma pagrindinio neigiamo poveikio prioritetų nustatymo sistema. Dokumente taip pat apibrėžtos pareigos ir atsakomybė už stebėsenos ir ataskaitų teikimo procesus.

Luminor turto valdymo ir pensijų bendrovių tvaraus investavimo išsamaus patikrinimo procedūra

Taikoma *Luminor* turto valdymo patrunuojamosioms įmonėms; įgyvendina Turto valdymo ir pensijų bendrovių skyrius; galima rasti mūsų intranete.

Tvarkoje aprašoma, kaip ASV rizika ir neigiamas poveikis tvarumui įtraukiami į turto valdymo patrunuojamųjų įmonių investicinių sprendimų priėmimo procesus. Vadovaujantis TFIAR nuostatomis, mūsų Tvarumo politika ir Tvaraus investavimo gairėmis, šioje tvarkoje nustatomos skirtingų rūšių finansinės priemonės, atsižvelgiant į jų tvarumo charakteristikas, ir nurodoma, kaip atliekamas pensijų fondams siūlomų finansinių priemonių ASV išsamaus patikrinimo vertinimas. Dokumente taip pat apibrėžtos pareigos ir atsakomybė už stebėsenos ir atitinkamų informacinių ataskaitų teikimo procesus.

5. IITD turinio rodyklė

Standartas	Informacijos atskleidimo reikalavimas	Tvarumo ataskaitos skyrius	Papildoma informacija
2 ETAS. Bendroji atskleistina informacija			
BP-1	Bendras tvarumo ataskaitų rengimo pagrindas	Bendroji informacija: Ataskaitos apimtis ir taisymai	5(e): <i>Luminor</i> yra įsikūręs ES valstybėje narėje, kurioje neleidžiama atleisti nuo reikalavimo atskleisti informaciją apie būsimus pokyčius ar derybų klausimus, todėl išimtis netaikyta.
BP-2	Su ypatingomis aplinkybėmis susijusios informacijos atskleidimas	Bendrieji reikalavimai: Vertinimo šaltiniai ir rezultatų neapibrėžtumas ir Tvarumo ataskaitos aiškinamasis raštas: Metodikos	13(b),14: Kadangi ataskaitoje neatskleidžiame lyginamųjų duomenų, joje nėra jokių patikslinimų ar ankstesnių laikotarpių klaidų, išskyrus skyrių „Informacijos atskleidimas pagal ES taksonomijos 8 straipsnį. Taisymai“.
GOV-1	Administracinių, valdymo ir priežiūros organų vaidmuo	Bendroji informacija: Valdymo struktūros	
GOV-2	Įmonės administraciniam, valdymo ir priežiūros organams teikiama informacija ir jų sprendžiami tvarumo klausimai	Bendroji informacija: Administracinių, valdymo ir priežiūros organų atskaitomybės už tvarumo, valdymo ir priežiūros funkcijas ryšių santrauka	
GOV-3	Su tvarumu susijusių veiklos rezultatų integravimas į paskatų sistemas	Bendroji informacija: Su tvarumu susijusių veiklos rezultatų integravimas į paskatų sistemą	
GOV-4	Pareiškimas dėl tvarumo išsamaus patikrinimo	Bendroji informacija: Išsamaus patikrinimo procesai	
GOV-5	Rizikos valdymas ir tvarumo atskaitomybės vidaus kontrolė	Bendroji informacija: Rizikos valdymas ir tvarumo atskaitomybės vidaus kontrolė	
SBM-1	Strategija, verslo modelis ir vertės grandinė	Bendroji informacija:	40(b) reikalavimas atskleisti informaciją apie pajamas, gautas iš svarbių ETAS sektorių, buvo praleistas iki Deleguotojo akto pritaikymo.
SMB-2	Suinteresuotųjų subjektų interesai ir nuomonės	Bendroji informacija: Suinteresuotųjų subjektų įtraukimas	
SMB-3	Reikšmingi poveikiai, rizikos ir galimybės bei jų sąveika su strategija ir verslo modeliu	Reikšmingas poveikis ir jo sąveika su strategija	48(e) informacijos atskleidimo reikalavimas praleistas pirmaisiais rengimo metais.
IRO-1	Reikšmingų poveikių, rizikų ir galimybių nustatymo ir vertinimo procesų aprašymas	Bendroji informacija: Dvejopo reikšmingumo vertinimas ir tvarumo atskaitomybės procesai	
IRO-2	ETAS atskleidimo reikalavimai, įtraukti į įmonės tvarumo ataskaitą	Bendroji informacija: Dvejopo reikšmingumo vertinimas ir tvarumo atskaitomybės procesai	

Standartas	Informacijos atskleidimo reikalavimas	Tvarumo ataskaitos skyrius	Papildoma informacija
E1 ETAS. Klimato kaita			
ETAS 2 GOV-3	Su tvarumu susijusių veiklos rezultatų integravimas į paskatų sistemas	Bendroji informacija: Su tvarumu susijusių veiklos rezultatų integravimas į paskatų sistemą	
E1-1	Tvarumo pertvarkos planas klimato kaitai švelninti	Aplinkosauginė informacija, Klimato kaita: Klimato poveikio mūsų veiklai mažinimas	
ETAS 2 SBM-3	Reikšmingi poveikiai, rizikos ir galimybės bei jų sąveika su strategija ir verslo modeliu	Aplinkosauginė informacija, Klimato kaita: Klimato ir aplinkos rizikų valdymas	
ETAS 2 IRO-1	Reikšmingo su klimatu susijusio poveikio, rizikų ir galimybių nustatymo ir vertinimo procesų aprašymas	Aplinkosauginė informacija, Klimato kaita: Reikšmingo su klimatu susijusio poveikio, rizikų ir galimybių nustatymo ir vertinimo procesų aprašymas	
E1-2	Su klimato kaitos švelninimu ir prisitaikymu prie jos susijusi politika	Aplinkosauginė informacija, Klimato kaita: Su klimato kaitos švelninimu ir prisitaikymu prie jos susijusi politika	
E1-3	Su klimato kaitos politika susiję veiksmai ir išteklių	Aplinkosauginė informacija, Klimato kaita: Veiksmai	
E1-4	Su klimato kaitos švelninimu ir prisitaikymu prie jos susiję uždaviniai	Aplinkosauginė informacija, Klimato kaita: Tikslai	
E1-5	Energijos suvartojimas ir jos rūšių derinys	Aplinkosauginė informacija, Klimato kaita: Mūsų tiesioginės veiklos poveikis klimatui	
E1-6	Bendri išmesti 1, 2 ir 3 lygių ŠESD kiekiai ir visas išmestas ŠESD kiekis	Aplinkosauginė informacija, Klimato kaita: Mūsų veiklos poveikio klimatui mažinimas	
E1-7	ŠESD absorbavimas ir ŠESD kiekio mažinimo projektai, finansuojami anglies dioksido kreditais	Aplinkosauginė informacija, Klimato kaita: Tikslai ir ŠESD absorbavimas	
E1-9	Numatomas finansinis reikšmingų su klimatu susijusių fizinių ir tvarumo pertvarkos rizikų ir potencialių galimybių poveikis	-	Su E1-9 susiję atskleidimo reikalavimai praleisti pirmaisiais rengimo metais.

Standartas	Informacijos atskleidimo reikalavimas	Tvarumo ataskaitos skyrius	Papildoma informacija
E4 ETAS. Biologinė įvairovė ir ekosistemos			
E4-1	Tvarumo pertvarkos planas ir atsižvelgimas į biologinę įvairovę bei ekosistemas strategijoje ir verslo modelyje	Aplinkosauginė informacija, Biologinė įvairovė ir ekosistemos: Veiksmai	
ETAS 2 SBM-3	Reikšmingi poveikiai, rizikos ir galimybės bei jų sąveika su strategija ir verslo modeliu	Aplinkosauginė informacija, Biologinė įvairovė ir ekosistemos	
ETAS 2 IRO-1	Reikšmingo su klimatu susijusio poveikio, rizikų ir galimybių nustatymo ir vertinimo procesų aprašymas	Aplinkosauginė informacija, Biologinė įvairovė ir ekosistemos: IRO	
E4-2	Su biologine įvairove ir ekosistemomis susijusi politika	Aplinkosauginė informacija, Biologinė įvairovė ir ekosistemos: Politikos	
E4-3	Su biologine įvairove ir ekosistemomis susiję veiksmai ir ištekliai	Aplinkosauginė informacija, Biologinė įvairovė ir ekosistemos: Veiksmai	
E4-4	Su biologine įvairove ir ekosistemomis susiję uždaviniai	Aplinkosauginė informacija, Biologinė įvairovė ir ekosistemos: Tikslai	
E4-5	Su biologinės įvairovės ir ekosistemų pokyčiais susiję poveikio rodikliai	-	Informacijos atskleidimo reikalavimai praleisti, nes yra netaikomi arba neprivalomi
E4-6	Numatomas su biologine įvairove ir ekosistemomis susijusių rizikų ir galimybių finansinis poveikis	-	Su E4-6 susiję atskleidimo reikalavimai praleisti pirmaisiais rengimo metais.
E5 ETAS. Išteklių naudojimas ir žiedinė ekonomika			
ETAS 2 IRO-1	Reikšmingo su klimatu susijusio poveikio, rizikų ir galimybių nustatymo ir vertinimo procesų aprašymas	Aplinkosauginė informacija, Išteklių naudojimas ir žiedinė ekonomika: IRO	
E5-1	Su išteklių naudojimu ir žiedine ekonomika susijusi politika	Aplinkosauginė informacija, Išteklių naudojimas ir žiedinė ekonomika: Politikos	
E5-2	Su išteklių naudojimu ir žiedine ekonomika susiję veiksmai ir ištekliai	Aplinkosauginė informacija, Išteklių naudojimas ir žiedinė ekonomika: Veiksmai	
E5-3	Su išteklių naudojimu ir žiedine ekonomika susiję uždaviniai	Aplinkosauginė informacija, Išteklių naudojimas ir žiedinė ekonomika: Tikslai	
E5-4	Išteklių įvediniai	NETAIKOMA	Išteklių įplaukos, siejamos su <i>Luminor</i> tiesiogine veikla, nėra laikomos reikšmingomis, todėl nėra įtrauktos į atskleistą informaciją.
E5-5	Išteklių išvediniai	Aplinkosauginė informacija, Išteklių naudojimas ir žiedinė ekonomika: Išteklių išvediniai	
E5-6	Numatomas su išteklių naudojimu ir žiedine ekonomika susijusio poveikio, rizikų ir galimybių finansinis poveikis	-	Su E5-6 susiję atskleidimo reikalavimai praleisti pirmaisiais rengimo metais.

Standartas	Informacijos atskleidimo reikalavimas	Tvarumo ataskaitos skyrius	Papildoma informacija
S1 ETAS. Mūsų darbuotojai			
2 ETAS SBM-2	Suinteresuotųjų subjektų interesai ir nuomonės	Bendroji informacija: Suinteresuotųjų subjektų įtraukimas	
ETAS 2 SBM-3	Reikšmingi poveikiai, rizikos ir galimybės bei jų sąveika su strategija ir verslo modeliu	Socialinė informacija, Mūsų darbuotojai: IRO	
S1-1	Su mūsų darbuotojais susijusi politika	Socialinė informacija, Mūsų darbuotojai: Politikos	
S1-2	Savų darbuotojų ir darbuotojų atstovų įtraukimo sprendžiant klausimus dėl poveikio procesai	Bendroji informacija: Suinteresuotųjų subjektų įtraukimas	
S1-3	Neigiamo poveikio ištaisymo procesai ir kanalai, kuriais savi darbuotojai gali išreikšti susirūpinimą	Socialinė informacija, Vartotojai ir galutiniai naudotojai: Pranešimų apie įstatymų ar etikos pažeidimus kanalas	
S1-4	Veiksmai, kurių imamasi dėl reikšmingo poveikio mūsų darbuotojams, su mūsų darbuotojais susijusių reikšmingų rizikų mažinimo ir pasinaudojimo reikšmingomis galimybėmis metodai ir tų veiksmų veiksmingumas	Socialinė informacija, Mūsų darbuotojai: Veiksmai	
S1-5	Uždaviniai, susiję su reikšmingo neigiamo poveikio valdymu, teigiamo poveikio didinimu ir reikšmingų rizikų ir galimybių valdymu	Socialinė informacija, Mūsų darbuotojai: Tikslai	
S1-6	Įmonės samdomųjų darbuotojų savybės	Socialinė informacija, Mūsų darbuotojai: Mūsų darbuotojų charakteristikos	
S1-7	Nesamdomųjų darbuotojų, priskiriamų prie įmonės darbuotojų, savybės	-	Su S1-7 susiję atskleidimo reikalavimai praleisti pirmaisiais rengimo metais.
S1-8	Kolektyvinės sutartys	-	
S1-9	Įvairovės rodikliai	Socialinė informacija, Mūsų darbuotojai: Įvairovė ir įtrauktis	Informacijos atskleidimo reikalavimai praleisti, nes netaikytini
S1-10	Deramas darbo užmokestis	Socialinė informacija, Mūsų darbuotojai: Deramas darbo užmokestis	
S1-11	Socialinė apsauga	Socialinė informacija, Mūsų darbuotojai: Socialinė apsauga	
S1-13	Mokymo ir įgūdžių ugdymo rodikliai	Socialinė informacija, Mūsų darbuotojai: Mokymas ir įgūdžių ugdymas	
S1-14	Sveikatos ir saugos rodikliai	Socialinė informacija, Mūsų darbuotojai: Sveikata ir sauga	Informacijos atskleidimo reikalavimai, susiję su pranešimais apie su darbuotojais ir darbu nesusijusius sveikatos sutrikimus bei dėl traumų, nelaimingų atsitikimų, mirčių ir su darbu susijusio sveikatos sutrikimo ne darbo dienų skaičių, kaip S1-14 dalis, praleisti pirmaisiais rengimo metais.
S1-15	Darbo ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą	Socialinė informacija, Mūsų darbuotojai: Darbo ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą	
S1-16	Kompensacijos rodikliai (užmokesčio skirtumas ir bendra kompensacija)	Socialinė informacija, Mūsų darbuotojai: Deramas darbo užmokestis	
S1-17	Incidentai, skundai ir stiprus poveikis žmogaus teisėms	Socialinė informacija, Mūsų darbuotojai: Įvairovė ir įtrauktis	

Standartas	Informacijos atskleidimo reikalavimas	Tvarumo ataskaitos skyrius	Papildoma informacija
S4 ETAS. Vartotojai ir galutiniai naudotojai			
2 ETAS SBM-2	Suinteresuotųjų subjektų interesai ir nuomonės	Socialinė informacija, Klientai ir galutiniai naudotojai: IRO	
ETAS 2 SBM-3	Reikšmingas poveikis, rizikos ir galimybės bei jų sąveika su strategija ir verslo modeliu	Socialinė informacija, Klientai ir galutiniai naudotojai: IRO	
S4-1	Su vartotojais ir galutiniais naudotojais susijusi politika	Socialinė informacija, Klientai ir galutiniai naudotojai: Politikos	
S4-2	Vartotojų ir galutinių naudotojų įtraukimo sprendžiant klausimus dėl poveikio procesai	Socialinė informacija, Klientai ir galutiniai naudotojai: Veiksmai ir bendradarbiavimas su klientais ir kitais suinteresuotaisiais subjektais	
S4-3	Neigiamo poveikio ištaisymo procesai ir kanalai, kuriais vartotojai ir (arba) galutiniai naudotojai gali išreikšti susirūpinimą	Socialinė informacija, Klientai ir galutiniai naudotojai: Pranešimų apie įstatymų ar etikos pažeidimus kanalas	
S4-4	Veiksmai, kurių imamasi dėl reikšmingo poveikio vartotojams ir galutiniams naudotojams, su vartotojais ir galutiniais naudotojais susijusių reikšmingų rizikų valdymo ir pasinaudojimo reikšmingomis galimybėmis metodai ir tų veiksmų veiksmingumas	Socialinė informacija, Klientai ir galutiniai naudotojai: Neigiamo poveikio šalinimo procesai	
S4-5	Uždaviniai, susiję su reikšmingo neigiamo poveikio valdymu, teigiamo poveikio didinimu ir reikšmingų rizikų ir galimybių valdymu	Socialinė informacija, Klientai ir galutiniai naudotojai: Tikslai	

Standartas	Informacijos atskleidimo reikalavimas	Tvarumo ataskaitos skyrius	Papildoma informacija
G1 ETAS. Verslo etika			
2 ETAS GOV-1	Administracinių, valdymo ir priežiūros organų vaidmuo	Valdymo informacija, Verslo etika: Politikos	
ETAS 2 IRO-1	Reikšmingo poveikio, rizikų ir galimybių nustatymo ir vertinimo procesų aprašymas	Valdymo informacija, Verslo etika: IRO	
G1-1	Verslo elgesio politika ir įmonės kultūra	Valdymo informacija, Verslo etika: Politikos	
G1-3	Korupcijos ir kyšininkavimo prevencija ir aptikimas	Valdymo informacija, Verslo etika: Korupcijos ir kyšininkavimo prevencija ir aptikimas	
G1-4	Korupcijos ar kyšininkavimo incidentai	Valdymo informacija, Verslo etika: Incidentai, baudos ir nuobaudos	
Verslo modelio atsparumas (subjektui būdinga tema, atskleista kaip G1)			
MDR-P	Priimta reikšmingų tvarumo klausimų valdymo politika	Valdymo informacija, Verslo modelio atsparumas: Politikos	
MDR-A	Su reikšmingais tvarumo klausimais susiję veiksmai ir ištekliai	Valdymo informacija, Verslo modelio atsparumas: Veiksmai	
MDR-M	Su reikšmingais tvarumo klausimais susiję rodikliai	Konsoliduota tvarumo ataskaita: Mūsų pažanga ir tikslai	
MDR-T	Politikos ir veiksmų veiksmingumo stebėjimas pagal uždavinius	Valdymo informacija, Verslo modelio atsparumas: Tikslai	
Kibernetinis saugumas (subjektui būdinga tema, atskleista kaip G1)			
MDR-P	Priimta reikšmingų tvarumo klausimų valdymo politika	Valdymo informacija, Kibernetinis saugumas: Politikos	
MDR-A	Su reikšmingais tvarumo klausimais susiję veiksmai ir ištekliai	Valdymo informacija, Kibernetinis saugumas: Veiksmai	
MDR-M	Su reikšmingais tvarumo klausimais susiję rodikliai	Valdymo informacija, Kibernetinis saugumas: Rodikliai	
MDR-T	Politikos ir veiksmų veiksmingumo stebėjimas pagal uždavinius	Valdymo informacija, Kibernetinis saugumas: Tikslai	

6. Kitų ES teisės aktų reikalaujamų duomenų atskleidimų rodyklė

Informacijos atskleidimo reikalavimas ir susijęs duomenų vienetas	TFIAR nuoroda	3 ramsčio nuoroda	Lyginamųjų indeksų reglamento nuoroda	ES klimato teisės akto nuoroda	Reikšmingumas	Skyrius
2 ETAS GOV-1 Lyčių pusiausvyrą valdyboje, 21 straipsnio d punktas	1 priedo 1 lentelės 13 rodiklis		Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2020/1816 II priedas		Reikšmingas	Bendroji informacija: Valdyba
2 ETAS GOV-1 Nepriklausomų valdybos narių dalis procentais, 21 straipsnio e punktas			Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2020/1816 II priedas		Reikšmingas	Bendroji informacija: Valdyba
2 ETAS GOV-4 Pareiškimas dėl išsamaus patikrinimo, 30 straipsnis	1 priedo 3 lentelės 10 rodiklis				Reikšmingas	Bendroji informacija: Išsamaus patikrinimo procesai
2 ETAS SBM-1 Dalyvavimas veikloje, susijusioje su iškastiniu kuru, 40 straipsnio d punkto i papunktis	1 priedo 1 lentelės 4 rodiklis	Reglamento (ES) Nr. 575/2013 449a straipsnis; Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2022/2453 1 lentelė: Kokybinė informacija apie aplinkosauginę riziką ir 2 lentelė: Kokybinė informacija apie socialinę riziką	Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2020/1816 II priedas		Nereikšmingas	
2 ETAS SBM-1 Dalyvavimas veikloje, susijusioje su cheminių medžiagų gamyba, 40 straipsnio d punktas	1 priedo 2 lentelės 9 rodiklis		Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2020/1816 II priedas		Nereikšmingas	
2 ETAS SBM-1 Dalyvavimas veikloje, susijusioje su prieštarigai vertinamais ginklais, 40 straipsnio d punkto iii papunktis	1 priedo 1 lentelės 14 rodiklis		Deleguotojo reglamento (ES) 2020/1818 12 straipsnio 1 dalis, Deleguotojo reglamento (ES) 2020/1816 II priedas		Nereikšmingas	
2 ETAS SBM-1 Dalyvavimas veikloje, susijusioje su tabako gamyba ir auginimu, 40 straipsnio d punkto iv papunktis			Deleguotojo reglamento (ES) 2020/1818 12 straipsnio 1 dalis, Deleguotojo reglamento (ES) 2020/1816 II priedas		Nereikšmingas	

TFIAR nuoroda

2019 m. lapkričio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/2088 dėl su tvarumu susijusios informacijos atskleidimo finansinių paslaugų sektoriuje (Tvaraus finansavimo atskleidimo reglamentas) (OL L 317, 2019 12 9, p. 1).

3 ramsčio nuoroda

2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dėl prudencinių reikalavimų kredito įstaigoms ir investiciniams įmonėms ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (Kapitalo reikalavimų reglamentas, KRR) (OL L 176, 2013 6 27, p. 1).

Lyginamųjų indeksų reglamento nuoroda

2016 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/1011 dėl indeksų, kurie kaip lyginamieji indeksai naudojami finansinėse priemonėse ir finansinėse sutartyse arba siekiant įvertinti investicinių fondų veiklos rezultatus, kuriuo iš dalies keičiami direktyvos 2008/48/EB ir 2014/17/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 596/2014 (OL L 171, 2016 6 29, p. 1).

ES klimato teisės akto nuoroda

2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas) (OL L 243, 2021 7 9, p. 1).

Informacijos atskleidimo reikalavimas ir susijęs duomenų vienetas	TFIAR nuoroda	3 ramščio nuoroda	Lyginamųjų indeksų reglamento nuoroda	ES klimato teisės akto nuoroda	Reikšmingumas	Skyrius
E1-1 ETAS Perėjimo prie klimatui neutralios ekonomikos iki 2050 m. planas, 14 straipsnis				Reglamento (ES) 2021/1119 2 straipsnio 1 dalis	Reikšmingas	Aplinkosauginė informacija, Klimato kaita: Klimato poveikio mūsų veiklai mažinimas
E1-1 ETAS Įmonės, kurioms netaikomi su Paryžiaus susitarimu susiję lyginamieji indeksai, 16 straipsnio g punktas		449a straipsnis Reglamentas (ES) Nr. 575/2013; Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2022/2453 1 šablonas: Bankinė knyga. Galimos su klimato kaita susijusios pertvarkos rizikos rodikliai. Pozicijų kredito kokybė pagal sektorius, emisijas ir likutinį terminą	Deleguotojo reglamento (ES) 2020/1818 12 straipsnio 1 dalies d–g punktai ir 12 straipsnio 2 dalis		Nereikšmingas	
E1-4 ETAS Išmetamo ŠESD kiekio mažinimo uždaviniai, 34 straipsnis	1 priedo 2 lentelės 4 rodiklis	449a straipsnis Reglamentas (ES) Nr. 575/2013; Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2022/2453 3 šablonas: Bankinė knyga. Galimos su klimato kaita susijusios pertvarkos rizikos rodikliai. Suderinimo parametrai	Deleguotojo reglamento (ES) 2020/1818 6 straipsnis		Reikšmingas	Aplinkosauginė informacija, Klimato kaita: Tikslai
E1-5 ETAS Iškastinių išteklių energijos suvartojimas, suskirstytas pagal šaltinius (tik didelį poveikį klimatui darantiems sektoriams), 38 straipsnis	1 priedo 1 lentelės 5 rodiklis ir 2 lentelės 5 rodiklis				Nereikšmingas	
E1-5 ETAS Energijos suvartojimas ir rūšių derinys, 37 straipsnis	1 priedo 1 lentelės 5 rodiklis				Reikšmingas	Aplinkosauginė informacija, Klimato kaita: Klimato poveikio mūsų veiklai mažinimas
E1-5 ETAS Su didelį poveikį klimatui darančių sektorių veikla susijęs energijos suvartojimo intensyvumas, 40–43 straipsniai	1 priedo 1 lentelės 6 rodiklis				Nereikšmingas	
E1-6 ETAS Bendri 1, 2 ir 3 lygių ir visas išmestas ŠESD kiekis, 44 straipsnis	1 priedo 1 lentelės 1 ir 2 rodikliai	449a straipsnis; Reglamentas (ES) Nr. 575/2013; Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2022/2453 1 šablonas: Bankinė knyga. Galimos su klimato kaita susijusios pertvarkos rizikos rodikliai. Pozicijų kredito kokybė pagal sektorius, emisijas ir likutinį terminą	Deleguotojo reglamento (ES) 2020/1818 5 straipsnio 1 dalis, 6 straipsnis ir 8 straipsnio 1 dalis		Reikšmingas	Aplinkosauginė informacija, Klimato kaita: Klimato poveikio mūsų veiklai mažinimas
E1-6 ETAS Viso išmesto ŠESD kiekio energijos suvartojimo intensyvumas, 53–55 straipsniai	1 priedo 1 lentelės 3 rodiklis	449a straipsnis Reglamentas (ES) Nr. 575/2013; Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2022/2453 3 šablonas: Bankinė knyga. Galimos su klimato kaita susijusios pertvarkos rizikos rodikliai. Suderinimo parametrai	Deleguotojo reglamento (ES) 2020/1818 8 straipsnio 1 dalis		Reikšmingas	Aplinkosauginė informacija, Klimato kaita: Klimato poveikio mūsų veiklai mažinimas
E1-7 ETAS ŠESD absorbuojimas ir anglies dioksido kreditai, 56 straipsnis				Reglamento (ES) 2021/1119 2 straipsnio 1 dalis	Reikšmingas	Aplinkosauginė informacija, Klimato kaita: Tikslai ir ŠESD absorbuojimas

Informacijos atskleidimo reikalavimas ir susijęs duomenų vienetas	TFIAR nuoroda	3 ramsčio nuoroda	Lyginamųjų indeksų reglamento nuoroda	ES klimato teisės akto nuoroda	Reikšmingumas	Skyrius
E1-9 ETAS Lyginamojo portfelio pozicija su klimatu susijusios fizinės rizikos atžvilgiu, 66 straipsnis			Deleguotojo reglamento (ES) 2020/1818 II priedas, Deleguotojo reglamento (ES) 2020/1816 II priedas		Reikšmingas	Neįtrauktas. Su E1-9 susiję atskleidimo reikalavimai praleisti pirmaisiais rengimo metais.
E1-9 ETAS Piniginių sumų suskirstymas pagal ūmią ir lėtinę fizinę riziką, 66 straipsnio a punktas		Reglamento (ES) Nr. 575/2013 449a straipsnis; Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2022/2453 46 ir 47 straipsniai; 5 šablonas: Bankinė knyga. Galimos su klimato kaista susijusios fizinės rizikos rodikliai. Su fizine rizika susijusios pozicijos.			Reikšmingas	Neįtrauktas. Su E1-9 susiję atskleidimo reikalavimai praleisti pirmaisiais rengimo metais.
E1-9 ETAS Įmonės nekilnojamojo turto balansinės vertės suskirstymas pagal energijos vartojimo efektyvumo klases; 67 straipsnio c punktas		Reglamento (ES) Nr. 575/2013 449a straipsnis; Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2022/2453 46 ir 47 straipsniai; 5 šablonas: Bankinė knyga. Galimos su klimato kaista susijusios fizinės rizikos rodikliai. Su fizine rizika susijusios pozicijos.			Reikšmingas	Neįtrauktas. Su E1-9 susiję atskleidimo reikalavimai praleisti pirmaisiais rengimo metais.
E1-9 ETAS Portfelio pozicijos mastas su klimatu susijusių galimybių atžvilgiu, 69 straipsnis			Deleguotojo reglamento (ES) 2020/1818 II priedas		Reikšmingas	Neįtrauktas. Su E1-9 susiję atskleidimo reikalavimai praleisti pirmaisiais rengimo metais.
E2-4 ETAS Kiekvieno į E-IPTR reglamento (Europos išleidžiamų ir perduodamų teršalų registro reglamento) II priedą įtraukto teršalo kiekis, išmestas į orą, vandenį ir dirvožemį, 28 straipsnis	1 priedo 1 lentelės 8 rodiklis, 1 priedo 2 lentelės 2 rodiklis, 1 priedo 2 lentelės 1 rodiklis, 1 priedo 2 lentelės 3 rodiklis				Nereikšmingas	
E3-1 ETAS Vandens ir jūrų išteklių, 9 straipsnis	1 priedo 2 lentelės 7 rodiklis				Nereikšmingas	
E3-1 ETAS Priimta politika, 13 straipsnis	1 priedo 2 lentelės 8 rodiklis				Nereikšmingas	
E3-1 ETAS Tvarūs vandenynai ir jūros, 14 straipsnis	1 priedo 2 lentelės 12 rodiklis				Nereikšmingas	
E3-4 ETAS Bendras apytakinio vandens ir pakartotinai panaudoto vandens kiekis, 28 straipsnio c punktas	1 priedo 2 lentelės 6.2 rodiklis				Nereikšmingas	
E3-4 ETAS Bendras vandens suvartojimas (m3) pagal nuosavų operacijų grynąsias pajamas, 29 straipsnis	1 priedo 2 lentelės 6.1 rodiklis				Nereikšmingas	

Informacijos atskleidimo reikalavimas ir susijęs duomenų vienetas	TFIAR nuoroda	3 ramsčio nuoroda	Lyginamųjų indeksų reglamento nuoroda	ES klimato teisės akto nuoroda	Reikšmingumas	Skrysius
2 ETAS IRO 1 – E4, 16 straipsnio a punkto i papunktis	1 priedo 1 lentelės 7 rodiklis				Reikšmingas	Aplinkosauginė informacija, Biologinė įvairovė ir ekosistemos
2 ETAS IRO 1 – E4, 16 straipsnio b punktas	1 priedo 2 lentelės 10 rodiklis				Reikšmingas	Aplinkosauginė informacija, Biologinė įvairovė ir ekosistemos
2 ETAS IRO 1 – E4, 16 straipsnio c punktas	1 priedo 2 lentelės 14 rodiklis				Reikšmingas	Aplinkosauginė informacija, Biologinė įvairovė ir ekosistemos
E4-2 ETAS Tvaraus žemės naudojimo ir (arba) žemės ūkio praktika ar politika, 24 straipsnio b punktas	1 priedo 2 lentelės 11 rodiklis				Reikšmingas	Aplinkosauginė informacija, Biologinė įvairovė ir ekosistemos: Politikos
E4-2 ETAS Tvaraus vandenynų ir (arba) jūrų naudojimo praktika ar politika, 24 straipsnio c punktas	1 priedo 2 lentelės 12 rodiklis				Reikšmingas	Aplinkosauginė informacija, Biologinė įvairovė ir ekosistemos: Politikos
E4-2 ETAS Politika, skirta miškų kirtimo klausimui spręsti, 24 straipsnio d punktas	1 priedo 2 lentelės 15 rodiklis				Reikšmingas	Aplinkosauginė informacija, Biologinė įvairovė ir ekosistemos: Politikos
E5-5 ETAS Neperdirbtos atliekos, 37 straipsnio d punktas	1 priedo 2 lentelės 13 rodiklis				Reikšmingas	Aplinkosauginė informacija, Išteklių naudojimas ir žiedinė ekonomika: Išteklių išvediniai
E5-5 ETAS Pavojingosios atliekos ir radioaktyviosios atliekos, 39 straipsnis	1 priedo 1 lentelės 9 rodiklis				Reikšmingas	Aplinkosauginė informacija, Išteklių naudojimas ir žiedinė ekonomika: Išteklių išvediniai

Informacijos atskleidimo reikalavimas ir susijęs duomenų vienetas	TFIAR nuoroda	3 ramsčio nuoroda	Lyginamųjų indeksų reglamento nuoroda	ES klimato teisės akto nuoroda	Reikšmingumas	Skyrius
2 ETAS – SBM3 – S1 Su priverčiamuoju darbu susijusių incidentų rizika, 14 straipsnio f punktas	I priedo 3 lentelės 13 rodiklis				Nereikšmingas	
2 ETAS – SBM3 – S1 Su vaikų darbu susijusių incidentų rizika, 14 straipsnio g punktas	I priedo 3 lentelės 12 rodiklis				Nereikšmingas	
S1-1 ETAS Žmogaus teisių politikos įsipareigojimai, 20 straipsnis	I priedo 3 lentelės 9 rodiklis ir 1 lentelės 11 rodiklis				Reikšmingas	Socialinė informacija, Mūsų darbuotojai: Žmogaus teisės
S1-1 ETAS Išsamaus patikrinimo politika, taikytina į pagrindines Tarptautinės darbo organizacijos konvencijas Nr. 1–8 įtrauktiems aspektams, 21 straipsnis			Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2020/1816 II priedas		Reikšmingas	Socialinė informacija, Mūsų darbuotojai: Žmogaus teisės
S1-1 ETAS Prekybos žmonėmis prevencijos procesai ir priemonės, 22 straipsnis	I priedo 3 lentelės 11 rodiklis				Reikšmingas	Socialinė informacija, Mūsų darbuotojai: Žmogaus teisės
S1-1 ETAS Nelaimingų atsitikimų darbe prevencijos politika arba valdymo sistema, 23 straipsnis	I priedo 3 lentelės 1 rodiklis				Reikšmingas	Socialinė informacija, Mūsų darbuotojai: Sveikata ir sauga
S1-3 ETAS Skundų teikimo ir (arba) skundų nagrinėjimo mechanizmas, 32 straipsnio c punktas	I priedo 3 lentelės 5 rodiklis				Nereikšmingas	
S1-14 ETAS Mirčių ir su darbu susijusių nelaimingų atsitikimų skaičius ir lygis, 88 straipsnio b ir c punktai	I priedo 3 lentelės 2 rodiklis		Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2020/1816 II priedas		Reikšmingas	Socialinė informacija, Mūsų darbuotojai: Sveikata ir sauga
S1-14 ETAS Dėl sužalojimų, nelaimingų atsitikimų, žūčių ar ligų prarastų darbo dienų skaičius, 88 straipsnio e punktas	I priedo 3 lentelės 3 rodiklis				Reikšmingas	Įvedama palaipsniui, nepranešta 2024 m.
S1-16 ETAS Nekoreguotas moterų ir vyrų darbo užmokesčio skirtumas, 97 straipsnio a punktas	I priedo 1 lentelės 12 rodiklis		Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2020/1816 II priedas		Reikšmingas	Socialinė informacija, Mūsų darbuotojai: Įvairovė ir įtrauktis
S1-16 ETAS Per didelis vykdomojo direktoriaus darbo užmokesčio koeficientas, 97 straipsnio b punktas	I priedo 3 lentelės 8 rodiklis				Reikšmingas	Socialinė informacija, Mūsų darbuotojai: Įvairovė ir įtrauktis
S1-17 ETAS Diskriminacijos atvejai, 103 straipsnio a punktas	I priedo 3 lentelės 7 rodiklis				Nereikšmingas	
S1-17 ETAS JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinių principų ir EBPO rekomendacijų nesilaikymas, 104 straipsnio a punktas	I priedo 1 lentelės 10 rodiklis ir 3 lentelės 14 rodiklis		Deleguotojo reglamento (ES) 2020/1816 II priedas, Deleguotojo reglamento (ES) 2020/1818 12 straipsnio 1 dalis		Nereikšmingas	
2 ETAS – SBM3 – S2 Didelė vaikų darbo arba priverčiamojo darbo rizika vertės grandinėje, 11 straipsnio b punktas	I priedo 3 lentelės 12 ir 13 rodikliai				Nereikšmingas	
S2-1 ETAS Į Žmogaus teisių politikos įsipareigojimai, 17 straipsnis	I priedo 3 lentelės 9 rodiklis ir 1 lentelės 11 rodiklis				Nereikšmingas	

Informacijos atskleidimo reikalavimas ir susijęs duomenų vienetas	TFIAR nuoroda	3 ramsčio nuoroda	Lyginamųjų indeksų reglamento nuoroda	ES klimato teisės akto nuoroda	Reikšmingumas	Skyrius
S2-1 ETAS Su vertės grandinės darbuotojais susijusi politika, 18 straipsnis	1 priedo 3 lentelės 11 ir 14 rodikliai				Nereikšmingas	
S2-1 ETAS JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinių principų ir EBPO rekomendacijų nesilaikymas, 19 straipsnis	1 priedo 1 lentelės 10 rodiklis		Deleguotojo reglamento (ES) 2020/1816 II priedas, Deleguotojo reglamento (ES) 2020/1818 12 straipsnio 1 dalis		Nereikšmingas	
S2-1 ETAS Išsamaus patikrinimo politika, taikytina į pagrindines Tarptautinės darbo organizacijos konvencijas Nr. 1–8 įtrauktiems aspektams, 19 straipsnis			Deleguotojo reglamento (ES) 2020/1816 II priedas		Nereikšmingas	
S2-4 ETAS Problemos ir incidentai žmogaus teisių srityje, susiję su vertės grandinės pradine ir galutine grandimis (tiekimu ir produkto vertės grandinėmis), 36 straipsnis	1 priedo 3 lentelės 14 rodiklis				Nereikšmingas	
S3-1 ETAS Žmogaus teisių politikos įsipareigojimai, 16 straipsnis	1 priedo 3 lentelės 9 rodiklis ir 1 lentelės 11 rodiklis				Nereikšmingas	
S3-1 ETAS JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinių principų, TDO principų ir EBPO rekomendacijų nesilaikymas, 17 straipsnis	1 priedo 1 lentelės 10 rodiklis		Deleguotojo reglamento 2020/1816 II priedas, Deleguotojo reglamento (ES) 2020/1818 12 straipsnio 1 dalis		Nereikšmingas	
S3-4 ETAS Problemos ir incidentai žmogaus teisių srityje, 36 straipsnis	1 priedo 3 lentelės 14 rodiklis				Nereikšmingas	
S4-1 ETAS Su vartotojais ir galutiniais naudotojais susijusi politika, 16 straipsnis	1 priedo 3 lentelės 1 priedo 1 lentelės 11 rodiklis				Reikšmingas	Socialinė informacija, Klientai ir galutiniai naudotojai: Politikos
S4-1 ETAS JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinių principų ir EBPO rekomendacijų nesilaikymas, 17 straipsnis	1 priedo 1 lentelės 10 rodiklis		Deleguotojo reglamento (ES) 2020/1816 II priedas, Deleguotojo reglamento (ES) 2020/1818 12 straipsnio 1 dalis.		Reikšmingas	Socialinė informacija, Klientai ir galutiniai naudotojai: Politikos
S4-4 ETAS I Problemos ir incidentai žmogaus teisių srityje, 35 straipsnis	1 priedo 3 lentelės 14 rodiklis				Reikšmingas	Socialinė informacija, Klientai ir galutiniai naudotojai: Politikos
G1-1 ETAS I Jungtinių Tautų konvencija prieš korupciją, 10 straipsnio b punktas	1 priedo 3 lentelės 15 rodiklis				Reikšmingas	Valdymo informacija, Verslo etika: Politikos
G1-1 ETAS Pranešėjų apsauga, 10 straipsnio d punktas	1 priedo 3 lentelės 6 rodiklis				Reikšmingas	Valdymo informacija, Verslo etika: Patarimų ir susirūpinimą keliančių atvejų teikimo mechanizmai
G1-4 ETAS Baudos už kovos su korupcija ir kovos su kyšininkavimu įstatymų pažeidimus, 24 straipsnio a punktas	1 priedo 3 lentelės 17 rodiklis		Deleguotojo reglamento (ES) 2020/1816 II priedas		Reikšmingas	Valdymo informacija, Verslo etika: Incidentai, baudos ir nuobaudos
G1-4 ETAS I Kovos su korupcija ir kovos su kyšininkavimu standartai, 24 straipsnio b punktas	1 priedo 3 lentelės 16 rodiklis				Reikšmingas	Valdymo informacija, Verslo etika: Korupcijos ir kyšininkavimo prevencija ir nustatymas

7. Kitų teisės aktų ar tvarumo standartų reikalaujamos informacijos atskleidimų rodyklė

Rodiklio pavadinimas	Taikomas standartas arba sistema	Ataskaitos skyrius
3 lygio finansuotos emisijos	PCAF, A dalis, finansuotos emisijos (2022 m. gruodžio mėn.). Nagrinėjama E1-6-AR ETAS 46B	Aplinkosauginė informacija, Klimato kaita: Tikslai
Būsto paskolų portfelis, kurio energinio naudingumo klasė yra A arba geresnė, % visų būsto paskolų pozicijų	Taikomos metodikos, nustatytos ES reglamentuose 2010/31 ir 2022/2453. Nagrinėjama E1-9 AR ETAS 74B ENS duomenys, surinkti iš klientų ir vietinių ENS registru	Aplinkosauginė informacija, Klimato kaita: Tikslai
Finansuotos emisijos ir anglies dioksido intensyvumas. Skolinimo verslui portfelis, balansinis turtas	PCAF, A dalis, finansuotos emisijos (2022 m. gruodžio mėn.); moksliai pagrįsti uždaviniai (MPU). Nagrinėjama E1-6-AR ETAS 46B.	Aplinkosauginė informacija, Klimato kaita: Klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos tikslai. Tvarumo pertvarkos planas
Bendra neapmokėtų žaliųjų obligacijų suma (metų pabaigoje), padalinta iš bendros neapmokėtų obligacijų sumos (5 metų slenkamojo vidurkio)	Pateikta remiantis ES reglamentais 2020/852 ir 2021/2178 2 ETAS SBM-1, E1-1 ir E5-3. Vertinimo principai, pagrįsti Tarptautinės kapitalo rinkos asociacijos (ICMA) ekologinių obligacijų principais (EOP) (2022 m. birželio mėn.)	Aplinkosauginė informacija, Klimato kaita: Mūsų investicijų valdymo, kapitalo rinkų inicijavimo paslaugų ir išdo veiklos poveikio klimatui mažinimas

8. Tolesni įvykiai

2025 m. vasario 4 d. Valdyba patvirtino mūsų tvarumo pertvarkos planą.

ŽODYNĖLIS

Neigiamas arba galimas neigiamas poveikis

Tai reikšmingas neigiamas rezultatas, kurį dažnai sunku pakeisti ar ištaisyti ir kuris daro poveikį asmenims, bendruomenėms ir įmonėms atitinkamose ekologinėse, socialinėse ar ekonominėse sistemose. Šis poveikis gali pasireikšti kaip gerovės sumažėjimas, ekosistemos degradacija, sumažėjusi klientų paklausa, technologų senėjimas, tiekimo grandinės sutrikimai, kreditingumo pablogėjimas, finansavimo suvaržymai, teisės aktų reikalavimų baudos arba žala reputacijai. Šis poveikis, atsirandantis dėl ASV rizikos veiksnių, skirstomas pagal sunkumą, pobūdį ir tikimybę į žemą, vidutinį, aukštą ir kritinį lygius.

PP/TF/GPF

Reiškia pagrindinius pinigų plovimo (PP), terorizmo finansavimo (TF) ir ginklų platinimo finansavimo (GPF) prevencijos principus.

Turto valdymo patronuojamosios įmonės

Luminor Pensions AS, Luminor Asset Management IPAS, Luminor Latvijas atklatais pensiju fonds AS ir UAB Luminor Investicijų valdymas.

Valdyba

Luminor Bank AS valdyba.

Su anglies dioksidu susijęs turtas

Turtas, susijęs su energetikos ir komunalinių paslaugų sektoriais pagal Pasaulinį pramonės šakų klasifikavimo standartą, išskyrus vandens tiekimo, nepriklausomos energetikos ir atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamintojų sektorius. Teikiant dabartines ataskaitas, su anglies dioksidu susijusio turto pozicija išvedama iš ERPB aplinkos rizikos kartografavimo, naudojant sandorių šalių NACE kodą.

Klimato srities deleguotasis aktas

2021 m. birželio 4 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2021/2139, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/852 papildomas nustatant techninės analizės kriterijus, pagal kuriuos nustatoma, kokiomis sąlygomis ekonominė veikla laikoma svariai prisidedančia prie klimato kaitos švelninimo arba prisitaikymo prie jos ir ar ta ekonominė veikla nedaro reikšmingos žalos kitiems aplinkos tikslams. Padeda nustatyti, ar verslo veikla nedaro didelės žalos kitiems aplinkosaugos tikslams.

IK

Interesų konfliktas.

Taryba

Luminor Bank AS stebėtojų taryba.

IITD

Įmonių informacijos apie tvarumą teikimo direktyva, 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2464, kuria iš dalies keičiami Reglamentas (ES) Nr. 537/2014, Direktyva 2004/109/EB, Direktyva 2006/43/EB ir Direktyva 2013/34/ES dėl įmonių informacijos apie tvarumą teikimo.

KRD įstaigos

Įstaigos, kurios pagal Kapitalo reikalavimų direktyvą teisiškai apibrėžiamos kaip „įmonė, kurios veikla – priimti indėlius ar kitas grąžintinas lėšas iš visuomenės ir teikti kreditus savo sąskaita“.

Deleguotasis aktas dėl informacijos atskleidimo

2021 m. liepos 6 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2021/2178, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/852 papildomas nustatant įmonių, kurioms taikomas Direktyvos 2013/34/ES 19a arba 29a straipsnis, atskleistinos informacijos apie aplinkos atžvilgiu tvarią veiklą turinį bei pateikimą ir nustatant metodiką, taikytiną vykdant tą informacijos atskleidimo prievolę.

DAP

Duomenų apsaugos pareigūnas

ASV

Aplinkos, socialiniai ir valdymo veiksniai

ASV riziką lemiantys veiksniai

Aplinkos, socialiniai ar valdymo klausimai, kurie per sandorio šalis, investuotą turtą, vertės grandinę ir kitus kanalus gali neigiamai paveikti įmonės finansinius rezultatus, mokumą ar likvidumą. Aplinkos rizikos veiksniai (įskaitant su klimatu susijusius veiksniai) – tai tiesioginiai ir netiesioginiai aplinkos veiksniai, galintys daryti poveikį įmonei, kurie skirstomi į fizinius (įskaitant ūmius ir įprastinius) ir tvarumo pertvarkos rizikos veiksniai (įskaitant politikos pokyčius, technologinius ir su rinka susijusius veiksniai); socialinės rizikos veiksniai – tai neigiamų pasekmių, kylančių dėl aplinkinių bendruomenių ir darbo sąlygų, poveikis; valdymas – tai taisyklių, strategijų, praktikos ir procesų, kuriais vadovaujama ir kontroliuojama įmonė, sistema. Valdymo rizikos veiksniai kyla dėl netinkamų arba neveiksmingų valdymo struktūrų, strategijų, politikų ir praktikų.

ERPB pramonės šakų klasifikacija

Rizikos klasifikavimas pagal ERPB aplinkos ir socialinės rizikos kategorijų sąrašą. Šiame sąrašė pateikiamos tipinio su tam tikra verslo veikla susijusios būdingos aplinkos ir socialinės rizikos lygio gairės, kurių tikslas – padėti įvertinti, kokio lygio aplinkos ir socialinių rizikų vertinimą reikėtų atlikti. Maža rizika – klientų verslo veikla kelia nedidelę aplinkos ir socialinę riziką bei poveikį; vidutinė rizika – klientų verslo veikla kelia tam tikrą aplinkos ir socialinę riziką bei poveikį, tačiau jų galima lengvai išvengti arba sumažinti taikant techniškai ir finansiškai prieinamas priemones; didelė rizika – klientų verslo veikla gali sukelti didelę arba ilgalaikę aplinkos ir socialinę riziką bei poveikį. Tokiais atvejais gali prireikti labiau specializuoto rizikos vertinimo, o klientas gali neturėti techninių ar finansinių galimybių tai suvaldyti.

Energijos vartojimo efektyvumo sertifikatai (angl. *Energy Attribute Certificates, EAC*)

Tinkamiausias būdas dokumentuoti ir pranešti apie atsinaujinančiosios energijos suvartojimą. Kiekvienas EAC reiškia unikalų 1 MWh pagamintą ir į tinklą patiektą atsinaujinančiosios energijos nuosavybę. Jas perkame, kad kompensuotume su elektros energijos suvartojimu susijusias emisijas.

ENS

Energinio naudingumo sertifikatai – pastatų energinio naudingumo įvertinimo sistema, skirta pastatų energiniam efektyvumui apibendrinti.

ES taksonomijos reglamentas

ES taksonomijos reglamentas (Tvaraus finansavimo taksonomija – Reglamentas (ES) 2020/852) yra klasifikavimo sistema arba modelis, pagal kurį nustatoma, kokia verslo veikla yra tvari aplinkos atžvilgiu. Reglamente išvardyti šeši aplinkos tikslai ir nustatyti kriterijai, kuriuos turi atitikti veikla, pavyzdžiui, išmesti mažą kiekį CO₂. Jame įtvirtintas ES taksonomijos pagrindas – išdėstomos keturios pagrindinės sąlygos, kurias turi atitikti verslo veikla, kad ją būtų galima laikyti tvaria aplinkos atžvilgiu. Pagal Taksonomijos reglamentą Komisija parengė aplinkos atžvilgiu tvarios veiklos rūšių sąrašą ir nustatė techninius analizės kriterijus kiekvienam aplinkos tikslui deleguotuosiuose ir įgyvendinimo aktuose, pvz., Klimato srities deleguotajame akte. Taksonomijos reglamentas buvo paskelbtas Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje 2020 m. birželio 22 d. ir įsigaliojo 2020 m. liepos 12 d. Daugiau informacijos galima rasti adresu https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/sustainable-finance/eu-taxonomy-sustainable-activities_en.

ES taksonomijos ataskaita

Ataskaita, kurią subjektas skelbia pagal ES taksonomijos reglamento reikalavimus, vadovaudamasis Deleguotajame akte dėl informacijos atskleidimo nustatytais šablonais. ES taksonomijos ataskaitos yra privalomos didelėms viešojo intereso įmonėms.

FINREP

EBI pateikta finansinės (apskaitos) informacijos teikimo priežiūros institucijai sistema, taikoma visoms Europos Sąjungos kredito įstaigoms.

FSC

Miškų valdymo taryba (angl. *Forest Stewardship Council*) – organizacija, skatinanti tvarią miškininkystę visame pasaulyje, nustatanti miško produktų standartus, nepriklausomai patvirtinanti, kad šių standartų būtų laikomasi, ir ženklinanti reikalavimus atitinkančius produktus.

ŽTR

Žaliojo turto rodiklis – pagrindinis veiklos rodiklis pagal Taksonomijos reglamentą, rodantis pozicijų, susijusių su kriterijus atitinkančia taksonomine veikla, dalį, palyginti su visu kredito įstaigų turtu.

BDAR

Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas

ŠESD

Šiltnamio efektą sukeliančios dujos – į ataskaitoje pateikiamas 1 lygio emisijas įeina mūsų nuosavų nuomojamų automobilių emisijos; 2 lygio emisijos apima mūsų įsigytos elektros energijos ir šildymo emisijas, o 3 lygio tiesioginės veiklos emisijas sudaro mūsų emisijos, susijusios su darbuotojų važinėjimu į darbą (apskaičiuotos pagal vidutinį kelionės į darbą ir atgal atstumą, kelionės tipą ir dažnumą), verslo kelionėmis oro transportu, atliekų (biologinių atliekų, mišrių pakuočių, komunalinių atliekų, popieriaus ir (arba) kartono) kiekiu, popieriaus suvartojimu; į jas neįeina emisijos, susidarantys važinėjant tarptautiniais autobusais ir vietiniais taksi. Finansuotos emisijos apskaičiuotos remiantis PCAF metodika, pagal kurią buvo surinkti duomenys apie kai kurių didžiausių klientų ŠESD emisijas, o kitų klientų ŠESD emisijos apskaičiuotos remiantis PCAF ŠESD emisijų rodiklių duomenų baze. Dažniausiai duomenų kokybė vertinama 4 arba 5 balais. Taip pat žr. skyrių „Papildoma informacija apie mūsų duomenų apibrėžtis ir apribojimus“.

ŠESD protokolas

Apskaitos standartas, kuriuo nustatomos išsamios pasaulinės standartizuotos sistemos, skirtos privataus ir viešojo sektoriaus veiklos, vertės grandinės ir klimato kaitos švelninimo veiksmų ŠESD emisijoms matuoti ir valdyti. PCAF remiasi ŠESD protokolu ir nustato standartizuotą finansų sektoriaus emisijų matavimo ir atskaitomybės metodą. ŠESD protokole ŠESD emisijos pagal šaltinį skirstomos į 1, 2 ir 3 lygį.

Aplinkos atžvilgiu tvarus augimas

Veikla, kuria skatinamas ekonomikos augimas ir vystymasis, kartu užtikrinant, kad gamtos turtai ir toliau teiktų išteklius ir aplinkos paslaugas, nuo kurių priklauso mūsų gerovė. EBPO (2022 m.) Aplinkos atžvilgiu tvarus augimas ir darnus vystymasis.

GRI

Pasaulinė tvarumo ataskaitų iniciatyva (angl. *Global Reporting Initiative*) – su tvarumu susijusios informacijos teikimo standartas. Daugiau informacijos galima rasti adresu <https://www.globalreporting.org/>.

Su klimatu ir aplinka susijusios rizikos vadovas

ECB vadovas dėl priežiūros lūkesčių, susijusių su rizikos valdymu ir informacijos atskleidimu, šaltinis: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/ecb/pub/pdf/ssm.202011finalguideonclimate-relatedandenvironmentalrisks~58213f6564.en.pdf>.

IRO

Poveikiai, rizikos ir galimybės (angl. *impacts, risks and opportunities*).

KYC

Pažink savo klientą.

Lizingo patronuojamosios įmonės

Luminor Liising AS, Luminor Lizings SIA, UAB Luminor Lizingas.

Reikšmingumo vertinimo išorinis svertinis balas pagal šaltinį ir svorį

35 % – lyginamajam indeksui (įmonių ataskaitoms), 30 % – privalomiems teisės aktams, 10 % – savanoriškiems teisės aktų reikalavimams, 10 % – naujienoms, 5 % – socialinei žiniasklaidai ir 10 % – suinteresuotųjų subjektų apklausos dalyviams, įskaitant klientus, Tarybos narius ir darbuotojus.

NACE kodai

Standartinis Europos gamybinės ekonominės veiklos rūšių klasifikatorius.

NFC

Ne finansų sandorių šalis (angl. *non-financial counterparty*) – Europos Sąjungoje įsteigta įmonė, išskyrus finansų sandorio šalį (angl. *Financial counterparty*, FC) arba pagrindinę sandorio šalį (angl. *Central Counterparties*, CCP). Pagrindinės sandorių šalys yra rinkos infrastruktūra, kuri mažina sisteminę riziką ir didina finansinį stabilumą, nes yra tarp dviejų išvestinių finansinių priemonių sutarties šalių (t. y. veikia kaip pirkėjas pardavėjui ir pardavėjas rizikos pirkėjui) ir taip mažina abiejų šalių riziką.

NFRD

Nefinansinės informacijos atskleidimo direktyva (angl. *Non-Financial Reporting Directive*), Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/95/ES, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2013/34/ES nuostatos dėl tam tikrų didžiųjų įmonių ir grupių nefinansinės ir įvairovės informacijos atskleidimo EUR-Lex – 32014L0095 – EN – EUR-Lex (europa.eu).

PCAF

Anglies dioksido apskaitos bendrija (angl. *Partnership for Carbon Accounting Financials*), pasitelkiama apskaičiuoti finansuotoms emisijoms, kurios pradedamos skaičiuoti nuo turto, skirstomo į biržinius nuosavybės vertybinius popierius ir įmonių obligacijas, projektų finansavimą, verslo paskolas ir nebiržinius nuosavybės vertybinius popierius, komercinį nekilnojamąjį turtą, būsto paskolas ir motorinių transporto priemonių paskolas. Verslo paskolų atveju metodika apima visus produktus, išskyrus garantijas, ir yra pagrįsta klientų lygmens duomenimis. Tačiau kitų turto klasių atveju apskaičiuojant atsižvelgiama į susitarimo lygio duomenis. Metodikoje siūlomos penkios skirtingos formulės, pagal kurias apskaičiuojamas kiekvienos turto klasės finansuotos emisijos, atsižvelgiant į duomenų detalumą ir kokybę. Atsižvelgdami į duomenų ribotumą, dažniausiai naudojame Nr. 4 ir Nr. 5, kurie atitinka žemiausią patikimumo lygį. PCAF emisijų rodiklių duomenų bazė apima 1, 2 ir 3 lygio emisijas.

3 ramstis

Informacijos apie rizikos valdymą ir kapitalo pakankumą atskleidimo ataskaita, kuri skelbiama mūsų interneto svetainėje <https://luminor.ee/investors>.

SBT

Moksliskai pagrįsti tikslai (angl. *Science Based Targets*) – būdas įmonėms nustatyti emisijų mažinimo tikslus. SBT vadovaujasi principu „iš viršaus į apačią“ ir daugiausia dėmesio skiria emisijoms, kurias reikia sumažinti, kad būtų pasiekti Paryžiaus klimato susitarimo tikslai, t. y. pasaulio klimato atšilimas būtų apribotas iki 1,5 °C.

1 lygio emisijos

Tiesioginės ŠESD emisijos, apimančios visas įmonės tiesiogiai išmetamas ŠESD emisijas. Tai apima kuro deginimą, įmonės transporto priemones ir nevaldomąsias emisijas. Tai tiesioginis ŠESD kiekis, išmetamas iš organizacijai priklausančių ar jos kontroliuojamų šaltinių, įskaitant kuro deginimą katiluose, krosnyse, transporto priemonėse.

2 lygio emisijos

Su energija susijusios ŠESD emisijos, apimančios netiesiogines ŠESD emisijas, susidarancias dėl perkamos elektros energijos, šilumos, vėdinimo ar garų. Šios emisijos yra įmonės veiklos rezultatas, tačiau dažnai išmetamos už įmonės fizinio objekto ribų (pvz., elektros energijos tiekimo įmonėje), todėl 2 lygio emisijos laikomos netiesioginių šaltinių emisijomis.

3 lygio emisijos

Kitos netiesioginės ŠESD emisijos ir finansuotos emisijos, kurias sudaro kitos netiesioginės emisijos, patiriamos, pavyzdžiui, gaunant arba gaminant įsigytas medžiagas ir kurą, atliekant su transportu susijusią veiklą transporto priemonėmis, kurios nepriklauso ataskaitas teikiančiam subjektui arba nėra jo kontroliuojamos, atliekant užsakomąją veiklą ir šalinant atliekas. Taip pat žr. skyrių „Papildoma informacija apie mūsų duomenų apibrėžtis ir apribojimus“.

Tvarumo klausimai

Aplinkos, socialiniai ir žmogaus teisių bei valdymo veiksniai, įskaitant tvarumo veiksnius, apibrėžti Reglamento (ES) 2019/2088 2 straipsnio 24 punkte.

Tvarios investicijos

Investiciniai produktai, atitinkantys TFIAR reikalavimus, keliamus tvariam investavimui (9 straipsnio produktai), ir investicijos, skatinančios ASV savybes (8 straipsnio produktai), taip pat investicijos į žaliasias obligacijas, investicijos į ES kriterijus atitinkančias taksonomines priemones ir socialinės investicijos.

Tvarus skolinimas

Skolinimas lėšų panaudojimui, kai finansavimo procedūros ir kriterijai atitinka ES taksonomijos standartus ir (arba) kitas tvaraus finansavimo sistemas, pvz., numatytas Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko.

Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami taksonominiai sektoriai, procentinė dalis

Taksonominio turto dalis, palyginti su atitinkamo turto tipo naujo turto srauto bendrąja balansine verte.

Viso įtraukto turto, kuriuo finansuojami (kriterijus atitinkantys) taksonominiai sektoriai, procentinė dalis

Kriterijus atitinkančio taksonominio turto dalis, palyginti su atitinkamo turto tipo naujo turto srauto bendrąja balansine verte.

Viso padengtojo turto dalis

Taksonominio turto dalis, palyginti su viso naujo turto srautu.

tCO₂e

Pagal ŠESD protokolo standartus, 1, 2 ir 3 lygio ŠESD emisijų suma per tam tikrą laikotarpį, matuojama metrinėmis tonomis anglies dioksido ekvivalento.

Laikotarpiai

(1) trumpasis – 2025–2027 m.; (2) vidutinis – 2028–2034 m. ir (3) ilgasis – 2035–2050 m.

JT DVT

Jungtinių Tautų standartiniai darnaus vystymosi tikslai apima 17 Jungtinių Tautų parengtų ir 2015 m. visų Jungtinių Tautų valstybių narių patvirtintų darnaus vystymosi tikslų, kuriais iki 2030 m. siekiama panaikinti itin didelį skurdą, sumažinti neteisybę ir nelygybę pasaulyje, skatinti taiką ir teisingumą, spręsti klimato kaitos ir aplinkos apsaugos problemas.

(–) Finansinė rizika, neigiamas faktinis poveikis, neigiamas potencialus poveikis.

(+) Finansinės galimybės, teigiamas faktinis poveikis, teigiamas potencialus poveikis.

KONSOLIDUOTOSIOS FINANSINĖS ATASKAITOS

Konsoliduotoji pelno (nuostolių) ataskaita

Mln. €	Pastabos	2023 m.	2024 m.
Palūkanų pajamos apskaičiuotos taikant efektyvios palūkanų normos metodą (a)	3	650,5	709,4
Kitos panašios pajamos (a)	3	89,5	92,4
Palūkanų ir panašios išlaidos (a)	3	-208,5	-294,1
Grynosios palūkanų ir panašios pajamos		531,5	507,7
Paslaugų ir komisinių pajamos	4	114,8	120,6
Paslaugų ir komisinių sąnaudos	4	-30,2	-31,0
Grynosios paslaugų ir komisinių pajamos		84,6	89,6
Grynosios pajamos iš finansinių straipsnių (a)	5	34,9	32,6
Kitos veiklos pajamos (a)		1,0	1,5
Asocijuotųjų įmonių pelno dalis	12	1,6	1,2
Grynosios kitos veiklos pajamos		37,5	35,3
Veiklos pajamų iš viso		653,6	632,6
Personalo išlaikymo sąnaudos	6	-131,3	-147,4
Kitos administracinės sąnaudos (a)	7	-192,6	-175,0
Nusidėvėjimas, amortizacija ir vertės sumažėjimas	13,14	-16,8	-20,5
Pajamos (nuostolis) dėl nefinansinio turto pripažinimo nutraukimo		-3,2	-2,1
Veiklos sąnaudų iš viso (a)		-343,9	-345,0
Pelnas prieš kredito nuostolius, bankų ir pelno mokesčius		309,7	287,6
Tikėtini kredito nuostoliai	11	-33,1	1,5
Bankų mokesčiai ir įmokos į pertvarkymo fondą (a)	8	-33,5	-33,4
Pelnas prieš apmokestinimą		243,1	255,7
Pelno mokesčio sąnaudos (a)	21	-48,4	-53,5
Grynasis pelnas už laikotarpį		194,7	202,2
Bendrųjų pajamų iš viso		194,7	202,2

a. Taip pat žr. 1 pastabą skyriuje „Pateikimo pakeitimai“.

Pridedamas Aiškinamasis raštas yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Konsoliduotoji finansinės būklės ataskaita

Mln. €	Pastabos	2023 01 01	2023 12 31	2024 12 31
Turtas				
Grynieji pinigai ir lėšos centriniuose bankuose (a)	9	2 065,5	3 069,1	3 106,3
Lėšos bankuose (a)		85,5	47,5	63,6
Skolos vertybiniai popieriai	10	1 289,8	1 491,8	1 670,2
Paskolos klientams (a)	11	10 875,3	10 502,8	10 535,4
Išvestinės finansinės priemonės	20	121,6	92,2	77,9
Nuosavybės priemonės		2,5	2,9	3,5
Investicijos į asocijuotąsias įmones	12	5,7	5,5	5,9
Nematerialusis turtas	13	62,8	56,0	47,3
Materialusis turtas	14	30,2	27,0	22,3
Ataskaitinio laikotarpio pelno mokesčio turtas		-	0,7	1,5
Atidėtojo pelno mokesčio turtas (a)	21	13,8	10,0	4,9
Kitas turtas (a)	15	205,3	187,7	182,9
Iš viso		14 758,0	15 493,2	15 723,7
Įsipareigojimai				
Paskolos ir indėliai kredito įstaigose (a)		17,5	212,3	192,9
Klientų indėliai (a)	16	10 935,6	11 277,5	11 352,7
Palūkanų normų apsidraudimo sandoriais apdrausto portfelio tikrosios vertės pokyčiai	20	-	6,9	6,2
Išleisti skolos vertybiniai popieriai	17	1 813,9	1 898,7	2 238,0
Išvestinės finansinės priemonės	20	194,1	73,7	35,6
Mokesčių įsipareigojimai (a)	21	10,0	26,6	22,3
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimai (a)		1,3	1,1	0,7
Nuomos įsipareigojimai	14	30,0	24,8	20,0
Kiti įsipareigojimai (a)	18	150,2	165,5	134,4
Atidėjiniai	19	22,0	28,0	34,5
Iš viso		13 174,6	13 715,1	14 037,3
Akcininkų nuosavybė				
Akcinis kapitalas		34,9	34,9	34,9
Akcijų priedai		1 412,2	1 412,2	1 412,2
Nepaskirstytasis pelnas		132,7	327,5	235,7
Kiti rezervai		3,6	3,5	3,6
Iš viso		1 583,4	1 778,1	1 686,4
Įsipareigojimų ir nuosavo kapitalo iš viso		14 758,0	15 493,2	15 723,7

a. Taip pat žr. 1 pastabą skyriuje „Pateikimo pakeitimai“.

Pridedamas Aiškinamasis raštas yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Konsoliduotoji nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita

Mln. €	Akcijų kapitalas	Akcijų priedai	Nepaskirst ytasis pelnas	Kiti rezervai	Iš viso
Likutis 2022 m. gruodžio 31 d.	34,9	1 412,2	132,7	3,6	1 583,4
Grynasis pelnas už laikotarpį	-	-	194,7	-	194,7
Bendrųjų pajamų iš viso	-	-	194,7	-	194,7
Dividendai	-	-	-	-	-
Kita	-	-	0,1	-0,1	0,0
Likutis 2023 m. gruodžio 31 d.	34,9	1 412,2	327,5	3,5	1 778,1
Likutis 2023 m. gruodžio 31 d.	34,9	1 412,2	327,5	3,5	1 778,1
Grynasis pelnas už laikotarpį	-	-	202,2	-	202,2
Bendrųjų pajamų iš viso	-	-	202,2	-	202,2
Dividendai	-	-	-294,5	-	-294,5
Kita	-	-	0,5	0,1	0,6
Likutis 2024 m. gruodžio 31 d.	34,9	1 412,2	235,7	3,6	1 686,4

Didžiąją kitų rezervų dalį sudaro įstatymo numatytas privalomasis rezervas, apskaičiuotas pagal Estijos Respublikos komercinį kodeksą; rezervas gali būti naudojamas nuostoliams padengti. 2023 m. ir 2024 m. gruodžio 31 d. Luminor akcinį kapitalą sudarė 12 000 000 paprastųjų vardinių akcijų, kurių kiekvienos nominalioji vertė yra 10 eurų, iš kurių 3 491 223 buvo išleistos ir visiškai apmokėtos.

2024 m. buvo išmokėta 294,5 mln. eurų dividendų, t. y. 84,35 euro už vieną akciją. Atsižvelgdamas į nepaskirstytąjį pelną ir teisės aktų reikalavimus, 2024 m. gruodžio 31 d. *Luminor* galėjo išmokėti 235,7 mln. eurų dividendų (2023 m. gruodžio 31 d. – 327,5 mln. eurų). Atitinkamas pelno mokestis, mokėtinas už šias išmokas, būtų 59,5 mln. eurų (2023 m. gruodžio 31 d. – 59,9 mln. eurų).

Pridedamas Aiškinamasis raštas yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Konsoliduotoji pinigų srautų ataskaita

Mln. €	Pastabos	2023 m.	2024 m.
Pelnas prieš apmokestinimą		243,1	255,7
Nepiniginių straipsnių koregavimai:			
Atidėjiniai tikėtiniems kredito nuostoliams	11	33,1	-1,5
Nusidėvėjimas, amortizacija ir vertės sumažėjimas	13,14	16,8	20,5
Nefinansinio turto pripažinimo nutraukimas	13,14	3,2	2,1
Kiti nepiniginiai straipsniai		-1,6	-1,2
Palūkanų ir kitos panašios pajamos	3	-740,0	-801,8
Palūkanų ir panašios išlaidos	3	208,5	294,1
Turto / įsipareigojimų iš pagrindinės veiklos pasikeitimas:			
Paskolų klientams padidėjimas (-) / sumažėjimas (+)		363,7	-39,5
Skolos vertybinių popierių padidėjimas (-) / sumažėjimas (+)		-200,5	-175,6
Kito turto padidėjimas (-) / sumažėjimas (+)		83,6	36,7
Klientų indėlių padidėjimas (+) / sumažėjimas (-)		313,0	74,6
Įsipareigojimų padidėjimas (+) / sumažėjimas (-)		145,9	-44,3
Gautos palūkanos		687,5	787,4
Sumokėtos palūkanos		-148,0	-303,8
Sumokėtas pelno mokestis		-28,9	-53,9
Pinigų srautai iš pagrindinės veiklos		979,4	49,5
Patronuojamųjų įmonių įsigijimas, be įgytų pinigų	12	-0,3	-
Materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimas	13,14	-8,5	-12,9
Materialiojo ir nematerialiojo turto pardavimo pajamos	13,14	0,1	0,2
Gauti dividendai		1,8	1,3
Pinigų srautai iš investicinės veiklos		-6,9	-11,4
Išleisti skolos vertybiniai popieriai	17	598,5	542,8
Išpirkti arba pasibaigusio termino skolos vertybiniai popieriai	17	-600,0	-227,0
Nuomos įsipareigojimų pagrindinės sumos mokėjimai		-5,5	-6,1
Išmokėti dividendai		-	-294,5
Pinigų srautai iš finansinės veiklos		-7,0	15,2
Grynasis pinigų ir pinigų ekvivalentų padidėjimas (sumažėjimas)		965,5	53,3
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pradžioje		2 151,0	3 116,6
Užsienio valiutos kurso perskaičiavimo įtaka pinigams ir pinigų ekvivalentams		0,1	0,0
Grynasis pinigų ir pinigų ekvivalentų padidėjimas (sumažėjimas)		965,5	53,3
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pabaigoje		3 116,6	3 169,9
Pinigai ir pinigų ekvivalentai			
Grynieji pinigai	9	105,4	120,4
Neapriboto naudojimo lėšos centriniame banke	9	2 963,7	2 985,9
Iš kitų kredito įstaigų gautinos sumos, kurių grąžinimo terminas yra iki trijų mėnesių (a)		47,5	63,6
Iš viso		3 116,6	3 169,9

Priedamas Aiškinamasis raštas yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Reikšminga apskaitos politikos informacija

Luminor Bank AS (toliau kartu su patronuojamosiomis įmonėmis vadinamas *Luminor*) yra kredito įstaiga, kurios pagrindinė būstinė yra Taline. *Luminor* priklauso *Luminor Holding* (kurį kontroliuoja *Blackstone* filialo valdomas investicinis fondas *BCP VII*), kuris priklauso konsorciui, vadovaujamam *Blackstone* valdomų privataus kapitalo fondų (80,05 %) ir *DNB* banko (19,95 %). Šias 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusį metų konsoliduotąsias finansines ataskaitas, parengtas vadovaujantis veiklos tęstinumo principu, kovo 18 d. patvirtino Valdyba, kovo 25 d. – Stebėtojų taryba, o 2025 m. kovo 25 d. jas turi patvirtinti akcininkai.

KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ RENGIMO PAGRINDAI

Luminor konsoliduotosios finansinės ataskaitos (toliau – Ataskaitos) yra parengtos pagal Europos Sąjungos patvirtintus Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus (toliau – Standartai). Be to, *Luminor* pritaikė 39-ojo TAS ES išimtį, kad apsidraustų nuo palūkanų normos rizikos, susijusios su neterminuotųjų indėlių portfelio. Ataskaitos parengtos pagal įsigijimo savikainos metodą, išskyrus finansines priemones, vertinamas tikrąja verte, kurios pasikeitimai pripažįstami pelnu ar nuostoliu (FVTPL) arba kitomis bendrosiomis pajamomis (FVTOCI), taip pat finansinį turtą ir įsipareigojimus, tenkinančius apdraustosioms priemonėms taikomus kriterijus tikrosios vertės apsidraudimo ryšyje, vertinamus amortizuota savikaina, pakoreguota dėl apsidraudimo pelno ar nuostolio. Pirminėse *Luminor*, kaip atskiro ūkio subjekto, finansinėse ataskaitose, kurios atskleidžiamos šiose Ataskaitose (31 pastaba toliau), investicijos į patronuojamąsias įmones apskaitomos įsigijimo savikaina, atėmus vertės sumažėjimą.

Toliau pateikiama reikšminga apskaitos politikos informacija ir svarbūs apskaitiniai įverčiai bei sprendimai, taikyti rengiant šias Ataskaitas. *Luminor* funkcinė ir pateikimo valiuta yra euras (EUR) ir, jei nenurodyta kitaip, visos sumos pateikiamos milijonais eurų vieno skaičiaus po kablelio tikslumu. Piniginis turtas ir piniginiai įsipareigojimai, išreikšti užsienio valiutomis, perskaičiuojami į eurus pagal oficialų Europos Centrinio Banko valiutos keitimo kursą nustatytą ataskaitinio laikotarpio pabaigoje.

Tam tikri nauji standartai, esamų standartų pataisos ir aiškinimai įsigaliojo ataskaitiniams laikotarpiams, prasidėjusiems 2024 m. sausio 1 d., arba vėlesniems laikotarpiams. Standartai, įsigalioję 2024 m. sausio 1 d., reikšmingo poveikio *Luminor* neturėjo. Standartų pakeitimai, kurie įsigaliojo 2024 m. sausio 1 d. arba vėliau prasidedantiems metiniams ataskaitiniams laikotarpiams, apima 1-ojo TAS, 16-ojo TFAS, 7-ojo TAS ir 7-ojo TFAS pakeitimus. Šių pakeitimų taikymo poveikis nėra reikšmingas. Tarptautinių apskaitos standartų valdyba paskelbė galiojančių tarptautinių apskaitos standartų (7-ojo TAS, 21-ojo TAS, 1-ojo TFAS, 7-ojo TFAS, 9-ojo TFAS ir 10-ojo TFAS) pakeitimus bei naujuosius 19-ojo TFAS standartus, kurie dar neįsigaliojo. Nesitikiama, kad kuris nors iš pakeitimų turės reikšmingos įtakos *Luminor* finansinėms ataskaitoms. Naujojo 18-ojo TFAS standarto (įsigaliosiančio 2027 m. sausio 1 d.) įgyvendinimas turės įtakos ataskaitų struktūrai ir teikimui – jo svarba šiuo metu analizuojama.

PATEIKIMO PAKEITIMAI

2024 m. atlikti tam tikri konsoliduotos pelno (nuostolių) ataskaitos ir konsoliduotos finansinės padėties ataskaitos pateikimo pakeitimai, kurie turėjo įtakos 2023 m. gruodžio 31 d. lyginamajai finansinei informacijai, pateiktai šiose konsoliduotose finansinėse ataskaitose. Šiais pakeitimais siekiama pagerinti informacijos atskleidimo kokybę, padaryti ataskaitas lengviau suprantamas investuotojams bei atsižvelgti į priežiūros institucijų rekomendacijas.

Pagrindiniai konsoliduotos pelno ir nuostolio ataskaitos pakeitimai yra šie: įmokos į pertvarkymo fondą, kurie anksčiau buvo įtraukti į eilutę „Kitos veiklos sąnaudos, iš viso“ ir Lietuvos bankų mokestis, kuris buvo įtrauktas į eilutę „Pelno mokesčio iš viso“, nuo šiol yra pristatomi nauja eilute „Bankų mokesčiai ir įmokos į pertvarkymo fondą“, įnašai į indėlių garantijų fondą buvo perkelti iš skilties „Kitos grynosios veiklos sąnaudos“ į „Palūkanų ir panašios išlaidos“. Pakeitimo vertybiniais popieriais sąnaudos buvo perkeltos iš eilutės „Kitos grynosios veiklos sąnaudos“ į eilutę „Kitos administracinės sąnaudos“, po ko skiltyje „Grynosios kitos veiklos pajamos“ liko tik kitos veiklos pajamos, todėl eilutės pavadinimas buvo pakeistas į „Kitos veiklos pajamos“. Po šių pakeitimų eilutė „Administravimo sąnaudos iš viso“ buvo pervadinta į eilutę „Veiklos sąnaudų iš viso“; eilutės „Palūkanų pajamos iš skolos vertybinių popierių vertinamų amortizuota savikaina“, kuri ankstesniais laikotarpiais buvo nereikšminga ir pateikiama kaip „Kitos panašios pajamos“, svarba išaugo, todėl pajamos buvo perkeltos į „Palūkanų pajamos apskaičiuotos taikant efektyvios palūkanų normos metodą“. Taip pat kai kurios Lizingo sutartys buvo perklasifikuotos į paskolas, o su jomis susiję pajamos perkeltos iš „Kitos panašios pajamos“ į eilutę „Palūkanų pajamos apskaičiuotos taikant efektyvios palūkanų normos metodą“.

2023 m. pelno (nuostolių) ataskaita Mln. €				Kaip pateikta anksčiau	Pokytis	Kaip pateikta po pakeitimų
Palūkanų pajamos apskaičiuotos taikant efektyvios palūkanų normos metodą	627,6	+22,9	650,5			
Kitos panašios pajamos				112,6	-23,1	89,5
Palūkanų ir panašios išlaidos				-198,2	-10,3	-208,5
Grynosios palūkanų ir panašios pajamos				542,0	-10,5	531,5
Grynosios pajamos iš finansinių priemonių, vertinamų tikrąja verte	16,1	-16,1	-			
Grynosios pajamos iš operacijų užsienio valiuta				18,6	-18,6	-
Grynosios pajamos iš finansinių straipsnių				-	+34,9	34,9
Kitos grynosios veiklos sąnaudos, iš viso				-16,7	+16,7	-
Kitos veiklos pajamos				-	+1,0	1,0
Grynosios kitos veiklos pajamos				19,6	+17,9	37,5
Kitos administracinės sąnaudos				-188,6	-4,0	-192,6
Administracinių sąnaudų iš viso				339,9	+339,9	-
Veiklos sąnaudų iš viso				-	+343,9	343,9
Pelnas prieš kredito nuostolius, bankų ir pelno mokesčius	306,3	3,4	309,7			
Bankų mokesčiai ir įmokos į pertvarkymo fondą				-	-33,5	-33,5
Pelnas prieš apmokestinimą				273,2	-30,1	243,1
Latvijos įmonių pelno mokestis				-15,8	+15,8	-
Lietuvos bankų mokestis				-30,1	+30,1	-
Kitas įmonių pelno mokestis				-32,6	+32,6	-
Pelno mokesčio sąnaudos				-	-48,4	-48,4
Pelno mokesčio iš viso				-78,5	+30,1	-48,4
Grynasis pelnas už laikotarpį				194,7	0,0	194,7

Pagrindiniai pateikimo pakeitimai atlikti Konsoliduotojoje finansinės būklės ataskaitoje: remiantis 1-ojo TAS reikalavimais, apriboto naudojimo lėšos centriniuose ir kituose bankuose pateikiami eilutėje „Kitas turtas“; perimtas turtas buvo perkeltas iš eilutės „Kitas turtas“ į „Paskolos klientams“, kai rizika neperduodama Luminor; atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimai pateikti atskirai, kaip numatyta 12-ajame TAS; kai kurie sąskaitų likučiai buvo perkelti iš eilutės „Paskolos ir indėliai kredito įstaigose“ ir „Klientų indėliai“ į eilutę „Kiti įsipareigojimai“; taip pat įsipareigojimai, susiję su Lietuvos bankų mokesčiu, buvo perkelti iš eilutės „Mokesčių įsipareigojimai“ į eilutę „Kiti įsipareigojimai“:

Finansinės būklės ataskaita Mln. €	2022 12 31	Pokytis	2023 01 01	2023 12 31		
	Kaip pateikta anksčiau		Kaip pateikta po pakeitimų	Kaip pateikta anksčiau	Pokytis	Kaip pateikta po pakeitimų
Turtas						
Grynieji pinigai ir lėšos centriniuose bankuose	2 178,1	-112,6	2 065,5	3 184,9	-115,8	3 069,1
Lėšos bankuose	123,4	-37,9	85,5	56,2	-8,7	47,5
Paskolos klientams	10 874,7	+0,6	10 875,3	10 502,6	+0,2	10 502,8
Atidėtojo pelno mokesčio turtas	12,5	+1,3	13,8	8,9	+1,1	10,0
Kitas turtas	55,4	+149,9	205,3	63,4	+124,3	187,7
Iš viso	14 756,7	+1,3	14 758,0	15 492,1	+1,1	15 493,2

Īsipareigojimai

paskolas ir indēļi kredīto īstaigose	36,6	-19,1	17,5	224,3	-12,0	212,3
Klientu indēļi	10 947,9	-12,3	10 935,6	11 287,2	-9,7	11 277,5
Mokesču īsipareigojimai	10,0	-	10,0	35,9	-9,3	26,6
Atidētojo pelno mokesču īsipareigojimai	-	+1,3	1,3	-	+1,1	1,1
Ķiti īsipareigojimai	118,8	+31,4	150,2	134,5	+31,0	165,5
Iš viso	13 173,3	+1,3	13 174,6	13 714,0	+1,1	13 715,1

Šīu pokyču poveikis pinīgu srautū ataskaitai buvo toks:

2023 m. pinīgu srautū ataskaita
Mln. €

Kaip pateikta anksčiau	Pokytis	Kaip pateikta po pakeitimū
-----------------------------------	----------------	---

Pelnas prieš apmokestinimā	273,2	-30,1	243,1
Palūkanū ir Ķitos panašios pajamos	-740,2	+0,2	-740,0
Palūkanū ir panašios īšlaidos	198,2	+10,3	208,5
Paskolū klientams padidējimas (-) / sumažējimas (+)	363,3	-0,4	363,7
Ķito turto padidējimas (-) / sumažējimas (+)	84,0	+0,4	83,6
Klientu indēļu padidējimas (+) / sumažējimas (-)	310,4	+2,6	313,0
Īsipareigojimų padidējimas (+) / sumažējimas (-)	139,2	+6,7	145,9
Gautos palūkanos	687,7	-0,2	687,5
Sumokētos palūkanos	-137,7	-10,3	-148,0
Sumokētas pelno mokestis	-49,7	+20,8	-28,9
Pinīgu srautai iš pagrindinēs veiklos	979,4	0,0	979,4

PASLAUGŲ IR KOMISINIŲ PAJAMOS IR SĄNAUDOS

Paslaugū ir komisinių pajamos pripažīstamos arba per paslaugū teikimo laikotarpī, kai klientas tuo pačiu metu gauna ir naudoja *Luminor* paslaugū teikiamā naudā, arba tuo metu, kai *Luminor* īvykdo savo īsipareigojimą, paprastai īvykdzius pagrindinį sandorī. Gauti arba gautini paslaugū mokesčiai ar komisiniai sudaro sandorio kainā už paslaugas, kurios apibrēzīamos kaip atskiri veiklos īsipareigojimai.

Paslaugū mokesčiai ir komisiniai, pripažīstami per paslaugū teikimo laikotarpī, apima mokesčius už saskaitū tvarkymā, aptarnavimā, saskaitū abonentinis („krepšelio“) mokesčius, portfelio ir Ķitus turto valdymo, konsultavimo ir paslaugū mokesčius, turto valdymo ir finansinio planavimo paslaugas arba mokesčius už paskolū tvarkymā trečiųjų šalių vardu (īšskyrus tuos, kuriems taikoma efektyviųjų palūkanū norma). Ķintamieji mokesčiai pripažīstami tik tokia suma, kurios atžvilgiu vadovybē nustato, kad yra labai tikėtina, jog nebus reikšmingo atšaukimo. Paslaugū mokesčiai ir komisiniai, pripažīstami jų suteikimo metu, apima mokesčius už užsienio valiutos pirkimā ar pardavimā kliento vardu, už mokējimo operacijū vykdymā, už atsiskaitymā grynaisiais pinigais, grynujų pinīgu surinkimā arba īsmokējimā, taip pat Ķitus komisinius. Paslaugū ir komisinių sąnaudos pripažīstamos tuomet, kai paslauga yra gauta (kaupimo principu) ir kai īsipareigojimas yra priīmtas.

LAIKINIEJI BANKO MOKESČIAI

Latvijos vyriausybē, pakeisdama Latvijos vartotojų teisīu apsaugos īstatymā, nustatē laikinā mokestī kredito paslaugū teikējams, kuris īsigaliojo 2024 m. sausio mėnesī. Šis mokestis buvo taikomas kredito paslaugū teikējams skaičiuojant 2 % metiniu tarifu nuo viso jų būsto paskolū portfelio buvusio 2023 m. spalio 31 d.. Mokestis, mokamas 0,5 % per ketvirtį tarifu, galiojo visus 2024 m. 2024 m. ketvirtąjį ketvirtį Latvijoje īvestas antras laikinasis bankū mokestis. Mokestis bus renkamas trejus metus, pradedant 2025 m., taikant 60 % tarifā grynosioms palūkanū pajamoms, kurios daugiau kaip 50 % viršija 2018–2022 finansinių metų vidutines metines grynąsias palūkanū pajamas. Apmokestinamųjų pajamū suma gali būti sumažinta, jei pasiekiamas tam tikras kredito augimo tempas.

Abiejų įmokų sąnaudos apskaitomos pagal 37-ąją TAS / 21-ąją TFAAK. Lietuva iki 2025 m. gruodžio pratęsė 2023 m. įvestą laikinąjį mokestį, taikomą jos jurisdikcijoje uždirbtoms tam tikroms bankų pajamoms. Mokestis taikomas 60 % tarifu grynosioms palūkanų pajamoms, gautoms 2023, 2024 ir 2025 metais iš paskolų klientams, suteiktų iki 2022 m. gruodžio 31 d., jeigu gautos grynosios palūkanų pajamos daugiau kaip 50 % viršijo ankstesnių ketverių finansinių metų grynujų palūkanų pajamų vidurkį. Iš pradžių šis mokestis buvo apskaitomas kaip pelno mokestis pagal 12-ąją TAS, tačiau apskaitos politika buvo pakeista atsižvelgiant į Lietuvos FSA nuomonę ir nuo 2024 m. šių įmokų sąnaudos apskaitomos pagal 37-ąją TAS / 21-ąją TFAAK. Taip pat žr. skyrių „Pateikimo pakeitimai“.

GRYNIEJI PINIGAI IR LĖŠOS CENTRINIUISE BANKUOSE

Pinigų srautų ataskaitose pinigai ir pinigų ekvivalentai apima grynuosius pinigus, neapribotas lėšas laikomas centriniuose bankuose ir lėšas kitose kredito įstaigose, kurių pradinis terminas yra trumpesnis nei 3 mėnesiai ir kurių vertės pasikeitimo rizika yra nereikšminga, tačiau neapima beprocentinių privalomųjų atsargų laikomų centriniuose bankuose, kuriais nėra galimybių finansuoti *Luminor* kasdienės veiklos.

SINTETINIS PAKEITIMAS VERTYBINIAIS POPIERIAIS

Paskolos, kurioms taikomas sintetinis pakeitimas vertybiniais popieriais, lieka balanse, o kredito apsauga realizuojama įsigyjant garantijas. Bet kokie vertės sumažėjimo atidėjiniai tikėtiniems kredito nuostoliams apskaičiuojami neatsižvelgiant į įsigytą garantijos apsaugą. Teisė į kompensaciją pagal garantijas pripažįstama turtu ir pateikiama kaip grynosios kitos finansinės veiklos pajamos, kai paaiškėja, kad patirtų kriterijus tenkinančių nuostolių kompensacijos suma bus gauta. Susiję garantijos mokesčiai apskaitomi kaip kitos administracinės išlaidos.

MATERIALUSIS IR NEMATERIALUSIS TURTAS, NUOMININKO SUTARČIŲ APSKAITA

Materialusis turtas apskaitomas savikaina, atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir vertės sumažėjimo nuostolius. Įranga nusidėvi nuo 20 iki 33 % per metus, o nekilnojamasis turtas – nuo 1 iki 2 % per metus. Nekilnojamojo turto nuomai kaip diskonto norma *Luminor* taiko *Luminor* nuosavų lėšų finansavimo kainą. Kitam turtui *Luminor* taiko nuomos sutartyje numatytą palūkanų normą. Įmokos, susijusios su nuoma, kurios terminas yra 12 mėnesių ar trumpesnis arba kurios vertė mažesnė nei 5000 eurų, pelno ir nuostolio ataskaitoje tiesiniu būdu pripažįstamos kaip sąnaudos. Nematerialusis turtas apskaitomas įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą amortizaciją ir vertės sumažėjimo nuostolius, ir amortizuojamas per 3–5 metus.

PRESTIŽO VERTĖS SUMAŽĖJIMAS

Luminor tikrina, ar prestižo vertė nėra sumažėjusi, ne rečiau kaip kartą per metus arba dažniau, jei yra vertės sumažėjimo požymių. 2023 m. ir 2024 m. pinigų generuojančių vienetų atsiperkamoji vertė buvo nustatyta remiantis naudojimo vertės skaičiavimais, kuriems reikia taikyti prielaidas. Skaičiavimams naudojamas diskontuotų pinigų srautų metodas, apimantis dešimties metų laikotarpį. Po dešimties metų prognozės sudaromos naudojant įvertintus pramonės augimo tempus, susijusius su pinigų generuojančiu vienetu.

APSIDRAUDIMO SANDORIŲ APSKAITA

Apsidraudimo ryšio atsiradimo dieną *Luminor* oficialiai nustato ir dokumentuoja apsidraudimo ryšį, kuriam nori taikyti apsidraudimo sandorių apskaitos principus, bei rizikos valdymo tikslą ir apsidraudimo sandorio sudarymo strategiją. Dokumentuose nurodoma apsidraudimo priemonė, apdraustasis objektas, rizikos, nuo kurios apsidraudžiama, pobūdis ir kaip *Luminor* įvertins, ar apsidraudimo ryšys atitinka apsidraudimo veiksmingumo reikalavimus (įskaitant apsidraudimo neveiksmingumo šaltinių analizę ir apsidraudimo santykio nustatymą).

Apsidraudimo ryšys atitinka apsidraudimo apskaitos reikalavimus, jei jis atitinka visus šiuos veiksmingumo reikalavimus: tarp apdraustojo objekto ir apsidraudimo priemonės yra „ekonominis ryšys“; kredito rizikos poveikis „nedominuoja vertės pokyčiuose“, atsirandančiuose dėl šio ekonominio ryšio; apsidraudimo ryšio apsidraudimo santykis yra toks pat, kaip ir atsirandantis dėl apdraustojo objekto, nuo kurio *Luminor* faktiškai apsidraudžia, kiekio ir apsidraudimo priemonės, kurią *Luminor* faktiškai naudoja apdraustojo objekto kiekiui apdrausti, kiekio.

Luminor atlieka sandorių apskaitą pagal 9-ąją TFAS „Finansinės priemonės“ eurai išreikštų pirmaeilių privilegijuotųjų ir padengtųjų obligacijų skolos vertybinių popierių emisijos tikrajai vertei apdrausti ir daliai klientų indėlių pagal 39-ojo TAS ES išimtį. *Luminor* sudaro palūkanų normų apsikaitimo sandorius, kad apsidraustų nuo išleistų skolos vertybinių popierių ir dalies indėlių portfelio rizikos, ir taiko tikrosios vertės apsidraudimo būdą. Tikrosios vertės pokyčiai pateikiami pelno ir nuostolio

ataskaitos straipsnyje „Grynosios pajamos iš finansinių straipsnių“. Palūkanų pajamos ir sąnaudos iš finansinių priemonių (apdraustasis objektas) pateikiamos kaip „Grynosios palūkanų ir panašios pajamos“. Apdraustų skolos vertybinių popierių tikrosios vertės pokyčiai, priskiriami apdraustai rizikai, pripažįstami kaip finansinių įsipareigojimų balansinės vertės padidėjimas arba sumažėjimas ir pateikiami pelno ir nuostolio ataskaitos straipsnyje „Grynosios pajamos iš finansinių straipsnių“.

Išvestinių finansinių priemonių, naudojamų klientų indėliams apdrausti, balansinė vertė įtraukiama į Finansinės būklės ataskaitos eilutę „Išvestinės finansinės priemonės“ Turto arba Įsipareigojimų dalyje, priklausomai nuo priemonių tikrosios vertės, o portfelio apsidraudimo poveikis pripažįstamas Finansinės būklės ataskaitos eilutėje „Palūkanų normų apsidraudimo sandoriais apdrausto portfelio tikrosios vertės pokyčiai“ Įsipareigojimų dalyje, atitinkančioje nustatytų klientų indėlių, diskontuotų rinkos palūkanų normomis, tikrosios vertės pokytį.

PELNO MOKESTIS

Kredito įstaigų ketvirčio pelnas Estijoje apmokestinamas taikant 14 % avansinį pelno mokestį. Ketvirčio pelnas gali būti sumažintas kompensuojant nuostolius iš iki 19 ankstesnių ketvirčių. Sumokėtas ketvirčio avansinis pelno mokestis gali būti užskaitomas su pelno mokesčio įsipareigojimu, kylančiu iš pelno paskirstymo, taikant 20 % tarifą. Jei nemokami jokie dividendai, sumokėtas avansinis ketvirčio pelno mokestis nėra susigrąžinamas. Pelno mokestis, mokamas nuo ketvirčio pelno, pripažįstamas ataskaitinio laikotarpio pelno mokesčio sąnaudomis. Atidėtojo mokesčio turtas (ir atidėtojo mokesčio pajamos) nuo ketvirčio nuostolių pripažįstamas tik tuomet, kai yra tikėtina, kad per ateinančius 19 ketvirčių bus uždirbtas apmokestinamasis pelnas, kurio pakaks šiems nuostoliams panaudoti. Pelno mokestis, susidarantis dėl dividendų mokėjimo, apskaitomas kaip sąnaudos tuo laikotarpiu, kai dividendai paskelbiami, neatsižvelgiant į faktinę jų išmokėjimo datą arba į laikotarpį, už kurį jie yra išmokami.

2024 m. sausio 1 d. Latvijoje įsigaliojo kredito įstaigoms ir vartojimo kredito paslaugų teikėjams nustatytas privalomas metinis išankstinis įmonių pelno mokestis, kuris sudaro 20 % ankstesnių metų pelno atskaičius mokesčius. Pirmasis pelno mokesčio mokėjimas buvo atliktas 2024 m., remiantis 2023 m. pelnu. Mokestis bus sumažintas mokesčių, sumokėtų už mokestiniais metais jau paskirstytą pelną, suma. 2024 m. sudaryti privalomojo išankstinio pelno mokesčio kaupiniai. Anksčiau Latvijoje pelno mokesčiu buvo apmokestinamas paskirstytasis pelnas arba sąlyginai paskirstytas pelnas, taikant 20 % tarifą nuo bendrosios vertės. Pelno mokestis nuo paskirstytojo pelno buvo pripažįstamas tuomet, kai *Luminor* akcininkai priimdavo sprendimą dėl pelno paskirstymo. Pelno mokestis buvo pripažįstamas sąnaudomis apskaičiuojant pelną ir nuostolius tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kai buvo apskaičiuojami dividendai arba sąlyginiai dividendai; kitiems sąlyginai paskirstyto pelno objektams pelno mokestis pripažįstamas sąnaudomis tuo momentu, kai patiriamos sąnaudos per ataskaitinį laikotarpį.

Lietuvoje standartinis pelno mokesčio tarifas yra 15 %. Kredito įstaigų pelnui, viršijančiam 2 mln. eurų, taikomas 20 % pelno mokesčio tarifas. Sąnaudos, susijusios su apmokestinimu ir įtrauktos į šias finansines ataskaitas, pagrįstos *Luminor* atliktais skaičiavimais pagal Lietuvos Respublikos mokesčių įstatymus.

NEAPIBRĖŽTIEJI ĮSIPAREIGOJIMAI

Luminor sudaro nebalansines finansines priemones, tokias kaip įsipareigojimai teikti paskolas, įskaitant faktoringą, garantijas ir finansines (paskolos grąžinimo) garantijas bei akredityvus. Tokios priemonės apskaitomos Finansinės būklės ataskaitoje, kai jos yra finansuojamos arba kai patiriami arba gaunami susiję mokesčiai. Šios priemonės pradžioje vertinamos jų tikrąja verte, kuri paprastai nustatoma remiantis sutarties suma. Mokesčio suma tuomet amortizuojama taikant tiesiogiai proporcingą metodą per sutarties galiojimo laikotarpį. Kiekvieną balanso datą suteiktos finansinės garantijos vertinamos didesniąja iš šių sumų: (i) neamortizuotu sumos likučiu po pirminio pripažinimo arba (ii) tikėtina kredito nuostolių (toliau – TKN) suma, apskaičiuota pagal 9-ąjį TFAS.

VEIKLOS („KLIENTŲ“) SEGMENTŲ VEIKLOS REZULTATŲ VERTINIMAS

Luminor Valdyba, yra pagrindinis sprendimus priimančias asmuo, kuris atskirai stebi Klientų segmentų – mažmeninės bankininkystės ir verslo bankininkystės (įskaitant *Maksekus*) – veiklos rezultatus. Visos kitos veiklos rezultatai įtraukiami į segmentą „Kita“. Segmento veiklos rezultatus sudaro pajamos ir sąnaudos, tiesiogiai susijusios su kiekvieno segmento klientais, ir klientų lygmeniu neregistruojamos pajamos ir sąnaudos, kurios paskirstomos tarp veiklos segmentų naudojant viduje patvirtintus paskirstymo metodus. Veiklos sąnaudų paskirstymas atitinkamiems veiklos segmentams ir produktams atliekamas pagal Veikla grindžiamo savikainos nustatymo metodą (angl. *Activity Based Costing*). Tik su segmentams priklausančiais klientais susijęs turtas ir įsipareigojimai pateikiami atitinkamuose segmentuose. Paskolos ir indėliai pateikiami grynąja balansine verte,

įskaitant sukauptas palūkanas ir atėmus kredito vertės sumažėjimą. Atidėjiniai paskolų klientams kredito nuostoliams yra stebimi kiekviename segmente. Žr. 27 pastabą „Klientų segmentai“ toliau.

REIKŠMINGI APSKAITINIAI ĮVERTČIAI IR SPRENDIMAI

Finansinių priemonių tikroji vertė

Dalies *Luminor* turto ir įsipareigojimų balansinė vertė yra pagrįstai artima jų tikrajai vertei.

Finansinių priemonių tikrosios vertės nustatymo metodika:

Lygis	Aprašymas
1	Nekoreguotos identiško turto ar įsipareigojimų aktyviosiose rinkose kotiruojamos kainos
2	Stebimi duomenys, išskyrus 1 lygiui priskiriamas kotiruojamas kainas, yra stebimi turto ar įsipareigojimo atžvilgiu
3	Nestebimi įvesties duomenys apie turtą ar įsipareigojimą

Taip pat žr. toliau pateiktą 24 pastabą „Finansinio turto ir įsipareigojimų tikroji vertė“.

Tikrajai vertei įvertinti taikomi metodai ir prielaidos

Priemonė	Tikrajai vertei įvertinti taikomi metodai ir prielaidos
Grynieji pinigai ir lėšos centriniuose bankuose	Balansinė vertė
Likučiai bankuose	Balansinė vertė
Paskolos klientams	Būsimieji pinigų srautai diskontuoti naudojant EURIBOR bazinės palūkanų normos kreivės ir ataskaitinio ketvirčio vidutinės naujų pardavimų maržos sumą. Būsto paskolų atveju prie bazinės palūkanų normos kreivės pridedama vidutinė ataskaitinio ketvirčio naujų būsto paskolų pardavimo marža
Skolos vertybiniai popieriai	Jei emisijos išleistos Baltijos šalyse, Baltijos šalių rinkos formuotojų kotiruotės. Jei emisijos išleistos už Baltijos šalių ribų arba nėra vietinių rinkos formuotojų kotiruotės, arba kotiruotės yra akivaizdžiai neteisingos ar dirbtinės, rinkos duomenys
Nuosavybės priemonės	Jei akcijos įtrauktos į Baltijos šalių biržų sąrašus, Baltijos šalių rinkos formuotojų kotiruotės. Kitos į biržos sąrašus įtrauktos akcijos, rinkos duomenys. Į biržos prekybos sąrašus neįtrauktų bendrovių, kurių aktyvioji rinka neegzistuoja, akcijų atveju – bet kokia turima patikima vieša informacija apie naujausius sandorius arba dividendų diskonto modelis
Palūkanas duodančios finansinės priemonės	Pinigų srautų diskontavimas naudojant panašių charakteristikų straipsnių palūkanų normas
Išvestinės finansinės priemonės	Rinkos duomenys
Kredito įstaigų paskolos ir indėliai	Balansinė vertė
Klientų indėliai	Terminuotųjų indėlių būsimi pinigų srautai, diskontuoti taikant EURIBOR bazinės palūkanų normos kreivės sumą
Išleisti skolos vertybiniai popieriai	Rinkos duomenys

Finansinių priemonių vertės sumažėjimas

Luminor atliekami tikėtinų kredito nuostolių skaičiavimai yra sudėtingų modelių rezultatai, gaunami vadovaujantis keliomis pagrindinėmis prielaidomis dėl pasirenkamų kintamųjų įvesties duomenų ir jų tarpusavio ryšių. Tikėtinų kredito nuostolių modelių apskaitos sprendimai ir įvertčiai aprašyti 2 pastaboje „Bendroji rizikos valdymo politika“.

2. BENDROJI RIZIKOS VALDYMO POLITIKA

Luminor rizikos valdymo politikos principais subalansuojama nauda iš prisiimamos rizikos, siekiant uždirbti pajamų, esant rizikai patirti nuostolių. *Luminor* užtikrina, kad visa reikšminga rizika būtų nustatyta, įvertinta, stebima, kontroliuojama ir pranešama. *Luminor* Rizikos padalinys yra nepriklausoma funkcija, kartu su Atitikties padaliniu atsakinga už tai, kad būtų užtikrinta tinkama *Luminor* rizikos valdymo sistema ir tikrinama, ar *Luminor* padaliniai veikia pagal šią sistemą. Rizikos valdymas organizuojamas taip, kad būtų išvengta bet kokių galimų interesų konfliktų arba, jiems kilus, apie juos būtų pranešta.

KREDITO RIZIKA

Kredito rizika apibrėžiama kaip rizika, kad skolininkas arba sandorio šalis negalės įvykdyti dalies ar visų sutartinių įsipareigojimų suėjus jų terminui. Kredito rizika daugiausia atsiranda dėl skolinimo veiklos, įskaitant neapibrėžtuosius įsipareigojimus, ir dėl skolos vertybinių popierių pirkimo. Toliau 23 pastaboje pateikiama išsami informacija apie didžiausią *Luminor* patiriamą kredito riziką.

Luminor kredito rizikos valdymo principai išdėstyti *Luminor* Kredito rizikos politikoje. Šių principų praktinis taikymas ir sprendimų priėmimo procesai reglamentuojami pagal atitinkamas vidaus taisykles. Pagrindinis *Luminor* skolinimo tikslas yra turėti tokį paskolų portfelį, kurio kokybė ir sudėtis užtikrintų pelningumą trumpuoju ir ilguoju laikotarpiais, laikantis žemos ir vidutinės rizikos profilio. Kreditingumo vertinimas grindžiamas kliento galimybėmis ir noru įvykdyti savo sutartinius įsipareigojimus. Iš klientų veiklos gaunami pinigų srautai, skirti paskolų mokėjimams, turi būti aiškiai suprantami ir tvarūs.

2024 m. kreditavimo sprendimus vieningai priėmė Kredito komitetas ir įgaliotieji asmenys, vadovaudamiesi jiems suteiktais sprendimų priėmimo įgaliojimais, atsižvelgiant į jų kompetencijos lygį. *Luminor* Valdymo organams reguliariai rengiamos ir teikiamos ataskaitos tam, kad jie galėtų stebėti portfelio sudėtį, prisiimtą kredito rizikos lygį ir jo pokyčius bei atlikti koreguojamuosius veiksmus, kai tai yra reikalinga.

Kredito rizikos vertinimas

Paskolos klientams

Kredito rizika valdoma atliekant kliento analizę prieš suteikiant jam bet kokią paskolą bei stebint ją po paskolos išdavimo. *Luminor* kredito riziką vertina taikydamos reitingų modelius, pagal kuriuos įvertinama įsipareigojimų neįvykdymo tikimybė (angl. *probability of default*, PD), nuostolis dėl įsipareigojimų neįvykdymo (angl. *loss given default*, LGD) ir paskolos dydis esant įsipareigojimų neįvykdymui (angl. *exposure at default*, EAD).

Sandorio šalies įsipareigojimų neįvykdymo rizikai įvertinti taikomi reitingų modeliai, kuriais įvertinamas PD ir rizikos lygis. Vertinimas atliekamas naudojant atitinkamam klientų segmentui / produktui pritaikytus reitingų modelius, skirtus šioms šešioms homogeninėms klientų grupėms: privatūs klientai, didelės įmonės, įmonės, mažosios ir vidutinės įmonės (MVĮ), mikroįmonės ir juridinių asmenų vystomi nekilnojamojo turto projektai. Visi mažmeninės bankininkystės klientams suteikti kreditai perklasifikuojami naudojant šiuos reitingų modelius kiekvieną kartą, kai atnaujinamas įsipareigojimas. Tais atvejais, kai reitingų nustatymo procesas yra daugiau automatizuotas, rizikos įverčiai taip peržiūrimi kas ketvirtį. Reitingai klientų grupei „didelės įmonės“ įvertinami ir peržiūrimi mažiausiai kartą per metus.

Luminor vidaus reitingų skalė klientams ir orientaciniai išorės reitingai

Rizikos lygis	Reitingas	Įsipareigojimų neįvykdymo tikimybė	<i>Fitch, Standard & Poor's</i>	<i>Moody's</i>
Žema rizika	Nuo 1 iki 4	< 0,75 %	Nuo AAA iki BB+	Nuo Aaa iki Ba1
Vidutinė rizika	Nuo 5 iki 7	Nuo 0,75 iki 3 %	Nuo BB iki BB-	Nuo Ba2 iki Ba3
Aukšta rizika	Nuo 8 iki 10	> 3 %	Nuo B+ iki C	Nuo B1 iki Ca
Įsipareigojimų neįvykdymas	11 ir 12	100 %	D	C

PD modeliai grindžiami vidaus ir išorės informacija. Vidaus informacija apima duomenis apie laiku neatliekamus mokėjimus, kliento elgesį ir paskolos sandorio struktūrą, o išorės informacija apima socialinius demografinius aspektus, pradelstus mokėjimus, finansinius duomenis ir svarto rodiklius. LGD modeliai paremti istoriškai realizuotais nuostoliais skirtingų rūšių užtikrinimo priemonėmis, klientų segmentams ir kreditavimo priemonių tipams. EAD modeliai leidžia apskaičiuoti pozicijos vertę esant įsipareigojimų neįvykdymui ir jie skirstomi į segmentus pagal klientų tipus ir kreditavimo priemonių grupes.

Be sprendimų, susijusių su paskolų išdavimu, modelių rezultatai taip pat naudojami paskolų kainodarai, paskolų portfelio kokybės stebėsenai ir rizikos ataskaitoms rengti, taip pat ekonominio kapitalo (pagal riziką pakoreguoto kapitalo; angl. *risk-adjusted capital*, RAC) skaičiavimams, kapitalo paskirstymui ir testavimui nepalankiausiomis sąlygomis. Išduodant paskolas dideliems verslo klientams, apskaičiuojama pagal riziką pakoreguoto kapitalo grąža (angl. *risk-adjusted return on risk-adjusted capital*, RAROC), kuri įvertinama ir atskirų paskolų, ir klientų lygmenimis. Tokie patys RAC pagrįstos kainodaros bei RAROC pagrįsto pelningumo vertinimo principai taikomi ir kitiems paskolų portfelio segmentams, naudojant standartizuotus kainodaros įrankius ar taisykles.

Vertindamas kliento kreditingumą *Luminor* atlieka ESG rizikos vertinimą. Vertinimo apimtis priklauso nuo nustatytos ASV rizikos. Jei ASV rizika yra didelė, tam tikrą ribą viršijančioms pozicijoms kliento rizikos laipsnis koreguojamas vienu laipsniu, o tai turi įtakos įsipareigojimų neįvykdymo tikimybei. 2024 m. keliems verslo klientams koregavome rizikos laipsnį, tačiau visi jie ir toliau priklausė 1 lygiui, todėl poveikis tikėtiniems kredito nuostoliams nebuvo reikšmingas. Žaliojo finansavimo veikla neturėjo reikšmingo poveikio tikėtiniems kredito nuostoliams. Kitų pozicijų atveju vertinamas jų gebėjimas mažinti riziką.

Likučiai bankuose

Bankų ir finansų įstaigų sandorio šalies rizika valdoma nustatant rizikos limitus investicinį reitingą turinčioms sandorio šalims bei vykdant jų vėlesnę stebėseną. Jei valstybėje, kurioje veikia *Luminor*, nėra investicinio reitingo sandorio šalies, pasirenkamos geriausios galimos tos valstybės sandorio šalys. Visi bankai, su kuriais sudaromi sandoriai, klasifikuojami pagal riziką ir jiems nustatomi rizikos limitai. Bankų ir valstybių rizikos laipsnis ir įsipareigojimų nevykdymo tikimybė daugiausia grindžiami pripažintų kredito reitingų agentūrų išoriniais reitingais. Jei kitos sandorio šalies išorinio reitingo nėra, *Luminor* nustato savo vidinį reitingą, remdamasis makroekonominių veiksnių, pačios sandorio šalies mokumo ir likvidumo bei kokybinių veiksnių vertinimu. Visos sandorio šalys ir valstybės stebimos kas ketvirtį, o limitai peržiūrimi ne rečiau nei kas metus.

Skolos vertybiniai popieriai

Luminor investuoja į skolos vertybinius popierius, įtrauktus į bankinę knygą ir prekybos knygą. Bankinėje knygoje skolos vertybiniai popieriai paprastai yra laikomi iki išpirkimo ir vertinami amortizuota savikaina, tikrąją vertę, kurios pasikeitimas pripažįstamas pelnu ar nuostoliu (klasifikuojamos pirminio pripažinimo metu arba laikomos privalomai), kaip vertinamos tikrąją vertę, kurios pasikeitimas pripažįstamas kitomis bendrosiomis pajamomis, arba priklausomai nuo verslo modelio ar kitų 9-ajame TFAS numatytų kriterijų. Prekybinėje knygoje esantys skolos vertybiniai popieriai, klasifikuojami kaip laikomi prekybai, naudojami siekiant užtikrinti antrinės rinkos likvidumą.

Kredito rizikos limitų kontrolė ir rizikos mažinimo politika

Koncentracijos rizika

Koncentracijos riziką *Luminor* valdo nustatydamas paskolų limitus klientams ir atskiriems ekonominės veiklos sektoriams. Skolinimas atskiriems sektoriams paprastai neviršija 20 % visų juridiniams asmenims suteiktų paskolų, išskyrus nekilnojamojo turto (30 %) ir statybos (10 %) sektorius. *Luminor* riboja savo ekonominio kapitalo vartojimą dešimčiai didžiausių klientų grupių iki 50 mln. eurų ir yra nustatęs vieno kliento koncentracijos ribą (neįskaitant valstybės ir savivaldybės įmonių), kuri yra 180 mln. eurų.

Užtikrinimo priemonės

Luminor kredito riziką mažina naudojant užtikrinimo priemones. Ilgalaikiam finansavimui ir skolinimui verslo klientams įprastai naudojamos užtikrinimo priemonės. Vartojimo paskoloms (įskaitant kredito kortelių limitus) privatiems klientams įprastai nenaudojamos užtikrinimo priemonės. Pradiniame paskolų klientams suteikimo etape nustatoma užtikrinimo priemonės tikroji vertė. Nekilnojamojo turto atveju naudojama išorės vertintojų nustatyta rinkos vertė arba pirkimo kaina, žiūrint, kuri iš jų yra mažesnė; kilnojamojo turto atveju įprastai naudojama turto balansinė vertė. Užtikrinimo priemonės vertė stebima ir periodiškai įvertinama iš naujo. Statistinis perkainojimas, taikant atitinkamus indeksus, periodiškai atliekamas gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto užtikrinimo priemonėms. Nuomojamo turto atveju rinkos vertė pakoreguojama, atsižvelgiant į kilnojamojo turto nusidėvėjimą. Apskaičiuojant užtikrinimo priemonės realizavimo vertę, taikomas diskontas, kurio dydis priklauso nuo įvairių veiksnių, įskaitant užtikrinimo priemonės rūšį ir tikėtiną realizavimo laiką.

Išvestinės finansinės priemonės

Luminor sandorio šalies kredito riziką reiškia galimus išvestinių finansinių priemonių sutarčių pakeitimo nuostolius, jei sandorio šalys nevykdo savo įsipareigojimų. Siekdamas kontroliuoti priisiimamos kredito rizikos lygį, *Luminor* vertina sandorio šalių

kreditingumą kartu su išvestinių finansinių priemonių pozicija. Sandorio šalies kredito rizika pirmiausia valdoma taikant pozicijų limitus, keičiantis užstatu ir atliekant ataskaitose nurodytos tikrosios vertės vertinimo koregavimus. Išvestinės finansinės priemonės pirmiausia pripažįstamos, o vėliau apskaitomos tikrąja verte, kuri koreguojama kiekvieną mėnesį, o kredito rizikos ribos ir užstatas stebimi ir keičiami kasdien.

Su kredito rizika susiję įsipareigojimai

Šie įsipareigojimai iš esmės užtikrinami arba klientų lėšomis *Luminor* sąskaitose, materialiuoju turtu, arba kitomis užtikrinimo priemonėmis.

Kredito vertės sumažėjimo politika

Principai

Luminor pripažįsta kredito nuostolius vadovaudamasis 9-ojo TFAS reikalavimais. Šiuo standartu nustatytas į ateitį orientuotas tikėtinų kredito nuostolių (TKN) metodas. *Luminor* paskolas ir kitas kreditavimo priemones priskiria vienam iš šių lygių:

Lygis	Finansinių priemonių statusas	TKN laikotarpis	Suma, nuo kurios skaičiuojamos palūkanos
1	Nuo pirminio pripažinimo kredito rizika reikšmingai nepadidėjo arba kredito rizika yra maža	12 mėn.	Bendroji balansinė vertė
2	Reikšmingas kredito rizikos padidėjimas nuo pirminio pripažinimo, bet ne kredito vertės sumažėjimas	Galiojimo laikotarpis	Bendroji balansinė vertė
3	Kredito vertės sumažėjimas	Galiojimo laikotarpis	Bendroji balansinė vertė, atėmus atidėjinius nuostoliams padengti

Luminor atliekamų tikėtinų kredito nuostolių skaičiavimų modeliai gaunami vadovaujantis keliomis pagrindinėmis prielaidomis dėl pasirenkamų kintamųjų duomenų ir jų tarpusavio ryšių. Tai yra:

- kriterijų, skirtų įvertinti reikšmingą kredito rizikos padidėjimą, įvertinimas ir paskolų priskyrimas 1 arba 2 lygiams;
- paskolų, kurių grąžinimo tikimybė nedidelė, kriterijų nustatymas ir paskolų priskyrimas 3 lygiui;
- priskyrimas restruktūrizuotų ir stebimų paskolų sąrašui;
- apskaitinio aiškinimo ir modeliavimo prielaidų, naudojamų tikėtinų kredito nuostolių apskaičiavimo modeliams kurti, vertinimas, įskaitant įvairias formules ir įvesties duomenų pasirinkimą;
- pagrindinių tikėtinų kredito nuostolių modelio parametrų modeliavimas ir apskaičiavimas, įskaitant įsipareigojimų neįvykdymo tikimybę (angl. *probability of default*, PD), nuostolį dėl įsipareigojimų neįvykdymo (angl. *loss given default*, LGD) ir paskolos dydį (rizikos poziciją) dėl įsipareigojimų neįvykdymo (angl. *exposure at default*, EAD);
- makroekonominių rodiklių nustatymas ir į ateitį orientuotos informacijos įtraukimas į TKN modelį;
- pirmiau nurodytų rodiklių įvertinimas, aprėpiant ateities laikotarpį ir taikant tris skirtingus scenarijus (bazinį, optimistinį ir pesimistinį), ir tikimybės nustatymas tiems scenarijams;
- tikėtinų kredito nuostolių įvertinimas pagal standartinį ir rizikos scenarijus individualiai vertinamam 3 lygio turtui ir tikimybės nustatymas minėtiems scenarijams;
- principų nustatymas 3 lygiui priskirto nereikšmingo turto bendram vertinimui;
- vadovybės sprendimu atliekamų koregavimų poreikio TKN modeliams įvertinimas ir koregavimų dydžio nustatymas.

Taikomas TKN modelis buvo patobulintas 2024 m. ketvirtąjį ketvirtį. Buvo pakeisti modelio parametrai ir pertvarkytas makroekonominis modelis. Dėl šių pokyčių reikšminga dalis paskolų iš 2 lygio buvo perkeltos į 1 lygį, nors bendras TKN pokytis buvo nereikšmingas. Nustojome taikyti laikino kolektyvinio reikšmingo kredito rizikos padidėjimo (angl. *significant increase in credit risk*, SICR) rodiklį komercinio nekilnojamojo turto pozicijoms, pažeidžiamoms dėl didėjančių palūkanų normų, kuris buvo įtrauktas į TKN modelį 2023 m. antrąjį ketvirtį, todėl kolektyviniu metodu vertinamų paskolų vertės sumažėjimas buvo nereikšmingas. Paveiktos paskolos peržiūrimos pagal įprastus kolektyvinius SICR rodiklius ir, kai reikia, perklasifikuojamos į 2 lygį.

Jeigu yra įmanoma, *Luminor* stengiasi restruktūrizuoti paskolas, o ne perimti įkeistą turtą. Tai dažniausiai apima paskolos gavėjo mokėjimų grafiko pritaikymą jo finansinėms galimybėms, pavyzdžiui, laikinai sumažinant pagrindinės sumos grąžinimą arba pratęsiant mokėjimo terminus, ir naujų paskolos sąlygų suderinimą. Iš naujo persvarsčius sąlygas ir jas vykdant, paskola nebelaikoma neveiksnia, kol skolininkas vykdo iš naujo apsvaistytas sąlygas. Tokios paskolos nuolat peržiūrimos, siekiant užtikrinti, kad visi kriterijai būtų vykdomi ir būtų tikėtina, kad ateityje mokėjimai bus atlikti, o palūkanų ir mokesčių pajamos bus kaupiamos ir pripažįstamos taip, kaip ir kitų veiksmų paskolų.

Reikšmingas kredito rizikos padidėjimas (angl. *significant increase in credit risk*, SICR)

Įprastai finansinio turto kredito rizika yra laikoma reikšmingai padidėjusia, jei po pirminio finansinės priemonės pripažinimo yra nustatomas bent vienas iš penkių reikšmingo kredito rizikos padidėjimo požymių, kurio nebuvo finansinės priemonės suteikimo metu. Visi požymiai taikomi finansinės priemonės lygmeniu, siekiant stebėti kredito rizikos pokyčius nuo konkrečios finansinės priemonės pirminio pripažinimo, net jeigu kai kurie jų yra susiję su kliento ypatumais. Reikšmingo kredito rizikos padidėjimo rodikliai:

- reikšmingas galiojimo laikotarpio įsipareigojimų neįvykdymo tikimybės (PD) padidėjimas nuo pirminio pripažinimo iki finansinių ataskaitų sudarymo dienos (2,5 karto ir 0,6 procentinio punkto kartu);
- rizikos reitingas 9 arba 10 finansinių ataskaitų sudarymo dieną;
- finansinių ataskaitų sudarymo dieną pradelsta > 30 dienų bet kurioje reikšmingoje *Luminor* negražintos sumos pozicijoje;
- restruktūrizuotos veiksnios pozicijos statusas finansinių ataskaitų sudarymo dieną (restruktūrizavimas nelemia neveiksnios pozicijos statuso atsiradimo);
- buvimo stebimų klientų sąrašė statusas finansinių ataskaitų sudarymo dieną.

Įsipareigojimų neįvykdymo tikimybė per finansinio turto galiojimo laiką (kaupiamoji galiojimo laikotarpio PD), priklausanti nuo makroekonominių scenarijų, apskaičiuojama kaip svertinė suma tam tikru momentu (angl. *point in time*, PIT) į ateitį orientuotų įsipareigojimų neįvykdymo tikimybių, nustatytų kiekvieniems būsiesiems metams iki finansinės priemonės termino pabaigos. Rodikliui, kai pradelsta daugiau kaip 30 dienų, taikomi tie patys pradelstų dienų skaičiavimo principai, atsižvelgiant į reikšmingumo ribines vertes, kaip ir identifikuojant įsipareigojimų neįvykdymą, kaip aprašyta toliau. Mokėjimų atidėjimo atveju pradelstų dienų skaičiavimas atliekamas pagal pakeistą mokėjimų grafiką.

Gražinimas į 1 lygį yra galimas ne anksčiau kaip po 3 mėnesių, kai klientas nebetenkinta reikšmingo kredito rizikos padidėjimo (SICR) kriterijaus, susijusio su pradelsimu daugiau nei 30 dienų. Per tuos 3 bandomojo laikotarpio mėnesius klientas turi užtikrinti, kad mokėjimai būtų atliekami laiku. Bandomasis laikotarpis netaikomas atgaliniam perkėlimui iš 2 lygio kitų SICR požymių atžvilgiu, kadangi bandomasis laikotarpis jau yra įtrauktas į tų SICR veiksmų atkūrimą, pavyzdžiui, mažiausiai 2 metų bandomasis laikotarpis restruktūrizuotoms veiksniosioms pozicijoms, kad jos taptų visiškai veiksnios.

Tikėtini kredito nuostoliai

Kolektyvinis tikėtinų nuostolių atliekamas visoms finansinėms priemonėms, kurių atžvilgiu vykdomi įsipareigojimai finansinių ataskaitų sudarymo dieną. Tikėtini nuostoliai apskaičiuojami kaip pagal tikimybę įvertintas svertinis nuostolių, kurie tikėtini pagal skirtingus makroekonominius scenarijus, vidurkis. Tikėtini nuostoliai pagal konkretų makroekonominį scenarijų apskaičiuojami kaip PD, LGD, EAD ir kaupiamosios išankstinio gražinimo normos (angl. *cummulative prepayment rate*) sandauga ir apskaičiuojami taikant diskonto normą. PD, LD ir EAD kreivės įvertinamos kiekvieniems ateinantiems metams iki priemonės termino pabaigos. TKN laikotarpis priklauso nuo priemonės lygio.

Vertinant PD ir LGD kreives, atsižvelgiama į makroekonomikos prognozes. *Luminor* ekonomistai prognozuoja šiuos duomenis trejiems metams į priekį ir siūlo scenarijų tikimybes. Pradedant nuo ketvirtųjų metų daroma prielaida, kad PD ir LGD susilygins su jų ilgo laikotarpio vidurkiais. Modeliuojant verslo bankininkystės klientus naudojamas metinis realiojo BVP pokytis ir nedarbo lygis, o modeliuojant mažmeninės bankininkystės segmento klientus – ir metinis gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto kainų pokytis.

Kiekvienai Baltijos šaliai parengtos trejų metų makroekonominių kintamųjų projekcijos ir tikimybių svoriai. Paskutinį kartą makroekonominiai scenarijai ir jų lyginamieji svoriai buvo iš naujo svarstyti 2024 m. ketvirtąjį ketvirtį, daugiausia atsižvelgiant į galimas vyraujančio geopolitinio neapibrėžtumo ir iškreiptų prekybos santykių pagrindinėse *Luminor* rinkose pasekmes. Buvo atnaujinti TKN modelio duomenys ir parametrai, įskaitant įvertintas dabartinės ir būsimos ekonomikos būklės pokyčius, pagrįstus atnaujintais makroekonominiais kintamaisiais ir prognozėmis, taip pat įprasti 9-ojo TFAS rizikos parametrai, naudojami apskaičiuojant TKN. Be to, TKN modelis buvo patobulintas pakeitus modelio parametrus ir pertvarkius makroekonominį modelį.

2024 m. pabaigoje scenarijų tikimybių svoriai išliko nepakitę, palyginti su 2023 m. pabaiga. Trijų scenarijų vyraujantys tikimybės svoriai yra tokie: 20 % – optimistiniam scenarijui, 50 % – baziniam scenarijui ir 30 % – pesimistiniam scenarijui. Makroekonominiam modeliavimui naudoti šie parametrai:

Prognozės pagal skirtingus scenarijus:

Ekonominiai duomenys, %

Ekonominiai duomenys, %		Scenarijai											
		Optimistinis					Bazinis				Pesimistinis		
2023 m. gruodžio 31 d.	2022a	23f	24f	25f	26f	23f	24f	25f	26f	23f	24f	25f	26f
Realusis BVP (a)													
Estija	-1,3	-0,6	4,2	7,6	5,6	-2,0	0,0	4,0	2,2	-2,0	-4,0	1,8	4,0
Latvija	2,8	1,9	6,0	6,9	6,4	0,6	1,8	3,4	3,0	0,6	-3,5	-0,4	1,8
Lietuva	1,9	0,8	5,3	5,0	4,6	-0,5	1,9	2,3	2,0	-0,5	-3,5	1,4	4,3
Nedarbo lygis													
Estija	5,6	6,1	7,0	6,2	5,8	7,0	8,0	7,0	6,5	7,0	10,5	10,3	8,9
Latvija	6,9	5,8	6,0	5,4	5,6	6,6	7,2	6,4	6,5	6,6	10,5	11,1	10,6
Lietuva	6,0	6,1	5,5	5,2	5,6	7,0	6,8	6,2	6,5	7,0	10,0	10,8	9,9
Gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto kaina (a)													
Estija	22,2	2,0	8,2	8,8	8,7	0,0	1,7	3,4	3,5	0,0	-25,0	-2,4	9,6
Latvija	13,8	3,7	12,0	10,4	8,8	1,3	4,0	4,0	3,0	1,3	-20,0	-6,7	3,5
Lietuva	19,0	4,2	8,7	7,7	5,8	3,0	4,0	3,8	2,1	3,0	-25,0	-5,7	7,4
2024 m. gruodžio 31 d.	2023a	24f	25f	26f	27f	24f	25f	26f	27f	24f	25f	26f	27f
Realusis BVP (a)													
Estija	-3,0	-0,5	2,8	2,6	4,5	-1,0	1,0	1,0	3,0	-1,0	-7,0	-0,4	4,1
Latvija	1,7	1,1	4,1	5,2	4,7	0,5	2,2	3,5	3,0	0,5	-5,8	-0,9	2,9
Lietuva	0,3	2,8	4,4	3,6	4,2	2,4	3,0	2,4	3,0	2,4	-5,0	-1,5	4,9
Nedarbo lygis													
Estija	6,4	7,6	7,4	6,6	6,7	8,0	8,0	7,0	7,0	8,0	11,0	10,5	9,0
Latvija	6,5	6,8	6,3	5,6	6,6	7,1	6,8	6,0	7,0	7,1	10,8	12,0	10,6
Lietuva	6,9	7,1	6,5	6,4	6,4	7,5	7,2	7,0	7,0	7,5	11,2	12,7	11,4
Gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto kaina (a)													
Estija	5,9	4,0	3,4	3,1	6,1	3,0	0,0	0,0	3,4	3,0	-20,0	-7,0	10,0
Latvija	3,7	3,2	6,6	7,3	7,2	2,0	1,7	2,7	2,9	2,0	-18,3	-2,9	10,0
Lietuva	9,8	4,7	3,5	3,3	5,3	4,0	1,0	1,0	3,0	4,0	-19,0	-9,4	6,0

a. Metinis pokytis

Visos reikšmingos paskolos nuolat peržiūrimos. Vertinimo dažnumas ir išsamumas priklauso nuo rizikos lygio ir paskolos dydžio. Peržiūros tikslas – nustatyti bet kokių potencialių būklės blogėjimą ir imtis ankstyvų veiksmų *Luminor* situacijai pagerinti bei nustatyti tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo kriterijus. Dėl kredito rizikos sumažėjusios didelės vertės paskolos, kurių suma viršija nustatytas reikšmingumo ribines vertes, peržiūrimos kiekvieną ketvirtį arba dažniau, jei to reikia atsižvelgiant į individualias aplinkybes. Vertinimas atnaujinamas, jei yra reikšmingų pinigų srautų pasikeitimų, o kitais atvejais – bent kartą per metus.

3 lygio paskoloms (arba įsigytam ar suteiktam dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės (POCI) turtui su įsipareigojimų neįvykdymo statusu), kurios priskiriamos prie reikšmingų, *Luminor* vertina vertės sumažėjimą atskirai (individualus vertinimas) pagal diskontuotų pinigų srautų metodą, atsižvelgdamas į būsimus pinigų srautus iš kliento veiklos ir į pinigų srautus iš užtikrinimo priemonės realizavimo. Paprastai naudojami du scenarijai – bazinis ir rizikos – su atitinkamais tikimybės svertais. Išimtiniais atvejais gali būti naudojamas vienas scenarijus, kai vertinami tik pinigų srautai iš užtikrinimo priemonės realizavimo ir neatsižvelgiama į pinigų srautus iš veiklos, pavyzdžiui, paskolos restruktūrizavimo atveju.

3 lygio finansinio turto pozicijų (įskaitant įsipareigojimų neįvykdžiusį POCI turtą), kurios klasifikuojamos kaip nereikšmingos, vertės sumažėjimo sumą *Luminor* vertina kolektyviai (kolektyvinis vertinimas), kai kolektyvinis vertinimas apibrėžiamas pagal turto rūšį, produktą ir neveiksnių paskolų terminą. Vertės sumažėjimas skaičiuojamas taikant vertės sumažėjimo normą užtikrinimo

priemonėmis neužtikrintai daliai. Vertės sumažėjimo nustatymo tikslams neužtikrinta dalis apskaičiuojama naudojant su pozicijos suma susietą ir vėliau diskontuotą užtikrinimo priemonės vertę, eliminuojant situacijas, kai paskolos, už kurias įkeisto turto vertė viršija paskolos sumą, turi visiškai užtikrintą dalį ir nulinį vertės sumažėjimą. Skirtingos vertės sumažėjimo normos taikomos trims išskirtoms homogeninėms grupėms, privatiems klientams suteiktoms būsto paskoloms ir kitoms paskoloms, kurioms užtikrinti įkeistas nekilnojamasis turtas, vartojimo paskoloms ir kitoms paskoloms (įskaitant lizingą) privatiems asmenims ir verslo klientams suteiktoms paskoloms.

Tikėtinų kredito nuostolių jautrumo analizė

TKN jautrumo analizė, mln. €

	2023 12 31		2024 12 31	
	Žemesnis	Aukštesnis	Žemesnis	Aukštesnis
SICR ribų pasikeitimo poveikis (a)				
Estija	0,04	-0,08	0,23	-0,11
Latvija	0,06	-0,06	0,47	-0,07
Lietuva	0,80	-0,40	0,67	-0,24
<i>Luminor</i>	0,90	-0,54	1,36	-0,42
Scenarijaus tikimybių pasikeitimo poveikis (b)				
Estija	-0,03	0,03	-0,09	0,09
Latvija	-0,14	0,14	-0,22	0,22
Lietuva	-0,56	0,56	-0,58	0,59
<i>Luminor</i>	-0,73	0,73	-0,89	0,90
1 ir 2 lygių pozicijų LGD verčių pokyčio poveikis (c)				
Estija	-0,76	0,78	-0,99	1,00
Latvija	-2,10	2,12	-2,32	2,34
Lietuva	-4,23	4,24	-3,26	3,29
<i>Luminor</i>	-7,09	7,14	-6,58	6,63

Pirmiau matomas TKN padidėjimas (teigiami skaičiai) rodo didesnius atidėjinius vertės sumažėjimui, kurie būtų pripažinti.

- Poveikis TKN, jei SICR santykinės ribos būtų padidintos arba sumažintos 20 %, o absoliučios ribos padidintos arba sumažintos 20 bazinių punktų (2023 m. gruodžio 31 d. – 12 bazinių punktų)
- Poveikis TKN, jei pesimistinio scenarijaus lyginamasis svoris būtų padidintas arba sumažintas 2 procentiniais punktais, o optimistinio scenarijaus lyginamasis svoris būtų sumažintas arba padidintas 2 procentiniais punktais.
- Poveikis TKN, jei nuostoliai, atsižvelgiant į įsipareigojimų neįvykdymo vertes pozicijos lygiu, padidėtų arba sumažėtų santykinai 10 %.

TKN jautrumas SICR ribinių verčių pokyčiams padidėjo, kai ketvirtąjį ketvirtį buvo patobulintas TKN skaičiavimo modelis. *Luminor* peržiūrėjo savo SICR vertinimą pagal rinkos praktiką ir įgyvendino išsamią kas trejus metus atliekamą kredito ciklo modelio peržiūrą. Pastarasis pasižymėjo geresne duomenų kokybe, didesniu jautrumu makroekonominiais sukrėtimams ir geresniu suderinamumu visose *Luminor* rinkose. Dėl šių patobulinimų taip pat padidėjo kitų lentelėje pateiktų scenarijų jautrumas.

Kredito rizikos vertinimas dėl finansinio turto, kuriam atlikti pakeitimai

Paprastai kiekvienu atveju, kai atliekamas finansinės priemonės pakeitimas dėl skolininko finansinių problemų, turi būti nustatytas naujas reitingas / vertinimas balais ir priskiriamas naujas PD rodiklis, ir paskola turi būti žymima kaip restruktūrizuojama, jei atitinka apibrėžtį pagal reguliavimo tikslais rengiamas ataskaitas. Todėl dėl pakeitimo paskola būtų priskiriama 2 lygiui, jei jai nustatytas restruktūrizuotos veiksnios pozicijos statusas (arba 3 lygiui, jei jai nustatytas restruktūrizuotos neveiksnios pozicijos statusas), ir (arba) paskola būtų priskiriama 2 lygiui, jei PD pokytis būtų laikomas reikšmingu. Esminio pakeitimo atveju, kai nutraukiamas turto pripažinimas ir pripažįstamas naujas turtas, naujai pripažintas turtas priskiriamas įsigytam ar suteiktam dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės (POCI) finansiniam turtui (jei jis yra dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės) arba 1 lygiui (jei jis nėra dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės).

Įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtis

Luminor nustato įsipareigojimų neįvykdymo faktą, kai kliento bet kurio reikšmingo įsipareigojimo *Luminor* įvykdymas yra pradelstas daugiau kaip 90 dienų arba tikėtina, kad klientas neįvykdys savo kreditinių įsipareigojimų *Luminor*, arba abiem šiais atvejais. Paskolų bankams atžvilgiu įsipareigojimų neįvykdymas pripažįstamas, jei mokėjimai yra pradelsti daugiau kaip 7 dienas.

Įsipareigojimo įvykdymo pradelstų dienų skaičiavimas kliento lygmeniu pradedamas tuomet, kai pradelsta suma kliento lygmeniu viršija reikšmingumo ribinę vertę. Privatiems klientams ribinė vertė yra daugiau nei 100 eurų ir daugiau nei 1 % kreditinių įsipareigojimų *Luminor*. Verslo klientams ribinė vertė yra daugiau nei 500 eurų ir daugiau nei 1 % kreditinių įsipareigojimų *Luminor*. Įsipareigojimų neįvykdymas pripažįstamas kliento lygmeniu.

Naudojami šie tikėtino kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo požymiai:

- dideli kliento finansiniai sunkumai (esami arba tikėtini);
- kreditinių įsipareigojimų būtinas restruktūrizavimas (dėl restruktūrizavimo iškart nustatomas neveiksnių pozicijų statusas);
- specifinės kredito rizikos koregavimų pripažinimas dėl reikšmingu laikomo pozicijos kredito kokybės pablogėjimo;
- *Luminor* parduoda kreditinį įsipareigojimą patirdamas reikšmingą su kreditavimu susijusį ekonominį nuostolį;
- kliento bankrotas ar panaši apsaugos priemonė;
- nekaupimo statusas;
- finansinio turto aktyviosios rinkos išnykimas dėl kliento patiriamų finansinių sunkumų;
- kreditinis sukčiavimas;
- įsipareigojimų neįvykdymą indikuojantis išorės reitingas.

Gražinimas į įsipareigojimų įvykdymo statusą yra galimas ne anksčiau kaip po 3 mėnesių, kai nebelieka jokių įsipareigojimų neįvykdymo požymių. Per tuos 3 bandomojo laikotarpio mėnesius klientas turi užtikrinti, kad mokėjimai būtų atliekami laiku. Būtino restruktūrizavimo atveju tam, kad įsipareigojimas galėtų būti laikomas įvykdomu, turi praeiti bent 1 metai nuo restruktūrizavimo priemonių pritaikymo momento ir momento, kai klientas yra laikomas pajėgiu įvykdyti po restruktūrizavimo taikomas sąlygas.

Nurašymo politika

Luminor nurašo visą finansinį turtą arba jo dalį, kuris vertinamas kaip neatgautinas, paprastai pardavus užstatą. Prieš priimdamas nurašymo sprendimą, *Luminor* įsitikina, kad nėra pagrįstų lūkesčių turtą susigrąžinti, įvertindamas teisinį pretenzijos atgautinumą ir savanoriško susigrąžinimo sprendimų galimybę, pagrįstą kliento noru ir galimybėmis patenkinti reikalavimą. Tačiau nurašymas neriboja *Luminor* susigrąžinimo priemonių. Finansinio turto, kuris buvo nurašytas per 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusius metus, bet kuriam dar vykdomas išieškojimas, sutartyse numatyta negrąžinta suma siekė 7,9 mln. eurų (2023 m. gruodžio 31 d. – 1,3 mln. eurų).

Informacija apie paskolų užtikrinimo priemones

Luminor atsižvelgia į valstybės išduotas garantijas, kitų šalių išduotas garantijas, kurios prilygsta valstybės garantijoms. Kitų asmenų (fizinį ir juridinių) išduotos garantijos, nors ir mažina riziką, laikomos nereikšmingomis. Kai pozicija užtikrinama keliomis skirtingų rūšių užtikrinimo priemonėmis, jas pripažįstant prioritetas teikiamas jų likvidumui. Vertybiniai popieriai, piniginės lėšos ir garantijos laikomi likvidžiausiomis užtikrinimo priemonėmis, mažesnio likvidumo – gyvenamosios paskirties nekilnojamasis turtas, po jo – kitas nekilnojamasis turtas. Kilnojamasis turtas, toks kaip transporto priemonės, įranga ir kitas turtas, laikomi žemiausio likvidumo priemonėmis.

OPERACINĖ RIZIKA

Operacinė rizika – tai tikimybė patirti įvairias neigiamas pasekmes (finansinius nuostolius, reputacijos praradimą, reguliavimo pasekmes ar neigiamą poveikį klientams) dėl netinkamų ar sutrikusių vidaus procesų, žmogiškojo faktoriaus klaidų, sisteminių klaidų bei sutrikimų ir išorinių įvykių. Operacinė rizika *Luminor* yra klasifikuojama į aštuonis pogrupius: informacinių ir ryšių technologijų rizika, informacijos saugumo rizika, duomenų valdymo rizika, teisinė rizika, veiklos tęstinumo ir atsparumo rizika, personalo rizika, procesų ir ataskaitų teikimo rizika, trečiųjų šalių ir užsakomųjų paslaugų rizika.

Operacinės rizikos valdymą banke reglamentuoja Operacinės rizikos valdymo standartas ir kiti panašaus pobūdžio vidiniai dokumentai bei procedūros, kuriose nustatyti reikalavimai operacinės rizikos vertinimui, valdymui, priežiūrai bei ataskaitų teikimui. Atskiri *Luminor* verslo padaliniai yra atsakingi už operacinės rizikos valdymą savo srityse, o visą šį procesą prižiūri Operacinės rizikos departamentas, kuris jame taip pat atlieka svarbų vaidmenį – nustato nukrypimus nuo *Luminor* rizikos apetito bei užtikrina, kad šie nukrypimai būtų suvaldyti veiksmingai ir be reikšmingų neigiamų pasekmių bankui, jo klientams ar kitoms suinteresuotosioms šalims. *Luminor* vadovybė yra nuolat informuojama apie esamą situaciją operacinės rizikos srityje per periodiškai ir pagal pareikalavimą rengiamas ataskaitas.

RINKOS RIZIKA

Rinkos rizika – tai rizika patirti nuostolių iš balansinių ir nebalansinių pozicijų dėl nepalankių rinkos kainų pokyčių. Svarbiausios *Luminor* rinkos rizikos dalys yra palūkanų normos rizika ir kredito maržos rizika bankinėje knygoje. *Luminor* rizikos apetitas rinkos

rizikai yra žemas. Su klientais susiję išvestinių finansinių priemonių sandoriai, kurie dažniausiai siejami su užsienio valiuta, palūkanų normomis ir biržos prekėmis, apdraudžiami sudarant tarpbankinius sandorius.

Luminor stebi ir valdo visas bankinės ir prekybos knygų rizikas. Rinkos rizikos vertė (angl. *Value at Risk*, VaR) ir kiti rizikos skaičiavimai bei rodikliai yra valdymo, limitų ir kontrolės sistemos dalis. *Luminor* prekybos knyga yra labai nedidelė – ją daugiausia sudaro mažos rizikos fiksuotų pajamų priemonės, skirtos antrinės rinkos likvidumui užtikrinti. Būdinga rizika, daugiausia jautrumas palūkanų normai ir kredito maržos rizika, yra nedidelė. Palūkanų normos rizika bankinėje knygoje taip pat vertinama pagal nepalankiausių sąlygų nuosavo kapitalo ekonominę vertę (angl. *economic value of equity*, EVE) ir nepalankiausių sąlygų grynąsias palūkanų pajamas (angl. *net interest income*, NII), siekiant užtikrinti atitiktį reguliavimo gairėms. Kredito maržos rizika yra palyginti nedidelė, nes bankinėje knygoje vyrauja mažos rizikos fiksuotų pajamų priemonės. Kasmetinius nepalankiausių sąlygų NII ir EVE pokyčius lemė neterminuotų indėlių (angl. NMD) modelio atnaujinimai, atsižvelgiant į palūkanų normų aplinkos pokyčius.

Jautrumas palūkanų normos rizikai bankinėje knygoje, mln. €	2023 m.	2024 m.
Grynosios palūkanų pajamos nepalankiausiomis sąlygomis (lygiagretus padidėjimas +200 bazinių punktų)	16,0	42,8
Nuosavo kapitalo ekonominė vertė nepalankiausiomis sąlygomis (lygiagretus padidėjimas +200 bazinių punktų)	-37,7	69,4
Grynosios palūkanų pajamos nepalankiausiomis sąlygomis (lygiagretus sumažėjimas -200 bazinių punktų) (a)	-15,9	-43,0
Nuosavo kapitalo ekonominė vertė nepalankiausiomis sąlygomis (lygiagretus sumažėjimas -200 bazinių punktų) (a)	55,0	-71,5

a. Neigiamo palūkanų normos scenarijaus apatinė riba siekė -1,5 %, remiantis EBI rekomendacijomis.

Luminor bankines operacijas daugiausia vykdo eurais. Pozicijos kitomis valiutomis yra nedidelės. Valiutos kurso rizika vertinama kaip atvirųjų pozicijų užsienio valiuta, konvertuotų į eurus taikant ECB skelbiamus valiutos kursų, nominalioji vertė. *Luminor* yra nustatęs visų užsienio valiutų limitus.

Valiutos kurso rizikos pozicija, mln. €	2023 m.	2024 m.
JAV doleriai	-0,1	-0,4
Didžiausia absoliuti visų užsienio valiutų, išskyrus JAV dolerius, pozicija	0,1	0,1
Visų pozicijų užsienio valiuta suma absoliučiąja verte, išskyrus JAV dolerius	0,3	0,3
Iš viso (a)	0,3	0,7

a. Absoliuti didesnioji vertė iš šių sumų: arba visų atvirųjų užsienio valiutų teigiamų pozicijų suma, arba neigiamų pozicijų suma.

LIKVIDUMO RIZIKA

Likvidumo rizika – tai rizika, kad bankas negalės laiku arba visa apimtimi įvykdyti savo įsipareigojimų, kai sueis jų įvykdymo terminas, dėl to nepatirdamas didelių sąnaudų. Likvidumo rizika valdoma taip, kad būtų užtikrintas nuolatinis sutartinių įsipareigojimų vykdymas. Likvidumo rizikos valdymas yra suskirstytas į vienos dienos, trumpo laikotarpio ir ilgo laikotarpio likvidumo rizikos valdymą. Ilgalaiškės likvidumo rizikos valdymas grindžiamas planuojamais ir numatomais balanso pokyčiais, finansavimo planu, taip pat numatomų būsimų pinigų srautų analize, be kita ko, atsižvelgiant į indėlių ir paskolų portfelio augimą bei galimus refinansavimo šaltinius.

Luminor naudoja įvairius likvidumo rodiklius, kurie padeda išmatuoti, stebėti ir kontroliuoti likvidumo riziką, tokius kaip padengimo likvidžiuoju turtu rodiklis (angl. *liquidity coverage ratio*, LCR), grynasis pastovaus finansavimo rodiklis (angl. *net stable funding ratio*, NSFR), vidiniai likvidumo limitai finansavimo koncentracijai, taip pat išgyvenimo termino (angl. *survival horizon*) rodiklis, kuris taikomas likvidumui testuoti nepalankiausiomis sąlygomis. *Luminor* yra nustatęs išankstinio įspėjimo rodiklius, leidžiančius laiku nustatyti nepalankias likvidumo tendencijas. Taip pat yra parengti finansavimo nenumatytais atvejais planai, skirti *Luminor* likvidumui valdyti esant likvidumo sutrikdymui. Likvidumo rizikos valdymo strategija peržiūrima bent kartą per metus arba po bet kokio reikšmingo vidaus ar išorės aplinkos pasikeitimo.

Minimalus LCR ir NSFR rodiklių limitas yra 100 proc., tačiau *Luminor* likvidumo atsarga yra didelė ir palaikomi didesni nei reguliavimo reikalavimuose nustatyti rodikliai.

ŠALIES RIZIKA

Šalies rizika – tai rizika, kad tam tikri įvykiai šalyje gali turėti neigiamos įtakos *Luminor* tiesiogiai, t. y. dėl to sumažės *Luminor* vertė, ir netiesiogiai, t. y. dėl įsipareigojančiojo asmens gebėjimo įvykdyti savo įsipareigojimus *Luminor*. Šalies limitų nustatymas reikalingas, kai *Luminor* įsigyja valstybinių įstaigų skolą, prisiima riziką, už kurią garantuoja šalies vyriausybė, arba kai nustatomi kredito limitai užsienio finansų įstaigoms. Nereikalaujama nustatyti šalių limitų pozicijoms šalyse, kurių reitingas yra AA- (*S&P, Fitch*) ar Aa3 (*Moody's*) arba aukštesnis; ES šalyse, kurių reitingas yra BBB (*S&P, Fitch*) ar Baa2 (*Moody's*) arba aukštesnis; ir *Luminor* rinkose Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje *Luminor* trims šalims buvo nustatęs 35 mln. eurų limitus, iš jų 0,2 mln. eurų buvo panaudota.

ATITIKTIES RIZIKA

Atitikties rizika – tai neigiamo poveikio rizika dėl galimos reguliavimo institucijų kritikos, tiesioginių ar netiesioginių finansinių įsipareigojimų, civilinių nuobaudų ar reputacijos praradimo dėl neatitikties arba dėl to, kad nesilaikoma įstatymų, reglamentų, organizacinių praktikos standartų ar kitų taikomų taisyklių. Atitikties rizika apima finansinių nusikaltimų riziką, elgesio riziką ir atitikties teisės aktų reikalavimams riziką. Atitikties rizikos valdymas grindžiamas tvirta atitikties kultūra, kai visos suinteresuotosios šalys jaučiasi įgaliotos ir atsakingos imtis aktyvių veiksmų, kad užtikrintų, jog *Luminor* ir toliau laikytųsi savo veiklai keliamų reikalavimų.

VERSLO MODELIO RIZIKA

Verslo modelio rizika – tai rizika neįgyvendinti strateginio ir finansinio planavimo tikslų dėl išorinių verslo rizikų ir vidinių strateginių rizikų. Verslo modelio rizika valdoma taikant strateginio ir finansinio planavimo procesus, produktų valdymą ir tinkamą produktų kainodaros sistemą, nustatant veiklos rezultatų kriterijus, kuriais skatinamas strategijos vykdymas, ir veiklos rezultatų valdymą, kuriuo siekiama nuolat stebėti ir valdyti veiklos rezultatus.

MODELIO RIZIKA

Modelio rizika – tai neigiamo poveikio kapitalo pakankamumui, finansiniams nuostoliams, prasto verslo ar strateginių sprendimų priėmimo rizika, kylanti dėl netinkamų ar nekokybiškų kiekybinių modelių naudojimo. *Luminor* modelio rizikos periodinis patvirtinimas ir aktyvus modelio rizikos valdymas vykdomas pagal vidaus taisyklėse nustatytus principus.

KAPITALO VALDYMAS

Kapitalas valdomas taip, kad visada atitiktų minimalius kapitalo, reguliavimo rezervus ir lūkesčius bei likvidumo reikalavimus. Kapitalą sudaro 1 lygio nuosavas kapitalas (CET 1) ir 2 lygio kapitalas, kurie 2024 m. gruodžio 31 d. siekė atitinkamai 1 477,8 mln. eurų ir 1 676,9 mln. eurų (2023 m. gruodžio 31 d. – 1 441,3 mln. eurų). *Luminor* taiko standartizuotą metodą, siekdamas įvertinti rizikos pozicijų sumą kredito ir rinkos rizikas. Rizikos pozicijų suma operacinės rizikos tikslais apskaičiuojama taikant bazinio indikatorius metodą (angl. *basic indicator approach*). Remiantis pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams pateikta vidinė informacija, *Luminor* dabartiniu ir ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais laikėsi išorės kapitalo reikalavimų.

Kapitalo reikalavimai ir ištekliai

% Rizikos pozicijų suma	2023 12 31			2024 12 31		
	CET1	1 lygis	Iš viso	CET1	1 lygis	Iš viso
Bendras 1 lygio nuosavas kapitalas	4,50	4,50	4,50	4,50	4,50	4,50
Papildomas 1 lygis	-	1,50	1,50	-	1,50	1,50
2 lygis	-	-	2,00	-	-	2,00
2 ramsčio reikalavimas	1,24	1,65	2,20	1,41	1,88	2,50
SREP kapitalo reikalavimas	5,74	7,65	10,20	5,91	7,88	10,50
Kapitalo apsaugos rezervas	2,50	2,50	2,50	2,50	2,50	2,50
O-SII kapitalo rezervas	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
Sisteminės rizikos rezervas	0,27	0,27	0,27	0,28	0,28	0,28
Anticiklinis rezervas	0,83	0,83	0,83	0,96	0,96	0,96
Jungtinio rezervo reikalavimas	5,60	5,60	5,60	5,74	5,74	5,74
Bendrasis kapitalo reikalavimas	11,33	13,25	15,80	11,64	13,61	16,24
2 ramsčio rekomendacijos	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50
Teisės aktuose numatyti lūkesčiai	12,83	14,75	17,30	13,14	15,11	17,74
Kapitalo ištekliai	20,42	20,42	20,42	20,15	20,15	22,87

3. Grynosios palūkanų ir panašios pajamos

Mln. €	2023 m.	2024 m.
Paskolos klientams amortizuota savikaina (a)	536,0	566,3
Lėšos centriniuose bankuose	91,9	113,0
Skolos vertybiniai popieriai amortizuota savikaina (a)	21,5	29,5
Lėšos bankuose	1,1	0,6
Palūkanų pajamos, apskaičiuotos taikant efektyviosios palūkanų normos metodą	650,5	709,4
Finansinė nuoma (lizingas)	88,4	90,2
Kita (a)	1,1	2,2
Kitos panašios pajamos	89,5	92,4
Palūkanų ir kitos panašios pajamos	740,0	801,8
Paskolos ir indėliai kredito įstaigose	-1,5	-7,1
Klientų indėliai	-101,8	-171,5
Išleisti skolos vertybiniai popieriai	-55,5	-59,4
Nuostoliai iš apsidraudimo veiklos	-38,8	-45,5
Įnašai į indėlių garantijų fondą	-10,3	-9,9
Kita	-0,6	-0,7
Palūkanų sąnaudos	-208,5	-294,1
Iš viso	531,5	507,7

a. Taip pat žr. 1 pastabą skyriuje „Pateikimo pakeitimai“.

4. Grynosios paslaugų ir komisinių pajamos

Mln. €	2023 m.			2024 m.		
	Pajamos	Sąnaudos	Skirtumas	Pajamos	Sąnaudos	Skirtumas
Kortelės	43,5	-22,4	21,1	45,0	-22,5	22,5
Kredito produktai	6,7	-2,1	4,6	5,5	-1,7	3,8
Kasdienės bankininkystės planai	19,4	-	19,4	19,8	-	19,8
Indėlių produktai ir grynujų pinigų valdymas	14,3	-3,1	11,2	13,7	-3,2	10,5
Draudimas	3,8	0,0	3,8	4,1	-	4,1
Investicijos	5,7	-1,7	4,0	4,9	-1,8	3,1
Pensijos	8,9	-0,8	8,1	15,5	-1,8	13,7
Prekybos finansavimas	11,4	-	11,4	10,9	0,0	10,9
Kita	1,1	-0,1	1,0	1,2	0,0	1,2
Iš viso	114,8	-30,2	84,6	120,6	-31,0	89,6

Paslaugų ir komisinių pajamos pagal pripažinimo tipą

Mln. €	2023 m.			2024 m.		
	Per laikotarpį	Tam tikru momentu	Iš viso	Per laikotarpį	Tam tikru momentu	Iš viso
Kortelės	8,3	35,2	43,5	2,3	42,7	45,0
Kredito produktai	1,6	5,1	6,7	1,3	4,2	5,5
Kasdienės bankininkystės planai	19,4	-	19,4	19,8	-	19,8
Indėlių produktai ir grynujų pinigų valdymas	3,7	10,6	14,3	3,2	10,5	13,7
Draudimas	-	3,8	3,8	-	4,1	4,1
Investicijos	2,9	2,8	5,7	3,1	1,8	4,9
Pensijos	8,9	-	8,9	15,5	-	15,5
Prekybos finansavimas	10,8	0,6	11,4	10,4	0,5	10,9
Kita	0,1	1,0	1,1	0,0	1,2	1,2
Iš viso	55,7	59,1	114,8	55,6	65,0	120,6

5. Grynosios pajamos iš finansinių straipsnių

Mln. €	2023 m.	2024 m.
Išvestinės finansinės priemonės	1,9	23,5
Finansinis turtas ir įsipareigojimai, laikomi prekybai (a)	13,7	14,3
Finansinis turtas ir įsipareigojimai, vertinami tikrąja verte, kurios pasikeitimai pripažįstami pelnu arba nuostoliais	1,1	1,6
Investicijos į skolos vertybinius popierius, priskirtus prie vertinamų tikrąja verte, kurių pasikeitimas pripažįstamas pelnu ar nuostoliais	7,0	6,6
Bendras grynasis pelnas iš finansinių priemonių, vertinamų tikrąja verte	23,7	46,0
Grynasis pelnas (nuostolis) iš užsienio valiutos keitimo skirtumų	11,2	-13,4
Iš viso	34,9	32,6
a. iš jų neatidėliotinų valiutos keitimo sandorių	12,4	13,4
b. Taip pat žr. 1 pastabą skyriuje „Pateikimo pakeitimai“.		

6. Personalo išlaikymo sąnaudos

Mln. €	2023 m.	2024 m.
Darbo užmokestis	-109,0	-121,6
Socialinio draudimo įmokos	-17,8	-19,6
Netiesioginės personalo išlaikymo sąnaudos (atranka, mokymai)	-4,1	-5,7
Įmokos į pensijų fondus	-0,4	-0,5
Iš viso	-131,3	-147,4
Socialinio draudimo įmokos apima įmokas į valstybinius pensijų fondus. Luminor bankas neturi teisinio ar konstruktyvaus įsipareigojimo atlikti pensijų ar kitus panašius mokėjimus, išskyrus socialinio draudimo įmokas.		

7. Kitos administracinės sąnaudos

Mln. €	2023 m.	2024 m.
Susijusios su informacinėmis technologijomis	-98,9	-114,3
Konsultacijų ir profesinių paslaugų sąnaudos	-54,6	-15,9
Reklamos ir rinkodaros sąnaudos	-8,6	-8,2
Nekilnojamasis turtas	-3,3	-3,1
Mokesčiai ir rinkliavos	-1,3	2,1
Kita (a)	-25,9	-35,6
Iš viso	-192,6	-175,0
iš jų <i>PwC</i> : Šių konsoliduotųjų finansinių ataskaitų auditas	0,3	0,3
Kitos paslaugos, įskaitant patronuojamųjų įmonių finansinių ataskaitų auditą	0,4	0,5

Be įstatymų nustatyto audito, *PwC* teikė papildomas paslaugas, kurių reikalaujama pagal Baltijos valstybių teisės aktus, ir kitas paslaugas, kurias yra leidžiama teikti pagal Estijos Respublikos auditorių veiklos įstatymą ir kitus ES bei nacionalinius teisės aktus ir reglamentus.

a. Taip pat žr. 1 pastabą skyriuje „Pateikimo pakeitimai“.

8. Bankų mokesčiai ir įmokos į pertvarkymo fondą

Mln. €	2023 m.	2024 m.
Latvijos bankų mokestis	-	-27,7
Lietuvos bankų mokestis	-30,1	-5,7
Įmokos į pertvarkymo fondą	-3,4	-
Iš viso	-33,5	-33,4

Taip pat žr. 1 pastabą skyriuose „Pateikimo pakeitimai“ ir „Laikinieji bankų mokesčiai“.

9. Grynieji pinigai ir lėšos centriniuose bankuose

Mln. €	2023 12 31	2024 12 31
Grynieji pinigai	105,4	120,4
Lėšos centriniuose bankuose	2 963,7	2 985,9
Iš viso	3 069,1	3 106,3

Taip pat žr. 1 pastabą skyriuje „Pateikimo pakeitimai“.

10. Skolos vertybiniai popieriai

Pagal skolininko tipą ir vertinimą pagal 9-ąjį TFAS

Mln. €	Valdžios institucijos	Kredito įstaigos	Finansų įstaigos	Įmonės	Iš viso
2023 m. gruodžio 31 d.					
AC	1 074,4	109,6	7,1	104,2	1 295,3
FVTPLD	152,7	22,7	-	-	175,4
FVTPLM	13,7	0,0	4,7	-	18,4
FVTOCI	2,7	-	-	-	2,7
Iš viso	1 243,5	132,3	11,8	104,2	1 491,8

2024 m. gruodžio 31 d.

AC	1 236,3	165,3	4,9	104,6	1 511,1
FVTPLD	115,8	16,9	-	-	132,7
FVTPLM	18,9	0,0	3,2	1,4	23,5
FVTOCI	2,9	-	-	-	2,9
Iš viso	1 373,9	182,2	8,1	106,0	1 670,2

Visas portfelis priskiriamas 1 lygiui ir visa 2024 m. pabaigoje pripažinta TKN suma siekė 1,0 mln. eurų (2023 m. – 1,0 mln. eurų).

Luminor perka išvestines priemones (palūkanų normos apsikeitimo sandorius), siekdamas ekonominiu požiūriu apsidrausti skolos vertybinius popierius nuo palūkanų normos rizikos, kuri turi įtakos tikrajai vertei. Išvestinės finansinės priemonės apskaitomos prekybos portfelyje tikrąja verte, kurios pasikeitimai pripažįstami pelnu arba nuostoliais. Siekiant išvengti apskaitos neatitikčių arba jas labai sumažinti, dalis skolos vertybinių popierių portfelio vertinama FVTPL. Skolos vertybinių popierių, įvertintų FVTPL, didžiausia kredito rizika lygi jų apskaitinei vertei. Tikrosios vertės pokyčio dalis, priskiriama kredito rizikos komponentui, yra nereikšminga. Šių vertybinių popierių kredito rizikos lygis yra žemas (visi jie *Fitch* ir (arba) *Standard & Poor's* įvertinti nuo AAA iki A).

11. Paskolos klientams

Mln. €	2023 12 31	2024 12 31
Fiziniai asmenys	5 941,6	6 112,2
Įmonės	4 181,4	4 023,5
Finansų įstaigos	190,9	191,7
Viešasis sektorius	188,9	208,0
Iš viso	10 502,8	10 535,4
iš jų paskolos, įkeistos kaip padengtųjų obligacijų užstatas (taip pat žr. 17 pastabą „Išleisti skolos vertybiniai popieriai“)	1 050,0	963,2
Pagal kliento registracijos šalį		
Estija, Latvija ir Lietuva	10 353,9	10 398,8
Likusi Europos Sąjungos dalis	123,0	112,4
Kitos	25,9	24,2
Iš viso	10 502,8	10 535,4
Taip pat žr. 1 pastabą skyriuje „Pateikimo pakeitimai“.		

Paskolos klientams pagal lygį ir tipą

Mln. €

Min. €	Bendroji balansinė vertė				Atidėjiniai kredito nuostoliams				Iš viso
	1 lygis	2	3	Iš viso	1 lygis	2	3	Iš viso	
2023 m. gruodžio 31 d.									
Būsto paskolos	4 903,0	197,4	63,8	5 164,2	-11,6	-15,0	-14,3	-40,9	5 123,3
Lizingas	402,1	27,1	2,9	432,1	-1,8	-1,3	-0,7	-3,8	428,3
Vartojimo paskolos, kortelės	116,9	11,2	0,8	128,9	-0,8	-0,8	-0,3	-1,9	127,0
Kita	209,8	49,7	9,1	268,6	-1,2	-1,5	-2,9	-5,6	263,0
Fiziniai asmenys	5 631,8	285,4	76,6	5 993,8	-15,4	-18,6	-18,2	-52,2	5 941,6
Paskolos	1 918,4	1 043,3	99,4	3 061,1	-5,7	-19,0	-28,4	-53,1	3 008,0
Lizingas	843,1	118,4	24,5	986,0	-3,0	-3,2	-8,0	-14,2	971,8
Faktoringas	174,1	27,3	1,5	202,9	-0,3	-0,2	-0,8	-1,3	201,6
Įmonės	2 935,6	1 189,0	125,4	4 250,0	-9,0	-22,4	-37,2	-68,6	4 181,4
Finansų įstaigos	139,7	52,2	0,1	192,0	-0,1	-1,0	0,0	-1,1	190,9
Viešasis sektorius	189,0	-	0,1	189,1	-0,1	-	-0,1	-0,2	188,9
Iš viso	8 896,1	1 526,6	202,2	10 624,9	-24,6	-42,0	-55,5	-122,1	10 502,8
2024 m. gruodžio 31 d.									
Būsto paskolos	5 108,2	161,4	49,0	5 318,6	-4,0	-12,1	-9,5	-25,6	5 293,0
Lizingas	400,5	23,7	3,7	427,9	-1,6	-1,4	-1,3	-4,3	423,6
Vartojimo paskolos, kortelės	125,4	7,5	1,0	133,9	-0,7	-0,8	-0,5	-2,0	131,9
Kita	235,9	25,0	7,0	267,9	-0,7	-1,2	-2,3	-4,2	263,7
Fiziniai asmenys	5 870,0	217,6	60,7	6 148,3	-7,0	-15,5	-13,6	-36,1	6 112,2
Paskolos	2 297,0	572,9	102,9	2 972,8	-8,7	-12,7	-30,3	-51,7	2 921,1
Lizingas	789,2	105,0	23,6	917,8	-3,5	-4,6	-8,2	-16,3	901,5
Faktoringas	194,6	6,7	0,1	201,4	-0,4	0,0	-0,1	-0,5	200,9
Įmonės	3 280,8	684,6	126,6	4 092,0	-12,6	-17,3	-38,6	-68,5	4 023,5
Finansų įstaigos	167,6	25,0	0,0	192,6	-0,3	-0,6	0,0	-0,9	191,7
Viešasis sektorius	208,1	0,0	-	208,1	-0,1	0,0	-	-0,1	208,0
Iš viso	9 526,5	927,2	187,3	10 641,0	-20,0	-33,4	-52,2	-105,6	10 535,4

Paskolos klientams, įmonėms pagal lygį ir sektorių

Mln. €

Min. €	Bendroji balansinė vertė				Atidėjiniai kredito nuostoliams				Iš viso
	1 lygis	2	3	Iš viso	1 lygis	2	3	Iš viso	
2023 m. gruodžio 31 d.									
Nekilnojamojo turto operacijos	963,2	316,5	7,9	1 287,6	-2,9	-5,5	-0,9	-9,3	1 278,3
Didmena ir mažmena	312,2	320,2	3,5	635,9	-0,9	-1,4	-2,2	-4,5	631,4
Gamyba	328,9	173,0	16,7	518,6	-0,7	-3,3	-10,8	-14,8	503,8
Transportavimas ir sandėliavimas	212,9	37,1	14,9	264,9	-0,8	-0,5	-4,2	-5,5	259,4
Žemės ūkis, miškininkystė, žuvininkystė	292,2	58,6	16,9	367,7	-0,7	-1,4	-6,6	-8,7	359,0
Statyba	158,0	84,0	11,5	253,5	-0,6	-2,8	-8,1	-11,5	242,0
Administracinės ir pagalbinės paslaugos	240,5	57,4	1,9	299,8	-1,0	-1,3	-0,7	-3,0	296,8
Profesinė, mokslinė, techninė veikla	70,3	56,7	0,6	127,6	-0,5	-2,5	-0,3	-3,3	124,3
Elektra, dujos, garas ir oro kondicionavimas	173,4	13,9	1,0	188,3	-0,3	-0,1	-0,7	-1,1	187,2
Kita	184,0	71,6	50,5	306,1	-0,6	-3,6	-2,7	-6,9	299,2
Iš viso	2 935,6	1 189,0	125,4	4 250,0	-9,0	-22,4	-37,2	-68,6	4 181,4
2024 m. gruodžio 31 d.									
Nekilnojamojo turto operacijos	1 009,5	191,3	5,7	1 206,5	-2,9	-2,3	-1,3	-6,5	1 200,0
Didmena ir mažmena	422,3	113,7	9,2	545,2	-1,5	-2,4	-5,4	-9,3	535,9
Gamyba	421,0	115,1	9,4	545,5	-1,4	-3,0	-5,0	-9,4	536,1
Transportavimas ir sandėliavimas	172,3	24,2	8,5	205,0	-0,7	-1,4	-3,1	-5,2	199,8
Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė	259,8	64,3	11,2	335,3	-1,0	-3,6	-3,6	-8,2	327,1
Statyba	189,6	41,7	2,9	234,2	-0,8	-2,3	-1,2	-4,3	229,9
Administracinės ir pagalbinės paslaugos	250,9	42,6	7,5	301,0	-1,3	-1,2	-1,7	-4,2	296,8
Profesinė, mokslinė, techninė veikla	98,7	50,0	0,8	149,5	-0,5	-0,6	-0,3	-1,4	148,1
Elektra, dujos, garas ir oro kondicionavimas	226,5	9,9	0,1	236,5	-1,5	-0,1	-0,1	-1,7	234,8
Kita	230,2	31,8	71,3	333,3	-1,0	-0,4	-16,9	-18,3	315,0
Iš viso	3 280,8	684,6	126,6	4 092,0	-12,6	-17,3	-38,6	-68,5	4 023,5

Investicijos į finansinę nuomą

Mln. €	Pirmais metais	Antrais metais	Trečiais metais	Ketvirtais metais	Penktais metais	Daugiau nei 5 m.	Iš viso
2023 m. gruodžio 31 d.							
Investicijos bendroji vertė	478,5	443,1	334,3	228,2	125,9	20,9	1 630,9
Neuždirbtos būsimos finansinės pajamos	-70,1	-54,2	-32,3	-16,3	-5,5	-1,3	-179,7
Iš viso	408,4	388,9	302,0	211,9	120,4	19,6	1 451,2
2024 m. gruodžio 31 d.							
Investicijos bendroji vertė	470,5	400,9	293,0	188,7	122,4	19,0	1 494,5
Neuždirbtos būsimos finansinės pajamos	-51,8	-39,2	-23,1	-11,4	-4,3	-0,8	-130,6
Iš viso	418,7	361,7	269,9	177,3	118,1	18,2	1 363,9

Tikėtini kredito nuostoliai

Mln. €	2023 m.	2024 m.
Tikėtini kredito nuostoliai	-23,5	-0,8
Atidėjiniai	-9,6	2,3
Iš viso	-33,1	1,5

3 lygio paskolos klientams pagal kliento tipą ir užstato vertę

Mln. €	2023 12 31			2024 12 31		
	Fiziniai asmenys	Įmonės	Iš viso	Fiziniai asmenys	Įmonės	Iš viso
Paskolos, nevysiškai užtikrintos įkaitu	8,8	20,9	29,7	5,0	46,0	51,0
Paskolos, visiškai užtikrintos įkaitu	67,8	104,7	172,5	55,7	80,6	136,3
Bendroji balansinė vertė	76,6	125,6	202,2	60,7	126,6	187,3
Atidėjiniai kredito nuostoliams	-18,2	-37,3	-55,5	-13,6	-38,6	-52,2
Iš viso	58,4	88,3	146,7	47,1	88,0	135,1
iš jų POCl	5,4	2,3	7,7	4,9	-	4,9
Užtikrinimo priemonių tikroji vertė						
Paskolos, nevysiškai užtikrintos įkaitu	6,2	14,0	20,2	3,8	25,4	29,2
Paskolos, visiškai užtikrintos įkaitu	66,2	100,8	167,0	54,1	77,9	132,0
Iš viso	72,4	114,8	187,2	57,9	103,3	161,2
iš jų POCl	6,0	2,4	8,4	5,3	-	5,3

**Paskolos klientams pagal lygį, tipą ir rizikos kategoriją
(tęsinys kitame puslapyje)**

Mln. €	2023 12 31				2024 12 31			
	1 lygis	2	3	Iš viso	1 lygis	2	3	Iš viso
Fiziniai asmenys								
Būsto paskolos								
Žema rizika	4 274,9	32,1	-	4 307,0	4 532,8	8,2	-	4 541,0
Vidutinė rizika	590,7	24,6	-	615,3	524,1	14,5	-	538,6
Aukšta rizika	37,4	140,7	-	178,1	51,3	138,7	-	190,0
Išsipareigojimų neįvykdymas	-	-	63,8	63,8	-	-	49,0	49,0
Bendroji balansinė vertė	4 903,0	197,4	63,8	5 164,2	5 108,2	161,4	49,0	5 318,6
Lizingas								
Žema rizika	187,4	0,0	-	187,4	197,9	0,1	-	198,0
Vidutinė rizika	189,8	14,6	-	204,4	184,2	9,6	-	193,8
Aukšta rizika	24,9	12,5	-	37,4	18,4	14,0	-	32,4
Išsipareigojimų neįvykdymas	-	-	2,9	2,9	-	-	3,7	3,7
Bendroji balansinė vertė	402,1	27,1	2,9	432,1	400,5	23,7	3,7	427,9
Vartojimo paskolos, kortelės								
Žema rizika	69,0	1,2	-	70,2	73,5	0,1	-	73,6
Vidutinė rizika	44,1	5,1	-	49,2	48,6	2,5	-	51,1
Aukšta rizika	3,8	4,9	-	8,7	3,3	4,9	-	8,2
Išsipareigojimų neįvykdymas	-	-	0,8	0,8	-	-	1,0	1,0
Bendroji balansinė vertė	116,9	11,2	0,8	128,9	125,4	7,5	1,0	133,9
Kita								
Žema rizika	116,6	1,8	-	118,4	125,5	0,3	-	125,8
Vidutinė rizika	90,0	31,5	-	121,5	107,2	7,2	-	114,4
Aukšta rizika	3,2	16,4	-	19,6	3,2	17,5	-	20,7
Išsipareigojimų neįvykdymas	-	-	9,1	9,1	0,0	-	7,0	7,0
Bendroji balansinė vertė	209,8	49,7	9,1	268,6	235,9	25,0	7,0	267,9

Paskolos klientams pagal lygį, tipą ir rizikos kategoriją
(tęsinys iš ankstesnio puslapio)

Mln. €

	2023 12 31				2024 12 31			
	1 lygis	2	3	Iš viso	1 lygis	2	3	Iš viso
Įmonės								
Paskolos								
Žema rizika	759,4	197,3	-	956,7	779,3	4,7	-	784,0
Vidutinė rizika	1 152,7	554,8	-	1 707,5	1 512,4	410,9	-	1 923,3
Aukšta rizika	6,3	291,2	-	297,5	5,3	157,3	-	162,6
Įsipareigojimų neįvykdymas	-	-	99,4	99,4	-	-	102,9	102,9
Bendroji balansinė vertė	1 918,4	1 043,3	99,4	3 061,1	2 297,0	572,9	102,9	2 972,8
Lizingas								
Žema rizika	214,9	1,8	-	216,7	184,3	0,5	-	184,8
Vidutinė rizika	611,6	58,3	-	669,9	588,0	41,6	-	629,6
Aukšta rizika	16,6	58,3	-	74,9	16,9	62,9	-	79,8
Įsipareigojimų neįvykdymas	-	-	24,5	24,5	-	-	23,6	23,6
Bendroji balansinė vertė	843,1	118,4	24,5	986,0	789,2	105,0	23,6	917,8
Faktoringas								
Žema rizika	120,9	1,6	-	122,5	94,0	0,2	-	94,2
Vidutinė rizika	52,8	19,7	-	72,5	100,5	1,5	-	102,0
Aukšta rizika	0,4	6,0	-	6,4	0,1	5,0	-	5,1
Įsipareigojimų neįvykdymas	-	-	1,5	1,5	-	-	0,1	0,1
Bendroji balansinė vertė	174,1	27,3	1,5	202,9	194,6	6,7	0,1	201,4
Finansų įstaigos								
Žema rizika	132,7	4,7	-	137,4	150,2	-	-	150,2
Vidutinė rizika	6,7	47,3	-	54,0	17,4	24,8	-	42,2
Aukšta rizika	0,3	0,2	-	0,5	0,0	0,2	-	0,2
Įsipareigojimų neįvykdymas	-	-	0,1	0,1	-	-	0,0	0,0
Bendroji balansinė vertė	139,7	52,2	0,1	192,0	167,6	25,0	0,0	192,6
Viešasis sektorius								
Žema rizika	189,0	-	-	189,0	208,1	0,0	-	208,1
Vidutinė rizika	-	-	-	-	-	-	-	-
Aukšta rizika	-	-	-	-	-	-	-	-
Įsipareigojimų neįvykdymas	-	-	0,1	0,1	-	-	-	-
Bendroji balansinė vertė	189,0	-	0,1	189,1	208,1	0,0	-	208,1
Iš viso								
Žema rizika	6 064,8	240,5	-	6 305,3	6 345,6	14,1	-	6 359,7
Vidutinė rizika	2 738,4	755,9	-	3 494,3	3 082,4	512,6	-	3 595,0
Aukšta rizika	92,9	530,2	-	623,1	98,5	400,5	-	498,5
Įsipareigojimų neįvykdymas	-	-	202,2	202,2	-	-	187,3	187,8
Bendroji balansinė vertė	8 896,1	1 526,6	202,2	10 624,9	9 526,5	927,2	187,3	10 641,0
iš jų POCI	-	6,7	1,3	8,0	-	4,1	1,0	5,1

Paskolų klientams ir atidėjinių kredito nuostoliams pokytis

Sudarydamas šias pokyčių lenteles, *Luminor* įvertino lygius ataskaitinės datos metu. Tai atspindi pervedimai tarp lygių. Pokyčiai tarp lygių vertinami ataskaitinio laikotarpio pradžioje.

Paskolų klientams ir atidėjinių kredito nuostoliams pokytis pagal lygį

Mln. €	2023 m.				2024 m.			
	1 lygis	2	3	Iš viso	1 lygis	2	3	Iš viso
Bendroji balansinė vertė								
Likutis laikotarpio pradžioje	9 205,0	1 637,7	133,4	10 976,1	8 896,1	1 526,6	202,2	10 624,9
Perkėlimai į 1 lygį	387,6	-387,1	-0,5	0,0	527,4	-526,0	-1,4	0,0
Perkėlimai į 2 lygį	-866,9	900,2	-33,3	0,0	-392,1	418,1	-26,0	0,0
Perkėlimai į 3 lygį	-56,5	-98,6	155,1	0,0	29,8	-65,7	95,5	0,0
Suteiktos	2 007,1	-	-	2 007,1	2 082,1	-	-	2 082,1
Turtas, kurio pripažinimas buvo nutrauktas arba kuris buvo grąžintas	-1 780,2	-525,6	-49,7	-2 355,5	-1 557,2	-425,8	-65,7	-2 048,7
Pokytis	-308,9	-111,1	71,6	-348,4	630,4	-599,4	2,4	33,4
Nurašymai, susigrąžinimai ir kt.	-	-	-2,8	-2,8	-	-	-17,3	-17,3
Likutis laikotarpio pabaigoje	8 896,1	1 526,6	202,2	10 624,9	9 526,5	927,2	187,3	10 641,0
iš jų POCl	-	6,7	1,3	8,0	-	4,1	1,0	5,1
Atidėjiniai kredito nuostoliams								
Likutis laikotarpio pradžioje	-27,1	-31,0	-43,3	-101,4	-24,6	-42,0	-55,5	-122,1
Perkėlimai į 1 lygį	-6,7	6,6	0,1	0,0	-10,7	10,5	0,2	0,0
Perkėlimai į 2 lygį	5,7	-12,2	6,5	0,0	4,7	-9,9	5,2	0,0
Perkėlimai į 3 lygį	4,5	3,3	-7,8	0,0	2,8	5,9	-8,7	0,0
Suteiktos	-13,4	-	-	-13,4	-12,4	-	-	-12,4
Turtas, kurio pripažinimas buvo nutrauktas arba kuris buvo grąžintas	2,5	5,0	5,5	13,0	0,6	0,9	0,8	2,3
TKN prielaidų, lygių ir kt. pokyčiai	9,9	-13,7	-19,3	-23,1	19,6	1,2	-11,5	9,3
Pokytis	2,5	11,0	-15,0	-23,5	4,6	8,6	-14,0	-0,8
Nurašymai, susigrąžinimai ir kt.	-	-	2,8	2,8	-	-	17,3	17,3
Likutis laikotarpio pabaigoje	-24,6	-42,0	-55,5	-122,1	-20,0	-33,4	-52,2	-105,6
iš jų POCl	-	-0,1	-0,2	-0,3	-	-0,1	-0,2	-0,3

Paskolų klientams, fiziniams asmenims, būsto paskolų ir atidėjinių kredito nuostoliams pokytis pagal lygį

Mln. €

2023 m.

2024 m.

	1 lygis	2	3	Iš viso	1 lygis	2	3	Iš viso
Bendroji balansinė vertė								
Likutis laikotarpio pradžioje	4 842,6	232,7	33,2	5 108,5	4 903,0	197,4	63,8	5 164,2
Perkėlimai į 1 lygį	71,0	-70,8	-0,2	0,0	87,0	-86,4	-0,6	0,0
Perkėlimai į 2 lygį	-90,2	94,1	-3,9	0,0	-70,1	89,9	-19,8	0,0
Perkėlimai į 3 lygį	-13,3	-31,4	44,7	0,0	-4,4	-14,0	18,4	0,0
Suteiktos	616,7	-	-	616,7	712,6	-	-	712,6
Turtas, kurio pripažinimas buvo nutrauktas arba kuris buvo grąžintas	-523,8	-27,2	-9,4	-560,4	-519,9	-25,5	-10,8	-556,2
Pokytis	60,4	-35,3	31,2	56,3	205,2	-36,0	-12,8	156,4
Nurašymai, susigrąžinimai ir kt.	-	-	-0,6	-0,6	-	-	-2,0	-2,0
Likutis laikotarpio pabaigoje	4 903,0	197,4	63,8	5 164,2	5 108,2	161,4	49,0	5 318,6
iš jų POCI	-	3,5	0,9	4,4	-	4,0	1,4	5,4
Atidėjiniai kredito nuostoliams								
Likutis laikotarpio pradžioje	-10,4	-10,6	-8,0	-29,0	-11,6	-15,0	-14,3	-40,9
Perkėlimai į 1 lygį	-2,7	2,6	0,1	0,0	-5,5	5,5	0,0	0,0
Perkėlimai į 2 lygį	0,7	-1,3	0,6	0,0	0,5	-4,5	4,0	0,0
Perkėlimai į 3 lygį	0,6	2,4	-3,0	0,0	0,2	1,7	-1,9	0,0
Suteiktos	-1,2	-	-	-1,2	-1,0	-	-	-1,0
Turtas, kurio pripažinimas buvo nutrauktas arba kuris buvo grąžintas	0,2	0,6	0,7	1,5	0,3	0,9	1,2	2,4
TKN prielaidų, lygių ir kt. pokyčiai	1,2	-8,7	-5,3	-12,8	13,1	-0,7	-0,5	11,9
Pokytis	-1,2	-4,4	-6,9	-12,5	7,6	2,9	2,8	13,3
Nurašymai, susigrąžinimai ir kt.	-	-	0,6	0,6	-	-	2,0	2,0
Likutis laikotarpio pabaigoje	-11,6	-15,0	-14,3	-40,9	-4,0	-12,1	-9,5	-25,6
iš jų POCI	-	-0,1	-0,1	-0,2	-	-	-0,2	-0,2

Paskolų klientams, įmonėms bei paskolų ir atidėjinių kredito nuostoliams pokytis pagal lygį
Mln. €

	2023 m.				2024 m.			
	1 lygis	2	3	Iš viso	1 lygis	2	3	Iš viso
Bendroji balansinė vertė								
Likutis laikotarpio pradžioje	2 200,6	1 025,5	72,7	3 298,8	1 918,4	1 043,3	99,4	3 061,1
Perkėlimai į 1 lygį	163,6	-163,6	0,0	0,0	354,3	-354,3	0,0	0,0
Perkėlimai į 2 lygį	-574,2	602,1	-27,9	0,0	-192,5	195,1	-2,6	0,0
Perkėlimai į 3 lygį	-12,7	-58,5	71,2	0,0	-7,1	-41,6	48,7	0,0
Suteiktos	579,8	0,0	0,0	579,8	619,7	0,0	0,0	619,7
Turtas, kurio pripažinimas buvo nutrauktas arba kuris buvo grąžintas	-438,7	-362,2	-14,8	-815,7	-395,8	-269,6	-27,8	-693,2
Pokytis	-282,2	17,8	28,5	-235,9	378,6	-470,4	18,3	-73,5
Nurašymai, susigrąžinimai ir kt.	-	-	-1,8	-1,8	-	-	-14,8	-14,8
Likutis laikotarpio pabaigoje	1 918,4	1 043,3	99,4	3 061,1	2 297,0	572,9	102,9	2 972,8
iš jų POCI	-	2,2	-	2,2	-	0,6	-	0,6
Atidėjiniai kredito nuostoliams								
Likutis laikotarpio pradžioje	-8,4	-13,7	-24,4	-46,5	-5,7	-19,0	-28,4	-53,1
Perkėlimai į 1 lygį	-1,7	1,7	0,0	0,0	-3,1	3,1	0,0	0,0
Perkėlimai į 2 lygį	3,2	-8,4	5,2	0,0	2,6	-2,9	0,3	0,0
Perkėlimai į 3 lygį	0,3	0,3	-0,6	0,0	0,5	3,3	-3,8	0,0
Suteiktos	-4,2	-	-	-4,2	-5,7	-	-	-5,7
Turtas, kurio pripažinimas buvo nutrauktas arba kuris buvo grąžintas	1,2	3,5	1,4	6,1	0,9	3,4	1,0	5,3
TKN prielaidų, lygių ir kt. pokyčiai	3,9	-2,4	-11,8	-10,3	1,8	-0,6	-14,2	-13,0
Pokytis	2,7	-5,3	-5,8	-8,4	-5,7	-19,0	-28,4	-53,1
Nurašymai, susigrąžinimai ir kt.	-	-	1,8	1,8	-	-	14,8	14,8
Likutis laikotarpio pabaigoje	-5,7	-19,0	-28,4	-53,1	-8,7	-12,7	-30,3	-51,7
iš jų POCI	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	0,0

Paskolos klientams pagal užstatą ir tipą
Mln. €

Mln. €	Neužtikrin- tosios paskolos	Užtikrintosios paskolos			Iš viso	
		Gyvena- mosios paskirties Nekilno- jamasis turtas	Kitas Nekilno- jamasis turtas	Kitos užtikri- nimo priemonės		
2023 m. gruodžio 31 d.						
Būsto paskolos	29,8	5 104,0	26,2	4,2	5 134,4	5 164,2
Lizingas	14,2	0,0	0,0	417,9	417,9	432,1
Vartojimo paskolos, kortelės	121,3	0,4	0,0	7,2	7,6	128,9
Kita	11,9	142,1	74,8	39,8	256,7	268,6
Fiziniai asmenys	177,2	5 246,5	101,0	469,1	5 816,6	5 993,8
Paskolos	471,7	64,1	2 026,5	498,8	2 589,4	3 061,1
Lizingas	55,7	0,0	0,1	930,2	930,3	986,0
Faktoringas	202,9	0,0	0,0	0,0	0,0	202,9
Įmonės	730,3	64,1	2 026,6	1 429,0	3 519,7	4 250,0
Finansų įstaigos	1,8	0,1	170,5	19,6	190,2	192,0
Viešasis sektorius	141,4	0,0	13,9	33,8	47,7	189,1
Iš viso	1 050,7	5 310,7	2 312,0	1 951,5	9 574,2	10 624,9
2024 m. gruodžio 31 d.						
Būsto paskolos	23,6	5 267,4	25,4	2,2	5 295,0	5 318,6
Lizingas	30,1	-	-	397,8	397,8	427,9
Vartojimo paskolos, kortelės	127,3	0,6	0,0	6,0	6,6	133,9
Kita	11,8	146,7	74,4	35,0	256,1	267,9
Fiziniai asmenys	192,8	5 414,7	99,8	441,0	5 955,5	6 148,3
Paskolos	309,3	77,7	1 920,6	665,2	2 663,5	2 972,8
Lizingas	134,3	-	-	783,5	783,5	917,8
Faktoringas	201,4	-	-	-	-	201,4
Įmonės	645,0	77,7	1 920,6	1 448,7	3 447,0	4 092,0
Finansų įstaigos	0,6	0,1	179,9	12,0	192,0	192,6
Viešasis sektorius	159,2	-	9,3	39,6	48,9	208,1
Iš viso	997,6	5 492,5	2 209,6	1 941,3	9 643,4	10 641,0

12. Investicijos į asocijuotąsias ir patronuojamąsias įmones

Investicijos į asocijuotąsias įmones, mln. €	2023 m.	2024 m.
Likutis laikotarpio pradžioje	5,7	5,5
Grynasis pelnas už metus (a)	1,6	1,2
Dividendai	-1,8	-1,3
Kita	-	0,5
Likutis laikotarpio pabaigoje	5,5	5,9

Asocijuotosios įmonės, mln. €	Buveinės šalis	Kapitalo dalis (%)	2023 12 31			2024 12 31		
			Nuosavas kapitalas	Grynasis pelnas už metus (a)	Balan- sinė vertė	Nuosavas kapitalas	Grynasis pelnas už metus (a)	Balan- sinė vertė
<i>ALD Automotive Eesti AS</i>	Estija	25,0	6,0	0,3	1,5	5,9	0,2	2,1
ALD Automotive SIA	Latvija	25,0	8,3	0,6	1,5	8,9	0,4	1,5
<i>ALD Automotive UAB</i>	Lietuva	25,0	9,2	0,7	2,4	8,7	0,5	2,2
SIA Kreditinformacijos Biurojs	Latvija	19,8	1,0	0,0	0,1	1,5	0,1	0,1
Iš viso				1,6	5,5		1,2	5,9

a. *Luminor* tenkanti asocijuotųjų įmonių pelno dalis

Patronuojamoji įmonė	Veiklos pobūdis	Buveinės šalis	2023 12 31	2024 12 31
<i>Luminor Liising AS</i>	Lizingas, faktoringas	Estija	100 %	100 %
<i>Luminor Līzings SIA</i>	Lizingas, faktoringas	Latvija	100 %	100 %
<i>Luminor Līzings UAB</i>	Lizingas, faktoringas	Lietuva	100 %	100 %
<i>Luminor Pensions Estonia AS</i>	Pensijų fondų valdymas	Estija	100 %	100 %
<i>Luminor Latvijas atklātais pensiju fonds AS</i>	Pensijų fondų valdymas	Latvija	100 %	100 %
<i>Luminor Asset Management IPAS</i>	Pensijų fondų valdymas	Latvija	100 %	100 %
<i>Luminor Investīciju Valdymas UAB</i>	Pensijų fondų valdymas	Lietuva	100 %	100 %
<i>Maksekeskus AS (a)</i>	E. prekybos mokėjimai	Estija	99,8 %	99,8 %
Likviduojamos patronuojamosios įmonės				
<i>Promano Lat SIA</i>	Nuosavo nekilnojamojo turto pirkimas ir pardavimas	Latvija	100 %	100 %
<i>Salvus SIA</i>	Nuosavo nekilnojamojo turto pirkimas ir pardavimas	Latvija	100 %	100 %

a. Taip pat žiūrėkite 13 pastabą „Nematerialusis turtas“ žemiau.

13. Nematerialusis turtas

Mln. €

	Prestižas (a)	Klientų pritrau- kimo sąnaudos	Progra- minė įranga	Kita	Iš viso	Prestižas (a)	Klientų pritrau- kimo sąnaudos	Progra- minė įranga	Kita	Iš viso
Sukauptos sąnaudos										
Likutis laikotarpio pradžioje	48,8	0,6	42,4	3,0	94,8	49,1	1,8	44,4	3,0	98,3
MKK įsigijimas	0,3	-	-	-	0,3	-	-	-	-	-
Kitas įsigytas turtas	-	1,2	6,2	-	7,4	-	3,5	8,1	-	11,6
Perleidimai (b)	-	-	-4,2	-	-4,2	-	-	-3,3	-	-3,3
Likutis laikotarpio pabaigoje	49,1	1,8	44,4	3,0	98,3	49,1	5,3	49,2	3,0	106,6
Sukaupta amortizacija ir vertės sumažėjimas										
Likutis laikotarpio pradžioje	-	-0,1	29,8	-2,1	-32,0	-6,2	-0,4	-33,3	-2,4	-42,3
Amortizacija (c)	-	-0,3	-4,1	-0,3	-4,7	-	-1,1	-2,7	-0,3	-4,1
Perleidimai	-	-	0,6	-	0,6	-	-	0,2	-	0,2
Vertės sumažėjimas	-6,2	-	-	-	-6,2	-11,1	-	-	-	-11,1
Likutis laikotarpio pabaigoje	-6,2	-0,4	-33,3	-2,4	-42,3	-17,3	-1,5	-35,8	-2,7	-57,3
Balansinė vertė	42,9	1,4	11,1	0,6	56,0	31,8	3,8	13,4	0,3	47,3
iš jų kuriamas turtas			7,4		7,4					8,4

a. Taip pat žr. 12 pastabą „Investicijos į asocijuotąsias ir patrunuojamąsias įmones“.

b. Perleidimai kategorijoje „Programinė įranga“ apima 2,9 mln. eurų, kapitalizuotos programinės įrangos pripažinimo nutraukimą (2023 m. – 3,6 mln. eurų).

c. Klientų pritraukimo sąnaudos ir kito nematerialiojo turto amortizacija (iš viso 1,4 mln. eurų 2024 m.; 0,6 mln. eurų 2023 m.) pateikiama pelno ir nuostolio ataskaitos eilutėje „Grynosios paslaugų komisinių pajamos“.

Prestižas, kuris pripažįstamas kaip verslo jungimo dalis, daugiausia susijęs su Maksekeskus AS potencialu. Nustatant Maksekeskus naudojimo vertę remtasi šiomis prielaidomis:

Prielaida	Vertės nustatymo metodas	Vertės 2023 m.	Vertės 2024 m.
Pajamų augimo tempas per 1–5 metus	Metinis augimo tempas penkerių metų prognozės laikotarpiu pagal šalis ir metodus; remiantis ankstesniais rezultatais ir vadovybės lūkesčiais dėl rinkos plėtros	vidutiniškai 22 %	vidutiniškai 18 %
EBITDA augimo tempas per 6–10 metų	Mažėjantis metinis EBITDA augimas	vidutiniškai 10 %	vidutiniškai 10 %
Ilgalaikis augimo tempas	ECB prognozė 2022–2025 m.	2,2 %	2,2 %
Diskonto norma prieš apmokestinimą	Konservatyvus ir apdairus įvertis, atsižvelgiant į WACCNėra	11,1 %	9,62 %

2022 m. įgijome Maksekeskus AS kontrolę, kai už 53,4 mln. eurų įsigijome 99 % jos išleisto akcinio kapitalo, įskaitant 5,3 mln. eurų pinigų likutį. 2023 m. įsigijome dar 0,8 % bendrovės išleisto akcinio kapitalo už 0,3 mln. eurų.

Prestižo vertės sumažėjimas buvo tikrinamas 2024 m. birželį ir gruodį. Atliekant 2024 m. vertės sumažėjimo tikrinimą, naudotos prielaidos buvo pagrįstos taikomu finansiniu planu, atsižvelgiant į naujausias prognozes ir patvirtintus biudžetus. Vertinimai buvo grindžiami išorės rinkos augimo lūkesčiais ir vidaus rinkos dalies prognozėmis. Buvo peržiūrėta diskonto norma, kuri, palyginti su 2023 m., buvo sumažinta, kad atspindėtų rinkos normas. Birželį atlikus prestižo vertės sumažėjimo tikrinimą, buvo pripažintos 11,1 mln. eurų sąnaudos, o gruodžio mėn. atlikus tikrinimą nepatirta jokių sąnaudų (2023 m: 6,2 mln. eurų).

Maksekeskus atsiperkamoji vertė yra jautri pinigų srautų prognozių, diskonto normų ir augimo tempų pokyčiams. Taigi 2024 m. gruodį parametų pokyčiai buvo tokie pat, kaip ir 2023 m. gruodį: ilgalaikės augimo normos pokytis 1 procentiniu punktu turėtų maždaug 4 mln. eurų poveikį, pajamų augimo normos pokytis 1 procentiniu punktu turėtų maždaug 4 mln. eurų poveikį (šių normų sumažėjimas lemtų papildomą vertės sumažėjimą ir atvirkščiai), o ikimokestinės diskonto normos pokytis 1 procentiniu punktu turėtų maždaug 5 mln. eurų poveikį (šios normos padidėjimas lemtų papildomą vertės sumažėjimą ir atvirkščiai).

14. Materialusis turtas

Mln. €	2023 m.				2024 m.			
	Nekilnoj amasis turtas	Įranga	Naudoji mo teise valdoma s turtas	Iš viso	Nekilnoj amasis turtas	Įranga	Naudoji mo teise valdoma s turtas	Iš viso
Sukauptos sąnaudos								
Likutis laikotarpio pradžioje	0,9	15,9	46,6	63,4	0,9	18,1	46,1	65,1
Įsigytas turtas	-	3,0	1,9	4,9	-	1,3	0,9	2,2
Finansinė subnuoma	-	-	-	-	-	-	-1,1	-1,1
Pardavimai	-	-	-	-	-0,2	-	-	-0,2
Perleidimai	-	-0,8	-2,4	-3,2	-	-0,9	-0,9	-1,8
Likutis laikotarpio pabaigoje	0,9	18,1	46,1	65,1	0,7	18,5	45,0	64,2
Sukauptas nusidėvėjimas								
Likutis laikotarpio pradžioje	-0,2	-12,6	-20,4	-33,2	-0,2	-13,4	-24,5	-38,1
Nusidėvėjimas	0,0	-1,6	-4,9	-6,5	0,0	-1,7	-5,0	-6,7
Finansinė subnuoma	-	-	-	-	-	-	1,2	1,2
Pardavimai	-	-	-	-	0,1	-	-	0,1
Perleidimai	-	0,8	0,8	1,6	-	0,7	0,9	1,6
Likutis laikotarpio pabaigoje	-0,2	-13,4	-24,5	-38,1	-0,1	-14,4	-27,4	-41,9
Balansinė vertė	0,7	4,7	21,6	27,0	0,6	4,1	17,6	22,3

Didžiąją dalį naudojimo teise valdomo turto sudaro sutartys dėl pagrindinių būstinių nuomos Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje.

Nuomos įsipareigojimai , mln. €	2023 m.	2024 m.
Likutis laikotarpio pradžioje	30,0	24,8
Naujos nuomos sutartys	1,8	0,4
Nuomos pakeitimai	0,1	0,2
Nutrauktos nuomos sutartys	-1,6	0,0
Palūkanos	0,6	0,7
Mokėjimai	-6,1	-6,1
Likutis laikotarpio pabaigoje	24,8	20,0

Nuomos įsipareigojimų terminų struktūra pateikta 25 pastaboje „Finansinių priemonių terminai“.

15. Kitas turtas

Mln. €	2023 12 31	2024 12 31
Vykdomi mokėjimai	31,5	17,5
Privalomosios atsargos centriniuose bankuose (a)	115,8	114,2
Terminuoti likučiai bankuose (a)	8,7	2,3
Gautinos sumos	7,2	8,7
Sukauptos pajamos	5,2	8,7
Finansinis turtas	168,4	151,4
Išankstiniai mokėjimai	11,2	17,1
Atgautinas PVM ir kiti mokesčiai	6,4	12,5
Kita	1,7	1,9
Nefinansinis turtas (a)	19,3	31,5
Iš viso	187,7	182,9

a. Taip pat žr. 1 pastabą skyriuje „Pateikimo pakeitimai“.

16. Klientų indėliai

Mln. €	2023 12 31	2024 12 31
Fiziniai asmenys	4 738,1	4 988,1
Įmonės	4 200,9	3 921,5
Finansų įstaigos	249,6	194,6
Viešasis sektorius	2 088,9	2 248,5
Iš viso (b)	11 277,5	11 352,7
iš jų Indėliai iki pareikalavimo (a)	8 483,7	8 416,0
Terminuotieji indėliai	2 793,8	2 936,7
Pagal registracijos šalį		
Estija, Latvija ir Lietuva	11 121,7	11 180,8
Likusi Europos Sąjungos dalis	76,8	71,7
Kitos	79,0	100,2
Iš viso (b)	11 277,5	11 352,7

a. Taip pat žr. 20 pastabą „Išvestinės finansinės priemonės“ toliau

b. Taip pat žr. 1 pastabą skyriuje „Pateikimo pakeitimai“.

17. Išleisti skolos vertybiniai popieriai

Mln. €	Anksčiausia pareikalavimo data	Išpirkimo data	Papildoma informacija	2023 12 31	2024 12 31
500 mln. €, 0,01 %		2025 m. kovas		475,3	491,8
500 mln. €, 1,688 %		2027 m. birželis		486,5	494,6
Padengtosios obligacijos				961,8	986,4
300 mln. €, 7,25 %	2025 m. sausis	2026 m. sausis	214,1 mln. eurų išpirkta 2024 m. rugsėjį	319,9	88,7
300 mln. €, 0,539 %	2025 m. rugsėjis	2026 m. rugsėjis		300,5	299,3
500 mln. SEK, kintama palūkanų norma	2026 m. kovas	2027 m. kovas	Išleista 2024 m. kovą Mokama 3mSTIBOR +2,25 %	-	43,5
300 mln. €, 7,75 %	2026 m. birželis	2027 m. birželis		316,5	315,9
300 mln. €, 4,042 %	2027 m. rugsėjis	2028 m. rugsėjis	Išleista 2024 m. rugsėjo mėn.	-	305,2
Pirmaeilės obligacijos				936,9	1 052,6
200 mln. €, 5,399 %, 2 lygis	2030 m. spalį	2035 m. spalį	Subordinuota. Išleista 2024 m. spalio mėn.	-	199,0
Iš viso				1 898,7	2 238,0
Iš jų sukaupti apdraustųjų objektų tikrosios vertės pokyčiai				-38,4	-10,7
Taip pat žr. 20 pastabą „Išvestinės finansinės priemonės“					

Išleistų skolos vertybinių popierių pokytis

Mln. €	2023 m.	2024 m.
Likutis laikotarpio pradžioje	1 813,9	1 898,7
Piniginės įplaukos iš išleistų skolos vertybinių popierių	598,5	542,8
Pinigų išmokos už išperkamus ar pasibaigusio termino skolos vertybinius popierius	-600,0	-227,0
Palūkanų sąnaudos	55,5	59,4
Sumokėtos palūkanos	-26,0	-57,2
Apsidraudimo poveikis	56,2	28,5
Kiti pakeitimai	0,6	-7,2
Likutis laikotarpio pabaigoje	1 898,7	2 238,0

18. Kiti įsipareigojimai

Mln. €	2023 12 31	2024 12 31
Vykdomi mokėjimai (a)	85,3	60,8
Sukaupti įsipareigojimai	25,2	21,3
Mokėtinos sumos	4,2	11,4
Kita	3,1	1,6
Finansiniai įsipareigojimai	117,8	95,1
Sukaupti įsipareigojimai (susiję su personalo išlaikymo išlaidomis)	22,3	25,8
Gauti avansiniai mokėjimai	3,2	2,8
PVM	4,6	1,5
Kiti mokesčių įsipareigojimai (a)	11,1	2,4
Kita	6,5	6,8
Nefinansiniai įsipareigojimai	47,7	39,3
Iš viso	165,5	134,4

a. Taip pat žr. 1 pastabą skyriuje „Pateikimo pakeitimai“.

19. Atidėjiniai

Mln. €	2023 m.			2024 m.		
	Neapi- brėžtieji įsipa- reigojimai	Teisiniai ir kiti	Iš viso	Neapi- brėžtieji įsipa- reigojimai	Teisiniai ir kiti	Iš viso
Likutis laikotarpio pradžioje	11,8	10,2	22,0	21,4	6,6	28,0
Suformuoti per metus	8,6	1,6	10,2	4,9	0,0	4,9
Kiti pokyčiai (a)	1,0	-5,2	-4,2	-7,3	8,9	1,6
Pokytis	9,6	-3,6	6,0	-2,4	8,9	6,5
Likutis laikotarpio pabaigoje	21,4	6,6	28,0	19,0	15,5	34,5
iš jų teisinių atidėjinių		0,1			8,1	

a. Dažniausiai kitus pokyčius sudarė lygio pokyčiai, pripažinimo nutraukimas ir TKN vertinimo modelio prielaidų patikslinimai. *Luminor* nuomone, bet kokie vykstantys teismo procesai, dėl kurių nebuvo suformuoti atidėjiniai, nelems reikšmingų nuostolių. Taip pat žr. 22 pastabą „Neapibrėžtieji įsipareigojimai“.

20. Išvestinės finansinės priemonės

Mln. €	2023 12 31			2024 12 31		
	Nominali	Turtas	Įsipareigojimai	Nominali	Turtas	Įsipareigojimai
Su palūkanų norma susiję	3 861,2	78,7	56,2	3 823,8	57,9	26,8
Su valiuta susiję	1 012,1	9,2	13,5	750,0	13,9	2,9
Su biržos prekėmis susiję	67,6	4,3	4,0	54,8	6,1	5,9
Iš viso	4 940,9	92,2	73,7	4 628,6	77,9	35,6

Luminor taiko apsidraudimo apskaitą išleistų skolos vertybinių popierių tikrosios vertės apsidraudimui, o nuo 2023 m. sausio mėn. – ir daliai klientų indėlių. Tarp apdraustojo objekto ir apsidraudimo priemonių egzistuoja ekonominiai ryšiai, nes palūkanų normų apsikeitimo sandorių sąlygos atitinka fiksuotos palūkanų normos skolos vertybinių popierių sąlygas. Apsidraudimo ryšiams *Luminor* yra nustatęs 1 su 1 apsidraudimo santykį, nes palūkanų normų apsikeitimo sandorių pagrindinė rizika yra tokia pati, kaip ir apdraustoji rizika.

Yra ekonominis ryšys tarp apdraudžiamojo objekto ir apsidraudimo priemonių klientų indėlių dalyje – *Luminor* siekia apsidrausti nuo palūkanų normos rizikos, kylančios dėl indėlių, kurių grąžinimo terminas neatėjęs, tikrosios vertės pokyčio. Apsidraudimas nuo tikrosios vertės pokyčio iš esmės sumažina apdrausto neterminuotųjų indėlių portfelio trukmę, nes gaunama fiksuota palūkanų norma, o mokama kintama palūkanų norma, todėl jis tampa mažiau jautrus finansų rinkų svyravimams. Indėlių apsidraudimas yra Banko palūkanų normos rizikos valdymo sistemos dalis. *Luminor* nusprendė, kad, nepaisant to kad klientų indėliai atitinka apsidraudimo nuo rizikos apskaitos reikalavimus pagal 39-ojo TAS ES išimtį, šie indėliai yra grąžintini pareikalavus ir pagal įprastus TFAS reikalavimus, jų tikroji vertė negali būti mažesnė už nominaliąją vertę, o portfelio apsidraudimo nuo rizikos poveikis pripažįstamas atsižvelgiant į paskirtų klientų indėlių, diskontuotų rinkos palūkanų normomis, tikrosios vertės pokytį per numatomą jų likutinį terminą.

Siekdamas įvertinti klientų indėlių portfelio dalies apsidraudimo veiksmingumą, *Luminor* naudoja perspektyvinį (regresijos analizę) ir retrospektyvinį testus ir lygina apsidraudimo priemonės tikrosios vertės pokyčius su apdraustojo objekto tikrosios vertės pokyčiais, priskiriamais apdraustai rizikai. Efektyvumas vertinamas pagal kaupiamąjį principą. 2024 m. gruodžio 31 d. neveiksmingumas buvo akivaizdžiai nereikšmingas. Siekdamas įvertinti išleistų skolos vertybinių popierių apsidraudimo veiksmingumą, *Luminor* taiko hipotetinės išvestinės priemonės metodą ir lygina apsidraudimo priemonės tikrosios vertės pasikeitimą su apdraustajai rizikai priskiriamo apdraustojo objekto tikrosios vertės pasikeitimu. 2023 m. ir 2024 m. gruodžio 31 d. neveiksmingumas buvo akivaizdžiai nereikšmingas.

Tikrosios vertės apsidraudimo sandoriai

Apsidraudimo priemonės

Mln. €	2023 12 31			2024 12 31		
	Nominali	Turtas	Įsipareigojimai	Nominali	Turtas	Įsipareigojimai
Klientų indėliai	875,0	18,1	–	575,0	14,9	–
Išleisti skolos vertybiniai popieriai	1 900,0	32,0	40,5	1 900,0	22,9	14,5

Taip pat žr. atitinkamai 16 pastabą „Klientų indėliai“ ir 17 pastabą „Išleisti skolos vertybiniai popieriai“.

Apsidraudimo priemonių (palūkanų normų apskaitos sandorių) ir susijusių apdraustųjų objektų suvestinė, nominalioji suma, mln. eurų

Apsidraudimo priemonės ir gavimo kuponas	Įsigaliojimo data	Išpirkimo data	Kupono mokėjimas	2023 12 31	2024 12 31
3,845 %	2023 m. birželis	2024 m. birželis	3 mėn. EURIBOR	100,0	-
3,796 %	2023 m. birželis	2024 m. rugsėjis	3 mėn. EURIBOR	100,0	-
3,75 %	2023 m. birželis	2024 m. gruodis	3 mėn. EURIBOR	100,0	-
3,145 %	2023 m. sausis	2025 m. birželis	3 mėn. EURIBOR	300,0	300,0
3,562 %	2023 m. kovas	2026 m. birželis	6 mėn. EURIBOR	200,0	200,0
3,258 %	2023 m. birželis	2027 m. gruodis	6 mėn. EURIBOR	75,0	75,0
Indėliai iki pareikalavimo (pagal NMD modelį)				875,0	575,0
500 mln. €, 0,01 %	2020 m. kovas	2025 m. kovas	6 mėn. EURIBOR +0,289 %	500,0	500,0
500 mln. €, 1,688 %	2022 m. gegužė	2027 m. birželis	3 mėn. EURIBOR +0,3395 %	500,0	500,0
Padengtosios obligacijos				1 000,0	1 000,0
300 mln. €, 7,25 %	2023 m. sausis	2025 m. sausis	3 mėn. EURIBOR +3,9455 %	300,0	-
300 mln. €, 0,539 %	2022 m. spalio	2025 m. rugsėjis	3 mėn. EURIBOR -2,323 %	300,0	300,0
300 mln. €, 7,75 %	2023 m. birželis	2026 m. birželis	6 mėn. EURIBOR +4,40 %	300,0	300,0
300 mln. €, 4,042 %	2024 m. rugsėjis	2027 m. rugsėjis	3 mėn. EURIBOR +1,5335 %	-	300,0
Didesnio prioriteto obligacijos				900,0	900,0

Apsidraudimo dėl tikrosios vertės apsidraudimo neveiksmingumas

Mln. €	2023 12 31			2024 12 31		
	Apsidraudimo priemonių tikrosios vertės pokyčiai	Apdraustųjų objektų vertės pokyčiai	Pripažįstama pelno (nuostolių) ataskaitoje	Apsidraudimo priemonių tikrosios vertės pokyčiai	Apdraustųjų objektų vertės pokyčiai	Pripažįstama pelno (nuostolių) ataskaitoje
Klientų indėliai	7,1	-6,9	0,2	0,7	-0,7	0,0
Išleisti skolos vertybiniai popieriai	48,5	-53,3	-4,8	28,0	-31,3	-3,3
Iš viso	55,6	-60,2	-4,6	28,7	-32,0	-3,3

21. Pelno mokestis

Mln. €	2023 12 31	2024 12 31
Ataskaitinio laikotarpio pelno mokestis	-26,1	-32,5
Latvijos įmonių pelno mokestis	-15,8	-14,7
Ankstesnių laikotarpių pelno mokesčio koregavimas	-2,9	-1,6
Atidėtojo pelno mokesčio pasikeitimas	-3,6	-4,7
Iš viso	-48,4	-53,5
Pelnas prieš apmokestinimą	243,1	255,7
Mokestis pagal taikomą mokesčio tarifą	-47,1	-46,3
Neatskaitomų sąnaudų poveikis	-2,8	-8,2
Neapmokestinamųjų pajamų poveikis	2,1	2,7
Kiti koregavimai	2,3	-0,1
Ankstesnių laikotarpių pelno mokesčio koregavimas	-2,9	-1,6
Iš viso	-48,4	-53,5
Efektyvusis mokesčio tarifas	20 %	21 %
Atidėtojo pelno mokesčio turtas		
Likutis laikotarpio pradžioje	13,8	10,0
Panaudoti perkeliama mokestiniai nuostoliai	-1,7	-1,3
Perkeliamų mokestinių nuostolių pripažinimo nutraukimas	-	-2,2
Kiti atidėtojo mokesčio laikinieji pasikeitimai	-1,9	-1,6
Likutis laikotarpio pabaigoje	10,0	4,9
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimas		
Likutis laikotarpio pradžioje	1,3	1,1
Kiti atidėtojo mokesčio laikinieji pasikeitimai	-0,2	-0,4
Likutis laikotarpio pabaigoje	1,1	0,7
Mokesčių įsipareigojimai		
Latvijos įmonių pelno mokestis	15,8	14,0
Kitas įmonių pelno mokestis	10,8	8,3
Iš viso (a)	26,6	22,3

a. Taip pat žr. 1 pastabą skyriuje „Pateikimo pakeitimai“.

Taikomi mokesčių tarifai aprašyti pirmiau pateiktoje 1 pastaboje „Svarbi apskaitos politikos informacija“. Atidėtojo pelno mokesčio turtas buvo pripažintas dėl sukaupto mokesčių nuostolio. Remiantis *Luminor* prognoze, 2,2 mln. EUR pripažinimas buvo nutrauktas 2024 m. dėl nepakankamo kitų laikotarpių apmokestinamojo pelno, kurio atžvilgiu būtų galima panaudoti atidėtojo pelno mokesčio turtą.

Latvijos įmonių pelno mokestis

Latvijos Vyriausybė priėmė Latvijos pelno mokesčio įstatymo pakeitimus, kurie įsigaliojo 2024 m. sausio 1 d. Pakeitimais kredito įstaigoms ir vartojimo kredito paslaugų teikėjams nustatytas privalomas metinis išankstinis įmonių pelno mokesčio mokėjimas, kuris sudaro 20 % ankstesnių metų pelno atskaičius mokesčius. Pirmasis įmonių pelno mokesčio mokėjimas buvo atliktas 2024 m., remiantis 2023 m. pelnu. Pelno mokestis gali būti sumažintas pelno mokesčių, sumokėtų už mokestiniais metais jau paskirstytą pelną, suma. Tai reglamentuojantis įstatymas buvo priimtas 2023 m. gruodžio mėn., kas sudarė teisinį įsipareigojimą, dėl tikėtinas ekonominę naudą teikiančių išteklių sumažėjimo, kurio suma gali būti patikimai įvertinta, nes ji pagrįsta 2023 m. pelnu. 2023 ir 2024 m. buvo sudaryti privalomojo išankstinio įmonių pelno mokesčio kaupiniai.

22. Neapibrėžtieji įsipareigojimai

Mln. €

2023 12 31

2024 12 31

Nepanaudoti suteikti kreditavimo įsipareigojimai	1 081,1	1 405,7
Įvykdymo garantijos	321,0	310,5
Finansinės garantijos	4,2	3,8
Kitos garantijos	419,6	363,6
Kiti įsipareigojimai	229,9	181,1
Iš viso	2 055,8	2 264,7

Pagal lygį ir rizikos kategoriją

Mln. €

2023 12 31

2024 12 31

	1 lygis	2	3	Iš viso	1 lygis	2	3	Iš viso
Žema rizika	633,3	68,7	-	702,0	786,0	37,7	-	823,7
Vidutinė rizika	924,0	229,6	-	1 153,6	1 164,3	160,7	-	1 325,0
Aukšta rizika	19,3	140,8	-	160,1	7,4	88,9	-	96,3
Įsipareigojimų neįvykdymas	-	-	40,1	40,1	-	-	19,7	19,7
Iš viso	1 576,6	439,1	40,1	2 055,8	1 957,7	287,3	19,7	2 264,7
Atidėjiniai	-1,8	-1,9	-17,7	-21,4	-2,8	-4,7	-11,5	-19,0
Iš viso, atėmus atidėjinius	1 574,8	437,2	22,4	2 034,4	1 954,9	282,6	8,2	2 245,7

Atidėjinių pokyčiai pagal lygį

Mln. €

2023 m.

2024 m.

	1 lygis	2	3	Iš viso	1 lygis	2	3	Iš viso
Likutis laikotarpio pradžioje	-4,1	-2,0	-5,7	-11,8	-1,8	-1,9	-17,7	-21,4
Suformuoti per metus	-8,6	0,0	0,0	-8,6	-4,9	-	-	-4,9
Pripažinimo nutraukimas ir kiti pokyčiai	10,9	0,1	-12,0	-1,0	3,9	-2,8	6,2	7,3
Pokytis	2,3	0,1	-12,0	-9,6	-1,0	-2,8	6,2	2,4
Likutis laikotarpio pabaigoje	-1,8	-1,9	-17,7	-21,4	-2,8	-4,7	-11,5	-19,0

Grynąjį 3 lygio atidėjinių sumažėjimą lėmė dviejų didesnių statybos ir gamybos sektorių klientų atidėjinių sumažėjimas, kurį iš dalies atsvėrė vieno paslaugų sektoriaus kliento atidėjinių padidėjimas. Pripažinimo nutraukimą ir kitus pokyčius daugiausia sudarė lygio pokyčiai, pripažinimo nutraukimas ir TKN vertinimo modelio prielaidų patikslinimai. Taip pat žr. 19 pastabą „Atidėjiniai“.

23. Didžiausia kredito rizika

Mln. €	Taikomas TKN vertinimas?	Pastabos	2023 12 31	2024 12 31
Grynieji pinigai ir lėšos centriniuose bankuose	Taip	9	3 069,1	3 106,3
Lėšos bankuose	Taip		47,5	63,6
Skolos vertybiniai popieriai	Taip	10	1 298,0	1 514,0
Skolos vertybiniai popieriai	Ne	10	193,8	156,2
Paskolos klientams	Taip	11	10 502,8	10 535,4
Išvestinės finansinės priemonės	Ne	20	92,2	77,9
Balance esantis turtas			15 203,4	15 453,4
Neapibrėžtieji įsipareigojimai	Taip	22	2 034,4	2 245,7
Iš viso			17 237,8	17 699,1

Didžiausia balansinio turto kredito rizika yra grynosios finansinio turto sumos, o neapibrėžtųjų įsipareigojimų – įsipareigojimo suma, atėmus TKN. 2024 m. neapibrėžtųjų įsipareigojimų TKN suma buvo 19,0 mln. eurų (2023 m. – 21,4 mln. eurų). Grynieji pinigai ir likučiai centriniuose bankuose bei lėšos bankuose pasižymi maža kredito rizika, nes tikėtini kredito nuostoliai yra nereikšmingi, todėl jie priskiriami 1 lygio turtui. Taip pat žr. 2 pastabą „Bendroji rizikos valdymo politika“.

24. Finansinių priemonių tikroji vertė

Mln. €	IFRS 9 vertinimas	Tikroji vertė				Balansinė vertė
		1 lygis	2	3	Iš viso	
2023 m. gruodžio 31 d.						
Grynieji pinigai ir lėšos centriniuose bankuose	AC	105,4	2 963,7	-	3 069,1	3 069,1
Lėšos bankuose	AC	-	47,5	-	47,5	47,5
Skolos vertybiniai popieriai	AC	1 222,5	-	11,3	1 233,8	1 295,3
Skolos vertybiniai popieriai	FVTPLD	175,4	-	-	175,4	175,4
Skolos vertybiniai popieriai	FVTPLM	13,9	-	4,5	18,4	18,4
Skolos vertybiniai popieriai	FVTOCI	2,7	-	-	2,7	2,7
Paskolos klientams	AC	-	-	10 692,4	10 692,4	10 502,8
Išvestinės finansinės priemonės	FVTPLM	-	92,2	-	92,2	92,2
Nuosavybės priemonės	FVTPLM	-	2,4	-	2,4	2,4
Nuosavybės priemonės	FVTOCI	-	-	0,5	0,5	0,5
Kita	AC	-	168,4	-	168,4	168,4
Turto iš viso		1 519,9	3 274,2	10 708,7	15 502,8	15 374,7
Paskolos ir indėliai Kredito įstaigose	AC	-	212,3	-	212,3	212,3
Klientų indėliai	AC	-	8 483,7	2 799,3	11 283,0	11 277,5
Išleisti skolos vertybiniai popieriai	AC	-	1 856,6	-	1 856,6	1 898,7
Išvestinės finansinės priemonės	FVTPLM	-	73,7	-	73,7	73,7
Kita	AC	-	117,8	-	117,8	117,8
Išsipareigojimų iš viso		-	10 744,1	2 799,3	13 543,4	13 580,0
2024 m. gruodžio 31 d.						
Grynieji pinigai ir lėšos centriniuose bankuose	AC	120,4	2 985,9	-	3 106,3	3 106,3
Likučiai bankuose	AC	-	63,6	-	63,6	63,6
Skolos vertybiniai popieriai	AC	1 466,3	-	12,1	1 478,4	1 511,1
Skolos vertybiniai popieriai	FVTPLD	132,7	-	-	132,7	132,7
Skolos vertybiniai popieriai	FVTPLM	20,7	-	2,8	23,5	23,5
Skolos vertybiniai popieriai	FVTOCI	2,9	-	-	2,9	2,9
Paskolos klientams	AC	-	-	10 804,7	10 804,7	10 535,4
Išvestinės finansinės priemonės	FVTPLM	-	77,9	-	77,9	77,9
Nuosavybės priemonės	FVTPLM	-	3,0	-	3,0	3,0
Nuosavybės priemonės	FVTOCI	-	-	0,5	0,5	0,5
Kita	AC	-	151,4	-	151,4	151,4
Turto iš viso		1 743,0	3 281,8	10 820,1	15 844,9	15 608,3
Paskolos ir indėliai kredito įstaigose	AC	-	192,9	-	192,9	192,9
Klientų indėliai	AC	-	8 416,0	2 945,1	11 361,1	11 352,7
Išleisti skolos vertybiniai popieriai	AC	-	2 457,5	-	2 457,5	2 238,0
Išvestinės finansinės priemonės	FVTPLM	-	35,6	-	35,6	35,6
Kita	AC	-	95,1	-	95,1	95,1
Išsipareigojimų iš viso		-	11 197,1	2 945,1	14 142,2	13 914,3

3-iam lygiui priskirtų skolos vertybinių popierių pokyčiai

Mln. €	2023 m.	2024 m.
Likutis laikotarpio pradžioje	3,5	15,8
Perleidimai	-	-3,0
Perkėlimas į 3 lygį	11,1	-
Nerealizuotas pelnas dėl ataskaitinio laikotarpio pabaigoje laikomo turto	1,2	2,1
Likutis laikotarpio pabaigoje	15,8	14,9

25. Finansinių priemonių išpirkimo terminai

Mln. €	Mėnuo 1	Mėnesiai 2–3	Mėnesiai 4–12	Metai 2–5	> 5 metai	Iš viso
2023 m. gruodžio 31 d.						
Grynieji pinigai ir lėšos centriniuose bankuose	3 069,1	–	–	–	–	3 069,1
Lėšos bankuose	47,5	–	–	–	–	47,5
Skolos vertybiniai popieriai	12,6	17,9	182,1	907,5	371,7	1 491,8
Paskolos klientams	335,1	357,6	1 403,5	4 207,8	4 198,8	10 502,8
Išvestinės finansinės priemonės	3,3	3,2	12,8	66,2	6,7	92,2
Nuosavybės priemonės	2,9	–	–	–	–	2,9
Kita	168,4	–	–	–	–	168,4
Finansinio turto iš viso	3 638,9	378,7	1 598,4	5 181,5	4 577,2	15 374,7
Finansinių įsipareigojimų iš viso	9 261,9	688,6	1 516,8	2 125,5	12,0	13 604,8
Finansinis turtas / (įsipareigojimai) grynąja verte	–5 623,0	–309,9	81,6	3 056,0	4 565,2	1 769,9
Neapibrėžtieji įsipareigojimai	2 055,8	0,0	0,0	0,0	0,0	2 055,8
Likvidumo spraga	–7 678,8	–309,9	81,6	3 056,0	4 565,2	–285,9
2024 m. gruodžio 31 d.						
Grynieji pinigai ir lėšos centriniuose bankuose	3 106,3	–	–	–	–	3 106,3
Lėšos bankuose	63,6	–	–	–	–	63,6
Skolos vertybiniai popieriai	59,6	30,8	198,7	1 016,3	364,8	1 670,2
Paskolos klientams	97,9	566,7	1 525,0	4 067,6	4 278,2	10 535,4
Išvestinės finansinės priemonės	11,1	5,6	11,4	45,4	4,4	77,9
Nuosavybės priemonės	3,5	–	–	–	–	3,5
Kita	151,4	–	–	–	–	151,4
Finansinio turto iš viso	3 493,4	603,1	1 735,1	5 129,3	4 647,4	15 608,3
Finansinių įsipareigojimų iš viso	9 722,4	2 061,9	1 658,7	285,7	205,6	13 934,3
Finansinis turtas / (įsipareigojimai) grynąja verte	–6 229,0	–1 458,8	76,4	4 843,6	4 441,8	1 674,0
Neapibrėžtieji įsipareigojimai	2 264,7	–	–	–	–	2 264,7
Likvidumo spraga	–8 493,7	–1 458,8	76,4	4 843,6	4 441,8	–590,7

Balansai – tai balansinės vertės, neapibrėžtieji įsipareigojimai – tai nominalūs įsipareigojimai. Likvidumo spragą iki 1 mėn. lemia indėliai iki pareikalavimo. Istoriskai šie indėliai buvo stabilūs. Likvidumo spragą iki 3 mėn. lemia trumpalaikiai indėliai. Šie indėliai yra trumpalaikiai indėliai iki pareikalavimo, kurie istoriskai buvo stabilūs. Taip pat žr. 2 pastabą „Bendroji rizikos valdymo politika“.

Įsipareigojimai

Mln. €

Mln. €	Sutartyje numatyti nediskontuoti pinigų srautai						Diskonto poveikis	Balansinė suma
	Mėnuo 1	Mėnesiai 2–3	Mėnesiai 4–12	Metai 2–5	> 5 metai	Iš viso		
2023 m. gruodžio 31 d.								
Paskolos ir indėliai kredito įstaigose	96,2	1,8	4,4	135,0	0,0	237,4	-25,1	212,3
Klientų indėliai	9 023,4	681,8	1 517,2	92,2	5,4	11 320,0	-42,5	11 277,5
Išleisti skolos vertybiniai popieriai	22,7	0,1	38,8	2 035,1	0,0	2 096,7	-198,0	1 898,7
Išvestinės finansinės priemonės (taip pat žr. toliau pateiktą lentelę)	6,4	10,5	3,2	48,2	3,2	71,5	2,2	73,7
Nuomos įsipareigojimai	0,5	1,0	4,5	16,8	4,0	26,8	-2,0	24,8
Kita	117,8	-	-	-	-	117,8	0,0	117,8
Neapibrėžtieji įsipareigojimai	2 055,8	-	-	-	-	2 055,8	0,0	2 055,8
Iš viso	11 322,8	695,2	1 568,1	2 327,3	12,6	15 926,0	-265,4	15 660,6

2024 m. gruodžio 31 d.

Paskolos ir indėliai kredito įstaigose	83,4	7,6	9,1	100,6	-	200,7	-7,8	192,9
Klientų indėliai	9 101,6	1 050,9	1 531,1	71,7	5,2	11 760,5	-407,8	11 352,7
Išleisti skolos vertybiniai popieriai	312,6	500,7	369,9	1 248,7	210,4	2 642,3	-404,3	2 238,0
Išvestinės finansinės priemonės (taip pat žr. toliau pateiktą lentelę)	6,6	9,9	-1,7	18,1	2,6	35,5	0,1	35,6
Nuomos įsipareigojimai	0,5	1,0	4,2	14,0	1,9	21,6	-1,6	20,0
Kita	95,1	-	-	-	-	95,1	0,0	95,1
Neapibrėžtieji įsipareigojimai	2 264,7	-	-	-	-	2 264,7	0,0	2 264,7
Iš viso	11 864,5	1 570,1	1 912,6	1 453,1	220,1	17 020,4	-821,4	16 199,0

Iš jų išvestinės finansinės priemonės

Mln. €

	Mėnuo 1	Mėnesiai 2–3	Mėnesiai 4–12	Metai 2–5	> 5 metai	Iš viso
2023 m. gruodžio 31 d.						
Įplaukos	-239,8	-107,3	-215,3	-0,2	0,0	-562,6
Mokėjimai	244,2	109,5	220,0	0,1	0,0	573,8
Apmokėtų išvestinių priemonių bendroji vertė	4,4	2,2	4,7	-0,1	0,0	11,2
Apmokėtų išvestinių priemonių grynoji vertė	2,0	8,3	-1,5	48,3	3,2	60,3
Iš viso	6,4	10,5	3,2	48,2	3,2	71,5

2024 m. gruodžio 31 d.

Įplaukos	-105,9	-37,5	-14,1	-0,4	0,0	-157,9
Mokėjimai	107,8	38,2	14,4	0,4	0,0	160,8
Apmokėtų išvestinių priemonių bendroji vertė	1,9	0,7	0,3	0,0	0,0	2,9
Apmokėtų išvestinių priemonių grynoji vertė	4,7	9,2	-2,0	18,1	2,6	32,6
Iš viso	6,6	9,9	-1,7	18,1	2,6	35,5

26. Finansinių priemonių užskaita

Mln. €	Bendroji balansinė vertė	Užskaita	Grynosios sumos	Tarpusavio užskaitos	Užtikrinimo priemonė grynaisiais pinigais	Grynoji pozicija
2023 m. gruodžio 31 d.						
Paskolos klientams	1 050,0	-	1 050,0	-961,8	-	88,2
Išvestinės finansinės priemonės	92,2	-	92,2	-0,1	-75,1	17,0
Turto iš viso	1 142,2	-	1 142,2	-961,9	-75,1	105,2
Išleisti skolos vertybiniai popieriai	961,8	-	961,8	-961,8	-	0,0
Išvestinės finansinės priemonės	73,7	-	73,7	-0,1	-8,6	65,0
Išsipareigojimų iš viso	1 035,5	-	1 035,5	-961,9	-8,6	65,0
2024 m. gruodžio 31 d.						
Paskolos klientams	963,2	-	963,2	-963,2	-	-
Išvestinės finansinės priemonės	77,9	-	77,9	-5,2	-58,9	13,8
Turto iš viso	1 041,1	-	1 041,1	-968,4	-58,9	13,8
Išleisti skolos vertybiniai popieriai	986,4	-	986,4	-963,2	-	23,2
Išvestinės finansinės priemonės	35,6	-	35,6	-5,2	-1,9	28,5
Išsipareigojimų iš viso	1 022,0	-	1 022,0	-968,4	-1,9	51,7

Sumos, nurodytos punktuose „Tarpusavio užskaitos“ ir „Užtikrinimo priemonė pinigais“, yra pagrindinės užskaitos ir panašių susitarimų, neįskaitytų Finansinės būklės ataskaitoje, objektas. Piniginės lėšos įkeistos užtikrinimo priemone (parodyta turto dalyje) ir piniginės lėšos gautos užtikrinimo priemone (parodyta išsipareigojimų dalyje) yra įtrauktos į straipsnius „Kitas turtas“ ir „Paskolos ir indėliai kredito įstaigose“ ir yra susijusios su išvestinių finansinių priemonių pozicijomis.

27. Klientų segmentai

Mln. €	2023 m.				2024 m.			
	Mažme- ninė banki- ninkystė	Verslo banki- ninkystė	Kita	Iš viso	Mažmeni- nė banki- ninkystė	Verslo banki- ninkystė	Kita	Iš viso
Palūkanų ir kitos panašios pajamos	305,2	325,4	109,4	740,0	335,6	328,3	137,9	801,8
Palūkanų ir panašios išlaidos	-23,4	-70,2	-114,9	-208,5	-61,2	-103,6	-129,3	-294,1
Grynosios palūkanų ir panašios pajamos	281,8	255,2	-5,5	531,5	274,4	224,7	8,6	507,7
Paslaugų ir komisinių pajamos	73,2	40,1	1,5	114,8	83,6	36,3	0,7	120,6
Paslaugų ir komisinių sąnaudos	-18,5	-9,5	-2,2	-30,2	-20,4	-10,2	-0,4	-31,0
Grynosios paslaugų ir komisinių pajamos	54,7	30,6	-0,7	84,6	63,2	26,1	0,3	89,6
Grynosios pajamos iš finansinių straipsnių	5,9	13,5	15,5	34,9	5,7	10,5	16,4	32,6
Kita	-0,2	-0,5	3,3	2,6	-0,1	-0,6	3,4	2,7
Grynosios kitos veiklos pajamos	5,7	13,0	18,8	37,5	5,6	9,9	19,8	35,3
Veiklos pajamų iš viso	342,2	298,8	12,6	653,6	343,2	260,7	28,7	632,6
Personalo išlaikymo sąnaudos	-79,2	-50,8	-1,3	-131,3	-92,5	-53,4	-1,5	-147,4
Kitos administracinės sąnaudos	-117,5	-69,8	-5,3	-192,6	-116,3	-53,3	-5,4	-175,0
Nusidėvėjimas, amortizacija, vertės sumažėjimas ir kita	-8,5	-4,6	-6,9	-20,0	-7,6	-3,8	-11,2	-22,6
Veiklos sąnaudų iš viso	-205,2	-125,2	-13,5	-343,9	-216,4	-110,5	-18,1	-345,0
Pelnas prieš kredito nuostolius ir pelno mokesčius	137,0	173,6	-0,9	309,7	126,8	150,2	10,6	287,6
Tikėtini kredito nuostoliai	-12,5	-21,2	0,6	-33,1	13,9	-13,3	0,9	1,5
Bankų mokesčiai ir įmokos į pertvarkymo fondą	-	-	-33,5	-33,5	-	-	-33,4	-33,4
Pelnas (nuostolis) prieš apmokestinimą	124,5	152,4	-33,8	243,1	140,7	136,9	-21,9	255,7
Iš jų paslaugų ir komisinių pajamos								
Kortelės	31,2	12,3	0,0	43,5	32,5	12,5	0,0	45,0
Kredito produktai	0,5	6,1	0,1	6,7	0,5	5,0	0,0	5,5
Kasdienės bankininkystės planai	18,9	0,5	0,0	19,4	19,3	0,5	0,0	19,8
Indėlių produktai ir grynujų pinigų valdymas	7,4	6,7	0,2	14,3	7,9	5,5	0,3	13,7
Draudimas	3,1	0,7	0,0	3,8	3,5	0,6	0,0	4,1
Investicijos	2,7	2,3	0,7	5,7	3,7	1,2	0,0	4,9
Pensijos	8,9	0,0	-	8,9	15,5	0,0	-	15,5
Prekybos finansavimas	0,1	10,9	0,4	11,4	0,1	10,5	0,3	10,9
Kita	0,4	0,6	0,1	1,1	0,6	0,5	0,1	1,2
Iš viso	73,2	40,1	1,5	114,8	83,6	36,3	0,7	120,6
Klientų likučiai								
Mln. €	2023 12 31				2024 12 31			
	Mažme- ninė banki- ninkystė	Verslo banki- ninkystė	Kita	Iš viso	Mažme- ninė banki- ninkystė	Verslo banki- ninkystė	Kita	Iš viso
Paskolos klientams	5 700,2	4 799,3	3,3	10 502,8	5 900,1	4 632,2	3,1	10 535,4
Klientų indėliai	5 915,5	5 282,2	79,8	11 277,5	6 119,2	5 196,9	36,6	11 352,7

28. Susijusios šalys

Mln. €	2023 m.			2024 m.		
	Reikšminga įtaka	Vadovybė	ALD Automotive	Reikšminga įtaka	Vadovybė	ALD Automotive
Grynosios palūkanų pajamos	-0,1	0,0	0,3	-0,5	0,0	0,7
Grynosios paslaugų ir komisinių pajamos	-0,1	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,0
Grynasis pelnas iš finansinių priemonių, vertinamų tikrąja verte	-7,4	0,0	0,0	6,0	0,0	0,0
Personalo išlaikymo sąnaudos	0,0	-5,3	0,0	-	-6,8	-
Kitos veiklos sąnaudos	-0,7	0,0	-0,1	-4,7	-	-0,1
Kitos pajamos ir sąnaudos	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Iš viso	-8,4	-5,3	0,2	0,7	-6,8	0,6

Mln. €	2023 12 31			2024 12 31		
	Reikšminga įtaka	Vadovybė	ALD Automotive	Reikšminga įtaka	Vadovybė	ALD Automotive
Turtas						
Lėšos bankuose	1,2	0,0	0,0	2,0	-	-
Paskolos klientams	0,0	0,1	11,9	-	0,2	23,3
Skolos vertybiniai popieriai	-	-	-	9,6	-	-
Išvestinės finansinės priemonės	17,5	0,0	0,0	8,5	-	-
Kita	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Iš viso	18,7	0,1	11,9	-20,1	0,2	23,4
Isipareigojimai						
Paskolos ir indėliai kredito įstaigose	18,9	0,0	0,0	10,9	-	-
Klientų indėliai	0,0	0,7	0,7	-	0,4	1,0
Išvestinės finansinės priemonės	1,6	0,0	0,0	0,0	-	-
Atidėjiniai	0,0	0,2	0,0	-	0,1	0,0
Kita	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,1
Iš viso	20,5	0,9	0,7	11,1	0,5	1,1

Bankinius sandorius su susijusiomis šalimis sudarome vykdydami įprastą veiklą. 2023 m. ir 2024 m. gruodžio 31 d. nebuvo susijusių šalių įsiskolinimų, priskirtų 3 lygiui. 2024 m. bendrovei *Luminor Holding* išmokėta 294,5 mln. eurų dividendų (2023 m. – nulis milijonų eurų). Susijusios šalys yra:

Reikšminga įtaka

DNB banko ir *Blackstone* turimi ir valdomi subjektai 2024 m. yra laikomi reikšmingą įtaką turinčiais subjektais. Pelno ir nuostolių straipsnių ir balanso pozicijų pokyčiai daugiausia sietini su išvestinėmis priemonėmis ir susijusiomis užtikrinimo priemonių pinigais pozicijomis su atitinkamomis šalimis.

Vadovybė

Darbo santykių nutraukimo atveju Valdybos nariams ir kitiems pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams taikoma ne daugiau kaip 12 mėnesių nekonkuravimo sąlyga. Be pagal riziką koreguojamo ir veiklos rezultatais grindžiamo kintamojo atlygio, netaikomos jokios kitos trumpalaikės ar ilgalaikės išmokos.

Asocijuotosios įmonės

ALD Automotive sudaro trys įmonės, po vieną Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje.

29. Informacija pagal šalis

Mln. €	2023 m.				2024 m.			
	Estija	Latvija	Lietuva	Iš viso	Estija	Latvija	Lietuva	Iš viso
Palūkanų ir kitos panašios pajamos	168,9	209,2	361,9	740,0	182,7	226,7	392,4	801,8
Paslaugų ir komisinių pajamos	18,2	34,1	62,5	114,8	20,2	37,9	62,5	120,6
Pardavimo pajamos (a)	187,1	243,3	424,4	854,8	202,9	264,6	454,9	922,4
Pelnas prieš apmokestinimą (b)	13,2	83,7	146,2	243,1	11,4	76,8	167,5	255,7
Konsolidavimo eliminavimai	-154,2	49,7	104,5	0,0	-30,5	0,0	30,5	0,0
Pelno mokestis	1,7	15,9	30,8	48,4	3,5	14,7	35,3	53,5
Darbuotojų skaičius (viso etato ekvivalentu)	580	908	1 003	2 491	589	900	987	2 476

Klientų likučiai, mln. €	2023 12 31				2024 12 31			
	Estija	Latvija	Lietuva	Iš viso	Estija	Latvija	Lietuva	Iš viso
Paskolos klientams	2 391,1	2 863,0	5 248,7	10 502,8	2 302,9	2 815,3	5 417,2	10 535,4
Klientų indėliai	1 236,9	3 043,8	6 996,8	11 277,5	1 270,0	3 047,2	7 035,5	11 352,7

a. Palūkanų ir panašių pajamų suma bei mokesčių ir komisinių pajamos nurodytos eliminavus sandorius tarp Grupės įmonių

b. Neįtraukiami dividendai sumokėti grupės viduje

Atskleidimas, kurio reikalaujama pagal ES Kapitalo reikalavimų direktyvos IV (CRD IV) 89 straipsnį, įgyvendintą pagal Estijos kredito įstaigų įstatymo 92 straipsnį. Nebuvo gauta jokios valstybės paramos.

30. Vėlesni įvykiai

2025 m. vasario 12 d. *Luminor Bank* išleido savo pirmąjį mišraus kapitalo vertybinį popierių – 150 mln. eurų vertės neterminuotą papildomo 1 lygio obligaciją su emitento pareikalavimo teise po šešerių su puse metų. Vertybinis popierius buvo išleistas bendrovei *Luminor Holding*, kuri savo ruožtu investuotojams pardavė panašų vertybinį popierių, kuriam *Moody's* suteikė Ba2 reitingą.

31. *Luminor* banko, kaip atskiro subjekto, finansinės ataskaitos

Patrunuojančiosios bendrovės nekonsoliduotosios pagrindinės finansinės ataskaitos yra parengtos pagal Estijos Respublikos apskaitos įstatymą ir jos nėra atskiros *Luminor Bank AS* finansinės ataskaitos, kaip nustatyta 27-ame TAS „Atskirosios finansinės ataskaitos“.

PELNO (NUOSTOLIŲ) ATASKAITA

Mln. €	2023 m.	2024 m.
Palūkanų pajamos apskaičiuotos naudojant efektyvios palūkanų normos metodą	715,5	778,2
Kitos panašios pajamos	0,9	0,4
Palūkanų ir panašios išlaidos	-209,1	-294,9
Grynosios palūkanų ir panašios pajamos	507,3	483,7
Paslaugų ir komisinių pajamos	95,8	97,1
Paslaugų ir komisinių sąnaudos	-26,1	-27,1
Grynosios paslaugų ir komisinių pajamos	69,7	70,0
Grynosios pajamos iš finansinių priemonių, vertinamų tikrąja verte	15,9	45,6
Grynosios pajamos iš operacijų užsienio valiuta	18,6	-13,4
Kitos veiklos pajamos	8,4	8,3
Gauti dividendai	9,1	42,4
Grynosios kitos veiklos pajamos	52,0	82,9
Veiklos pajamų iš viso	629,0	636,6
Personalo išlaikymo sąnaudos	-124,4	-139,8
Kitos administracinės sąnaudos	-185,1	-167,2
Nusidėvėjimas, amortizacija ir vertės sumažėjimas	-16,0	-48,3
Grynasis nuostolis dėl nefinansinio turto pripažinimo nutraukimo	-3,2	-2,1
Veiklos sąnaudų iš viso	-328,7	-357,4
Pelnas prieš kredito nuostolius, bankų ir pelno mokesčius	300,3	279,2
Tikėtini kredito nuostoliai	-30,4	5,1
Bankų mokesčiai ir įmokos į pertvarkymo fondą	-33,5	-33,4
Pelnas prieš apmokestinimą	236,4	250,9
Pelno mokesčio sąnaudos	-47,0	-52,6
Grynasis pelnas už laikotarpį	189,4	198,3
Bendrųjų pajamų iš viso	189,4	198,3

Luminor Bank, kaip atskiro subjekto, finansinės ataskaitos buvo atnaujintos panašiai kaip ir konsoliduotosios ataskaitos. Žr. 1 pastabą skyriuje „Pateikimo pakeitimai“.

FINANSINĖS BŪKLĖS ATASKAITA

Mln. €	2023 12 31	2024 12 31
Turtas		
Grynieji pinigai ir lėšos centriniuose bankuose	3 069,1	3 106,3
Lėšos bankuose	46,3	63,3
Skolos vertybiniai popieriai	1 491,8	1 670,2
Paskolos klientams	10 432,2	10 486,2
Išvestinės finansinės priemonės	92,2	77,9
Nuosavybės priemonės	0,5	0,5
Investicijos į patronuojamąsias įmones	245,4	205,5
Nematerialusis turtas	9,4	11,2
Materialusis turtas	26,0	21,5
Atidėtojo pelno mokesčio turtas	10,0	4,9
Kitas turtas	181,2	170,4
Iš viso	15 604,1	15 817,9
Įsipareigojimai		
Paskolos ir indėliai kredito įstaigose	212,3	192,9
Klientų indėliai	11 454,9	11 520,8
Palūkanų normų apsidraudimo sandoriais apdrausto portfelio tikrosios vertės pokyčiai	6,9	6,2
Išleisti skolos vertybiniai popieriai	1 898,7	2 238,0
Išvestinės finansinės priemonės	73,7	35,6
Mokesčių įsipareigojimai	26,3	22,1
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimai	1,1	0,7
Nuomos įsipareigojimai	24,7	19,9
Kiti įsipareigojimai	153,4	119,5
Atidėjiniai	27,9	34,1
Iš viso	13 879,9	14 189,8
Akcininkų nuosavybė		
Akcinis kapitalas	34,9	34,9
Akcijų priedai	1 412,2	1 412,2
Nepaskirstytasis pelnas	273,6	177,4
Kiti rezervai	3,5	3,6
Iš viso	1 724,2	1 628,1
Įsipareigojimų ir nuosavo kapitalo iš viso	15 604,1	15 817,9

Luminor Bank, kaip atskiro subjekto, finansinės ataskaitos buvo atnaujintos panašiai kaip ir konsoliduotosios ataskaitos. Žr. 1 pastabą skyriuje „Pateikimo pakeitimai“.

NUOSAVO KAPITALO POKYČIŲ ATASKAITA

Mln. €

	Akcinis kapitalas	Akcijų priedai	Nepaskirst ytasis pelnas	Kiti rezervai	Iš viso
Likutis 2022 m. gruodžio 31 d.	34,9	1 412,2	84,2	3,6	1 534,9
Grynasis pelnas už laikotarpį	-	-	189,4	-	189,4
Bendrųjų pajamų iš viso	-	-	189,4	-	189,4
Kita	-	-	-	-0,1	-0,1
Dividendai	-	-	-	-	-
Likutis 2023 m. gruodžio 31 d.	34,9	1 412,2	273,6	3,5	1 724,2
Likutis 2023 m. gruodžio 31 d.	34,9	1 412,2	273,6	3,5	1 724,2
Grynasis pelnas už laikotarpį	-	-	198,3	-	198,3
Bendrųjų pajamų iš viso	-	-	198,3	-	198,3
Kita	-	-	-	0,1	0,1
Dividendai	-	-	-294,5	-	-294,5
Likutis 2024 m. gruodžio 31 d.	34,9	1 412,2	177,4	3,6	1 628,1

Mln. €

	2023 12 31	2024 12 31
Patronuojančiosios bendrovės nuosavas kapitalas	1 724,2	1 628,1
Patronuojamųjų įmonių vertė patronuojančiosios bendrovės nekonsoliduotojoje finansinės būklės ataskaitoje	-245,4	-205,5
Patronuojamųjų įmonių vertė pagal nuosavybės metodą	299,0	263,8
Iš viso	1 777,8	1 686,5

PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA

Mln. €	2023 m.	2024 m.
Pelnas prieš apmokestinimą	236,4	250,9
Koregavimai:		
Atidėjiniai tikėtiniems kredito nuostoliams	30,4	-5,1
Nusidėvėjimas, amortizacija ir vertės sumažėjimas	16,0	8,4
Nefinansinio turto pripažinimo nutraukimas	3,2	2,1
Kiti straipsniai	-0,1	-
Palūkanų ir kitos panašios pajamos	-716,4	-778,6
Palūkanų ir kitos panašios sąnaudos	209,1	294,9
Dividendų pajamos	-9,1	-42,4
Investicijų į patrunuojamąsias įmones nurašymas	0,0	39,9
Turto / įsipareigojimų iš pagrindinės veiklos pasikeitimas:		
Paskolų klientams padidėjimas (-) / sumažėjimas (+)	359,3	-58,6
Skolos vertybinių popierių padidėjimas (-) / sumažėjimas (+)	-200,5	-175,7
Kito turto padidėjimas (-) / sumažėjimas (+)	80,7	8,5
Klientų indėlių padidėjimas (+) / sumažėjimas (-)	310,9	65,1
Įsipareigojimų padidėjimas (+) / sumažėjimas (-)	161,8	-49,7
Gautos palūkanos	665,5	799,7
Sumokėtos palūkanos	-147,1	-304,2
Sumokėtas pelno mokestis	-26,8	-52,1
Pinigų srautai iš pagrindinės veiklos	973,3	3,1
Patrunuojamųjų įmonių įsigijimo mokestis	-0,3	-
Materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimas	-6,6	-8,1
Materialiojo turto pardavimo pajamos	0,1	0,2
Gauti dividendai	9,1	42,4
Grynieji srautai iš investicinės veiklos	2,3	34,5
Išleisti skolos vertybiniai popieriai	598,5	542,8
Išpirkti arba pasibaigusio termino skolos vertybiniai popieriai	-600,0	-227,0
Nuomos įsipareigojimų pagrindinės sumos mokėjimai	-5,5	-4,7
Išmokėti dividendai	0,0	-294,5
Pinigų srautai iš finansinės veiklos	-7,0	16,6
Grynasis pinigų ir pinigų ekvivalentų padidėjimas (+) arba sumažėjimas (-)	968,6	54,2
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pradžioje	2 146,7	3 115,4
Užsienio valiutos kurso perskaičiavimo įtaka pinigams ir pinigų ekvivalentams	0,1	0,0
Grynasis pinigų ir pinigų ekvivalentų padidėjimas (sumažėjimas)	968,6	54,2
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pabaigoje	3 115,4	3 169,6
Pinigai ir pinigų ekvivalentai		
Grynieji pinigai	105,4	120,4
Lėšos centriniuose bankuose, atėmus privalomųjų atsargų reikalavimą	2 963,7	2 985,9
Lėšos bankuose, mokėtinos per tris mėnesius, atėmus piniginių užstatą (a)	46,3	63,3
Iš viso	3 115,4	3 169,6

Luminor Bank, kaip atskiro subjekto, finansinės ataskaitos buvo atnaujintos panašiai kaip ir konsoliduotosios ataskaitos. Žr. 1 pastabą skyriuje „Pateikimo pakeitimai“.

NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA

„Luminor Bank“ AS akcininkui

IŠVADA DĖL KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ

MŪSŲ NUOMONĖ

Mūsų nuomone, konsoliduotosios finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais teisingai pateikia „Luminor Bank“ AS (toliau – Bankas) ir jo patronuojamųjų įmonių (toliau kartu – Grupė) 2024 m. gruodžio 31 d. konsoliduotąją finansinę būklę ir tuomet pasibaigusį metų Grupės konsoliduotuosius finansinius veiklos rezultatus bei konsoliduotuosius pinigų srautus pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje.

Mūsų nuomonė atitinka mūsų 2025 m. kovo 21 d. papildomą ataskaitą Audito komitetui.

Mūsų audito apimtis

Grupės konsoliduotąsias finansines ataskaitas sudaro:

- 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusį metų konsoliduotoji pelno (nuostolių) ataskaita;
- 2024 m. gruodžio 31 d. konsoliduotoji finansinės būklės ataskaita;
- tuomet pasibaigusį metų konsoliduotoji nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita;
- tuomet pasibaigusį metų konsoliduotoji pinigų srautų ataskaita; ir
- konsoliduotųjų finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, kurį sudaro reikšminga apskaitos politikos informacija bei kita aiškinamoji informacija.

PAGRINDAS NUOMONEI PAREIŠTI

Auditą atlikome pagal Tarptautinius audito standartus (TAS). Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiau aprašyta mūsų išvados pastraipoje „Auditoriaus atsakomybė už konsoliduotųjų finansinių ataskaitų auditą“.

Manome, kad mūsų surinkti audito įrodymai suteikia pakankamą ir tinkamą pagrindą mūsų audito nuomonei.

Nepriklausomumas

Esame nepriklausomi nuo Grupės pagal Tarptautinį apskaitos profesionalų etikos kodeksą (įskaitant Tarptautinius nepriklausomumo reikalavimus), kurį parengė Tarptautinių apskaitos specialistų etikos standartų valdyba (toliau – TASESV kodeksas). Taip pat laikomės kitų TASESV kodekse numatytų etikos reikalavimų.

Remdamiesi savo žiniomis ir įsitikinimu, pareiškiame, kad ne audito paslaugos, kurias suteikėme Bankui ir jo patronuojančiajai bei patronuojamosioms įmonėms, atitinka Estijos Respublikos įstatymus ir kitus teisės aktus, ir kad nesuteikėme ne audito paslaugų, kurios yra draudžiamos pagal Estijos Respublikos auditorių veiklos įstatymo 59¹ straipsnį.

Ne audito paslaugos, kurias suteikėme Bankui, jo patronuojančiajai ir patronuojamosioms įmonėms laikotarpiu nuo 2024 m. sausio 1 d. iki 2024 m. gruodžio 31 d., yra nurodytos konsoliduotųjų finansinių ataskaitų 7 pastaboje.

MŪSŲ AUDITO METODIKA

Apžvalga

- Bendras reikšmingumo lygis Grupei yra 16,8 mln. eurų, t. y. 1 % nuo viso konsoliduotojo nuosavo kapitalo 2024 m. gruodžio 31 d.
- Mes arba pagal mūsų nurodymus kitos „PwC“ tinklo firmos narės atliko pilnos apimties Grupės įmonių auditą, apimantį iš esmės visą konsoliduotąjį Grupės turtą ir pajamas. Pasirinktos audito procedūros buvo atliktos likusiems likučiams, siekiant užtikrinti, kad gautume pakankamą ir tinkamą audito įrodymų, leidžiančių pareikšti nuomonę apie Grupės finansines ataskaitas kaip visumą.
- Pagrindinis audito dalykas yra susijęs su paskolų klientams vertės sumažėjimu.

Planuodami auditą nustatėme reikšmingumo lygį ir įvertinome reikšmingo iškraipymo konsoliduotosiose finansinėse ataskaitose rizikas. Būtent, atsižvelgėme į tas sritis, kuriose valdyba priėmė subjektyvius sprendimus: pavyzdžiui, sprendimus dėl reikšmingų apskaitinių įverčių, kuriems nustatyti buvo remtasi prielaidomis ir atsižvelgta į būsimus įvykius, kurie savo prigimtimi yra neapibrėžti. Kaip ir kiekvieno audito metu, įvertinome vadovybės vidaus kontrolės procedūrų nesilaikymo riziką, taip pat, be kitų dalykų, įvertinome, ar buvo tam tikrą tendencingumą patvirtinančių įrodymų, kurie liudytų apie reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės riziką.

Reikšmingumo lygis

Mūsų audito apimčiai įtakos turėjo mūsų taikytas reikšmingumo lygis. Audito tikslas – gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar konsoliduotosiose finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų. Iškraipymų gali atsirasti dėl apgaulės arba klaidų. Iškraipymai yra laikomi reikšmingais, jei galima pagrįstai tikėtis, kad kiekvienas atskirai ar visi kartu jie turės įtakos konsoliduotųjų finansinių ataskaitų naudotojų priimamiems ekonominiams sprendimams remiantis konsoliduotosiomis finansinėmis ataskaitomis.

Remdamiesi savo profesiniu sprendimu nustatėme tam tikras kiekybines ribas reikšmingumo lygiui, įskaitant bendrą Grupės reikšmingumo lygį konsoliduotosioms finansinėms ataskaitoms kaip visumai, kuris nurodytas toliau pateiktoje lentelėje. Šios kiekybinės ribos kartu su kokybiniais aspektais padėjo mums nustatyti audito apimtį, audito procedūrų pobūdį, laiką ir aprėptį, taip pat įvertinti kiekvieno atskirai ir visų kartu iškraipymų, jei tokių buvo, poveikį konsoliduotosioms finansinėms ataskaitoms kaip visumai.

Bendras reikšmingumo lygis Grupei	16,8 mln. eurų
Kaip jį nustatėme	1 % nuo konsoliduotojo viso nuosavo kapitalo 2024 m. gruodžio 31 d.
Taikyto kriterijaus reikšmingumo lygiui nustatyti išaiškinimas	Kaip kriterijų reikšmingumo lygiui nustatyti pasirinkome visą nuosavą kapitalą, nes, mūsų nuomone, tai yra vienas iš pagrindinių rodiklių vertinant Grupės veiklos rezultatus ir pagrindinis veiklos rodiklis valdybai, Stebėtojų tarybai ir priežiūros institucijoms. Pasirinkome 1 %, nes jis atitinka šiam kriterijui taikomas kiekybines reikšmingumo lygio ribas.

Pagrindiniai audito dalykai

Pagrindiniai audito dalykai – tai dalykai, kurie, mūsų profesiniu sprendimu, buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio konsoliduotųjų finansinių ataskaitų auditą. Šiuos dalykus nagrinėjome atlikdami konsoliduotųjų finansinių ataskaitų kaip visumos auditą ir formuluodami savo nuomonę apie jas, todėl jokios atskiros nuomonės apie šiuos dalykus mes nepareiškiamo.

Pagrindinis audito dalykas

Paskolų klientams vertės sumažėjimas

(Išsamesnė informacija pateikta 1 pastaboje „Reikšminga apskaitos politikos informacija“, 2 pastaboje „Bendroji rizikos valdymo politika“ ir 11 pastaboje „Paskolos klientams“).

2024 m. gruodžio 31 d. paskolų klientams grynoji balansinė vertė buvo lygi 10 535,4 mln. eurų, o su jomis susijęs atidėjinys kredito nuostoliams – 105,6 mln. eurų.

Pagrindinį dėmesį skyrėme šiai sričiai, nes dėl 9-ajame TFAS „Finansinės priemonės“ numatyto 3-jų lygių tikėtinų kredito nuostolių (TKN) modelio taikymo vadovybei tenka naudoti sudėtingus modelius su subjektyviais įvesties duomenimis, kad įvertintų TKN atsiradimo laiką ir dydį. Pagrindinės sritys, kuriose vadovybei reikia priimti reikšmingus sprendimus ir taikyti modelius, yra šios:

- kriterijų, skirtų įvertinti reikšmingą kredito rizikos padidėjimą, įvertinimas ir paskolų priskyrimas 1, 2 arba 3 lygiui;
- apskaitos aiškinimo ir modeliavimo prielaidų įvertinimas, naudojamas sudarant TKN skaičiavimo modelius;
- pagrindinių TKN modelio parametrų modeliavimas, įskaitant įsipareigojimų neįvykdymo tikimybę (angl. probability of default, PD), nuostolį dėl įsipareigojimų neįvykdymo (angl. loss given default, LGD) ir paskolos dydį (rizikos poziciją) įsipareigojimų neįvykdymo atveju (angl. exposure at default, EAD);
- makroekonominių rodiklių nustatymas ir į ateitį orientuotos informacijos įtraukimas į TKN modelį;
- pirmiau nurodytų rodiklių įvertinimas, aprėpiant patikimą ateities laikotarpį ir taikant tris skirtingus scenarijus (bazinį, optimistinį ir pesimistinį), ir tikimybės nustatymas tiems scenarijams; ir
- TKN įvertinimas pagal standartinį ir rizikos scenarijus individualiai vertinamam 3 lygio turtui ir tikimybės nustatymas minėtiems scenarijams.

Kaip audito metu nagrinėjome pagrindinį audito dalyką

Įvertinome, ar Grupės apskaitos politika ir klientams suteiktų paskolų vertės sumažėjimo apskaičiavimo metodika atitinka 9-ojo TFAS reikalavimus.

Įvertinome pagrindinių kontrolės priemonių, taikomų TKN duomenims ir atitinkamiems skaičiavimams, struktūrą bei veiksmingumą, įskaitant:

- IT bendrąsias kontrolės priemones, taikomas atitinkamoms sistemoms;
- IT taikomasias kontrolės priemones, skirtas pozicijų likučiams ir pradelimų informacijai;
- automatinį paskolų priskyrimą tam tikram lygiui (įskaitant taikomus kriterijus reikšmingam kredito rizikos padidėjimui nustatyti ir taikomą įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtį);
- automatinį TKN apskaičiavimą 1, 2 ir 3 lygiams, kai vertinama bendrai;
- klientams suteiktų kredito reitingų peržiūrą ir patvirtinimą;
- užstato verčių ir atitinkamos informacijos paskolų sistemose, kurios naudojamos kaip TKN modelio įvesties duomenys, teisingumo peržiūrą ir patikslinimą;
- vykdomą patvirtintą klientų analizę prieš išmokant paskolą;
- TKN skaičiavimų atskiroms reikšmingoms pozicijoms (3-io lygio) peržiūrą ir patvirtinimą.

1.

Atrankos būdu atlikome detaliuosius testus, kurių metu patikrinome:

- TKN skaičiavimo sistemoje naudojamų duomenų išsamumą ir tikslumą;
- TKN skaičiavimo sistemoje naudojamų pagrindinių įvesties duomenų atitiktį 9-ojo TFAS metodikai;
- galiojančių užstato sutarčių buvimą;
- LGD apskaičiavimo, kuris naudojamas kaip TKN modelio įvesties duomenys, tikslumą; ir
- 3-iam lygiui priskirtų paskolų vertinimo ir susijusių TKN skaičiavimų išsamumą.

Įvertinome pagrindinių vadovybės prielaidų, naudojamų TKN modelyje kaip esminiai įvesties duomenys, tokių kaip skirtingų scenarijų tikimybė, PD ir LGD įverčiai tam tikru momentu, pagrindinės makroekonominės informacijos prognozės ir skirtingiems scenarijams naudojami koeficientai, pagrįstumą.

Kaip pritaikėme Grupės audito apimtį

Audito apimtį pritaikėme taip, kad mūsų atlikti darbai būtų pakankami, kad galėtume pareikšti savo nuomonę apie konsoliduotąsias finansines ataskaitas kaip visumą, atsižvelgiant į Grupės struktūrą, apskaitos procesus ir kontrolės priemones, taip pat į verslo sektorių, kuriame Grupė vykdo savo veiklą.

Grupę sudaro keli Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje veikiantys ūkio subjektai, įskaitant Banko filialus Latvijoje ir Lietuvoje (daugiau informacijos apie Grupės struktūrą pateikiama konsoliduotųjų finansinių ataskaitų 12 pastaboje). Remdamiesi mūsų atliktu rizikos ir reikšmingumo įvertinimu, nustatėme ūkio subjektus, kuriems reikia atlikti pilnos apimties auditą, atsižvelgiant į santykinį kiekvieno ūkio subjekto reikšmingumą Grupei ir bendrą aprėptį, pasiektą kiekvienai reikšmingai konsoliduotųjų finansinių ataskaitų eilutei. Mes arba pagal mūsų nurodymus kitos „PwC“ tinklo firmos narės atliko pilnos apimties auditą, kuris, įtraukus Grupės įmones, apėmė iš esmės visas pajamas ir turtą.

Kai darbą atliko komponentų auditoriai, mes nustatėme, kokiame lygyje norėtume, kad jie dalyvautų atliekant ataskaitas rengiančių ūkio subjektų auditą, kad galėtume padaryti išvadą, jog gauti audito įrodymai suteikia pakankamą ir tinkamą pagrindą mūsų nuomonei apie Grupės finansines ataskaitas kaip visumą. Grupės lygmeniu taip pat atlikome konsolidavimo proceso auditą ir pasirinktas audito procedūras likusiems likučiams, siekdami užtikrinti, kad gavome audito įrodymų, leidžiančių pareikšti nuomonę apie Grupės finansines ataskaitas kaip visumą.

IŠVADA DĖL KITOS INFORMACIJOS, ĮSKAITANT VADOVYBĖS ATASKAITĄ

Už kitą informaciją yra atsakinga vadovybė. Kitą informaciją sudaro šie skyriai: Įvadas, Vadovybės ataskaita ir Papildoma informacija (bet ji neapima konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir mūsų auditoriaus išvados dėl jų).

Mūsų nuomonė apie konsoliduotąsias finansines ataskaitas neapima kitos informacijos, įskaitant Vadovybės ataskaitą.

Atlikdami konsoliduotųjų finansinių ataskaitų auditą, turėjome perskaityti pirmiau nurodytą kitą informaciją ir nuspręsti, ar kitoje informacijoje nėra reikšmingų neatitikimų konsoliduotosioms finansinėms ataskaitoms ar mūsų audito metu įgytoms žinioms ir ar kitaip nepaaiškėja, kad joje yra reikšmingų iškraipymų.

Vadovybės ataskaitos atžvilgiu, išskyrus reikalavimus informacijai apie tvarumo ataskaitą, dėl kurios 2025 m. kovo 21 d. mes pateikėme atskirą užtikrinimo ataskaitą, taip pat atlikome Estijos Respublikos auditorių veiklos įstatyme numatytas procedūras. Šios procedūros apima patikrinimą, ar Vadovybės ataskaita visais reikšmingais atžvilgiais atitinka konsoliduotąsias finansines ataskaitas ir yra parengta pagal Estijos Respublikos finansinės apskaitos įstatymo reikalavimus.

Remdamiesi audito metu atliktu darbu, mūsų nuomone:

- informacija, pateikta finansinių metų, už kuriuos parengtos konsoliduotosios finansinės ataskaitos, Vadovybės ataskaitoje, visais reikšmingais atžvilgiais atitinka konsoliduotąsias finansines ataskaitas; ir
- Vadovybės ataskaita, išskyrus reikalavimus informacijai apie tvarumo ataskaitą, yra parengta pagal Estijos Respublikos finansinės apskaitos įstatymo reikalavimus.

Tuo atveju, jei remdamiesi atliktais darbais dėl Vadovybės ataskaitos ir kitos informacijos, kurią gavome iki šios auditoriaus išvados datos, padarome išvadą, kad Vadovybės ataskaitoje ar kitoje informacijoje yra reikšmingas iškraipymas, privalome apie tai pranešti. Šiuo atžvilgiu neturime nieko, ką galėtume pranešti.

VADOVYBĖS IR UŽ VALDYMĄ ATSAKINGŲ ASMENŲ ATSAKOMYBĖ UŽ KONSOLIDUOTĄSIAS FINANSINES ATASKAITAS

Vadovybė yra atsakinga už konsoliduotųjų finansinių ataskaitų parengimą ir teisingą pateikimą pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, patvirtintus taikyti Europos Sąjungoje, ir už tokią vidaus kontrolę, kuri, vadovybės nuomone, yra būtina, kad būtų galima parengti konsoliduotąsias finansines ataskaitas be reikšmingų iškraipymų dėl apgaulės ar klaidos.

Rengdama konsoliduotąsias finansines ataskaitas, vadovybė yra atsakinga už Grupės gebėjimo tęsti veiklą įvertinimą, su veiklos tęstinumu susijusių klausimų atskleidimą, jei taikytina, ir veiklos tęstinumo principo taikymą, išskyrus atvejus, kai vadovybė ketina likviduoti Grupę arba nutraukti jos veiklą, arba yra priversta tai padaryti, neturėdama jokios kitos realios alternatyvos.

Už valdymą atsakingi asmenys yra atsakingi už Grupės finansinės atskaitomybės proceso priežiūrą.

AUDITORIAUS ATSAKOMYBĖ UŽ KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ AUDITĄ

Mūsų tikslas – gauti pakankamą užtikrinimą, kad konsoliduotosiose finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų dėl apgaulės ar klaidos, ir pateikti auditoriaus išvadą kartu su mūsų nuomone. Pakankamas užtikrinimas yra aukšto lygio užtikrinimas, tačiau jis negarantuoja, kad pagal TAS atliktas auditas visada nustatys reikšmingą iškraipymą, jei jis egzistuoja. Iškraipymų gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos ir jie yra laikomi reikšmingais, jei galima pagrįstai numatyti, kad kiekvienas atskirai ar visi kartui jie gali turėti įtakos finansinių ataskaitų naudotojų ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis šiomis konsoliduotosiomis finansinėmis ataskaitomis.

Atlikdami auditą pagal TAS, mes priimame profesinius sprendimus ir viso audito metu laikomės profesinio skepticizmo principo. Mes taip pat:

- nustatome ir įvertiname konsoliduotųjų finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės ar klaidos rizikas, suplanuojame ir atliekame procedūras kaip atsaką į tokias rizikas ir surenkame audito įrodymus, kurie suteikia pakankamą ir tinkamą pagrindą mūsų audito nuomonei. Reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės neaptikimo rizika yra didesnė nei reikšmingo iškraipymo dėl klaidos neaptikimo rizika, nes apgaule gali būti sukčiavimas, klastojimas, tyčinis praleidimas, klaidingas aiškinimas arba vidaus kontrolių nepaisymas.
- įgyjame supratimą apie auditui svarbią vidaus kontrolę, kad būtų galima parengti audito procedūras, kurios būtų tinkamos esamomis aplinkybėmis, bet ne tam, kad pareikštume nuomonę apie Grupės vidaus kontrolės veiksmingumą.
- įvertiname taikomų apskaitos principų tinkamumą bei vadovybės naudojamų apskaitinių įverčių ir susijusių atskleidimų pagrįstumą.
- padarome išvadą dėl vadovybės taikomo veiklos tęstinumo apskaitos principo tinkamumo ir dėl to, ar, remiantis surinktais audito įrodymais, egzistuoja reikšmingas neapibrėžtumas, susijęs su įvykiais ar sąlygomis, dėl kurių gali kilti reikšmingų abejonių dėl Grupės gebėjimo tęsti veiklą. Jeigu padarome išvadą, kad toks reikšmingas neapibrėžtumas egzistuoja, auditoriaus išvadoje privalome atkreipti dėmesį į susijusius atskleidimus konsoliduotosiose finansinėse ataskaitose arba, jei tokių atskleidimų nepakanka, privalome modifikuoti savo nuomonę. Mūsų išvados pagrįstos audito įrodymais, surinktais iki auditoriaus išvados išleidimo dienos. Tačiau būsimi įvykiai ar sąlygos gali lemti, kad Grupė negalės toliau tęsti savo veiklos.
- įvertiname bendrą konsoliduotųjų finansinių ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar konsoliduotosiose finansinėse ataskaitose pagrindžiantys sandoriai bei įvykiai pateikti taip, kad atitiktų teisingo pateikimo koncepciją.
- planuojame ir atliekame Grupės auditą, kad surinktume pakankamų tinkamų audito įrodymų dėl Grupės subjektų ar verslo vienetų finansinės informacijos, kurių pagrindu susidarome nuomonę apie konsoliduotąsias finansines ataskaitas. Atsakome už vadovavimą Grupės audito tikslais atliekamam audito darbui, jo priežiūrą ir peržiūrą. Tik mes atsakome už pareikštą mūsų audito nuomonę.

Mes, be kitų dalykų, informuojame už valdymą atsakingus asmenis apie planuojamą audito apimtį, audito atlikimo laiką ir reikšmingus pastebėjimus audito metu, įskaitant visus svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatome audito metu.

Be to, už valdymą atsakingiems asmenims patvirtiname, kad laikėmės visų svarbių etikos reikalavimų dėl nepriklausomumo, taip pat informavome juos apie visus ryšius ir kitus dalykus, kurie galėtų būti pagrįstai vertinami kaip turintys įtakos mūsų nepriklausomumui ir, jei reikia, apie veiksmus, kurių ėmėmės siekdami pašalinti grėsmes, ir taikytas apsaugos priemonės.

Iš visų dalykų, apie kuriuos informavome už valdymą atsakingus asmenis, išskyrėme tuos, kurie buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio konsoliduotųjų finansinių ataskaitų auditą ir kurie dėl to laikomi pagrindiniais audito dalykais. Šiuos dalykus aprašome savo auditoriaus išvadoje, nebent pagal įstatymą ar kitą teisės aktą būtų draudžiama juos viešai atskleisti arba, labai retomis aplinkybėmis, nustatome, kad dalykas neturėtų būti pateikiamas mūsų išvadoje dėl to, kad galime pagrįstai tikėtis, jog neigiamos tokio atskleidimo pasekmės nusvers visuomenės gaunamą naudą.

IŠVADA DĒL KITŪTEISINĪŲ IR PRIEŽIŪROS REIKALAVIMŲ

Paskyrimas atliktai audito uzduotij ir jos laikotarpis

Pirmā kartā „Luminor Bank” AS auditoriais buvome paskirti 2018 m. gegužēs 31 d. finansiniam metam, pasibaigusiems 2018 m. gruodžio 31 d., o visas mūsu nepertraukiamo audito uzduoties veiksmo laikotarpis apima septynerius metus. Pagal Estijas Republikas auditoriju veiklos iestatymā ir Reglamentā (ES) Nr. 537/2014 mūsu paskyrimas „Luminor Bank” AS auditoriumi gali būtī pratēstas iki 2027 m. gruodžio 31 d. pasibaigšančij finansinij metij, o po naujo konkurso – iki 2037 m. gruodžio 31 d. pasibaigšančij finansinij metij.

AS „PricewaterhouseCoopers” vardu:

Ago Vilu

Auditoriaus pažymėjimo Nr. 325

2025 m. kovo 21 d.

Talinas, Estija

AS „PricewaterhouseCoopers”

Tatari 1, 10116 Talinas, Estija; Licencijos Nr. 6; Registro kodas: 10142876

NEPRIKLAUSOMO PRAKTIKUOJANČIO ASMENS RIBOTO UŽTIKRINIMO ATASKAITA DĖL „LUMINOR BANK“ AS KONSOLIDUOTOSIOS TVARUMO ATASKAITOS

„Luminor Bank“ AS akcininkui

RIBOTO UŽTIKRINIMO IŠVADA

Mes atlikome riboto užtikrinimo užduotį dėl „Luminor Bank“ AS (toliau – Bankas) konsoliduotosios Tvarumo ataskaitos, pateiktos vadovybės ataskaitoje (toliau – konsoliduotoji Tvarumo ataskaita), 2024 m. gruodžio 31 d. ir už tuomet pasibaigusius metus.

Remdamiesi atliktomis procedūromis ir gautais įrodymais, nepastebėjome nieko, kas verstų mus manyti, kad konsoliduotoji Tvarumo ataskaita visais reikšmingais atžvilgiais nėra parengta pagal Finansinės apskaitos įstatymo 31 straipsnio 4 dalyje numatytus reikalavimus, įgyvendinančius ES direktyvos 2013/34/ES 29(a) straipsnį, įskaitant:

- atitiktį Europos tvarumo atskaitomybės standartams (ETAS), įskaitant tai, kad Banko vykdytas procesas, skirtas identifikuoti konsoliduotojoje Tvarumo ataskaitoje pateikiamą informaciją (toliau – Procesas), atitinka aprašymą skyriuje „Reikšmingų klausimų ir IRO nustatymas“; ir
- konsoliduotosios Tvarumo ataskaitos skyriaus „Aplinkosauginė informacija“ poskyryje „Informacijos atskleidimas pagal ES taksonomijos reglamento 8 straipsnį“ ir konsoliduotosios Tvarumo ataskaitos 1-ajame aiškinamajame rašte „ES taksonomijos lentelės“ atskleistos informacijos atitiktį ES reglamento 2020/852 8-ajam straipsniui (toliau – Taksonomijos reglamentas).

IŠVADOS PAGRINDAS

Riboto užtikrinimo užduotį atlikome vadovaudamiesi Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleistu 3000-uoju Tarptautiniu užtikrinimo užduočių standartu (TUUS) (persvarstytu) „Užtikrinimo užduotys, išskyrus istorinės finansinės informacijos auditus ar peržvalgas“ (toliau – 3000-asis TUUS (persvarstytas)).

Manome, kad mūsų gauti įrodymai suteikia pakankamą ir tinkamą pagrindą mūsų išvadai. Mūsų atsakomybė pagal pirmiau minėtą standartą yra išsamiau aprašyta mūsų ataskaitos dalyje „Praktikuojančio asmens atsakomybė“.

Mūsų nepriklausomumas ir kokybės valdymas

Mes laikėmės nepriklausomumo ir kitų etikos reikalavimų, numatytų Tarptautinių apskaitos specialistų etikos standartų valdybos išleistame Tarptautiniame apskaitos profesionalų etikos kodekse (įskaitant Tarptautinius nepriklausomumo reikalavimus) (toliau – TASESV kodeksas), kuris grindžiamas pagrindiniais sąžiningumo, objektyvumo, profesinės kompetencijos ir atidumo, konfidencialumo bei profesionalaus elgesio principais.

Mes vadovaujamės 1-uoju Tarptautiniu kokybės valdymo standartu (Estija) (persvarstytu), kuriame numatytas reikalavimas firmai sukurti, įdiegti ir naudoti kokybės valdymo sistemą, įskaitant politikas ir procedūras, susijusias su etikos reikalavimų, profesinių standartų ir taikomų teisinių bei priežiūros reikalavimų laikymusi.

ATSAKOMYBĖ UŽ KONSOLIDUOTĄJĄ TVARUMO ATASKAITĄ

Banko vadovybė yra atsakinga už konsoliduotojoje Tvarumo ataskaitoje pateikiamos informacijos identifikavimo proceso sukūrimą ir įgyvendinimą pagal ETAS ir šio Proceso atskleidimą konsoliduotosios Tvarumo ataskaitos skyriuje „Reikšmingų klausimų ir IRO nustatymas“. Ši atsakomybė apima:

- supratimo apie Grupės vykdomos veiklos ir verslo santykių kontekstą bei supratimo apie jos paveiktas suinteresuotąsias šalis įgijimą;
- faktinio ir galimo su tvarumo klausimais susijusio poveikio (tiek neigiamo, tiek teigiamo), taip pat rizikų ir galimybių, kurios turi arba pagrįstai galima tikėtis, kad turės įtakos Grupės finansinei būklei, finansiniams veiklos rezultatams, pinigų srautams, galimybei gauti finansavimą arba kapitalo kainai trumpuoju, vidutinės trukmės ar ilguoju laikotarpiu, nustatymą;
- nustatyto poveikio, rizikų ir galimybių, susijusių su tvarumo klausimais, reikšmingumo įvertinimą, parenkant ir taikant atitinkamus slenksčius; ir
- prielaidų, kurios yra pagrįstos esant tam tikroms aplinkybėms, taikymą.

Be to, Banko vadovybė yra atsakinga už konsoliduotosios Tvarumo ataskaitos parengimą pagal Finansinės apskaitos įstatymo 31 straipsnio 4 dalyje numatytus reikalavimus, įgyvendinančius ES direktyvos 2013/34/ES 29(a) straipsnį, įskaitant:

- atitiktį ETAS;
- skyriaus „Aplinkosaugos informacija“ poskyryje „Informacijos atskleidimas pagal ES taksonomijos reglamento 8 straipsnį“ ir konsoliduotosios Tvarumo ataskaitos 1-ajame aiškinamajame rašte „ES taksonomijos lentelės“ atskleistos informacijos parengimą pagal ES reglamento 2020/852 8-ąjį straipsnį (Taksonomijos reglamentą);
- tokių vidaus kontrolės priemonių sukūrimą, taikymą ir palaikymą, kurios, Banko vadovybės vertinimu, yra reikalingos, siekiant parengti konsoliduotąją Tvarumo ataskaitą be reikšmingų iškraipymų dėl apgaulės ar klaidos; ir
- tinkamų tvarumo atskaitomybės metodų parinkimą ir taikymą bei įverčių ir prielaidų, kurie yra pagrįsti esant tam tikroms aplinkybėms, taikymą.

Už valdymą atsakingi asmenys yra atsakingi už Grupės tvarumo atskaitomybės proceso priežiūrą.

Būdingi apribojimai rengiant konsoliduotąją Tvarumo ataskaitą

Pateikiant perspektyvinę informaciją pagal ETAS, reikalaujama, kad Banko vadovybė parengtų perspektyvinę informaciją remdamasi atskleistomis prielaidomis dėl galimų ateities įvykių ir Grupės galimų veiksmų ateityje. Tikėtina, kad faktiniai rezultatai skirsis, nes prognozuojami įvykiai dažnai neįvyksta taip, kaip buvo numatyta.

PRAKTIKUOJANČIO ASMENS ATSAKOMYBĖ

Mūsų atsakomybė – suplanuoti ir atlikti užtikrinimo užduotį taip, kad gautume ribotą užtikrinimą, ar konsoliduotoji Tvarumo ataskaita yra be reikšmingų iškraipymų dėl apgaulės ar klaidos, ir parengti riboto užtikrinimo ataskaitą su mūsų išvada. Iškraipymai gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos ir jie laikomi reikšmingais, jei pagrįstai tikėtina, kad kiekvienas atskirai ar visi kartu jie turės įtakos konsoliduotosios Tvarumo ataskaitos vartotojų priimamiems sprendimams, remiantis konsoliduotąja Tvarumo ataskaita kaip visuma.

Atlikdami riboto užtikrinimo užduotį pagal 3000-ąjį TUUS (persvarstytą), mes priimame profesinius sprendimus ir taikome profesinį skepticizmą visos užduoties metu.

Mūsų atsakomybė dėl konsoliduotosios Tvarumo ataskaitos, susijusi su Procesu, apima:

- supratimo įgijimą apie Procesą, tačiau ne tam, kad pateiktume išvadą apie Proceso efektyvumą, įskaitant Proceso rezultatus;
- įvertinimą, ar identifikuota informacija atitinka ETAS taikytinus atskleidimo reikalavimus; ir
- procedūrų sukūrimą ir atlikimą, siekiant įvertinti, ar Procesas atitinka Banko Proceso aprašymą, numatytą skyriuje „Reikšmingų klausimų ir IRO nustatymas“.

Kita mūsų atsakomybė dėl konsoliduotosios Tvarumo ataskaitos apima:

- sričių, kuriose tikėtini reikšmingi iškraipymai dėl apgaulės ar klaidos, nustatymą; ir
- procedūrų sukūrimą ir atlikimą, kaip atsaką į sritis, kuriose tikėtini reikšmingi iškraipymai konsoliduotojoje Tvarumo ataskaitoje. Reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės neaptikimo rizika yra didesnė nei reikšmingo iškraipymo dėl klaidos neaptikimo rizika, nes apgaule gali būti sukčiavimas, klastojimas, tyčinis praleidimas, klaidingas aiškinimas arba vidaus kontrolės nepaisymas.

ATLIKTO DARBO SANTRAUKA

Riboto užtikrinimo užduoties metu yra atliekamos procedūros, siekiant gauti įrodymų apie konsoliduotąją Tvarumo ataskaitą. Riboto užtikrinimo užduoties procedūrų pobūdis ir atlikimo laikas skiriasi nuo pakankamo užtikrinimo užduoties procedūrų pobūdžio ir atlikimo laiko, be to, riboto užtikrinimo procedūrų apimtis yra mažesnė. Taigi, užtikrinimo lygis, gautas atliekant riboto užtikrinimo užduotį, yra gerokai mažesnis nei užtikrinimo lygis, kuris būtų gautas atliekant pakankamo užtikrinimo užduotį.

Pasirinktų procedūrų pobūdis, atlikimo laikas ir apimtis priklauso nuo profesinių sprendimų, įskaitant nustatytą atskleidžiamą informaciją, kurioje tikėtini reikšmingi iškraipymai konsoliduotojoje Tvarumo ataskaitoje dėl apgaulės ar klaidos.

Atlikdami riboto užtikrinimo užduotį, kiek tai susiję su Procesu, mes:

- įgijome supratimą apie Procesą:
 - teikėme paklausimus siekiant išsiaiškinti vadovybės naudojamus informacijos šaltinius (pvz., suinteresuotųjų subjektų įtraukimas, verslo planai ir strategijos dokumentai); ir
 - peržiūrėjome Banko vidaus dokumentus, susijusius su Procesu; ir
- įvertinome, ar procedūrų metu gauti įrodymai apie Banko įgyvendintą Procesą, atitiko Proceso aprašymą skyriuje „Reikšmingų klausimų ir IRO nustatymas“.

Atlikdami riboto užtikrinimo užduotį, kiek tai susiję su konsoliduotąją Tvarumo ataskaitą, mes:

- įgijome supratimą apie Grupės atskaitomybės procesus, susijusius su konsoliduotosios Tvarumo ataskaitos parengimu:
 - įgydami supratimą apie Grupės kontrolės aplinką, procesus ir informacijos sistemą, kurie yra svarbūs konsoliduotosios Tvarumo ataskaitos parengimui, tačiau ne tam, kad pateiktume išvadą apie Grupės vidaus kontrolės efektyvumą.
 - įgydami supratimą apie vaidmenis ir atsakomybes rengiant konsoliduotąją Tvarumo ataskaitą, įskaitant bendravimą Banke tarp vadovybės bei už valdymą atsakingų asmenų.
- įvertinome, ar Proceso metu identifikuota informacija yra pateikta konsoliduotojoje Tvarumo ataskaitoje;
- įvertinome, ar konsoliduotosios Tvarumo ataskaitos struktūra ir pateikimas atitinka ETAS;
- pateikėme paklausimus atitinkamiems darbuotojams ir atlikome analitines procedūras pasirinktai informacijai konsoliduotojoje Tvarumo ataskaitoje;
- pasirinktai informacijai konsoliduotojoje Tvarumo ataskaitoje atlikome detalaus testavimo procedūras;
- kur taikytina, palyginome pasirinktą atskleidžiamą informaciją konsoliduotojoje Tvarumo ataskaitoje su atitinkama atskleidžiama informacija finansinėse ataskaitose ir Vadovybės ataskaitoje;
- įvertinome metodus, prielaidas ir duomenis, taikytus įverčiams ir perspektyvinei informacijai nustatyti;
- įgijome supratimą apie Banko procesą, skirtą identifikuoti taksonominę ekonominę veiklą ir kriterijus atitinkančią taksonominę ekonominę veiklą bei atitinkamą atskleidžiamą informaciją konsoliduotojoje Tvarumo ataskaitoje.

KITI DALYKAI

Užtikrinimo užduotis neapėmė Banko konsoliduotojoje Tvarumo ataskaitoje pateiktos 2023 m. gruodžio 31 d. ir tuomet pasibaigusių metų lyginamosios informacijos. Mūsų išvada dėl šio dalyko nėra modifikuota.

AS „PricewaterhouseCoopers“ vardu

Janno Hermanson

Atsakingas atestuotas auditorius, auditoriaus pažymėjimo Nr. 570

2025 m. kovo 21 d.

Talinas, Estija

AS „PricewaterhouseCoopers“

Tatari 1, 10116 Talinas, Estija; Licencijos Nr. 6; Registro kodas: 10142876

250 Luminor banko metinė ataskaita 2024

Ši mūsų ataskaita yra vertimas iš anglų kalbos, į kurią buvo išverstas estų kalba parengtas ataskaitos originalas. Buvo imtasi visų priemonių, reikalingų vertimo tikslumui užtikrinti. Tačiau ataskaitos aiškinimo, komentavimo tikslams turi būti vadovaujamasi estų kalba parengtu ataskaitos originalu.

PELNO PASKIRSTYMO PROJEKTAS

Mln. €	2023 m.	2024 m.
Nepaskirstytojo pelno pradinis likutis	132,7	327,5
Grynasis pelnas už laikotarpį	194,7	202,2
Per laikotarpį išmokėti dividendai	-	-294,5
Kita	0,1	0,5
Nepaskirstytojo pelno galutinis likutis	327,5	235,7
Siūlomi dividendai	-	-101,1
Nepaskirstytojo pelno galutinis likutis po siūlomų dividendų išmokėjimo	327,5	134,6

VALDYBOS NARIŲ PARAŠAI

Luminor Bank AS Valdyba patvirtino 2024 m. metinę finansinę ataskaitą. Metinę ataskaitą sudaro konsoliduotojo pelno ir nuostolio ir kitų bendrųjų pajamų ataskaita, konsoliduotoji finansinės būklės ataskaita, konsoliduotoji nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita, konsoliduotoji pinigų srautų ataskaita ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų pastabos, pelno paskirstymo projektas ir nepriklausomo auditoriaus išvada. Metinę ataskaitą peržiūrėjo *Luminor Bank AS* Stebėtojų taryba ir patvirtino ją teikti Visuotiniam susirinkimui.

2025 m. kovo 25 d.

Wojciech Sass,
Pirmininkas

Ossi Leikola

Diego Biondo,

Mari Möis

Johannes Proksch,

Jonas Urbonas,

Enkelejd Zotaj

PAPILDOMA INFORMACIJA

Žodynėlis ir santrumpos

AC

Amortizuota savikaina

Bendras 1 lygio nuosavo kapitalo pakankamumo rodiklis

Akcininkų nuosavybės, kuriai taikomi reguliavimo koregavimai, ir bendros rizikos pozicijų sumos, santykis procentais

Bendrovės

Įmonės, finansų įstaigos ir viešasis sektorius

Verslo bankininkystė

Verslo bankininkystės segmentas teikia paslaugas verslo klientams, turintiems paskirtąjį ryšių su klientais vadybininką, ir visiems lizingo klientams, kurie neturi ryšių su klientais vadybininko

Sąnaudų ir pajamų santykis

Visų veiklos sąnaudų ir visų veiklos pajamų santykis procentais

EIM

Efektyviųjų palūkanų normos metodas

FVTOCI

Tikroji vertė per kitas bendrąsias pajamas

FVTPLD

Vertinama tikrąja verte, kurios pasikeitimai pripažįstami pelnu arba nuostoliais

FVTPLM

Privalomai vertinama tikrąja verte, kurios pasikeitimai pripažįstami pelnu arba nuostoliais

Sverto koeficientas

1 lygio kapitalo ir viso turto bei nebalansinių straipsnių, kuriems taikomi reguliavimo koregavimai, santykis procentais

LCR – padengimo likvidžiuoju turtu rodiklis

Aukštos kokybės likvidaus turto ir įvertintų gryųjų netenkamų pinigų srautų sumažėjimo per ateinančias 30 kalendorinių dienų santykis procentais.

NIM – grynoji palūkanų marža

Grynosios palūkanų ir panašios pajamos kaip vidutinė palūkanas uždirbančio turto procentinė dalis – pradinių ir galutinių pinigų likučių centriniuose bankuose, pinigų likučių bankuose, skolos vertybinių popierių ir paskolų klientams vidurkis

NSFR – grynas pastovaus finansavimo rodiklis

Turimo pastovaus finansavimo ir reikalaujamo pastovaus finansavimo vieno metų laikotarpiu santykis procentais

Neveiksmių paskolų rodiklis

3 lygio paskolų bendrosios balansinės vertės ir visų paskolų bendrosios balansinės vertės santykis procentais

Atidėjiniai

Tikėtini kredito nuostoliai sudaryti neapibrėžtiesiems įsipareigojimams

Mažmeninė bankininkystė

Mažmeninė bankininkystė skirta fiziniams asmenims ir mažoms įmonėms.

Nuosavo kapitalo grąža

Grynojo pelno už laikotarpį (metinio ekvivalento) ir vidutinės akcininkų nuosavybės už tą laikotarpį santykis procentais. Vidutinė akcininkų nuosavybė apskaičiuojama naudojant laikotarpio pradžios ir laikotarpio pabaigos likučius

Įsigytos ar suteiktos dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės (POCI) paskolos

Paskolos, kurios įsigijimo ar suteikimo metu buvo nuvertėjusios dėl kredito rizikos.

Informacija apie *Luminor Bank*

Registracijos šalis
Estijos Respublika

Komerčio registro kodas
11315936

Pagrindinė veikla
Kredito įstaiga

Telefonas
+372 628 3300

E. paštas
info@luminor.ee

SWIFT/BIC
RIKOE22

Balanso data
2024 m. gruodžio 31 d.

Ataskaitinis laikotarpis
2024 m. sausio 1 d. – gruodžio 31 d.

Ataskaitų valiuta
eurai

Kontaktai

Žiniasklaidai:
Ivi Heldna
ivi.heldna@luminorgroup.com
+372 5231 192

Investuotojams:
Nick Turnor
nick.turnor@luminorgroup.com
+372 5306 7820

Tvarumo klausimais:
Kadri Vunder Fontana
Kadri.Vunder@luminorgroup.com
+372 5017 209

2025 m. finansinis kalendorius

Data

2025 m. gegužės 8 d.
2025 m. liepos 31 d.
2025 m. spalio 30 d.

Ataskaita

2025 m. 1 ketvirčio tarpinė ataskaita
2025 m. 2 ketvirčio tarpinė ataskaita
2025 m. 3 ketvirčio tarpinė ataskaita

Viršelio nuotrauka: Mūsų prekių ženklo kampanijos „Future You“, kurią vykdėme 2024 m., nuotrauka. Pasitelkę ekspertus ir pažangias technologijas sukūrėme unikalią patirtį, kai devyni žmonės galėjo susitikti su savimi po 20 metų ir išgirsti, kaip jiems sekasi.

Šią ataskaitą parengė ir sudarė *Luminor Bank AS*

Luminor

Luminor Bank AS

Liivalaia 45

10145 Tallinn

Eesti

www.luminor.ee